

Κωνσταντίνος Δημ. Ντίνας * ΚΟΖΑΝΙΤΙΚΑ ΕΠΩΝΥΜΑ 1759-1916

1853:-

Γανναβλος.

- Βασίλειον ὁ Αθανάσιος ὁ Πύμα Ντινῶ
- Αιάντοχος ὁ χαρῖτος Υ. Κοτρίαν.
- 9: Ε'β. — ἡ βασιλεία ὁ Σαρδῶνα Κιάδ.
- Αν. — ὁ Ντινῶς ὁ λαμῶνα Κιάδ.
- 10: Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Μασοῦθε.
- Αν. — ἡ μασίνα Ντινῶς Ντινῶς.
- Ε'β. — ὁ χαρῖτος ὁ Ντινῶς Χ. Ντινῶς.
- Αν. — ἡ βασιλεία ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Ε'β. — ὁ χρῖτος ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 11: Ε'β. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 15: Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 17: Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 19: Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 20: Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 22: Ε'β. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Χ 23: Ε'β. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 25: Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 26: Ε'β. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 28: Ε'β. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 30: Ε'β. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- 31: Ε'β. — ἡ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.
- Αν. — ὁ Ντινῶς ὁ Ντινῶς Ντινῶς.

ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Κωνσταντίνος Δημ. Ντίνας

ΚΟΖΑΝΙΤΙΚΑ
ΕΠΩΝΥΜΑ

1759-1916

Πρόλογος
Ν. Α. Κατσάνης
Αν. Καθηγητής Α.Π.Θ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΚΟΖΑΝΗ 1995

ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Κωνσταντίνος Δημ. Ντίνας

ΚΟΖΑΝΙΤΙΚΑ ΕΠΩΝΥΜΑ

1759-1916

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΚΟΖΑΝΗ 1995

KOZANITIKA EPONYMA

ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Κωνσταντίνος Δημ. Ντίνας

ΚΟΖΑΝΙΤΙΚΑ ΕΠΩΝΥΜΑ

1759-1916

ΚΟΖΑΝΙΤΙΚΑ ΕΠΩΝΥΜΑ 1759 - 1916

© Κωνσταντίνος Δημ. Ντίνας
Δωδεκανήσου 2, Κοζάνη 501 00
τηλ. 0461-35819

φωτοστοιχειοθεσία Κώστας Ντίνας
μοντάζ
εκτύπωση
βιβλιοδεσία

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΚΟΖΑΝΗ 1995

στην Αθηνά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χαιρετισμός του Δημάρχου Κοζάνης.....	9
Πρόλογος Ν.Α. Κατσάνη.....	11
Συντομογραφίες.....	Βι- 13
βλιογραφία.....	15
0. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
0.1. Το υλικό.....	33
0.2. Οι κώδικες.....	34
0.3. Γραφείς και γραφές.....	38
0.4. Ιστορικά Κοζάνης.....	39
1. Α' ΜΕΡΟΣ: ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ	
1.1. Γενικά.....	43
1.2. Εκφορά.....	45
1.3. Μορφολογία.....	47
1.3.1. Εξελληνισμός και εξαρχαϊσμός.....	47
1.3.2. Πολυτυπίες.....	49
1.3.2.1. Ορθογραφικές πολυτυπίες.....	49
1.3.2.2. Φωνητικές πολυτυπίες.....	50
1.3.2.3. Μορφολογικές πολυτυπίες.....	54
1.3.2.4. Φωνολογικά πάθη.....	55
1.3.2.4.1. Αναγραμματισμοί.....	56
1.3.2.4.2. Προσθήκη.....	56
1.3.2.4.3. Αποβολή.....	56
1.3.2.4.4. Απλοποίηση.....	57
1.3.2.4.5. Ανάπτυξη διφθόγγου.....	57
1.3.2.4.6. Αλλαγή συμφώνου.....	59
1.3.2.4.7. Αλλαγή φωνήεντος.....	59
1.3.2.4.8. Κώφωση-αντικώφωση 1ου βαθμού.....	60
1.3.2.4.9. Κώφωση 2ου βαθμού.....	61

1.3.2.4.10. Κώφωση τονισμένων φωνηέντων.....	62
1.3.2.4.11. Αλλαγή στη θέση του τόνου.....	62
1.3.3. Καταλήξεις.....	63
1.4. Παραγωγή και σύνθεση.....	65
1.5. Στατιστικά στοιχεία.....	70
1.5.1. Το συνταγματικό μήκος.....	70
1.5.2. Γλωσσογεωγραφικές παρατηρήσεις.....	73
2. Β' ΜΕΡΟΣ: ΕΙΔΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ	
2.1. Ειδολογική ανάλυση.....	75
2.1.1. Πατρωνυμικά (ΠΑ).....	75
2.1.2. Μητρωνυμικά (ΜΗ).....	81
2.1.3. Εθνικά ή Πατριδωνυμικά (ΕΘ).....	83
2.1.4. Επαγγελματικά (ΕΠΑ).....	86
2.1.5. Παρωνύμια - Παρατσούκλια (ΠΑΡ).....	89
2.2. Γενικά συμπεράσματα.....	94
3. Γ' ΜΕΡΟΣ: Το υλικό	
3.1. Οδηγίες ανάγνωσης.....	97
3.2. Το υλικό.....	97
4. Δ' ΜΕΡΟΣ: Πίνακες	
4.1. Αντίστροφος.....	261
4.2. Αλφαβητικός.....	278
4.3. Ειδολογικοί	
4.3.1. Πατρωνυμικά (ΠΑ).....	292
4.3.2. Μητρωνυμικά (ΜΗ).....	295
4.3.3. Εθνικά ή Πατριδωνυμικά (ΕΘ).....	296
4.3.4. Επαγγελματικά (ΕΠΑ).....	297
4.3.5. Παρωνύμια - Παρατσούκλια (ΠΑΡ).....	299
4.4. Παράρτημα.....	305

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ

Ο κόπος ενός ανθρώπου που δαπανά πάρα πολλές ώρες, χωμένος μέσα σε ιστορικά αρχεία και κιτρινωμένες σελίδες, αναζητώντας στοιχεία για μια επιστημονική έρευνα που σαν στόχο της έχει να φωτίσει άγνωστες πτυχές της ιστορικής διαδρομής της πόλης της Κοζάνης και των ανθρώπων της, δεν είναι δυνατόν ν' αποτιμηθεί.

Η επιστημονική μελέτη του Κώστα Ντίνα συντέθηκε μέσα από μακροχρόνια έρευνα, επιμονή, υπομονή, ζήλο, μα κυρίως μεράκι για να φέρει στην επιφάνεια άγνωστα μέχρι τώρα στοιχεία που κινδύνευαν να σκεπαστούν για τα καλά από τη σκόνη που συσσωρεύει πάνω τους ο χρόνος. Πιστεύω ότι η εργασία αυτή δε σχετίζεται μόνο με την ανάγκη όλων μας να ξετυλίξουμε το νήμα που μας ενώνει με τους μακρινούς μας προγόνους, το νήμα που μας οδηγεί στις ρίζες μας, αλλά είναι κυρίως το χρέος του επιστήμονα στην Ιστορία και τον Πολιτισμό μας.

Η περιοχή μας έχει πλούσιο παρελθόν και σ' αυτό συνηγορούν πολλά στοιχεία (αρχαιολογικά ευρήματα, βιβλία, έγγραφα κλπ). Μόνο που μέχρι σήμερα αυτό το παρελθόν δεν έχει γίνει γνωστό σε μας, δεν έχει φωτιστεί όπως και όσο θα έπρεπε.

Ελπίζουμε η μελέτη αυτή να είναι προπομπός και άλλων που θ' ακολουθήσουν στη συνέχεια. Εμείς από την πλευρά μας θα στηρίξουμε αυτές τις προσπάθειες με τις πολλαπλές δυνατότητες που μας δίνει η ίδρυση του Ινστιτούτου Βιβλίου και Ανάγνωσης.

Πάρις Κουκουλόπουλος
Δήμαρχος Κοζάνης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όποιος ασχολείται με τα ιστορικά και πολιτιστικά γεγονότα του Δυτικομακεδονικού χώρου κατά την μεσαιωνική και νεότερη περίοδο, αμέσως διαπιστώνει δύο πράγματα: πρώτο τα διάφορα γραπτά ντοκουμέντα, έγγραφα (διαθήκες, πωλητήρια, αλληλογραφία, ενθυμήσεις), κώδικες κλπ είναι ελάχιστα, σε σύγκριση με άλλες περιοχές, και δεύτερο η ανάλυση και η εκμετάλλευσή τους απέχει πολύ από το να θεωρηθεί ικανοποιητική.

Αποτέλεσμα αυτών των διαπιστώσεων είναι η ανυπαρξία ενός ή περισσότερων ιστορικών συγγραμμάτων που θα αναφέρονταν στη μεσαιωνική και νεότερη ιστορία της Δυτικής Μακεδονίας και τα οποία θα μας έδιναν ανάγλυφη την εικόνα του παρελθόντος τόσο στο ιστορικό όσο και στο πολιτιστικό και γλωσσικό επίπεδο.

Κρίνεται λοιπόν απαραίτητο ν' αναζητηθούν, έστω και την τελευταία στιγμή, τα εναπομείναντα γραπτά ντοκουμέντα, ν' αναλυθούν κατά τρόπο μεθοδικό και επιστημονικό, ώστε να δημοσιευτούν ειδικές μονογραφίες ιστορικού, εκκλησιαστικού, γλωσσικού και γενικά πολιτιστικού περιεχομένου που θ' αποτελέσουν το υλικό για τον μέλλοντα ιστορικό που θα συνθέσει την ιστορία αυτής της περιοχής της Μακεδονίας.

Το έργο του Κ. Ντίνα, Κοζανίτικα Επώνυμα (1759-1916), εντάσσεται σ' αυτή τη λογική, γιατί αποτελεί μια σοβαρή επιστημονική προσπάθεια για τη δημοσίευση και ανάλυση του ανθρωπωνυμικού υλικού που αντλήθηκε από το Ιστορικό Αρχείο της Κοζάνης και αφορά τόσο την πόλη της Κοζάνης όσο και τον ευρύτερο δυτικομακεδονικό χώρο.

Είναι γνωστό ότι τα ανθρωπωνύμια και τα τοπωνύμια, όπως και τα κάθε είδους ονόματα που δίνονται από τους ανθρώπους, αποτελούν αντικείμενο έρευνας της ονοματολογίας, ενός κλάδου της γλωσσικής επιστήμης. Τα ανθρωπωνύμια, όπως και τα τοπωνύμια, αποτελούν γλωσσικά και ιστορικά μνημεία, ένα άγραφο αρχείο και μια πολύτιμη πηγή απ' την οποία αντλούμε πολλές και ποικίλες ειδήσεις. Ιστορικές, λαογραφικές, γλωσσικές και δημογραφικές πληροφορίες καθώς και στοιχεία για μεταναστεύσεις, συμβιώσεις αλλογλώσσων, οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες, συχνά αποτυπώνονται και καθρεφτίζονται στα ανθρωπωνύμια. Έτσι η ακριβής γνώση και ανάλυση του ανθρωπωνυμικού υλικού μας παρέχει στοιχεία ικανά για να ανασυνθέσουμε την εικόνα παλιότερων εποχών και να ερμηνεύσουμε γεγονότα που αφορούν όχι μόνο τη γλωσσική ιστο-

ρία αλλά και όλους τους επιστημονικούς κλάδους που αναφέραμε προηγουμένως.

Η γλωσσική, κατά κύριο λόγο, ανάλυση των επωνύμων της Κοζάνης από τον Κ. Ντίνα, μεθοδολογική και επιστημονικά υποστηριγμένη, θ' αποτελέσει υπόδειγμα για παρόμοια μελλοντικά έργα. Η κατάταξη των επωνύμων κατά κατηγορίες, οι ετυμολογικές αναζητήσεις και η μορφολογική τους περιγραφή (διπλοτύπιες, καταλήξεις, κλπ) παρουσιάζουν αρτιότητα και επίτονη προσπάθεια, ενώ τα συμπεράσματά του επιβεβαιώνουν και συγκεκριμενοποιούν παλιότερες υποθέσεις ή πληροφορίες για τη σύσταση της Κοζάνης. Επιπλέον το έργο αυτό αποτελεί σημαντική συνεισφορά στην επίλυση διαβαλκανικών ζητημάτων σχετικών με τις γλωσσικές και εθνολογικές μεταλλαγές που συνέβησαν.

Η πρωτοβουλία του Δήμου Κοζάνης να εκδώσει το έργο αυτό, δηλώνει την υψηλή πολιτιστική αντίληψη των Δημοτικών αρχόντων και τη βούλησή τους να συμβάλουν στην ανάδειξη του ιστορικού παρελθόντος του τόπου τους.

Νίκος Κατσάνης
αν. καθηγητής Α.Π.Θ.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

< = προέρχεται από
> = οδηγεί σε
ΑΕ = αρχαιοελληνικός
αλβ. = αλβανικός
ΑΝΔ = ανδρωνυμικό
αρχ. = αρχαίος
ΒΑ = βαφτιστικό
βλ. = βλέπε
ελλ. = ελληνικός
ΕΠ = επώνυμο
ΙΑΝΕ = Ιστορικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας
ιταλ. = ιταλικός
κατάλ. = κατάληξη
ΚΒ = κουτσοβλαχικός
κλπ = και λοιπά
λατ. = λατινικός
μεσν. = μεσαιωνικός
μτφ = μεταφορικός, -ά
ΠΑΡ = παρωνύμιο
παρ. = παραγωγικός
πβ = παράβαλε
σημ. = σημερινός
σλαβ. = σλαβικός
ΤΟΠ = τοπωνύμιο
τουρκ. = τουρκικός
ΥΠΟ = υποκοριστικό

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αλευράς 1964 Αλευράς Νάσης, *Μ' είπιν η μάνα μ'*, Κοζάνη, 1964, ²1979
- Αλιπράντης 1990 Αλιπράντης Χ.Ν., *Τα τοπωνύμια της Πάρου*, Αθήνα, 1990
- Άμαντος 1929 Άμαντος Κων/νος, *Τα εθνολογικά ονόματα εις τους βυζαντινούς συγγραφείς*, Ελληνικά 2 (1929)
- Άμαντος 1952 Άμαντος Κων/νος, *Η σημασία των νέων ελληνικών τοπωνυμίων*, ΟΝΟΜΑΤΑ 1 (1952)
- Άμαντος 1954 Άμαντος Κων/νος, *Οικογενειακά ονόματα εξ εθνικών*, Αρχαιολ. Εφημ. 1954, 115-118
- Άμαντος 1957 Άμαντος Κων/νος, *Ιστορία του Βυζαντινού κράτους*, Αθήνα, 1957
- Άμαντος 1964 Άμαντος Κων/νος, *Τοπωνυμικά σύμμεικτα*, Αθήνα, 1964, ανήκει και στα: *Γλωσσικά μελετήματα*, 81-97
- Άμαντος 1964 Άμαντος Κων/νος, *Γλωσσικά Μελετήματα*, Αθήνα, 1964
- Αναγνωστόπουλος 1923 Αναγνωστόπουλος Γεώργιος, *Περί των ελληνικών ανδρωνυμικών*, Λαογραφία 7 (1923), 121-126
- Αναγνώστου 1903 Αναγνώστου Σπ., *Λεσβιακά*, Αθήνα, 1903, (φωτοτυπική ανατύπωση, Αθήνα, 1972)
- Ανδριώτης 1943 Ανδριώτης Νικόλαος, *Τα όρια των βορείων, ημιβορείων και νοτίων ελληνικών ιδιωμάτων της Θράκης*, Αρχ. Θρακ. Θησ. 10 (1943) 4 131-185
- Ανδριώτης 1947 / 50 Ανδριώτης Νικόλαος, *Συμβολή στη μορφολογία των νεοελληνικών επωνύμων*, Επιστημονική Επετηρίς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 6 (1947 / 50), 187-206
- Ανδριώτης 1953 Ανδριώτης Νικόλαος, *Τα νεοελληνικά μητρωνυμικά επώνυμα*, Μορφές 1953, 17-22
- Ανδριώτης 1953α Ανδριώτης Νικόλαος, *Η γλώσσα της Θράκης*,

- Αθήνα, 1953, Εταιρεία Θρακ. Μελετών, αριθ. 20
- Ανδριώτης 1960 Ανδριώτης Νικόλαος, *Το ομόσπονδο κράτος των Σκοπίων και η γλώσσα του*, Θεσσαλονίκη, 1960
- Ανδριώτης 1965 Ανδριώτης Νικόλαος, *Τα βυζαντινά και νεοελληνικά επώνυμα*, Μακεδονικόν Ημερολόγιον 1965, 163-166 και Αντιχάρισμα στον καθηγητή Ν. Ανδριώτη, 167-169
- Ανδριώτης 1970 Ανδριώτης Νικόλαος, *Μορφολογία των νεοελληνικών επωνύμων*, Μακεδονικόν Ημερολόγιον 1970, 35-36 και Αντιχάρισμα στον καθηγητή Ν. Ανδριώτη, 202-203
- Ανδριώτης 1971 Ανδριώτης Νικόλαος, *Ετυμολογικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*, Θεσσαλονίκη, 1971 (3η έκδοση φωτοτυπική), 1η έκδοση 1951, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
- Ανδριώτης 1975 Ανδριώτης Νικόλαος, *Συμβολή στη μελέτη των νεοελληνικών επωνύμων. Επώνυμα από ρήματα*, Ελληνικά 28 (1975), 394-400
- Ανδριώτης 1976 Ανδριώτης Νικόλαος, *Αντιχάρισμα στον καθηγητή Ν.Π. Ανδριώτη*, Θεσσαλονίκη, 1976
- Andriotis 1974 Andriotis N., *Lexikon der Archaismen in neugriechischen Dialekten*, Wien, 1974
- Αραβαντινός 1909 Αραβαντινός Π., *Ηπειρωτικόν Γλωσσάριον*, Αθήνα, 1909, Τυπ. Π.Α. Πετράκου
- Βαγιακάκος 1959 Βαγιακάκος Δικαίος, *Η εκκλησιαστική γλώσσα και η μεσαιωνική και νεοελληνική ονοματολογία*, Αθηνά 63 (1959), 195-245
- Βαγιακάκος 1959 Βαγιακάκος Δικαίος, *Βυζαντινά ονόματα και επώνυμα εκ Μάνης*, Πελοποννησιακά Δημοσιεύματα της εν Αθήναις Εταιρείας Πελοποννησιακών Μελετών 3 (1959)
- Βαγιακάκος 1962 Βαγιακάκος Δικαίος, *Σχεδιάσμα περί των τοπωνυμικών και ανθρωπωνυμικών σπουδών εν Ελλάδι (1878 - 1962)*, Αθηνά 66 (1962) και Αθηνά 67 (1963 - 64)
- Βαγιακάκος 1968 Βαγιακάκος Δικαίος, *Νεοελληνικών τινων επωνύμων ετυμολογία*, Αθηνά 70 (1968), 148 κ.ε.
- Βαγιακάκος 1983 Βαγιακάκος Δικαίος, *Γλωσσικά και Λαογραφικά Χειμάρορας Β. Ηπείρου και Μάνης*, Β' Συμπόσιο

- Λαογραφίας Βορειοελλαδικού χώρου (1983), 9-26
- Βαμβακίδης 1939 Βαμβακίδης Ιορδάνης, *Σύμμεικτα εξ Οινόης*, Αρχαίον Πόντου 9 (1939), 152-178
- Βασδραβέλης 1940 Βασδραβέλης Ιωάννης, *Κατάλογος Μακεδόνων Φιλικών*, Μακεδονικά Α' (1940), 519-525
- Battaglia 1967 Battaglia Salvatore, *Grande Dizionario della lingua italiana*, Torino, 1967 (συνεχίζεται)
- Battisti - Alessio 1952 Battisti G. - Alessio G., *Dizionario etimologico italiano*, Firenze, 1952
- Βίος 1938 Βίος Στ., *Τα ανδρωνυμικά εν Χίω*, Περιοδ. του Συλλόγου Αργέντη 1 (1938)
- Βλαστός 1931 Βλαστός Πέτρος, *Συνώνυμα και συγγενικά*, Αθήνα, 1931, Εστία
- Βογιατζόγλου 1988 Βογιατζόγλου Βάσος, *Τουρκικά και τουρκογενή επώνυμα στην Ελλάδα*, ΟΝΟΜΑΤΑ 12 (1988)
- Βογιατζόγλου 1992 Βογιατζόγλου Βάσος, *Επώνυμα της Μικράς Ασίας*, Αθήνα, 1992, Φιλιππότη
- Boerio 1856 Boerio G., *Dizionario del dialetto Veneziano*, Venezia, 1856
- Βουλγαροελληνικό Λεξικό Βουλγαροελληνικό Λεξικό, Σόφια, 1960, Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών
- Γεννάδιος 1914 Γεννάδιος Π.Γ., *Λεξικόν φυτολογικόν*, Αθήνα, 1914, β' έκδοση μετά συμπληρώσεων Αθήνα 1959
- Γεωργίου 1962 Γεωργίου Χρίστος, *Το γλωσσικόν ιδίωμα Γέρομα Καστορίας*, Θεσσαλονίκη, 1962
- Γιαγκουλλής 1988 Γιαγκουλλής Κ., *Ετυμολογικό και ερμηνευτικό Λεξικό της Κυπριακής Διαλέκτου*, Τόμος Α' (Οι Τουρκικές λέξεις), Λευκωσία, 1988
- Γιακουμάκη 1986 Γιακουμάκη Ε., *Το Μικροτοπωνυμικό της Επαρχίας Κισάμου Κρήτης*, Αθήνα, 1986, (ανάτυπο από το Λεξικογραφικό Δελτίο, τόμ.16ος)
- Γιαννουλέλλης 1983 Γιαννουλέλλης Γ.Ν., *Πλωμάρι Λέσβου (Τοπωνυμίες - Καταγωγή των Πλωμαριτών)*, Αθήνα, 1983
- Γιαννουλόπουλος 1916 Γιαννουλόπουλος Ν.Ι., *Θεσσαλικά ονόματα ανδρών και γυναικών από του 16. αιώνα και εξής*, Επετ. Παρνασσού 12 (1916)
- Γκίνης 1971 Γκίνης Νίκος, *Λεξικό ελληνοαλβανικό*, Τίρανα,

1971, Εκδοτικός οίκος σχολικών βιβλίων

Γογούσης 1915 Γογούσης, *Κύρια ονόματα*, Χρον. Μακεδ. 1915

Γόνιος 1891 Γόνιος Α., *Κύρια ονόματα*, Κωνσταντινούπολις 1891, Ζωγράφειος Αγών. Περ/κό του ΕΦΣ Κων/πόλεως

Γουναρόπουλος 1872 Γουναρόπουλος Κ.Α., *Κοζανικά*, Αθήνα, Παν- δώρα ΚΒ (1872)

Γριτσόπουλος 1956 Γριτσόπουλος Τάσ., *Βαπτιστικά ονόματα εκ Πε- λοποννήσου των χρόνων της Τουρκοκρατίας*, Λαογραφία 19 (1956), 337-374

Cange Du 1688, 1958 Cange Du, *Glossarium ad scriptores mediae et infimae Graecitatis*, Lugdini, Graz, 1688, 1958

Δαγκίτσης 1978 Δαγκίτσης Κ., *Ετυμολογικό Λεξικό της Νεοελλη- νικής*, Αθήνα, 1978, κ.εξ.

Δασσαρήτου 1896 Δασσαρήτου Η., *Περί Κορυτσάς (Επώνυμα)*, Δελτίο της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος 5 (1896).

Δελιαλής 1940 Δελιαλής Νικόλαος, *Συμπληρωματικά περί της εκ Κοζάνης οικογενείας των εν Αυστρία διαμε- νόντων Καραγιάννης - von Karajan*, Μακεδони- κά 1 (1940)

Δελιαλής 1972 Δελιαλής Νικόλαος, *Γάμοι σιατιστινών εις Κο- ζάνην*, Θεσσαλονίκη, 1972, Σιατιστέων Μνήμη (Λεύκωμα συλλόγου Σιατιστέων Θεσ/νίκης)

Διζικιρίκης 1975 Διζικιρίκης Γ., *Να ξετουρκέψουμε τη γλώσσα μας*, Αθήνα, 1975, Αγκύρας

Dauzat 1950 Dauzat A., *Le noms de personnes*, Paris, 1950, (Delagrave)

DeFelice 1978 DeFelice E., *Dizionario dei cognomi Italiani*, Milano, 1978

Ζαβίρας 1972 Ζαβίρας Γεώργιος, Ιωάννου, *Νέα Ελλάς ή Ελλη- νικόν Θέατρον*, Αθήναι, 1972

Ζακυνθινός 1929 Ζακυνθινός Διονύσιος, *Κεφαλληνίας ιστορικά και τοπωνυμικά*, Επετηρίς της Εταιρείας Βυζα- ντινών Σπουδών 6 (1929)

Ζαφειρίου 1946 Ζαφειρίου Ν., *Κύρια (βαπτιστικά) ονόματα εν Σάμω*, Αρχαίον Σάμου 1 (1946), 90-111

Ζησίου, 1885 Ζησίου Κ., *Το όνομα του Κατσαντώνη*, Εβδο- μάς 2 (1885), 176.

Ζησίου 1902 Ζησίου Κ., *Γυναικῶν ονόματα κύρια εν Κυνου- ρία*, Επετηρίς Παρνασσού 6 (1902), 227-246

Ζωγράφειος Αγών Α' Ζωγράφειος Αγών Α', 1891, Περ/κό του ΕΦΣ Κων/πόλεως

Ζώης 1898-1934 Ζώης Λ., *Λεξικόν φιλολογικόν και ιστορικόν Ζακύνθου*, Ζάκυνθος 1898-1934

Θεοτόκης 1936 Θεοτόκης Σ., *Η καταγωγή της Κερκυραϊκής οι- κογενείας των Βουλγάρων*, Επετηρίς της Εται- ρείας Βυζαντινών Σπουδών 12 (1936)

Θεοχαρίδης 1980 Θεοχαρίδης Γ., *Ιστορία της Μακεδονίας κατά τους Μέσους Χρόνους (285-1354)*, Θεσ/νίκη, 1980

Θωμόπουλος 1954 Θωμόπουλος Ι., *Βυζαντινο - Σλαβικά*, ΟΝΟΜΑ- ΤΑ 2-3 (1954)

Θωμόπουλος 1958 Θωμόπουλος Ι., *Τα τοπωνύμιά μας. Η αξία τους και τα προβλήματά τους*, Θεσσαλονίκη, 1958

Θωμόπουλος 1977 Θωμόπουλος Ι., *Τα Συμιακά επώνυμα*, Τα Συ- μαϊκά 3 (1977), 172-179

Θωμόπουλος 1986 Θωμόπουλος Ι., *Η τοπωνυμική κατάληξη -ήλας*, ΟΝΟΜΑΤΑ 10 (1986)

Θωμόπουλος 1988 Θωμόπουλος Ι., *Τα νεοελληνικά επώνυμα*, ΟΝΟ- ΜΑΤΑ 12 (1988), 847-879.

Θωμόπουλος 1988α Θωμόπουλος Ι., *Anthroponymes et toponymes francs en Grèce*, ΟΝΟΜΑΤΑ 12 (1988)

ΙΑΝΕ *Ιστορικόν Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης*, Αθήνα, 1933-1953

Καββάδας Καββάδας Σ.Δημ., *Εικονογραφημένον Βοτανι- κόν Φυτολογικόν Λεξικόν*, Αθήνα, (1956;) τόμ. 1-9

Κακουλίδης 1976 Κακουλίδης Θέμης, *Λεξικό ιταλο - ελληνικό*, Θεσσαλονίκη, 1976

Καλαϊτζής 1966 Καλαϊτζής Παν., *Επαγγελματικό Γλωσσάρι Τιμ- βρου*, Κωνσταντινούπολη, 1966

Καλαντζάκος 1994 Καλαντζάκος Ανδρέας, *Ονόματα - Επώνυμα - Παρατσούκλια*, Αθήνα, 1994

Καλινδέρης 1939 Καλινδέρης Μιχαήλ, *Σημειώματα ιστορικά εκ της Δυτικής Μακεδονίας*, Πτολεμαΐς 1939

Καλινδέρης 1940 Καλινδέρης Μιχαήλ, *Γραπτά μνημεία από την Δυτικήν Μακεδονίαν χρόνων Τουρκοκρατίας*,

Καλινδέρης 1958 Πτολεμαΐς 1940
Καλινδέρης Μιχαήλ, *Αι συντεχνίαι της Κοζάνης επί Τουρκοκρατίας*, Θεσσαλονίκη, 1958

Καμπούρογλου χ.χ. Καρνανικόλας 1958 Καμπούρογλου Δ., *Λογοθέται, χ.χ., Μνημεία 1 Καρνανικόλας Σ., Παρωνύμια και σκωπτικά ονόματα εν Σύμη*, Δωδεκανησιακόν Αρχείον 3 (1958)

Κατσανάκη-Τσικριτζή 1981 Κατσανάκη-Τσικριτζή Χρυσ., *Κρητικά οικογενειακά επώνυμα από παρωνύμια*, Αθήνα, 1981

Κατσανάκη-Τσικριτζή 1981α Κατσανάκη-Τσικριτζή Χρυσ., *Κρητικά επώνυμα επαγγελματικά και δηλωτικά τίτλων και αξιωμάτων*, Αθήνα, 1981

Κατσανάκη-Τσικριτζή 1988 Κατσανάκη-Τσικριτζή Χρυσ., *Μερικά διορθωτικά στα "Οικογενειακά μας ονόματα" του Μανόλη Τριανταφυλλίδη*, ΟΝΟΜΑΤΑ 12 (1988)

Κατσάνης 1979 Κατσάνης Νικόλαος, *Ανθρωπωνυμικό Πενταλόφου*, Θεσσαλονίκη, 1979, Πρακτικά Β' Συμποσίου Βοϊακής Εστίας

Κατσάνης 1982 Κατσάνης Νικόλαος, *Ανθρωπωνυμικό Γαλατινής και Ροδοχωρίου*, Θεσσαλονίκη, 1982, Πρακτικά Γ' Συμποσίου Βοϊακής Εστίας

Κατσάνης 1984 Κατσάνης Νικόλαος, *Διαλεκτικά ΙΙΙ. Φωνολογικά των βορείων ιδιωμάτων*, Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα 5 (1984)

Κατσάνης 1990 Κατσάνης Νικόλαος, *Ονομαστικό Νυμφαίου (Νέβεσκας)*, Θεσσαλονίκη, 1990, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών

Κατσάνης - Ντίνας 1990 Κατσάνης Νικόλαος - Ντίνας Κωνσταντίνος, *Γραμματική της Κοινής Κουτσοβλαχικής*, Θεσσαλονίκη, 1990, Αρχείο Κουτσοβλαχικών Μελετών

Κατσουλέας 1983 Κατσουλέας Σταύρος, *Τα Επώνυμα της Βλάστης Κοζάνης*, Β' Συμπόσιο Λαογραφίας Βορειοελλαδικού χώρου, 47-127

Κατσουλέας 1985 Κατσουλέας Σ., *Βυζαντινά επώνυμα Ικαρίας*, Λ.Δ. 15 (1985), 115-133

Κατσουλέας 1988 Κατσουλέας Σ., *Ονοματολογικά Ικαρίας*, ΟΝΟΜΑΤΑ 12 (1988), 229-249

Κολίτσης 1964 Κολίτσης Α., *Περί των κυρίων ονομάτων και*

των επωνύμων των Κυπρίων, Αθήνα, 1964

Κολλέκα 1982 Κολλέκα Γιάννα, *Αλβανικά επώνυμα Ελλήνων*, ΟΝΟΜΑΤΑ 7 (1982), 28-32.

Κολλέκα 1983 Κολλέκα Γιάννα, *Αλβανικά επώνυμα Ελλήνων*, ΟΝΟΜΑΤΑ 8 (1983)

Κολλέκα 1986 Κολλέκα Γιάννα, *Αρχαιοελληνικά ονόματα των Αλβανών*, ΟΝΟΜΑΤΑ 10 (1986)

Κολλέκα 1987 Κολλέκα Γιάννα, *Οικογενειακά επώνυμα σε -ούσης*, ΟΝΟΜΑΤΑ 11 (1987), 83-89.

Κολοκοτρώνη 1925 Κολοκοτρώνη Β., *Μελέτη περί εξελληνισμού των ξένων τοπωνυμίων της Μακεδονίας κλπ.*, Αθήνα, 1925

Κοντοσόπουλος 1981 Κοντοσόπουλος Νικόλαος, *Διάλεκτοι και ιδιώματα της Νέας Ελληνικής*, Αθήνα, 1981

Κοντοσόπουλος 1985 Κοντοσόπουλος Νικόλαος, *Λημνικά Γλωσσικά*, Λ.Δ. (1985), 69-75

Κοντοσόπουλος 1986 Κοντοσόπουλος Νικόλαος, *Ονοματολογικά*, ΟΝΟΜΑΤΑ 10 (1986)

Κοντοσόπουλος 1989-90 Κοντοσόπουλος Νικόλαος, *Γυναικεία φυτόνυμα βαπτιστικά*, Αθήνα, ΟΝΟΜΑΤΑ 13 (1989-90)

Κουκουλές 1923 Κουκουλές Φαίδων, *Περί των καταλήξεων -έας, -βρόχι, -αίος*, Λεξικογραφικόν Αρχείον 6 (1923)

Κουκουλές 1953-4 Κουκουλές Φαίδων, *Βυζαντινά τινα παρωνύμια*, Επιστημονική Επετηρίς Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών 4 (1953-4), 60-98

Κριαράς 1932 Κριαράς Εμμ., *Συμβολή εις τα νεοελληνικά παρωνύμια*, Αθηνά 44 (1932), 171-183

Κριαράς 1969 Κριαράς Εμμ., *Λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Δημόδου Γραμματείας*, Θεσ/νίκη, 1969, (Α' τόμος συνεχίζεται)

Κυριακίδης 1915 Κυριακίδης Στίλπων, *Παρατηρήσεις επί των νεοελληνικών βαπτιστικών ονομάτων*, Λαογραφία 5 (1915), 333-360

Κυριακίδης 1926 Κυριακίδης Στίλπων, *Οδηγία διά την μετονομασίαν κοινοτήτων και συνοικισμών εχόντων τουρκικόν ή σλαβικόν όνομα*, Αθήνα, 1926

Λαζάρου 1983 Λαζάρου Αχιλλέας, *Αρωμονική ανθρωπωνυμία*, Θεσσαλονίκη, 1983, Β' Συμπόσιο Γλωσσολογίας βορειοελλαδικού χώρου

- Λάμπρος 1896 Λάμπρος Σπυρίδων, *Η ονοματολογία της Αττικής και η εις την χώραν εποίκησις των Αλβανών*, Επετηρίς Παρνασσού Α' (1896)
- Λάμπρος 1905 Λάμπρος Σπυρίδων, *Γυναικεία ονόματα (εκ χειρογρ. μονής Ξυνιάς Αλμυρού)*, Νέος Ελληνομνήμων 8 (1911)
- Λάμπρος 1905α Λάμπρος Σπυρίδων, *Μητρωνυμικά οικογενειακά ονόματα*, Νέος Ελληνομνήμων 2 (1905), 281-288
- Λάμπρος 1906 Λάμπρος Σπυρίδων, *Μητρωνυμικά οικογενειακά ονόματα εν Σύμη*, Νέος Ελληνομνήμων 3 (1906), 249-256
- Λάμπρος 1906α Λάμπρος Σπυρίδων, *Ίχνη μητρικού δικαίου παρά τοις Έλλησι Λικίας*, Ν. Ελληνομνήμων 4 (1906)
- Λιούφης 1924 Λιούφης Παναγιώτης, *Ιστορία της Κοζάνης*, Αθήνα, 1924
- Λορεντζάτος 1910 Λορεντζάτος Π., *Κεφαλλήνων ονόματα*, Λαογραφία 2 (1910), 27-34
- Λορεντζάτος 1922 Λορεντζάτος Παναγής, *Τα παρατσούκλια*, Ημερολόγιον Μεγάλης Ελλάδος 1922, σσ 111-117
- Λορεντζάτος 1923 Λορεντζάτος Παναγής, *Συμβολή εις τα ελληνικά παρωνύμια*, Λεξικογραφικόν Αρχεῖον 6 (1923), 40-71
- Lebel 1974 Lebel P., *Les noms de personnes*, Paris, 1974, P.U.F
- Μανασσείδου 1874 Μανασσείδου Σ.Α., *Συλλογή κυρίων ονομάτων*, Κωνσταντινούπολις, 1874, ΕΦΣ Κων/πόλεως
- Μανασσείδου 1934/5 Μανασσείδου Σ.Α., *Συλλογή κυρίων ονομάτων των νεωτέρων Ελλήνων*, Αθήνα, 1934/5, Αρχεῖον του Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού Θησαυρού
- Μαντζουράνης 1951 Μαντζουράνης Κ., *Τα κυριότερα ονόματα των Ελλήνων και Ελληνίδων με σύντομον ιστορίαν και ετυμολογίαν και συμβολικὴν σημασίαν των*, Αθήνα, 1951
- Μαρτινιανού 1957 Μαρτινιανού Ιωακείμ Μητροπολίτου Ξάνθης, *Η Μοσχόπολις*, Θεσσαλονίκη, 1957
- Μάτσας 1956 Μάτσας Ιω., *Τα ονόματα των Εβραίων στα Γιάν-*

- νινα, Αθήνα, 1956. Αφιέρωμα εις την Ήπειρον. Εις μνήμην Χρ. Σούλη
- Μεγδάνης 1820 Μεγδάνης Χαρίσιος, *Αγγελία [...]*, Βιέννη, 1820
- Μενάρδος 1904 Μενάρδος Σ., *Περί των ονομάτων των Κυπρίων*, Αθηνά 16 (1904), 257-294
- Μενάρδος 1905 Μενάρδος Σ., *Τοπωνυμικόν Κύπρου*, Αθηνά 18 (1905), 315-421
- Μενάρδου 1927 Μενάρδου Σ., *Περί των τοπικῶν επιθέτων της νεωτέρας Ελληνικής*, Επετηρίς της Εταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν 4 (1927)
- Μέρτζιος 1947 Μέρτζιος Κων/νος, *Μνημεία μακεδονικῆς ιστορίας*, Θεσσαλονίκη, 1947
- Μηνάς 1975 Μηνάς Κ., *Το τοπωνυμικόν της Κάσου*, Αθήνα, 1975
- Μηνάς 1978 Μηνάς Κ., *Η μορφολογία της μεγεθύνσεως στην ελληνική γλώσσα*, Ιωάννινα, 1978
- Μηνάς 1983 Μηνάς Κ., *Συμβολή στη μορφολογία των μεσαιωνικῶν και νέων ελληνικῶν επωνύμων*, ΟΝΟΜΑΤΑ 8 (1983)
- Μηνάς 1984 Μηνάς Κ., *Επιτατικά ουσιαστικά της μεσαιωνικῆς και νέας ελληνικῆς*, ΟΝΟΜΑΤΑ 9 (1984)
- Μηνάς 1988 Μηνάς Κ., *Επαγγελματικά επώνυμα σε -άς από τα μεσαιωνικά έγγραφα της Κάτω Ιταλίας και Σικελίας*, ΟΝΟΜΑΤΑ 12 (1988)
- Μιχαηλίδης-Νουάρος 1972 Μιχαηλίδης-Νουάρος Μ., *Λεξικόν της Καρπαθιακῆς διαλέκτου*, Αθήνα, 1972
- Μουστοξύδης 1845 Μουστοξύδης Α., *Ιωάννης, Γεώργιος και Δημήτριος Μόσχος*, Ελληνομνήμων 7 (1845)
- Μπόγκας 1958 Μπόγκας Ευάγγελος, *Τουρκικῆς λέξεις σε παλιότερα ελληνικά κείμενα*, Αθήνα, 1958
- Μπόγκας 1964 Μπόγκας Ευάγγελος, *Τα γλωσσικά ιδιώματα της Ηπείρου*, Ιωάννινα, 1964
- Μπόγκας 1966 Μπόγκας Ευάγγελος, *Τα γλωσσικά ιδιώματα της Ηπείρου*, Ιωάννινα, 1966
- Μπουντώνας 1892 Μπουντώνας Ευθ., *Μελέτη περί του γλωσσικού ιδιώματος Βελβεντού και των περιχώρων αυτού*, Αρχεῖα Κοραή 1 (1892)
- Μπούτουρας 1912 Μπούτουρας Αθανάσιος, *Τα νεοελληνικά ονόματα ιστορικῶς και γλωσσικῶς ερμηνευόμενα*,

Αθήνα, 1912

Ν.Δ. 1994 Νεοελληνική Διαλεκτολογία, 1ος τόμος, 1994

Νικολαΐδης 1909 Νικολαΐδης Κων/νος, *Ετυμολογικόν Λεξικόν της Κουτσοβλαχικής γλώσσης*, Αθήνα, 1909

Ντελόπουλος 1969 Ντελόπουλος Κ., *Νεοελληνικά φιλολογικά ψευδώνυμα*, Αθήνα, 1969

Ντίνας 1980 Ντίνας Κωνσταντίνος, *Το τοπωνυμικό της Σαμαρίνας Γρεβενών*, Μακεδονικά Κ' (1980)

Ντίνας 1985 Ντίνας Κωνσταντίνος, *Η κόφωση - αποβολή στα Βόρεια νεοελληνικά ιδιώματα και το Κουτσοβλάχικο ιδίωμα της Σαμαρίνας*, Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα 6 (1985), 57-66

Ντίνας 1986 Ντίνας Κωνσταντίνος, *Το Κουτσοβλάχικο ιδίωμα της Σαμαρίνας*, Θεσσαλονίκη, 1986, Μέλισσα

Οικονομίδης 1935 Οικονομίδης Δ.Η., *Επώνυμα Ποντιακά*, Αρχαίον Πόντου 6 (1935)

Οικονομίδης 1962 Οικονομίδης Δ.Β., *Όνομα και ονοματοθεσία εις τας δοξασίας και σινηθείας του ελληνικού λαού*, Λαογραφία 20 (1962)

Οικονόμου 1988 Οικονόμου Κων/νος, *Συμβολή στην αρομουνική ονοματολογία*, ΟΝΟΜΑΤΑ 12 (1988)

Οικονόμου 1991 Οικονόμου Κων/νος, *Τοπωνυμικό της περιοχής Ζαγορίου*, Ιωάννινα, 1991

ΟΝΟΜΑΤΑ Ετήσια επιστημονική έκδοση της Ελληνικής Ονοματολογικής Εταιρείας, 1ος τόμος 1952 (συνεχίζεται),

Ονοματολόγιον Ναυτικόν *Ονοματολόγιον Ναυτικόν*, Αθήναι, 1884, Εθνικόν Τυπογραφείον

Παγουνής 1874 Παγουνής Ιωάννης, *Ηπειρωτική διάλεκτος. Ονόματα γυναικών εις -ω λήγοντα κατά σύγκρισιν προς τα αρχαία*, ΕΦΣΚ 8 (1874). Ο εν Κων/πόλει Ελληνικός Φιλολογικός Σύλλογος

Παμπούκης 1988 Παμπούκης Ι.Τ., *Τουρκικό λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής*, Αθήνα, 1988, Παπαζήση

Παπαδόπουλος 1918 Παπαδόπουλος Α., *Τοπωνύμια και εθνικά εν Πόντω*, Λεξικογρ. Αρχ. 5 (1918)

Παπαδόπουλος 1926 Παπαδόπουλος Α., *Γραμματική των βορείων ιδιωμάτων της νέας Ελληνικής Γλώσσης*, Αθήνα, 1926

Παπαδόπουλος 1931 Παπαδόπουλος Α.Α., *Μεσαιωνικά επώνυμα γυναικών σε -πουλλος εν Πόντω*, Αθήνα 43 (1931), 211-212

Παπαδόπουλος 1938 Παπαδόπουλος Α.Α., *Επώνυμα Χαλδίας κατά τον 18ον αιώνα*, Αρχαίον Πόντου 8 (1938)

Παπαδόπουλος 1973 Παπαδόπουλος Ν., *Τοπωνύμια Σελίου Βέροιας Θεσσαλονίκη, Μακεδονικά ΙΓ'* (1973)

Παπαϊωάννου 1976 Παπαϊωάννου Μιλτιάδης, *Το γλωσσάριο των Γρεβενών*, Θεσσαλονίκη, 1976

Παπαϊωάννου 1991 Παπαϊωάννου Λάζαρος, *Ανά τας οδούς και τας ρύμας της Κοζάνης*, Κοζάνη, 1991, Δημοσιεύματα Δημοτικής Βιβλιοθήκης αριθ. 6

Παπακωνσταντίνου 1950 Παπακωνσταντίνου Κ.Μ., *Η ζωντανή μας γλώσσα*, Αθήνα, 1950, Νεοελληνικά Γράμματα φ. 184. Εβδομαδιαία φιλολογική, καλλιτεχνική, επιστημονική εφημερίδα.

Παπακωνσταντίνου 1992 Παπακωνσταντίνου Μιχάλης, *Μια βορειοελληνική πόλη στην Τουρκοκρατία, ιστορία της Κοζάνης (1400-1912)*, Αθήνα, 1992, Βιβλιοπωλείον της Εστίας

Παπανικολάου 1973 Παπανικολάου Φ., *Γλώσσα και λαογραφία περιοχής Βοΐου*, Θεσσαλονίκη, 1973

Παπασιώπης 1972 Παπασιώπης Λεωνίδας, *Η παλιά η Κοζάνη*, Θεσσαλονίκη, 1972

Παπασιώπης 1973 Παπασιώπης Λεωνίδας, *Τότι κι τώρα*, Θεσσαλονίκη, 1973

Παπασιώπης 1977 Παπασιώπης Λεωνίδας, *Απ' ό,τ' απόμινιν*, Θεσσαλονίκη, 1977

Παπασιώπης 1988 Παπασιώπης Λεωνίδας, *Αδονικήθκα*, Θεσσαλονίκη, 1988

Παπαχαρίσης 1955 Παπαχαρίσης Α., *Η ονομαστική και η γενική του ονοματεπωνύμου εν Ηπείρω*, Πλάτων 7 (1955)

Παπαχριστοδούλου 1933 Παπαχριστοδούλου Π., *Κατάλογος από ονόματα και προσηγορικά*, Θρακικά 4 (1933)

Παπαχριστοδούλου 1938-9 Παπαχριστοδούλου Π., *Οι ονομασίες στις Σαράντα Εκκλησίες*, Αρχαίον Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού θησαυρού 5 (1938-9)

Παπαχριστοδούλου 1944-5 Παπαχριστοδούλου Π., *Μετασηματισμοί κυρίων ονομάτων (Φιλιππουπόλεως - Σαράντα*

Εκκλησιών - Ιλδιμιζίου Αδριανουπόλεως),
Αρχαίον Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού
θησαυρού 11 (1944-45)

Πασχάλης 1933 Πασχάλης Δ., *Τοπωνυμικόν της νήσου Άνδρου*,
Αθήνα, 1933

Περρής 1911 Περρής Σπ., *Η εξέλιξις του ονόματος Ιωάννης*
εις τα οικογενειακά ονόματα, Αθηνά 23 (1911)
450-461

Πέτροβιτς 1953 Πέτροβιτς Ν., *Μητρωνυμικά, Σεραϊκά χρονικά*
1 (1953)

Πιτένης 1971 Πιτένης Ζήνων, *Κουζιανιώτ'κα μπέντια*, Αθήνα,
1971

Πολέμης 1982 Πολέμης Δημ., *Γύρω από τα ανδρωνύμια των*
Αρβανιτών της Άνδρου κατά τον 16. αιώνα,
ΟΝΟΜΑΤΑ 7 (1982)

Πολέμης 1984 Πολέμης Δημ., *Μερικά ανδριώτικα επώνυμα από*
ονομασίες νομισμάτων, ΟΝΟΜΑΤΑ 9 (1984)

Πολίτης 1889 Πολίτης Νικόλαος, *Τα ονόματα των δήμων*,
Επετ. Παρνασσού 3 (1889)

Πολίτης 1912-3 Πολίτης Νικόλαος, *Περί της τοπογραφικής ση-*
μασίας των εκκλησιών εν Ελλάδι προς αναγνώ-
ρισιν αρχαίων ιερών, Λαογραφία 4 (1912-3)

Πολίτης 1920 Πολίτης Νικόλαος, *Γνωμοδοτήσεις περί μετονο-*
μασίας συνοικισμών και κοινοτήτων, Αθήνα,
1920, Επιτροπεία των τοπωνυμίων της Ελλάδος

Πουλίτσας 1928 Πουλίτσας Π., *Επιγραφαι και ενθυμήσεις εκ της*
Βορείου Ηπείρου, ΕΕΒΣ 5 (1928) Επετηρίς
Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών

Πούσιος 1884 Πούσιος Θ., *Κύρια ονόματα ανδρών και γυναι-*
κών εν Ζαγορίω της Ηπείρου, ΕΦΣΚ 14 (1884).
Ο εν Κων/πόλει Ελληνικός Φιλολογικός Σύλλο-
γος

Papahagi 1974 Papahagi Tache, *Dictionarul Dialectului Aromân*,
București, 1974, Editura Academiei Republicii
Socialiste România

Ρόγκα-Μαργαρίτη 1985 Ρόγκα-Μαργαρίτη Μ., *Φωνολογική Ανάλυση*
του Σιατιστινού ιδιώματος, Θεσσαλονίκη, 1985

Redhouse 1968 *New Turkish - English Dictionary*, Istanbul, 1968

Rohlf's 1964 Rohlf's G., *Lexicon Graecanicum Italiae inferioris*,

Tübingen, 1964

Σαμπανόπουλος 1970 Σαμπανόπουλος Βασίλειος, *Συμβολή στη μελέτη*
της διακίνησης του βιβλίου επί τουρκοκρατίας
Αθήνα, 1970, Ερασιστής 47, 194-205

Σαμπανόπουλος 1972 Σαμπανόπουλος Βασίλειος, *Σιατιστινοί εις κώ-*
δικας βαπτίσεων της Κοζάνης, Θεσσαλονίκη,
1972, Σιατιστέων Μνήμη (Λεύκωμα συλλόγου
Σιατιστέων Θεσ/νίκης)

Σαρρής 1928 Σαρρής Ι., *Τα τοπωνύμια της Αττικής*, Αθηνά 40
(1928)

Σιγάλας 1923 Σιγάλας Αντώνιος, *Συρίων βαπτιστικά - παρω-*
νύμια - επώνυμα, Λεξικογραφικόν Αρχαίον 6
(1923), 160-209

Σκανδαλίδης 1988 Σκανδαλίδης Μιχ., *Νισυριακά οικογενειακά ε-*
πώνυμα, ΟΝΟΜΑΤΑ 12 (1988)

Σολομωνίδης 1962 Σολομωνίδης Χρήστος Σωκ., *Σμυρναϊκό γλωσ-*
σάριο, Αθήνα, 1962

Σπανδωνίδη 1939 Σπανδωνίδη Ειρήνη, *Τραγοῦδια της Αγόριανης*
(Παρνασσού), Αθήνα, 1939

Σπανός 1972 Σπανός Κ., *Τα νεοελληνικά επώνυμα στη Δεσκά-*
τη, Μακεδονικά ΙΒ' (1972), 123-130

Σπανός 1980 Σπανός Κ., *Τοπωνύμια Δεσκάτης*, ΟΝΟΜΑΤΑ 5
(1980)

Σπανός 1981 Σπανός Κ., *Ελασσονίτικα βαπτιστικά ονόματα*
από τον κώδικα της Ζάμπροδας (1532-1692),
ΟΝΟΜΑΤΑ 6 (1981)

Σπανός 1982 Σπανός Κ., *Τυρναβίτικα βαπτιστικά ονόματα*
από τον κώδικα της Ζάμπροδας (1534-1692),
ΟΝΟΜΑΤΑ 7 (1982)

Σπανός 1983 Σπανός Κ., *Σκοπελίτικα επώνυμα του 1826*,
ΟΝΟΜΑΤΑ 8 (1983)

Σπανός 1984 Σπανός Κ., *77 θεσσαλικά επώνυμα του 1872 -*
1878 από το Μεταξοχώρι Αγιάς, ΟΝΟΜΑΤΑ 9
(1984)

Σπανός 1986α Σπανός Κ., *Τα χωριά της Καλαμπάκας στα 1754*
στο κατάστιχο 225 της Μονής Βαρλαάμ, Λάρισα,
1986, Θεσσαλικό Ημερολόγιο Γ'

Σπανός 1986β Σπανός Κ., *124 θεσσαλικά επώνυμα του 1829*,
ΟΝΟΜΑΤΑ 10 (1986)

- Σπανός 1987α Σπανός Κ., *Η πρόθεση της μονής "Αγία Τριάδα" της Δρακότρυπας (18ος αι.) Συμβολή στη μελέτη των τοπωνυμίων και των βαφτιστικών ονομάτων της περιοχής ΒΔ της Καρδίτσας*, Λάρισα, 1987, Θεσσαλικό Ημερολόγιο ΙΑ'
- Σπανός 1987β Σπανός Κ., *Θεσσαλικά βαφτιστικά και επώνυμα του 1754 από την περιοχή της Καλαμπάκας*, ΟΝΟΜΑΤΑ 11 (1987)
- Σπανός 1988α Σπανός Κ., *Τα ονόματα των Λαρισαίων παντοπωλών στα 1721 στον κώδικα 8 της μονής "Αγ. Στέφανος" των μετεώρων*, ΟΝΟΜΑΤΑ 12 (1988)
- Σπανός 1988β Σπανός Κ., *Τα ονόματα των παντοπωλών και των αμπατζήδων της Θεσσαλονίκης στον κώδικα 8 της μονής "Άγιος Στέφανος" των Μετεώρων (1714-1725)*, Μακεδονικά ΚΣΤ' (1988)
- Σπανός 1988γ Σπανός Κ., *Θήματα και ορφανά από την επανάσταση του 1878 στην Αν. Θεσσαλία*, Λάρισα, Θεσσαλικό Ημερολόγιο ΙΔ' (1988)
- Σπανός 1989α Σπανός Κ., *Μια ανέκδοτη τυρναβίτικη πρόθεση του 1674*, Λάρισα, Θεσσαλικό Ημερολόγιο ΙΣΤ' (1989)
- Σπανός 1989β Σπανός Κ., *Η Βυζαντινή Θεσσαλία*, Λάρισα, Θεσσαλικό Ημερολόγιο ΙΕ' (1989)
- Σπανός 1989-90 Σπανός Κ., *Τυρναβίτικα ονόματα του 18ου αιώνα*, ΟΝΟΜΑΤΑ 13 (1989-90)
- Σπανός 1990α Σπανός Κ., *Η ανέκδοτη πρόθεση 291 της μονής Βαρολάμ (18ος αιώνας). Συμβολή στη μελέτη των θεσσαλικών τοπωνυμίων και ονομάτων*, Λάρισα, Θεσσαλικό Ημερολόγιο ΙΖ' (1990)
- Σπανός 1990β Σπανός Κ., *Πέντε θεσσαλικά έγγραφα από το αρχείο του Αλή πασά 1815-1818*, Λάρισα, Θεσσαλικό Ημερολόγιο ΙΗ' (1990)
- Σπανός 1990γ Σπανός Κ., *Ιστορικά στοιχεία για τους οικισμούς του νοτίου τμήματος του νομού Γρεβενών*, Μακεδονικά ΚΖ' (1990)
- Σπανός 1991 Σπανός Κ., *Η ανέκδοτη πρόθεση 39 της μονής του Δοσικού 16ος-17ος αι. Συμβολή στη μελέτη των θεσσαλικών οικισμών και ονομάτων*, Λάρισα, Θεσσαλικό Ημερολόγιο Κ' (1991)

- Σταμνόπουλος 1917 Σταμνόπουλος Ιωάννης, *Ονοματολογικά*, Λαογραφία 6 (1917), 424-451
- Σταμνόπουλος 1929 Σταμνόπουλος Γιάννης, *Βόλτες ονοματολογικές*, Αθήνα, 1929, Τυπογραφείο του Γ.Η. Καλλέργη
- Στεργιόπουλος 1928 Στεργιόπουλος Κωνσταντίνος, *Περί των τοπωνυμίων της νοτιοδυτικής Ηπείρου*, Ηπειρωτικά Χρονικά 3 (1928)
- Στεργιόπουλος 1933 Στεργιόπουλος Κωνσταντίνος, *Συμβολή εις την έρευναν των Ηπειρωτικών τοπωνυμίων*, Ηπειρωτικά Χρονικά 8 (1933)
- Στεργιόπουλος 1937 Στεργιόπουλος Κωνσταντίνος, *Το τοπωνυμικό της επαρχίας Κορίνθης*, Ηπειρωτικά Χρονικά 12 (1937)
- Στεργιόπουλος 1938 Στεργιόπουλος Κωνσταντίνος, *Το τοπωνυμικό της επαρχίας Κορίνθης*, Ηπειρωτικά Χρονικά 13 (1938)
- Συμεωνίδης 1992 Συμεωνίδης Χαράλαμπος, *Εισαγωγή στην ελληνική ονοματολογία*, Θεσσαλονίκη, 1992, Αφοί Κυριακίδη
- Τζάρτζανος 1961 Τζάρτζανος Ζήσιμος, *Περί των λαϊκών τεχνικών όρων της οικοδομικής (των μεγάλων αστικών κέντρων) μετά λεξικού αυτών*, Αθήνα, 1961
- Τζάτζιος 1940 Τζάτζιος Ευάγγελος, *Έτος γεννήσεως του Φιλικού Γεωργίου Λασσάνη*, Θεσσαλονίκη, Μακεδονικά 1 (1940)
- Τομπαΐδης 1990 Τομπαΐδης Δημήτρης, *Ελληνικά επώνυμα τουρκικής προέλευσης*, Αθήνα, 1990, Επικαιρότητα
- Τριανταφυλλίδης 1982 Τριανταφυλλίδης Μανόλης, *Τα οικογενειακά μας ονόματα*, Θεσσαλονίκη, 1982, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
- Τσίρος 1964 Τσίρος Ζήκος, *Η Βλάστη*, Θεσσαλονίκη, 1964
- Τσιτσέλης 1904 Τσιτσέλης Ηλ., *Κρασσάδες*, Κεφαλληνιακά Σύμμικτα 1 (1904)
- Τσιτσέλης 1904 Τσιτσέλης Ηλ., *Μόσχοι*, Κεφαλληνιακά Σύμμικτα 1 (1904)
- Τσοπανάκης 1968 Τσοπανάκης Α., *Μια Ιωνική παραγωγική κατάληξη -ούδι, (-ούδα, -ούδης)*, ΕΕΦΣΠΘ 10 (1968), 283-307
- Türkçe Sozluk 1988 Turk Dil Kurumu, *Türkçe Sozluk*, Ankara, 1988

Υπερλεξικό	Υπερλεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας, Αθήνα, Αφοί Παγουλάτοι
Φλώρος 1980	Φλώρος Α., <i>Νεοελληνικό ετυμολογικό και ερμηνευτικό Λεξικό</i> , Αθήνα, 1980
Φουρίκης 1922	Φουρίκης Π., <i>Πόθεν το όνομα Σούλι</i> , 1922, Ημερολόγιον Μεγάλης Ελλάδος
Φουρίκης 1929	Φουρίκης Π., <i>Συμβολή εις το τοπωνυμικόν της Αττικής</i> , Αθηνά 41 (1929), 42 (1930)
Vroomen	Vroomen E., <i>Les noms de famille de Belgique</i> , Bruxelles, Ch. Dessart
Vroomen 1967	Vroomen E., <i>Les noms des personnes dans le monde</i> , Bruxelles, 1967, Ch. Dessart
Χαλιώρης 1979	Χαλιώρης Σαράντης, <i>Επώνυμα τουρκικής προέλευσης</i> , Λευκωσία, 1979, Κυπριακός Λόγος
Χατζηδάκις 1902-3	Χατζηδάκις Γεώργιος, <i>Περί του σχηματισμού και της χρήσεως των προσηγορικών ονομάτων γένους θηλυκού εν τη νεωτέρα Ελληνική</i> , Επιστημονική Επετηρίς Πανεπιστημίου Αθηνών 1 (1902-3)
Χατζηδάκις 1905-1907	Χατζηδάκις Γεώργιος, <i>Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά</i> , Αθήναι, 1905-1907, α' τ. 1905, β' τ. 1907
Χατζηδάκις 1913	Χατζηδάκις Γεώργιος, <i>Ελληνικά μελέται</i> , Αθήναι, 1913, 5-14 (αναστατική έκδοση 1991)
Χατζηδάκις 1913α	Χατζηδάκις Γεώργιος, <i>Περί των εν Κεφαλληνία πατρωνυμικών εις -άτος</i> , Αθήναι, 1913, Επιστημονική Επετηρίς Πανεπιστημίου Αθηνών 9 (1913) 1-10
Χατζηδάκις 1914-5	Χατζηδάκις Γεώργιος, <i>Περί αναλογικών σχηματισμών εν κυρίοις ονόμασιν</i> , Επιστημονική Επετηρίς Πανεπιστημίου Αθηνών 11 (1914-5)
Χατζηδάκις 1934	Χατζηδάκις Γεώργιος, <i>Γλωσσολογικάί έρευναι</i> , τόμ. Α', Αθήναι, 1934, (1980 αναστατική έκδοση)
Χατζηδάκις 1977	Χατζηδάκις Γεώργιος, <i>Γλωσσολογικάί έρευναι</i> , Αθήναι, 1977, (έκδ. Ακαδ. Αθηνών)
Χατζηδάκις	Χατζηδάκις Γεώργιος, <i>Περί των αναλογικών μεταβολών εν τοις κυρίοις ονόμασιν</i> , Επιστημονική Επετηρίς Πανεπιστημίου Αθηνών 11, 2-18
Χελδράιχ-Μηλιαράκης 1909	Χελδράιχ Θ. - Μηλιαράκης Σ., <i>Τα δημώδη ονό-</i>

	<i>ματα των φυτών προσδιοριζόμενα επιστημονικά</i> , Αθήνα, 1909, Επιστημονική Επετηρίς Πανεπιστημίου Αθηνών
Χρηστοβασίλης 1905	Χρηστοβασίλης Χρ., <i>Η Ήπειρος εθνογραφικώς και εθνολογικώς από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα</i> , Ελληνισμός 7 (1905)
Χρηστοβασίλης 1914	Χρηστοβασίλης Χρ., <i>Η Ήπειρος και τα εν αυτή σερβικά ονόματα</i> , Αθήνα, 1914, Ηπειρωτικόν Ημερολόγιον
Χριστοφορίδης 1904	Χριστοφορίδης Κωνσταντίνος, <i>Λεξικόν της αλβανικής γλώσσης</i> , 1904
Ψάλτης 1905	Ψάλτης Β.Σ., <i>Θρακικά ή μελέτη περί του γλωσσικού ιδιώματος της πόλεως των Σαράντα Εκκλησιών</i> , 1905

0. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

0.1. Το υλικό

Η μελέτη που ακολουθεί βασίστηκε στο υλικό που φυλάσσεται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, Αρχεία Νομού Κοζάνης. Στα Αρχεία αυτά φυλάσσονται μεταξύ πολλών άλλων πολύτιμων για την τοπική ιστορία πηγών 35 κώδικες βαπτίσεων της Ιεράς Μητροπόλεως Σερβίων και Κοζάνης που χρονολογούνται από το έτος 1759 ως το έτος 1916. Το υλικό που αποδελτιώθηκε περιλαμβάνει 2159 επώνυμα (ΕΠ) χωρίς να υπολογίζονται οι παραλλαγές που παρουσιάζει το ίδιο επώνυμο· το ΕΠ *Γκοβεδάρος* π.χ. εμφανίζεται με έξι διαφορετικές παραλλαγές: *Νκοβιτάρος, Γκομπιντάρος, 1765, Κουβεντάρος, 1786, Κοβενδάρος, 1856, Γκοβανδάρος, 1907, Γουβενδάρος, 1914.*

Οφείλουμε προκαταβολικά να κάνουμε μία διευκρίνιση: Ο όρος επώνυμο δε χρησιμοποιείται με το νομικό περιεχόμενο που έχει σήμερα· εξάλλου το υλικό αφορά μία περίοδο της ελληνικής ιστορίας κατά την οποία δεν είναι σαφής η νομική έννοια του όρου. Στη μελέτη αυτή ο όρος επώνυμο χρησιμοποιείται για να δηλώσει οποιοδήποτε προσδιοριστικό στοιχείο εκτός από το βαπτιστικό όνομα (ΒΑ). Το στοιχείο αυτό μπορεί να είναι το όνομα του πατέρα (πατρωνυμικό, ΠΑ) ή της μητέρας (μητρωνυμικό, ΜΗ), το όνομα της χώρας ή του τόπου καταγωγής (εθνικό ή πατριδωνυμικό, ΕΘ), το επάγγελμα που ασκεί το ίδιο το άτομο ή ο πατέρας του (επαγγελματικό, ΕΠΑ), ή κάποιο ιδιαίτερο σωματικό ή ψυχικό χαρακτηριστικό (παρωνύμιο ή παρατσούκλι, ΠΑΡ).

Εκτός από τους κώδικες, κατά δεύτερο λόγο χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη τα παρακάτω έργα με θέμα την ιστορία ή το γλωσσικό ιδίωμα της Κοζάνης: *Αλευράς Νάσης, Μ' είπιν η μάνα μ', Κοζάνη, 1964, 21979, Δελιαλής Νικόλαος, Συμπληρωματικά περί της εκ Κοζάνης οικογενείας των εν Αυστρία διαμενόντων Καραγιάννης - von Karajan, Θεσσαλονίκη, 1940, Μακεδονικά 1 (1940), Καλινδέρης Μιχαήλ, Σημειώματα ιστορικά εκ της Δυτικής Μακεδονίας, Πτολεμαΐς, 1939, Καλινδέρης Μιχαήλ, Γραπτά μνημεία από την Δυτικήν Μακεδονίαν χρόνων Τουρκοκρατίας, Πτολεμαΐς, 1940, Καλινδέρης Μιχαήλ, Αι συντεχνίαι της Κοζάνης επί Τουρκοκρατίας, Θεσσαλονίκη, 1958, Λιούφης Παναγιώτης, Ιστορία της Κοζάνης, Αθήνα, 1924, Παπακωνσταντίνου Μιχάλης, Μια βορειοελληνική πόλη στην Τουρκοκρατία, ιστορία της Κοζάνης (1400 - 1912), Αθήνα, 1992, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Παπασιώπης Λεωνίδας, Η παλιά η Κοζάνη, Θεσσα-*

λονίκη, 1972, Παπασιώπης Λεωνίδα, *Τότι κι τώρα*, Θεσσαλονίκη, 1973, Παπασιώπης Λεωνίδα, *Απ' ό,τ' απόμιν*, Θεσσαλονίκη, 1977, Παπασιώπης Λεωνίδα, *Αδουκίθκα*, Θεσσαλονίκη, 1988, Πιτένης Ζήνων, *Κουζιανιώτ'κα μπέντια*, Αθήνα, 1971. Τα ΕΠ που βρέθηκαν στα έργα αυτά χρησιμεύουν μόνο για την επαλήθευση του υλικού που αντλήθηκε από τους κώδικες. Επώνυμα που απαντούν στα έργα που προαναφέρθηκαν, όχι όμως και στους κώδικες, καταχωρούνται σε παράρτημα και με κάθε επιφύλαξη ως προς τη γνησιότητά τους.

0.2. Οι κώδικες

Από τους κώδικες που φυλάσσονται στα Αρχεία Νομού Κοζάνης οι δύο πρώτοι, 2 (Α) και 3 (Β), αναγράφουν τις βαπτίσεις των ετών 1759 - 1851 και των ετών 1852 - 1897 αντίστοιχα. Οι υπόλοιποι τριάντα περιέχουν πιστοποιητικά βαπτίσεων της Ιεράς Μητροπόλεως Σερβίων και Κοζάνης και συγκροτούνται από τυπογραφημένα φύλλα στα οποία συμπληρώνονται στοιχεία που αφορούν τους βαπτιζόμενους, τους γονείς και τους αναδόχους τους. Τα φύλλα αυτά στη συνέχεια δέθηκαν σε κώδικα.

Οι κώδικες φέρουν στο Ιστορικό Αρχείο αρίθμηση από το 2 ως το 35. Στην παρουσίαση του υλικού που αντλήθηκε από τους κώδικες αυτούς χρησιμοποιείται συνεχής αλφαβητική αρίθμηση από το Α ως το ΛΒ. Οι κώδικες 4 και 5 περιλαμβάνουν τα πιστοποιητικά των βαπτίσεων που αναγράφονται στις τελευταίες σελίδες του κώδικα 3 (Β) (1852 - 1897). Έτσι οι κώδικες και το περιεχόμενό του έχουν ως εξής:

2 (Α) 1759 - 1851

3 (Β) 1852 - 1897

6 (Γ) 27.1.1897 - 31.12.1897 και 5.1.1898 - 20.3.1898. Επίσης περιέχεται βαπτιστικό με ημερομηνία 13.1.1894

7 (Δ) 10.5.1897 - 10.9.1897 και 30.3.1898 - 18.7.1898

8 (Ε) 18.7.1898 - 30.12.1898 και 2.1.1899 - 8.3.1899

9 (ΣΤ) 14.3.1899 - 30.12.1899 και 1.1.1900 - 13.2.1900

10 (Ζ) 30.4.1900 - 10.12.1900

11 (Η) 15.2.1900 - 30.12.1900 και 7.1.1901 - 5.3.1901 και ένα βαπτιστικό με ημερομηνία 23.5.1898

12 (Θ) 5.3.1901 - 16.11.1901. Ένα βαπτιστικό με ημερομηνία 9.3.1896.

13 (Ι) 17.11.1901 - 29.12.1901 και 3.1.1902 - 18.10.1902

14 (ΙΑ) 4.3.1902 - 23.12.1902 και 7.1.1903 - 6.2.1903

15 (ΙΒ) 5.2.1903 - 26.12.1903 και 5.1.1904 - 2.9.1904

16 (ΙΓ) 3.9.1904 - 30.12.1904 και 4.1.1905 - 1.4.1905 και δύο εγγραφές: 23.6.1899 και 5.10.1899

17 ΙΔ 3.4.1905 - 23.12.1905 και 5,6.1.1906. Μία εγγραφή με ημερομηνία 10.9.1895

18 (ΙΕ) 8.1.1906 - 29.7.1906 και δύο εγγραφές με ημερομηνία 13...1909 και 21.2.1905

19 (ΙΣΤ) 30.7.1906 - 30.12.1906 και 3.1.1907 - 21.3.1907

20 (ΙΖ) 1.4.1907 - 24.12.1907 και 3.1.1908 - 4.2.1908

21 (ΙΗ) 13.1.1908 - 30.10.1908

22 (ΙΘ) 16.10.1908 - 24.12.1908, 2.1.1909 - 23.12.1909 και 6.1.1910 - 25.6.1910. Δύο εγγραφές με ημερομηνία 6.6.1882 και 12.11.1908

23 (Κ) 30.6.1910 - 23.12.1910 και 6.1.1911 - 20.10.1911 και μία εγγραφή με ημερομηνία 25.8.1906

24 (ΚΑ) 23.10.1911 - 18.12.1911 και 5.1.1912 - 11.6.1912. Μία εγγραφή με ημερομηνία 26.8.1912

25 (ΚΒ) 10.11.1912 - 28.12.1912 και 5.1.1913 - 4.7.1913 και μία εγγραφή με ημερομηνία 2.11.1912

26 (ΚΓ) 4.7.1913 - 31.11.1913. Δύο εγγραφές με ημερομηνία 20.2.1913 και 20.10.1910

27 (ΚΔ) 8.11.1913 - 29.12.1913 και 9.1.1914 - 7.2.1914

28 (ΚΕ) 9.2.1914 - 23.10.1914

29 (ΚΣΤ) 27.10.1914 - 28.12.1914 και 7.1.1915 - 8.2.1915. Μία εγγραφή με ημερομηνία 3.2.1914

30 (ΚΖ) 4.2.1915 - 27.4.1915

31 (ΚΗ) 27.4.1915 - 22.7.1915

32 (ΚΘ) 23.7.1915 - 19.10.1915

33 (Λ) 22.10.1915 - 20.12.1915 και 8.1.1916 - 26.5.1916. Μία εγγραφή με ημερομηνία 26.8.1916

34 (ΛΑ) 29.11.1915 - 23.12.1915 και 6.1.1916 - 20.11.1916

35 (ΛΒ) 17.12.1915 - 21.12.1915 και 8.1.1916 - 3.11.1916

Οι διαστάσεις των κωδίκων είναι διάφορες. Οι δύο πρώτοι, 2 (Α) και 3 (Β), έχουν ύψος 0,408 X πλάτος 0,150. Των άλλων οι διαστάσεις κυμαίνονται από ύψος 0,303 - 0,181 X πλάτος 0,159 - 0,125.

Η κατάσταση των κωδίκων ποικίλλει: οι κώδικες Α και Β παρουσιάζουν τις περισσότερες φθορές στα εξώφυλλα και σε φθαρμένα και σχισμένα φύλλα. Οι άλλοι κώδικες βρίσκονται σε καλή γενική κατάσταση με κάποιες εξαιρέσεις (σχισμένα ή φθαρμένα φύλλα).

Οι κώδικες Α και Β είναι δερματόδετοι. Ο Α εμφανίζει περίτεχνη διακόσμηση στα εξώφυλλα, όμοια και στις δύο όψεις. Πρόκειται για διακοσμητικό

σχέδιο που επαναλαμβάνεται τέσσερις φορές στις δύο όψεις του εξωφύλλου και καταλαμβάνει ισοϋψείς αποστάσεις. Στο κέντρο του διακοσμητικού αυτού σχεδίου υπάρχει μοτίβο με εξαπτέρυγα. Ο κώδικας δένει με κορδόνι. Ο Β έχει απλή διακόσμηση που είναι όμοια και στις δύο όψεις του εξωφύλλου. Πρόκειται για ένα ορθογώνιο που διέρχεται περιμετρικά τον κώδικα και σχηματίζεται από τρεις σειρές αλληπάληλων ραβδώσεων. Πάνω στο ορθογώνιο και καθόλο το μήκος του κώδικα σχεδιάστηκε με τον ίδιο τρόπο ένας ρόμβος. Στα εξώφυλλα υπάρχουν επίσης ίχνη από μεταλλικά ελάσματα με τα οποία έκλεινε ο κώδικας.

Οι υπόλοιποι κώδικες είναι πανόδετοι με πανί χρώματος λαδί, ραφ, ή κόκκινου στη ράχη τους. Το υπόλοιπο μέρος των εξωφύλλων τους καλύπτεται με χαρτί. Η επικολλημένη χάρτινη ετικέτα στο μπροστά ή πίσω εξώφυλλο φέρει επιγραφή με το περιεχόμενο του κώδικα, π.χ. "1897 από 27 Ιανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου. 1898 από 5 Ιανουαρίου μέχρι 20 Μαρτίου".

Ο κώδικας Α περιλαμβάνει 496 σελίδες. Ο κώδικας Β 556 σελ. + μία στο τέλος άγραφη. Στην πραγματικότητα ο αριθμός των σελίδων είναι λίγο μεγαλύτερος, γιατί η υπάρχουσα αρίθμηση δεν είναι απόλυτα σωστή. Ενώ μεταξύ των σελ. 517 και 518 παρεμβάλλονται 7 άγραφες σελίδες, η αρίθμηση του κώδικα γίνεται σαν αυτές να μην υπάρχουν. Στους κώδικες Γ ως ΛΒ κάθε πιστοποιητικό βαπτίσεως φέρει αύξοντα αριθμό και κάθε εκατό περίπου φύλλα η αρίθμηση αρχίζει από την αρχή. Ο τρόπος αυτός καταχώρησης των βαπτιστικών δεν τηρείται χωρίς εξαιρέσεις. Για παράδειγμα στον κώδικα Γ στην πρώτη ενότητα των πιστοποιητικών 1 - 108 παραλείπονται βαπτιστικά με αύξ. αριθ. 18, 91 - 97· στη δεύτερη ενότητα 1 - 91 αριθμούνται δυο φορές τα βαπτιστικά που φέρουν αύξ. αριθ. 84 - 89. Στον κώδικα Δ έχουμε την πρώτη ενότητα των πιστοποιητικών 1 - 100 και τη δεύτερη 1 - 98 στην οποία υπάρχει δύο φορές το βαπτιστικό με αύξ. αριθ. 8.

Στους κώδικες υπάρχουν συχνά άγραφες σελίδες ή διάφορες άλλες σημειώσεις. Στον κώδικα Α π.χ. άγραφες είναι οι σελίδες 192, 280, 399 ενώ στη σελ. 437 υπάρχει επικολλημένο σημείωμα που έχει ως εξής: "Επιδιορθώθη από Κωνσταντίνου Ιωάννου Γκάλιαν (;) το 1928 Ιουνίου 15 Κοζάνη". Στη σελ. 203 υπάρχει σφραγίδα από κόκκινο κερί (ισπανικό), όπου αναγράφεται: ο Σερβίων και Κοζάνης Θεόφιλος 1785 (;). Στον κώδικα Β άγραφες είναι οι σελίδες 194 - 203, 482, 483, 486, 487, 492, 493.

Οι κώδικες Α και Β στις σελίδες 1 και 2 περιέχουν οδηγίες για την καταχώρηση των βαπτίσεων από τον εκάστοτε ιερέα.

Στον κώδικα 2 (Α) διαβάζουμε "1759 Μηνί Ιουνίου

Αρχιερατεύοντος του θεοφιλεστάτου κυρίου κυρίου Ιγνατίου του εκ Θεσσα -

λονίκης και επιτροπεύοντος του εντιμοτάτου κυρ Ρούση Μήσιου

Κώδιξ του εν Κοζάνη θείου και πανσέπτου ναού του εν αγίοις πατρός ημών Νικολάου του εν Μύροις εν ω σημειούνται τα ονόματα πάντων των γεγεννημένων νηπίων της πόλεως Κοζάνης και των ταύτα αναδεχομένων εκ της ιεράς κολυμβήθρας

Όστις δε των ιερέων αμελεία, κλοπή...ιεροσυλία χρησάμενος δεν ήθελεν γράψη ευθύς μετά το βάπτισμα το βαπτισθέν βρέφος, ανάθεμα έστω, και η παιδεία αυτού αργία και τζερεμές έστω

Ο Σακελλάριος Γεώργιος..."

Στον κώδικα 3 (Β) ο μητροπολίτης Ευγένιος αφού επικυρώνει τον "Ιερόν Κώδικα του θείου βαπτίσματος" (1759 - 1851) "ευεργετούμενον Αρχιερατεία τεσσάρων ήδη προ αυτής Αρχιερατευσάντων", "επιβεβαιοί τον ήδη επί τη Αρχιερατεία αυτής επιτροπεύοντος του κυρίου Στάμκου Μάνου εν τω αυτό Ναώ, αρχόμενον νέον Κώδικα". Στη συνέχεια "εντέλλεται ευλαβεστάτοις Ιερέυσι" να καταχωρούν στον κώδικα αμέσως μετά τη βάπτιση το όνομα "του βαπτισθέντος, και του πατρός και του αναδόχου μετά του επωνύμου αυτών". Έπειτα δίνει οδηγίες για το διαχωρισμό των ετών "χαρακτήρησι διασήμοις", μετά των μηνών και "ακολουθώς εν τάξει κατά στιχηδόν, να καταγράφη τα ονόματα των βαπτιζομένων, ωσαύτως και εις άπασαν την περίοδον των δώδεκα μηνών του χρόνου". Τέλος, αν κάποιος ιερέας τύχει να βαπτίσει πολλά βρέφη μαζί, παραγγέλλει να μην τα συμπεριλαμβάνει σε μια σημείωση όλα, αλλά "έκαστον ιδιαιτέρως ως και τα ονόματα των γονέων και των αναδόχων αυτών". Μετά από τις οδηγίες, προειδοποιεί ότι θα τιμωρείται και θα επιτιμάται όποιος παραβεί τις ανωτέρω υποχρεώσεις του.

Την καθοδήγηση αυτή υπογράφουν 10 ιερείς:

"ο Σακελλίων Μάρκος ιερεύς βεβαιοί

ο πρωτοπαπάς Νικόλαος βεβαιοί

ο ιερομνήμων Ιωάννης ιερεύς βεβαιοί

ο δευτερεύων Γεώργιος ιερεύς βεβαιοί

ο έξαρχος Κωνσταντίνος ιερεύς βεβαιοί

ο Δημήτριος ιερεύς ο του παπα Μάρκου βεβαιοί

ο Δημήτριος Γεωργίου ιερεύς βεβαιοί

ο παπαγιαννάκης βεβαιοί

ο αναστάσιος ιερεύς βεβαιοί

Εν έτει σωτηριώ χιλιοστόω οκτακοσιοστόω πεντηκοστόω δευτέρω κατά μήνα Ιανουάριον τη πρώτη".

0.3. Γραφείς και γραφές

Όπως είναι φυσικό λόγω της μεγάλης χρονικής περιόδου που διαλαμβάνει το υλικό των κωδίκων (1759 - 1916), διακρίνουμε πάρα πολλούς γραφείς ιερείς. Άλλοι απ' αυτούς είναι εγγράμματοι, όπως φαίνεται από την ορθογράφηση, την καλλιγραφία, αλλά και τις διορθωτικές παρεμβάσεις που ασκούν στα ονόματα και τα επώνυμα: άλλοι αντίθετα είναι ολιγογράμματοι και "ορθογραφούν" τα ονόματα που ακούν σχεδόν φωνητικά, π.χ. *νκοπιτάρος*. Με κάθε επιφύλαξη για την ορθότητα της απόδοσης της προφοράς και της αντιστοιχίας γράμματος και φθόγγου θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι αυτοί οι τελευταίοι είναι αυθεντικότεροι και μπορούν να βοηθήσουν και στη φωνητική αποκατάσταση των επωνύμων. Αρκετές είναι βέβαια οι περιπτώσεις κακογραφίας των ιερών με αποτέλεσμα να είναι λαθεμένη ή και τελείως αδύνατη η ανάγνωση των ονομάτων.

Πράγματι υπάρχει μερικές φορές σημαντικό πρόβλημα αντιστοιχίας γράμματος και φθόγγου. Το ζήτημα εστιάζεται κυρίως στο τι παριστάνει το γράφημα *τζ* και στην απόδοση των παχιών συριστικών. Το γράφημα *τζ* χρησιμοποιείται τουλάχιστο ως τα 1870 - 80 για να αποδώσει φωνητικά το [ts], το [dz] και μερικές φορές το [ndz], ενώ μετά το 1880 απαντούν και το γράφημα *τζ* και το γράφημα *τσ*. Η παρατήρηση επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι στις παραλλαγές των επωνύμων μπορεί να διαπιστώσει κανείς μια προσπάθεια για πιστή απόδοση της προφοράς των επωνύμων η οποία ποικίλλει κατά γραφέα, με αποτέλεσμα τη σύγχυση γράμματος και φθόγγου, π.χ.:

<i>Κατζάνος</i>	<i>Κατόνος</i>	<i>Γκατζαβέλας</i>	<i>Γκαντζαβέλας</i>
<i>Πιτζέλης</i>	<i>Πισέλης</i>	<i>Γκατζογιάννης</i>	<i>Γκαντζογιάννης</i>
<i>Κατσιαούνης</i>	<i>Κατζιαούνης</i>	<i>Γκατζόφλιας</i>	<i>Γκαντζόφλιας</i>
<i>Κουτζιμάνης</i>	<i>Κουτσιμάνης</i>	<i>Καμάτζιος</i>	<i>Καμάντζιος</i>
<i>Γιάντζιος</i>	<i>Γιάντσιος</i>	<i>Καρατζέτζος</i>	<i>Καρατζέντζος</i>
<i>Κατζιώνας</i>	<i>Κασιώνας</i>	<i>Μίντζιος</i>	<i>Μίντσιος</i>
<i>Λιτζκάρας</i>	<i>Λιτσκάρας</i>	<i>Μπαρτζόκας</i>	<i>Μπαρτζιούκας</i>
<i>Ίτζος</i>	<i>Ίτσος</i>	<i>Μπογιατζούλης</i>	<i>Μπουιαντζούλης</i>
<i>Καραπατζίδης</i>	<i>Καραπασιδής</i>	<i>Τζιουτζιούρης</i>	<i>Ντζουτζούρης</i>
<i>Κουτζιούκης</i>	<i>Κουτσιούκης</i>	<i>Τζάρας</i>	<i>Ντζάρας, Νζάρας</i>
<i>Καραματζούκας</i>	<i>Καραματσούκας</i>	<i>Τζάλιας</i>	<i>Ντζάλιας</i>
<i>Κούντζουλας</i>	<i>Κούντσουλας</i>	<i>Τζάντζινας</i>	<i>Νζάντζινας</i>
<i>Τζατζάνης</i>	<i>Τσατσάνης</i>	<i>Τζατζούκας</i>	<i>Ντζατζούκας</i>
<i>Τζήγιας</i>	<i>Τσίγιας</i>	<i>Τζήγιας</i>	<i>Ντζιάς</i>
<i>Τζιάρας</i>	<i>Τσιάρας</i>	<i>Τζιάτζιος</i>	<i>Νζιάντζιος</i>
<i>Τζιτζιλίκης</i>	<i>Τσιτσιλίκης</i>	<i>Τζιτζιφός</i>	<i>Τζήντζηφός</i>

Μετά από αυτό τον κατάλογο προκύπτει η απορία: η γραφή π.χ. "*Καρατζέ τζος*" για το χρονικό διάστημα πριν το 1870 - 80 αποδίδει φωνητικά: [*karatsétsos, karadzétsos, karatsédzos, karadzédzos, karandzédzos, karandzé-ndzos, karandzéndzos, karandzéndzos, karatséndzos, ή karandzétsos, κλπ.*];

Ακόμα διαφαίνεται μια προσπάθεια των γραφέων να αποδώσουν την προφορά των παχιών συριστικών.

<i>Βαντζότης</i>	<i>Βαντζιώτης</i>	<i>Γκαντούτσος</i>	<i>Γκαντούτσιος</i>
<i>Βολτζούλης</i>	<i>Βολτζιούλης</i>	<i>Καρανάτζος</i>	<i>Καρανάτσιος</i>
<i>Γιάντζος</i>	<i>Γιάντζιος</i>	<i>Μπήτζας</i>	<i>Μπήτσιας</i>
<i>Γκατζόφλιας</i>	<i>Γκαντζιόφλιας</i>	<i>Τζουλάκης</i>	<i>Τσιουλάκης</i>
<i>Γκατζούρας</i>	<i>Γκατζιούρας</i>	<i>Τζώρας</i>	<i>Τζιώρας, Τσιώρας</i>
<i>Τζαμτζής</i>	<i>Τζιαμτζής</i>		

Μετά κι από αυτό τον κατάλογο προκύπτει η απορία: η γραφή π.χ. "*Ντζου τζούρης*" για τη χρονική περίοδο πριν το 1870 - 80 αποδίδει φωνητικά: [*dzudzúris, tsutsúris, ndzutsúris, ndzutsúris, tsútsúris, ndzutsúris, ή ndzundžúris κλπ.*];

Η σημερινή κατάσταση των επωνύμων βοηθάει μερικές φορές στην ταύτιση γράμματος και φθόγγου. Στους κώδικες π.χ. απαντούν οι γραφές *Τζεμπέρης, Τσιμπέρης, Τζιουμπέρης*, και σήμερα το ΕΠ: *Τσιμπέρης*, σημ. προφορά [Tsimbéris]. Κάποιες φορές όμως το πρόβλημα παρέμεινε άλυτο καθώς η σημερινή πραγματικότητα δε διαφωτίζει την κατάσταση. Στους κώδικες π.χ. συναντά κανείς τις γραφές *Τζώρας, Τσιώρας, Τσιώρας*, ενώ σήμερα απαντούν και το ΕΠ *Τζιώρας*, σημ. προφορά [Džóras] και το ΕΠ *Τσιώρας*, σημ. προφορά [Tšóras]. Μια εξήγηση για τη διαφορετική αυτή κατάσταση είναι ίσως ότι το ΕΠ *Τσιμπέρης* είναι διαφανές ετυμολογικά (< τσεμπέρι), όχι όμως και τα ΕΠ *Τζιώρας* και *Τσιώρας*.

Για όλους αυτούς τους λόγους θεωρήσαμε σκόπιμο να μην παραθέσουμε δίπλα σε κάθε επώνυμο (βλ. Γν Μέρος: Το υλικό) τη φωνητική του απόδοση καθώς αυτή θα ήταν παρακινδυνευμένη και θα επηρεαζόταν ίσως από τη σημερινή του προφορά.

0.4. Ιστορικά Κοζάνης

Η πρώτη προσπάθεια για τη σύνταξη ιστορίας της Κοζάνης γίνεται τον περασμένο αιώνα από τον Α.Κ. Γουναρόπουλο, *Κοζανικά*, Αθήνα, 1872, Πανδώρα ΚΒ (1872), ο οποίος σε πολλά στηρίζεται στις πληροφορίες που δίνει ο Χαρίσιος Μεγδάνης στην "*Αγγελία [...]*" του. Πρόσθετες ιστορικές πληροφορίες για

τη δημιουργία και την ανάπτυξη της πόλης μπορεί να βρει κανείς και στα παρακάτω έργα: Καλινδέρης Μιχαήλ, *Σημειώματα ιστορικά εκ της Δυτικής Μακεδονίας*, Πτολεμαΐς, 1939, Καλινδέρης Μιχαήλ, *Γραπτά μνημεία από την Δυτική Μακεδονία χρονών Τουρκοκρατίας*, Πτολεμαΐς, 1940, Καλινδέρης Μιχαήλ, *Αι συντεχνίες της Κοζάνης επί Τουρκοκρατίας*, Θεσσαλονίκη, 1958, Λιούφης Παναγιώτης, *Ιστορία της Κοζάνης*, Αθήνα, 1924, Παπακωνσταντίνου Μιχάλης, *Μια βορειοελληνική πόλη στην Τουρκοκρατία, ιστορία της Κοζάνης (1400 - 1912)*, Αθήνα, 1992, Βιβλιοπωλείον της Εστίας.

Σήμερα η Κοζάνη είναι μία πόλη 40000 κατοίκων και αποτελεί το διοικητικό, οικονομικό και πνευματικό κέντρο της Δυτικής Μακεδονίας. Εμφανίζεται στην ιστορία ως κοινότητα στα μέσα περίπου του 16ου αιώνα. Στον κώδικα της μονής του αγίου Νικάνορα στη Ζάμπορνα αναφέρονται 54 αφιερωματικές εγγραφές χριστιανών του "χορίου Κοζάνη". Η ίδρυσή της πάντως πρέπει να τοποθετείται δύο αιώνες νωρίτερα από καταδιωκόμενους κατά πάσα πιθανότητα Ηπειρώτες. Στον νέο οικισμό γρήγορα άρχισαν να συρρέουν κάτοικοι από τα γύρω χωριά. Η πρώτη μεγάλη ομαδική μετακίνηση πληθυσμού μαρτυρείται στα 1649, οπότε 100 περίπου οικογένειες καταφθάνουν από το κοντινό χωριό Χτένι με αρχηγό τους τον αρχιεπίσκοπο Ιωάννη Τράντα, ενώ την ίδια εποχή μεταναστεύουν 50 οικογένειες από τη βόρεια Ήπειρο με επικεφαλής τον παπα-Γκίκα. Τα ΕΠ πολλών από τις οικογένειες αυτές τα συναντούμε στη συνέχεια στους κώδικες βαπτίσεων.

Ο γιος του Ιωάννη Τράντα Χαρίσιος στα 1664 αποσπά σουλτανικό φερμάνι με το οποίο η πόλη αποκτά την προστασία της μητέρας του σουλτάνου. Το γεγονός αυτό βοήθησε την οικονομική ανάπτυξη της Κοζάνης, γιατί η πόλη άρχισε να απολαμβάνει ιδιαίτερα προνόμια και ταυτόχρονα απαγορεύεται στους Τούρκους να εγκατασταθούν σ' αυτήν. Μαζί με τη γεωργικηνοτροφία αρχίζει να αναπτύσσεται η βιοτεχνία και το εμπόριο. Τα προϊόντα της πόλης και των γύρω χωριών μεταφέρονται από τους κираτζίδες μέχρι την κεντρική Ευρώπη (Βιέννη, Πέστη, Βελγιάδι). Οι κοζανίτες έμποροι δημιουργούν εκεί εμπορικούς οίκους και οργανώνονται σε συντεχνίες και αδελφότητες. Όλη αυτή η εμπορική και επιχειρηματική δραστηριότητα των Κοζανιτών απεικονίζεται στα επαγγελματικά επώνυμα που συναντούμε στους κώδικες (βλ. 2.1.4.).

Την οικονομική ανάπτυξη ακολούθησε σύντομα η πνευματική. Στα 1668 ιδρύεται η Βιβλιοθήκη και στα 1745 η Στοά, η περίφημη σχολή της Κοζάνης, στην οποία δίδαξαν ονομαστοί πνευματικοί άνθρωποι της εποχής όπως ο Γεώργιος Κονταρής, ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Αμφιλόχιος Παρασκευάς, ο Στέφανος Σταμικίδης και άλλοι. Την ίδια χρονιά μεταφέρεται η έδρα της επισκοπής από τα Σέρβια και μετονομάζεται σε επισκοπή Σερβίων και Κοζάνης. Από την Κοζάνη προήλθαν πλήθος πνευματικοί άνθρωποι που άφησαν την προσωπική τους

σφραγίδα στα τοπικά και ελληνικά γενικότερα γράμματα: Χαρίσιος Μεγδάνης, Γεώργιος Σακελλάριος, Μιχαήλ Περδικάρης, Γεώργιος Ρουσιάδης, Γεώργιος Λασσάνης, Διονύσιος και Ευφρόνιος Πόποβιτς, Μητιώ Σακελλαρίου και άλλοι.

Το γλωσσικό ιδίωμα της Κοζάνης ανήκει στα βόρεια νεοελληνικά ιδιώματα, δεν ευτύχησε όμως να βρει τον μελετητή εκείνον που θα το παρουσιάσει με αυστηρά επιστημονικά κριτήρια. Οι μόνες εργασίες "γλωσσολογικού" περιεχομένου που είναι γραμμένες στο τοπικό ιδίωμα θα μπορούσαν να θεωρηθούν τα έργα: *Μ' είπιν η μάνα μ' του Νάση Αλευρά, Τότι κι τώρα, Η παλιά Κοζάνη, Απ' ό,τι από μιν, Αδουκήθκα του Λεωνίδα Παπασιώπη και Κουζιανιώτικα μπέντια του Ζ. Πιτένη.*

1. Α' ΜΕΡΟΣ: ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1.1. Γενικά

Συχνά όλοι μας έχουμε αναρωτηθεί γιατί άραγε τόσο εμείς όσο και τόσοι άλλοι άνθρωποι γύρω μας, γνωστοί και άγνωστοι, ονομαζόμαστε έτσι κι όχι διαφορετικά. Άλλα από τα ονόματα αυτά μας φαίνονται πως έχουν φανερό τη σημασία τους, άλλα τα θεωρούμε αυτονόητα· μόλις όμως προσέξουμε λίγο, βλέπουμε πόσο πολλά είναι τα οικογενειακά ονόματα που μας είναι σκοτεινά και μοιάζουν χωρίς σημασία. Είναι όμως σίγουρο ότι δεν υπάρχει ούτε ένα οικογενειακό όνομα που δεν είχε κάποτε τη σημασία του. Αυτό ακριβώς το γεγονός αποτελεί και το πρώτο ερέθισμα για τη διερεύνηση της καταγωγής και της αρχικής σημασίας των οικογενειακών ονομάτων γενικά και ειδικότερα της Κοζάνης, μια έρευνα που είναι πάντα πολλαπλά σημαντική και ελκυστική μαζί, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 3.

Η Ονομαστική ή Ονοματολογία αποτελεί κλάδο της γλωσσολογίας που ασχολείται με την επιστημονική έρευνα των διαφόρων ονομάτων που δίνονται από τους ανθρώπους. Παρόλο που η ονοματολογία επιχειρεί κυρίως γλωσσολογική προσέγγιση στα ονόματα, χρησιμοποιεί πληροφορίες και από άλλους κλάδους της επιστήμης όπως η αρχαιολογία, η γεωγραφία, η λαογραφία, η ιστορία, η κοινωνική ανθρωπολογία, και τις αξιολογεί από τη δική της σκοπιά και για τους δικούς της σκοπούς. Οι δυο βασικοί της τομείς είναι η τοπωνυμία και η ανθρωπωνυμία.

Ανθρωπωνυμία ονομάζονται τα κάθε είδους ονόματα που δίνονται στους ανθρώπους. Η ονομασία του ανθρώπου με ένα ή και περισσότερα ονόματα είναι πανάρχαιο και πανανθρώπινο φαινόμενο. Βασίζεται στη λαϊκή δοξασία ότι το όνομα συνδέεται με μια μαγική δύναμη και σχέση με το άτομο που το φέρει. Οι αρχαίοι Έλληνες έδιναν μερικές φορές ονόματα που δήλωναν την ιδιότητα που πίστευαν ή ήθελαν να έχει ο επωνομαζόμενος, π.χ. *Θεόδοτος*, *Πολύβιος*. Την ίδια αυτή αντίληψη υποδηλώνουν και τα χριστιανικά ευχετικά βαπτιστικά π.χ. *Χριστοφόρος*, *Ευσέβιος*, ή τα σύγχρονα νεοελληνικά ευχετικά, π.χ. *Ζήσης*, *Πολυχρόνης*, *Πολυζώης* (από την ευχή να ζήσει το παιδί και να σταματήσει η βρεφική θνησιμότητα), *Σταμάτης*, *Αγόρω* (από την ευχή να σταματήσει η γέννηση θηλυκών παιδιών) πβ και Βαγιακάκος 1963 - 64, 148. Για το λόγο αυτό καταβάλλονταν πάντοτε μεγάλη προσπάθεια για την εκλογή καλού

ονόματος, γεγονός που πίστευαν ότι θα είχε σημαντική επίδραση στην τύχη του ανθρώπου που θα το έφερε για όλη του τη ζωή.

Η ονοματοθεσία έχει άμεση σχέση με τον ιστορικό βίο και τις περιπέτειες κάθε λαού, με τις ιδιότητες και τις κλίσεις του, και αντλεί το υλικό της από τις καθημερινές ασχολίες του ανθρώπου, από τα αντικείμενα που τον περιστοιχίζουν, από τα περιστατικά της ζωής του. Αυτό το γεγονός καθιστά τη μελέτη των ανθρωπωνυμίων πολλαπλά χρήσιμη καθώς απ' αυτήν προκύπτουν στοιχεία που βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση της ιστορικής πορείας ενός λαού. Ονόματα που εκθειάζουν την πολεμική ικανότητα, για παράδειγμα, αντιστοιχούν σε ηρωικές εποχές, ονόματα που δηλώνουν αξιώματα αντικατοπτρίζουν την κοινωνική διαστρωμάτωση μιας περιοχής, παρωνύμια τέλος που σατιρίζουν συνήθως ελαττώματα δείχνουν το ειρωνικό πνεύμα και την εύθυμη διάθεση ενός λαού.

Τα κυριότερα ανθρωπωνύμια είναι τα βαπτιστικά (ΒΑ), και τα οικογενειακά ονόματα ή επώνυμα (ΕΠ).

Το όνομα σε κάθε εποχή και κοινωνία είναι προσωπικό και ενδεικτικό στοιχείο της ατομικότητας του καθενός και βοηθάει τις κοινωνικές και οικονομικές σχέσεις των ανθρώπων. Το πρώτο όνομα που συνοδεύει έναν άνθρωπο είναι αυτό που σήμερα ονομάζουμε βαπτιστικό και σε κάποιες περιπτώσεις είναι το μόνο αναγνωριστικό του στοιχείο, π.χ. στην εκκλησία. Όταν όμως οι κοινωνίες πλήθυναν και οι ομωνυμίες ήταν πια πολύ συνηθισμένες, το ΒΑ δεν επαρκούσε για την πλήρη διάκριση των ανθρώπων μέσα σε ευρύτερες κοινωνικές ομάδες. Για το λόγο αυτό χωρίς παρουσιάστηκε η ανάγκη το ΒΑ να συνοδεύεται και από ένα δεύτερο διακριτικό όνομα. Το δεύτερο αυτό όνομα είναι ό,τι σήμερα ονομάζουμε επώνυμο. Αρχικά το επώνυμο είχε λειτουργική αξία και ανταποκρίνονταν σε πραγματικά σωματικά, ηθικά ή άλλα χαρακτηριστικά του κατόχου του και μάλιστα δημιουργούνταν με βάση αυτά. Σιγά σιγά όμως χάνει τη λειτουργική του σχέση με το πρόσωπο και μετατρέπεται σε συμβατικό και αυθαίρετο σημείο αναγνώρισης ενός προσώπου, που το φέρει πλέον για λόγους ιστορίας και παράδοσης μόνο, πβ και Κατσάνης 1990, 41 - 42. Ένας Μπαχτζιβάνος π.χ. στην Κοζάνη ονομαζόταν έτσι επειδή προφανώς ασχολούνταν με το επάγγελμα που δηλώνει το όνομά του (κηπουρός), οι απόγονοί του όμως ασχολούνται με άλλα επαγγέλματα και παρόλα αυτά φέρουν το ίδιο όνομα μια που αυτό έχει πλέον συμβολική και μόνο αξία.

Πρέπει εδώ να παρατηρήσουμε ότι κοντά σ' αυτά τα δύο ονόματα, το ΒΑ και το ΕΠ, εμφανίζεται συχνά κι ένα άλλο είδος προσωνυμίας που είναι γνωστό ως παρωνύμιο, παρόνομα, παρονόμασμα, παρατσούκλι κλπ. Το παρωνύμιο είτε προήλθε από την ανάγκη να ξεχωρίσουν δύο συνονόματοι κατά τα άλλα άνθρωποι, είτε από την περιπαικτική διάθεση των ανθρώπων και κάποιες

φορές αντικατέστησε το επώνυμο. Τα όρια ανάμεσα στο επώνυμο και το παρωνύμιο δεν είναι πάντοτε σαφή και κυρίως κατά την περίοδο που εξετάζουμε. Το επώνυμο αφού χρησίμευσε, όπως είπαμε, κάποτε για να ονομάσει ένα άτομο, έγινε πια σύμβολο χωρίς καμιά άλλη λειτουργία και σημασία για τον άνθρωπο ή την οικογένεια που το φέρουν σήμερα. Το παρωνύμιο ανταποκρίνεται στο πρόσωπο στο οποίο αναφέρεται και η σχέση του με αυτό είναι άμεση. Συχνά όμως με την πολλή χρήση απέκτησε κι αυτό συμβολική αξία και είτε πήρε τη θέση του επωνύμου είτε χρησιμοποιείται παράλληλα με αυτό αδιακρίτως. Ένα παρωνύμιο *Κουτσοσίμος* π.χ. στην Κοζάνη πράγματι κάποτε δήλωνε κάποιον Σίμο που ήταν κουτσός, αργότερα όμως αντικατέστησε το ΕΠ της οικογένειας και έτσι σε κάποιες περιπτώσεις επώνυμο και παρωνύμιο συγχέονται και ταυτίζονται.

Για τη δημιουργία των επωνύμων (αλλά και των παρωνυμίων) συνεργάστηκαν τόσο η ιστορική εξέλιξη όσο και η λαϊκή ψυχολογία, η οποία διατηρεί για καιρό τους εθνικούς και φυλετικούς δεσμούς παρά το πέρασμα των αιώνων. Τα ΕΠ είναι η ζωντανή παρακαταθήκη της γλώσσας, της ιστορίας, της λαογραφίας, των ηθών και εθίμων ενός έθνους. Αποτελούν το σύνδεσμο των συγγενών μελών ενός γένους τα οποία έχουν μεταξύ τους δεσμούς αίματος και ανάγουν την καταγωγή τους σε έναν κοινό γενάρχη. Με τη μελέτη τους ο ερευνητής μπορεί να οδηγηθεί σε πολλά και ασφαλή συμπεράσματα: να ανιχνεύσει και να συγκρίνει τις πολιτιστικές περιπέτειες ενός έθνους, να καταγράψει την εθιμική παράδοση, τη θρησκευτική πίστη, τις προλήψεις και δεισιδαιμονίες, το λαϊκό πολιτισμό, τις επαγγελματικές του δραστηριότητες· επίσης μπορεί να προσεγγίσει στη γνώση των διαφορών πληθυσμιακών μεταβολών, εποικήσεων, μεταναστεύσεων και να εντοπίσει το συγχρωτισμό και την επικοινωνία του συγκεκριμένου λαού με άλλους λαούς καθώς και τις επιδράσεις που ανταλλάχθηκαν. Τέλος τα ΕΠ είναι και πολύτιμα γλωσσικά στοιχεία· επειδή αυτά διασώζουν φωνητικές μορφές που σήμερα χάθηκαν, η μελέτη τους από αυτή τη σκοπιά μπορεί να μας δώσει πολλές και ασφαλείς πληροφορίες για τις διάφορες γλωσσικές αλλαγές που συντελούνται με το πέρασμα του χρόνου.

1.2. Εκφορά

Η εκφορά των κοζανιτικών επωνύμων είναι παρόμοια με εκείνη που μας δίνει η υπόλοιπη ελληνική ονοματική παράδοση. Καθώς πληθαίνουν οι κάτοικοι της Κοζάνης και οι συγχύσεις θα ήταν αναπόφευκτες σχετικά με τον προσδιορισμό των προσώπων, το βαπτιστικό ως προσδιοριστικό του ατόμου κρίνεται ανεπαρκές. Προστίθεται τότε και κάποιο άλλο στοιχείο, π.χ. το πατρώνυμο σε

γενική συνήθως πτώση, το όνομα ή το ανδρωνυμικό της μητέρας, ο τόπος καταγωγής αν υπάρχει, το επάγγελμα του ίδιου ή του πατέρα του, κάποιο χαρακτηριστικό σωματικό ή πνευματικό κλπ., πβ και 1.1.

Στους κώδικες Α και Β η καταχώρηση των βαπτίσεων έχει τη μορφή που δίνεται παρακάτω:

1854 Απρίλιος σελίδα 23
14 εβ. ___ η Ελένη του Γεωργίου Σιδέρη
Αν. ___ ο Γεώργιος του Νικολάου Κοντουρά

1854 Οκτώβριος σελίδα 27
1 Εβαπτίσθη ο Ναούμ του Χαρίση Μπλακώφτη
Ανάδοχος ο Νέστορ Κάλφνης

1857 Ιούλιος σελίδα 50
4 εβ: ___ η Φωτεινή του Κοτιούλα Δημουβιάς
Αν: ___ η Ελένη του Μάρκου Γκάγκαλια

1857 Αύγουστος σελίδα 51
31 εβ: ___ ο Γεώργιος του Τζήκα Λιούκα
Αν: ___ η Μποζιάνα Γκομπλιτζιώτσα

Στους άλλους κώδικες (Γ - ΛΒ) υπάρχουν τυπογραφημένα φύλλα τα οποία συμπλήρωνε ο ιερέας που τελούσε κάθε φορά τη βάπτιση και είχαν την ακόλουθη μορφή:

Αριθμ.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΒΑΠΤΙΣΕΩΣ.

Ενορία.....
Γονείς.....
Γένος τεχθέντος.....
Ημερομηνία γεννήσεως.....
Ημερομηνία βαπτίσεως.....
Όνομα βαπτισθέντος.....
Ο βαπτίσας ιερεύς.....
Ο ανάδοχος.....
Δικαίωμα εγγραφής.....

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Εν.....τη.....

Μερικές φορές για τον προσδιορισμό ενός προσώπου δεν αρκεί μόνο το βαπτιστικό και το επώνυμό του. Για το λόγο αυτό δίπλα στο ΕΠ υπάρχουν πρόσθετα προσδιοριστικά στοιχεία δηλωτικά καταγωγής ή επαγγέλματος ή κάποιας χαρακτηριστικής ιδιότητας όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Αγόρας	Αγόρας Πείος
Αδάμου	Αδάμου Βλάχος
Αναστασίου	Στάμκος Αναστασίου, Βούλγαρης
Αλευράς	Γούτσιος Αλευράς Αραμπατζής
Βαρής	βαγγέλης και βαρίς
Βούλγαρης	Βούργαρης Υφαντής
Γαλάνης	Γαλάνης Χτενιώτης
Ζώρας	Ζώρας Ψάνος
Ίτζος	Ίτζος Βούλγαρης, Ίτσος Φραγκοτσιλίτης
Καζάκης	Καζάκης Βλάχος Λαναράς
Λάτζκος	Λάτζκος Σαπουντζής, Λάτσκος Καισαργιώτης
Μάρου	Μάρου ή Αραμπατζής
Μαχειράς	Μαχειράς Σαμαρινιώτης
Μινόπολος	Μινόπολος Βατζιότης
Μπερέτος	Μπερέτας ή Μικρού
Νίκλης	Νίκλης Μάγειρος, Νίκλης ή Μάγειρας
Νίσκος	Νίσκος Βλάχος
Ντιντίλης	Ντιντίλης Γύπτος
Ντιούφας	Ντιούφας Γυφτοδήμος
Ντουγαλής	Ντογαλής Παρασκευιώτης
Σιδέρης	Σιδέρης Τζουκαλάς
Στάικος	Στάικος έλλην Χαλκιδεύς
Στούμπος	Στούμπος Θεσσαλονικέας, Στούμπος Ξελοφόρος
Τράικος	Τράικος Βαγγέλης Βούργαρος

1. 3. Μορφολογία

1.3.1. Εξελληνισμός και εξαρχαϊσμός

Η Ελλάδα στη διάρκεια της μακραίωνης ιστορίας της γνώρισε πολλούς ξένους λαούς, άλλους ως κατακτητές και επιδρομείς και άλλους ως μόνιμους κατοίκους που αφομοιώθηκαν με τους ντόπιους. Τα ίχνη του περάσματος ή της εγκατάστασής τους διακρίνονται στα τοπωνύμια και στα ανθρωπωνύμια που ως σήμερα διασώθηκαν. Η μακρόχρονη τουρκική σκλαβιά και οι τόσες επαφές

των Κοζανιτών με τους γύρω αλλόγλωσσους είχαν ως αποτέλεσμα να παρεισφρήσουν και στην Κοζάνη πολλά ξενικά ονόματα.

Πολλά από τα κοζανίτικα επώνυμα που προέρχονται από κάποια ξένη γλώσσα ή είχαν τύπο ντόπιο και ιδιοματικό δε διατήρησαν την αρχική τους μορφή αλλά προσαρμόστηκαν προς την κατεύθυνση του εξελληνισμού ή του εξαρχαϊσμού τους, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 126, Συμεωνίδης 1992, 113. Ο εξελληνισμός-εξαρχαϊσμός εντάσσεται στο κλίμα του καθαρισμού που επιχειρήθηκε τον περασμένο κυρίως αιώνα στα πλαίσια του γλωσσικού ζητήματος.

Με τον εξελληνισμό-εξαρχαϊσμό που επιχειρείται, τα επώνυμα παίρνουν ελληνοπρεπή μορφή στην ορθογραφία, τη φωνητική και τη μορφολογία τους και προσαρμόζονται στο τυπικό της αρχαίας ελληνικής γραμματικής. Την τελική βαθμίδα του εξελληνισμού αποτελεί η μετάφραση του ξενικού ή ιδιοματικού επωνύμου. Τον διαφοροποιημένο αυτό τύπο πρέπει να υποθέσουμε ότι τον υιοθετούν ή οι ίδιοι οι κάτοχοι των ονομάτων (εφόσον είχαν την ανάλογη παιδεία) ή οι μορφωμένοι ιερείς που τους καταχωρούσαν στο μητρώο των βαπτίσεων. Εξαντλητικά μπορεί να παρακολουθήσει κανείς αυτή την προσπάθεια μέσα από τις πολυτυπίες που εξετάζονται στο επόμενο κεφάλαιο (1.3.2.).

Ο ορθογραφικός εξελληνισμός-εξαρχαϊσμός αφορά την προσπάθεια να συσχετιστεί ένα επώνυμο με κάποια γνωστή από ετυμολογική άποψη λέξη, π.χ.: τα ΕΠ *Μοίρας*, *Μοιραλής* (< το αλβ. *mire* "καλός") γράφονται με -οι- συσχετιζόμενα ετυμολογικά με την ελληνική λέξη *μοίρα*, το ΕΠ *Στεγνός* ορθογραφείται *Στυγνός*, όπου φαίνεται ετυμολογικός συσχετισμός του ΑΕ *στεγνός* με το ΝΕ *στεγνός*, το οποίο λόγω της κώφωσης του /ε/ σε /ι/, βλ. και 1.3.2.4.8, προφέρεται [stígnós].

Ο φωνητικός εξελληνισμός-εξαρχαϊσμός αφορά την τροποποίηση της φωνητικής μορφής των επωνύμων ώστε να αποφεύγονται φθόγγοι ή συμφωνικά συμπλέγματα που θεωρούνται μη ελληνικά ή κακόηχα και να εμφανίζεται το επώνυμο ελληνικό ή ελληνικότερο, π.χ. *Βόντσας* - *Μπόντσας*, *Κοβενδάρως* - *Γκοβιντάρως*, *Βέιως* - *Μπέης*, *Γυπτοδήμος* - *Γυφτοδήμος*, *Βλιούρας* - *Μπλιούρας*, *Μπογντάνος* - *Μπογδάνος* - *Μποδάνος*.

Ο μορφολογικός εξελληνισμός-εξαρχαϊσμός αφορά κυρίως μεταβολές στο επίθημα αλλά καμιά φορά και στη θεματική βάση των επωνύμων. π.χ. *Αφέντουλας* - *Αφέντογλου*, *Δουλαπισής* - *Ντουλαπτζής*, *Βουρβουσιώτης* - *Μπορμπουτσκά*, *Καπιτζιόλας* - *Καπιτζόγλου*, *Ασβεστάς* - *Ασβεστάης*, *Ραπτόπουλος* - *Ραπτούλης*, *Σακελλάρης* - *Σακελλαρίου*, *Σιατιστεύς* - *Σιατιστινός* - *Σιατζινός*, *Διδασκάλου* - *Δασκάλου*, *Ιατρού* - *Ντελή γιατρός*, *Χαλκιάς* - *Χαλκέως*, *Χωριάτης* - *Χωργιάτης* - *Χωρικός*, *Ωρολόγης* - *Ρολογάς*. Πολλές φορές επιχειρείται πλήρης εξελληνισμός με τη δημιουργία μεταφραστικών δανείων

από την ξένη γλώσσα: *Νιζαμτζής* - *Ευταξίας*, *Γκοβιντάρως* - *Γελαδάρης*, *Μπερεκέτογλου* - *Αφθονίδης*, *Τερζής* - *Ράπτης*.

1.3.2. Πολυτυπίες

Όπως έχουμε ήδη σημειώσει (0.3.) οι διάφοροι γραφείς ήταν ποικίλου μορφολογικού επιπέδου κι αυτό καθρεφτίζεται στον τρόπο με τον οποίο καταχωρούσαν τα ονόματα στους κώδικες. Οι φωνητικές και μορφολογικές πολυτυπίες δείχνουν είτε την προσπάθεια των γραφέων να αποδώσουν όσο γίνεται πιο πιστά αυτό που άκουγαν ή πρόφεραν, π.χ. *νκοβιτάρως*, είτε την τάση τους να "εξελληνίσουν" ή να "εξαρχαϊσουν" τα οικογενειακά ονόματα των συμπολιτών τους, π.χ. *Κοβενδάρως*, *Γουβενδάρως* κλπ. Καταχωρήσαμε στο τρίτο μέρος αυτής της εργασίας (3.2.) όλες τις ποικίλες εμφανίσεις των επωνύμων για να διαφανεί αυτή η πολυτυπία και να δειχθεί μερικές φορές και η φωνητική τους εξέλιξη, π.χ.: *Τούσαινας* > *Τούσινας*.

Τις πιο πολλές παραλλαγές εμφανίζουν τα παρακάτω επώνυμα:

Γκάγκαλιας, *Γκαγκαλίας*, *Γκάκαλης*, *Αναστάσιος γκάγκαλα*, *Γκάγκαλης*.

Γκοβιντάρως, *νκοβιτάρως*, *Γκομπιντάρως*, *Κουβεντάρως*, *Κοβενδάρως*, *Γκοβανδάρως*, *Γουβενδάρως*.

Κούντζουλας, *Κούνσουλας*, *Κούντζουλος*, *Κώνσουλας*, *Κόνσουλας*, *Κούντσουλας*.

Κουτζοφίτης, *Κουτσιόφτης*, *Κτσιόφτης*, *Κουίφτης*, *Ξιόφτης*.

Μπήσκας, *Μπίτζκας*, *Μπίσκας*, *Μπίσχας*, *Μπίσκας*, *Πίσκας*, *Πήσκας*.

Παγκαρλιώτας, *Μπανκαρλιώτας*, *Παγγκαρλιώτας*, *Παίγγκαρλιώτας*, *Πανκαρλιώτας*, *Παγκαρλιούτας*.

Χούρλιας, *Κύρλιας*, *Χήρλιας*, *Τζήρλιας*, *Σκίρλιας*, *Γκήρλιας*, *Ζκίρλιας*, *Ζγκήρλιας*.

1.3.2.1. Ορθογραφικές πολυτυπίες:

Το υλικό δεν παρουσιάζει ομοιομορφία στον τρόπο ορθογράφησης των ονομάτων. Οι διάφοροι γραφείς κάνουν ποικίλες ορθογραφικές παρεμβάσεις που οφείλονται είτε σε έλλειψη γραμματικών γνώσεων είτε σε παρετυμολογία των επωνύμων.

Μερικά ονόματα παρουσιάζονται με δύο ή και τρεις διαφορετικές γραφές:

Γιάκος *Κυο Γιάκος*

Δήμου Ξένου *Δήμοξένου*, *Δημοξένου*, *λάξουξένου*

Καραπάτζιος *Καρά* - *πάτζιος*

Κουτζονάνος Κουτσός Νάνος

Σε άλλα επώνυμα οι ορθογραφικές παραλλαγές περιορίζονται στη χρήση των ομόηχων ή δίψηφων φωνηέντων και των συμφωνικών συμπλεγμάτων:

Αγόρας	Αγώρα	Κυπαρίσης	Κιπαρίσης
Αγραφιώτης	Αγρανηχότης	Κυρατζούς	Κιρατζούς
Αυλιώτης	Αβλήτης	Κύρλιας	Χήρλιας
Βαλαγιάννης	Βαλλιαγιάνης	Λιβαδιώτης	Λειβαδιώτης
Βαντζιώτης	Βαντζότης	Λιόνας	Λιόνας
Βάσιος	Λεώλιος βάσιως	Λολοθύμινας	Λολουθήμνηνας
Βουβώνας	Βουβώνας	Λούιας	Λούγιας
Βύκιος	Βίκιας	Μανιός	Μανιώς
Γιοχάζης	Ιωχάζης	Μαυροζούμης	Μαβροζούμης
Γκέρτζος	Γγέρτζος	Μαχαιράς	Μαχεράς Σαμαρι- νιώτης
Γκήπας	Γκίμπας		
Γκοβιντάρος	νκοβιτάρος	Μήτζκας	Μίτζκας
Γκουζγκούνης	Κκοζκούνος	Μίγκος	Μήγκας
Γκουλιάρας	Γγολιάρας	Μιραλής	Μηραλής
Γκουντιός	Κγουντιός	Μοίρας	Μήρας
Ευαγγελίδης	Εβαγγελήδου	Μπαμπαράγκας	Μπαπαράγγας
Ζβήγκος	Ζβύγκος	Μπήσκας	Μπίσκας
Ζώρας	Ζώρας Ψάνος	Μπούγιας	Μπούιας
Ίτζος	Γίτσιος	Νανάς	Ναννάς
Καισαριώτης	Κισαργιότης	Νιβισκιώτης	Νηβησκιώτης
Κάλος	Κάλλος	Ντήμπαμπας	Ντίμπαμπας
Καραγιανιώτης	Καραγιαννιώτης	Παγκαρλιώτας,	Παγγκαρλιώτας,
Κιφιρντές	Κυφιρντές	Μπανκαρλιώτας,	Παίγγκαρλιώτας,
Κλείδης	Κλήδης		Πανγκαρλιώτας,
Κοκαλιάρης	Κουκαλιάρης		Παγκαρλιούτας
Κολούσης	Κωλιούσιας	Παΐδας	Παγίδας
Κοντιαΐς	Κωταΐς	Πέγιος	Πέιος
Κουτζοφίτης,	Κτσιόφτης, Κοιό- φτης, Ξιόφτης	Σμίλιος	Σμήλιος
Κουτσιόφτης		Σύρος	Σίρος
Κρίμισιαλης	Κρίμψαλης, Κρίμ- τσιαλης	Σύροπος	Σίροπης
		Τυφόξυλος	Τηφόξυλος
Κροκιάδας	Κροκιάδας	Χωριάτης	Χωργιάτης

1.3.2.2. Φωνητικές Πολυτυπίες

Μέσα από τις πάρα πολλές φωνητικές πολυτυπίες που παρουσιάζει το υλικό διαφαίνεται κυρίως η προσπάθεια των γραφέων να εξελληνίσουν τα επώνυμα ως προς τη μορφή τους. Επίσης διακρίνεται η προσπάθειά τους να αποδώσουν όσο πιο πιστά μπορούσαν ό,τι πρόφεραν ή άκουγαν:

Αραβατζής	Αραμπατζής	Μπεγίνας	Βεΐνας
Βάμβας	Μπάμπας	Μπερέτος	Βερέτας
Βέιος	Μπέιος	Μπλάτσας	Βλάτσας
Βουδώνινας	Μπουντώνινας	Μπλιούρας	Βλιούρας
Βουρτάς	Μπουρντάς	Μπομπώνας	Βοβόνας
Γκοβιντάρος	Γκομπιντάρος	Μπόντζας	Βόντσας
Μπαμπαράγκας	Βαβαράγκας	Μπούγκας	Βούγκας
Μπαρμπούτης	Βαρβούτης	Σταμβολής	Σταμπουλής

β - μπ

Αλμπάνης	Αλπάνης	Μπλατζιώτης	Πλατζιότης
Γκαμπράνης	Γκαπράνης	Μπόγδος	Πόγδος
Γκήπας	Γκίμπας	Μπρέλλας	Πρέλλας
Γκλούμπος	Γλούπος, Γκλούπος	Ντρομπλας	Ντροπλιας
Γκομπλιτζιώτης	Κοπλιτζιότης	Πάμπας	Μπάμπας
Μπαντής	Παντής	Πλαγκόφτης	Μπλαγκόφτης
Μπάρκας	Πάρκας	Σκαρίμπας	Σκαρίπας, Σκιαρί- πας
Μπεμπελιάνος	Μπεπηλιάνος		
Μπήσκας	Πήσκας	Σύροπος	Σίροπος
Μπλαροχρίστος	Πλαροχρίστος		

Ισταμπούλους Σταμβολής

π - μπ

Γκαντάνης	Γκαδάνης	Ζανδές	Ζαντές
Γκούντας	Γκούδας	Ιντριζής	Δριζής
Δαρδιώτης	Νταρντιώτ'ς	Μαντρέλας	Μαδρέλας
Δόσας	Ντόσας α	Μπαντώλας	Βαδώλας
Δραγάτης	Ντραγάτης	Μπόγδος	Μπόγντος

Νταραβάζος	Δαραδάζος		ρας
Νταρντούφας	Δαρδούφας	Ντούρβας	· Δούρβας
Ντιαντιάσης	Διαδιάσης	Ντουρέκας	Δουρέκας
Ντιόντουρας	Δόδουρας, Διόδω-	Ντραγατοίκας	· Δραγανζίκας

νδ - ντ

Μαντρέλας	Μανδρέλας, Μαν- δρίλας	Χοντροσάνας Γκοβιντάρως	Χονδροσάνας Κοβενδάρως, Γκο- βανδάρως, Γουβεν- δάρως
Χαντιός	Χανδιώς		

ντ - τ

Αναντόλης	Ανατόλης	Μπαντώλας	Μπατώλας
Γκοβιντάρως	νκοβιτάρως	Νταγκούμας	Ταγκούμας
Γκουντιός	Κγουντιός	Νταμπάκος	Ταμπάκος
Γκρούντας	Γκρούτας	Νταρντούφας	Νταρντούφας
Ιντρίξης	Τριξής	Ντιόντουρας	Τώτουρας
Καραντάκος	Καρατιάκος	Ντούντας	Ντούτος
Μπαζνιτάρως	Μπαζιτάρως	Τιάλιος	Ντιάλιους

γ - γκ

Γιαγιάς	Γιαγκιάς	Γκοστάρας	Γουστάρας
Γλιόφας	Γλιόφας	Γριζιώτης	Γκριζιώτης
Γκλούμπος	Γλούμπος	Νταγκούμας	Δαγούμας
Γκοβιντάρως	Γουβενδάρως	Ντουγαλής	Ντουγκαλής
Γκοργούντας	Γκουργκούτας		

γκ - κ

Γκάγκαλιας	Γκάκαλης	Γκορτζούλης	· Κορτσούλης
Γκανατζιούλης	Κανατσούλης	Γκούντας	Κούτας
Γκάστιας	Κάστιας	Γκρέντας	· Κρέντας
Γκέκας	Γκέγκας	Καμπούρης	Γκαμπούρας
Γκίκας	Γκίγκας	Κοκοβέλας	Γκογκοβέλας
Γκοβιντάρως	Κουβεντάρως, Κο- βενδάρως	Μπαμπαράγκας Νταγκούμας	Μπαμπαράγκας Ντακούμας
Γκουζγκούνης	Γκοζκούνος, Κκοζ- κούνος	Ντιζκιριάς	· Ντεζκεριάς

τσ - τζ

Γιάντζιος	Γιάντσιος	Μούτζιανος	Μούτσιανος
Γκανατζιούλης	Γκανατσιούλης	Μπορνουκτζής	Βουρνουκτσής
Γκορτζούλης	Κορτσούλης	Πτζης	Πτσης
Καρακίτζιος	Καρακίτσιος	Τζαμπούρης	Τσαμπούρης
Καραματσούκας	Καραματζούκας	Τζήγιας	Τοΐας
Καραπατζίδης	Καραπατσιδής	Τζήντζηρας	Τοϊντζηρας
Κατζάνος	Κατσάνος	Τζιάρως	Τοιάρως
Κατζιαούνης	Κατσιαούνης	Τζιούκας	Τσιούκας
Κατζιώνας	Κατσιώνας	Τζόλλας	Τσόλλας
Κατραντζιώτης	Κατραντσιώτης	Τζούντζος	Τσούντσος
Λαβαντσιώτης	Λαμβαντζιώτης	Τσιούμαρης	Τζιούμαρης
Λάτζκος	Λάτσκος		

τζ - νζ

Καμάτζιος	Καμάντζιος	Τζάρας	Νζάρας
Μίντζιος	Μίντζιος	Τζήμκας	Νζήμκας
Μπαρτζόκας	Μπαρντζιούκας	Τζιάτζιος	Νζιάντζιος
Μπογιατζιούλης	Μπουιαντζιούλης	Φραντζέζος	Βραντζέζος
Τζάντζινας	Νζάντζινας		

ντζ - τζ

Γκάντζαρης	Γκάτζαρης	Τζάρας	Ντζάρας
Γκατζογιάννης	Γκαντζογιάννης	Τζατζάλης	Ντζατζαλής
Καρατζέτζος	Καρατζέντζος	Τζήγιας	Ντζίας
Ντζουτζούρης	Τζιουτζιούρης	Τζήμος	Ντζήμος
Τζάκας	Ντζάκας	Τζιβαρόπουλος	Ντζιβαρόπουλος
Τζάντζινας	Τζάτζινας		

τζ - ζ

Ζαρκινός	Τζαρκινός	Τζάλιας	Ζάλιας
Κουρατζίνος	Κοραζίνος	Τζιότας	Ζιότας
Ντελπάξης	Τελπίτζης	Φραντζέζος	Βραντζέζος
Τζάκας	Ζάκας	Χατζηρωσταντίνου	Χαζηρωσταντίνου

1.3.2.3. Μορφολογικές ποικιλίες

Οι μορφολογικές πολυτυπίες προδίδουν κι αυτές μια προσπάθεια κυρίως των μορφωμένων γραφών να παρουσιάσουν τα επώνυμα με όσο γίνεται ελληνο-πρεπέστερο τρόπο.

Μερικά επώνυμα παρουσιάζονται με διαφορετικές καταλήξεις:

<i>Ασβεσάς</i>	<i>Ασβεστάης</i>	<i>Ντιαντιάσης</i>	<i>Ντιαντιάς</i>
<i>Βελεντζιάης</i>	<i>Βελιντζιάς</i>	<i>Σακελίων</i>	<i>Σακίλιου</i>
<i>Βηλιζινός</i>	<i>Βελιστινός</i>	<i>Σιατιστινός</i>	<i>Σιατζινός</i>
<i>Καταφιώτης</i>	<i>Καταφυγιότης</i>	<i>Τουρναβιώτης</i>	<i>Τουρναβίτης</i>
<i>Λαζαρήδης</i>	<i>Λαζαρόπουλος</i>	<i>Χλιαπατάς</i>	<i>Χλιαπατάτης,</i>
<i>Ναουσιανός</i>	<i>Νιαγοστινός</i>		<i>Χλιαπατάης</i>

Άλλα εμφανίζονται με και χωρίς κατάληξη:

<i>Βουρβουσιώτης</i>	<i>Μπορμπουτσάω</i>	<i>Παπαδέλης</i>	<i>Παπάδελ</i>
<i>Καραμποναρλής</i>	<i>Καραμπονάρ</i>	<i>Σκόταρ</i>	<i>Σκόταρας</i>
<i>Κεράτσοιολής</i>	<i>Κιράτσιο</i>	<i>Τζιαλός - ούς</i>	<i>Τζιαλουζής</i>
<i>Μεσεμέρ</i>	<i>Μεσημέρης</i>		

Οι πιο πολλές μορφολογικές πολυτυπίες είναι εκείνες που εμφανίζουν φωνολογικές αλλαγές στο τελευταίο μέρος της κατάληξης:

-ας, -ιας, -ιάς / -ης, -ής

<i>Γιαννούλης</i>	<i>Γιαννούλας</i>	<i>Κοκόλης</i>	<i>κοκόλιας</i>
<i>Γιάγκαλιας</i>	<i>Γιάγκαλης</i>	<i>Κολούσης</i>	<i>Κολούσιας</i>
<i>Γιάστιας</i>	<i>Κάστης</i>	<i>Κοτλιάς</i>	<i>Κουτλής</i>
<i>Γκατζούρας</i>	<i>Γκατζιούρης</i>	<i>Κουμάτας</i>	<i>Κουμάτης</i>
<i>Γκοργκόλης</i>	<i>Γκοργκόλας</i>	<i>Κράλιας</i>	<i>Κράλης</i>
<i>Γουτσιανέλας</i>	<i>Γουτσιανέλης</i>	<i>Μαράζας</i>	<i>Μαράζης</i>
<i>Δικοχτούρης</i>	<i>Δικοχτούρας</i>	<i>Πλακοπίτης</i>	<i>Πλακοπήτας</i>
<i>Ζρούπας</i>	<i>Ζρούπης</i>	<i>Σαργιάνας</i>	<i>Σαργιάνης</i>
<i>Καραμήσοκαρας</i>	<i>Καραμίσοκαρας</i>	<i>Τζιότζης</i>	<i>Τζιότζιας</i>
<i>Κλιάφας</i>	<i>Κλιάφης</i>	<i>Χαρίσης</i>	<i>Χαρίσας</i>

-ας, -ιας, / -ος, -ιος

<i>Βύκους</i>	<i>Βίκας</i>	<i>Γάννας</i>	<i>Γάνος</i>
---------------	--------------	---------------	--------------

<i>Γιαπράκας</i>	<i>Γιαπράκος</i>	<i>Μίγκος</i>	<i>Μήγκας</i>
<i>Γιάτζος</i>	<i>Γιάτζιας</i>	<i>Μπερέτος</i>	<i>Μπερέτας</i>
<i>Γκέντσιος</i>	<i>Γκέντσιας</i>	<i>Μώκιος</i>	<i>Μόκας</i>
<i>Γκούτζιος</i>	<i>Γκούτζιας</i>	<i>Νιάκας</i>	<i>Νιάκος</i>
<i>Γκουντούτζιας</i>	<i>Γκουντούτζιος - οίς</i>	<i>Ντούντας</i>	<i>Ντούντος</i>
<i>Ζάμπρος</i>	<i>Ζάμπρας</i>	<i>Πάντζος</i>	<i>Πάντζας</i>
<i>Ζίκος</i>	<i>Ζήκας</i>	<i>Τάκας</i>	<i>Τιάκος</i>
<i>Ζκούρος</i>	<i>Ζκούρας</i>		
<i>Λίτος</i>	<i>Λίτας, Λίτιας</i>		

-ης / -ιος, -οίς

<i>Αγάθης</i>	<i>Αγάθος</i>	<i>Κουτσογιάννης</i>	<i>Κουτσογιάννος</i>
<i>Βέιος</i>	<i>Μπέης</i>	<i>Λαμπράκης</i>	<i>Λαμπράκος</i>
<i>Βούλγαρης</i>	<i>Βούλγαρος</i>	<i>Λίτζιος</i>	<i>Λίτσης</i>
<i>Γκαντούτσιος</i>	<i>Γκαντούτσης</i>	<i>Παρούνης</i>	<i>Παρούνος</i>
<i>Γκουζγκούνης</i>	<i>Γκοζγκούνος, Κκοζ-</i>	<i>Τάσιος</i>	<i>Τάσης</i>
	<i>κούνος</i>	<i>Τζιόμος</i>	<i>Τζόμης</i>
<i>Γκουλιάνος</i>	<i>Γκολιάνης, Γκου-</i>	<i>Τζιομπάνος</i>	<i>Τσιουμπάνης</i>
	<i>λιάνης</i>	<i>Τζιότσης</i>	<i>Τζιούτζιος</i>
<i>Καμάτζιος</i>	<i>Γκαμάτσης</i>	<i>Τόλιος</i>	<i>Τόλης, Τιόλης,</i>
<i>Καραμπόζιος</i>	<i>Καραμπόζης</i>		<i>Τιώλης</i>
<i>Κάστρος</i>	<i>Κάστρης</i>	<i>Τρικούκος</i>	<i>Τρικούκης</i>
<i>Κουτζιμάνης</i>	<i>Κοτσιμάνος</i>	<i>Φλώρος</i>	<i>Φλώρης</i>

-ου / -ας, -ης, -ος

<i>Αλεξίου</i>	<i>αλέξης</i>	<i>Μάνος</i>	<i>Μάνου</i>
<i>Βασιλείου</i>	<i>Νάννος Βασίλης</i>	<i>Νικολάου</i>	<i>Μανόλης Νηρόλα</i>
<i>Βόλτζιος</i>	<i>γιάννης βόλτζιου</i>	<i>Στίνης</i>	<i>Στίνου</i>
<i>Ίτζος</i>	<i>Μιχάλης γήτζου</i>	<i>Στογιάνος</i>	<i>Ρούσης στογιάννου</i>
<i>Καραντάκος</i>	<i>τιάκος καρατάκου</i>	<i>Φραντζέζος</i>	<i>νάνους δημητρίου</i>
<i>Κύρος</i>	<i>δήμος κύρου</i>		<i>φραντζέζου</i>
<i>Λάτζκος</i>	<i>μπόγδος Λάτζκου</i>		

1.3.2.4. Φωνολογικά πάθη

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν τα διάφορα φωνολογικά πάθη που εμφανίζουν

αρκετά επώνυμα. Δείχνουν κι αυτά το επίπεδο των γραμματικών γνώσεων των γραφένων και την προσπάθεια παρέμβασής τους στη γραπτή μορφή των επωνύμων.

1.3.2.4.1. Αναγραμματισμοί

<i>Γκαγκάνας</i>	<i>Κγαγκάνας</i>	<i>Προκόβας</i>	<i>Ποκρόβας, Που- κρόβας</i>
<i>Ζιάγκας</i>	<i>Ζιάνγκας</i>		
<i>Κροκιάς</i>	<i>Κουρκιάς, Κορκιάς</i>	<i>Σαρμανιώτης</i>	<i>Σαμαρινιώτης</i>
<i>Λουπιτζικιώτης</i>	<i>Λουπτζικιώτης</i>	<i>Τακιατζής</i>	<i>Τακετζής, Ταϊκα- τζής</i>
<i>Μπλιαγκόφτης</i>	<i>Πλαγκρόφτης</i>		
<i>Νημπλητζής</i>	<i>Μημπλητζής</i>	<i>Χαντζιάρας</i>	<i>Χαϊντσιάρας</i>
<i>Παγκαρλιώτας</i>	<i>Παϊγαρλιώτας</i>		
<i>Πινιρτζής</i>	<i>Πηρνιτζής, Περνι- τζής</i>		

1.3.2.4.2. Προσθήκη

<i>Γκέλιος</i>	<i>Γκλέλιος</i>	<i>Σιάγουλας</i>	<i>Σιάουλας</i>
<i>Καλαϊτζής</i>	<i>Καλαντζής Πάικος</i>	<i>Σίας</i>	<i>Σίγιας</i>
<i>Καρακούλας</i>	<i>Καραγκούλας</i>	<i>Σκαρκαλάς</i>	<i>Σουκαρκαλάς, Σο- καρκαλάς</i>
<i>Κωντσιόνης</i>	<i>Κωτσιόνας</i>		
<i>Λολοθύμινας</i>	<i>Λολουθήμινας</i>	<i>Σκόρδας</i>	<i>Σοκόρδας</i>
<i>Μπιμπίρης,</i>	<i>Μπιρμπίρης,</i>	<i>Τσιόγκας</i>	<i>Τσιόνγκας</i>
<i>Ναουσιανός</i>	<i>Νιαγοστινός</i>	<i>Χαζός</i>	<i>Χανζός</i>
<i>Νυφαντής</i>	<i>Υφαντής</i>	<i>Χατζίνας</i>	<i>Χατζίνας</i>
<i>Πλαλτός</i>	<i>Πιαλτός</i>		

1.3.2.4.3. Αποβολή

<i>Ασταρατζής</i>	<i>Ασταρτζής</i>	<i>Ισταμπουλούς</i>	<i>Σταμπουλούς</i>
<i>Γελαδάρης</i>	<i>Αγελαδάρης</i>	<i>Καρδογιάννης</i>	<i>Καραδοιάννης, Καραδογιάννης</i>
<i>Διδασκάλου</i>	<i>Δασκάλου</i>		
<i>Εμμανουήλ</i>	<i>ηλίας και αδελφια μανοήλ</i>	<i>Κουτσοφίτης</i>	<i>Κουτσιόφτης, Κτσιόφτης, Κσιό- φτης, Ξιόφτης</i>
<i>Ευαγγελίδης</i>	<i>Βαγγελίδης</i>		
		<i>Σιαΐνης</i>	<i>Σιαχίνης</i>
<i>Ιντριζης</i>	<i>Ντριζης</i>	<i>Τρόουλος</i>	<i>Τρόλος</i>

Φασνάκης *Φατζινάκης, Φατσι-
νάκης, Φατονάκης*

1.3.2.4.4. Απλοποίηση

Απλοποιούνται κάποια συμφωνικά συμπλέγματα που θεωρούνται ξενικά ή πολύ λαϊκά:

<i>Βουρβουσιώτης</i>	<i>Μπορμπουτσώ</i>	<i>Μπογδάνος</i>	<i>Μποδάνος</i>
<i>Γκόμπζιας</i>	<i>Γκόμπτζιας</i>	<i>Ντανάτσος</i>	<i>Δανάσкас</i>
<i>Καρανταλής</i>	<i>Καρανταγλής</i>	<i>Ντελπάζης</i>	<i>Ντεπίζης</i>
<i>Κούντζουλας</i>	<i>Κούνσουλας</i>	<i>Παπακώνας</i>	<i>Παπακώστας</i>
<i>Κρίμισιαλης</i>	<i>Κρίμψαλης, Κρίμ- τσιαλης</i>	<i>Πλιούμπτας</i>	<i>Πλούμπτας</i>
		<i>Ρούσος</i>	<i>Ρούτσος</i>
<i>Κτσιόφτης</i>	<i>Κσιόφτης, Ξιόφτης</i>	<i>Σαμσάρης</i>	<i>Σαμτζάρης, Σαμ- ψάρης</i>
<i>Κωνσταντούλης</i>	<i>Κωσταντούλης</i>		
<i>Λατζκούλης</i>	<i>Λασκούλης</i>	<i>Τζιόπτζιας</i>	<i>Τζιόπζιας</i>
<i>Λουπτσώ</i>	<i>Λομποσκό</i>	<i>Τράτζκας</i>	<i>Τράσкас</i>
<i>Μαλέσκος</i>	<i>Μαλέτσκος</i>	<i>Τρίσκας</i>	<i>Τρίτσкас</i>
<i>Μπατσιλάς</i>	<i>Μπατίλας</i>	<i>Φασνάκης</i>	<i>Φατζινάκης, Φα- τονάκης</i>
<i>Μπήσкас</i>	<i>Μπίτζκας</i>		

1.3.2.4.5. Ανάπτυξη διφθόγγου

ά / ιά

<i>Γκανάτζιος</i>	<i>Γκανιάτζιος</i>	<i>Μισδάνης</i>	<i>Μηξιτιάνης</i>
<i>Γκοστάρας</i>	<i>Γκοστιάρας</i>	<i>Μπαζντάρης</i>	<i>Μπαξιτάρης</i>
<i>Γκράχος</i>	<i>Γκριάχος</i>	<i>Νάτσιος</i>	<i>Νιάτζιος</i>
<i>Ζάμπρος</i>	<i>Ζιάμπρας</i>	<i>Πατσάλας</i>	<i>Πατσιάλας</i>
<i>Ζάλτης</i>	<i>Ζιάλτας</i>	<i>Σπάτας</i>	<i>Σπιάτας</i>
<i>Καραντάκος</i>	<i>Καρατιάκος</i>	<i>Τάκας</i>	<i>Τιάκας</i>
<i>Καρβουνάρης</i>	<i>Καρβουνιάρης</i>	<i>Τζάκας</i>	<i>Τζιιάκας</i>
<i>Κουτλάς</i>	<i>Κοτλιάς</i>	<i>Τζιρτζιάρης</i>	<i>Τζιρτζιάρης</i>
<i>Λάτζκος</i>	<i>Λιάτζκος</i>	<i>Τάκνας</i>	<i>Τιάκνας</i>
<i>Μαγγανάς</i>	<i>Μαγγανιάς</i>	<i>Τσάρδας</i>	<i>Τσιάρδας</i>
<i>Μεγδάνης</i>	<i>Μεγδιάνης</i>	<i>Χλιαπατάς</i>	<i>Χλιαπατιάς</i>

α / ια

<i>Βαλαγιάννης</i>	<i>Βαλλιαγιάννης</i>	<i>Βράζας</i>	<i>Βράζιας</i>
--------------------	----------------------	---------------	----------------

Γκάντζαρης	Γκάντζιαρης	Σίας	Σίας
Γκούντας	Γκούτιας	Σκαρίμπας	Σκιαρίπας
Καλακούδας	Καλιακούδας	Σκατιάης	Σκιατιάης
Καράτζας	Καράτζιας	Τζανάκας	Τζιανάκας
Κοντής	Κοντιαΐς	Τζαρτζώνης	Τζιαρτζιόνης
Κρίμιαλης	Κρίμιαλης	Τσίας, Ντζίας,	Τζήγας
Μουστάκας	Μοστάκας	Τζίας	
Ντάλας	Ντάλιας	Τζαλός	Τζιαλός - ούς
Ντρομπλας	Ντρομπλιας	Τζόπτζας, Τζόπι-	Τζιόπτζιας
Πάπιστας	Πάπιστιας	τζας	
Παταπάς	Πατιαπάς	Φάσας	Φάσιας
Πλαγκρόφτης	Πλιακόφτης		
Ραχωβίτης	Ριαχωβίτης		
Σαματατζής	Σιαματατζής		

έ - ιέ

Μπρέλας	Μπριέλας	Τζέλο	Τζιέλος
---------	----------	-------	---------

ό, ώ / ιό, ιώ

Βαντζότης	Βαντζιώτης	Τζόμης	Τζιόμος
Γκαλώτας	Γκαλιώτας	Τζόλλας	Τζιόλας
Γκλόφας	Γκλιόφας	Τόλιος	Τιόλης, Τιώλης
Ματώς	Ματιός	Χατση Νώτας	Χατζη - Νιότας
Μπορμπουτσκά	Βουρβουσιώτης		
Ντόντουρας, Δό-	Ντιόντουρας		
δουρας			

στην κατάληξη (-ος / -ιος)

Ασιμένος	Ασιμένιος	Καραπούλος	Καραπούλιος
Βάσος	Βάσιος	Μούρτζος	Μούρτζιος
Γάτζος	Γάτζιος	Ντίτσος	Ντίτσιος
Γιάντζος	Γιάντζιος	Τιούτος	Τηούτιος
Καρανάτζος	Καρανάτσιος		

ού, ου / ιού, ιου

Βολτζούλης	Βολτζιούλης	Μπλούρας	Μπλιούρας
Γιαντζούλης	Γιαντζιούλης	Ντζουτζούρης	Ντσιουτσιούρης,
Γκατζούρας	Γκατζιούρας		Τζιουτζιούρης
Γκούρινας	Γκιούρινας	Ντουντούσης	Ντιντιούσης
Γκούλιος	Γκιούλιος	Σούλας	Σιούλας
Κολούμπας	Κολιούμπας	Τζούκας	Τζιούκας
Κουτσούκης	Κουτζιούκης	Τζουλάκης	Τζιουλάκης
Κωτούλας	Κωτιούλας	Τούπλιας	Τιούπαλιας
Λολιούκας	Λιολιούκας		

1.3.2.4.6. Αλλαγή συμφώνου

Αρβανίτης	Αλβανίτης	Νταρντουβάλας	Νταρντουβάγκας
Βάμπας	Πάμπας	Ντραγατσίκας	Δραγανζίκας
Γκουζγκούνης	Γκουσκούνης	Πλιαμάσκας	Πλιαμάγκας
Γυπτοδήμος	Γυφτοδήμος	Σαμσάρης	Σαμτζάρης, Σαμ-
Καλιγωμένος	Καλιβομένος		ψάρης
Κλεφτοκόστας	Κλεπτοκόστας	Σαπουντζής	Σαφουντζής
Μαγκανάρης	Μπαγκανάρης	Σαρχατλής	Σαρχατλής
Μηξιτιάνης	Μισδάνης	Σβάρνας	Ζβάρνας
Μιλόσης	Μιλόζης	Σιαλβέρας	Σιαρβέρας
Μπαξινάρης	Μπαστάρης	Τζήντζηρας	Τσίντσιουλας
Μπαλταδώρος	Μπανταδώρος,	Φραντζέζος	Βραντζέζος
	Βαρταδώρος	Χαλβατζής	Γαλβατζής
Μπαχτσιώτης	Μπαχτζιώτης	Χλιαπατάς	Γλιαπατιάης
Μπήσκας	Μπίσχας	Χούρλιας, Κύρ-	Σκίρλιας, Γκήρ-
Μπιμπίρης	Μπιμπίλης	λιας, Τζήρλιας	λιας, Ζκίρλιας,
Μπορνιάζης	Μπορνιάσης		Ζγκήρλιας
Νεβέσκαλης	Νεδέσκαλης		

1.3.2.4.7. Αλλαγή φωνήεντος

Γεωργαλής	Γουργαλής, Γουρ-	Γκιολέκας	Γκουλέκας
	γαλάς	Γκράγκας	Κρόγκας
Γεωργούλης	Γιοργούλης	Γκραχούλης	Κοιχούλης
Γιαννοβιάς	Γενουβιάς	Καΐαφίτης	Κουιαφήτης
Γιοβανούλης	Γιβανούλης	Καραλίβανος	Καρολίβανος
Γκαμπράνης	Κομπράνης	Καρμαζής	Κιρμιζής

Κασούμης	Κασίμης	Σιακαβάρας	Σιακαβάρας
Κουζιόνας	Κουζιάνης	Τακιατζής	Τακετζής
Κρεκόρης	Κριακόρης	Τερπάνης	Τερπίνης
Λιαλιάνας	Λιλιάνας	Τζακούρας	Τζιακίρας
Λιόντας	Λεόντας, Λεωντάς,	Τζάντζινας	Τζέντζινας
	Λέωντας	Τζαντζούλης	Τζεντζούλης
Λιαφάρης - ος	Λιαφάρης	Τζαοτζώνης	Τζηοτζηώνης
Μπαλαβίτσης	Μπαλαβότσης	Τζεμπέρης	Τζιουμπέρης
Μπαλμπουζάνης	Μπαλμπαζάνης	Τζητσιούρης	Τζιουτζιούρης
Μπαμπαμουράτης	Μπαμπουμουράτης	Τζιβάρας	Τζιοβάρας, Τζιου- βάρας
Μπαμπέλης	Μπαμπίλης		
Μπαρτζόκας	Μπαρτζιούκας	Τζιομπάνος	Τομπάνος
Μπατζιακώστας	Μπατζιουκώστας	Τζιορτζιάκης	Τζιορτζάκης
Μπατζιόνιας	Μπατζιάνος	Τζιτζιλίκης	Τσατσαλίκης
Μπισλίκας	Πασλίκας, Μπα- σλίκας	Τούπιλιας	Τιούπαλιας
		Φεράσας	Φαράσας
Νταϊτίμης	Ντατάμης	Χατζηδάμος	Χατσιαδάμος
Νταουρούσης	Νταϊρούσης	Χούρλιας	Κύρλιας, Χήρ- λιας, Σκίρλιας
Ντελπάξης	Τελπήξης, Ντελπίξης		
Ντιντιούσης	Ντονντούσης		
Παγκαλιώτας	Παγκαλιούτας		
Πατσιουμίτης	Πατσομέτης		

1.3.2.4.8. Κώφωση - αντικώφωση 1ου βαθμού

Οι γραφείς χαμηλού μορφωτικού επιπέδου γράφοντας όπως άκουγαν τα επώνυμα επιβεβαιώνουν ότι το κοζανιτικό ιδίωμα ανήκει στα βόρεια νεοελληνικά ιδιώματα και κάνει κώφωση των μεσαίου ανοίγματος άτονων φωνηέντων /e/ και /o/ σε κλειστά /i/ και /u/. Άλλοι αγνοώντας πολλές φορές την ετυμολογική αρχή των επωνύμων παρεμβαίνουν διορθωτικά αντίστροφα "αντικωφώνοντας" τα πρωτογενή /i/ και /u/ σε /e/ και /o/, πβ και Ντίνας 1985, 57-66.

ο - ου

Μπορμπουτσκά	Βουρβουσιώτης	Ζορούπης	Ζουρούπης
Γκοβιντάρος	Κουβεντάρος,	Σταμβολής	Ισταμπουλούς
Γκοράουλος	Γουβεντάρος	Κοβράκης	Κουβράκης
Γκοζκούνος,	Γκουράουλος	Κοντορούσης	Κοντουρούσης
Κκοζκούνος,	Γκουζγκούνης	Κοντουράς	Κουντουράς
Γκολιάνης	Γκουλιάνος	Κοτζιμάνης	Κουτζιμάνης

Λοκουβάς	Λουκουβάς	Ώστάς	Ώουστάς
Μαλάμος	Μαλάμους	Παγούνος	Παγούνους
Μαργωμένος	Μαργουμένος	Πορνάρας	Πορνάρας
Μάρος	Μάρους	Προκόβας	Πουκρόβας
Μοράτης	Μουράτης	Ρήνος	Ρίνους
Μοστάκιας	Μουστάκιας	Ροξιάνης	Ρουξιάνης
Μπαλμπουζάνης	Μπαλμπουζάνης	Σολάκης	Σουλάκης
Μπάμπος	Μπάμπους	Σπορτιχιώτης	Σπορτιχιώτης
Βιτωλιάνος	Μπιτουλιάνος	Τοτούλης	Τουτούλης
Μποντιούκος	Μπουντιούκος	Τορκούλης	Τουρκούλης
Νάνος	Νάνους	Φορκιώτης	Φουρκιώτης

αι, ε / η, ι, υ

Αλέξινας	Αλέξινας	Μπετούλης	Μπητούλης, Μπι- τούλης
Βαγενάς	Βαγινάς		
Βερούλης	Βιρούλης	Ντηρίλας	Δερίλας
Βενιώτης	Βινιώτης	Ντεξγκεριάς	Ντιξκιάς
Γκαάτας	Γκιάτας	Ντελιαλής	Ντιλιάλης
Γκορμπούλης	Γκορμπούλης	Παλεός	Παλιός
Δεκανίκας	Δικανίκας	Πεσλής	Πησλής
Κεραμάρης	Κυραμάρης	Σίμαινας	Σίμινας
Κεραμάς	Κυραμάς	Στεγνός	Στυγνός
Κοεμτζής	Κοϊμτζής	Σύραινας	Σήραινας
Κρεκόρης	Κρικόρης	Τζιμινιάκης	Τζημινιάκης
Κρεαράς	Κριαράς	Τζήμαινας	Τζήμαινας
Λεόντας	Λιόντας	Τούσαινας	Τούσαινας

1.3.2.4.9. Κώφωση 2ου βαθμού

Στα βόρεια νεοελληνικά ιδιώματα τα άτονα κλειστά /i/ και /u/ σε μια δεύτερη φάση εξέλιξης αποβάλλονται, πβ και Ντίνας 1985, 57-66.

Ασημίνας	Ασμίνας		Κτσιόφτης, Κσιό- φτης, Ξιόφτης
Δαρδιώτης	Νταρντιώτ'ς		
Ζουρούπης	Ζρούπας	Κούτσικος	Κούτσκος
Καλημέρης	Καλμέρης	Λολόπουλος	Λουλόπλους, Λο- λόπλος
Κατζικιάς	Κατζιάς		
Κιλιάφης	Κλιάφας	Μηλιόπουλος	Μηλιόπλους
Κουτζοφίτης	Κουτσιόφτης,	Μπουζούκης	Μπούζκης

Μπουμπουνάρας	Πομπνάρας, Πο- πνάρας	Τζιαριτζιανιώτης Τσιόπιτσινας, Τζό- πιτζας	Τζιαριτζιανιώτης Τζιόπιτζιας
Πάπιστας	Πάπιστας, Πάπ- στιας	Τιτέλης	Τιτέλης Χριστοδού- λου
Πλιάτζικουτας	Πλιατζκοτός	Τσουκαλάς	Τσοκάλας, Τζκάλας
Σαρηγιάννης	Σαργιάνης	Φυλακοτούρης - ος	Φλακοτούρος
Σμιτζής	Σμιτσής	Χαρισός	Χαρσός
Τζήμικας	Τζήμικας		
Τζημουλάς	Τζιμουλάς		

1.3.2.4.10. Κώφωση τονισμένων φωνηέντων

Αξιοσημείωτη είναι η περίπτωση κώφωσης και των τονισμένων φωνηέντων /e/ και /o/.

ό, ώ / ού

Κώνσουλας, Κόν- σουλας	Κούντζουλας	Παντόλης Σκόζος	Παντούλας Σκούζος
Λιόφας	Λιούφης	Τζιαλός	Τζιαλουζής
Μπαρτζόκας	Μπαρτζιούκας	Τζιότζης	Τζιούτζιος
Νταταμιάς	Ντανταμιάς	Τσιτόρας	Τσιτούρας
Παγκαρλιώτας	Παγκαρλιούτας		

έ / ι

Μαντρέλας	Μανδρίλας
-----------	-----------

1.3.2.4.11. Αλλαγή στη θέση του τόνου

Αρκετά επώνυμα παρουσιάζουν αλλαγή στη θέση του τόνου, γεγονός που συνήθως συνοδεύεται και από άλλες φωνολογικές αλλαγές:

Βαρσαμής	Βαρσάμης	Γιάουρας	Γιαούρης
Βελεντζιάης	Βελήντζιαης	Ζουπάς	Ζιούπας
Βουλιάρας	Βούλιαρης	Καναράς	Κανάρας
Γιαννοβιάς	Γενουβιάς	Καραπάσιος	Καραπασιάς, Κα- ράπασας
Γαγκάλιας	Γαγκαλάς		
Γαζήμιος	Γκατζίμιος	Κάτζιας	Κατσάς
Γκάντζαρης	Γκαντζιάρης	Κοτλιάς	Κούτλιας
Γιαγκιάς	Γιαγιάς	Κουτσοφίτης	Κουτσιόφτης,

Κτσιόφτης, Κσιό- φτης, Ξιόφτης	Κτσιόφτης, Κσιό- φτης, Ξιόφτης	Παπαδέλης	Παπάδελης, Πα- πάδελ
Λέγκος	Λεγός	Παπούρης	θεόδωρος πάπου- ρα
Λιόντας	Λεωντάς		
Λοκουβάς	Λούκοβας	Πλιάτζικουτας	Πλιατζκοτός
Μπήτζας	Μπιτζιός	Ράκας	Ρακάς
Μπουζκής	Μπουζούκης	Σκαρκαλάς	Σκαρκαλής
Νεβέσκαλης	Νεβεσκαλής	Ταγαράς	Ταγάρας
Ντάκας	Ντακής	Τζάνης	Τζιανής
Ντιλιάλης	Ταιλαλής, Ντιλια- λής, Ντελιαλής	Τζατζάλης	Τζατζαλής
		Τζιέλος	Τζελός
Ντουγαλής	Ντουγκαλής	Τζουλάς	Τζούλης Λιόνας
Παζιάς	Πάζιας	Τσουκαλάς	Τσοκάλας
Παΐδας	Πάιδιας	Χαλάζας	Χάλαζας
Πανάρετος	Παναρίτης		

1.3.3. Καταλήξεις

Οι καταλήξεις που απαντούν στα επώνυμα της Κοζάνης είναι οι εξής:

- άδης, π.χ.: Αντωνιάδης, Αρμενιάδης, Δημητριάδης, Ευσταθιάδης, Ηλιάδης.
- αινα(ς), -ηνας, -ίνας, -ινας, π.χ.: Αλέξινας, Ατλαζίνας, Γκάργκηνας, Κλιάφαι
νας, Ντούσινας, Τζήμινας.
- άκας, π.χ.: Γεωργάκας, Κοντοτιάκας, Λιαλιάκας, Νιάκας, Τζάκας, Φτάκας.
- άκης, π.χ.: Αγγελάκης, Κατερινάκης, Μαρκάκης, Ματιάκης, Χρυσάκης.
- ακόπουλος (-άκος, -άκης + -όπουλος): Αντωνακόπουλος, Γιαννακόπουλος,
Δημητρακόπουλος.
- άκος: Δημάκος, Παϊδάκος, Πασιάκος.
- ανός: Ναουσιανός, Καστοριανός.
- άρας: Βαβλιάρας, Γκουλιάρας, Καραμήσκαρας, Λιτζκάρας, Τσιονκάρας.
- άρης, π.χ.: Βουβαλάρης, Γελαδάρης, Καρβουνάρης, Κεραμάρης, Μαγκανάρης.
- αρέλας (-αράς + -έλας): Κωσταρέλας.
- αρος: Γιάνναρος.
- αρούλης (-αρος + -ούλης): Γιανναρούλης.
- άς (-ιάς), π.χ.: Αλευράς, Βαγινάς, Βουβαλιάς, Γιαννοβιάς, Ζουριπάς, Παλα
μάς, Ωρολογάς.
- ας (με τελικά τεμάχια -άβας, -άγκας, -άνας, (-άρας, -αρας), -άτας, -βέλας, -έ-
γκας, -έκας, -έτας, -ετας, -ήτας, -ιας, -ιτζας, -όβας, -όλας, -όνας, -όρας, -
ορας, -οτας, -ότας, -ούκας, -ούρας, -ουρας, -ούτας, -ώλας, -ώνας, -ώπας,
-ώπας), π.χ.: Πιτσιάβας, Μητράγκας, Λαζάνας, Λιτζκάρας, Καραμήσκα

ρας, Καλαμάτας, Γκατζαβέλας, Μπερντέγκας, Μπαρέκας, Νισκέτας, Ζιάμετας, Μιμήτας, Ντραγκόγιας, Μανταλίτζας, Μπονόβας, Καπιτζιό - λας, Κουζιόνας, Νταβόρας, Μάστορας, Τζιότας, Δέσποτας, Λιολιούκας, Πατζιούρας, Γκούγκουρας, Γκουργκούτας, Καραμανώλας, Μαντώνας, Γκαλιώτας, Μήλιωτας.

-άσης: Δημάσης, Λιάσης, Νιανιάσης, Ντιαντιάσης.

-βιάς, π.χ.: Δημοβιάς, Λατζκοβιάς, Πετροβιάς, Στανκοβιάς, Χατζηδημοβιάς.

-έλας, π.χ.: Γουτσιανέλας, Κοντέλας, Μαντρέλας, Μουρέλας, Μπρέλας, Ντα - κέλας.

-έλης, π.χ.: Κουστορέλης, Μπαμπέλης, Παπαδέλης, Τιτέλης, Τσετσέλης.

-ές: Βιπτές, Ζαντές, Κιφιριότες, Τσεγκενές.

-ής: Ατλαζής, Κοριμξής, Μαυρουδής, Τερχής, Φακής, Χατζηπανταζής.

-ης: (με τελικά τεμάχια -άζης, -άλης, -αλης, -άμης, -άνης, -αρης, -έγκης, -έκης, -έρης, -έτης, -ίλης, -ίνης, -όνης, -ούμης, -ούνης, -ώνης): Γιοχάζης, Ντι - λιάλης, Νεβέσκαλης, Ντραοτάλαμης, Νταμπάνης, Γκάντζαρης, Πεορέ - γκης, Σιαμαλέκης, Κουτζιμπέρης, Σιαμέτης, Ντιντίλης, Γκουντίνης, Κω - ντσιόνης, Μαναφλούμης, Μπαγκατζούνης, Μησιώνης.

-ιάης: Βελεντζιάης, Σβαρνιάης, Σκατιάης.

-ίδης, π.χ.: Αδαμαντίδης, Βαρδακίδης, Ναουμίδης, Νασταζίδης, Χατζηαγγελί - δης.

-ίκας, -ικας, π.χ.: Γιαχνίκας, Δέτσικας, Κουκουλίκας, Μπαντίκας, Τσιουλίκας.

-ίκης: Λιαλίκης, Μπαμαλίκης, Τζιτζιλίκης.

-ίκος, -ικος: Ζίκος, Κλιτζινίκος, Κούτσικος, Μικρούτζικος, Χατσίκος.

-ίτζας, -ίτσας: Γιουβίτζας, Μανταλίτζας, Μπαμπίτζας, Ντρανοβίτζας, Χρισί - τζας.

-ίτζης, -ίτσης: Βαΐτσης, Κοντύτσης, Μαλίτζης, Παπανθίτσης, Μπαλαβίτσης.

-ινός, π.χ.: Βηλιζινός, Ζαρκινός, Ντραβονταντζινός, Ραντομπιστινός, Χρουπι - στινός.

-ίτης, π.χ.: Αρβανίτης, Ζαγορίτης, Καϊαφίτης, Κοκκινοπλίτης, Ραχωβίτης.

-ιώτης, π.χ.: Αγραφιώτης, Δισκατχιότης, Λιβαδιώτης, Πατιλιώτης, Φουρσιώ - τής.

-κας, π.χ.: Γκιόργκας, Γκιούργκας, Ζιάγκας, Μήτζκας, Μπούργκας, Τζήμκας.

-κόπουλος (-κος + -όπουλος): Σταμκόπουλος.

-κος, π.χ.: Βέλκος, Γήτσκος, Κύρκος, Λάτζκος, Στάμκος, Στόικος.

-κούλης (-κος + -ούλης): Κυρκούλης, Λατζκούλης, Τολκούλης, Τρακούλης.

-λής, -λης, π.χ.: Ατζαλής, Καρανταλής, Κεράτοκιολής, Ντισλής, Φραγκοτζια - λής.

-μένος: Ασπραποκαμένος, Γραμμένος, Καλιγωμένος, Μαργωμένος Παρακείμε - νος.

-ογλου, π.χ.: Αφέντογλου, Καπιτζόγλου, Μίσιογλου, Παπάζογλου, Τσιακήρο - γλου.

-όκας: Δημόκας, Μπαρτζόκας, Σιώκας, Τσιόκας.

-όπουλος, -όπλος, -όπλους, -όπολος, π.χ.: Αντωνόπλος, Αρμενόπουλος, Γιρα - κόπλους, Μινόπολος, Τολιόπουλος.

-ός (-ιός), π.χ.: Αλβανός, Γκουντιός, Κουκουλιός, Στραβός, Χαρσός.

-ος (-ιος), π.χ.: Γγάγκος, Γκαντούτσιος, Μαλτέζος, Ντόντος.

-ού: Ιατρού, Μικρού, Οικταποδού, Παλαιού.

-ου, π.χ.: Αδάμου, Οικονόμου, Πρώτου Ψάλτου, Χατζηθεοδώρου.

-ούδης: Κουτσομαρουδής, Μαρουδής, Παπαγυρουδής.

-ούλας, π.χ.: Αδαμούλας, Κωτιούλας, Ματούλας, Ντουνούλας, Παντούλας.

-ούλης, π.χ.: Αγορούλης, Αρμενούλης, Κοϊμτζούλης, Κοντούλης, Χαϊδούλης.

-ουλόπλος (-ούλης + -όπ(ου)λος): Γιανουλόπλος, Κωτουλόπλος.

-ούρας, -ουρας, π.χ.: Γγάγκουρας, Γκατζούρας, Μαλιούρας, Μπλιούρας, Ντιό - ντουρας.

-ούρης: Γκουτζιούρης, Παϊβούρης.

-ούς, π.χ.: Γιοργούς, Ζηρους, Ισταμπουλούς, Κυρατζούς, Ραματούς.

-ους, π.χ.: Θεοχάρους, Μαντζιάρους, Μάντους, Σαμάρους, Σιαλιάγκους.

-ούσης, π.χ.: Γιογούσης, Γκιούσης, Κολούσης, Ντιντιούσης, Παπαγιαννούσης.

-πικος, -πκος: Καστρόπικος, Παντόπκος, Πιλόπικος, Τρούπκος.

-τζής, -τσή, π.χ.: Αλατζιατζής, Καλαϊτζής, Κανταρτζής, Σμιτζής, Χαλβατζής.

Αρχαιοελληνικές: Μακεδών, Νομοφύλαξ, Σακελίων, Σιατιστεύς, Σωτήρ, Χαλ - κέως.

Διάφορες: Ζαγαρουμάζουμα(ς), Ζουρλομπεγίνα(ς), Λαγκόβρασμα, Λαλάδων, Σκόδρα ή Πεοπέσα, Σοφία, Ζιγιάς, Ματώς, Μπινιάς, Μως, Κοντιαΐς, Κότις, Σουφλερίς, Φίσις, Λαζάδες.

Ακατάληκτα: Μεριμέο, Μεσεμέο, Παγκήο.

Ξενικές: Γκιούλεο, Λουπτοκώ, Σίμοβικ, Σκουτιχόο, Σιριτζήφ, Σκώταο, Δα - νιήλ, Εμμανουήλ, Μιχαήλ, Παπαμιχαήλ, Φαραώ.

1.4. Παραγωγή και σύνθεση

Τα επώνυμα δε χρησιμοποιούνται μόνο στον αρχικό τους τύπο αλλά συχνά σχηματίζουν παράγωγα με διάφορες παραγωγικές καταλήξεις και σύνθετα είτε με τη βοήθεια προθημάτων είτε με άλλες λέξεις που χρησιμεύουν ως πρώτο ή δεύτερο συνθετικό.

Τα υποκοριστικά καταλαμβάνουν την κυριότερη θέση ανάμεσα στα παρά-

γωγα των ανθρωπωνυμικών ονομάτων κι αυτό είναι φυσικό γιατί ο υποκορισμός έχει σημαντικό μερίδιο όχι μόνο ανάμεσα στα βαπτιστικά ονόματα -άρα και στα πατρωνυμικά και μητρωνυμικά επώνυμα-, αλλά και στα άλλα είδη των οικογενειακών ονομάτων. Όπως παρατηρεί ο Τριανταφυλλίδης 1982, 102 το ΥΠΟ μπορεί να προέρχεται:

α). από υποκορισμό του ΒΑ του παιδιού, π.χ. *Γιάννης* > *Γιαννάκης* > *ΕΠ Κυργιαννάκης*· *Δημήτρης* > *Δήμος* > *ΕΠ Δημάσης*.

β). από υποκορισμό του ονόματος του πατέρα. Η περίπτωση αυτή υποκορισμού παρατηρείται στα κοζανίτικα επώνυμα κυρίως στην κατάληξη: -ούλης. Το *Λάτζκος* π.χ., ΥΠΟ του *Λάζος* < το ΒΑ *Λάζαρος*, δίνει ΕΠ *Λατζκούλης*, ο γιος του *Λάτζκου*.

Πρέπει να σημειώσουμε εδώ ότι στα επώνυμα της Κοζάνης μπορούν να εντοπισθούν πολλών ειδών υποκοριστικές καταλήξεις λόγω του γεγονότος ότι τα ΕΠ είναι ποικίλης γλωσσικής προέλευσης. Συναντά δηλαδή κανείς και ελληνικές ΥΠΟ καταλήξεις, π.χ. -ούλης, βλ. ΕΠ *Φωτούλης*, αλλά και των άλλων γειτονικών γλωσσών, π.χ. την ΚΒ -utsim, βλ. ΕΠ *Γκουτουτζίας*, τη σλαβ. -σε, βλ. ΕΠ *Στόιτζος*, την αλβ. -ush, βλ. ΕΠ *Μαλούσης*.

Πολλές φορές παρατηρείται μια αλυσιδωτή εξέλιξη του υποκορισμού: π.χ. *Απόστολος* > *Αποστόλης* > *Τόλιος* > *Τόλης* > *Τόλκος* > *Τολκούλης*.

Ως προς τον τρόπο σύνθεσης τα σύνθετα επώνυμα της Κοζάνης δε διαφέρουν από τα αντίστοιχα επώνυμα στην υπόλοιπη Ελλάδα. Τα σύνθετα κοζανίτικα επώνυμα έχουν για πρώτο συνθετικό ένα επίθετο συνήθως (σπανιότερα ουσιαστικό) που προσδιορίζει το δεύτερο συνθετικό και που συχνά όταν το πρώτο συνθετικό απολιθώθηκε κατέληξε να γίνει πρόθημα που προσδιορίζει το δεύτερο συνθετικό: π.χ. *Κουτζομανόλης*, *ΝτεληΧρίστος*.

Τα προθήματα που συναντούμε ως α' συνθετικό στα κοζανίτικα επώνυμα είναι:

γαβο-: *Γαβογιάννης*, *Γαβογιαννούλης*, *Γαβοζήσης*, *Γαβοθανάσης*, *Γαβο - θανασούλης*, *Γαβομανόλης*, *Γαβοστέργιος*, *Γαβοτζήμος*, *Γαβοχαράι - σης*.

γυπτο-, γυφτο-: *Γυπτοδήμος*, *Γύπτος Γιάννης*, *Γυφτοσίμος*.

ζουρλο-: *Ζουρλογιάννης*, *Ζουρλοθυμιούλης*, *Ζουρλομπεγίνας(ς)*.

καρα-: *Καραβαγγέλης*, *Καραβλάχος*, *Καραγιάννης*, *Καραγιαννίδης*, *Καρά - γιωργάς*, *Καραδήμος*, *Καραδιάκος*, *Καραζήσης*, *Καραθανάσης*, *Καρά - θάνος*, *Καρακαλάνης*, *Καρακάσης*, *Καρακίτζιος*, *Καρακούλας*, *Καρά - κώτιας*, *Καραλίβανος*, *Καραμανώλας*, *Καραμάρκος*, *Καραμάτσιος*, *Κα - ραματσούκας*, *Καραμήσκαρας*, *Καραμήτρος*, *Καραμπαμπάς*, *Καραμπό - ζιος*, *Καραμπονάρης*, *Καρανάνινας*, *Καρανάνος*, *Καρανάτσιος*, *Καρά -*

νίκος, *Καραντάκος*, *Καρανταλής*, *Καραπάσιος*, *Καραπατζίδης*, *Καραπάτζιος*, *Καραπατζούλης*, *Καραπέτσας*, *Καραπούλιος*, *Καρασατζής*, *Καρασίμος*, *Καρασωτηρούλης*, *Καρατζέτζος*, *Καρατζούλης*, *Καραχά - λιος*.

κλεφτο-: *Κλεφτογιώργος*, *Κλεφτοκώστας*, *Κλεφτογεοργίου*.

κοντο-: *Κοντοαναστάσης*, *Κοντοαναστασίον*, *Κοντοβάσιος*, *Κοντογούνης*, *Κοντοδήμος*, *Κοντοθανάσης*, *Κοντοθάνος*, *Κοντόκουλος*, *Κοντοντίνας*, *Κοντοπούλιος*, *Κοντορούσης*, *Κοντοτιάκας*, *Κοντουγεωργίου*, *Κοντου γιόργης*.

κουτσο- / κουτσο-: *Κοτσοτύλης*, *Κουτζοβάσιος*, *Κουτζογιάννης*, *Κουτζοδήμος*, *Κουτζοθεόδωρος*, *Κουτζομανόλης*, *Κουτζονάνος*, *Κουτζοσίμος*, *Κουτζοσιμούλης*, *Κουτζοτόλος*, *Κουτζου - Δημήτρης*, *Κουτζουθοδώρας*, *Κουτζοφίτης*, *Κουτσομαρούδης*, *Κουτσοπούλος*, *Κουτσονίκος*.

μαυρο-: *Μαυροδίδμος*, *Μαυροζούμης*, *Μαυρομάτης*, *Μαυροματούλας*, *Μαυρο ματούλης*.

μπασια-: *Μπασιαγιάννης*, *Μπασιαδήμος*, *Μπασιασίμος*.

ντελη-: *Ντελη γιατρός*, *Ντεληγέωργος*, *Ντεληγιάννης*, *Ντελημάρκος*, *Ντελημπο γιατζής*, *ΝτεληΧρίστος*, *Ντελιγιοβάνος*.

παπα-: *Μπαπατάκος*, *Παπα Άνθος*, *Παπα Αντωνίου*, *Παπα - Γιάνκος*, *Παπα Δούτσος*, *Παπα - Ιωάννου*, *παπα - Παρασκευάς*, *Παπα - Πέτρος*, *Παπα - Ρούσης*, *Παπαβασιλείου*, *Παπαγεωργίου*, *Παπαγιάννης*, *Παπαγιάννος*, *Παπαγιαννούσης*, *Παπαγούνης*, *Παπαγρηγορίου*, *Παπαδημητράκης*, *Παπαδημητρίου*, *Παπαδήμος*, *Παπαδοκοτσόλης*, *Παπαευθυμίου*, *Παπα ζήσης*, *Παπαθεοδώσης*, *Παπαθωμάς*, *Παπακάλας*, *Παπακρασάς*, *Παπα κρασούς*, *Παπακωνσταντίνου*, *Παπακόνστας*, *Παπαλούις*, *Παπαμάρκος*, *Παπαμήσιος*, *Παπαμιχαήλ*, *Παπαμουράτης*, *Παπαναστασίον*, *Παπανθίσης*, *Παπανικολάου*, *Παπαντώνης*, *Παπαργουρούδης*, *Παπασίμος*, *Παπασιώπης*, *Παπασπανός*, *Παπαστεργίου*, *Παπατάτσιος*, *Παπατζούλης*, *Παπατριανταφυλλίου*, *Παπατσέτσιλας*.

στραβο-: *Στραβογιώργης*, *Στραβοστόμος*, *Στραβολέμης*.

χατζη- / χατση-: *Χατζη - Δήμου*, *Χατζη - Ιωάννου*, *Χατζηαγγελίδης*, *Χατζηαδά μου*, *Χατζηανδρέας*, *Χατζηανδρέου*, *Χατζηαρμιάς*, *Χατζηγεώργης*, *Χατζηγιαννάκης*, *Χατζηγιάννης*, *Χατζηδάμος*, *Χατζηδημητρίνας*, *Χατζηδημοβιάς*, *Χατζηζήσης*, *Χατζηθεόδωρου*, *Χατζηκλίμος*, *Χατζηκωνσταντίνου*, *Χατζηκώτιας*, *Χατζημαλούσης*, *Χατζημάνθος*, *Χατζημανόλης*, *Χατζημήσιος*, *Χατζημπέτης - ος*, *Χατζημπούις*, *Χατζημπύρος*, *Χατζηντάλας*, *Χατζηπανταζής*, *Χατζησίμος*, *Χατζηστάμος*, *Χατζησωτήρης*, *Χατζηταγαράς*, *Χατζητσημπούρας*, *Χατζητόλμινας*, *Χατζηφόρος*, *Χατζηχάτζος*, *Χατση Νώτας*, *Χατσιτιάνις*.

Ως πρώτο συνθετικό των σύνθετων ΕΠ μπορεί ακόμη -εκτός από τα προθήματα- να είναι:

α. παρωνύμιο (για την ειδολογική ανάλυση των ΕΠ βλ. το επόμενο κεφάλαιο 2.1.): Βαλαγιάννης, Βούλκοαρβανίτης, Γκατζογιάννης, Γορνούφωλιός, Γουμαροτζήκας, Ζαγαρομαζούμα(ς), Ζαρογιάννης, Καλαμάτας, Καλημέρης, Καλογιαννάκης, Καλογιάννης, Κατσιαντώνης, Κοκουνίκος, Κουτζιο - Λαδάς, Κουτζιοτζιούνης, Κουφομίσιος, Κουφόξυλος, Κυράνος, Κυργιαννάκης, Κυρνάνος, Λυκοθεοδώρου, Μακρογιάννης, Μακρούκώστας, Μουτσιουκάπας, Μπαμπαμουράτης, Μπλαροχρίστος, Ξενογεώργης, Παλαβαργύρης, Πατσιου - μύτης, Πρωτόπαπας, Πρώτου Ψάλτου, Σαλοκώστας, Σαλουκώτιας, Σαργιά - νης, Σορτζοάνος, Σπανομίχος, Τζιτζιαλέξης, Τζιτζινάνος, Τσιρογιάννης, Χο - ντροσάνας, Ψυλογιάννης.

β. βαπτιστικό: Δημηβούβας, Δημόνικας, Δημονίκος, Δήμου Ξένου, Κα - τσιαντώνης, Λολοθύμινας, Λουλουδημήτρης, Μαργιάνος, Μαρκαντώνης, Μι - τοιμπούνας, Ντουντούραγας, Χάλιτζότζης, Χαρηστέφος.

γ. επαγγελματικό: Διακουμιχάλης, Μαστορογιάννης, Μαστοροδάσκαλος, Μπατζιακώστας.

δ. εθνικό: Αγγλογάλλος, Βουλγαροκώστας, Ρώμπαπας.

ε. προσηγορικό: Ασπραποκαμένος, Βαλαγιάννης, Γαμβρογεώργος, Ζαχα - ροπλάστης, Ζαχαροχαρήσης, Καζάναγας, Καλοστύπης, Καψόκουλος, Κομπο - λίτης, Λαγκόβρασμα, Λογοθέτης, Μονόδρομος, Μυρμηγκιόζης, Νεκροθάπτης, Νομοφύλαξ, Ξυλοφόρος, Πλαγκνόφτης, Σαλαπήδας, Σαμολαδάς, Φακομύτης.

στ. αριθμητικό, μόριο, πρόθεση, ρήμα, επίρρημα: Ανθήπατος, Ενταξίας, Ξυζώνατος, Οκταποδού, Παρακείμενος, Παράνομος, Παρανομούλης, Παρατό - ρους, Τζιαρογιάνης.

ζ. αδιενκρίνιστα: Καρδογιάννης, Μανακίτσος, Μπαραγιάννης, Τυφοξί - λος, Τυφοξυλούλης.

Το δεύτερο συνθετικό είναι κανονικά:

α. βαπτιστικό - πατρωνυμικό - μητρωνυμικό: Βαλαγιάννης, Βουλγαροκώ - στας, Γαμβρογεώργος, Γκαβογιάννης, Γκαβογιαννούλης, Γκαβοζήσης, Γκαβο - θανάσης, Γκαβοθανασούλης, Γκαβομανόλης, Γκαβοστέργιος, Γκαβοτζήμος, Γκαβοχαρήσης, Γκατζογιάννης, Γουμαροτζήκας, Γυπτοδήμος, Γύπτος Γιάννης, Γυφτοσίμος, Δημόνικας, Δημονίκος, Διακουμιχάλης, Ζαρογιάννης, Ζαχαροχα - ρήσης, Ζουρλογιάννης, Ζουρλοθυμινιούλης, Ζουρλομπεγίνα(ς), Καλογιαννά - κης, Καλογιάννης, Καραβαγγέλης, Καραγιάννης, Καραγιαννίδης, Καραγιωρ - γάς, Καραδήμος, Καραζήσης, Καραθανάσης, Καραθάνος, Καρακίτζιος, Καρα - κώτιας, Καραμανώλας, Καραμάργος, Καραμήτρος, Καρανάνας, Καρανά - νος, Καρανάτσιος, Καρανίκος, Καραπούλιος, Καρασίμος, Καρασωτηρούλης,

Καραχάλιος, Καρδογιάννης, Κατσιαντώνης, Κλεφτογιώργος, Κλεφτοκώστας, Κλιφτογεοργίου, Κοκουνίκος, Κοντοαναστάσης, Κοντοαναστασίου, Κοντοβά - σιος, Κοντοδήμος, Κοντοθανάσης, Κοντοθάνος, Κοντοντίνας, Κοντοπούλιος, Κοντορούσης Κοντοτιάκας, Κοντουγεωργίου, Κοντουγιόργης, Κουτζοβάσιος, Κουτζογιάννης, Κουτζοδήμος, Κουτζοθεόδωρος, Κουτζομανόλης, Κουτζονά - νος, Κουτζοσίμος, Κουτζοσιμούλης, Κουτζοτόλος, Κουτζου - Δημήτρης, Κου - τζουθοδώρας, Κουτσομαρούδης, Κουτσοπούλος, Κουτσουνίκος, Κουφομί - σιος, Κυράνος, Κυργιαννάκης, Κυρνάνος, Λολοθύμινας, Λουλουδημήτρης, Λυκοθεοδώρου, Μακρογιάννης, Μακρούκώστας, Μανακίτσος, Μαργιάνος, Μαρκαντώνης, Μαστορογιάννης, Μαυροδίδμος, Μπαμπαμουράτης, Μπαπατά - κος, Μπαραγιάννης, Μπασιαγιάννης, Μπασιαδήμος, Μπασιασίμος, Μπατζια - κώστας, Μπλαροχρίστος, Ντελήγεώργος, Ντεληγιάννης, Ντελημάργκος, Ντε - ληΧρίστος, Ντελιγοβάνος, Ξενογεώργης, Παλαβαργύρης, Παπα Άνθος, Παπα - Αντωνίου, Παπα - Γιάνκος, Παπα Δούτσος, Παπα - Ιωάννου, παπα - Παρα - σκευάς Παπα - Πέτρον, Παπα - Ρούσης, Παπαβασιλείου, Παπαγεωργίου, Πα - παγιάννης, Παπαγιάννος, Παπαγιαννούσης, Παπαγούνης, Παπαγρηγορίου, Παπαδημητράκης, Παπαδημητρίου, Παπαδήμος, Παπαευθυμίου, Παπαζήσης, Παπαθεοδώσης, Παπαθωμάς, Παπακάλας, Παπακωνσταντίνου, Παπακων - στας, Παπαμάργκος, Παπαμήσιος, Παπαμιχαήλ, Παπαμουράτης, Παπαναστα - σίου, Παπανθίσης, Παπανικολάου, Παπαντώνης, Παπαργυρούδης, Παπασί - μος, Παπαστεργίου, Παπατάτσιος, Παπατριανταφύλλου, Σαλοκώστας, Σαλου - κώτιας, Σαργιάνης, Σορτζοάνος, Σπανομίχος, Στραβογιώργης, Τζιαρογιάννης, Τζιτζιαλέξης, Τζιτζινάνος, Τσιρογιάννης, Χάλιτζότζης, Χαρηστέφος, Χατζη - Δήμου, Χατζη - Ιωάννου, Χατζηαγγελίδης, Χατζηαδάμου, Χατζηανδρέας, Χα - τζηανδρέου, Χατζηγεώργης, Χατζηγιαννάκης, Χατζηγιάννης, Χατζηδάμος, Χατζηδημήτρινας, Χατζηδημοβιάς, Χατζηζήσης, Χατζηθεοδώρου, Χατζηκλί - μος, Χατζηκωνσταντίνου, Χατζηκώτιας, Χατζημαλούσης, Χατζημάνθος, Χα - τζημανόλης, Χατζημήσιος, Χατζηπανταζής, Χατζησίμος, Χατζηστάμος Χατζη - σωτήρης, Χατζητόλκινας, Χατζηφόρος, Χαση Νώτας, Χασιτιάνιας, Χοντρο - σάνας, Ψυλογιάννης.

β. εθνικό: Αγγλογάλλος, Βούλκοαρβανίτης.

γ. επαγγελματικό - αξίωμα: Ανθήπατος, Καραδιάκος, Καρασάτζης, Κου - τζιο - Λαδάς, Μαστοροδάσκαλος, Ντελή γιατρός, Ντελημπογιατζής, Παπαλού - ιας, Πρωτόπαπας, Πρώτου Ψάλτου, Ρώμπαπας, Σαμολαδάς, Χατζηταγαράς.

δ. προσηγορικό: Γορνούφωλιός, Ενταξίας, Καλαμάτας, Καλημέρης, Κα - ρακάσης, Καραλίβανος, Καραμάτσιος, Καραματσούκας, Καραμήσκαρας, Κα - ραντάκος, Καρανταλής, Καραπέτσας, Καψόκουλος, Κοντογούνης, Κοντόκου - λος, Κοτσοτύλης, Κουτζοφίτης, Κουφόξυλος, Μαυροζούμης, Μαυρομάτης, Μαυροματούλας, Μαυροματούλης, Μονόδρομος, Μουτσιουκάπας, Μυρμη

γκιόξης, Οκταποδού, Παπατζούλης, Παράνομος, Παρανομούλης, Παρατό - ρους, Πατσιονιμίτης, Στραβόστομος, Στραβουλέμης, Τυφοξύλος, Τυφοξύλου - λης, Φακομύτης, Χατζημπέτης - ος, Χατζημπούιας.

ε. παρωνύμιο: Δημηβούβας, Δήμιον Ξένου, Καζάναγας, Καραβλάχος, Κα - ρακαλάνης, Καρακούλας, Καραμπαμπάς, Καραμπόζιος, Καραπάσιος, Καρα - πατζίδης, Καραπάτζιος, Καραπατζούλης, Καρατζέτζος, Καρατζούλης, Μιτσι - μπουνας, Ντουντούραγας, Παπακρασάς, Παπακρασούς, Παπασιώτης, Παπα - σπανός, Παπατζούλης, Χατζηαριμιάς, Χατζηητάλας, Χατζηητζημπούρας, Χα - τζημπύρος.

στ. ρήμα: Ασπραποκαμένος, Ζαγαρουμάζουμα(ς), Ζαχαροπλάστης, Καλο - στύπης, Κομπολίτης, Λαγκόβρασμα, Λογοθέτης, Νεκροθάπτης, Νομοφύλαξ, Ευζώνατος, Ευλοφόρος, Παρακείμενος, Πλαγκρόφτης, Σαλαπαήδας.

ζ. αδιευκρίνιστο: Κουτζιοτζιούνης, Παπαδοκοτσόλης, Παπατσέτσιλας, Χατζηχάτζος.

1.5. Στατιστικά στοιχεία

1.5.1. Το συνταγματικό μήκος

Ο μέσος όρος των κοζανιτικών επωνύμων έχει τρεις ως τέσσερις συλλαβές. Η στατιστική εικόνα των επωνύμων ως προς τον αριθμό των συλλαβών είναι η ε- ξής:

μονοσύλλαβα:	8	0,42%
δισύλλαβα:	754	34,95%
τρिसύλλαβα:	859	39,8%
τετρασύλλαβα:	440	20,4%
πεντασύλλαβα:	72	3,3%
εξασύλλαβα:	24	1,1%
εφτασύλλαβα:	2	0,05%

Τα πιο συχνά (όσα εμφανίζονται 10 φορές και πάνω) σχήματα επωνύμων έχουν την ακόλουθη μορφή:

Δισύλλαβα

ΣΣΦΣΣΣΦΣ: 12, π.χ.: Γκάργκας, Γκέρτζος, Μπάριμπα, Μπαχτής, Μπόντζας.

ΣΣΦΣΣΦΣ: 43, π.χ.: Γκάγκας, Ζβήγκος, Μπάμπος, Μπόσκος, Ντόντος.

ΣΣΦΣΦΣ: 74, π.χ.: Βλάχας, Γκανής, Γκόρας, Κρασάς, Ντάλας.

ΣΣΦΣΦΦΣ: 17, π.χ.: Βράζιας, Γκέλιος, Μπάλιος, Μπόζιος, Τρούλιας.

ΣΣΦΦΣΣΦΣ: 22, π.χ.: Γκούντας, Μπούρκας, Στούμπος, Τζούτζος, Τρούπκος.

ΣΣΦΦΣΦΣ: 48, π.χ.: Βζούνης, Γιατάς, Κριαράς, Πλήνιας, Χλιάπας.

ΣΦΣΣΣΦΣ: 12, π.χ.: Γήτσος, Κάστρος, Λάτζκος, Μέντζας, Χαντζής.

ΣΦΣΣΦΣ: 63, π.χ.: Βάγκος, Γύπτος, Ζήγρος, Μίγκος, Ρόμπος.

ΣΦΣΣΦΦΣ: 22, π.χ.: Γάτζιος, Κύργιας, Μάντους, Φίτζιος, Χαλκιάς,

ΣΦΣΦΣ: 96, π.χ.: Βαρής, Γάτος, Ζώρας, Μάτας, Πιτάς.

ΣΦΣΦΦΣ: 41, π.χ.: Βάγιας, Ζιγιώς, Μάνιας, Πατιάς, Τόλιος,

ΣΦΦΣΣΦΣ: 26, π.χ.: Γιάννος, Ζιάμπας, Λιόντας, Σιάτρας, Σιόγγας.

ΣΦΦΣΦΣ: 52, π.χ.: Βούζας, Διάφας, Ζωίδης, Κουβάς, Νιάκας.

ΣΦΦΣΦΦΣ: 19, π.χ.: Βούλιας, Λιάλιος, Σούλιος, Τιότιας, Χιόνους.

ΣΦΦΦΣΦΣ: 10, π.χ.: Ζιούλης, Λιούκας, Νιούλης, Σιούλας, Τιούτος.

Τρισύλλαβα

ΣΣΦΣΣΣΣΦΣΦΣ: 14, π.χ.: Γκαμπράνης, Γκάργκηνας, Γκοργκόλης, Μπαρτζό - κας, Φραντζέζος.

ΣΣΦΣΣΣΦΣΦΣ: 36, π.χ.: Γκαντάνης, Μπαντίκας, Μπομπόνας, Ντελπάξης, Τσακνάκης.

ΣΣΦΣΣΣΦΦΣΦΣ: 21, π.χ.: Γκάργκουρας, Μπαντουβάς, Νταγκούμας, Πρετζού - λης, Τρομπούνης.

ΣΣΦΣΦΣΦΣ: 62, π.χ.: Γκαλένης, Γράβανος, Κριμηζής, Μπαλάσης, Πλατώνης.

ΣΣΦΣΦΦΣΦΣ: 34, π.χ.: Γκαλιώτας, Κρασιώτης, Μπεκιάρης, Τρακούλης, Χτε - νιώτης.

ΣΣΦΦΣΣΣΦΣΦΣ: 12, π.χ.: Γκούγκουρας, Μπουχτούλης, Ντιόντουρας, Σπουρ - τιώτης, Στούμπαινας.

ΣΣΦΦΣΦΣΦΣ: 18, π.χ.: Νταϊτίμης, Ντούσινας, Σκουράφος, Σκουτήλας, Τζού - φατος.

ΣΦΣΣΣΦΣΦΣ: 70, π.χ.: Βαρσαμής, Ζαγκάνας, Ζαρκινός, Κοντέλας, Παρτάλας.

ΣΦΣΣΦΦΣΦΣ: 38, π.χ.: Βαβλιάρας, Κοντούλης, Μαργιάνος, Ράφταινας, Τα - μπούρης.

ΣΦΣΦΣΣΣΦΣ: 10, π.χ.: Βελέντσας, Ζαχαρτζής, Κυφιωντές, Νιζαμτζής, Πιρι - τζής.

ΣΦΣΦΣΣΦΣ: 23, π.χ.: Βαλάντης, Λεβέντης, Μαλίτζης, Πάπιστας, Σαχατλής.

- ΣΦΣΦΣΦΣ: 98, π.χ.: Βαγινάς, Δημόκας, Κακάλης, Λαναράς, Σακαλής.
 ΣΦΣΦΣΦΣ: 19, π.χ.: Γαλάζιας, Κεχαγιάς, Πάκαλιας, Πιπήλιας, Σαμάρους.
 ΣΦΣΦΣΦΣ: 65, π.χ.: Βεριώτης, Κάβουρας, Κυριάκης, Ματιάκης, Πασιαλής.
 ΣΦΣΣΣΦΣΦΣ: 18, π.χ.: Βούλγαρης, Γιαπράκας, Λιοντίδης, Σιαλβέρας, Σου -
 φλερίς.
 ΣΦΣΣΣΦΣΦΣ: 14, π.χ.: Βουρτούσης, Γουργούλης, Κουμπούρας, Λιατζού -
 λης, Μούτζιανος, Φουρκιώτης.
 ΣΦΣΦΣΦΣ: 29, π.χ.: Γιοβάνος, Διαφήδης, Λιακάπης, Μονκάλος, Σιαφάρας.
 ΣΦΣΦΣΦΣ: 18, π.χ.: Γουγούσης, Κουζιόνας, Λιαλιάνας, Παϊδούλης, Χαϊ -
 δούλης.
 ΦΣΣΦΣΦΣ: 13, π.χ.: Ακριβός, Αντάρης, Αργύρης, Ατζαλής, Όμπασης.

Τετοασύλλαβα

- ΣΣΦΣΦΣΦΣΦΣ: 16, π.χ.: Γκαβοζήσης, Κραβαριδής, Μπαπατάκος, Σπανομί -
 χος, Τρακανέλης.
 ΣΦΣΣΦΣΦΣΦΣ: 30, π.χ.: Βαρδακιδής, Γυφτοσίμος, Καστανάρης, Κωσταρέ -
 λας, Μαγκανάρης.
 ΣΦΣΣΦΣΦΣΦΣ: 13, π.χ.: Ζερμονιώτης, Καστοριανός, Κοντορούσης, Ραπτό -
 πουλος, Σαρμανιώτης.
 ΣΦΣΦΣΣΦΣΦΣ: 14, π.χ.: Καραβλάχος, Καρανταλής, Νεβέσκαλης, Περιστέρας,
 Ταξαλάρης.
 ΣΦΣΦΣΣΦΣΦΣ: 14, π.χ.: Δημητριάδης, Καλαμπούκας, Καραγκούνης, Μανα -
 φλούμης, Νιβισκιώτης.
 ΣΦΣΦΣΦΣΣΦΣ: 10, π.χ.: Καραμάρκος, Καρασάτζης, Παπαμάρκος, Ταλαμά -
 γκας, Τενκετζής.
 ΣΦΣΦΣΦΣΦΣ 56, π.χ.: Βαλανίδας, Γελαδάρης, Καραζήσης, Λεχοβί -
 τής, Μεταξωτός.
 ΣΦΣΦΣΦΣΣΦΣ: 10, π.χ.: Ζαρογιάννης, Καραγιωργάς, Κοκολιόπλος, Ξενο -
 γεώργης, Ψυλογιάννης.
 ΣΦΣΦΣΦΣΦΣ: 28, π.χ.: Ζαβαλιάνης, Καταφιώτης, Κυμανιώτης, Λιβαδιώτης,
 Ραφανιώτης.
 ΣΦΣΦΣΦΣΦΣ: 12, π.χ.: Ζησιόπουλος, Καλιανιώτης, Κυριακούλης, Μηλιό -
 πουλος, Τολιόπουλος.
 ΣΦΣΦΣΦΣΦΣ: 12, π.χ.: Βουβαλάρης, Γιοβάνινος, Κονκορόξης, Μαυροδί -

μος, Μαυρομάτης.

1.5.2. Γλωσσογεωγραφικές παρατηρήσεις

Αξίζει να σημειωθεί ότι είναι εμφανής στη μορφή των επωνύμων ο βόρειος φωνηεντισμός όπως είχαμε την ευκαιρία να σημειώσουμε στο κεφάλαιο των πολυτυπιών, (βλ. 1.3.2.4.8. - 9.).

Από μορφολογική άποψη τη μεγαλύτερη επίδοση παρουσιάζουν οι υποκοριστικές καταλήξεις -ούλης (158 ΕΠ) και -κος (28 ΕΠ), (βλ. 1.3.3.).

Τα είδη των οικογενειακών ονομάτων που προτιμούνται στην Κοζάνη είναι τα παρωνύμια εμφανίζοντας ένα εντυπωσιακά ψηλό ποσοστό 42,61%. Το γεγονός αυτό μπορεί να σχετιστεί με την ειρωνική και περιπαιχτική διάθεση των Κοζανιτών που είναι ευρύτερα γνωστή. Κατά κατηγορία (βλ. 2.1.) η εικόνα των επωνύμων έχει ως εξής:

Πατρωνυμικά 458, ποσοστό 23,09%.

Μητρωνυμικά 184, ποσοστό 9,27%.

Εθνικά ή Πατριδωνυμικά 179, ποσοστό 9,02%.

Επαγγελματικά 317, ποσοστό 15,98%.

Παρωνύμια - Παρατσούκλια 846, ποσοστό 42,61%.

2. Β' ΜΕΡΟΣ

2.1. Ειδολογική ανάλυση

2.1.1. Πατρωνυμικά (ΠΑ)

Ο Διονύσιος ο Θραξ στο έργο του "Γραμματική Τέχνη" ορίζει το πατρωνυμικό επώνυμο ως εξής: "Πατρωνυμικόν μεν ουν εστί κυρίως το από πατρός εσηματισμένον καταχρηστικώς δε και από προγόνων, οίον Πηλείδης ο Αχιλλεύς και Αιακίδης", βλ. και Βαγιακάκος 1963 - 4, 182. Πατρωνυμικά επώνυμα βρίσκουμε και στους αρχαίους Έλληνες ήδη από την εποχή του Ομήρου (Κρονίδης, Τελαμώνιος, Ηρακλείδης). Στα βυζαντινά χρόνια εμφανίζεται από λατινική επίδραση η κατάληξη -πουλος. Στα νεότερα χρόνια η πατρωνυμική σχέση δηλώνεται με το πατρώνυμο αρχικά σε πτώση γενική μετά τον προσδιορισμό υιός, γιος, θυγάτηρ, κόρη, κλπ.

Τα πατρωνυμικά ΕΠ είναι το πιο πρόχειρο είδος για να χαρακτηριστεί ένα άτομο και να αποκτήσει έτσι ένα οικογενειακό όνομα. Όπως παρατηρεί και ο Μπουντώνας 1892, 57 στην ευρύτερη περιοχή της Κοζάνης (Βελβεντό, Κοζάνη, Σιάτιστα) "Διτώς εκφράζεται η πατρωνυμική σχέσις, ή δια της γενικής του ονόματος ή του επωνύμου του πατρός ή δι υποκοριστικής καταλήξεως. Του πρώτου είδους πατρωνυμιάς εκφράσεις έχομεν ονκ ολίγας: *Ου Γιαν ντς ντ Γιώρι τ Ζήσι, Ου Μήτλις τ Χαρίσι* κτλ. Εκ των υποκοριστικών καταλήξεων χρησιμεύουν εις δήλωσιν της πατρωνυμικής σχέσεως: -όπλλου. Τα εντεύθεν παραγόμενα ουδέτερα εκφέρονται και αρσενικώς: του Σταμόπλλου - ου Σταμόπλλους, του Σταμούλλι - ου Σταμούλλτς. Εν Σιατίστη αντί όπλλου -όπκου: τα Τσινόπκα, τα Βιρόπκα".

Τα ΠΑ εκφέρονταν αρχικά σε έναρθρη γενική (πβ. *ανάδοχος η Δέσπω του Βλάχου του Ντάλα, Α 1774, ανάδοχος η γυνή του Αγόρα του Αγορούλη, Α 1786*). Όσα όμως διατήρησαν το λαϊκό τους τύπο δυσκολεύονται να διατηρήσουν τη γενική και έτσι εκφέρονται στο εξής στην ονομαστική: *Αποστόλης, Βαγγέλης, Κώστας, Λάζος, Λάτζκος, Μιχάλης, Παύλης, Στάμος, Τάσιος, Φώτης, Χαρίσης*, ενώ παράλληλα εμφανίζονται και ΠΑ σε γενική με λόγιο σχηματισμό: *Αναστασίου, Αποστόλου, Γεωργίου, Δήμου, Κωνσταντίνου, Λαζάρου, Μιχαήλ, Χαρισίου*.

Το ΒΑ από το οποίο προήλθε το ΠΑ είναι συχνά ολοφάνερο: *Αδαμαντίδης, Διαμαντής, Διαμαντίδης, Διαμαντόπουλος* < το ΒΑ *Αδαμάντιος, Βασιλόπουλος* < το ΒΑ *Βασιλείος*. Σε πολλές περιπτώσεις όμως αυτό δεν είναι εύκολο να εντοπιστεί και έτσι οι περισσότεροι το αγνοούν. Αυτό συμβαίνει όταν το πατρωνυμικό δε γεννήθηκε από τον γνωστό και επίσημο τύπο του ΒΑ αλλά από κάποιο μετασχηματισμό του: Έτσι για παράδειγμα από το ΒΑ *Ιωάννης* έχουμε το σχηματισμό των παρακάτω ΠΑ επωνύμων: *Γιαννακόπουλος, Γιάνναρος, Γιανναρούλης, Γιάννος, Γιαννούλης, Γιανουλόπλος, Γιοβάνος, Γιοβανούλης, Ιωαννίδης, Ιωάννου, Καραγιαννίδης, Κούλιος, Κυργιαννάκης, Κυρνάνος, Νάκας, Νάνος, Νιάκας, Νιανιάσης, Νιούλης, Νιούτσιος, Νούλας, Παπα-Ιωάννου, Σορτζοάνος, Τζάνης, Τζανίκας, Τζιάνας, Τζοάνος*. Αν μάλιστα πάρουμε υπόψη μας και τις παραλλαγές του ονόματος στους αλβανόφωνους, σλαβόφωνους ή βλαχόφωνους, τότε έχουμε και τα: *Γιάντζιος, Γιαντζούλης, Γκίνος, Γουτσιανέλας, Ζιάγκας, Ιβανούλης*.

Παραθέτουμε στη συνέχεια τα ΠΑ μαζί με τα ΒΑ από τα οποία προέρχονται. Κάποια επώνυμα εμφανίζονται δίπλα σε περισσότερα από ένα βαπτιστικά, π.χ. το ΕΠ *Νάστος* φαίνεται ότι προέρχεται είτε από το ΒΑ *Αθανάσιος* είτε από το ΒΑ *Αναστάσιος*. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι κάποια υποκοριστικά ΒΑ προέρχονται από περισσότερα του ενός ΒΑ ονόματα.

Αγαθοκλής: *Κλειδής, Κλης*.

Άγγελος: *Αγγελάκης, Αγγέλης, Γκίκας*.

Αδάμ: *Αδάμης, Αδάμου, Αδαμούλας, Αδαμούλης*.

Αδαμάντιος: *Αδαμαντίδης, Διαμαντής, Διαμαντίδης, Διαμαντόπουλος, Μάνζος*.

Αθανάσιος: *Αθανάσας, Αθανασίου, Γκανάτζιος, Θάνου, Θανούλης, Κατζιώνας, Κάτσιους, Νάκας, Νανάς, Νάσιος, Νασιούλης, Νάσταρης, Νασταρίδης, Νάστος, Ναστούλης, Νιανιάσης, Νιάτζιος, Σιώκας, Σουλάκης, Σούλιος, Τσιόκας*.

Αιμίλιος: *Μηλιόπουλος, Μήλιος, Μιλιόκος, Μιλιούλης, Μήλιωτας*.

Αλέξανδρος, Αλέξιος: *Αλεξανδρής, Αλεξίου, Λέκας, Λέκκος, Λέτζιος, Λιούκας*.

Αναγνώστης: *Αναγνώστου*.

Αναστάσιος: *Αναστασίου, Νάσταρης, Νασταρίδης, Νάστος, Ναστούλης, Παπαναστασίου, Σιούλας, Τάσιος, Τάσκος, Τάτζης, Τάτσιος, Τοτούλης, Τσιάκας*.

Ανδρέας: *Ανδρέου*.

Άνθος: *Ανθούλης*.

Αντώνιος: *Αντωνικόπουλος, Αντωνιάδης, Αντωνίου, Αντωνόπλος, Μαρκά*

ντώνης, Ντόνας, Παπα Αντωνίου.

Απόστολος: *Αποστόλης, Αποστολόπουλος, Αποστόλου, Αποστολούλης, Τζόλλας, Τζουλάς, Τζουλάκης, Τζώλιας, Τολιόπουλος, Τόλιος, Τόλκος, Τολκούλης, Τσιουλίκας*.

Αργύριος, Ανάργυρος: *Αργύρης*.

Αυγουστίνος: *Στίνης, Στινούλης*.

Αφέντης: *Τούλης*.

Βάιος: *Βάγιας, Βαΐτσης*.

Βαλάντης: *Βαλάντης*.

Βαρσάμης: *Βαρσαμής*.

Βασιλείος: *Βασιλείου, Βασιλόπουλος, Βάσιος, Παπαβασιλείου, Τσίλης*.

Βελισσάριος: *Βέλιος, Βέλκος*.

Βλάσιος: *Μπαλάσης*.

Γεώργιος: *Γάτζιος, Γεωργάκας, Γεωργαλής, Γεωργίου, Γεωργούλας, Γεωργούλης, Γιάτσης, Γιουργής, Γιουργούσης, Γκιόργκας, Γκιούκας, Γκιούρας, Γκιούρκας, Γκιούσης, Γκούλιος, Γουγούσης, Γούλας, Γουργούλης, Γούσιας, Γουτσιανέλας, Γώγος, Ζιώγας, Αηλιόπουλος, Λιόλιος, Λιολιούκας, Λιούτσιος, Παπαγεωργίου, Τζιόρτζιας, Τζιορτζιάκης, Τζιότζης, Τζόντζας - ος, Χάλιτζότζης*.

Γραμμένος: *Γραμμένος*.

Γρηγόριος: *Παπαγρηγορίου*.

Δανιήλ: *Δανιήλ*.

Δημησκή (Τσιμησκή): *Δημησκής, Δημησκούλης*.

Δημήτριος: *Δημάκος, Δημάσης, Δημητράκης, Δημητρακόπουλος, Δημητριάδης, Δημητρούλης, Δημόκας, Δημόνικας, Δημονίκος, Δημόπουλος, Δήμου, Κούλιος, Λουλουδημήτρης, Μέμος, Μεμούλης, Μήτζιος, Μήτζικας, Μητράγκας, Μήτρου, Μητρούλης, Μητσιόπλος, Μιμήτας, Μίτιας, Μπήτζας, Μπίτζικας, Μπιτζούλης, Μπίτος, Μπτιάς, Ντάκας, Ντακέλας, Ντίγγας, Ντίνας, Ντινόπουλος, Ντινούλης, Ντούσιος, Παπαδημητρίου, Πιτένης, Τάκας, Τάκης, Τάτζης, Τζήμος, Τζήμας, Τζημουλάς, Τσιάκας, Τσάτσος, Τσάτσικας, Τσιάκας*.

Δημοσθένης: *Δημάκος, Δημάσης, Δημόκας, Δημόνικας, Δημονίκος, Δήμου*.

Ελευθέριος: *Ελευθερίου*.

Εμμανουήλ: *Εμμανουήλ, Μανολάκης, Μανόλης, Μάνος, Μανώλας, Μπασιώλας*.

Ευάγγελος: *Αγγέλης, Αγγελάκης, Βαγγέλης, Βάγκος, Βαντσιούλης, Γκέλιος, Ευαγγελίδης, Λιάκος, Λώλος, Λολόπουλος*.

Ευθύμιος: *Παπαευθυμίου, Τζήμας, Τζήμος, Τζημουλάς*.

Ευστάθιος: *Ευσταθιάδης, Ευσταθίου*.

Ευστράτιος: *Τσιάτους*.
 Ζαφίρης: *Ζαφ(ε)ίρης, Ζαφισράκης*.
 Ζαχαρίας: *Ζιάχος*.
 Ζήνων: *Ζήνος*.
 Ζήσης: *Ζήσης, Ζησιόπουλος, Ζίκος, Τζήκας*.
 Ζώης (Πολυζώης): *Ζωίδης, Ζώιος*.
 Ηλίας: *Ηλιάδης, Λιάκος, Λιάσης*.
 Ηρακλής: *Κλειδής, Κλης*.
 Θεμιστοκλής: *Κλειδής, Κλης, Κλους*.
 Θεοδόσιος: *Δόσας, Τόσιος*.
 Θεόδωρος: *Θεοδωράκης, Θεοδώρου, Θεοδωρούλης, Αηλιόπουλος Λιόλιος, Λιολιούκας, Λολόπουλος, Λουλουδημήτρης, Λυκοθεοδώρου, Λώλος, Ντιόντουρας, Ντόντος, Ντοντούλης, Ντουντούραγας, Σιώζιος, Τόλιος, Τοτούλης, Τσιόκας, Τσότσιος*.
 Θεοχάρης: *Θεοχάρης, Θεοχαρούλης, Θεοχάρους*.
 Θωμάς: *Θωμάς, Θωμούλης, Μήτζιος, Μήτζκας, Μητσιόπλος, Σιόμος, Τζιόμος*.
 Ιακώβ: *Γιάκος*.
 Ιάκωβος: *Γκούμης*.
 Ιορδάνης: *Ιορδανίδης, Ντάνος, Ουρδανίδου*.
 Ισιδώρος: *Σιδέρης, Σιδερόπουλος, Σιδερούλης*.
 Ιωάννης: *Γιαννακόπουλος, Γιάνναρος, Γιανναρούλης, Γιάννος, Γιαννούλης, Γιανουλόπλος, Γιάντζιος, Γιαντζούλης, Γιοβάνος, Γιοβανούλης, Γίνος, Γουτσιανέλας, Ζιάγκας, Ιβανούλης, Ιωαννίδης, Κούλιος, Κυρνάνος, Νάκας, Νάνος, Νιάκας, Νιανιάσης, Νιούλης, Νιούτσιος, Νούλας, Παπα-Ιωάννου, Σορτζιάνος, Τζάνης, Τζανιάκας, Τζιάνας, Τζιάνος*.
 Καλλίνικος: *Καλιννίκου*.
 Κλήμης: *Κλήμης, Κλημούλης*.
 Κοσμάς: *Κοσμίδης, Κοσμούλης*.
 Κυριαζής: *Ζιούλης, Κυργιάζης, Κύργιας, Κυργιόπουλος, Κυριαζούλιας*.
 Κυριάκος: *Γιάκος, Γιάτσης, Γιόγκας, Κούλιος, Κύργιας, Κυργιόπουλος, Κυριάκης, Κυριάκου, Κυριακούλης, Κύρκος, Κυρικούλης, Κύρος, Κυρούλης, Κυρούσης*.
 Κύρος: *Γιόγκας, Κύρκος, Κυρικούλης, Κύρος, Κυρούλης, Κυρούσης*.
 Κωνσταντίνος: *Γκούντας, Γκουντής, Γκουντίνης, Γκουντιός, Γκουτουτζίας, Κότις, Κωνσταντίνου, Κωνσταντούλης, Κωσταντάς, Κωσταρέλας, Κώστας, Κωστούλης, Κώτας, Κωτιούλας, Κωτουλόπλος, Ντίγγας, Ντίνας, Ντινόπουλος, Ντινούλης, Ντιντιούσης, Ντιούλης, Ντούλας, Παπακωνσταντίνου, Τάκας, Τάκης*.
 Λάμπρος: *Λαμπράκης, Λάμπρου, Λαμπρούλης*.

Λάζαρος: *Λαζάδες, Λαζάνας, Λαζαρήδης, Λαζάρου, Λαζόπουλος, Λάζος, Λάτζκος, Λατζκούλης, Λιάλιας*.
 Λεωνίδα: *Λιόνας*.
 Λουκάς: *Λιούκας, Λουκόπουλος*.
 Μάρκος: *Μαρκάκης, Μαρκαντώνης, Μαρκέτος, Μάρκου*.
 Ματθαίος: *Μανθόπουλος, Μάνθος, Μανθούλης*.
 Μαυρουδής: *Μαυρουδής*.
 Μέλιος: *Μέλιος*.
 Μηνάς: *Μηνάς, Μινόπολος*.
 Μιλτιάδης: *Μηλιόπουλος, Μήλιος, Μήλιωτας, Μιλιόκος, Μιλιούλης*.
 Μιχαήλ: *Γήτσος, Ίτζος, Ίτζούλης, Κάλιος, Μαλούσης, Μήλιος, Μηλιόπουλος, Μήλιωτας, Μιλιόκος, Μιλιούλης, Μιχαήλ, Μιχάλης, Μίχος, Μιχούλης, Μούκας, Μουκάλος, Μύσιου*.
 Ναούμ: *Ναουμίδης*.
 Νέστορας: *Νέστορας*.
 Νικήτας: *Γκίκας*.
 Νικόλαος: *Γκόλτζιος, Δημόνικας, Δημονίκος, Κιάκας, Κοκόλης, Κοκολίδα, Κοκολιόπλος, Κοκόλτζιος, Κολούσης, Κουκούλης, Κουκουλίκας, Κουκουλιός, Νίκλης, Νικολαΐδης, Νικολάου, Νίκου, Νίτζιος, Παπανικολάου*.
 Παναγιώτης: *Γιώτης, Νινιώτας, Παναγιωτίδης, Παναγιώτου, Παντζιούλης, Πάντζος, Τάκας, Τάκης, Τζιότας*.
 Πανάρετος: *Πανάρετος*.
 Πανατζής: *Πανατζής*.
 Παντελής < Παντελεήμων: *Πάντζος, Παντόπκος, Πάντος, Παντούλας*.
 Παρασκευάς: *Τσιβούλης*.
 Παρούσος: *Παρούσος*.
 Πασχάλης: *Κάλιος, Πάκαλιας, Πασχάλης*.
 Παύλος: *Παύλης, Παύλου*.
 Περικλής: *Κλειδής, Κλης, Κλους*.
 Πέτρος: *Παπα-Πέτρου, Πέγιος, Πενέτας, Πέπης, Πέπος, Πέτρου, Τάκας, Τάκης*.
 Πολύζος: *Πολύζος, Πολυζούλης*.
 Πορφύριος: *Πορφυρίου*.
 Προκόπιος: *Προκόπης, Προκοπίου*.
 Ρίζος: *Ρίζος*.
 Σάββας: *Σάββας, Σαββούλης*.
 Σαράντης: *Σαράντης, Σαραντούλης*.
 Σπύρος: *Σπυρίδης, Σπύρου, Σπυρούλης*.

Σταμάτης: Πατιός, Σταμάτης, Σταμκόπουλος, Στάμκος, Στάμος, Σταμούλης.
 Στέργιος (Στυλιανός, Αστέριος): Γούσιας, Παπαστεργίου, Στεργίου, Στίλος, Στύλας, Τέγος, Τζέλιος.
 Στέφανος: Στάιος, Στάικος, Σταμκόπουλος, Στάμκος, Στάμος, Σταμούλης, Στεφανής, Στεφάνου, Στεφανούλης, Στέφος, Στεφούλης, Στίνης, Στινούλης, Χαρηστέφος.
 Συμεών: Σίμοβικ, Σίμος, Σιμούλης.
 Σύρος: Σύρος.
 Σωτήρης: Σωτήρ, Σωτηριάδης.
 Τηλέμαχος: Ντέλιος.
 Τίτος: Τιτέλης.
 Τριαντάφυλλος: Διάφας, Διαφήδης, Ντάφος, Ντιαφούλης, Παπατριανταφύλλου, Τριανταφύλλης, Τριανταφύλλου, Φίλιος.
 Φίλιππος: Φίλιος, Φιλίππου.
 Φωκάς: Φούκας.
 Φώτης: Φώτης, Φώτος, Φωτούλης.
 Χαραλάμπης, Χαράλαμπος: Χαραλάμπους.
 Χαρίσιος: Λίτζιος, Λιτζκάρας, Χαρηστέφος, Χαρίσης, Χαρισίου.
 Χριστόδουλος: Κίτζιος, Κιτζούλης, Τάκας, Τάκης, Τζούτζος, Τζώλιας, Τολιόπουλος, Τόλιος, Τόλκος, Τολκούλης, Χριστοδούλου.
 Χρίστος: Γήτσος, Ιτζος, Ιτζούλης, Κίτζιος, Κιτζούλης, Λίτζιος, Λιτζκάρας, Λίτος, Τάκας, Τάκης, Τζάκας, Τσακούλης, Χριστόπουλος, Χρίστου.
 Χρυσάφης: Χρυσάφης.
 Χρυσός: Χρυσάκης, Χρυσίτζας.

Από ΒΑ γειτονικών γλωσσών προήλθαν τα εξής ΠΑ επώνυμα:

- α). από τα τουρκικά: Αμέταγας, Ζενέλος, Κάλιος, Καπλάνης, Μάλιος, Μαλούλης, Μέμος, Μεμούλης, Μέρος, Μορατούλης, Μούκας, Μουκάλος, Μουράτης, Μούρτος, Μπαμπαμουράτης, Μπρούχος, Ντουντούραγας, Τζέλιος, Χάλιτζότζης.
 β). από τα σλαβικά: Γιάντζιος, Γιαντζούλης, Γιοβάνος, Γιοβανούλης, Ιβανούλης, Κοκολιόπλος, Κοκόλτζιος, Ντομούλης, Νίτζιος, Πέγιος, Στάνος, Στογιάνος, Στόικος, Στόιος, Στόιτζος, Τράιας, Τράικος, Τρακούλης.
 γ) από τα αλβανικά: Βάγιας, Γάινος, Πέπη, Πέπος.
 δ) από τα Κουτσοβλαχικά (ΚΒ): Ματούσιος, Ντομούλης, Πέπη, Πέπος, Σιώκας, Τούλης.

Από ΒΑ άλλων πιο μακρινών γλωσσών προήλθαν τα ΠΑ επώνυμα: Βενάγας, Κρεκόρης, Μησιώνης, Μπαστιάκης, Ράλης, Ρόκος, Φαραώ.

2.1.2. Μητρωνυμικά (ΜΗ)

Το όνομα του πατέρα στις συνήθως ανδροκρατούμενες κοινωνίες είναι το επικρατέστερο για τον προσδιορισμό ενός προσώπου και για το σχηματισμό στη συνέχεια του οικογενειακού του ονόματος. Τα μητρωνυμικά ΕΠ είναι ένα από τα λείψανα της γυναικοκρατίας και μητριαρχίας, που αποτέλεσε μια περίοδο στην ιστορία του ανθρώπινου γένους. Οι Λύκιοι για παράδειγμα που όπως είναι γνωστό από τον Ηρόδοτο (1, 173) μητροκρατούνται "καλέουσι από των μητέρων εωυτούς και ουκί εκ των πατέρων", πβ και Συμεωνίδης 1992, 92. Στην ηρωική εποχή τα μητρωνυμικά είναι σπάνια, αργότερα όμως γίνονται πληθύτερα· στον Όμηρο έχουμε μητρωνυμικά π.χ. για τον Απόλλωνα, Λητοΐδης, Λητογενής, ο γιος της Λητώς, για τον Ερμή Μαιάδας, ο γιος της Μάιας, βλ. και Βαγιακάκος 1963 - 4, 184. Στη βυζαντινή περίοδο βρίσκουμε επίσης μητρωνυμικά π.χ. Λεόντιος ο Παυλίνης, Δημήτριος της Καλογοραίας.

Οι λόγοι που επικράτησε το όνομα της μητέρας στη θέση του ονόματος του πατέρα είναι πολλοί και ποικίλοι. Είτε δεν υπάρχει πατέρας ή δεν είναι τόσο γνωστός επειδή τον επισκιάζει η μητέρα με την προσωπικότητά της, είτε το παιδί γεννήθηκε μετά το θάνατο του πατέρα του. Στην περίπτωση των κοζανιτικών επωνύμων αυτό δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί, επειδή οι πληροφορίες είναι παρμένες από κώδικες βαπτίσεων οι οποίοι δεν παρέχουν παρά απειροελάχιστες τέτοιου είδους πληροφορίες. Όπως μαρτυρεί κι ο Μπουντώνης 1892, 57 στην ευρύτερη περιοχή της Κοζάνης (Βελβεντό, Κοζάνη, Σιάτιστα) "τα κοράσια προσφονούσιν άλλα δια του μητρωνυμικού των ονόματος (μουρή τς Κουστάκινας!)".

Τα ΜΗ επώνυμα μπορεί να προέρχονται:

- α). Από το ΒΑ της μητέρας, π.χ.:
- Αγαθή: Αγάθης.
 - Αγνή: Νίτσας.
 - Αγόρω: Αγόρας, Αγόρος, Αγορούλης.
 - Αθανασία: Θανάσας, Θανασουλής.
 - Ακρίβω: Ακρίβος.
 - Αλεξάνδρα: Τζιαντάκης, Τζιαντούλας.
 - Αμαλία: Λιλιότας.
 - Αναστασία: Νούλας, Σιάντσιος, Σίας, Τανής, Τασιάνας, Τασίκας, Τσιτσιάς, Τσιτσιούς, Τσιτσιούλης, Χοντροσάνας.
 - Άννα: Κυράνος, Χοντροσάνας.
 - Αντιγόνη: Γόνους.

Αργυρώ: Αργυρός.
 Αρχόντω: Ντίτσιος.
 Ασημίνα, Ασημένια: Ασημίνας, Ασημινούλης, Σιμένιας.
 Ασπασία: Πασιάς, Πάσος, Τζήγιας.
 Ατλαζίνα: Ατλαζίνας.
 Βάια - Βάγια: Βάγιας.
 Βασιλική: Βάσιος, Βελίκους.
 Βάσιου < Βασιλική: Βάσιος.
 Βικτωρία: Βήτας.
 Γεωργία: Γεωργούλας, Γιοργούς.
 Δέσποινα: Πέπη, Πέπος.
 Διαμάντω: Μάντους.
 Ειρήνη: Νούλας, Ρήνος.
 Ελένη: Νίτσας.
 Ευγενία: Νούλας.
 Θεανώ: Μπουντιούκος.
 Θεοδώρα: Ντόλας.
 Ιωάννα: Γιάννος.
 Καλίνω: Καλίνους.
 Κατερίνα: Κατερινάκης, Νούλας, Ρήνος.
 Καλλιόπη: Κάτσιους.
 Κυράτσω: Κυρατζούς.
 Κυριακή: Κίτζας.
 Λαμπρινή: Λάμπρου.
 Μαλαμαπή: Μαλάμος.
 Μαρία: Μαλίτζης, Μαργιάνος, Μαρίκος, Μαρούδης, Μαρουλιώτης, Μάρους.
 Μαρίνα: Νούλας.
 Μέρον: Μέρος.
 Νάζου: Νάζος.
 Παγούνω: Παγούνης, Παγουνούλης.
 Παμφίλη: Παφίλης.
 Πασχαλιά: Πασχαλιάς, Βελίκους.
 Περιστέρα: Περιστέρας.
 Πηνελόπη: Πιάς.
 Πλούμπω: Πλιούμπτας.
 Πολυξένη: Πούλιος, Πουλόπουλος.
 Ρόιδω: Ρόιδος.
 Ρούσα: Ρούσας.
 Σουλτάνα: Τανής, Τιάνας.

Σταμάτα: Μάτας, Ματιάκης, Ματούλας, Ματώς.
 Σύρω: Σύρος.
 Φώτω: Φώτος.
 Χάιδω: Χαϊδόπουλος, Χάιδος, Χαϊδούλης.
 Χαρός: Χαρισώ.
 Χιονία: Τζιόνης, Τσιόγκας, Χιονάτας, Χιόνους.
 Χρυσάφω: Τσαφής.

ολαβικά: Βελίκους, Λέντζης, Λιούμπας.

β). Από το ανδρωνυμικό (ΑΝΔ) της μητέρας, (πβ και Αναγνωστόπουλος, 1923, 121 - 6): Αλέξιντας, Ατλαζίνας, Βαγγέλινας, Βασίλινας, Βουβώνας, Βουδώνιντας, Γιάντινας, Γιοβάνινας, Γκάργκηνας, Γιούρινας, Γκόνινας, Γκουλιάνινας, Γούσινας, Γωργάκινας, Ζωΐνας, Κάλφηνας, Καρανάνινας, Κηπορούς, Κλιάφαινας, Κουλιούπινας, Κύργηνας, Κυριάξινας, Κώστινας, Λαδούς, Λάζαινας, Λαζάρινας, Λιαλιάνας, Λιόλαινας, Λολοθύμινας, Μάνθινας, Μαντζιάρους, Μίσινας, Μούτζινας, Μπάινας, Μπόγδινας, Μπομπώνας, Μπουμπόνας, Νάσινας, Ντούνταινας, Ντούσινας, Παλαβίνας, Πάνινας, Παπακρασούς, Παύλινας, Πιλίνους, Πιτσιάβας, Πιτσιάνας, Πλήινας, Πτσιόνας, Ραματούς, Ράπτινας, Ράφταινας, Σαμαρίνας, Σαμάρους, Σιαλιάγκους, Σίμαινας, Σίμπαινας, Σπάνινας, Στάχινας, Στεπάνινας, Στέφαινας, Στόινας, Στούμπαινας, Σύραινας, Τζάντζινας, Τζημινάκης, Τζήμινας, Τζίνινας, Τζιούτζιαινας, Τζιτζιλίκους, Τζουάνινας, Τιάκανας, Τόλαινας, Τούσινας, Τσούραινας, Φλώρινας, Φώτινας, Χατζηδημήτρινας, Χατζητόλινας, Χατζίνινας.

Μια ξεχωριστή περίπτωση σ' αυτή την κατηγορία των ΜΗ επωνύμων αποτελούν όσα σημαίνουν "τη νύφη ή τη γυναίκα κάποιου" και έχουν την ξεχωριστή κατάληξη -βιάς: Γιαννοβιάς, Γινουβίτζας, Δημοβιάς, Λατζκοβιάς, Νικοβιάς, Πανουβιάς, Πετροβιάς, Σταμκουβιάς, Στανκοβιάς.

γ). Από το παρωνύμιο της μητέρας: Ζουρλομπεγίνα(ς), Κουτζουθοδώρας, Κουτσή, Κουτσομαρούδης, Λιάγκας, Μαντώνας, Μπαντώλας, Πατρώνας, Σάκας, Τζάλιας, Τζιαργιάνης, Χοντροσάνας.

δ). Από το επαγγελματικό ή εθνικό της μητέρας: Βλάχας, Καλογριάς, Κοκώνας, Μπεγίνας, Νένος, Παπαδιάς.

2.1.3. Εθνικά ή Πατριδωνυμικά (ΕΘ)

Ο Διονύσιος ο Θραξ αναφέρει ότι "εθνικόν εστι το έθνος δηλωτικόν, ως Φρουξ, Γαλάτης", πβ Βαγιακάκος 1963 - 4, 227. Οι αρχαίοι γραμματικοί ονόμαζαν *τοπικά* τα ονόματα που σχηματίζονται από ονόματα χωρών, πόλεων, χωριών κλπ, ενώ σήμερα χρησιμοποιούμε πιο συχνά τον όρο *πατριδωνυμικά*. Ήδη από τα αρχαία χρόνια χρησιμοποιούνται ευρύτατα τα εθνικά ονόματα, π.χ. *Ηρόδοτος ο Αλικαρνασσεύς, Θαλής ο Μιλήσιος*, και στο Βυζάντιο *Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός, Ρωμανός ο Λεκαπηνός* κλπ.

Τα Εθνικά ή Πατριδωνυμικά οικογενειακά ονόματα φανερώουν τον τόπο όπου έζησε ή δούλεψε ο ονομαζόμενος ή πολύ συχνότερα τον τόπο απ' όπου ήρθε, το χωριό απ' όπου μετοίκησε. Η μετοικεσία αυτή ήταν συχνό φαινόμενο την περίοδο που εξετάζουμε (1759 - 1916) αφού οι περισσότεροι κάτοικοι των πόλεων δεν είναι παρά μέτοικοι που συρρέουν από τα μικρότερα προς τα μεγαλύτερα κέντρα. Ο τόπος μπορεί να είναι χωριό ή κωμόπολη, πόλη, επαρχία ή και χώρα ολόκληρη.

Τα κοζανίτικα εθνικά ονόματα -όπως και τα περισσότερα νεοελληνικά- σχηματίζονται συνήθως με τις καταλήξεις: *-ανός, -ινός, -ίτης, -ιώτης*, βλ. 1.3.3. Υπάρχουν όμως και ΕΘ τα οποία παράγονται από τοπωνύμια ή κι από χώρα ολόκληρη χωρίς παραγωγική κατάληξη, π.χ.: *Αγγλογάλλος, Αίγυπτος, Αλβανός, Αναντόλης, Αρμένης, Βούλγαρης, Γκόμπλιτζας, Γκόρας, Γρίζης, Δάρδας, Δισκάτας, Ζαβαλιάνης, Καντιρλής, Κορσάνης, Κότσικας, Λάτσης, Λιάτζος, Μαγούλας, Μακεδών, Μαντζιάρης, Μαργαρίτης, Μπαχτσής, Μπλάτσας, Ντόλας, Πέλκας, Πλάζας, Ρούλιας, Σαμαρίνας, Σκρέτας, Σούλιος, Τρίσκας, Τρικάλης, Φλωρίνης*, πβ και Ανδριώτης 1950, 187.

Εθνικά πρέπει να θεωρηθούν και τα παρακάτω κοζανίτικα επώνυμα, αν και αργότερα χρησιμοποιήθηκαν ως παρωνύμια με διάφορες σημασίες, π.χ. Γιούφτος = σιδεράς: *Βλάχος, Βουλγαροκόστας, Γιούφτος, Γκέκας, Γυπτοδήμος, Γύπτος, Γύπτος Γιάννης, Γυφτοσίμος, Δήμιον Ξένου, Λιάτης, Ξενογεώργης, Ξένος, Ρόμπαπας, Τσεγκενές, Τσιάμης, Φαραώ, Χωριάτης, Χωρικός*.

Μερικά ΕΘ στην Κοζάνη παρουσιάζονται με δύο τύπους:

- α. έναν λαϊκό και έναν λόγιο: *Βεριώτης και Βερροιαίος, Γιούφτος και Γύπτος, Καραβαριώτης και Κραβαριδής, Κρανιώτης και Κρανίδης, Μαγουλιώτης και Μαγούλας, Σιατιστινός και Σιατιστεύς, Χωριάτης και Χωρικός*.
- β. έναν με και έναν χωρίς παραγωγική κατάληξη: *Γκομπλιτζιώτης και Γκόμπλιτζας, Γριζιώτης και Γρίζης, Δαρδιώτης και Δάρδας, Δισκατχιώτης και Δισκάτας, Καντιρλιώτης και Καντιρλής, Καραγιανιώτης και Καραγιάννης, Καρανταλής και Καραντάκος, Μανιώτης και Μανιός, Μπα*

χτσιώτης και Μπαχτσής, Μπλατζιώτης και Μπλάτσας, Πιπήλιας και Μπεμπελιάνος - Πηπηλιάνος, Σαρμανιώτης και Σαμαρίνας.

γ. με δύο παραγωγικές καταλήξεις: *Μόραλος και Μωραΐτης, Νιβισκιώτης και Νεβέσκαλης*.

Τα ΕΘ οικογενειακά ονόματα έχουν πολύ μεγάλη αξία για την ιστορία επειδή φωτίζουν με αδιάφυστο τρόπο τις μετοικεσίες και άλλα ιστορικά περιστατικά που από καιρό αποτυπώθηκαν σ' αυτά. Από μια πρώτη ματιά στα ΕΘ επώνυμα της Κοζάνης προκύπτει ότι οι μετοικεσίες σ' αυτήν πραγματοποιήθηκαν:

- α. από τα γύρω χωριά: *Βαντζιώτης, Βηλιζινός, Γκόμπλιτζας, Γκομπλιτζιώτης, Καισαριώτης, Καλιανιώτης, Καραγιανιώτης, Καραγιάννης, Κερασιώτης, Μαγούλας, Μαγουλιώτης, Μιλοτινιώτης, Μπαχτσής, Μπαχτσιώτης, Ντραβονταντζινός, Παρασκευιώτης, Ραντομπιστινός, Σπουριτιώτης, Σφιλιζινός, Χτενιώτης*.
- β. από την περιοχή Σερβίων του νομού Κοζάνης: *Αυλιώτης, Δελνιώτης, Κασιανιώτης, Καταφιώτης, Λαβαντσιώτης, Ραχωβίτης, Σερβιώτης*.
- γ. από την περιοχή Βοΐου του νομού Κοζάνης: *Βινιώτης, Κουτζιώτης, Κουτοκιοτής, Ντόλας, Ντρανοβίτζας, Πέλκας, Σελτζιώτης, Σιατιστεύς, Σιατιστινός, Σιόρμπας*.
- δ. από την περιοχή Εορδαίας του νομού Κοζάνης: *Καραμποναρλής, Κατραντζιώτης, Μπλατζιώτης, Μπλάτσας, Πλάζας, Ντρεμπενιώτης, Φραγκοτσιαλής*.
- ε. από τους όμορους νομούς (Γρεβενών, Καστοριάς, Φλώρινας, Ημαθίας, Πιερίας και Λάρισας): *Βεριώτης, Βερροιαίος, Βουρβουσιώτης, Δισκάτας, Δισκατχιώτης, Καστοριανός, Κοκκινοπλίτης, Κολιαντινός, Κοτοριάνης, Κουστορέλης, Κρανίδης, Κρανιώτης, Κυμανιώτης, Λεχοβίτης, Λιβαδιώτης, Ναουστιανός, Νεβέσκαλης, Νιαγοστινούλης, Νιβισκιώτης, Ξηρολιβαδιώτης, Πατιλιώτης, Ραφανιώτης, Ρούλιας, Σαμαρίνας, Σαρμανιώτης, Σκοτεΐνας, Σμιξιώτης, Τζιαριτζιανιώτης, Τουρναβιώτης, Φλωρίνης, Χασιώτης, Χρουπιστινός*.
- στ. από την ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου: *Βράζιας, Γιαννιώτης, Ζαγορίτης, Ζερμονιώτης, Καϊαφίτης, Κότσικας, Μαζάκης, Μάζος, Μαργαρίτης, Μπαϊόπλους, Ντινισκιώτης, Σιάντσιος, Σούλιος, Φουρκιώτης*.
- ζ. από την περιοχή της σημερινής Αλβανίας: *Αλβανός, Αρβανίτης, Γκέκας, Γκόρας, Γρίζης, Γριζιώτης, Δάρδας, Δαρδιώτης, Ζαβαλιάνης, Καστροπικός, Καστροπόπουλος, Κάστρος, Λάτσης, Λιαπάκης, Λιάπης, Λιάτζος, Λιατζούλης, Μίζος, Μόσχος, Μπλέτσας, Μπεμπελιάνος, Πηπηλιάνος, Μπουχάρης, Πιπήλιας, Σκόδρα ή Περεπέσα, Σκρέτας, Σκρετούλης, Τρί*

- σας, *Τσιάμης*.
- η. Από την ευρύτερη περιοχή της Μακεδονίας: *Δράμαλης, Κεράτσοιολής, Καντιολιώτης, Μακεδών, Μπιτουλιάνος*.
- θ. Από την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλίας: *Αγραφιώτης, Βολιώτης, Ζαρκινός, Θετταλίαινα, Καραβαριώτης, Καραγκούνης, Μακριντζιώτης, Μηξιάνης, Τριχάλης*.
- ι. Άλλα δείχνουν μετοικήσεις από μακρινές περιοχές: *Αγγλογάλλος, Αίγυπτος, Αναντόλης, Αξιώτης, Αξιωτούλης, Αρμένης, Αρμενιάδης, Αρμενόπουλος, Αρμενούλης, Βούλγαρης, Βουλγαροκώστας, Βουλγαρόπουλος, Βούλκοαρβανίτης, Ζουμπέκους, Ισταμπουλούς, Καζάκης, Κορσάνης, Κραβαρίδης, Κρίμοσιαλης, Λιπηνιός, Μαλτέζος, Μανιός, Μανιώτης, Μαντζιάρης, Μόραλος - ης, Μπογδάνος, Μπογδανούλης, Μποσνάκος, Μωραΐτης, Πολίτης, Πυργιώτης, Σύρπος, Τουράνης, Τουρκοκύλης, Φαραϊώ, Φραντζέζος*.
- ια. Γενικά προσδιοριστικά καταγωγής: *Βλάχος, Γιούφτος, Γυπτοδήμος, Γύπτος, Γύπτος Γιάννης, Γυφτοσίμος, Δήμιον Ξένου, Καραντάκος, Καρανταλής, Λατίνος, Ξενογεώργης, Ξένος, Ξινούλης, Ξυνάκης, Ρώμπαπας, Χωριάτης, Χωρικός*.

2.1.4. Επαγγελματικά (ΕΠΑ)

Τα ΕΠΑ οικογενειακά ονόματα είναι ένας από τους πιο συνηθισμένους τρόπους να ξεχωρίσουν μεταξύ τους συνονόματοι κατά τα άλλα άνθρωποι. Δήλωνα αρχικά επάγγελμα ή αξίωμα, γρήγορα όμως καθιερώθηκαν ως επώνυμα και διευκόλυναν με τον τρόπο αυτό στην καλύτερη διάκριση των ατόμων μεταξύ τους. Η αξία των ΕΠΑ για τον ακριβή προσδιορισμό ενός ατόμου μέσα σε μια ευρύτερη κοινότητα γίνεται μεγαλύτερη, αν λάβει κανείς υπόψη του το γεγονός ότι υπάρχει ακόμα η συνήθεια τα εγγόνια να παίρνουν το όνομα του παππού με αποτέλεσμα να δημιουργούνται πολλοί συνονόματοι.

Επαγγελματικά ονόματα έχουμε και στην αρχαιότητα, π.χ. *Βουκόλος, Μυλωθρός, Στρατιώτης*, πολύ περισσότερα όμως εμφανίζονται κατά τη βυζαντινή περίοδο, π.χ. *Αμπελάς, Ζωναράς, Γραμματικός*, πβ Συμεωνίδης 1992, 100. Μια μεγάλη κατηγορία επαγγελματικών ονομάτων στο Βυζάντιο αφορά κοσμικά και εκκλησιαστικά αξιώματα, π.χ. *Δομέστικος, Δούκας, Λογοθέτης*, και πολλά από αυτά διατηρήθηκαν μέχρι σήμερα ως επώνυμα κυρίως λόγω της εκκλησιαστικής παράδοσης, π.χ. *Εξαρχος, Ευταξίας, Λαμπαδάριος, Σακελλάριος*.

Τα ΕΠΑ δεν υστερούν καθόλου στην αξία των ιστορικών και γλωσσικών

πληροφοριών που μας δίνουν. Σ' αυτά αντικατοπτρίζεται ολόκληρη η επαγγελματική και κοινωνική ζωή των περασμένων χρόνων και παρέχουν για το λόγο αυτό πολυτιμότες υπηρεσίες. Συχνά μας είναι πάρα πολύ δύσκολο να τα προσδιορίσουμε ετυμολογικά γιατί πολλές φορές αγνοούμε την ονομασία των επαγγελμάτων σ' όλο τον ελληνικό χώρο ή κάποια επαγγέλματα λόγω των κοινωνικών και ιστορικών εξελίξεων δεν υπάρχουν πια.

Τα κοζανίτικα επώνυμα θεματολογικά θα μπορούσαν να χωριστούν στις παρακάτω κατηγορίες:

Ποιμενική ζωή: *Βουβαλάρης, Βουβαλιάς, Γελαδάρης, Γκοβιντάρης, Γίδας, Καναράς, Κατζικός, Κριαράς, Μπατζιακώστας, Ντάλας, Πιριτζής, Σκώταρ, Τζιομπάνος, Τζομπανούλης*.

Γεωργική ζωή: *Γεννηματάς, Δραγάτης, Ζευγίτης - ος, Κροιάς, Κρομούδας, Ζαρζαβατζής, Μπαχτζιβάνος, Πιπιριτζής, Ρεπανάς, Στούπης, Τσιφτζής*.

Εργατική και συντεχνιακή ζωή: *Κάλφας, Κεχαγιάς, Μαλάστας, Μάστορας, Μαστορογιάννης, Μαστοροδάσκαλος, Ντούβαρης, Οστάς*.

Ασχολία με

το ξύλο: *Βαγινάς, Δουλαπισής, Καπιτζιόλας, Καπιτζόγλου, Μαγκανάρης, Μαγγανάς, Μαρακόζιας, Νταβάνης, Νταβανόπουλος, Ντέρος, Ντιζικιριάς, Ντούρβας, Ξυλοφόρος, Παλούκας, Πλόσκας, Πορτατζής, Πορναρλής - ός, Ροινάς, Σαμαράς, Σαμαρούλης, Σαράτζης, Σαρατζιούλης, Σιντονάς, Σπάτας, Τζήτζαρης, Τζικριτζής, Τρούγκας*.

το πετόι: *Κορδοβαντζής, Κορδοβατζούλης, Νταμπάκος*.

τον πηλό: *Βαρδακίδης, Κεραμάρης, Κεραμάς, Κεραμιδάς, Λαϊνάς, Μπαρδάκας, Μπαρδακόπουλος, Μπαρδακούλης, Τζανάκας, Τσουνκαλάς*.

το μετάξι: *Ατλαζής, Ατλαζούλης, Μεταξάς, Μουταφτζής, Μπουντώνης*.

το μαλλί: *Βελέντσας, Γκάροτσωνας, Λαναράς, Λάνας, Ντραγατσίκας, Νυφαντής, Πάικος, Παϊκούλης, Σχοινάς, Ταγαράς, Τροβάς, Υφαντόπουλος*.

το ντύσιμο: *Αλατζιατζής, Αμπαζής, Ασταρατζής, Βαμβακάς, Γούναρης, Γεωργαντζιάς, Γεωργαντζούλης, Δαμάσκος, Δόκος, Καλαποθάκης, Καλότας, Καλπάκης, Κλιάφας, Κοντουράς, Μεντελής, Μπαλοματζής, Μπαμπουτζής, Μπερέτος, Νταμπάνης, Παπουτσής, Πούχιας, Προκόβας, Ραματάς, Ράπτης, Ραπτόπουλος, Ραπτούλης, Σιαλβέρας, Τακιατζής, Τάλιας, Τερζής, Τζεμπέρης, Χολέβας*.

την τροφή: *Αλευράς, Βούρναρης, Κρασάς, Λαδάς, Λαδούλης, Μάγειρος, Μπλουγούρας, Μυλωνάς, Νημπλητζής, Πιτάς, Σαμολαδάς, Σαμσάρης, Σιμιτζής, Χαλβατζής, Χασάπης, Ψομάς*.

τα μέταλλα: *Γυπτοδήμος, Γύπτος, Γύπτος Γιάννης, Γυφτοσίμος, Καζάναγας, Καζαντζής, Καλαϊτζής, Κανταρτζής, Κοϊμτζής, Κοϊμτζούλης, Κουδου*

νάς, Κυπριτζής, Μαγκαλιάς, Μανταλίτζας, Μαχειράς, Μπακήρης, Μπαλταδώρος, Ντημηρλής, Ντημίρης, Παλέντζας, Ταλιδώρος, Τενεκετζίης, Τζικούρας, Τουφεκτζούλης, Τουφεκτσής, Φεράσας, Χαλκέως, Χαλκιάς, Χαλκούλης, Χαντζιάρας, Χρυσόχοου.

Εμπόριο: Κατζιαούνης.

Μεταφορές: Γκαλιώτας, Κιρατζής.

Που απαιτούν σπουδές: Διδασκάλου, Ιατρού, Λόγιος, Ντελή γιατρός, Ντόκτορας, Χόζας.

Ξεχασμένα πια επαγγέλματα: Μπαζιντάρης, Μπαστιαρούλης, Ντογαντζός ούς, Ντουγαλής.

Διάφορα άλλα επαγγέλματα: Αλμπάνης, Αλμπανίδης, Αλμπανούλης, Αραμπατζίης, Αρματωλός, Ασβεστάς, Γκρανατήρος, Ζαχαροπλάστης, Ζαχαροχαρήσης, Ζαχαροτζής, Ζωγραφίδης, Ζωγράφος, Καζαμιάς, Καπετάνος, Καρακούλας, Καραμπονάρης, Καραπατζίδης, Καραπάτζιος, Καραπατζούλης, Καρβουνάρης, Καρβουναρούλης, Καρβούνης, Κασάπης, Καστανάρης, Κατρανάς, Κούιας, Μεγδάνης, Μέντζας, Μεσίτης, Μπαρμπέρης, Μπαρμπούτης, Μπατάνης, Μπογιατζάτος, Μπογιατζής, Μπογιατζούλης, Μπουχάρης, Ναλμπάντης, Νεκροθάπτης, Ντελημπογιατζής, Ντιλιάλης, Πετράς, Πηγαδάς, Πλάκας, Πλακγκόφτης, Σαατζής, Σαπουντζής, Σαχατλής, Σιάτρας, Σκουράφος, Σολδάτος, Σεΐζης, Σπάχος, Ταμπούρης, Ταξαλδάρης, Τέφας, Τζαμπαλούλης, Τζαμτζής, Τζιαμπαλής, Τζιάρας, Τσιαπανάρης, Τσιάρδας, Τσιατήρας, Χαντζής, Ψάλτης, Ψαράς, Ωρολογάς, Ωρολόγης.

Ξεχωριστή κατηγορία αποτελούν όσα δηλώνουν κοσμικό ή εκκλησιαστικό αξίωμα: Αμέταγας, Αναγνώστου, Ανθήπατος (το ορθό Ανθύπατος), Αρχιμανδρίτης, Άρχοντας, Βέιος, Δέσποτας, Διακουμιχάλης, Δούκας, Ευταξίας, Κανδήλης, Καπετάνος, Καρδιάκος, Καραπάσιος, Κόμης, Κόντης, Κούντζουλας, Κράσιος, Κράσιος, Λαμπαδάρης, Λόγιος, Λογοθέτης, Λούσιος, Μαχτής, Μουχτάς, Μπαπατάκος, Μπασιαγιάννης, Μπασιαδήμος, Μπασιάς, Μπασιασίμος, Νιζαμτζής, Νομοφύλαξ, Οικονομάκης, Οικονόμου, Όμπασης, Οστάς, Παπα Άνθος, Παπα Αντωνίου, Παπα - Γιάνκος, Παπα Δούτσος, Παπα - Ιωάννου, παπα - Παρασκευάς, Παπα - Πέτρον, Παπα - Ρούσης, Παπαβασιλείου, Παπαγεωργίου, Παπαγιάννης, Παπαγιάννος, Παπαγιαννούσης, Παπαγιούννης, Παπαρηγορίου, Παπαδέλης, Παπαδημητράκης, Παπαδημητρίου, Παπαδήμος, Παπαδιάς, Παπαδοκοτσόλης, Παπαδόπουλος, Παπαευθυμίου, Παπαζήσης, Παπάζογλου, Παπαθεοδώσης, Παπαθωμάς, Παπακάλης, Παπακρασάς, Παπακρασούς, Παπακωνσταντίνου, Παπακώστας, Παπαλούσιος, Πα

παμάροκος, Παπαμήσιος, Παπαμιχαήλ, Παπαμουράτης, Παπαναστασίου, Παπανθίτης, Παπανικολάου, Παπαντώνης, Παπαργουρούδης, Παπάς, Παπασίμος, Παπασιώτης, Παπασπανός, Παπαστεργίου, Παπατάτσιος, Παπατζούλης, Παπατριανταφύλλου, Παπατσέτσιος, Πασιάκος, Πασιαλής, Πασιάς, Πρωτόπαπας, Πρώτου Ψάλτου, Ρήγας, Σακελίων, Σακελλάρης, Σακελλαρίδης, Σακελλαρίου, Σακελλαρόπουλος, Τζιαούσης.

Μερικά από τα ΕΠΑ οικογενειακά ονόματα και κυρίως όσα δηλώνουν αξιώματα μόνο επιφανειακά είναι τέτοια. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 51 τα ονομάζει ψευτοεπαγγελματικά γιατί στην πραγματικότητα δόθηκαν στον κάτοχό τους ως παρατσούκλια, π.χ.: Αμέταγας, Αναγνώστου, Ανθήπατος (το ορθό Ανθύπατος), Αρχιμανδρίτης, Άρχοντας, Βέιος, Δέσποτας, Δούκας, Ευταξίας, Καζαμιάς, Καπετάνος, Καραπάσιος, Κόμης, Κόντης, Κράσιος, Κράσιος, Λόγιος, Λογοθέτης, Μουχτάς, Μπασιαγιάννης, Μπασιαδήμος, Μπασιάς, Μπασιασίμος, Νιζαμτζής, Νομοφύλαξ, Οικονομάκης, Οικονόμου, Όμπασης, Οστάς, Πασιάκος, Πασιαλής, Πασιάς, Πρωτόπαπας, Πρώτου Ψάλτου, Ρήγας, Σακελίων, Σακελλάρης, Σακελλαρίδης, Σακελλαρίου, Σακελλαρόπουλος, Τζιαούσης.

2.1.5. Παρωνύμια - Παρατσούκλια (ΠΑΡ)

Από τους αρχαίους Έλληνες το παρωνύμιο δηλώνεται με τον όρο *επίθετον*. Ο Διονύσιος ο Θραξ αναφέρει ότι: "παρωνύμιόν εστι το παρ' όνομα ή ως εξ ονόματος ποιηθέν, οίον Θέων". Στη βυζαντινή περίοδο για να τονισθεί η χρήση του παρωνυμίου λεγόταν οι φράσεις: "την κλήσιν, τουπίκλην, την επωνυμίαν, τούνομα έχων, καλούμενος, ος τη επωνυμία ελέγετο" κλπ. Σήμερα το παρωνύμιο έχει επίσης πολλά ονόματα: αναγόρεμα, επινόμι, παραβγαλμα, περιγέλιο, πινόμι, σουσούμι κλπ., πβ Βαγιακάκος 1963 - 4, 177.

Η κυριότερη αιτία για τη δημιουργία παρωνυμίων είναι η σκωπτική ή μειωτική διάθεση ή η τάση για αντικειμενική και πληρέστερη περιγραφή των προσώπων, πβ Κριαράς, 1932, 171 - 2. Τα ΠΑΡ εκφράζουν ορισμένες σωματικές ή πνευματικές και ηθικές ιδιότητες του κατόχου τους ή προέρχονται από το ντύσιμό του, τις συνήθειες ή τις πράξεις του, τις λέξεις ή φράσεις που συνήθιζε. Οι ιδιότητες και πράξεις εκφράζονται συχνά με μεταφορές παρμένες από τον κόσμο των ζώων και των φυτών ή από την άψυχη φύση.

Η δημιουργία των παρωνυμίων είναι πολύ παλιά και προϋποθέτει την ύπαρξη κυρίου ονόματος. Χρησιμοποιούνταν από τους αρχαίους Έλληνες στην

αρχή όχι για σκώμμα αλλά για το χαρακτηρισμό της ιδιότητας του ατόμου. Τα παρωνύμια αφθονούν στα κλασικά χρόνια και κυρίως στην αττική κωμωδία, π.χ. *Βραχύλος, Πλάτων, Φαλακρίων, Ίεραξ, Υάκινθος* κλπ. Πάρα πολλά είναι τα παρωνύμια που χρησιμοποιούνται από τους Βυζαντινούς, μερικά από τα οποία διασώζονται ως σήμερα, π.χ.: *Μιχαήλ Ψελλός, Λέων Κουταλάς, Κουτζο - μύτης, Παγωνάτος, Ρινότμητος*.

Μέσα από τα παρωνύμια διαφαίνεται η λαϊκή παρατηρητικότητα με την αξιοθαύμαστη ευστροφία. Δεν περιορίζεται στην απλή ανακάλυψη ενός ονόματος αλλά επιλέγει αυτό που εκφράζει με ζωντάνια και παραστατικότητα τη χαρακτηριστική διαφορά ενός ατόμου από άλλα συνώνυμα δημιουργώντας μερικές φορές ΠΑΡ αριστοτεχνικά στη σύλληψη και την έκφραση. Βέβαια τα ΠΑΡ χρησίμευσαν κάποτε για να δηλώσουν έναν άνθρωπο, στη συνέχεια όμως μετατράπηκαν σε σύμβολα που δεν έχουν άλλη σημασία από το να ονομάζουν έναν άνθρωπο και την οικογένειά του όπως ακριβώς και το επώνυμο, βλ. και Τριανταφυλλίδης 1982, 53.

Θεματολογικά τα κοζανίτικα επώνυμα θα μπορούσαν να χωριστούν στις εξής κατηγορίες ανάλογα προς το τι εκφράζουν:

α. σωματικές ιδιότητες: *Αράπης, Ατζαλής, Βαλαγιάννης, Βελίκαρης, Βέλιος, Βέλκος, Γαλάζιας, Γαλάνης, Γαλάτζης, Γιούφτος, Γκαβογιάννης, Γκαβογιαννούλης, Γκαβοζήσης, Γκαβοθανάσης, Γκαβοθανασούλης, Γκαβομανόλης, Γκαβοστέργιος, Γκαβοτζήμος, Γκαβοχαρίσης, Γκάγκαλιας, Γκάγκας, Γκαγκασούλης, Γκαγκής, Γκάγκος, Γκάγκουρας, Γκαρούντας, Γιάτας, Γκόλτζιος, Γκούτζιος, Γκουτζιούρης, Γούρας, Ζιάλτας, Καλαμάτας, Κάλος, Καλοσύτης, Καραβαγγέλης, Καραγιάννης, Καραγιαννίδης, Καραγιωργάς, Καραγκούνης, Καραδήμος, Καραδιάκος, Καραζήσης, Καραθανάσης, Καραθάνος, Καρακαλάνης, Καρακάσης, Καρακίτζιος, Καρακούλας, Καρακάπτας, Καραμανόλας, Καραμάρκος, Καραμήτρος, Καραμπόζιος, Καρανάνος, Καρανάτσιος, Καρανίκος, Καρανταλής, Καραπάσιας, Καραπατζίδης, Καραπάτζιος, Καραπατζούλης, Καραπέτσας, Καραπούλιος, Καράς, Καρασίμος, Καρασωτηρούλης, Καρατζέτζος, Καραχάλιος, Καραμαζής, Κάτζιας, Κατσιαντώνης, Κανκαλής, Καψόκουλος, Κοκαλιάρης, Κόκας, Κόκκαλος, Κολέτσιος, Κολοβός, Κοντέλας, Κοντοαναστάσης, Κοντοαναστασίου, Κοντοβάσιος, Κοντογούνης, Κοντοδήμος, Κοντοθανάσης, Κοντοθάνος, Κοντόκουλος, Κοντοντίνας, Κοντοπούλιος, Κοντορούσης, Κοντός, Κοντοτιάκας, Κοντουγεωργίου, Κοντουγιόργης, Κοντούλης, Κοντύτης, Κουρδούμπας, Κουτζαραμάνης, Κουτζιμάνης, Κουτζιο - Λαδάς, Κουτζιούκης, Κουτζοβάσιος, Κουτζογιάννης, Κουτζοδήμος, Κουτζοθεόδωρος, Κου -*

τζομανόλης, Κουτζονάνος, Κουτζός, Κουτζοσίμος, Κουτζοσιμούλης, Κουτζοτόλος, Κουτζου - Δημήτρης, Κουτζούλης, Κουτζοφίτης, Κουτρότζιος, Κουτσή, Κούτσιος, Κουτσομαρούδης, Κουτσοπούλος, Κουτσουνίκος, Κουφομίσιος, Κουφόξυλος, Κριμηζής, Κροκίδας, Κωφός, Λάγιος, Λιάρας, Λιάσης, Λιούφης, Λόβας, Μαβριάς, Μαγουλιάς, Μακρής, Μακρογιάννης, Μακροκώστας, Μαλέσκος, Μαλιούρας, Μαλούτας, Μαράζας, Μαρίζας, Μαυροδήμος, Μαυρομάτης, Μαυροματούλας, Μαυροματούλης, Μαυρουδής, Μέγας, Μικρού, Μικρούτζιος, Μορός, Μουστάκας, Μπαζάκας, Μπαζακούλης, Μπαλαβίτσης, Μπαλαμπάνης, Μπαλιάκας, Μπάλιος, Μπάροκας, Μπάρομπας, Μπαρμπούλης, Μπαρτζόκας, Μπέλος, Μπήτζας, Μπίθας, Μπιλιόνης, Μπίτζικας, Μπιτζούλης, Μπλέτσας, Μπλιούρας, Μπογδάνος, Μπογδανούλης, Μπόγδος, Μπογδούλης, Μπορνιάζης, Μπορνονκτής, Μπούζης, Μπούζντας, Μπουτούρης, Μυρμηγκιόζης, Νισκέτας, Νίσκος, Ντισλής, Ξάνθος, Παλαμάς, Παλαμίδης, Παλαβαργύρης, Πάλαβος, Παλαιού, Παλιός, Παπασπανός, Παρδάλης, Πάτζιος, Πατσιουμύτης, Παχής, Πιθαμίδης, Ποδαράς, Ράκας, Σακαλής, Σαργιάνης, Σαρής, Σγούρος, Σιάλιας, Σιούτας, Σκούρος, Σουλάκης, Σπανομίχος, Σπάνος, Στεγνάς, Στεγνούλης, Στραβογιώργης, Στραβός, Στραβόστομος, Στραβουλέμης, Στρογγύλης, Στυγνός, Τζουλάκης, Τζούρας, Τήλιας, Τοπάλης, Τρούπκος, Τρουπούλης, Φακομύτης, Φλώρος, Φτάκας, Χαλάτζης, Χαλατζούλης, Χονδρός.

β. ψυχικές, πνευματικές, ηθικές και άλλες ιδιότητες: *Αλμπάνης, Αλμπανίδης, Αλμπανούλης, Αρβανίτης, Αφθονίδης, Αχράνης, Βαρής, Βεριάνης, Βερούλης, Βζούκης, Βιττές, Βλάχος, Βούλκοαρβανίτης, Γαζής, Γαζούλης, Γιούφτος, Γκαγκάνας, Γκάξημος, Γκαλένης, Γάλιος, Γκαμπράνης, Γκαμπρανούλης, Γκανάτζιος, Γκανατζιούλης, Γκανής, Γκανταλίτζας, Γκαντάνης, Γκατζογιάννης, Γκάτζος, Γκατζούρας, Γκέντσιος, Γκέροτζος, Γκαγκιάς, Γιάουρας, Γκιγκής, Γκιολέκας, Γκλάτζης, Γκλιόφας, Γκούγκουρας, Γκουζγκούνης, Γραμμένος, Δημηβούβας, Δουλατζής, Ζάβαλης, Ζαγκάνας, Ζάντσκος, Ζέρβας, Ζιάμετας, Ζουρλογιάννης, Ζουρλοθυμιούλης, Ζουρμπάς, Ζώτος, Κακάνης, Καλιγωμένος, Καλογιαννάκης, Καλογιάννης, Καμπέλης, Καμπούρης, Κανάβας, Κανούτας, Καραβαριώτης, Καραβλάχος, Καρασάτζης, Καρδάνης, Κατζάνος, Κικής, Κλέφτης, Κλεφτογιώργος, Κλεφτοκώστας, Κλιούγγας, Κλιούκαρης, Κλιφτογεωργίου, Κοκοτιάρης, Κοκουνίκος, Κότις, Κοτλιάς, Κουρούς, Κούτζιαλιας, Κουτλής, Κουτούτζης - ος, Κραβαρίδης, Κρασάς, Λαφαζάνης, Λεβέντης, Λιαλιάκας, Λιάλιας, Λιαλίκης, Λιάνας, Λιγούρας, Λιόρας, Λιούτας, Λιφάρης - ος, Λιώτζος, Λύσιος, Μαγγανάς, Μαλαφάρης, Μαλαφαρούλης, Μαλτέζος, Μαραλής, Μάρας, Μαχτής, Μεταξω*

τός, Μιλόσης, Μιραλής, Μιτσιμπούνας, Μοίρας, Μορός, Μούρτζιος, Μούρτος, Μούτος, Μπάκας, Μπαλμπουζάνης, Μπαντής, Μπαντίκας, Μπατάλας, Μπατζιόνιας, Μπατσιόλας, Μπεκιάρης, Μπέσας, Μπίο - τοιος, Μπολάρης, Μπόλας, Μπονόβας, Μπόσκος, Μπόσκουγλου, Μπο - σκούλης, Μπασλίκας, Μπούζκης, Μπούρας, Μπούρος, Μπρούχος, Μπώνος, Νάζος, Νταλάκας, Νταρπούλης, Ντελή γιατρός, Ντελήγεωρ - γος, Ντεληγιάννης, Ντελημάρκος, Ντελημπογιατζής, Ντελής, ΝτεληΧρί - στος, Ντελιγιοβάνος, Ντίκος, Ντίτσιος, Ντούντας, Ντουντούλας, Ξινά - δας, Ξυζώνατος, Παράνομος, Παρανομούλης, Παρτάλας, Πατάραλας, Πατσάλας, Πιάτσιας, Πιλάτος, Πλατώνης, Ρόμπος, Ρομπούλης, Ρούσος, Σαλοκώστας, Σαλός, Σαλουκώτιας, Σαλαπήδης, Σάρος, Σβάρνας, Σβαρνιας, Σιαβούρας, Σιαλπάζης, Σιαματατζής, Σιόπης, Σιούρδος, Σκέτας, Ταρτάρας, Τερπάνης, Τέρπος, Τζακούρας, Τζάλιας, Τζαμπα - λούλης, Τζάντζος, Τζαντζούλης, Τζιαλός - ούς, Τζιαμπαλής, Τζιβέλης, Τζιτζιαλέξης, Τζιτζικλής, Τζιτζινάνος, Τζιφούτης, Τζιφουτούλης, Τζου - πλάς, Τράτζικας, Τσέκος, Τσετσέλης, Τσιακήρογλου, Τζιτζιλίκης, Φα - ραώ, Φαροδής, Φαφούτας, Φτωχός, Χαζός, Χαντιός, Χατζη - Δήμιον, Χα - τζη - Ιωάννου, Χατζηαγγελίδης, Χατζηαδάμιον, Χατζηανδρέας, Χατζη - ανδρέου, Χατζηαριμιάς, Χατζηγεωργής, Χατζηγιαννάκης, Χατζηγιάν - νης, Χατζηδάμιος, Χατζη - δημοβιάς, Χατζηζήσης, Χατζηθεοδώρου, Χα - τζηκλίμος, Χατζηκωνσταντίνου, Χατζηκώτιας, Χατζηλάρης, Χατζημα - λούσης, Χατζημάνθος, Χατζημανόλης, Χατζημησίος, Χατζημηπέτης - ος, Χατζημπούνας, Χατζημπύρος, Χατζηντάλας, Χατζηπαντατζής, Χατζησί - μος, Χατζηστάμιος, Χατζησωτήρης, Χατζηταγαράς, Χατζητημιπούρας, Χατζηφύρος, Χατζηχάτζος, Χατση Νώτας, Χατσιός, Χατσιοιάνιας, Χούρλιας, Χωριάτης.

γ. παρομοιώσεις με ζώα: Βαβλιάρας, Βόλτζιος, Βουβαλιάς, Βούλκοαρβανίτης, Γάτος, Γατούλης, Γεράκης, Γίδας, Γιρακόπλους, Γιαντιάς, Γιάντος, Γιαντούτσιος, Γαραβέλας, Γάργκας, Γιάσας, Γιογκούτσης, Γκοστά - ρας, Γκότζιος, Γκουζγκούνης, Γκουλιάνος, Γκούτζιος, Γκουτζιούρης, Γορνουφωλιάς, Γουμαροτζήκας, Δικοχτούρης, Δράκος, Δρακούλης, Ζα - γάρας, Ζαγαρουμάζοιμα(ς), Ζάικος, Ζβήγκος, Ζέκης, Ζιάμπας, Κάβου - ρας, Κακάλης, Καλιακούδας, Κανάρης, Καπλάνης, Καραβίδας, Καρα - μάτσιος, Καραμήσκαρας, Καρατζίας, Καρατζούλης, Κατσέλας, Κοκό - τής, Κοντιαΐς, Κότσικας, Κοκοροζής, Κουρατζίνος, Κώτζιας, Λάπου - ρας, Λιόντας, Λιοντίδης, Λούπος, Λύγκος, Μαλάκης, Μάνζος, Μα - ντός, Μάτζος, Μίντζιος, Μίσιογλου, Μίσκας, Μπάκακας, Μπακακό - νας, Μπίκας, Μπιλιόνης, Μπιμπίρης, Μπιτλής, Μπλαροχρίστος, Μπόνδος, Μπουγάς, Μπουμπιναρόπουλος, Μπούμπλιας, Μπουπουνά -

ρας, Μπούχας, Μπουντώνης, Μποφίδης, Νταβάνης, Νταβανόπουλος, Ντανάς, Ντανάτοκος, Ντραγκόγιας, Ντρόμπλας, Οκταποδού, Παγκά - κης, Παγούνης, Παγουνούλης, Πάικος, Παϊκούλης, Πέλλας, Πεδικού - λης, Πλης, Σιαΐνης, Σιαχπάκης, Σκαρκαλάς, Σκούβρος, Σκύβρος, Στιού - κας, Τζήντζηρας, Τζιμαλάς, Τζιντζιλέρης, Τζιόνης, Τζιπουλάρης, Τζι - ρώνας, Τζουτζουλιάνος, Τριγώνης, Τρίλιας, Τσιόγκας, Τσιούμαρης, Τσίπος, Τσιρογιάννης, Τσίρος, Φάσας, Χορόζης, Ψύλλος, Ψυλογιάν - νης.

δ. παρομοιώσεις με φυτά: Βαλανίδας, Βούζας, Βουλιάρης, Βούλιας, Βύκος, Γάβρος, Γεννηματάς, Γήτσος, Γιλιάς, Γκήπας, Γκιούλερ, Γκόρτζιος, Γκορτζούλης, Γκράγκας, Γκραχούλης, Γκριάχος, Γκυμπούλης, Ελιάς, Ζαμπάκας, Ζαμπίρας, Ζήγρας, Ζιμπούλης, Ιντρίξης, Καλαμπούκας, Κανδήλης, Καραλίβανος, Καρπούζας, Κηπέρας, Κουζιάκης, Κυδώνας, Κυπαρίσης, Μάραντος, Μαραντούλης, Μπαμπαράγκας, Μπαντζιάρης, Μπετούλης, Μπόρος, Μπούκος, Μπουμπώς ή Φίλιος, Μπράτος, Μπρέ - τής, Νεράντζης, Παζιάς, Παζίδης, Πεπόνας, Πουρνάρας, Πράσος, Ρέ - πας, Σκόκος, Σκόρδας, Σταφίδας, Τζιτζικλής, Τζιτζιφός, Τούρτας, Τρι - κούκος, Φακής, Φακούλης.

ε. αντικείμενα από την καθημερινή ζωή: Αργυρός, Ασημόπουλος, Ασιμένος , Βαρταλάμης, Βελεντζιάης, Βήτας, Βόγκας, Βράκας, Βριάβας, Γάννας, Γιαπράκας, Γιαχνίκας, Γκαζόζας Γκάντζαρης, Γκάρας, Γκάστιας, Γκι - ολαρούλης, Γκλιάνας, Γκλούμπος, Γκόμπζιας, Γκοργκόλης, Γκουλιάρης, Γκουργκούτας, Γκρεμπούλης, Γκρέντας, Γκριμπας, Γκρουντας, Γου - γούλης, Γούρτος, Γούτας, Γουτούλης, Γράβανος, Δελιχής, Δικανίκας, Δοβαντζής, Δόκος, Ζάβας, Ζαρογιάννης, Ζαφιαράκης, Ζαφίρης, Ζαχαρό - πλος, Ζίλας, Ζκούρος, Ζμάρας, Ζουπάς, Ζούρας, Ζρούπας, Θεομάρας, Καγιάνης, Κακαρόντζας, Καλημέρης, Καλότας, Καναράς, Καραμα - τσούκας, Καραμούζας, Κατσαμάκας, Κλιτζινίκος, Κλόντας, Κόιας, Κόμπης, Κομπολίτης, Κόπανος, Κοπανούλης, Κοτσοτύλης, Κουβάς, Κοικούλης, Κοιμάτας, Κοιμπούρας, Κουσάπης, Κούστας, Λαγκόβρα - σμα, Λάκας, Λάμσας, Λάνας, Λίγκας, Λιογκάζης, Λιούτσιος, Μάλιος, Μανέλας, Μαργαρίτης, Μαστορογιάννης, Μαστοροδάσκαλος, Ματρά - κας, Μανροζούμης, Μόμους, Μονόδρομος, Μόσχος, Μουρέλας, Μπά - γκας, Μπάντας, Μπαρούτας, Μπατάς, Μπατζαρούλης, Μπήσκας, Μπί - ζιος, Μπινιώς, Μπισλίκας, Μπλουγούρας, Μπόιας, Μπούιούλης, Μπό - κας, Μπόκοβος, Μπόντζας, Μπούγιας, Μπουκοβάλας, Μπουμπόναρης, Μπουμπούκας, Μπουντρούμας, Μπρούτζος, Ντάλας, Νταρτουβάλλας, Νταρταλάμης, Ντζουτζούρης, Ντιζικιριάς, Ντιμάνης - ος, Ντουβαλής, Ντούμπας, Ντουρέκας, Ούρδας, Παγκήρ, Παϊδάκος, Παΐδας, Παϊδού

λης, Πάλας, Παλάσκας, Παλέντζας, Παμπόρος, Παπούρης, Παρατό - ρους, Πατζιούρας, Πατίκας, Παφίλης, Πησλής, Πιπέρης, Πιτζέλης, Πλε - ξίδας, Πλιάτζικουτας - ος, Πλιάτσιος, Πουγκιάς, Πραχάλης, Προφίλης, Προύσιους, Ράιος, Ραματάς, Ρέντας, Ρέτζιος, Σαργκάνας, Σαρχατλής, Σιάγουλας, Σιαλβέρας, Σίμπας, Σιούφλας, Σκατιάης, Σκούλιος, Σκουτή - λας, Σουφλερίς, Στομπούλης, Στούμπος, Στουρνάρας, Τέφας, Τζαμπού - ρης, Τζανάκας, Τζάρας, Τζεγαρίδας, Τζέλιος, Τζεγκελάτος, Τζιέλος, Τζητσιούρης, Τζιβάρας, Τζιβαρόπουλος, Τζικιούρας, Τζιόκος, Τζιούκας, Τζουκάνης, Τζουλάς, Τζουμής, Τζούφατος, Τζούφους - ος, Τζώκας, Τροβάς, Τρομπούλης, Τρούγκας, Τσαϊρης, Τσακνάκης, Τσάρας, Τσέπας, Τσέπουρας, Τσιάχας, Τσιουκάρας, Τσιουλίκας, Τσιτόρας, Φάκας, Φα - κούλης, Φαρμάκης, Φαρμακίδης, Φασούλας, Φίτζιος, Φυλακοτούρης - ος, Χλιάπας, Χλιαπατάς, Χρυσάφοπουλος, Ψάνος.

στ. καιρός και χρόνος: Αντάρης, Απρίλης, Αστροποκαμένος, Ζώρας, Κάφας, Κρίμσιαλης, Λίβας, Μαργωμένος, Μεσεμέρ, Νεδέλκος, Τσαφής, Χαλά - ζας.

ζ. συγγένεια και ηλικία: Αφέντογλου, Αφέντουλας, Αφέντουλου, Βελής, Γαμ - βρογεώργος, Δέτσικας, Ζανδές, Κακάς, Καραμπαμπάς, Καρδάσης, Κα - σούμης, Καστανάρης, Κουζιόνας, Λαλάδων, Λάλας, Λιαλιάκας, Λιαλί - κης, Λιάλιος, Μάνιας, Μανιάκας, Μίγκος, Μούτζιανος, Μουτσιονκά - πας, Μπαμπέλης, Μπαμπίτζας, Μπάμπος, Μπέμπας, Μώκιος, Νταγού - σης, Νταής, Παπαδέλης, Παπαδόπουλος, Παπάζογλου, Πλιάκης, Ρε - μπουλής, Τζατζάκης, Τζατζιούκας, Τζιάτζιος, Τζιατζιούλης, Τζούτζος.

η. φράσεις που συνήθιζε ο παρονομαζόμενος: Βουρτάς, Βουρτούσης, Γκίθας, Γκιθώνας, Μπουρντάς, Ντότος, Πάρτας, Τζίντζης, Τσίκας.

θ. διάφορα: Αγοράστης, Βώζιους, Ζάμπρος, Καραβάς, Κολούμπας, Μπαντου - βάς, Μπλέμας, Μπλεμούλης, Μπόζιαρης, Μπόζιος, Παρακείμενος, Τζιάμπας, Φίσκις.

2.2. Γενικά συμπεράσματα

Προσπαθήσαμε να θίξουμε ένα σπουδαίο κεφάλαιο της γλώσσας μας και της τοπικής ιστορίας. Πολλά από αυτά τα οικογενειακά ονόματα της Κοζάνης επι - ζούν ακόμη και σήμερα, άλλα με το πέρασμα του χρόνου χάθηκαν, μένουν ό - μως γραμμένα να θυμίζουν τις παλιότερες γενιές και να βοηθούν τους ερευνη - τές να ανάγονται στις αρχικές οικογένειες της Κοζάνης.

Τα ονόματα αυτά ζουν τη δική τους ζωή και μας μεταφέρουν ένα μήνυμα, άλλοτε φανερό, άλλοτε λίγο διαφοροποιημένο, άλλοτε πεισματικά κρυμμένο

σε βαθμό που το όνομα να φαίνεται πως δεν έχει καμιά σημασία, πράγμα που όμως δε συμβαίνει. Μένει σε μας χρησιμοποιώντας κάθε δυνατή πληροφορία (ιστορική, γλωσσική, πραγματολογική), να ανιχνεύσουμε το μήνυμα που μετα - φέρουν και να το χρησιμοποιήσουμε για την καλύτερη κατανόηση της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής.

3. Γ' ΜΕΡΟΣ: ΤΟ ΥΛΙΚΟ

3. 1. Οδηγίες ανάγνωσης

Κάθε λήμμα του υλικού που ακολουθεί περιλαμβάνει τα εξής πεδία:

α. Το επώνυμο, όπως αυτό απαντά στους κώδικες την πρώτη φορά. Η γραφή είναι διπλωματική χωρίς καμία παρέμβαση δική μας ως προς την "ορθογραφία".

β. Την πηγή και τη χρονολογία κατά την οποία εντοπίστηκε για πρώτη φορά το ΕΠ, π.χ. Α 1759.

γ. Τις παραλλαγές (με πλάγια γράμματα) με τις οποίες εμφανίζεται στη συνέχεια το ίδιο κατά την κρίση μας επώνυμο και τη χρονολογία εμφάνισής του, π.χ. *Νκοβιτάρος*, *Γκομπιντάρος 1765*, *Κουβεντάρος 1786*, *Κοβενδάρος 1856*, *Γκοβανδάρος 1907*, *Γουβενδάρος 1914*.

δ. Την προσπάθεια ετυμολόγησης του ΕΠ.

ε. Την ένταξή του σε κάποια από τις καθιερωμένες κατηγορίες, π.χ. πατρωνυμικό, επαγγελματικό, παρωνύμιο κλπ. Μερικά ονόματα έχουν διπλό χαρακτηρισμό, π.χ. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο. Αυτό συμβαίνει γιατί για τα επώνυμα αυτά δεν έχουμε σαφείς ενδείξεις για τον τόπο προέλευσης του κατόχου τους. Ένας *Μάτζος* π.χ., αν κατάγεται από σλαβόφωνη περιοχή μπορεί να σχετίζεται με το σλαβ. mac "γάτα"· αν προέρχεται από βλαχόφωνη, με το KB matsu "έντερο"· αν έχει έρθει από την Ήπειρο, μπορεί να σχετίζεται με το "μάτσηδες, ο γύφτοι στα Κουρνετοχώρια", Μπόγκας 1964, 230· τέλος δεν μπορεί να αποκλειστεί η σχέση του με το "μάτσος, δεμάτι στάχνα", Βλαστός 1931, 297. Για το λόγο αυτό η κατηγοριοποίηση αυτών των επωνύμων δεν είναι σαφής και θα μπορούσαν να καταταχθούν σε περισσότερες από μία κατηγορίες.

στ. Κάποιες ιστορικές πληροφορίες για ορισμένα πρόσωπα που έπαιξαν ρόλο στην ιστορία και την κοινωνική, πνευματική ή οικονομική ζωή της πόλης.

3.2. Το υλικό

Αγάθης, Α 1836. *Αγάθος* 1915. Το ΕΠ < το ΒΑ Αγάθη, Αγαθή, Αγάθω. Ο

- Κριαράς 1932, 175 αναφέρει για τη Μήλο παρωνύμιο Αγάθης "εκ της συζύγου προελθόν". Μητρωνυμικό.
- Αγγελάκης, Α 1772. *Αγγελάκης Μάστουρης* 1774. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αγγέλης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Αγγέλης, Β 1892. Το ΕΠ < το ΒΑ Αγγελος, πβ Βαγιακάκος 1959, 240. Το όνομα πρέπει να σχετιστεί με τους Ταξιάρχες Μιχαήλ και Γαβριήλ, πβ και Μπούτουρας 1912, 87, Κατσουλέας 1983, 50. Ο Μπόγκας 1964, 443 *Αγγέλς* < το ΒΑ Ευάγγελος. Πατρωνυμικό.
- Αγγλογάλλος, ΙΑ 1903. Το ΕΠ < αγγλογάλλος. Ο Κριαράς 1932, 177 αναφέρει παρωνύμιο Εγγλέζος στον Αδάμαντα της Μήλου "διότι είχε ζήσει πολύ χρόνο εν Αλεξανδρεία και διηγείτο πολλά περί των Αγγλων". Εθνικό.
- Αγόρας, Α 1770. *Αγόρας Πείος, Αγόρας* 1773. Το ΕΠ < το ΒΑ Αγόρω κι αυτό < αγόρι. Στην Ήπειρο, όταν γεννιούνται πολλά κορίτσια, ονομάζουν Αγόρω το κορίτσι που θα ήθελαν να είναι το τελευταίο τους, πβ Μπούτουρας 1912, 166, Κατσάνης 1979, 176, Συμεωνίδης 1992, 88. Μητρωνυμικό. Ο Γεώργιος Αγόρας υπήρξε πλούσιος επιχειρηματίας στην Πέστη, Λιούφης 1924, 285. Ο Δημήτριος Κ. Αγόρας υπήρξε δάσκαλος της Αλληλοδιδασκτικής Σχολής της Κοζάνης. Στις 6 Νοεμβρίου 1829, όταν δανείζεται ένα βιβλίο από τη Βιβλιοθήκη της Κοζάνης, υπογράφει ως Κωνσταντινάδης Δημήτριος Αγόρας, Σαμπανόπουλος 1970, 197.
- Αγοράστης, ΙΑ 1903. Το ΕΠ < το ευχετικό ΒΑ Αγοραστός < αγοραστός, αγορασμένος, πβ Κυριακίδης 1915, 357, Κατσάνης 1982, 259, Μανασσείδης 1934-5, 222. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 188 το ονομάζει "εξορκιστικό". Παρωνύμιο. Στον κώδικα ως τόπος καταγωγής του αναφέρεται η Σαμαρίνα.
- Αγόρος, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < το ΒΑ Αγόρω < αγόρι, βλ. και ΕΠ *Αγόρας*. Μητρωνυμικό.
- Αγορούλης, Α 1786. Το ΕΠ < τα ΕΠ *Αγόρας, Αγόρος*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Μητρωνυμικό. Στον κώδικα αναγράφεται: "*ανάδοχος η γυνή του Αγόρα του Αγορούλη*".
- Αγραφιώτης, Α 1815. *Αγρανηγότης* 1903. Το ΕΠ < το ΤΟΠ Αγραφα + παραγ. κατάλ. -ιώτης, πβ και Συμεωνίδης 1992, 97, Τριανταφυλλίδης 1982, 26. Πατριδωνυμικό. Η οικογένεια Αγραφιώτη θεωρείται ότι μετανάστευσε από τα Αγραφα, Λιούφης 1924, 43.
- Αδαμαντίδης, Β 1852. Το ΕΠ < το ΒΑ Αδαμάντιος + παραγ. κατάλ. -ίδης.

- Πατρωνυμικό. Ο Φίλιππος Αδαμαντίδης, Ναουσαίος την καταγωγή, βρέθηκε πρόσφυγας στην Κοζάνη μετά την καταστροφή της Νάουσας. Υπήρξε δάσκαλος, έφορος και γραμματέας της επισκοπής, Σαμπανόπουλος 1970, 202, Παπαϊωάννου 1991, 26.
- Αδάμης, Α 1775. Το ΕΠ < το ΒΑ Αδάμιος < Αδάμι, πβ και Μπούτουρας 1912, 50, Τριανταφυλλίδης 1982, 90, Συμεωνίδης 1992, 81. Πατρωνυμικό.
- Αδάμιου, Α 1771. *Αδάμιου Βλάχος* 1772. Το ΕΠ < το ΒΑ Αδάμιος. Πατρωνυμικό.
- Αδαμούλας, Β 1857. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αδάμιου ή Αδάμης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλας, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Αδαμούλης, Α 1837. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αδάμιου ή Αδάμης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Αθανάσας, Β 1866. Το ΕΠ < το ΒΑ Αθανάσιος. Βλ. και ΕΠ *Θανάσας*. Πατρωνυμικό.
- Αθανασίου, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < το ΒΑ Αθανάσιος. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρονται το 1914 ως τόπος καταγωγής του τα Ιωάννινα, το 1915 "*εκ Καζακλάρ Τυρνάβου*", σημ. Αμπελώνας του νομού Λάρισας.
- Αίγυπτος, Ζ 1900. Το ΕΠ < το όνομα της χώρας Αίγυπτος. Σε συνδυασμό με το Φαραώ χρησιμοποιούνταν για τον προσδιορισμό των γύφτων, πβ Τριανταφυλλίδης 1982, 37. Βλ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό. Ο Λιούφης 1924, 56 αναφέρει ότι κατά το 1750 "28 οικογένειαι Αιγυπτίων χριστιανών ήλθον εις Κοζάνην και κατώκησαν εν ιδιαίτέρω διαμερίσματι όπερ εκλήθη Γύφτικα".
- Ακρίβος, Α 1846. Το ΕΠ < το ΒΑ Ακρίβω, πβ Μπούτουρας 1912, 160. Ο Σπανός 1987β, 109 αναφέρει θεσσαλικό ΒΑ Ακριβός και Ακρίβος. Ο αρχαίος ελληνικός σχηματισμός προσωπωνυμίων από επίθετα με ανέβασμα του τόνου φαίνεται ότι εξακολουθεί να ισχύει μέχρι και σήμερα: λαμπρός - Λάμπρος, χριστός - Χρίστος, ακριβός - Ακρίβος, αγαθός - Αγάθος. Μητρωνυμικό.
- Αλατζιατζής, Α 1759. Το ΕΠ < το τουρκ. *alaca* "είδος υφάσματος, παρδαλός" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -σι. Επαγγελματικό.
- Αλβανός, Β 1891. Το ΕΠ < αλβανός, βλ. και Βαγιακάκος 1962, 248-249 και 344-348. Εθνικό.
- Αλεξανδρής, Β 1897. Το ΕΠ < Αλεξανδρής, ΥΠΟ του ΒΑ Αλέξανδρος, πβ και Μπούτουρας 1912, 35, Τριανταφυλλίδης 1982, 13. Πατρωνυμικό.
- Αλέξινας, Β 1886. *Αλέξαινας* 1907. Το ΕΠ < Αλέξαινα, ΑΝΔ του *Αλεξίου*,

- ό.βλ., πβ και Λάμπρου 1905, 284. Μητρωνυμικό.
- Αλεξίου, Α 1788. *αλέξης*, Καλινδέρης 1958, 69. Το ΕΠ < το ΒΑ Αλέξιος, πβ Μπούτουρας 1912, 35, Κατσουλέας 1983, 53. Ο Μπούτουρας το θεωρεί αρχαίο ενώ ο Γριτσόπουλος 1956, 350 και ο Κολίτσης 1964, 26 θεωρούν ότι προέρχεται από την εκκλησιαστική παράδοση. Πατρωνυμικό.
- Αλευράς, Α 1770. *Γούτσιοις Αλευράς Αραμπατζής* 1903. Το ΕΠ < αλεύρι + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό.
- Αλμπάνης, Α 1765. *Αλπάνης, Παναγιώτης αλμπάντη*, Καλινδέρης 1958, 37. Το ΕΠ < το τουρκ. nalband "πεταλωτής", μτφ "άτεχνος, κακότεχνος". Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Αλμπανίδης, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αλμπάνης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Αλμπανούλης, Α 1787. *Αλπανούλης*. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αλμπάνης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Αλτακέλος, Α 1798.
- Αμέταγας, Β 1859. Το ΕΠ < το τουρκ. ΒΑ Αχμέτ + ağa "κύριος". Πατρωνυμικό - αξίωμα.
- Αμπάτζης, ΚΖ 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. abacı "κατασκευαστής ή πωλητής αμπάδων (υφάσματος ή ενδυμάτων)", πβ Parahagi 1974, 100, Παμπούκης 1988, 16. Επαγγελματικό.
- Αναγνώστου, Α 1835. Το ΕΠ < αναγνώστης, κατώτερο εκκλησιαστικό αξίωμα, πβ και Βαγιακάκος 1959, 206, 236-7. Ο Μπούτουρας 1912, 109 μαρτυρεί ότι στην Ήπειρο υπάρχει και ομώνυμο βαπτιστικό. Αξίωμα - πατρωνυμικό.
- Αναδέλης, Β 1891.
- Αναντόλης, ΙΒ 1904. *Ανατόλης* 1913. Το ΕΠ < το τουρκ. anadolu "ανατολήτης", πβ και ΚΒ anadulısu, Parahagi 1974, 152. Πατριδωνυμικό.
- Αναστασίου, Α 1772. *Στάμκος Αναστασίου, Βούλγαρης*. Το ΕΠ < το ΒΑ Αναστάσιος. Πατρωνυμικό. Ο Στάμκος (Στέφανος) Αναστασίου, δημογέροντας της Κοζάνης, ίδρυσε το Στάμκειο κληροδότημα για την ανέγερση και συντήρηση του νοσοκομείου της Κοζάνης, Παπαϊωάννου 1991, 108.
- Ανδρέου, Β 1889. Το ΕΠ < το ΒΑ Ανδρέας. Πατρωνυμικό.
- Ανθήπατος (το ορθό Ανθύπατος), Α 1795. Το ΕΠ < ανθύπατος. Αξίωμα.
- Ανθούλης, Ι 1901. Το ΕΠ < το ΒΑ Άνθος, βλ. ΕΠ *Παπα Άνθος*. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σαμαρίνα.

- Αντάρης, Β 1891. Το ΕΠ < αντάρα, πβ και Βλαστός 1931, 363. Παρωνύμιο.
- Αντωνακόπουλος, ΛΑ 1916. Το ΕΠ < Αντωνάκης, ΥΠΟ του ΒΑ Αντώνιος, + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Αντωνιάδης, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < το ΒΑ Αντώνιος + παραγ. κατάλ. -άδης. Πατρωνυμικό.
- Αντωνίου, ΙΔ 1905. Το ΕΠ < το ΒΑ Αντώνιος. Πατρωνυμικό.
- Αντωνόπλος, ΚΣΤ 1914. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αντωνίου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπλος < όπουλος με κώφωση του /w/. Πατρωνυμικό.
- Αξιώτης, Α 1795. *Ακζότης, Αγζότης* 1786. Το ΕΠ < το όνομα του νησιού Αξιά = Νάξος + παραγ. κατάλ. -ιώτης, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 26, 31, Μπούτουρας 1912, 128, Κριαράς 1932, 182, Μανασσιδής 1934-5, 221. Πατριδωνυμικό.
- Αξιωτούλης, Α 1807. *Αξζοτούλης*. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αξιώτης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατριδωνυμικό.
- Αποστόλης, Α 1792. Το ΕΠ < το ΒΑ Αποστόλης. Πατρωνυμικό.
- Αποστολόπουλος, Λ 1915. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αποστόλης ή Αποστόλου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Αποστόλου, Β 1870. Το ΕΠ < το ΒΑ Απόστολος, πβ Βαγιακάκος 1959, 241. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναγράφεται "*πρώην Ευταξίας*", ό.βλ.
- Αποστολούλης, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αποστόλης ή Αποστόλου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης. Πατρωνυμικό.
- Απρίλης, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < Απρίλης, όνομα μήνα. Παρωνύμιο.
- Αραμπατζής, Α 1849. *Αραβατζής* 1909. Το ΕΠ < το τουρκ. arabacı "καταγωγέας". Επαγγελματικό. Ο μακεδονομάχος Δημήτριος Αραμπατζής είχε το παρατσούκλι Μπαλαμπάρας, Παπακωνσταντίνου 1992, 269.
- Αράπης, Α 1798. Το ΕΠ < αράπης κι αυτό < το τουρκ. arab "Αραβας, νέγρος". Το προσηγορικό αράπης σύμφωνα με το ΙΑΝΕ χρησιμοποιήθηκε για την ονομασία τόπων με τη σημασία "δαίμονας, φάντασμα μελανόμορφο, άλλοτε ευεργετικό για τους ανθρώπους και άλλοτε όχι". Ο Μπουντώνας 1892, 93 το αναφέρει ως όνομα βοδιού. Παρωνύμιο.
- Αρβανίτης, Α 1773. *Αλβανίτης* 1784. Το ΕΠ < αρβανίτης < Αλβανία + παραγ. κατάλ. -ίτης. Σύμφωνα με το ΙΑΝΕ το εθνικό αρβανίτης χρησιμοποιείται όχι μόνο για να δηλώσει άνθρωπο αλβανικής καταγωγής, αλλά και τον "θορυβοποιό, τον οξύθυμο, το δόλιο κλπ.". Ακόμα μπορεί να δηλώνει τον πεισματάρη και επίμονο άνθρωπο, πβ Θωμόπουλος 1954, 23, Θωμό-

- πουλος 1988, 875, Βαγιακάκος 1962, 344-348 και 248-249, Τριανταφυλλίδης 1982, 30, 36, 178, 185. Εθνικό - παρωνύμιο. Από τη γενιά του Αρβανίτη καταγόταν ο Νικόλαος Κασίμης ή Κασιμούλης, αγωνιστής του 1821, Λιούφης 1924, 314.
- Αργύρης, Α 1771. Το ΕΠ < Αργύρης, ΥΠΟ του ΒΑ Ανάργυρος, πβ Μπούτουρας 1912, 56. Πιθανή η σχέση του και με το πολύτιμο μέταλλο ασήμι, πβ Κατσουλέας 1983, 52. Πατρωνυμικό.
- Αργυρός, Β 1887. Το ΕΠ < αργυρός, με τη σημασία "ο έχων λάμπιν, την λευκότητα του αργύρου", ΙΛΝΕ. Πιθανή και η προέλευσή του από το ΒΑ Αργυρώ. Ο Μπούτουρας 1912, 55-56 σχετίζει τα Αργύρης, Αργυρώ και με τους αγίους Αναργύρους και με το αρχαίο όνομα Αργυρώ. Το ΕΠ είναι γνωστό και στους Βυζαντινούς, βλ. Άμαντος 1957, τ. Β2 111, 387-388. Παρωνύμιο - μητρωνυμικό.
- Αρματωλός, Α 1770. Το ΕΠ < το αρματολός κι αυτό < το ΚΒ *armatulu* "οπλισμένος", πβ και *Parahagi* 1974, 204. Επαγγελματικό.
- Αρμένης, Α 1766. Το ΕΠ < αρμένης, κάτοικος της Αρμενίας, πβ και Μπούτουρας 1912, 126. Κατά την Κολλέκα 1983, 10 το ΕΠ μπορεί να σχετιστεί και με το χωριό *Armeni* της Αλβανίας στην περιοχή της Λιαπουριάς, πβ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Εθνικό.
- Αρμενιάδης, Β 1890. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αρμένης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άδης. Εθνικό.
- Αρμενόπουλος, Α 1801. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αρμένης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ. Εθνικό.
- Αρμενούλης, Α 1774. Το ΕΠ < το ΕΠ *Αρμένης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Εθνικό. Ένας Νικόλαος Γ. Αρμενούλης ήταν μεγάλεμπορος στην Πέστη, επίτροπος και έφορος των σχολείων μετά τον επαναπατρισμό του και ευεργέτης της πόλης. Άλλος ομώνυμός του διετέλεσε τελευταίος κατά την τουρκοκρατία και πρώτος μετά την απελευθέρωση (1912-13) δήμαρχος Κοζάνης, Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Αρχιμανδρίτης, Β 1903. Το ΕΠ < αρχιμανδρίτης, πβ Βαγιακάκος 1959, 206-7, 230, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 51. Αξίωμα.
- Αρχοντας, Α 1774. Το ΕΠ < άρχοντας. Πιθανή η σχέση του και με τα ΒΑ Αρχοντής, Αρχόντω, πβ και Σπανός 1982, 62. Αξίωμα.
- Ασβεστάς, Β 1867. *Αζβεστάς*, *Ασβεστάης* 1893. Το ΕΠ < ασβέστης + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό.
- Ασημίνας, Α 1786. *Ασμίνας* 1798. Το ΕΠ < το ΒΑ Ασημίνα, πβ Μπουτάννας

- 1892, 68, Μπούτουρας 1912, 143, Σπανός 1981, 27. Μητρωνυμικό.
- Ασημινούλης, Α 1795. *Ασημινούλης*, *Ασημενούλης* 1828. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ασημίνας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Μητρωνυμικό.
- Ασημόπουλος, ΚΘ 1915. Το ΕΠ προϋποθέτει κυριώνυμο *Ασημος* ή *Ασημής* < ασήμι + παραγ. κατάλ. -όπουλος, πβ και Μπούτουρας 1912, 143. Παρωνύμιο.
- Ασιμένος, ΙΣΤ 1906. *Ασιμένιος* 1907. Το ΕΠ < ασημένιος < ασήμι < άσημος, πβ Ανδριώτης 1971, 38, Μπούτουρας 1912, 143. Παρωνύμιο.
- Ασταρατζής, Α 1759. *Ασταρτζής*. Το ΕΠ < το τουρκ. *astar* "φόδρα", πβ Παπανικολάου 1973, 44, Γεωργίου 1962, 343 "αστάρ, πανί κατώτερο που μεταχειρίζονται για φόδρα". Επαγγελματικό.
- Αστραποκαμένος, Α 1788. Το ΕΠ < αστραποκαμένος κι αυτό < αστραπή + καμένος, μετοχή παθητικού παρακειμένου του ρήματος καίω, πβ και Ανδριώτης 1975, 399. Παρωνύμιο.
- Ατζαλής, Α 1809. Το ΕΠ από τη λέξη άτζα, άντζα + τουρκ. παραγ. κατάλ. -λι. Το άντζα σημαίνει "πόδι, μηρός", πβ. γαλλ. *anche*, αρχ. γαλλ. *hanche*. Για άλλες ετυμολογίες βλ. ΙΛΝΕ στη λέξη, Άμαντος 1964, 245 και *Parahagi* 1974, 160. Πβ επίσης ΕΠ Ατζανός και ΠΑΡ Ατζάς "με μακριά πόδια" στη Σαμοθράκη. Παρωνύμιο.
- Ατλαζής, Α 1787. Το ΕΠ < το τουρκ. -αραβ. *atlas* "ατλάξι, είδος γυαλιστερού υφάσματος από μετάξι". Ο Μπούτουρας 1912, 150 μαρτυρεί και γυναικείο ΒΑ Ατλάζω στη Μακεδονία "διά το πολυτελές". Επαγγελματικό. Ο Ιωάννης Παπανικολάου Ατλάζης υπήρξε δάσκαλος της σχολής της Κοζάνης, Λιούφης 1924, 222-5.
- Ατλαζίνας, Α 1771. Το ΕΠ < Ατλαζίνα, ΑΝΔ του Ατλαζής, ό.βλ. Πβ όμως και Σπανός 1989-90, 256 που αναφέρει γυναικείο ΒΑ Ατλάζω και Ατλαζίνα στον Τίρναβο. Μητρωνυμικό.
- Ατλαζούλης, Α 1772. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ατλαζής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Αυλιώτης, Α 1786. *Αβληότης* 1779. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Αυλές του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό. Ο Γεώργιος Αυλιώτης κατά την εποχή του Αλή πασά ήταν αρχηγός της μιας από τις δυο κοινοτικές παρατάξεις της Κοζάνης και είχε την υποστήριξη του σουλτάνου. Αρχηγός της αντίπαλης παράταξης, την οποία υποστήριζε ο Αλή πασάς, ήταν ο Ρούσης *Κοντορούσης*, ό.βλ. Ο αγώνας των δύο φατριών πήρε τη μορφή πολέμου αλληλοεξόντωσης με ολέθριες συνέπειες

- για την πόλη, Γουναρόπουλος 1872, 491, Λιούφης 1924, 61-63, 65, 69-78, 287-8, Παπαϊωάννου 1991, 121-2.
- Αφέντογλου**, Β 1859. Το ΕΠ < αφέντης < το τουρκ. efendi κι αυτό < το αυθέντης + τουρκ. κατάλ. ođlu. Ο Μπούτουρας 1912, 110 μαρτυρεί και ΒΑ που προέρχονται από την τιμητική αυτή επίκληση προς αξιωματούχους ή και προς τους γονείς. Παρωνύμιο.
- Αφέντουλας**, Β 1894. Ίσως να είναι εξελληνισμένος τύπος του ΕΠ *Αφέντογλου*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Αφέντουλου**, ΙΖ 1907. Το ΕΠ < αφέντης, βλ. ΕΠ *Αφέντογλου*, + ΚΒ άρθρο -lu. Ο Σπανός 1989α, 135 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Αφέντουλου στον Τίρναβο. Παρωνύμιο.
- Αφθονίδης**, Ζ 1900. Το ΕΠ < άφθονος + παραγ. κατάλ. -ίδης. Ίσως το ΕΠ αποτελεί εξελληνισμένο τύπο του τουρκικής προέλευσης ΕΠ Μπερεκέτογλου. Παρωνύμιο.
- Αχράνης**, ΛΒ 1916. Ο Αραβαντινός 1909, 27 "αχρειάνης, ο αχρείος". Πβ επίσης Μπόγκας 1964, 70 "αχρειάν'ς, ο βωμολόχος". Ο Παπανικολάου 1973, 47 "αχρειάνκους". Παρωνύμιο.
- Βαβλιάρας**, ΙΔ 1905. Το ΕΠ < βάβουλας, το έντομο μπουρίμπουλας + μεγεθυντική παραγ. κατάλ. -άρας, κατά το σχήμα: Βαβουλιάρας > Βαβλιάρας με κώφωση. Παρωνύμιο.
- Βαγγέλης**, Α 1760. Το ΕΠ < το ΒΑ Ευάγγελος. Πατρωνυμικό.
- Βαγγέλινας**, ΚΒ 1912. Το ΕΠ < Βαγγέλινα, ΑΝΔ του Βαγγέλης, ό.βλ., πβ και Αναγνωστόπουλος 1923, 122. Μητρωνυμικό.
- Βάγιας**, Β 1887. *Βάιας* 1878. Ο Λάμπρου 1896, 179 θεωρεί το όνομα Βάιας απόδοση του ονόματος της γνωστής αλβανικής οικογένειας Μπούα, βλ. ΕΠ *Μπούγιας και Σπάτας*. Πιθανή η σχέση του με το ΒΑ Βάια, Βάγια από την εκκλησιαστική γιορτή των Βαΐων. Βλ. και Μπουντώνας 1892, 68, Μπούτουρας 1912, 88, Κατσάνης 1979, 176. Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Βαγινάς**, Α 1759. *Βαγενάς, Βαϊνάς*. Το ΕΠ < βαγένι "βαρέλι για κρασί", ίσως < το σλαβ. vagan, Ανδριώτης 1971, 45. Επαγγελματικό.
- Βάγκος**, Α 1825. Το ΕΠ < το ΒΑ Ευάγγελος. Πατρωνυμικό.
- Βαΐτσης**, Α 1770. Το ΕΠ < Βαΐτσης, ΥΠΟ του ΒΑ Βάιος, βλ. ΕΠ Βάγιας, πβ και Μπούτουρας 1912, 88, Συμεωνίδης 1992, 83, Σπανός 1987α, 119. Πατρωνυμικό.
- Βαλαγιάννης**, Β 1894. *Μπαλιαγιάννης* 1857, *Βαλλιαγιάνης* 1904. Το ΕΠ <

σως < μπάλα "κεφάλι" ή < Βαλαάς, < το τουρκ. vallah "μα το Θεό", + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο. Ο Νικόλαος Βαλλαγιάννης υπήρξε δάσκαλος και διευθυντής της σχολής της Κοζάνης, Λιούφης 1924, 249.

- Βαλανίδα**, Α 1848. Το ΕΠ < βαλανίδι + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Βαλάντης**, Β 1890. Το ΕΠ < το ΒΑ Βαλάντης, πβ και ΒΑ Χρυσοβαλάντης. Παρωνύμιο.
- Βαμβακάς**, Β 1893. Το ΕΠ < βαμβάκι + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό. Η οικογένεια Βαμβακά θεωρείται ότι κατάγεται από τον Κόμανο, Καλινδέρης 1958, 16. Κατά τον Παπασιώπη 1977, 105 το επώνυμο της οικογένειας Βαμβακά ήταν Παπαηλία. Ο Ηλίας Κ. Βαμβακάς διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης (1919-1920), Παπαϊωάννου 1991, 18. Ο Χαρίσιος Ηλ. Βαμβακάς, πολιτικός και διπλωμάτης, εξελέγη βουλευτής και εκπροσώπησε τις ελληνικές μειονότητες στην οθωμανική βουλή. Αργότερα εκπροσώπησε την Ελλάδα σε επίσημες διπλωματικές αποστολές και διετέλεσε γενικός διοικητής Θράκης (1919-20) και Ανατολικής Μακεδονίας (1920-29). Τέλος εξελέγη γερουσιαστής και δήμαρχος Θεσσαλονίκης, Παπαϊωάννου 1991, 36.
- Βαντζιώτης**, Α 1770. *Βαντζότης*. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Βάντσα, σημ. Άνω - Κάτω Κώμη του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Βαντσιούλης**, Β 1897. Το ΕΠ < Βάντσιοι, ΥΠΟ του ΒΑ Ευάγγελος, + παραγ. κατάλ. -ούλης. Πατρωνυμικό.
- Βαρδακίδης**, ΚΑ 1911. Το ΕΠ < το ΕΠ *Βαρδάκας* + παραγ. κατάλ. -ίδης. Επαγγελματικό. Ο Βαρδάκας (Βαρδακίδης) Χαρίτων υπήρξε δάσκαλος της ελληνικής κοινότητας της Βουδαπέστης και κατόπιν καθηγητής στα σχολεία της Κοζάνης και της Σμύρνης.
- Βαρής**, Α 1766. *βαγγέλης και βαρίς*, Καλινδέρης 1958, 48. Το ΕΠ < βαρύς. Παρωνύμιο.
- Βαρσαμής**, Α 1760. *Βαρσάμης* 1760. Το ΕΠ < το ΒΑ Βαρσάμης και Βαρσαμής, πβ και Σπανός 1982, 61, κι αυτό < βάλσαμον, πβ και Μπούτουρας 1912, 136. Πατρωνυμικό.
- Βαρσαμούλης**, Α 1774. Το ΕΠ < το ΕΠ *Βαρσαμής*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Βαρταλάμης**, Α 1760. Το ΕΠ < βαρθαλαμίδι κι αυτό < *παρθαλαμίδιον "διαμέρισμα κιβωτίου", πβ Ανδριώτης 1971, 47. Παρωνύμιο.

- Βασιλείου, Α 1806. *Νάννος Βασιλῆς*, Καλινδέρης 1958, 68. Το ΕΠ < το ΒΑ Βασίλειος. Πατρωνυμικό.
- Βασίλινας, Β 1891. Το ΕΠ < Βασίλινα, ΑΝΔ του *Βασιλείου*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Βασιλόπουλος, Α 1915. Το ΕΠ < το ΕΠ *Βασιλείου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. - όπουλος. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται: "*εκ Τριπόλεως*".
- Βέιος, Β 1888. *Μπέης* 1894, *Μπέιος* 1903. Το ΕΠ < το τουρκ. bey "κύριος" + ελλ. παραγ. κατάλ. -ος, πβ και Κατσουλέας 1983, 61. Η χρήση του β αντί του μπ και η χρήση της ελληνικής κατάληξης -ος δείχνουν μια προσπάθεια εξελληνισμού του ονόματος. Αξίωμα.
- Βελεντζιάης, Α 1848. *Βελήντζιας* 1838, *Βελιντζιάς* 1839. Το ΕΠ < βελέντζα, πβ και ΕΠ *Βελέντσας*, + ΚΒ κατάλ. յալ, που δηλώνει αυτόν που του αρέσει κάτι, π.χ. fitǰǰ "γυναικάς". Παρωνύμιο.
- Βελέντσας, Β 1897. Το ΕΠ < βελέντζα, μάλλινο χοντρό κλινοσκεπάσμα. Η λέξη είναι γνωστή σε όλο το βαλκανικό χώρο, πβ αλβ. velenxë, τουρκ. velençe, velençe, σλαβ. velenca. Επαγγελματικό.
- Βελής, Β 1852. Ο Μπούτουρας 1912, 123-124 επικαλούμενος μαρτυρία του Αραβαντινού θεωρεί ότι το όνομα Βελής ανήκει στους Βαλαάδες της Ηπείρου και της Ελασσόνας και προέρχεται από το τουρκ. ΒΑ Veli < το τουρκ. veli "κηδεμόνας, συγγενής, άγιος". Παρωνύμιο.
- Βελίκαρης, Β 1886. Το ΕΠ < το σλαβ. velik "μεγάλος". Πιθανή και η σχέση του με το Βελήκος < το τουρκ. ΒΑ Βελής, πβ Αραβαντινός 1909, 101. Παρωνύμιο.
- Βελίκου, Β 1854. Το ΕΠ < Βελίκω = ΒΑ Βασιλική ή Πασχαλιά, πβ και Παπασιώπης 1972, 21, 90. Το ΒΑ Βελίκω σίγουρα πρέπει να συσχετισθεί και με το σλαβικό ΒΑ Velika < το σλαβ. επίθετο velik "μεγάλος", πβ και Οικονόμου 1991, 465-6. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /o/. Μητρωνυμικό.
- Βέλιος, Β 1876. *Βέλιος Κώτας* 1887. Το ΕΠ < το σλαβ. bel "άσπρος", βλ. και ΕΠ *Μπέλος*, πβ και Συμεωνίδης 1992, 84, Κατσουλέας 1983, 62. Πιθανή η σχέση του και με το ελλ. βυζαντινό ΒΑ Βελισσάριος, πβ. Μπούτουρας 1912, 102. Ο Parahagi 1974, 1261 το αναφέρει ως όνομα σκύλου. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Βέλκος, Β 1890. Το ΕΠ < το ΕΠ *Βέλιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Βενάγας, Β 1897. Το ΕΠ σύνθετο πιθανόν από το ΒΑ Βένος < Μένος < το ι-

- ταλ. Benedetto, πβ Τριανταφυλλίδης 1982, 15 και το τουρκ. ağa "κύριος" με ανέβασμα του τόνου. Πατρωνυμικό.
- Βεριάνης, Α 1780. Το ΕΠ < το τουρκ. vıran "ερείπιο, κατεστραμμένος". Πβ στην Ήπειρο "βεργιάνι, ερημότοπος", Μπόγκας 1966, 12. Στην Κοζάνη απαντά "βιράνκους", Αλευράς 1979, 75. Παρωνύμιο.
- Βεριώτης, Α 1774. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Βέροια + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Βερούλης, Α 1780. *Βιρούλης*. Το ΕΠ < το ΚΒ νεμ "αληθινός" + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Βερροιαίος, Α 1797. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Βέροια. Το ΕΠ αποτελεί λόγοι σχηματισμό, πβ και ΕΠ *Βεριώτης*. Πατριδωνυμικό.
- Βζούκης, Β 1890. Το ΕΠ < το τουρκ. bozuk "χαλασμένος", bǰzǰk "ζαρωμένος". Παρωνύμιο.
- Βηλιζινός, Α 1807. *Βελιστινός* 1869. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Βελίστι, σημ. Λευκοπηγή του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ινός. Πατριδωνυμικό.
- Βήτας, Α 1825. Το ΕΠ < το ΚΒ Vitǎ, ΥΠΟ του ΒΑ Βικτωρία, πβ Κατσάνης 1990, 55. Ίσως να έχει παρετυμολογική σχέση με το βήτα, το δεύτερο γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου. Μητρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Βινιώτης, Α 1850. *Βινιώτης Κώτας* 1884, *Βενιώτης* 1890, *Βενιότης* 1900. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Βίνιανη, σημ. Λευκάδιον της Επαρχίας Βοΐου του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Βιττές, ΙΑ 1902. Το ΕΠ μάλλον από το σλαβ. vitez "ιπότης, ήρωας". Παρωνύμιο.
- Βλάχας, Θ 1901. *Ναούμ στέργιου βλάχας*, Καλινδέρης 1958, 55. Το ΕΠ < βλάχα. Μητρωνυμικό.
- Βλάχος, Α 1766. Το ΕΠ < βλάχος. Το όνομα βλάχος που αρχικά ήταν εθνικό ως προσηγορικό σημαίνει τον κτηνοτρόφο, τον επαρχιώτη, το χωρικό, τον άξεστο, τον κακότροπο, πβ Θωμόπουλος 1954, 23, Βαγιακάκος 1962, 257, Θωμόπουλος 1988, 875. Εθνικό - παρωνύμιο.
- Βόγκας, Α 1832. Ο Μπόγκας 1964, 79 αναφέρει: "βόγγις, οι σφεντόνες από τον ήχο που κάνουν καθώς περιστρέφονται". Παρωνύμιο.
- Βολιώτης, Β 1870. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Βόλος + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Βόλτζιος, Α 1769. *γιάννης βόλτζιου*, Καλινδέρης 1958, 30. Το ΕΠ από το

- σλαβ. vīlk με τσιτακισμό, πβ και ΕΠ *Βέλκος*. Ο Κυριακίδης 1915, 359 το θεωρεί σλαβικό, αν και το σχετίζει και με το βυζαντινό Βούρτζης. Παρωνύμιο.
- Βολτζιούλης, Α 1784. *Βολτζούλης* 1787. Το ΕΠ < το ΕΠ *Βόλτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ.
- Βουβαλάρης, Α 1773. Το ΕΠ < βουβάλι + παραγ. κατάλ. -άρης < λατ. -arius. Επαγγελματικό.
- Βουβαλιάς, Α 1791. Το ΕΠ < βουβαλιά, δέρμα βούβαλου, πβ και βυζαντινό παρωνύμιο Βουβάλης "προς δήλωσιν μωρίας", Κουκουλές 1954-5, 73. Βλ. και ΕΠ *Βουβαλάρης*. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Βουβώνας, Β 1894. *Βουβόνας* 1908. Το ΕΠ πιθανόν < Βουβόνα, εξελληνισμένος τύπος του Μπουμπόνα, ΑΝΔ του *Μπουμπός*, ό.βλ., ή < Βουβός + μεγθ. κατάλ. -όνας. Μητρωνυμικό.
- Βουδώνινας, Β 1890. *Μπουντώνινας* 1903. Το ΕΠ < Βουδώνινα, ΑΝΔ του ΕΠ *Βουδώνας*, *Μπουντώνης*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Βούζας, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < βούζια, το φυτό sambuco (albero), η βρομοξιυλιά. Ο Αραβαντινός 1909, 29 "τα βούζια, φυτόν αχρείον, κάκοσμον, παράγον καρπόν εν είδει βότρυος". Πβ Μπόγκας 1964, 81, Βλαστός 1931, 450, Ραπαχάγι 1974, 1280. Το ΕΠ πιθανόν να αποτελεί και εξελληνισμό του ΕΠ *Μπούζης*, ό.βλ. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται καταγόμενος "εξ *Αθηνών*".
- Βούλγαρης, Α 1767. *Βούλγαρος* 1792, *Βούργαρης Υφαντής* 1770. Το ΕΠ < βούλγαρος, βλ. και Βαγιακάκος 1962, 262, Θωμόπουλος 1988, 876. Το ΕΠ είναι γνωστό και διαδεδομένο σε όλη την Ελλάδα, πβ Σ. Θεοτόκη 1936, 278-284. Εθνικό. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα χρόνια 1746-51 ο διαπρεπής διδάσκαλος του γένους Ευγένιος Βούλγαρης διετέλεσε διευθυντής της σχολής της Κοζάνης, της περίφημης Στοάς, Ζαβίρα 1972, 290, Παπαϊωάννου 1991, 40.
- Βουλγαροκώστας, Β 1890. Το ΕΠ < το εθνικό βούλγαρος, βλ. ΕΠ *Βούλγαρης*, + Κώστας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος. Εθνικό.
- Βουλγαρόπουλος, Β 1857. Το ΕΠ < το ΕΠ *Βούλγαρης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Εθνικό.
- Βουλιάρας, Α 1791. *Βούλιαρης* 1834. Το ΕΠ < "βούλλιαρη ή βύλλιαρη, χόρτο σποργιάρικο κατάλληλο για σκούπες, βούλερις (σόργον το κοινό), αγριόσκουπα", Μπόγκας 1964, 77. Το βούλερι < το ΑΕ όλυρα, πβ και ΚΒ *vuīear*, Ραπαχάγι 1974, 1281. Παρωνύμιο.

- Βούλιας, Γ 1898. Το ΕΠ < "βούλιας, χόρτο δηλητηριώδες", Παπανικολάου 1973, 59, Παπανικολάου 1973, 270. Παρωνύμιο.
- Βούλκοαρβανίτης, Α 1770. Το ΕΠ < σλαβ. vīlk "λύκος" + *Αρβανίτης*, ό.βλ. Παρωνύμιο - εθνικό.
- Βουρβουσιώτης, ΙΣΤ 1906. *Μπορμπουτσκό* 1912. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Μπουρμπουσκό, σημ. Επαχώρι του νομού Καστοριάς με εξελληνισμό, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Βούρναρης, Α 1765. Το ΕΠ < φούρναρης με τροπή του φ σε β. Επαγγελματικό.
- Βουρτάς, Β 1876. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. burda "εδώ" με εξελληνισμό. Βλ. και ΕΠ *Μπουρντάς*. Παρωνύμιο.
- Βουρτούσης, Β 1888. Το ΕΠ ίσως από το αλβ. burrë + Δούσης, ΥΠΟ του ΒΑ Θεόδωρος ή Θεοδόσιος, πβ Κολλέκα 1987, 84. Παρωνύμιο.
- Βράζιας, Α 1808. *Βράζας* 1815. Το ΕΠ πιθανόν από το όνομα του χωριού Μπριάζα, σημ. Δίστρατο του νομού Ιωαννίνων με εξελληνισμό, πβ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Βράκας, Α 1769. Το ΕΠ < βράκα + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Βριάβας, Α 1784. Το ΕΠ < ίσως από το ΚΒ vneavā "θόρυβος" κι αυτό < το σλαβ. vneva "σαματάς", πβ Ραπαχάγι 1974, 1279. Παρωνύμιο.
- Βύκους, ΚΒ 1913. *Βίκας* 1913. Το ΕΠ ίσως < βίκος, είδος φυτού. Πιθανή η σχέση του και με τη γνωστή ομώνυμη χαράδρα του Ζαγορίου για την ετυμολογία της οποίας βλ. Οικονόμου 1991, 671-2. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Παρωνύμιο.
- Βώζιους, ΙΔ 1905. Το ΕΠ αποτελεί εξελληνισμό του ΕΠ *Μπόζιος*, ό.βλ. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Παρωνύμιο.
- Γάβρος, Α 1767. Το ΕΠ < γάβρος, είδος δέντρου, μτφ "περήφανος, καμαρωτός", πβ Αραβαντινός 1909, 31, Βλαστός 1931, 456, Παπανικολάου 1973, 65. Παρωνύμιο.
- Γαζής, Α 1759. Το ΕΠ < το τουρκ. gazi "μαχητής". Παρωνύμιο. Η οικογένεια Γαζή θεωρείται ότι μετανάστευσε από τα Άγραφα, Λιούφης 1924, 43.
- Γαζούλης, Α 1769. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γαζής*, ό.βλ. + παραγ. κατάλ. -ούλης. Παρωνύμιο.
- Γαλάζιας, Α 1778. Το ΕΠ < γαλάζιος. Κατά πληροφορία του Παπανικολάου 1973, 65 "γαλάζια ονομάζουν το νεκροταφείο του χωριού μου". Παρωνύμιο.

- Γαλάνης, Α 1813. *Γαλάνης Χτενιώτης* 1907. Το ΕΠ < γαλανός + κατάλ. -ης. Η μετακίνηση του τόνου γίνεται κατά το σχήμα: στρογγυλός - Στρογγύλης, καστανός - Καστάνης, κλπ. Ο Μπουντώνας 1892, 93 το αναφέρει ως όνομα βοδιού. Ο Βλαστός 1931, 410 θεωρεί ότι προέρχεται από όνομα σκύλου. Παρωνύμιο.
- Γαλάτζης, Β 1858. Το ΕΠ ίσως αποτελεί παραλλαγή του ΕΠ *Γαλάζιας*, ό.βλ., με τροπή του τριβόμενου ζ σε στιγμικό τζ [dz/ts]. Κάπως απίθανο να συνδέεται με τη λέξη γάλα και τα παράγωγά της. Παρωνύμιο.
- Γαμβρογεώργος, ΚΔ 1913. Το ΕΠ < γαμβρός + ΒΑ Γεώργιος, βλ. και Αναγνωστόπουλος 1923, 125, Τριανταφυλλίδης 1982, 107. Παρωνύμιο.
- Γάννας, Β 1868. *Γάνος* 1910. Το ΕΠ < γάνα και γανάδα, πράσινη σκουριά στα αγάνωτα σκεύη, λευκό επίχρισμα της γλώσσας που δημιουργείται από αρρώστια, δίψα, δυσπεψία, μουντζούρα με την οποία αλείφουν όσους διαπομπεύουν, μτφ ρεζίλιμα. Ο Μπόγκας 1964, 87 "γάνα, η μουντζούρα από ξύλα ή μαυρισμένα αγγεία, μτφ η ηθική κηλίδα, η καταισχύνη". Ο Παπαϊωάννου 1976, 28 "γάνα, η σκληρή κρούστα που πιάνει το οικιακό σκεύος όταν δεν πλυθεί από τα λίπη ή τα υπολείμματα του φαγητού". Ο Αραβαντινός 1909, 15 παραδίδει τη λέξη γανάδα "ο εις το μέρος της επιφανείας της θαλάσσης φαινόμενος διάφορος χρωματισμός, ον προκαλεί ελαφρά πνοή ανέμου, ενώ πέριξ είναι γαλήνη". Ο Παπανικολάου 1973, 67 "γάνα, η επιπολάζουσα σε στάσιμο νερό πράσινη σχοινοτενής ουσία. Το λευκό επίχρισμα που σχηματίζεται στη γλώσσα του ανθρώπου από δίψα ή αρρώστια". Παρωνύμιο.
- Γάτζιος, Α 1765. *Γάτζος* 1786. Το ΕΠ < Γάτσιος, Γάτσης, με τσιτακισμό, κι αυτό < το Γάκης, συγκεκριμένος τύπος του Γεωργάκης, < το ΒΑ Γεώργιος, πβ και Μπούτουρας 1912, 60. Πατρωνυμικό.
- Γάτος, Α 1766. Το ΕΠ < γάτος. Παρωνύμιο.
- Γατούλης, Α 1779. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γάτος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γελαδάρης, Α 1765. *Αγελαδάρης* 1849. Το ΕΠ < αγελαδάρης με αποβολή του α-, κι αυτό < αγελάδα + παραγ. κατάλ. -άρης < λατ. -agius, πβ ΕΠ *Γκοβι - ντάρος*, βλ. και Βλαστός 1931, 285. Επαγγελματικό.
- Γεννηματάς, Α 1916. Το ΕΠ < γεννήματα, γεωργικά προϊόντα + παραγ. κατάλ. -άς. Στην Ήπειρο λέγεται ειδικότερα το ξεσπυρισμένο καλαμπόκι, βλ. και Μπόγκας 1964, 89, Μπουντώνας 1892, 80. Επαγγελματικό - παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Αθήνα.

- Γεράκης, Β 1896. Το ΕΠ < γεράκι, απ' όπου ο Μπούτουρας 1912, 134 μαρτυρεί ΒΑ Γεράκης "δια το ορμητικόν της πτήσεως", το ίδιο και ο Κυριακίδης 1915, 354. Ο Σπανός 1989α, 136 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Γεράκω στον Τίρναβο. Το ΕΠ είναι γνωστό και στο Βυζάντιο, πβ Βαγιακάκος 1959 192-195. Βλ. και ΕΠ *Μπαζντάρης*. Παρωνύμιο.
- Γεωργάκας, Β 1865. Το ΕΠ < το ΒΑ Γεώργιος + παραγ. κατάλ. -άκας. Πατρωνυμικό.
- Γεωργαλής, Β 1860. *Γουργαλής* 1900, *Γουργαλάς* 1909. Το ΕΠ < το ΒΑ Γεώργιος + παραγ. κατάλ. -λής. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Γεωργαλή/ά θεωρείται ότι μετανάστευσε από τα Άγραφα, Λιούφης 1924, 43.
- Γεωργαντζιάς, Α 1760. Το ΕΠ από το τουρκ. yorgan "πάπλωμα" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ci, πβ και Γεωργίου 1962, 44. Επαγγελματικό.
- Γεωργαντζούλης, Α 1791. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γεωργαντζιάς*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Γεωργίου, Α 1760. Το ΕΠ < το ΒΑ Γεώργιος. Πατρωνυμικό. Το 1916 στον κώδικα: "*Γεωργίου εκ Κων/πόλεως*".
- Γεωργούλας, Β 1854. Το ΕΠ < ΕΠ *Γεωργίου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλας, ΥΠΟ. Ο Λάμπρου 1905, 287 το θεωρεί μητρωνυμικό < Γεωργούλα < ΒΑ Γεωργία. Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Γεωργούλης, Β 1875. *Γιοργούλης* 1857. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γεωργίου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Γήτσκος, ΙΑ 1902. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ίτζος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Γιάκος, Β 1873. *Κυρ Γιάκος* 1907. Το ΕΠ < Γιάκος, ΥΠΟ του Κυριάκος ή του Ιακώβ, βλ. Αραβαντινός 1909, 101. Λιγότερο πιθανή για την περιοχή η εκδοχή του Τριανταφυλλίδη 1982, 79 από το σλαβ. jak "δυνατός". Πατρωνυμικό.
- Γιαννακόπουλος, Β 1874. Το ΕΠ < Γιαννάκης + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Το Γιαννάκης < Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται: "*από Κάλλιανη*".
- Γιάνναρος, Α 1776. Το ΕΠ < Γιάννης, βλ. ΕΠ *Γιαννακόπουλος*, + μεγεθυντική παραγ. κατάλ. -αρος. Πατρωνυμικό.
- Γιανναρούλης, Α 1774. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γιάνναρος*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Γιαννιώτης, Β 1888. Το ΕΠ από το όνομα της πόλης Γιάννενα + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.

- Γιαννοβιάς, Α 1760. *Γιαννοβιάς (Μπαγκανάρης), Γενουβιάς, Παπακωνσταντίνου* 1992, 369. Το ΕΠ προέρχεται από το Γιαννουβιά που σημαίνει "η γυναίκα ή νύφη του Γιάννη", κατά το σχήμα: ΒΑ + -βιά, πβ Μπόγκας 1966, 201, Κατσάνης 1982, 262. Στην Ήπειρο "Μάνθουβα, Νάσιουβα, Παύλουβα, η γυναίκα του Μάνθου, του Νάσιου, του Παύλου", Μπόγκας 1964, 445. Μητρωνυμικό.
- Γιάννος, Β 1861. Το ΕΠ < Γιάννος, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Πιθανή η παραγωγή του και από το θηλυκό Γιάννου, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννα, πβ Μπουρντάνας 1892, 69. Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Γιαννούλης, Α 1796. *Γιαννούλας, Παπακωνσταντίνου* 1992, 369. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γιάννος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Γιανουλόπλος, ΚΔ 1914. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γιαννούλης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπλος < όπουλος με κόφωση του /u/. Πατρωνυμικό.
- Γιάντζιος, Α 1767. *Γιάντζος Βλάχος* 1783, *Γιάντσιοι* 1872. Το ΕΠ < το σλαβ. *Γανσε*, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Δε θεωρούμε πολύ πιθανή την ερμηνεία που προτείνει ο Οικονόμου 1991, 410 < το τουρκ. *yançı* "αυτός που καλύπτει το πλάγιο μέρος μιας στρατιωτικής παράταξης". Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Γιάντζιου θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Γιαντζιούλης, Α 1774. *Γιαντζιούλης*. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γιάντζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Γιάντσινας, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < Γιάντσινά, ΑΝΔ του *Γιάντζος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Γιαπράκας, Β 1877. *Γιαπράκος, Παπακωνσταντίνου* 1992, 272. Το ΕΠ < το τουρκ. *yarpak* "φύλλο, αμπελόφυλλο, ντολιάς". Παρωνύμιο.
- Γιάτσης, ΙΗ 1908. Το ΕΠ μάλλον < Γιάκας - Γιάκης, ΥΠΟ των ΒΑ Γεώργιος, Κυριάκος με τσιτακισμό. Πατρωνυμικό.
- Γιαχνίκας, Α 1828. Το ΕΠ < το τουρκ. *yahnı* "είδος φαγητού, όπου τα διάφορα λαχανικά τσιγαρίζονται με κρεμμύδι και πολύ λάδι" + παραγ. κατάλ. -ίκας, ΥΠΟ. Παρωνύμιο. Ο Ζήσης Γιαχνίκας υπήρξε μακεδονομάχος, Παπαϊωάννου 1991, 41.
- Γίδαας, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < γίδα. Ίσως να έχει σχέση και με το επαγγελματικό γιδάς, γνωστό ήδη από το Βυζάντιο, με ανέβασμα του τόνου, πβ Μηνάς 1988, 336. Παρωνύμιο - επαγγελματικό. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Άμφισσα.
- Γιλιάς, Β 1890. Το ΕΠ < γιλιά, η ελιά στο κοζανίτικο ιδίωμα. Παρωνύμιο.

- Γινουβίτζας, Β 1859. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γιαννοβιάς*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίτσα, ΥΠΟ. Μητρωνυμικό.
- Γιοβάνινας, Β 1881. Το ΕΠ < Γιοβάνινα, ΑΝΔ του *Γιοβάνος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Γιοβάνος, Α 1767. Το ΕΠ < το ΒΑ *Γιοβάνης-ος* = *Γιάννης* που απαντά στους σλαβόφωνους. Πατρωνυμικό.
- Γιοβανούλης, Α 1773. *Γιβανούλης* 1784. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γιοβάνος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Γιοργούς, Β 1887. Το ΕΠ < το ΒΑ Γεωργία, πβ Μανασσεΐδης 1934-5, 222. Μητρωνυμικό.
- Γιουργής, ΚΓ 1913. Το ΕΠ < το ΒΑ Γεώργιος + παραγ. κατάλ. -ής. Η παραγωγική κατάληξη -ής είναι χαϊδευτική κυρίως ονομάτων, πβ Θεωδωρής, Πετρής κλπ., βλ. και Ανδριώτης 1971, 118-19. Πατρωνυμικό.
- Γιούφτος, Α 1839. Το ΕΠ < γύφτος, "γιούφτος" στο τοπικό ιδίωμα. Παρωνύμιο - εθνικό.
- Γιοχάζης, Α 1760. *Ιωχάζης* 1760.
- Γιρακόπλους, Ι 1901. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γεράκης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Παρωνύμιο.
- Γιργούσης, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < το ΒΑ Γεώργιος + παραγ. κατάλ. -ούσης < αλβ. παραγ. κατάλ. -ush, ΥΠΟ, πβ και Κολλέκα 1987, 84, Σπανός 1987α, 119, Γέργος, Γεργούσης. Πατρωνυμικό.
- Γιώτης, Α 1849. Το ΕΠ < το ΒΑ Παναγιώτης, πβ και Μπούτουρας 1912, 95. Πατρωνυμικό.
- Γκαβογιάννης, Α 1802. Το ΕΠ < γκαβός, < το ΚΒ *ganv* κι αυτό < το λατ. *canus*, + ΒΑ Γιάννης, πβ και Παπανικολάου 1973, 76. Παρωνύμιο.
- Γκαβογιαννούλης, Α 1797. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκαβογιάννης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ, πβ και Περρής 1911, 453. Παρωνύμιο.
- Γκαβοθανάσης, Α 1770. Το ΕΠ < γκαβός + ΒΑ Θανάσης, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος. Παρωνύμιο.
- Γκαβοθανασούλης, Α 1783. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκαβοθανάσης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γκαβομανόλης, Α 1788. Το ΕΠ < γκαβός + ΒΑ Μανόλης. Παρωνύμιο.
- Γκαβοστέργιος, Α 1782. Το ΕΠ < γκαβός + ΒΑ Στέργιος. Παρωνύμιο.
- Γκαβοτζήμος, Β 1858. Το ΕΠ < γκαβός + ΕΠ *Τζήμος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.

- Γκαβοχαρίσης, Α 1790. Το ΕΠ < γκαβός + ΒΑ Χαρίσης. Παρωνύμιο.
- Γκάγκαλιας, Α 1788. *Γκαγκαλάς* 1794, *Γκάκαλης* 1797, *Αναστάσιος γκάγκα - λα*, Καλινδέρης 1958, 56, *Γκάγκαλης* 1853. Το ΕΠ < το τουρκ. gaga "ράμιφος" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Παρωνύμιο. Ο Κων.Α. Γκάγκαλης διετέλεσε δυο φορές δήμαρχος Κοζάνης κατά την τουρκοκρατία και μετά την απελευθέρωση (1915-16), Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Γκαγκάνας, Β 1863. *Κγαγκάνας* 1900. Το ΕΠ μάλλον από το ΚΒ gaganı, παρατσούκλι που δίνουν οι ΚΒ στους ελληνόφωνους και που σημαίνει δειλός, Paphagi 1974, 579. Ο Αραβαντινός 1909, 32 παραδίδει τη λέξη "γκάγκανος, είδος δικτύου, γκαγκάνη, σαγήνη". Παρωνύμιο.
- Γκάγκας, Β 1880. Το ΕΠ < το τουρκ. gaga "ράμιφος", πβ και Κατσάνης 1982, 268. Παρωνύμιο.
- Γκαγκασούλης, ΚΓ 1913. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκάγκας*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γκαγκής, Β 1893. Το ΕΠ < το τουρκ. gaga "ράμιφος". Παρωνύμιο.
- Γκάγκος, Β 1858. *Κγάγκος* 1903. Το ΕΠ < το τουρκ. gaga "ράμιφος". Παρωνύμιο.
- Γκάγκουρας, Α 1849. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκάγκος*, ό.βλ., + μεγεθυντική παραγ. κατάλ. -ουρας. Παρωνύμιο.
- Γκάξημος, Δ 1898. *Γκατζίμος* 1907. Το ΕΠ πιθανόν από τη λέξη γκατζίμι που σημαίνει στα ηπειρωτικά γύφτος. Παρωνύμιο.
- Γκαζόζας, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < γκαζόζα < το ιταλ. gazozo "αεριούχος". Παρωνύμιο.
- Γκαλένης, Β 1881. *Γκαλιάνης* 1883. Το ΕΠ < το σλαβ. galen "χαϊδεμένος". Παρωνύμιο.
- Γκαλιαμούτσιος, ΚΒ 1913.
- Γγάλιος, Β 1856. Το ΕΠ < γγάλιος που στη Βόρειο Ήπειρο λέγεται ο αποβλακωμένος, Μπόγκας 1966, 15, πβ και γκαϊλα, κάργα, καλιακούδα. Παρωνύμιο.
- Γκαλιώτας, Α 1849. *Γκαλώτας* 1884. Το ΕΠ από το σλαβ. galjota "δίτροχο κάρο". Επαγγελματικό.
- Γκαμπράνης, Α 1788. *Γκαπράνης* 1789, *Κομπράνης* 1795. Ο Παμπούκης 1988, 93 < το τουρκ. kabran "αργός, αργοκίνητος". Ίσως και από το τουρκ. kabran, δοχείο για μέτρηση που περιέχει δύο οκάδες περίπου, Παπαϊωάννου 1976, 29. Παρωνύμιο.

- Γκαμπρανούλης, Α 1799. *Γκαπρανούλης*. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκαμπράνης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γκανάτζιος, Α 1802. *Γκανιάτζιος* 1858. Ο Μπουντόνας 1892, 68 αναφέρει ότι στη Σιάτιστα το Γκανάτσιους προέρχεται από το ΒΑ Αθανάσιος. Ίσως να έχει σχέση και με τα τουρκ. gani και gana "πλούσιος" ή gannac "ωραιοπαθής, κοκέτικος". Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Γκανατζιούλης, Β 1853. *Γκαντζιούλης* 1849, *Κανατσούλης* 1840, *Γκανατσιούλης* 1901, *Κανατσούλης* 1905. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκανάτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γκανής, Β 1852. Το ΕΠ < το τουρκ. gani "πλούσιος". Παρωνύμιο.
- Γκανταλίτζας, Α 1818. Το ΕΠ < το ΚΒ ρήμα gādālicu "γαργαλάω". Παρωνύμιο.
- Γκαντάνης, Α 1850. *Γκαδάνης* 1913. Το ΕΠ < το τουρκ. kadan "εξαντλημένος, κουρασμένος". Παρωνύμιο.
- Γκάντζαρης, Α 1792. *Γκαντζιάρης* 1797, *Γκάτζιαρης* 1870. Το ΕΠ πιθανόν από το γάντζος, γκάντζος. Παρωνύμιο.
- Γκαντιάς, Β 1855. *Γκαδιάς* 1913. Το ΕΠ ίσως από το σλαβ. gad "έντομο, ζώφιο, μτφ άνθρωπος χαμερπής". Παρωνύμιο.
- Γκάντος, ΚΕ 1914. Το ΕΠ από το σλαβ. gad "έντομο, ζώφιο, μτφ άνθρωπος χαμερπής" μέσω του ΚΒ gadu "μικρό παιδί, νεογέννητο". Παρωνύμιο.
- Γκαντούτσιος, Β 1876. *Γκαντούτσος* 1874, *Γκαδούτσιος* 1912, *Γκαντούτσης* 1914. Το ΕΠ υποκοριστικός τύπος του ΕΠ *Γκάντος*, ό.βλ., + την ΚΒ παραγ. κατάλ. -utsju κατά το níku - níkutsju (< μικρός, μικρός), βλ. Κατσάνης-Ντίνας 1990, 136. Η Κολλέκα 1983, 17 αναφέρει αλβανικό χωριό Kanduci στην περιοχή Dangelli. Παρωνύμιο.
- Γκαραβέλας, Ι 1901. Το ΕΠ < γκαραβέλι, μαυροπούλι, πβ και Παπανικολάου 1973, 76 "δημόδης ονομασία του πουλιού ψαρ". Παρωνύμιο.
- Γκαραλέας, Β 1875.
- Γκάρας, Α 1760. Το ΕΠ πρέπει να σχετιστεί μάλλον με τη λέξη γκάρος που απαντά στο Ζαγόρι, πβ Οικονόμου 1991, 105 "οιονδήποτε υγρόν χρώματος υπομέλανος ένεκα θολερότητος" < το ΑΕ γάρος. Ίσως κι από τουρκ. kara "μαύρος" με ανέβασμα του τόνου και ηχηροποίηση του αρχικού /k/. Παρωνύμιο.
- Γκάργκας, Β 1852. Το ΕΠ < το τουρκ. karga "κόρακας". Μεταφορικά η λέξη σημαίνει αυτόν που κάνει το γενναίο, τον παλικαρά. Παρωνύμιο.

- Γκάργκινας, IB 1903. Το ΕΠ < Γκάργκαϊνα, ΑΝΔ του *Γκάργκακας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Γκαρούντας, Ε 1898. Το ΕΠ από το ΚΒ *cärinde* "κυνόδοντας", Ραραhagi 1974, 345, πβ και Καλαντζάκος 1994, 42 Καρίντης. Παρωνύμιο.
- Γκάρτσωνας, ΚΣΤ 1915. Το ΕΠ < καλτσόνι, καρτσόνι < το ιταλ. *calzone*, μάλλινη κάλτσα. Επαγγελματικό.
- Γκάστιας, Α 1769. *Γκάστας* 1770, *Κάστιας* 1898, *Κάστης*, Παπακωνσταντίνου 1992, 272. Το ΕΠ < το σλαβ. *gašti* "σώβρακο", πβ και ΕΠ Βράκας. Παρωνύμιο.
- Γκατζαβέλας, Β 1867. *Γκαντζαβέλας* 1876.
- Γκατζογιάννης, Α 1834. *Γκαντζογιάννης*. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκάτζος*, ό.βλ., + ΒΑ Γιάννης. Παρωνύμιο.
- Γκάτζος, IB 1903. *Γκάτζιας* 1913. Το ΕΠ μάλλον από το αλβ. *gaz* "εύθυμος, χαρούμενος". Παρωνύμιο.
- Γκατζούρας, Α 1823. *Καντζούρης* 1854, *Γκατζιούρας* 1866, *Γκατζιούρης* 1914. Το ΕΠ μάλλον < το ΕΠ *Γκάτζος*, ό.βλ., + μεγεθυντική κατάλ. -ούρας. Παρωνύμιο.
- Γκατζόφλιας, Α 1785. *Γκατζόφλας* 1779, *Γκαντζόφλιας* 1787, *Γκατζόφλιας* 1790, *Γκαντζιόφλιας* 1856, *Κγατζιόφλιας* 1913.
- Γκέκας, Α 1832. *Γκέγκας* 1914. Το ΕΠ < το αλβ. *gegë-a* "κάτοικος της Γκεγκουριάς", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 77, 86, Κατσάνης 1982, 268, Κολλέκα 1982, 29. Εθνικό - πατριδωνυμικό.
- Γκέλιος, Β 1872. *Γκλέλιος* 1904. Το ΕΠ < Γκέλιος, ΥΠΟ του ΒΑ Βαγγέλης, πβ Μπόγκας 1966, 74, Κατσάνης 1979, 177. Πατρωνυμικό.
- Γκέντσιος, Β 1878. *Γκέντσιας* 1880, *Γκέντζιας* 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. *genç* "νεαρός, τρυφερός". Παρωνύμιο.
- Γκέρτζος, Η 1901. *Γγέρτζος* 1903. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. *kerç* "σκωπτικός, πειραχτήρι". Παρωνύμιο. Ο Κωνσταντίνος Γκέρτσος, μεγαλοεπιχειρηματίας και γενικός πρόξενος της Ελλάδας στη Ζυρίχη, υπήρξε μεγάλος ευεργέτης της Κοζάνης.
- Γκήπας, Γ 1898. *Γκίμπας* 1901. Το ΕΠ < το σλαβ. *gīb* "μανιτάρι". Παρωνύμιο. Στον κώδικα: "από Σιάτιστα".
- Γκιαγκιάς, Β 1897. *Γιαγιάς* 1911, *Γκιάγκιας* 1914. Το ΕΠ < το τουρκ. *yaya* "πεζός, στρατιώτης του πεζικού, μπφ αδαής". Παρωνύμιο.
- Γκιούρας, Α 1829. *Γκιαούρης* 1862. Το ΕΠ < το τουρκ. *gānur* "άπιστος".

Παρωνύμιο.

- Γκιάτας, Α 1847. *Γκεάτας*, Παπακωνσταντίνου 1992, 372. Το ΕΠ < το αλβ. *gjatë* "ψηλός, μακρύς". Κατά την Κολλέκα 1983, 13 ίσως από το χωριό *Gjatë* της περιοχής Τεπελενίου. Παρωνύμιο.
- Γκιγκής, Β 1854. Ίσως το ΕΠ άλλος τύπος του *Γιγής*, βλ. και τηλεφωνικό κατάλογο Θεσσαλονίκης, < το τουρκ. *yigi* "φαγάς". Παρωνύμιο.
- Γκίθας, Β 1887. Το ΕΠ < το αλβ. *gjithë* "όλος, όλοι". Παρωνύμιο.
- Γκιθώνας, Α 1848. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκίθας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ώνας. Παρωνύμιο.
- Γκίκας, Α 1760. *Γκίγκας* 1882. Ο Μπούτουρας 1912, 87 και ο Οικονόμου 1991, 411 το θεωρούν συγκεκριμένο τύπο του ΒΑ Άγγελος, πβ και θηλυκό Κίκου ή Γκίγκω < το ΒΑ Αγγελική στην Ήπειρο. Η Κολλέκα 1982, 29 παράγει το Γκίκας από παρωνύμιο αλβανικής καταγωγής που σημαίνει νικητής, Νικήτας. Πατρωνυμικό. Κατά μία παράδοση ο ιερέας Γκίκας από το Χόρμιοβο της Ηπείρου με πενήντα οικογένειες ήρθε στην Κοζάνη και κατοίκησε τη συνοικία Σκίρκα, Γουναρόπουλος 1872, 489, Λιούφης 1924, 43.
- Γκίνος, Α 1822. Το ΕΠ < το αλβ. ΒΑ *Gjin* = Γιάννης, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 13, 14, 195, Πολέμης 1982, 11, Κατσουλέας 1983, 70. Ο Σπανός 1982, 61 αναφέρει ΒΑ Γκίνης στον Τίρναβο. Πατρωνυμικό.
- Γκιολαρούλης, Α 1795. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκουλιάρας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γκιολέκας, Β 1887. *Γκουλέκας* 1900. Στην Ήπειρο *Γκιουλέκας*, ο ψευτοπαλληκάρης, Μπόγκας 1964, 95. Η λέξη πιθανόν από το τουρκ. *gölek* "λάκκος, λάσπη". Παρωνύμιο.
- Γκιόργκας, Β 1857. Το ΕΠ < το ΒΑ Γεώργιος. Πατρωνυμικό.
- Γκιούκας, Α 1820. Το ΕΠ < το αλβ. ΒΑ *Gkiókας* = Γιώργος, πβ Οικονόμου 1991, 675. Ο Κατσάνης 1990, 56 αναφέρει *Gucă*, ΥΠΟ του ΒΑ Μαρία. Πατρωνυμικό.
- Γκιούλερ, Β 1890. Το ΕΠ < το τουρκ. *göller* "τα τριαντάφυλλα". Παρωνύμιο.
- Γκιούρας, Β 1859. Το ΕΠ < Γκιούρης, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος, πβ Σπανός 1987β, 109. Πιθανόν κι από το τουρκ. *gür* "πολύς, άφθονος", βλ. Βογιατζόγλου 1992, 71: Γκιουρίδης. Η Κολλέκα 1983, 14 αναφέρει χωριό *Guri* της Αλβανίας. Πατρωνυμικό.
- Γκιούρινας, Ε 1898. *Γκούρινας* 1901. Το ΕΠ < Γκιούρινα, ΑΝΔ του *Γκ(ι)ούρας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.

- Γκιούρκας, Α 1772. *Γκούρκας* 1783. Το ΕΠ < Γκιούργκης, ΥΠΟ του ΒΑ Γιώργος, πβ Σπανός 1987β, 109. Πιθανόν και < το ΕΠ *Γκιούρας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κας, ΥΠΟ. Κατά τον Οικονόμου 1991, 727 από το τουρκ. girk "η κλώσα, ο κούρκος". Πατρωνυμικό.
- Γκιούσης, Α 1767. Το ΕΠ από το αλβ. Gjush-i, συγκεκριμένο τύπο του Gjergjush, κι αυτό ΥΠΟ του Gjergj = ΒΑ Γεώργος + αλβ. παραγ. κατάλ. -ush, πβ Κολλέκα 1987, 84. Πατρωνυμικό.
- Γκίρκας, Α 1835. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κύρος*, ό.βλ., + παραγωγ. κατάλ. -κας, ΥΠΟ με ταυτόχρονη ηχηροποίηση του αρχικού κ από τη συμπροφορά με το άρθρο της αιτιατικής. Πατρωνυμικό.
- Γκίσας, Β 1882. Το ΕΠ < γκίσσα, το πουλί κίσσα, πβ Παπανικολάου 1973, 77, Παπαϊωάννου 1976, 30. Παρωνύμιο.
- Γκλάκας, ΙΗ 1908.
- Γκλάτζης, Β 1856. Ο Καλαντζάκος 1994, 38 παράγει το ΕΠ Γκλιάτης από το αλβ. glat "φίλος". Παρωνύμιο.
- Γκλιάνας, Α 1850. Το ΕΠ < "γκλάν", λάσπη, βόρβορος", Παπαϊωάννου 1976, 30, Κατσάνης 1979, 182. Παρωνύμιο.
- Γκλιόφας, Β 1889. *Γλιόφας* 1890, *Γκολιόφας* 1899, *Γκλόφας* 1901, *Γλόφας* 1908. Το ΕΠ < το σλαβ. gluf, gluh "κουφός". Παρωνύμιο.
- Γκλούμπος, Α 1822. *Γλούμπος*, *Γλούπος* 1812, *Γκλούπος* 1898. Το ΕΠ < "γλούπος, το στόμιον της κάννης του όπλου. Και μπφ 'Μ' έβαλε στο γλούπο του τουφεκιού", με καταδιώκει απηνώς", Αραβαντινός 1909, 33. Παρωνύμιο.
- Γκοβιντάρος, Α 1765. *νκοβιτάρος*, *Γκομπιντάρος*, *Κουβεντάρος* 1786, *Κοβενδάρος* 1856, *Γκοβανδάρος* 1907, *Γουβενδάρος* 1914. Το ΕΠ < το σλαβ. gonedar "αγελαδάρης". Πβ και ΕΠ Γελαδάρης. Επαγγελματικό. Οι Ιωάννης Κ. Γκοβεδάρος (δυο φορές) και Ιωάννης Γ. Γκοβεδάρος διετέλεσαν δήμαρχοι Κοζάνης κατά την τουρκοκρατία και μετά την απελευθέρωση (1925), ο Χαρίσιος Γκοβεδάρος επίσης δήμαρχος (1940-45), Παπαϊωάννου 1991, 18. Οι Κοβεντάροι Κωνσταντίνος και Δημήτριος, ξενιτεμένοι στην Αμερική, ευεργέτησαν ποικιλότητα την πόλη με τις δωρεές τους.
- Γκογκούσης, Δ 1898. Το ΕΠ < το αλβ. guguz "δεκοχτούρα". Στον κώδικα Β 1887 απαντά το ΕΠ Δικοχτούρης, ό.βλ., πιθανόν μετάφραση από το αλβανικό. Παρωνύμιο.
- Γκόλτζιος, Α 1769. *Γκόλτζος*. Το ΕΠ αποτελεί υποκοριστικό τύπο του ονόματος Γκόλιας, Γκόλιος. Ο Αραβαντινός 1909, 33 "γκόλιος, άπτερος: εν

χρήσει κυρίως περί πτηνών λέγεται δε και ο φαλακρός". Αλλού το Γκόλιας ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος, πβ Μπόγκας 1966, 74 για το Δέλβινο και Σπανός 1987, 111. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.

- Γκόμπζιας, ΚΒ 1912. *Γκόμπζιας* 1914. Το ΕΠ από το τουρκ. korza "πόρπη". Παρωνύμιο.
- Γκόμπλιτζας, Β 1868. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Γκόμπλιτσα, σημ. Κρόκος του νομού Κοζάνης. Ο Ανδριώτης 1950, 187 σημειώνει: "Ενώ η ιδιαίτερη παραγωγική κατάληξη είναι και σήμερα απαραίτητο γραμματικό μέσο για το σχηματισμό των νεοελληνικών καθαρών εθνικών, αντίθετα δεν είναι πάντοτε απαραίτητη για το σχηματισμό εθνικών επωνύμων, τα οποία κάπου - κάπου παρουσιάζονται σχηματισμένα αμέσως από το τοπωνύμιο με προσθήκη μόνο του πτωτικού -ς της ονομαστικής, καθώς η Βαλαόρα - ο Βαλαόρας, η Βλαχάβα - ο Βλαχάβας". Στις σελίδες 199 - 206 επιχειρείται μια ερμηνεία του φαινομένου. Πατριδωνυμικό.
- Γκομπλιτζιώτης, Α 1776. *Κοπλιτζότης*. Το ΕΠ από το όνομα του χωριού Γκόμπλιτσα, σημ. Κρόκος νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Το όνομα του χωριού πιθανόν από "γκομπλίτσι, το στρογγυλό σταμνάκι", Μπόγκας 1966, 213. Πβ επίσης "γκομπλίτσα, σκεύος για άρμεγμα", Βλαστός 1931, 287. Πατριδωνυμικό.
- Γκόνινας, Β 1876. Το ΕΠ από το ΑΝΔ Γκόνινα < Γκόνος, ΥΠΟ ΒΑ του Γιώργος. Πβ τον μακεδονομάχο καπετάν Γκόνιο Γιώτα από τα Γιαννιτσά. Μητρωνυμικό.
- Γκοράουλος, Β 1853. Γκουράουλος 1837.
- Γκόρας, Α 1836. Το ΕΠ < το αλβ. Gora, επαρχία της ΒΑ Αλβανίας. Πατριδωνυμικό. Ο Ιωάννης Γκόρας διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης (1945), Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Γκοργκόλης, Β 1877. *Γκοργκόλας* 1899, *Γκοργγόλας* 1905. Το ΕΠ < "γκουργκόλι, μικρή στρογγυλή πέτρα". Γκουργκόλια στην Κοζάνη λένε και τις μπίλιες με τις οποίες παίζονταν πολλά παιχνίδια, Παπασιώπης 1972, 106,7. Γκουργκόλια στην Ήπειρο λένε τις "μικρούτσικες πατάτες που μένουν στο χώμα ύστερα από το μάζεμα των μεγαλύτερων", Μπόγκας 1964, 99. Η λέξη από το λατ. gurgulio. Παρωνύμιο.
- Γκόρτζιος, Α 1778. *μήτζος κορτζάς*, Καλινδέρης 1958, 30, *Γγορτζιάς* 1789. Το ΕΠ < το αλβ. goritsë "αγριοαχλαδιά". Ίσως έχει σχέση και με το Γκιόρτσα όπως λεγόταν η Κορυτσά, πβ Κολλέκα 1983, 14. Παρωνύμιο.
- Γκορτζούλης, Α 1772. *μήτζιου γγουρτζούλι*, Καλινδέρης 1958, 30, *Κουρτσού*

- λης 1900. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκόρτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο. Ο Στέφ. Γ. Γκορτσούλης διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης κατά την Τουρκοκρατία, Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Γκοστάρας, Α 1770. *Γκοστιάρας - Γουστάρας*. Το ΕΠ < το αλβ. gushtericë-a "σαύρα". Παρωνύμιο.
- Γκότζιος, Α 1797. Το ΕΠ < το τουρκ. κοζ "κριαρί, μπφ παλικαράς". Παρωνύμιο.
- Γκούγκουρας, Α 1793. Για την ετυμολογία του ΕΠ πβ ΚΒ guguredzhi "κλαυθμηρίζω, κλαίω με σιγανή φωνή", βλ. Parahagi 1974, 601 και σλαβ. gugukam "γρυλίζω". Παρωνύμιο.
- Γκουζγκούνης, Α 1815. *Γκοζκούνος* 1809, *Κκοζκούνος* 1807, *Γκουσκούνης* 1916. Το ΕΠ < το ΚΒ guzgun "αυτός που ψαχουλεύει", Parahagi 1974, 607, πβ και το ρήμα γκουζγκουνεύω, ερευνώ, ψάχνω να βρω κάτι, Παπανικολάου 1973, 77. Το guzgun < το τουρκ. kuzgun "κόρακας". Παρωνύμιο.
- Γκουλιάνινας, Β 1857. Το ΕΠ < Γκουλιάνινα, ΑΝΔ του *Γκουλιάνος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Γκουλιάνος, Α 1847. *Γκολιάνης* 1862, *Γκουλιάνης* 1913. Το ΕΠ < γουλιανός και γκουλιανός κι αυτό < το ΑΕ γλάνις ή γλανίς, είδος ψαριού, πβ Μπουντώνας 1892, 81, Αραβαντινός 1909, 32 "γκλινί, ακανθωτός, ποτάμιος ιχθύς". Παρωνύμιο.
- Γκουλιάρας, Α 1788. *Γγολιάρας*, *Γκιολάρας* 1786, *Γγκουληάρας* 1907. Ο Οικονόμου 1991, 304 αναφέρει τοπωνύμιο Γκούλιαρας στο Ζαγόρι το οποίο σχετίζεται με το ιταλ. guglia < το λατ. agulia "οβελίσκος" + παραγ. κατάλ. -άρι > γκουλιάρι και με τη μεγεθυντική παραγ. κατάλ. -αρας > Γκούλιαρας. Παρωνύμιο. Ο Γεώργιος Δημητριάδης, διευθυντής της σχολής της Κοζάνης, ήταν γιος του Δημητρίου Τιάκου Γκουλιάρα, Λιούφης 1924, 235-6.
- Γκούλιος, Α 1817. *Γκιούλιος* 1891. Το ΕΠ πιθανόν να σχετίζεται με το ΒΑ Γεώργιος και τα υποκοριστικά του Γούλιος, Γούλιας. Πβ και ΕΠ Κούλιος. Πατρωνυμικό.
- Γκούμης, Α 1796. Ο Οικονόμου 1991, 368 εξηγεί το Γκούμιας ως αλβανικό ΒΑ = Ιάκωβος. Στα ονόματα Αρβανιτών της Άνδρου το κατατάσσει και ο Πολέμης 1982, 11. Ο μεταπλασμός του σε Γκούμης είναι φυσιολογικός. Πατρωνυμικό.
- Γκούντας, Α 1778. *Γκούτας* 1799, *Γκούτιας*, *Κούτας* 1804, *Γκούδας* 1910. Το

- ΕΠ < Γκούντας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, πβ και Μπουντώνας 1892, 69, Μπούτουρας 1912, 74. Μάλλον απίθανη η συσχέτιση του ΕΠ με το ΚΒ gundu "λιπόσαρκος, ισχνός", που προτείνει ο Οικονόμου 1991, 580. Πατρωνυμικό.
- Γκουντής, ΙΗ 1908. Το ΕΠ < Γκουντής, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, πβ και Μπούτουρας 1912, 74, Κατσάνης 1979, 180, Αλευράς 1979, 75. Πατρωνυμικό.
- Γκουντίνης, Β 1855. *Γκουντίνος* 1860. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκούντας*, ό.βλ., πβ και Μπουντώνας 1892, 69, Μπούτουρας 1912, 74. Πατρωνυμικό.
- Γκουντιός, Β 1858. *Κγουτιός* 1899. Το ΕΠ < Γκουντής, Γκουντιός, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος. Πατρωνυμικό.
- Γκουργκούτας, Β 1878. *Γκοργούντας* 1914. Το ΕΠ < κουρκούτι < το μεσν. κουρκούτιν με ηχηροποίηση του κ. Παρωνύμιο.
- Γκούτζιος, Β 1852. *Γκούτζος* 1808, *Γκούτζιας*, Παπακωνσταντίνου 1992, 372. Το ΕΠ μάλλον < το ΚΒ gudžhi "νόσος", Parahagi 1974, 602. Ο Αραβαντινός 1909, 33 αναφέρει "γκούτσι, ζώνον παχύμαλλον άγριον, ομοιάζον προς το τσακάλι, ούτινος έχει και το ανάστημα". Πβ επίσης ΤΟΠ Γκούτση στο Ζαγόρι, Οικονόμου 1991, 368 < αλβ. guc-i "λαιμαργία", gutš "άγρια γουρούνα". Η Κολλέκα 1983, 14 αναφέρει και αλβανικό χωριό με το όνομα Guçi. Παρωνύμιο.
- Γκουτζιούρης, Α 1849. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκούτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούρης, -ούρι, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γκουτουτζίας, Β 1858. *Γκουντουτζιος-ους* 1866. Το ΕΠ < Γκούντας, < ΒΑ Κωνσταντίνος, + την ΚΒ παραγ. κατάλ. -utsi κατά το ήικη - ήikutsi (< μικρός, μικρός), βλ. Κατσάνης-Ντίνας 1990, 136. Πατρωνυμικό.
- Γκράγκας, Β 1857. *Κρέγκας* 1852. Το ΕΠ < το ΚΒ grangă "κλωνάρι", Parahagi 1974, 383, πβ και ΕΠ Κλωναρίδης. Παρωνύμιο.
- Γκρανατήρος, Α 1759. Το ΕΠ < το ιταλ. granatiere, στρατιώτης κατά τους αιώνες 14.-17., ειδικευμένος στη ρίψη βομβίδων και επιπλέον στρατιώτης ψηλόςσωμος, δυνατός και με ωραία εμφάνιση, γρεναδιέρος, βλ. Bat-taglia 1972, στη λέξη. Επαγγελματικό.
- Γκραχούλης, Α 1779. *Κριχούλης*. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκριάχος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γκρεμπούλης, Α 1768. *Γκρεμπούλης* 1760. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκρίμπας*, ό.βλ. + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γκρέντας, Β 1883. *Κρέντας* 1841. Το ΕΠ < το ΚΒ grendă "δοκάρι", Parahagi

- 1974, 595-6. Παρωνύμιο.
- Γκριάχος, Α 1769. *Γκράχος*. Το ΕΠ < το σλαβ. *grah* "αρακάς, μπιζέλι". Πβ και ΤΟΠ Γκράσα στο Ζαγόρι, Οικονόμου 1991, 482-3. Παρωνύμιο.
- Γκρίμπας, Β 1892. *Γκρήμπας Βλάχος* 1898. Το ΕΠ < το ΚΒ *gribā* "χτένι με αραϊά δόντια", *Parahagi* 1974, 596. Την ΚΒ προέλευση του ΕΠ ενισχύει και η καταγωγή της οικογένειας από το βλαχόφωνο χωριό Σαμαρίνα των Γρεβενών. Πβ επίσης Αραβαντινός 1909, 33, Παπαϊωάννου 1976, 32 "γκριμπός, ο κεκυφός". Παρωνύμιο.
- Γκρούντας, Α 1836. *Γκρούτας* 1869. Το ΕΠ < το ΚΒ *grundā* "μεγάλο κομμάτι". Η λέξη γνωστή και από άλλες περιοχές, πβ. αλβ. *grundē*, και ελλ. γρούδα, "βώλος τυριού", *Parahagi* 1974, 600, καθώς και Αραβαντινός 1909, 35 "γρούδ 'βώλος, και ιδίως βώλος τυρού", Γεωργίου 1962, 47, Παπαϊωάννου 1976, 32 γκρούδα. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως καταγόμενος από το Λιβάδι.
- Γκυμπούλης, Α 1782. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γκήπας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γόνους, Β 1877. Το ΕΠ < Γόνι, ΥΠΟ του ΒΑ Αντιγόνη, πβ Μπούτουρας 1912, 35, Μπόγκας 1966, 74. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Μητρωνυμικό.
- Γορνούφωλιάς, Α 1807. Το ΕΠ < γουρούνη + φωλιά. Παρωνύμιο.
- Γουβαλάρης, Λ 1916. Ίσως να πρόκειται για λανθασμένη γραφή του ΕΠ Βουβαλάρης, ό.βλ.
- Γουγούσης, Α 1810. *Γογούσης*. Το ΕΠ < Γωγούσης, < το ΕΠ *Γώγος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούσης < αλβ. παραγ. κατάλ. -ush, πβ και Κολλέκα 1987, 84. Πατρωνυμικό.
- Γούλας, Α 1838. *Μπάνιας ή Γούλας* 1916. Το ΕΠ < Γούλας, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος, πβ και Μπουντώνας 1892, 68, Αραβαντινός 1909, 100, Κατσάνης 1979, 176. Πατρωνυμικό.
- Γουμαροτζήκας, Β 1870. Το ΕΠ < γομάρι + Τζήκας, ΥΠΟ του ΒΑ Ζήσης. Παρωνύμιο.
- Γούναρης, Α 1767. Το ΕΠ < γούνα + παραγ. κατάλ. -αρης. Επαγγελματικό.
- Γούρας, Β 1870. Το ΕΠ < το ΚΒ *gurā* "στόμα", πβ και ΕΠ Γκιούρας. Παρωνύμιο.
- Γουρνούλης, Β 1875. Το ΕΠ < το ΚΒ *gurgulā* "δοχείο νερού". Πιθανή ακόμα η σχέση του ΕΠ με το ΒΑ Γεώργιος, καθώς και με το ΚΒ *gurgulī*, βλ. Ντίνας 1980, 322. Πβ και Οικονόμου 1991, 354. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.

- Γούρτος, Η 1900. Το ΕΠ < το αλβ. *gurtë* "πέτρινος, σκληρός". Παρωνύμιο.
- Γούσιας, Β 1891. Το ΕΠ < Γούσιας, ΥΠΟ του ΒΑ Στέργιος, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 13, Κατσάνης 1990, 57. Ο Αραβαντινός 1909, 100, ο Μπούτουρας 1912, 61, ο Μπόγκας 1964, 451, ο Κατσάνης 1979, 176 1982, 260 και ο Συμεωνίδης 1992, 81, το σχετίζουν με το ΒΑ Γεώργιος. Πατρωνυμικό.
- Γούσινας, Α 1785. Το ΕΠ < Γούσινα, ΑΝΔ του *Γούσιας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Γούτας, Α 1788. *Γούτας Μέμος* 1856. Το ΕΠ < γούτος "αρσενικό περιστέρι", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 55-56, Βλαστός 1931, 427. Ο Σπανός 1984, 168 παράγει το ΕΠ Γούτας < γούτας, με παχιά προγούλια. Παρωνύμιο.
- Γουτούλης, Α 1787. Το ΕΠ < το ΕΠ *Γούτας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Γουτσιανέλας, Β 1877. *Γουτσιανέλης* 1896. Το ΕΠ < Γούτσιος το οποίο ο Μπούτουρας 1912, 61 επικαλούμενος μαρτυρία του Μπουντόνα αναφέρει ως ΥΠΟ στην Κοζάνη < το ΒΑ Γεώργιος, πβ και Γιαννέλας < ΒΑ Γιάννης + παραγ. κατάλ. -έλας, ΥΠΟ. Βλ. και Παπασιώτης 1972, 89. Πατρωνυμικό.
- Γράβανος, Α 1801. Το ΕΠ < το ΚΒ *gravano* "είδος μάλλινου υφάσματος", *Parahagi* 1974, 594. Στην Ήπειρο "γραβάνια, οι πασχαλιές, γραβανιά, το φυτό Φυσαλιές το Αλικιάναβον", Μπόγκας 1964, 105. Παρωνύμιο.
- Γραμμένος, Α 1817. Το ΕΠ < γραμμένος, μετοχή παθητικού παρακειμένου του ρήματος γράφω, πβ και Ανδριώτης 1975, 399. Ο Μπούτουρας 1912, 161 αναφέρει ΒΑ Γραμμένος στη Μακεδονία "από την επιθυμία να μάθει γράμματα ο λαμβάνων το όνομα". Ως ΒΑ απαντά στη Θεσσαλία, Σπανός 1987β, 109 και στη Θεσσαλονίκη, "Γραμμένος, ο πολύ όμορφος". Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Γρίτζης, ΚΓ 1913. Το ΕΠ ίσως από το αλβανικό χωριό Grizhe στα βόρεια της Σκόδρας, πβ Κολλέκα 1983, 14, βλ. και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Γριζιώτης, ΙΣΤ 1907. *Γκριζιώτης* 1915. Το ΕΠ ίσως από το αλβανικό χωριό Grizhe στα βόρεια της Σκόδρας + παραγ. κατάλ. -ιώτης, πβ Κολλέκα 1983, 14. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 26 αναφέρει πατριδωνυμικό ΕΠ Γκριτζιώτης από Κριεζά Εύβοιας. Πατριδωνυμικό.
- Γυπτοδήμος, Α 1848. *Γυφτοδήμος* 1898. Το ΕΠ < γύφτος με εξαρχαϊσμό του λαϊκού συμφωνικού συμπλέγματος φτ > πτ + Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*. Το ό-

- νομα γύφτος, που αρχικά ήταν εθνικό, ως προσηγορικό σημαίνει τον τσιγγάνο, το σιδηρουργό, τον οργανοπαίκτη, τον τσιγκούνη, τον ακατάστατο και βρώμικο, πβ Θωμόπουλος 1954, 23, Μπόγκας 1964, 108, Θωμόπουλος 1988, 875. Εθνικό - επαγγελματικό.
- Γύπτος, Β 1861. Το ΕΠ < γύφτος, βλ. ΕΠ *Γυπτοδήμος* και *Γιούφτος*. Πβ Βαγιακάκος 1962, 253. Εθνικό - επαγγελματικό.
- Γύπτος Γιάννης, Α 1849. Το ΕΠ < γύφτος και με εξαρχαισμό γύπτος, βλ. και ΕΠ *Γυπτοδήμος*, + ΒΑ Γιάννης. Εθνικό - επαγγελματικό.
- Γυφτοσίμος, Α 1840. Το ΕΠ < γύφτος + ΕΠ *Σίμος*, ό.βλ. Εθνικό - επαγγελματικό.
- Γώγος, Α 1819. *Γώγος Βλάχος* 1907. Το ΕΠ < το ΒΑ Γεώργιος, πβ και Μπουντώνας 1892, 68, Κατσουλέας 1983, 53. Πατρωνυμικό.
- Γωργάκινας, ΙΑ 1902. Το ΕΠ < Γεωργάκινα, ΑΝΔ του *Γεωργάκας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Δαμάσκος, Α 1767. Το ΕΠ < δαμάσκο, πολυτελές ύφασμα, συνήθως κόκκινο ή πράσινο, με χρυσόχρωμα ή αργυρόχρωμα στολίδια < Δαμασκός, πρωτεύουσα της Συρίας, πβ Μπούτουρας 1912, 62, 127, Μπόγκας 1964, 109, Βλαστός 1931, 327, Συμεωνίδης 1992, 86. Ο Σπανός 1988α, 521 αναφέρει ΒΑ Δαμάσκος < Δαμασκηνός στη Λάρισα. Επαγγελματικό.
- Δανιήλ, Α 1780. Το ΕΠ < το ΒΑ Δανιήλ. Πατρωνυμικό.
- Δανόγιας, ΙΘ 1909.
- Δάρδας, Θ 1901. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Δάρδα, κοντά στην Κορυτσά της Βορείου Ηπείρου, πβ και Κατσουλέας 1983, 69. Βλ και ΕΠ *Γκόμπλι - τζας*. Dardhë στα αλβανικά σημαίνει αχλαδιά. Πατριδωνυμικό.
- Δαρδιώτης, Β 1890. *Νταρντιώτς*, Καλινδέρης 1958 17. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Δάρδα, βλ. και ΕΠ *Δάρδας*, + παραγ. κατάλ. -ιώτης, πβ και Κατσουλέας 1983, 69. Πατριδωνυμικό.
- Δελικής, ΙΘ 1910. Το ΕΠ < το τουρκ. delik "τρύπα, άνοιγμα, στόμιο, φυλακή". Παρωνύμιο.
- Δελνιώτης, Α 1846. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Δέλνο, σημ. Τριγωνικό του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Δέσποτας, Β 1888. Το ΕΠ < δεσπότης, εκκλησιαστικό αξίωμα, πβ Βαγιακάκος 1959, 207-8. Ο τύπος της ονομαστικής δέσποτας παράγεται από την κλητική προσφώνηση: "δέσποτα", πβ και Παπαχαρίση 1955, 132. Βλ. και Τριανταφυλλίδης 1982, 51, 202, Κατσουλέας 1983, 60, Θωμόπουλος 1988, 854. Αξίωμα.

- Δέτσικας, ΚΘ 1915. Το ΕΠ < το σλαβ. δεσκό "παιδάκι". Παρωνύμιο.
- Δημάκος, Α 1792. Το ΕΠ < Δήμος ή Δήμας, βλ. ΕΠ *Δήμου*, + την παραγ. κατάλ. -άκος, πβ και Μπούτουρας 1912, 62. Πατρωνυμικό.
- Δημάσης, Α 1759. Το ΕΠ < Δήμας, βλ. ΕΠ *Δήμου*, + παραγ. κατάλ. -άσης, ΥΠΟ, πβ και Μπούτουρας 1912, 62. Πατρωνυμικό.
- Δημηβούβας, Β 1887. Το ΕΠ από το ΒΑ Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*, + αλβ. νυν "βουβός", δηλ. ο Δήμος ο βουβός. Η σύνθεση του ΕΠ μας οδηγεί στην αποδοχή του ως αλβανικής προέλευσης. Παρωνύμιο.
- Δημησκής, Α 1759. Το ΕΠ < το βυζαντινό όνομα Τσιμησκής, πβ και Συμεωνίδης 1992, 105. Ίσως να έχει σχέση και με το τουρκ. Dimişki "Δαμασκηνός", πβ και ΕΠ Δαμάσκος. Πατρωνυμικό. Μεγάλη αρχοντική οικογένεια που έδωσε το όνομά της σε μια από τις πιο γνωστές συνοικίες της Κοζάνης, τα Μισκιάθκα < Δημισκιάδικα, Παπασιωπής 1972, 116.
- Δημησκούλης, Α 1785. Το ΕΠ < το ΕΠ *Δημησκής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Δημητράκης, Το ΕΠ < το ΒΑ Δημήτριος + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Δημητρακόπουλος, ΚΘ 1915. Το ΕΠ < το ΕΠ *Δημητράκης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Δημητριάδης, Β 1887. Το ΕΠ < το ΒΑ Δημήτριος + παραγ. κατάλ. -άδης. Πατρωνυμικό.
- Δημητρούλης, Α 1771. Το ΕΠ < το ΒΑ Δημήτριος + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ, πβ και Μπούτουρας 1912, 62. Πατρωνυμικό.
- Δημοβιάς, Α 1760. Το ΕΠ προέρχεται από το Δημουβιά που σημαίνει "η γυναίκα ή νύφη του Δήμου", βλ. το ΕΠ *Δήμου*, κατά το σχήμα: ΒΑ + -βιά, βλ. και ΕΠ *Γιαννουβιάς*. Μητρωνυμικό.
- Δημόκας, Β 1854. Το ΕΠ < Δημόκας < Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*, + παραγ. κατάλ. -όκας, ΥΠΟ. Για την κατάληξη βλ. Οικονόμου 1991, 281. Πατρωνυμικό.
- Δημόνικας, Β 1892. Το ΕΠ < Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*, + ΒΑ Νίκος. Πατρωνυμικό.
- Δημονίκος, Β 1859. Το ΕΠ < Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*, + ΒΑ Νίκος, βλ. και Κατσάνης 1990, 63. Πατρωνυμικό.
- Δήμου, Α 1759. *γεώργους δήμου, δημήτριος γιάνη δήμου, Γιάννης Δήμου γύπτος*, Καλινδέρης 1958, 30, 45. Το ΕΠ < Δήμος, ΥΠΟ των ΒΑ Δημήτριος, Δημοσθένης, πβ και Μπουντώνας 1892, 68, Μπούτουρας 1912, 62,

- Κατσουλέας 1983, 53. Πατρωνυμικό.
- Δήμου Ξένου, Β 1866. *Δήμοξένου* 1897, *Δημουξένου* 1898, *λάξους δημοξένου*, Καλινδέρης 1958, 56. Το ΕΠ < Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*, + ξένος (σύμφωνα και με πληροφορίες της οικογένειας). Το ΕΠ σήμερα απαντά ως Δημοξένου. Εθνικό.
- Δημισοκάς, Β 1890.
- Διακουμιχάλης, Α 1810. Το ΕΠ < διάκος + ΒΑ Μιχάλης. Επαγγελματικό.
- Διαμαντής, Α 1765. Το ΕΠ < Διαμιάντης και με κατέβασμα του τόνου Διαμαντής, ΥΠΟ του ΒΑ Αδαμιάντιος κι αυτό < το ΑΕ αδάμας, διαμάντι, πβ και Μπούτουρας 1912, 144, Οικονόμου 1991, 119, Σπανός 1987α, 122. Πατρωνυμικό.
- Διαμαντίδης, ΛΑ 1916. Το ΕΠ < το ΕΠ *Διαμαντής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό.
- Διαμαντόπουλος, ΚΓ 1913. Το ΕΠ < το ΕΠ *Διαμαντής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Διάφας, Β 1873. Το ΕΠ < Ντιάφας, ΥΠΟ του ΒΑ Τριαντάφυλλος, πβ και Κατσάνης 1982, 262, 268, Γεωργίου 1962, 355. Πατρωνυμικό. Ο Ευάγγελος Διάφας, φιλογενής Κοζανίτης, υπήρξε μεγάλος δωρητής της Δημοτικής Βιβλιοθήκης της Κοζάνης.
- Διαφήδης, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < το ΕΠ *Διάφας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό.
- Διδασκάλου, Α 1809. *Δασκάλου* 1898. Το ΕΠ < διδάσκαλος. Χαρακτηριστική η συνύπαρξη και του λόγιου και του λαϊκού τύπου του ΕΠ. Επαγγελματικό.
- Δικανίκας, ΚΔ 1914. *Δεκανίκας* 1915. Το ΕΠ < δεκανίκι < το λατ. decanus "δεσμοφύλακας" + παραγ. κατάλ. -ίκιον, πβ και Παπαϊωάννου 1976, 35. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται "εκ Σιατίστης".
- Δικοχτούρης, Β 1887. *Δικοχτούρας*, Παπακωνσταντίνου 1992, 269. Το ΕΠ < το όνομα του πουλιού δικουχτούρα, περισσότερά η αιγυπτιακή, πβ και Μπόγκας 1964, 110. Παρωνύμιο.
- Δισκάτας, ΙΖ 1907. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Δεσκάτη του νομού Γρεβενών. Βλ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Δισκατχιότης, ΙΑ 1902. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Δεσκάτη του νομού Γρεβενών + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Δοβαντζής, Α 1766. Το ΕΠ < το τουρκ. dua "προσευχή" + τουρκ. παραγ. κα-

- τάλ. -ci, ντουάς, παράκληση, προσευχή, Παπαϊωάννου 1976, 81, Paraha-gi 1974, 511, duvae. "Ντουβάς" επίσης λέγεται και η στάση του Επιταφίου κατά την οποία αναπέμπεται δέηση στο Θεό. Παρωνύμιο.
- Δόκος, Η 1900. Το ΕΠ < το τουρκ. dok "λινότσα, είδος υφάσματος" ή από το τουρκ. tok "γεμάτος, χορτάτος". Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Δόσας, ΙΒ 1903. *Ντόσας* 1905. Το ΕΠ < Δόσας, ΥΠΟ του ΒΑ Θεοδόσιος, πβ και Μπούτουρας 1912, 68, Αραβαντινός 1909, 100, Κατσάνης 1979, 177. Θεωρούμε απίθανη τη σχέση του ΕΠ με το μέλλοντα ή τη μετοχή αορίστου του ρήματος δίνω που προτείνει ο Ανδριώτης 1975, 397. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα ως τόπος καταγωγής του αναφέρεται η Σαμαρίνα.
- Δούκας, Α 1771. *Ντούκας* 1907. Το ΕΠ < δούκας, αξίωμα στο Βυζάντιο, πβ και Μπούτουρας 1912, 103, Κατσουλέας 1983, 61. Πιθανή ακόμα η σχέση του με τη γνωστή ομώνυμη βυζαντινή οικογένεια. Στη Θεσσαλία απαντά και ως ΒΑ, πβ Σπανός 1987β, 109. Αξίωμα.
- Δουλαπισής, Β 1880. Το ΕΠ < το τουρκ. dolar "ερμάριο, πηγάδι". Στη μορφή αυτή του ΕΠ διακρίνεται προσπάθεια εξελληνισμού του τύπου Ντουλαπτζής < το τουρκ. dolarci. Επαγγελματικό.
- Δουλατζής, Β 1876. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. dul "χήρα" + παραγ. κατάλ. -ci "που κυνηγάει τις χήρες". Παρωνύμιο.
- Δουρδουβάνας, Β 1874.
- Δραγάτης, Β 1874. *Ντραγάτης* 1883. Το ΕΠ < δραγάτης, πβ και Μπουτνόνας 1892, 84. Για την ετυμολογία της λέξης βλ. Ανδριώτης 1971, 84-5. Επαγγελματικό.
- Δράκος, Α 1785. Το ΕΠ < δράκος, πβ ΑΕ όνομα Δράκων. Ο Βαγιακάκος 1962, 67, σ. 150 σημειώνει: "Γνωστόν είναι ότι το αβάπτιστον τέκνον πολλαχού καλείται δράκος (δράκα), δρακούλης, καλείται δηλ. δι' ονόματος το οποίον θεωρείται ως αποτρεπτικόν των κακών επηρειών των δαιμόνων και το οποίον καταντά ενίοτε και όνομα Δρακούλης ή επώνυμον", πβ. και Βλαστός 1931, 393. Ο Μπούτουρας 1912, 161 "εκ της εννοίας ίσως να γίνη ο λαμβάνων το όνομα ισχυρός και ανδρείος ως δράκος". Παρωνύμιο.
- Δρακούλης, Α 1787. Το ΕΠ < το ΕΠ *Δράκος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Δράμαλης, Β 1886. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Δράμα + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Πατριδωνυμικό.
- Ελευθερίου, Β 1891. Το ΕΠ < το ΒΑ Ελευθέριος. Πατρωνυμικό.
- Ελιάς, Β 1892. Το ΕΠ < ελιά, πβ και *Γιλιάς*, ό.βλ. Πβ και Μπούτουρας 1912,

- 138, όπου αναφέρει ΒΑ Ελιώ "δια το καρποφόρον και την χρησιμότητα του καρπού πιθανώς". Παρωνύμιο.
- Εμμανουήλ, Α 1771. *ηλίας και αδέλφια μανοήλ*, Καλινδέρης 1958, 48. Το ΕΠ < το ΒΑ Εμμανουήλ. Το ΕΠ αποτελεί λόγιο σχηματισμό. Πατρωνυμικό.
- Ευαγγελίδης, Ζ 1900. *Βαγγελίδης 1907, Εβαγγελήδου 1909*. Το ΕΠ < το ΒΑ Ενάγγελος + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό.
- Ευσταθιάδης, ΛΑ 1916. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ευσταθίου*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -άδης. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Ξάνθη.
- Ευσταθίου, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < το ΒΑ Ευστάθιος. Πατρωνυμικό.
- Ευταξίας, Α 1812. Το ΕΠ από το εκκλησιαστικό αξίωμα ευταξίας < ευ + τάξη, πβ Βαγιακάκος 1959, 213. Βλ. και ΕΠ *Νιζαμιτζής*. Επαγγελματικό - αξίωμα.
- Ζάβαλης, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < το τουρκ. zavalli "δυστυχομένος, καμμένος". Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σιάτιστα.
- Ζαβαλιάνης, Β 1861. Το ΕΠ < το αλβανικό χωριό Zavalani της περιοχής Dangelli στη Ν. Αλβανία, πβ Κολλέκα 1983, 16. Πατριδωνυμικό.
- Ζάβας, Α 1826. Το ΕΠ < ζάβα, τοκάς, πόρπη, κόπιτσα, πβ αλβ. zavë-a, KB zavä. Παρωνύμιο.
- Ζαγαρουμάζωμα(ς), Α 1802. Το ΕΠ < ζαγάρι, βλ ΕΠ *Ζαγάρας*, + μάζωμα < το ρήμα μαζεύω, μαζώνω. Παρωνύμιο.
- Ζαγκάνας, ΙΘ 1910. Το ΕΠ < zānganā που στο ΚΒ ιδίωμα της Σαμαρίνας σημαίνει "βιασύνη", άρα Ζαγκάνας ο βιαστικός. Παρωνύμιο.
- Ζαγορίτης, Α 1842. Το ΕΠ < το ΤΟΠ Ζαγόρι + παραγ. κατάλ. -ίτης. Το ΤΟΠ Ζαγόρι < το σλαβ. za "πίσω" + gora "βουνό". Πατριδωνυμικό.
- Ζάικος, Β 1880. Το ΕΠ < το σλαβ. zaek "λαγός". Παρωνύμιο.
- Ζαμπάκας, Β 1863. Το ΕΠ < το τουρκ. zambak "κρίνο". Ο Μπούτουρας 1912, 138 μνημονεύει ΒΑ Ζαμπακιά και Ζαμπακιά "δια την ωραιότητα". Ο Παπανικολάου 1973, 89 "ζαμπάκα, η επιδημία". Παρωνύμιο.
- Ζαμπίρας, Α 1778. *Ζαβίρας* με εξελληνισμό. Το ΕΠ < το ΚΒ zambilä, zämbilä "ζουμπούλι, υάκινθος", Parahagi 1974, 1289, με ρωτακισμό, < το τουρκ. sâmböl "υάκινθος". Παρωνύμιο. Ο Γεώργιος Ζαβίρας, από τη Σιάτιστα, παρακολούθησε φιλοσοφία στην Ουγγαρία και επιδόθηκε στη συγγραφή και μετάφραση πολλών έργων· θεωρείται από τους πιο μορφω-

- μένους συγγραφείς της εποχής του, Ζαβίρα 1972, 246-7, Παπαϊωάννου 1991, 55. Ο Μαρτινιανός 1957, 141 αναφέρει ότι ο Γεώργιος Ζαβίρας δώρισε τη βιβλιοθήκη του και 40000 φράγκα στην ελληνική κοινότητα της Βουδαπέστης.
- Ζάμπρος, Α 1767. *Ζάμπρας 1783, Ζάβρος 1890, Ζιάμπρας 1898, Ζιάβρας 1914*. Ο Μπούτουρας 1912, 172 θεωρεί το κυριώνυμο "αδήλου ή αβεβαίας προελεύσεως". Ο Κυριακίδης 1915, 355 σχετίζει το ΕΠ Ζάμπρας, Ζαπράνης με το ζαφορά. Παρωνύμιο.
- Ζαμπρούλης, Α 1786. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ζάμπρος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ.
- Ζανδές, Α 1832. *Ζαντές*. Το ΕΠ < το τουρκ. zade "γόνος, ευγενής". Παρωνύμιο. Ο Νικόλαος Ζανδές, από το Βελβενδό, παντρεύτηκε στην Κοζάνη και υπήρξε φιλόπατρις, δραστήριος και ευγενής άνδρας, Λιούφης 1924, 306-7.
- Ζάντσκος, Λ 1916. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζάντζος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Ζαρζαβατζής, ΙΔ 1905. Το ΕΠ < το τουρκ. zerzenatzi "οπωροπώλης". Επαγγελματικό.
- Ζαρκινός, Α 1827. *Τζαρκινός 1836*. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Ζάρκο της Θεσσαλίας + παραγ. κατάλ. -ινός. Πατριδωνυμικό.
- Ζαρογιάννης, Β 1886. Το ΕΠ ίσως < ζαρός, στραβός, λοξός στα μάτια + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, ή < το σλαβ. žar "αναμμένο κάρβουνο, θράκα", πβ Τριανταφυλλίδης 1982, 79 και Αραβαντινός 1909, 40 "ζιάρος, υπερβολική θερμότης" Παρωνύμιο.
- Ζαφ(ε)ίρης, Α 1773. Το ΕΠ < ζαφείρι. Στη Θεσσαλία απαντά και ως ΒΑ, πβ Σπανός 1987β, 109, Ζαφείρης, Αραβαντινός 1909, 100, Μπούτουρας 1912, 144. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Ζαφειράκης, Β 1860. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ζαφ(ε)ίρης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Ζαχαροπλάστης, ΚΘ 1915. Το ΕΠ < ζαχαροπλάστης. Επαγγελματικό.
- Ζαχαρόπλος, Β 1890. Το ΕΠ προϋποθέτει κυριώνυμο Ζάχαρος, πβ ΕΠ *Ζαχαροχαρίσης*, + παραγ. κατάλ. -όπλος < όπουλος με κώφωση του /u/. Παρωνύμιο.
- Ζαχαροχαρήσης, Α 1770. Το ΕΠ < ζάχαρη + το ευχετικό ΒΑ Χαρίσης. Επαγγελματικό.
- Ζαχαρτζής, Α 1848. Το ΕΠ < ζάχαρη + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ci. Επαγγελμα-

- τικό.
- Ζβήγκος**, Θ 1901. *Ζβύγκος*. Το ΕΠ < ζβίγκος, είδος εντόμου της τάξης των σκαθαριών, γλύκισμα που γίνεται από αλεύρι και αυγό και τηγανίζεται σε βούτυρο. Επίσης Ζβήγκος, είδος ζυμαρικού, Βλαστός 1931, 281. Πβ και Μπόγκας 1964, 128 "ζβίγια, μικρή ανέμη του χεριού για το τύλιγμα της μεταξοκλωστής". Παρωνύμιο. Στον κώδικα: "από Σιάτιστα".
- Ζέκης**, ΚΣΤ 1914. Το ΕΠ < το αλβ. zekth-i "οίστρος, βοϊδόμυγα, αλογόμυγα". Παρωνύμιο.
- Ζενέλος**, Α 1775. *Ζινέλης* 1785. Το ΕΠ < το τουρκ. ΒΑ Ζεινέλ, Μπόγκας 1964, 445. Πατρωνυμικό.
- Ζέρβας**, Α 1828. Το ΕΠ < ζερβός, πβ Κατσουλέας 1983, 62. Για το ζεύγος Ζερβός - Ζέρβας βλ. Κολίτση 1964, 84. Παρωνύμιο.
- Ζερμονιώτης**, Β 1862. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Ζέρμα, σημ. Πλαγιά του νομού Ιωαννίνων, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Ζευγίτης - ος**, Α 1792. Το ΕΠ < ζευγίτης, κι αυτό < ζεύγος, γεωργός. Πβ και την ομώνυμη κοινωνική τάξη στην αρχαία Αθήνα. Επαγγελματικό.
- Ζήγρας**, Α 1819. Το ΕΠ < ζίγρα, όνομα του φυτού ρούβος ο θαμινώδης, πβ και Οικονόμου 1991, 128-9. Παρωνύμιο.
- Ζήνος**, Α 1830. Το ΕΠ < το ΒΑ Ζήνων, πβ και Μπουντώνας 1892, 68, Μπούτουρας 1912, 40. Πατρωνυμικό.
- Ζήσης**, Β 1867. Το ΕΠ < το ΒΑ Ζήσης. Το ΒΑ αυτό είναι ευχετικό, από την ευχή "να ζήσει", πβ Μπουντώνας 1892, 68, Μπούτουρας 1912, 167, Ανδριώτης 1975, 396. Ο Αραβαντινός 1909, 100 το σχετίζει με το ΒΑ Ζώσιμος, το οποίο όμως δεν επιχωριάζει στην περιοχή. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Ζήση θεωρείται ότι κατάγεται από την περιοχή Σερβίων, Καλινδέρης 1958, 15.
- Ζησιόπουλος**, ΚΣΤ 1914. Το ΕΠ < το ΕΠ Ζήσης, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Ζιάγκας**, Α 1811. *Ζιάνγκας* 1907. Το ΕΠ < το ΚΒ Ζ(ι)άνας, ΥΠΟ του ΒΑ Γιάννης, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 14. Πατρωνυμικό.
- Ζιάκας**, Β 1887.
- Ζιάλτας**, Α 1784. *Ζάλτης* 1916. Το ΕΠ μάλλον από το σλαβ. žilt "κίτρινος, χλωμός". Παρωνύμιο.
- Ζιάμετας**, Β 1861. Το ΕΠ < το τουρκ. zimmel "ευθύνη, φόρος". Παρωνύμιο.
- Ζιάμπας**, Α 1787. *Ζιάπας* 1900. Το ΕΠ < το σλαβ. žaba "βάτραχος", πβ Αρα-

- βαντινός 1909, 40, Παπαϊωάννου 1976, 39, Γεωργίου 1962, 63, Παπανικολάου 1973, 90. Παρωνύμιο.
- Ζιάχος**, Β 1875. *Ζάχος* 1889. Το ΕΠ < το ΒΑ Ζαχαρίας, πβ και Μπούτουρας 1912, 67. Ο Σπανός 1981, 26 αναφέρει ΒΑ Ζιάχος στην περιοχή της Ελασσόνας. Πατρωνυμικό.
- Ζιγιώς**, Β 1894.
- Ζίκος**, ΙΒ 1904. *Ζήκας* 1875. Το ΕΠ < Ζήκος < το ΒΑ Ζήσης, βλ. και ΕΠ Ζήνος. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα: "από Σιάτιστα".
- Ζίλας**, ΚΗ 1915. Το ΕΠ < το ΚΒ žilā "μεγάλη φούρκα", πβ Parahagi 1974, 696 ή το σλαβ. žila "φλέβα", πβ και Μπόγκας 1964, 129. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 68, 181 πιθανολογεί το ΕΠ από το τουρκ. zil "κρόταλο, κουδουνάκι, κύμβαλο, τα ζήλια". Παρωνύμιο.
- Ζιμπούλης**, ΚΓ 1913. Το ΕΠ < ζιμπούλι και ζουμπούλι, το φυτό υάκινθος ο ανατολικός και το άνθος του, < το τουρκ. sōmbölī. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Βέροια.
- Ζιοντίδης**, Β 1852. Ο Δημήτριος Ζωντίδης, Κοζανίτης γιατρός, υπήρξε δωρητής και ευεργέτης του Βαλταδωρείου Γυμνασίου και της Δημοτικής Βιβλιοθήκης της Κοζάνης, Λιούφης 1924, 328.
- Ζιούλης**, ΣΤ 1899. Ο Αραβαντινός 1909, 101 το σχετίζει με το ΒΑ Κυριαζής. Ο Κατσάνης 1990, 95 αναφέρει ΤΟΠ Patm al Zjuli "στο γιατάκι του Ζιούλη". Πατρωνυμικό.
- Ζιούτας**, Α 1797. Στον κώδικα: "*Μαγάροβο*".
- Ζιώγας**, Β 1886. Το ΕΠ < Ζιώγας, ΚΒ ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος, πβ και Κατσάνης 1990, 74. Πατρώνυμο.
- Ζκούρος**, Α 1775. *Ζκούρας* 1858. Το ΕΠ < σκουριά, πβ και Παπαϊωάννου 1976, 38. Παρωνύμιο.
- Ζμάρας**, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < ζιμάρι + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο. Στον κώδικα δίνεται η πληροφορία "*Κ. Βάντσα*", χωριό του νομού Κοζάνης, σημ. Κάτω Κώμη.
- Ζολδάνης**, ΙΘ 1909. Στον κώδικα αναφέρεται καταγόμενος "*εκ Δάρδας*".
- Ζουμπέκος**, Β 1878. Το ΕΠ μάλλον πρέπει να σχετιστεί με το Σπέκος και Ζμπέκος < Ζεϊμπέκος, όνομα που χαρακτηρίζει Θράκες Έλληνες εγκατεστημένους στην Προύσα, το Αϊδίνιο και το Σαγγάριο, Σπανός 1972, 125. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /o/. Εθνικό.
- Ζουπάς**, Β 1896. *Ζιούπας* 1903, *Αργύρης Ζουμπά*, Καλινδέρης 1958, 37. Πι-

- θανή η σχέση του ΕΠ με το τουρκ. zimba "κόφτης, σκωπτικά ο πολύ κοινός, ζουμπάς", πβ Παπαϊωάννου 1976, 41. Επίσης Παπανικολάου 1973, 91 "ζουμπάς, εργαλείο των μαραγκών με το οποίο χτυπούν τα κεφάλια των καρφιών για να μην εξέχουν". Ο Ανδριώτης 1975, 397 το παράγει από την προστακτική του ρήματος ζουπώ. Παρωνύμιο.
- Ζούρας, Β 1858. Το ΕΠ < το ΚΒ zurā "καχεξία, μαρασμός", Παπαηαγι 1974, 1305. Πβ και Αραβαντινός 1909, 41 "ζούρα, η υποστάθμη του ελαίου", Μπόγκας 1964, 131 "ζούρα, το κατακάθι λαδιού ή κρασιού", επίσης Βλαστός 1931, 281. Παρωνύμιο.
- Ζουρλογιάννης, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < ζουρλός + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο.
- Ζουρλοθυμιουύλης, Α 1788. Το ΕΠ < ζουρλός + Θυμιουύλης κι αυτό < Θύμιος, ΥΠΟ του ΒΑ Ευθύμιος, + παραγ. κατάλ. -ούλης. Παρωνύμιο.
- Ζουρλομπεγίνας(ς), Α 1773. Το ΕΠ < ζουρλομπεγίνα < ζουρλός + μπεγίνα, γυναίκα του μπέη. Μητρωνυμικό.
- Ζουρμπάς, Α 1809. Το ΕΠ < το τουρκ. zomba "ταραξίας, άτακτος", πβ και Παπανικολάου 1973, 92. Παρωνύμιο.
- Ζρούπας, Α 1839. Ζουρούπης 1854, Ζορούπης 1856, Ζρούπης 1867. Το ΕΠ ίσως < ζουρόπι, σύνεργο του μαραγκού Βλαστός 1931, 323. Παρωνύμιο.
- Ζτρουζ, Β 1874. Ζτρουζ 1883.
- Ζωγραφίδης, ΚΓ 1913. Το ΕΠ < το ΕΠ Ζωγράφος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Επαγγελματικό. Ο Αναστάσιος Ζωγραφίδης, ιερέας, υπήρξε στενός συνεργάτης του μητροπολίτη Κωνσταντίου κατά το Μακεδονικό αγώνα. Ο γιος του Αθανάσιος διακρίθηκε ως γιατρός.
- Ζωγράφος, Α 1781. Το ΕΠ < ζωγράφος. Ο Σπανός 1982, 61, 1988α, 522 αναφέρει ΒΑ Ζωγράφω στον Τίρναβο και τη Λάρισα. Επαγγελματικό. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σαμαρίνα.
- Ζωίδης, Ε 1899. Το ΕΠ < το ΕΠ Ζώιος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα δίνεται η πληροφορία "εκ Σελίτσης", σημ. χωριό Εράτυρα του νομού Κοζάνης.
- Ζωϊνας, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < Ζωϊνα, ΑΝΔ του Ζώιος, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Ζώιος, Α 1774. Το ΕΠ < το ευχετικό ΒΑ Ζώης. Ο Μπούτουρας 1912, 91-92 το σχετίζει με την εκκλησιαστική γιορτή της Ζωοδόχου Πηγής. Ο Σταμινόπουλος 1917, 432 και ο Συμεωνίδης 1992, 76 το παράγουν από το ΒΑ Πολυζώης. Ο Ανδριώτης 1976, 202 το θεωρεί μητρωνυμικό < το ΒΑ Ζωή. Η διπλοτυπία Ζωής-Ζώης, Μανάβης-Μαναβής κλπ ξεκινάει από την ανάγκη

- να διαφοροποιηθεί μορφολογικά το όνομα του προσώπου από την έννοια που εκφράζει. Πατρωνυμικό.
- Ζώρας, Α 1791. Ζώρας Ψάνος, Ζώρος 1793. Το ΕΠ < το σλαβ. zora "αυγή", πβ ΒΑ Αυγέρος, Αυγερινός. Παρωνύμιο.
- Ζώτος, Α 1760. Το ΕΠ < το αλβ. zot-i "κύριος, αφέντης, Θεός, άξιος", πβ Σταμινόπουλος 1917, 445, Κατσουλέας 1983, 70. Ο Αραβαντινός 1909, 100 το σχετίζει με το ΒΑ Ζώσιμος, το οποίο όμως δεν επιχωριάζει στην περιοχή. Επίσης λίγο πιθανή πρέπει να θεωρείται η εκδοχή του Μπούτουρα 1912, 167, ο οποίος το σχετίζει με το ρήμα ζω, ως ευχετικό. Ο Σπανός 1981, 26 αναφέρει ΒΑ Ζώτος στην περιοχή της Ελασσόνας. Παρωνύμιο.
- Ηλιάδης, Β 1896. Το ΕΠ < το ΒΑ Ηλίας + παραγ. κατάλ. -άδης. Πατρωνυμικό.
- Θανάσας, Α 1850. Το ΕΠ < το ΚΒ Θanasā = ΒΑ Αθανασία. Μητρωνυμικό.
- Θαναούλης, Α 1819. Το ΕΠ < το ΕΠ Θανάσας, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Μητρωνυμικό.
- Θάνου, Α 1760. Το ΕΠ < Θάνος, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Θάνου θεωρείται ότι μετανάστευσε από τα Άγραφα, Λιούφης 1924, 43.
- Θανούλης, Α 1778. Το ΕΠ < το ΕΠ Θάνος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Θεοδωράκης, Α 1815. Το ΕΠ < το ΒΑ Θεόδωρος + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Θεοδώρου, Α 1759. Το ΕΠ < το ΒΑ Θεόδωρος. Πατρωνυμικό.
- Θεοδωρούλης, ΙΗ 1908. Το ΕΠ < το ΕΠ Θεοδώρου, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Θεοχάρης, Α 1772. Το ΕΠ < το ΒΑ Θεοχάρης. Πατρωνυμικό.
- Θεοχαρούλης, Α 1802. Το ΕΠ < το ΕΠ Θεοχάρης, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Θεοχάρους, ΛΑ 1916. Το ΕΠ < το ΒΑ Θεοχάρης. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται: "εκ Πατρών".
- Θερμάρας, Δ 1898. Το ΕΠ < θιρμάρ, μικρό χάλκινο γκιούμι, το οποίο κρεμούσαν μέσα στο τζάκι για να έχουν πάντα ζεστό νερό, Παπασιώπης 1972, 118. Η λέξη από το επίθετο θερμός. Παρωνύμιο.
- Θετταλίαίνα, Α 1759. Το ΕΠ < Θετταλία + παραγ. κατάλ. -αίνα. Αξιοσημείωτος είναι ο αρχαισμός τόσο στην παραγωγική κατάληξη όσο και στον ατ-

- τικίζοντα τύπο του τοπωνυμίου. Πατριδωνυμικό.
- Θωμάς, Α 1777. *λιόλιους θωμά, νάνος δήμιον θωμά* Καλινδέρης 1958, 29-30. Το ΕΠ < το ΒΑ Θωμάς. Πατρωνυμικό.
- Θωμούλης, Α 1777. Το ΕΠ < το ΕΠ Θωμάς, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Ιατρού, Α 1773. Το ΕΠ < ιατρός. Ο τύπος είναι λόγιος, πβ και ΕΠ *Ντελή για - τρός*. Επαγγελματικό.
- Ιβανούλης, Α 1795. Το ΕΠ < το σλαβ. ΒΑ Ivan = Ιωάννης + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Ιμιρλιάς, Β 1866.
- Ιντρίζης, Α 1834. *Ντρίζης 1855, Τρίζης 1876, Δρίζης 1890*. Το ΕΠ < το τουρκ. idris που στη βοτανική είναι το δένδρο Prunus Mahaleb. Στο κοράνι το όνομα Idris ταυτίζεται πολλές φορές με τον Ενώχ. Παρωνύμιο. Ο Κωνσταντίνος Δρίζης, πρόκριτος και πλούσιος επιχειρηματίας, διετέλεσε αξιωματούχος της πόλης, βουλευτής στην οθωμανική βουλή και ευεργέτης της Κοζάνης, Λιούφης 1924, 348-50.
- Ιορδανίδης, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < το ΒΑ Ιορδάνης + παραγ. καταλ. -ίδης. Πατρωνυμικό.
- Ισταμπουλούς, Β 1863. *Σταμπουλούς 1874, Σταμπουλής, Σταμβολής, Παπακωνσταντίνου 1992, 372*. Το ΕΠ < το τουρκ. όνομα της Κωνσταντινούπολης, Istanbul. Πατριδωνυμικό.
- Ίτζος, Α 1759. *Ίτζος Βούλγαρης, Μιχάλης γήτζου, Καλινδέρης 1958, 22, Ίτσος Φραγκοτσιλίτης* (< χωριό Φραγκότσι: σημ. Ερμακιά Εορδαίας), *Γίτσιος 1909*. Το ΕΠ < Ίτσος, σλαβ. ΥΠΟ του ΒΑ Χρίστος ή ΚΒ ΥΠΟ του ΒΑ Μιχάλης, βλ. και Παπασιώπης 1972, 100, Κατσάνης 1990, 56, 65. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 56 αναφέρει Ίτσιος "μενεξές", από τα γνωστά λουλούδια, τα ίτσια. Πατρωνυμικό.
- Ιτζούλης, Α 1774. *Γιτζούλης 1796*. Το ΕΠ < το ΕΠ Ίτζος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Ιωαννίδης, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < το ΒΑ Ιωάννης + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό.
- Κάβουρας, Ε 1899. Το ΕΠ < κάβουρας. Παρωνύμιο.
- Καγιάνης, Β 1853. *Καϊάνης 1899*. Το ΕΠ < το τουρκ. kayan "χειμαρρός". Παρωνύμιο.
- Καζιάκης, Ι 1902. *Καζιάκης Βλάχος Λαναράς*. Το ΕΠ < το τουρκ. ή σλαβ

- kazak "κοζάκος". Εθνικό.
- Καζαμίας, Β 1874. Το ΕΠ < το ιταλ. casamia "αστρολόγος". Επαγγελματικό.
- Καζάναγας, Α 1837. Το ΕΠ < το τουρκ. kazan "λέβητας, καζάνι" + το τουρκ. ağa "κύριος". Επαγγελματικό.
- Καζαντζής, Α 1768. Το ΕΠ < το τουρκ. kazanci "λέβητοποιός, καζαντζής". Επαγγελματικό.
- Καϊαφίτης, Β 1889. *Κουιαφήτης 1900*. Το ΕΠ < το ΤΟΠ Καϊάφα + παραγ. κατάλ. -ίτης. Η Καϊάφα είναι βουνό και λιμνοθάλασσα στην επαρχία Ολυμπίας του νομού Ηλείας, πβ και Λουτρά Καϊάφας. Πατριδωνυμικό.
- Καισαριώτης, Α 1760. *Κισαργιότης 1760*. Το ΕΠ από το όνομα του χωριού Καισαρεία του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Κακάλης, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < κακάλι, κόκκινο σαρκώδες λοφίο στο κεφάλι του πετεινού, λειρί. Παρωνύμιο.
- Κακάνης, Α 1849. Το ΕΠ < κακανιάρης < το ρήμα κακανίζω, κακαρίζω, γελώ πολύ δυνατά, με τρανταχτή φωνή. Ο Οικονόμου 1991, 135 παραδίδει ΚΒ τοπωνύμιο Λα Κακάνε < το ΕΠ Κακάνης με την ίδια ετυμολογική ερμηνεία. Πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 69. Παρωνύμιο.
- Κακαρόντζας, ΛΑ 1915. Το ΕΠ < κακαράντζα "κόπρος αμιοεριφίων, και γενικά μικρών οικιακών ζώων", πβ και Κατσουλέας 1983, 65 "Γκαγκαράτζας, αυτός που γεννήθηκε να τρώει και να κοπρίζει", Αλευράς 1979, 23. Παρωνύμιο.
- Κακάς, ΚΔ 1913. Το ΕΠ < το τουρκ. kaka "πρεσβύτερος ή θετός αδερφός". Παρωνύμιο.
- Καλαϊτζής, Α 1759. *Καλαντζής Πάικος, 1760*. Το ΕΠ < το τουρκ. kalayci "γανωτής". Επαγγελματικό.
- Καλαμάτας, ΣΤ 1899. Ο Κουκουλές 1954-5, 64 θεωρεί το Καλαμάτης βυζαντινό παρωνύμιο "το οποίον δηλοί τον ωραίους οφθαλμούς έχοντα". Μάλλον απίθανο να προέρχεται από το όνομα της πόλης Καλαμάτα. Πβ και Ανδριώτης 1950, 194. Παρωνύμιο.
- Καλαμπούκας, Α 1788. Το ΕΠ < καλαμπόκι κι αυτό < το αλβ. kalambok, Ανδριώτης 1971, 139. Παρωνύμιο.
- Καλαποθάκης, Λ 1916. Το ΕΠ < καλαποδάς, μάστορας που φτιάχνει καλαπόδια, ξύλινα ομοιώματα ποδιού που χρησιμοποιούν οι τσαγκάρηδες + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Καλέας, Β 1858.

- Καλιμέρης, Α 1789. *Καλιμέρης* 1800, *Καλιμέρης* 1820. Το ΕΠ < καλός + μέρος, πβ και ΕΠ Πολύμερος, Κυριακίδης 1915, 358. Παρωνύμιο.
- Καλιακούδας, Α 1782. *Καλακούδας* 1898, *Καλιακούδας (Αφέντογλου)* 1911. Το ΕΠ < καλιακούδα, ο κολιοός, η κάργα, είδος μικρού πτηνού. Παρωνύμιο.
- Καλιανιώτης, Α 1766. Το ΕΠ από το όνομα του χωριού Κάλιανη, σημ. Αιανή του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Καλίας, Α 1767.
- Καλιγωμένος, Α 1787. *Καλιβωμένος* 1789. Το ΕΠ < τη μετοχή του παθητικού παρακειμένου του ρήματος καλιγώνω και καλιβώνω, καρφώνω πέταλα στα πόδια των ζώων, πβ και Ανδριώτης 1975, 399. Παρωνύμιο. Ο Κωνσταντίνος Καλιγωμένος, γενάρχη της οικογένειας, πέθανε βαθύπλουτος στη Ρωσία: τα παιδιά του Νικόλαος και Ανδρέας βοήθησαν ποικιλότροπα την πατρίδα τους, Λιούφης 1924, 304.
- Καλιννίκου, ΚΘ 1915. Το ΕΠ < το ΒΑ Καλλίνικος. Πατρωνυμικό.
- Καλίνου, Β 1861. Ο Μπούτουρας 1912, 162 και ο Μανασσειδής 1934-5, 221 αναφέρουν ΒΑ Καλίνω σχετιζόμενο με το καλός. Λιγότερο πιθανή η συσχέτισή του με το κυριώνυμο Καλλίνος, πβ Σταμνόπουλος 1917, 431. Ο Καλαντζάκος 1994, 41 αναφέρει ΕΠ Καλλίνης < το τουρκ. kalın "χονδρός". Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Μητρωνυμικό.
- Κάλιος, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < Κάλιος, Κάλης, ΥΠΟ των ΒΑ Μιχάλης ή Πασχάλης (στον Πεντάλοφο), Κατσάνης 1979, 177. Ο Σπανός 1984, 169 παράγει το Κάλιος < ο γιος της Κάλιως < το ΒΑ Καλλιόπη. Το Κάλιος απαντά και στην Ήπειρο ως ΥΠΟ του τουρκ. ΒΑ Καλέμ, βλ. Αραβαντινός 1909, 101. Πατρωνυμικό.
- Καλιμέλης, Α 1794.
- Καλογιαννάκης, Β 1867. Το ΕΠ < το ΕΠ *Καλογιάννης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ, πβ και Περρής 1911, 454. Παρωνύμιο.
- Καλογιάννης, Α 1817. Το ΕΠ < καλός + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Ο Μπούτουρας 1912 104 σχετίζει το Καλογιάννης με την ομώνυμη επωνυμία που αποδιδόταν στον βούλγαρο τσάρο Ιωάννη και τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου Ιωάννη Κομνηνό. Παρωνύμιο.
- Καλογριάς, Α 1815. Το ΕΠ < καλογριά, πβ Λάμπρου 1905, 287, Συμεωνίδης 1992, 94, Τριανταφυλλίδης 1982, 22. Μητρωνυμικό. Στον κώδικα: "εβα - πίσθη ο Σταμάτης του Ζήση Καλογριάς".

- Κάλος, Α 1787. *Κάλλος* 1760. Το ΕΠ < κάλος κι αυτό < το λατ. callus, ρόζος, κάτι που προεξέχει, σκληρυμένο δέρμα. Πιθανή η σχέση του και με το ΒΑ Καλλιόπη ή Καλή, πβ Μπούτουρας 1912, 41, 73. Παρωνύμιο.
- Καλοστύπης, ΚΘ 1915. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 86, 161 το κατατάσσει στα ευφημικά: Κωλοστούπης < ελλ. κώλος + στουπόνω, γεμίζω, βουλώνω, Παρωνύμιο.
- Καλότας, Α 1849. Το ΕΠ < το ιταλ. cal(1)ota "κάλυμμα του κεφαλιού σαν σκουφί, καπάκι, καλύπτρα". Ο Οικονόμου 1991, 492 θεωρεί ότι το ΕΠ Καλοτάς προέρχεται από το σλαβ. προσωνύμιο Kalota < το σλαβ. kalъ "μαύρος" + σλαβ. κατάλ. -ota. Ίσως όμως και < το καλός κατά το σχήμα Μαύρος > Μαυρωτάς, Καλός > Καλωτάς και με ανέβασμα του τόνου: Καλότας. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Καλπάκης, Α 1795. Το ΕΠ < το τουρκ. kalpak "κάλυμμα κεφαλιού, καπάκι". Ο Βαμβακίδης 1939, "Καλπακτής = κατασκευαστής ή πωλητής καλπακιών", πβ και Βλαστός 1931, 330 "καλπάκι, σκούφια από γουναρικό". Επαγγελματικό.
- Κάλφας, Α 1770. *Γκάλφας* 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. kalfa "αρχιτεχνίτης, ειδικευμένος τεχνίτης, μαθητευόμενος". Επαγγελματικό.
- Κάλφηνας, Β 1854. Το ΕΠ < Κάλφαινα, ΑΝΔ του Κάλφας, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Καμάτζιος, Α 1795. *Καμάντζιος* 1883, *Γκαμάτσης* 1898, *Γκαμάτζιος* 1901. Ο Νικόλαος Καμ(υ)άτζης ήταν γόνος της παλιάς βυζαντινής οικογένειας Ιωάννου Καμύτζη Παλαιολόγου, Λιούφης 1924, 317-8.
- Καμπέλης, ΛΒ 1916. Το ΕΠ < το τουρκ. kambet "δούλος πιστός, πολυπράγμωνας", Βαμβακίδης 1939, 175, Κατσάνης 1979, 181. Παρωνύμιο.
- Καμπούρης, Α 1794. *Γκαμπούρας* 1904. Το ΕΠ < το τουρκ. kambur "κυρτός, καμπούρης", πβ και Σπανός 1972, 125. Παρωνύμιο.
- Κανάβας, Α 1788. Ο Μπόγκας 1964, 152 αναφέρει: "καναβή, το θηλυκό της νήσσας" και "καναβός, χρώματος κανελί ή καφέ σκούρου". Ο Σπανός 1987β, 112 "καναβό στις όρνιθες σημαίνει σταχτόχρωμο". Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 62, 180 παράγει το ΕΠ Καναβός < καναβή, είδος αγριόπαπιας, μα και ξύλινος σκελετός για το πρόπλασμα του τεχνίτη από πηλό ή κερι". Ο Βογιατζόγλου 1992, 90 < το τουρκ. kanava "φαλακρός". Παρωνύμιο.
- Καναράς, Β 1859. *Κανάρας* 1877. Το ΕΠ < το τουρκ. kanara "σφαγείο". Ο Κατσουλέας 1983, 62 "Καναράς, ο οδηγός της παρέας που επιβάλλεται με

- τη μεγαλόπρεπη σωματική του διάπλαση". Το όνομα προέρχεται από τη ζωή των κτηνοτρόφων: καναράς είναι το τσιοκανισμένο (μονουχισμένο) τραγί, που οδηγεί το κοπάδι, πβ και Σπανδωνίδη 1939, 394. Ο Παπασιώτης 1988, 22 αναφέρει για την Κοζάνη λέξη κανάρα = πέλιμα. Στα ΚΒ cānãrã "μικρό κοπάδι από αρνιά που προορίζονται για σφάξιμο", Parahagi 1974, 335. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Κανάρης, Β 1863.** Το ΕΠ < κανάρι, καναρίνι. Στη Μάδυτο "Καναρής < κανάρι, διά το άσμα και ωραίο χρώμα", Μπούτουρας 1912, 134. Παρωνύμιο.
- Κανδήλης, Β 1853. Καντήλης 1849.** Το ΕΠ < κανδήλι, κοινή ονομασία του φυτού πράσινον το ξενικόν. Πιθανή και η σχέση του με το εκκλησιαστικό αξίωμα του κανδηλάπτη, πβ και Βαγιακάκος 1959, 214-5, Μπόγκας 1964, 153 - 154 "κανδήλα και καντύλα". Το επαγγελματικό ΕΠ Κανδηλάς απαντά και στο Βυζάντιο, πβ Μηνάς 1988, 336. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Κανούτας, Α 1848.** Το ΕΠ < το ΚΒ cānutu "γκρίζος, ψαρομάλλης" κι αυτό < το λατ. canus "ασπρομάλλης", πβ Parahagi 1974, 337, Λαζάρου 1983, 179, Μπόγκας 1964, 153 "κανούτα, γίδα χρώματος φαιοπρασίνου" και Βλαστός 1931, 289. Παρωνύμιο.
- Κανταρτζής, Α 1791.** Το ΕΠ < το τουρκ. kantarci "ζυγιστής, κατασκευαστής κανταριών". Επαγγελματικό.
- Καντιρλής, Β 1862.** Το ΕΠ μάλλον από το τουρκ. katir "μουλάρι" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ι, πβ Κατιρλί, η περιοχή Καλαμαριάς της Θεσσαλονίκης. Βλ. και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Καντιρλιώτης, Β 1859.** Το ΕΠ < Κα(ν)τιρλί + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό. Στον κώδικα: "από Καντιρλί".
- Καπετάνος, ΚΕ 1914.** Το ΕΠ < καπετάνιος, αρχηγός, πβ και Μπόγκας 1964, 155. Επαγγελματικό - αξίωμα.
- Καπιτζιόλας, Λ 1916.** Το ΕΠ < το ΕΠ *Καπιτζόγλου*, ό.βλ., με εξελληνισμό της κατάληξης. Επαγγελματικό.
- Καπιτζόγλου, Α 1840.** Το ΕΠ < το τουρκ. karici + τουρκ. κατάλ. ođlu "πορτιέρας, αλλά και ελκυστικός". Επαγγελματικό.
- Καπλάνης, Α 1767.** Το ΕΠ < το κοινό νεοελληνικό καπλάνι, άνθρωπος ακατάβλητος, θηρίο κι αυτό < το τουρκ. karlan "τίγρη", πβ και τουρκ. ΒΑ Καπλάν, Μπόγκας 1964, 445. Βλ. και Βλαστός 1931, 419. Παρωνύμιο.
- Καραβαγγέλης, Β 1870. Καραβαγγέλας 1899.** Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Βαγγέλης, ΥΠΟ του ΒΑ Ευάγγελος. Παρωνύμιο.

- Καραβαριώτης, Α 1792.** Το ΕΠ < το ΤΟΠ Γκράβαρα ή Κράβαρα, χωριά της Ναυπακτίας, μπφ ζητιάνος, περιπλανώμενος + παραγ. κατάλ. -ιώτης, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 34. Πατριδωνυμικό - παρωνύμιο.
- Καραβάς, Α 1765.** Το ΕΠ < το τουρκ. karabaş "μαντρόσκυλο, μοναχός και το φυτό *Lavendula stoechas*", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 69. Στα ΚΒ karabaşu "άσπρο πρόβατο με μαύρο στο κεφάλι", Parahagi 1974, 315. Παρωνύμιο.
- Καραβίας, ΣΤ 1899.**
- Καραβίδας, Κ 1911.** Το ΕΠ < караβίδα, οστρακοειδές της λίμνης και των ποταμών. Παρωνύμιο.
- Καραβλάχος, Α 1816.** Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + βλάχος. Παρωνύμιο.
- Καραγιανιώτης, Β 1853. Καραγιαννιώτης 1906.** Το ΕΠ από το όνομα της περιοχής Καραγιάννια, ομάδα χωριών δυτικά της Κοζάνης, Λιούφης 1924, 43 + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Καραγιάννης, Α 1794.** Το ΕΠ από το τουρκ. kara "μαύρος" + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, ή από την περιοχή των Καραγιαννίων κοντά στην Κοζάνη, πβ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Παρωνύμιο - πατριδωνυμικό. Η οικογένεια Καραγιάννη θεωρείται ότι κατάγεται από την περιοχή Καραγιαννίων, Καλινδέρης 1958 16. Οι Φον Καραγιάννι, μεγάλη αρχοντική οικογένεια, διέπρεψαν ως έμποροι και βιομήχανοι, ως καθηγητές πανεπιστημίου και ως μουσικοί. Ένας Θεόδωρος Καραγιάννης αναφέρεται ως διακεκριμένος φιλόλογος, ακαδημαϊκός και διευθυντής της αυτοκρατορικής βιβλιοθήκης στη Βιέννη, Μαρτινιανός 1957, 147. Τελευταίος διαπρεπής Καραγιάννης υπήρξε ο γνωστός παγκοσμίως μουσουργός Χέρμπερτ Έρνστ Φον Κάραγιανν, Λιούφης 1924, 281-4, Παπαϊωάννου 1991, 117-8, Παπακωνσταντίνου 1992, 57, Δελιαλής 1940, 525-6.
- Καραγιαννίδης, Β 1894.** Το ΕΠ < το ΕΠ *Καραγιάννης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης, πβ και Περρής 1911, 455. Παρωνύμιο.
- Καράγιωργάς, ΙΒ 1903.** Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Γιώργος, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος. Παρωνύμιο.
- Καραγκούνης, Β 1852.** Το ΕΠ < караγκούνης, κάτοικος του κάμπου της Θεσσαλίας, μπφ άνθρωπος αγροίκος, φτωχός, άγνωστης ετυμολογίας, πβ και Ανδριώτης 1971, 146, Τριανταφυλλίδης 1982, 30. Πατριδωνυμικό - παρωνύμιο. Ο Αστ. Καραγκούνης διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης (1929-1934), Παπαϊωάννου 1991, 18.

- Καραδήμος, Α 1834. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*. Παρωνύμιο.
- Καραδιάκος, Α 1841. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + διάκος, εκκλησιαστικό αξίωμα. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Καραζήσης, Α 1772. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + ευχετικό ΒΑ Ζήσης. Παρωνύμιο.
- Καραθανάσης, Α 1835. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Θανάσης, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος. Παρωνύμιο.
- Καραθάνος, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Θάνος, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Καραϊνδρος, ΚΣΤ 1915.
- Καρακαλάνης, Α 1768. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. kara "μαύρος" + τουρκ. kalan "αυτό που μένει, το υπόλοιπο". Παρωνύμιο.
- Καρακάσης, Α 1766. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το τουρκ. kas "φρύδι", μαυροφρύδης. Παρωνύμιο. Ο Δημήτριος Καρακάσης, μαθητής του Ευγένιου Βούλγαρη, υπηρέτησε ως γιατρός στη Σιάτιστα, την Κοζάνη και το Βουκουρέστι κοντά στον ηγεμόνα Κ. Καρατζά, Γουναρόπουλος 1872, 511, Ζαβίρας 1972, 277, Λιούφης 1924, 285-7. Η οικογένεια Καρακάση θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36. Στην οικογένεια αυτή ανήκε και ο σχολάρχης της σχολής της Κοζάνης Γεώργιος Ιωαννάκη, Λιούφης 1924, 203.
- Καρακίτζιος, Β 1860. *Καρακίτσιος* 1900. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Κίτσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Χρίστος. Παρωνύμιο.
- Καρακούλας, Β 1889. *Καραγκούλας* 1859, *Καραγούλας* 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. karakol "περίπολος, φρουρά" ή το τουρκ. kara "μαύρος" + τουρκ. kul "δούλος". Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Καρακώτιας, ΙΗ 1908. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Κώτιας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος. Παρωνύμιο.
- Καραλίβανος, Η 1900. *Καρολίβανος* 1903. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + ελλ. λίβανος, θυμίαμα. Στην Ήπειρο "λιβανός, ο επιθυμητός. Ενίοτε και εις την σημασίαν του ωραίος", Αραβαντινός 1909, 57. Παρωνύμιο. Ο Αλέξιος Καραλίβανος, οπλαρχηγός του Μακεδονικού Αγώνα, ήταν ρουμελιώτης την καταγωγή και ήρθε ως λιποτάκτης και φυγόδικος στην Κοζάνη. Συνεργάστηκε και συμπολέμησε με τον Παύλο Μελά, Παπαϊωάννου 1991, 65.
- Καραμανώλας, Β 1875. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + ΒΑ Μανόλης.

- Παρωνύμιο.
- Καραμάρκος, Β 1859. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + ΒΑ Μάρκος. Παρωνύμιο.
- Καραμάτσιος, Ζ 1900. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το σλαβ. maca "γάτα". Παρωνύμιο.
- Καραματσούκας, ΣΤ 1899. *Καραματζούκας* 1901. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + ελλ. ματσούκα < το βενετ. mazzoca κι αυτό < το λατ. maxuca. Παρωνύμιο.
- Καραμήσκαρας, Β 1855. *Καραμίσκαρης* 1910. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + ΕΠ *Μίσκας*, ό.βλ., + μεγεθυντική κατάλ. -αρας. Παρωνύμιο.
- Καραμήτρος, Β 1864. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Μήτρος, βλ. ΕΠ *Μήτρον*. Παρωνύμιο.
- Καραμούζας, Α 1823. Το ΕΠ < καραμούζα κι αυτό < το ιταλ. corna muza "ποιμενική φλογέρα", Ανδριώτης 1971, 146. Παρωνύμιο.
- Καραμπαμπάς, Ε 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το τουρκ. baba "πατέρας". Ο Μπόγκας 1958, 28 αναφέρει λέξη καραμπαμπάς στην Ήπειρο "το καζανάκι που βράζει νερό για τους καφέδες". Παρωνύμιο.
- Καραμπόζιος, Α 1787. *Καραμπόζης* 1826. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το τουρκ. boz "σταχτής, φαιόχρωμος". Παρωνύμιο.
- Καραμπονάρης, Β 1856. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το τουρκ. bunar, αρχαϊκός τύπος του pınar "πηγή", υδρονόμος. Επαγγελματικό.
- Καραμποναρλής, Α 1823. *Καραμπονάρ* 1906. Το ΕΠ < Karabunar, σημ. Μαυροπηγή του νομού Κοζάνης, + τουρκ. παραγ. κατάλ. -λι. Πατριδωνυμικό.
- Καρανάνινας, ΚΓ 1913. Το ΕΠ < Καρανάναινα, ΑΝΔ του *Καρανάνος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Καρανάνος, Β 1858. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Νάνος, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 16. Παρωνύμιο.
- Καρανάτσιος, Β 1874. *Καρανάτζος* 1914. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Νάτσιος, βλ. ΕΠ *Νάτσινας*. Παρωνύμιο.
- Καρανίκος, Β 1863. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Νίκος, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος. Παρωνύμιο.
- Καραντάκος, Α 1803. *Καρατιάκος*, 1838, *τιάκος κατατάκου*, Καλινδέρης 1958, 48. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το τουρκ. dağ "βουνό", πβ ΕΠ Μαυροβουνιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Καρανταλής, Β 1854. *Καρανταλής* 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος"

- + το τουρκ. dağ "βουνό" + την τουρκ. παραγ. κατάλ. -li, πβ ΕΠ *Καραντά* - *κος*, βλ. και Κατσάνης 1982, 266. Ο Τσίρος 1964, 27 "διά την παλληκαριάν τους τους ονόμασαν Καρανταλήδες" (μάλλον παρετυμολογώντας το από το νταής, παλικαράς). Πατριδωνυμικό - παρωνύμιο.
- Καραπάσιας**, Β 1875. *Καραπασιάς* 1890, *Καράπασας* 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. kara + το τουρκ. ραζα "πασάς, αξίωμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας", με ανέβασμα του τόνου. Παρωνύμιο - αξίωμα.
- Καραπατζίδης**, Β 1883. *Καραπατσίδης* 1913. Το ΕΠ < το ΕΠ *Καραπάτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Παρωνύμιο - επαγγελματικό. Ο Δημήτριος Καραπατσίδης υπήρξε δάσκαλος και σχολάρχης της σχολής της Κοζάνης, Λιούφης 1924, 247.
- Καραπάτζιος**, Α 1766. *Καρά-πάτζιος* 1772. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το ΕΠ *Πάτζιος*, ό.βλ. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Καραπατζούλης**, Α 1796. Το ΕΠ < το ΕΠ *Καραπάτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Καραπέτσας**, Α 1782. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + πέτσα < το ιταλ. pezza. Παρωνύμιο.
- Καραπούλιος**, Α 1776. *Καραπούλος* 1778. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το ΕΠ *Πούλιος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Καράς**, Α 1809. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος". Παρωνύμιο.
- Καρασάτζης**, Λ 1916. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το ΕΠ *Σαάτζης*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Καρασίμος**, Γ 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + το ΕΠ *Σίμος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Καρασωτηρούλης**, Α 1824. Το ΕΠ < το τουρκ. kara + Σωτηρούλης < το ΕΠ *Σωτήρ*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Καρατζέτζος**, Α 1804. *Καρατζέντζος* 1859. Το ΕΠ μάλλον < το τουρκ. kara "μαύρος" + το γνωστό και από τη βυζαντινή εποχή ΕΠ *Τζέτζης* < το λατ. caecus "τυφλός". Παρωνύμιο.
- Καράτζιας**, Α 1774. *Καράτζας* 1788. Το ΕΠ < το τουρκ. karaca "ελάφι, μελαχρινός". Παρωνύμιο.
- Καρατζούλης**, Α 1773. Το ΕΠ από το ΕΠ *Καράτζιας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ ή από το τουρκ. kara "μαύρος" + ΕΠ *Τζουλάς*, *Τζούλης*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Καραχάλιος**, Β 1886. Το ΕΠ < το τουρκ. kara "μαύρος" + Χάλιος, ΥΠΟ του

- ΒΑ Μιχάλης, "Μαυρομιχάλης", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 14. Παρωνύμιο.
- Καρβουνάρης**, Α 1769. *Καρβουνιάρης* 1771. Το ΕΠ < κάρβουνο, κι αυτό < το μεσν. καρβούνι(ν) < λατ. carbo, + παραγ. κατάλ. -άρης < λατ. -arius, πβ Parahagi 1974, 344. Η Κολλέκα 1983, 17 αναφέρει ομώνυμα χωριά στην περιοχή Σουλίου (Παραμυθιάς) και στην Αλβανία. Επαγγελματικό.
- Καρβουναρούλης**, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ *Καρβουνάρης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Καρβούνης**, Α 1766. Το ΕΠ < κάρβουνο < το μεσν. καρβούνι(ν) κι αυτό < το λατ. carbo, πβ και Parahagi 1974, 344. Επαγγελματικό.
- Καρδάνης**, Β 1890. Το ΕΠ ίσως από το τουρκ. kardan "έμπειρος, επιδέξιος". Παρωνύμιο.
- Καρδάσης**, Β 1855. Το ΕΠ < το τουρκ. kardas "αδελφός". Παρωνύμιο.
- Καρδογιάννης**, ΙΗ 1908. *Καραδοϊάννης* 1912, *Καραδογιάννης* 1914.
- Καρέτζιας**, Α 1849.
- Καρμαζής**, Α 1845. *Κιρμιζής* 1852. Το ΕΠ < το τουρκ. kirmitzi "κόκκινος". Παρωνύμιο.
- Καρπούζας**, Β 1886. Το ΕΠ < το τουρκ. karpuz "καρπούζι" + την παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Καρτζιούπης** - *κης*, Α 1851.
- Κασάπης**, Α 1774. *Κασάπης Βούλγαρις*. Το ΕΠ < το τουρκ. kasar "χασάπης". Επαγγελματικό.
- Κασούμης**, Α 1790. *Κασίμης* 1791. Το ΕΠ < το τουρκ. kasim "αρχή του χειμώνα, χειμώνας". Αρχή του χειμώνα θεωρείται από τους τούρκους αγρότες η 8η Νοεμβρίου, πβ και ΕΠ *Χειμώνας*, *Χειμωνίδης*. Παρωνύμιο. Ο κώδικας αναφέρει ότι τον Αύγουστο του 1795 "*εβαπτίσθη ο νικόλαος του κωνσταντίνου κασούμη, ανάδοχος ο θεόδωρος του γεράση βλάχος*", Παπακωνσταντίνου 1992, 48. Πρόκειται για τον Νικόλαο Κασομούλη (Κασούμη) που είναι γνωστός για τη δράση του κατά την επανάσταση του 1821 και κυρίως για το έργο του "Στρατιωτικά ενθυμήματα" πβ και Παπακωνσταντίνου 1992, 54 133, Βασδραβέλης 1940, 524.
- Καστανάρης**, Α 1789. Το ΕΠ < καστανάρης. Στα χωριά του Βοΐου καστανάρης ονομάζεται η περίοδος από 25 Σεπτεμβρίου μέχρι του Αγίου Δημητρίου, οπότε μαζεύουν τα κάστανα, Παπανικολάου 1973, 110. Το καστανάρης < κάστανο + παραγ. κατάλ. -άρης < λατ. -arius. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.

- Καστανιώτης, Α 1799. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Καστανιά Σερβίων του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Καστοριανός, Α 1817. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Καστοριά + παραγ. κατάλ. -ανός. Πατριδωνυμικό.
- Καστρόπικος, Β 1877. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κάστρος*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -όπικος, ΥΠΟ. Η υποκοριστική κατάληξη -όπικου απαντά στη Σιάτιστα, Μπουντώνας 1892, 57 και στο Βόιο, Παπανικολάου 1973, 9 (πιδόπικου, αρνόπικου). Πατριδωνυμικό.
- Καστρόπουλος, Α 1775. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κάστρος*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ. Πατριδωνυμικό.
- Κάστρος, Α 1770. *Κάστρος* 1810. Το ΕΠ < το Κάστρο, το Αργυρόκαστρο, πβ Μπόγκας 1966, 25. Βλ. και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Καταφιώτης, Α 1770. *Καταφυγιότης* 1899. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Καταφύγι του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Κατερινάκης, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < Κατερινάκι, ΥΠΟ του ΒΑ Κατερίνα. Μητρωνυμικό.
- Κατζαβός, Α 1834.
- Κατζάνος, Β 1865. *Κατσάνος* 1909. Το ΕΠ < το τουρκ. *καζαν* "δραπέτης, φυγάς". Κατά τον Οικονόμου 1991, 421 το ΕΠ Κατσάνος μπορεί να προέρχεται από το εθνικό Κατσάνος "ο κάτοικος των Κατσανοχωριών" ή το επαγγελματικό κατσάνος "ο πραγματευτής προ του 18. αι.". Παρωνύμιο.
- Κατζιαούνης, Α 1849. *Κατσιαούνης* 1899. Το ΕΠ < κατσαούνης, ο γυρολόγος, πβ Μπόγκας 1964, 169 ο οποίος μεταφέρει πληροφορία του Π. Αραβαντινού ότι "Κατσιαούνοι είναι οι κάτοικοι 11 χωριών της Τσαρκοβίστας, πλησιόχωροι των Κατσάνων". Επαγγελματικό.
- Κάτζιας, Α 1832. *Κατσάς* 1911. Ο Κατσάνης 1982, 265 παράγει το ΕΠ < "Κατσιάς, μικροκαμωμένος, κατσιασμένος". Ακόμη πβ Μπόγκας 1966, 26 "κάτσηδες, οι υφαντήδες" στη Βόρειο Ήπειρο. Παρωνύμιο.
- Κατζικάς, Α 1827. *Κατζκάς* 1818. Το ΕΠ < κατσικά + παραγ. κατάλ. -άς κι αυτό < το αλβ. *kats* ή το τουρκ. *κεζί*, Ανδριώτης 1971, 153. Επαγγελματικό.
- Κατζιώνας, Β 1856. *Κατσιώνας* 1880, *Κασιώνας* 1915. Το ΕΠ < *Κάτσιους*, ό.βλ., + μεγεθ. κατάλ. -όνας. Πατρωνυμικό.
- Κατρανάς, Α 1779. Το ΕΠ < το τουρκ. *katram* "πίσσα" + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό.

- Κατραντζιώτης, Α 1769. *Κατραντσιώτης* 1891. Το ΕΠ από το όνομα του χωριού Κατράνιτσα, σημ. Πύργοι Εορδαίας του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιώτης, πβ και Κατσουλέας 1983, 68. Πατριδωνυμικό.
- Κατσαμάκας, ΙΓ 1905. Το ΕΠ < το αλβ. *καζαμακ* "κουρκούτι" ή το τουρκ. *καζαμακ* "φυγή, δραπέτευση". Ο Παπανικολάου 1973, 111 "κατσιαμάκα, χυλός που παρασκευάζεται από καλαμποκάλευρο και λίπος". Πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 77. Παρωνύμιο.
- Κατσέλας, Β 1875. Το ΕΠ < το ΚΒ *cätsälj* "μικρό σκυλί" κι αυτό < το λατ. *catellus*. Παρωνύμιο.
- Κατσιαντώνης, Β 1894. Για την παραγωγή του ΕΠ υπάρχουν πολλές εκδοχές. Ο Μπόγκας 1964, 168 το παράγει από το Κίτσος, ΥΠΟ του ΒΑ Χρίστος + το ΒΑ Αντώνης. Ο Κατσάνης 1982, 265 το σχετίζει με το "κατσιάς, μικροκαμωμένος, κατσιασμένος". Ο Οικονόμου 1991, 150 θεωρεί ότι το πρώτο συνθετικό κατσι- στα ΕΠ Κατσιγιάννης, Κατσιμίχας, Κατσιδήμας προέρχεται από το κακό-, πβ κατσιποδιά < κακοποδιά. Βλ. επίσης Κ. Ζησίου, Το όνομα του Κατσαντώνη, Εβδομάς 2 (1885), 176. Παρωνύμιο.
- Κάτσιους, ΙΒ 1903. Ο Γεωργίου 1962, 355 αναφέρει "Κάτσιους, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος". Το Κάτσιω ή Καλλή < το ΒΑ Καλλιόπη, Μπόγκας 1964, 447. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Καυκαλής, Β 1859. Το ΕΠ < καύκαλο, κρανίο και ιδίως των ζώων. Πβ Μπουντώνας 1892, 89, Μπόγκας 1964, 170 "κάφκαλο, το άδειο κόκκαλο της χελώνας". Στην Ήπειρο επίσης "καύκος, ο εραστής υπάνδρου γυναικός", Αραβαντινός 1909, 49. Παρωνύμιο.
- Κάψας, Β 1894. Το ΕΠ < κάψα, υπερβολική ζέστη, καύσωνας, πβ και Βλαστός 1931, 361. Παρωνύμιο.
- Καψόκουλος, Α 1818. Το ΕΠ < κάψα + κώλος, πβ Τριανταφυλλίδης 1982, 86. Παρωνύμιο.
- Κεραμάρης, Α 1806. *Κυραμάρης*. Το ΕΠ < κέραμος + παραγ. κατάλ. -άρης < λατ. -arius, πβ Μπόγκας 1964, 171, Παπανικολάου 1973, 113. Επαγγελματικό.
- Κεραμάς, Α 1812. *Κυραμάς*. Το ΕΠ < κέραμος + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό.
- Κεραμιδάς, Α 1759. *Κιραμιδάς*. Το ΕΠ < κεραμίδι + παραγ. κατάλ. -άς. Το επαγγελματικό ΕΠ Κεραμιδάς απαντά και στο Βυζάντιο, πβ Μηνάς 1988, 336. Επαγγελματικό.

- Κερασιώτης, Α 1782. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Κερασιά του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Κεράτσκοιολής, Ι 1902. *Κιράτσκοιο* 1903. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Κιρεσκόυ, σημ. Ασβεστοχώρι του νομού Θεσσαλονίκης, + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Πατριδωνυμικό.
- Κεχαγιάς, Α 1767. Το ΕΠ < το τουρκ. *kəhya* "επόπτης, διαχειριστής". Επαγγελματικό.
- Κηπέρας, Η 1900. Το ΕΠ < κύπερι, κυπέρι, είδος φυτού που ευδοκμεί στους βάλτους. Πιθανή όμως και η σχέση του με την έκφραση "κει πέρα". Παρωνύμιο.
- Κηπορούς, Ζ 1900. Το ΕΠ < κηπουρού, ΑΝΔ του κηπουρός. Μητρωνυμικό.
- Κιάκας, Α 1826. Το ΕΠ πιθανότατα < το ΚΒ Κιάκιας, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος. Πατρωνυμικό.
- Κικίης, Β 1855. Ίσως σχέση με το *Γκιγκίης*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Κιρατζής, Α 1769. Το ΕΠ < το τουρκ. *kiraci* "ενουκιαστής, αγωγιάτης". Επαγγελματικό.
- Κίτζας, Β 1859. Το ΕΠ < Κίτσα, ΥΠΟ του ΒΑ Κυριακή, πβ Μπούτουρας 1912, 73. Μητρωνυμικό.
- Κίτζιος, Α 1774. Το ΕΠ < Κίτσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Χρίστος, πβ Μπούτουρας 1912, 100. Ο Κυριακίδης 1915, 353 το σχετίζει με το ΒΑ Χριστόδουλος. Πατρωνυμικό.
- Κιτζούλης, Α 1829. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κίτζιος ή Κίτζας*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κιφριντές, ΚΓ 1913. *Κυφριντές*.
- Κλείδης, Β 1875. *Κλήδης* 1860. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κλης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης, παρετυμολογημένο από τη λέξη κλειδί. Πατρωνυμικό. Ο Γεώργιος Κλείδης υπήρξε δάσκαλος στην Κοζάνη, την Εράτυνα, την Πέστη, τη Ζέμονα και το Βελιγράδι, Γουναρόπουλος 1872, 534-5, Λιούφης 1924, 313, Παπαϊωάννου 1991, 67.
- Κλέφτης, Β 1886. Το ΕΠ < κλέφτης. Παρωνύμιο.
- Κλεφτογιώργος, Β 1887. *Κλεφτογιώργος* 1906. Το ΕΠ < κλέφτης + Γιώργος, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος. Παρωνύμιο.
- Κλεφτοκόστας, Β 1860. *Κλεπτοκόστας* 1860. Το ΕΠ < κλέφτης + Κώστας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος. Παρωνύμιο.
- Κλήμης, Α 1768. *Κλίμος* 1765. Το ΕΠ < το ΒΑ Κλήμης, πβ και Μπούτουρας

- 1912, 72. Πατρωνυμικό.
- Κλημούλης, Α 1771. Το ΕΠ < *Κλήμης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κλης, Α 1770. Το ΕΠ < Κλης, ΥΠΟ των ΒΑ Θεμιστοκλής, Αγαθοκλής, Ηρακλής ή Περικλής, πβ Μπούτουρας 1912, 40, 44, Μπόγκας 1966, 75, Κατσάνης 1979, 176, Συμεωνίδης 1992, 80. Πατρωνυμικό.
- Κλιάφαινας, ΙΒ 1904. Το ΕΠ < Κλιάφαινα, ΑΝΔ του *Κλιάφας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Κλιάφας, Α 1849. *Κιλιάφης* 1852, *Κλιάφης* 1859. Το ΕΠ < το τουρκ. *kılıah* "τριγωνικό καπέλο". Επαγγελματικό.
- Κλιούγγας, ΙΘ 1909. Το ΕΠ ίσως από το σλαβ. *kljuka* "κουτσομπολιό", πβ και ΕΠ *Κλιούκαρης*. Παρωνύμιο.
- Κλιούκαρης, Β 1895. Το ΕΠ < σλαβ. *kljukar* "κουτσομπόλης". Παρωνύμιο.
- Κλιτζινίκος, Α 1829. Το ΕΠ < "κλειτονικούς, πρόχειρο ξύλινο εργαλείο, που αποτελείται από ένα στρογγυλό ξύλο, με το οποίο μαζεύουν τις 'χεριές' των σιταριών, για να τα κάνουν δεμάτια, προκειμένου να μη πληγώνονται τα χέρια", Παπαϊωάννου 1976, 52. Παρωνύμιο.
- Κλιφτογεοργίου, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < ΕΠ *Κλεφτογιώργος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Κλόντας, ΚΕ 1914. Ο Αραβαντινός 1909, 50 αναφέρει για την Ήπειρο "κλόδα, του άρτου ο φλοιός, η επιφάνεια". Παρωνύμιο.
- Κλους, Α 1786. Το ΕΠ < Κλου, ΑΝΔ του *Κλης*, ό.βλ. Ακόμα πιθανή και η σχέση του με το Κλούσης, ΥΠΟ του Περικλής, Μπούτουρας 1912, 44. Πατρωνυμικό.
- Κοβράκης, Β 1867. *Κουβράκης* 1874.
- Κόιας, Α 1766. *Κόιος* 1904. Ο Οικονόμου 1991, 684 παράγει το ΕΠ Κόγιας < το αλβ. *koje* "η κόρα του ψωμιού". Παρωνύμιο.
- Κοϊμτζής, Α 1760. *Κοεμτζής* 1866. Το ΕΠ < το τουρκ. *kuyucsu* "χρυσοχόος". Επαγγελματικό. Η οικογένεια Κοεμτζή καταγόταν από το Σφίλτσι, σημ. Χρόμιο του νομού Κοζάνης, Λιούφης 1924, 304. Ο Δημήτριος Κοεμτζής αναφέρεται ως πρόκριτος και μεγάλος γαιοκτήμονας της Κοζάνης κατά τον Κρμαϊκό πόλεμο, ο Γεώργιος Κοεμτζής, δικηγόρος στην Πέστη, Γουναρόπουλος 1872, 491.
- Κοϊμτζούλης, Α 1788. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κοϊμτζής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Κοκαλιάρης, Α 1773. *Κουκκαλιάρης*. Το ΕΠ < κόκαλο + παραγ. κατάλ. -ιά-

- ρης που δηλώνει εκείνον που έχει πάθηση ή ελάττωμα. Παρωνύμιο.
- Κόκας, Β 1856. Το ΕΠ < το αλβ. *kokë-a* "κεφάλι", πβ Κατσουλέας 1983, 63, 70 και Οικονόμου 1991, 372. Παρωνύμιο.
- Κόκκαλος, Α 1774. Το ΕΠ < κόκαλο. Παρωνύμιο.
- Κοκκινοπλίτης, Α 1837. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Κοκκινοπλός της επαρχίας Ελασσόνας + παραγ. κατάλ. -ίτης. Πατριδωνυμικό.
- Κοκοβέλας, Β 1889. *Κουκουβέλας* 1900, *Γκογκοβέλας* 1901.
- Κοκόλης, Α 1817. *Κουκόλης*, *κοκόλιας*, Καλινδέρης 1958, 69. Το ΕΠ < Κοκόλης, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος, πβ και Μπούτουρας 1912, 79. Πατρωνυμικό.
- Κοκολίδα, Α 1835. *Κοκουλήδας* 1785, *Κουκουλίδας* 1801. Το ΕΠ < *Κοκόλης*, ό.βλ. + παραγ. κατάλ. -ίδας, -ίδης, πβ Νικολίδης. Πατρωνυμικό.
- Κοκολιόπλος, ΚΖ 1915. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κοκόλης*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -όπλος < -όπουλος με κώφωση του /u/. Πατρωνυμικό.
- Κοκόλτζιος, Α 1849. *Κοκόλιτσος* 1874. Το ΕΠ < Κοκόλτζε < Κοκόλης, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος. Η υποκοριστική κατάληξη -ζε έχει σλαβική προέλευση. Πατρωνυμικό.
- Κοκότης, Α 1835. *Κουκότιας* 1910. Το ΕΠ < το ΚΒ *cucotm* < το παλαιοσλαβικό *kokotu* "κόκορας", πβ Parahagi 1974, 392. Πβ επίσης Μπόγκας 1964, 180, Βλαστός 1931, 424, Γεωργίου 1962, 95, Παπαϊωάννου 1976, 53. Παρωνύμιο.
- Κοκοτιάρης, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < το ΚΒ *cucotm* "κόκορας" + την παραγ. κατάλ. -ιάρης, βλ. και ΕΠ *Κοκότης*. Παρωνύμιο.
- Κοκουνίκος, Α 1765. Το ΕΠ < κούκος, μτφ μοναχικός, απομονωμένος + Νίκος, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος. Παρωνύμιο.
- Κοκώνας, Β 1858. Το ΕΠ < κοκόνα, γυναίκα αρχοντικής καταγωγής. Μητρωνυμικό.
- Κολέτσιος, Β 1883. *Κουλέτσιος* 1885. Το ΕΠ < το σλαβ. *golic* "γυμνός", πβ και Κατσουλέας 1983, 71. Παρωνύμιο.
- Κολιαντρινός, Α 1834. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Κολινδρός Πιερίας + παραγ. κατάλ. -ινός. Πιθανή και η προέλευσή του από το κόλιαντρο < το ΑΕ κοριάνδρο. Πατριδωνυμικό.
- Κολοβός, Α 1841. *Κουλοβός*. Το ΕΠ < κολοβός, χωρίς ουρά, μτφ που του έχει κοπεί κάτι, πβ και Κατσουλέας 1983, 63 κολοβός, ο κοψονούρης. Παρωνύμιο.

- Κολούμπας, Α 1827. *Κουλιούμπας* 1831, *Κολιούμπας* 1901. Το ΕΠ ίσως < το ρήμα κολυμπώ που στα κοζανίτικα προφέρεται κουλυμπώ και κουλιουμπώ. Παρωνύμιο.
- Κολούσης, Β 1887. *Κολούσιας* 1885, *Κολιούσιας* 1894, *Κουλούσιας* 1906, *Κωλιούσιας* 1909. Το ΕΠ < Κολιός, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος, + παραγ. κατάλ. -ούσης < αλβ. παραγ. κατάλ. -ush, ΥΠΟ, πβ και Αραβαντινός 1909, 100, Γεωργίου 1962, 141, Μπούτουρας 1912, 79, Κατσάνης 1979, 177. Πατρωνυμικό.
- Κόμης, Β 1854. Το ΕΠ < κόμης, τίτλος ευγενείας που είχαν οι πρίγκιπες στην Ευρώπη < το λατ. *comes*. Αξίωμα.
- Κόμπης, Β 1876. *Κόμπος* 1818. Το ΕΠ < κόμπος, ρόζος, μτφ η πιο μικρή ποσότητα ενός πράγματος. Πβ όμως και Σπανός 1989-90, 256 που αναφέρει γυναικείο ΒΑ Κόμπου στον Τίρναβο. Παρωνύμιο.
- Κομπολίτης, Α 1819. *Γεώργης κουμπολίτης*, Καλινδέρης 1958, 60, *Κομπολίτης Καβαλιότης* 1886. Το ΕΠ πιθανόν < κόμπος + λύνω, βλ. και ΕΠ *Κόμπος*. Παρωνύμιο.
- Κοντέλας, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κόντης ή Κοντός*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -έλας, ΥΠΟ. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του το Τύρνοβο.
- Κόντης, Α 1760. Το ΕΠ < κόντης < το ιταλ. *conte* κι αυτό < το λατ. *comes*. Αξίωμα. Η οικογένεια Κόντη θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Κοντιαΐς, Β 1874. *Κωταΐς* 1879, *Κουτιαΐς*, 1900, *Κουτιαγής*, 1902, *Κονταΐς*, 1907. Το ΕΠ < κονιδιάρης, αυτός που είναι γεμάτος κόνιδα, ο φειριάρης < το ΑΕ κόνις ή κόνις, πβ Παπαϊωάννου 1976, 54 "κόντα, το αυγό της φείρας". Παρωνύμιο.
- Κοντοαναστάσης, Β 1876. Το ΕΠ < κοντός + Αναστάσης, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστάσιος. Παρωνύμιο.
- Κοντοαναστασίου, Β 1880. Το ΕΠ < κοντός + ΒΑ Αναστάσιος. Παρωνύμιο.
- Κοντοβάσιος, Α 1851. Το ΕΠ < κοντός + Βάσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Βασίλειος. Παρωνύμιο.
- Κοντογούνης, Α 1772. Το ΕΠ < κοντός + γούνα. Παρωνύμιο.
- Κοντοδήμος, Α 1770. Το ΕΠ < κοντός + Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*. Παρωνύμιο.
- Κοντοθανάσης, Α 1838. Το ΕΠ < κοντός + Θανάσης, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος. Παρωνύμιο.

- Κοντοθάνος, Β 1852. Το ΕΠ < κοντός + Θάνος, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος. Παρωνύμιο.
- Κοντόκουλος, Β 1866. Το ΕΠ < κοντός + κώλος. Παρωνύμιο.
- Κοντοντίνας, ΙΖ 1907. Το ΕΠ < κοντός + το ΕΠ *Ντίνας*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Κοντοπούλιος, Α 1780. Το ΕΠ < κοντός + ΕΠ *Πούλιος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Κοντορούσης, Α 1759. *Κοντουρούσης* 1777. Το ΕΠ < κοντός + ΕΠ *Ρούσης*, ό.βλ. Παρωνύμιο. Ο Ρούσης Κοντορούσης (Ρούσας), προεστός της πόλης την εποχή του Αλή πασά, υπήρξε ο αρχηγός της μιας από τις δυο κοινοτικές φατρίες που δημιουργήθηκαν τότε στην πόλη, της "Αλήφρονος". Αρχηγός της αντίπαλης παράταξης, την οποία υποστήριζε ο σουλτάνος, ήταν ο Γεώργιος *Αυλιώτης*, ό.βλ., Λιούφης 1924, 61-63, 65, 69-78, 288-9. Ο Γεώργιος Ρουσιάδης, γιος του άρχοντα Ρούση Κοντορούση, υπήρξε καθηγητής της ελληνικής στην Ακαδημία και το Πανεπιστήμιο της Βιέννης, σχολάρχης στη σχολή της Κοζάνης, πολυμαθέστατος και πολυγραφότατος, Μεγδάνης 1819, 86, Γουναρόπουλος 1872, 559-60, Λιούφης 1924, 218-222, Παπακωνσταντίνου 1992, 55.
- Κοντός, Α 1773. Το ΕΠ < κοντός. Παρωνύμιο.
- Κοντοτιάκας, Α 1848. Το ΕΠ < κοντός + ΕΠ *Τιάκας*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Κοντουγεωργίου, Δ 1898. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κοντουγιόργης*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Κοντουγιόργης, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < κοντός + Γιώργος, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος. Παρωνύμιο.
- Κοντούλης, Α 1778. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κοντός*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Κοντουράς, Α 1774. *Κουντουράς* 1857. Το ΕΠ < το τουρκ. *kundura* "παπούτσι" < το ΑΕ κόθορνος, αντιδάνειο, βλ. Τώγκρε Σόζλۆκ 1988 στη λέξη. Επαγγελματικό.
- Κοντύτσης, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < κοντός + παραγ. κατάλ. -ίτσης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Κόπανος, Α 1765. *Κόπανης* 1798. Το ΕΠ < κόπανος, χοντρό ξύλο πλατύ στη μια άκρη, που το χρησιμοποιούν για να χτυπάνε τα ρούχα όταν τα πλένουν, μτφ άνθρωπος βλάκας, χαζός, πβ Μπουντώνας 1892, 90. Στα ΚΒ *corpani* "το μικρό παιδί", Ραραχαγι 1974, 380. Παρωνύμιο.
- Κοπανούλης, Α 1801. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κόπανος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Κορδοβαντζής, Α 1769. Το ΕΠ δηλώνει αυτόν που κατασκευάζει κορδοβάνια

- (δέρματα) < το ιταλ. *cordovane* "δέρμα επεξεργασμένο στην Cordo-ba" + τουρκ. παραγ. κατάλ. ci. Επαγγελματικό.
- Κορδοβατζούλης, Α 1772. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κορδοβαντζής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης. Επαγγελματικό.
- Κορσάνης, Κ 1910. *Κουρσάνης* 1916. Το ΕΠ πιθανόν < το τουρκ. *Horasan*, πόλη της Τουρκίας. Πατριδωνυμικό.
- Κοσιάντζαλης, Β 1858. *Κουσιάντζαλης* 1863.
- Κοσμίδης, ΚΣΤ 1914. Το ΕΠ < το ΒΑ Κοσμάς + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό.
- Κοσμούλης, Α 1783. Το ΕΠ < το ΒΑ Κοσμάς + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κότιαλος, Β 1879.
- Κότις, ΙΖ 1907. Ο Κατσάνης 1990, 56 αναφέρει *Coti*, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος στο Νυμφαίο. Ο Οικονόμου 1991, 685 ετυμολογεί το ΕΠ < το αλβ. *kotë* ή *kot* "μαυρίλα, νύχτα, μάταιος, ανώφελος". Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Κοτλιάς, Α 1803. *Κουτλάς* 1812, *Κουτλής* 1824, *Κουτλιάς* 1850, *Κούτλιας* 1778. Το ΕΠ < ίσως από το τουρκ. *kutlu* "τυχερός" ή το σλαβ. *kotal*, *kotle* "καζανάκι" και μεταφορικά "όρχεις". Παρωνύμιο.
- Κοτοριάνης, ΙΘ 1910. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Κότορι, σημ. Υδρούσα του νομού Φλώρινας. Πατριδωνυμικό.
- Κότσικας, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < "κότο(ι)κα, κλώσσα", Παπανικολάου 1973, 123, Παπαϊωάννου 1976, 54. Πιθανή η σχέση του και με το χωριό της Ηπείρου Κότσικα, πβ και Ανδριώτης 1950, 195, όπου μνημονεύεται και ομώνυμος αγωνιστής του 1821 (Ν. Κασομούλη, *Ενθυμήματα στρατιωτικά*, 3, 341). Παρωνύμιο - πατριδωνυμικό. Στον κώδικα: "*από Σιάτιστα*".
- Κοτσοτύλης, Γ 1898. Το ΕΠ < κουτσός + τύλος (τάπα του βαρελιού), πβ και κουφουτύλι στην ευρύτερη περιοχή. Παρωνύμιο.
- Κουβάς, Α 1792. Το ΕΠ < το τουρκ. *kona* "κάδος, κουβάς". Παρωνύμιο.
- Κουδουνάς, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < κουδούνι + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό. Στον κώδικα: "*εξ Ιωαννίνων*".
- Κουζιάκης, Α 1832. *Κοζιάκης* 1904. Το ΕΠ < το τουρκ. *kozak* "κουκουναίρι". Στην Ήπειρο μαρτυρείται ΤΟΠ Κούζαινα, ανδρωνυμικό του Κούζης ή Κούζας: ο Οικονόμου 1991, 373, που το παραθέτει, το ετυμολογεί από το αλβ. *kuzë* "μεγάλο και ρηχό ταμί με γυρισμένα χείλη". Παρωνύμιο.

- Κουζιόνας, Α 1822. *Κουζιάνης* 1903. Το ΕΠ < το τουρκ. kuzu "αρνί" ή και από το τουρκ. kız "κορίτσι" + κατάλ. -όνας. Παρωνύμιο.
- Κούιας, Β 1896. Το ΕΠ < το σλαβ. kuja "πεταλωτής", πβ Τριανταφυλλίδης 1982, 79, Οικονόμου 1991, 497. Επαγγελματικό.
- Κουκλατζής, Α 1774.
- Κουκορόζης, Α 1797. *Κουκορόζης (Αγόρας)*. Το ΕΠ < το τουρκ. kokoroζ κι αυτό < το σλαβ. kukuruz "καλαμπόκι", πβ και Οικονόμου 1991, 498. Παρωνύμιο.
- Κουκούλης, Α 1786. Το ΕΠ πιθανόν από τις λέξεις κουκούλι, κουκούλα "ο βράχος, η πέτρα", πβ και ομώνυμο χωριό του Ζαγορίου, Οικονόμου 1991, 309. Ο Μπούτουρας 1912, 79 το σχετίζει με το ΒΑ Νικόλαος. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Κουκουλίκας, ΚΗ 1915. *Μπιλιόνης ή Κουκουλίκας* 1915. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κουκούλης ή Κουκουλιός*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίκας, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κουκουλιός, Β 1895. Το ΕΠ < Κοκόλης, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος, πβ και Μπουντώνας 1892, 69, Μπούτουρας 1912, 79, Αλευράς 1979, 18, Παπασιώπης 1972, 158. Πατρωνυμικό.
- Κουκουμπέλης, Α 1765. *Κουκουμπέλος* 1803.
- Κουκουμπέσης, Α 1798. *Κοκομπέσης* 1898.
- Κούλιος, ΚΔ 1914. *Κούλιος Σιατιστεύς*. Το κυριόνημο Κούλης μπορεί να αποτελεί ΥΠΟ πολλών ΒΑ, π.χ. Γιαννακούλης, Τακούλης, Κυριακούλης κλπ, πβ και Οικονόμου 1991, 165. Πιθανή η προέλευσή του κι από το Κουλιός, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος με ανέβασμα του τόνου. Βλ. και ΕΠ Γκούλιος. Ο Βαμβακίδης 1939, 176 αναφέρει επώνυμο και παρωνύμιο "Κούλιας < το τουρκ. kul = δούλος". Πατρωνυμικό.
- Κουλιούπινας, ΙΑ 1903. Το ΕΠ < Κουλιούπινα, ΑΝΔ του *Κολούμπας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Κουμάτας, Α 1804. *Κουμάτης* 1795. Το ΕΠ < το ΚΒ cumatā κι αυτό < κομμάτι, Parahagi 1974, 403. Παρωνύμιο.
- Κουμπούρας, Ζ 1900. Το ΕΠ < κουμπούρα, μικρό πυροβόλο όπλο, μτφ άνθρωπος αμόρφωτος και δυσκίνητος στο μυαλό, πβ και Ανδριώτης 1971, 168. Παρωνύμιο.
- Κούντζουλας, Α 1785. *Κόνσουλας* 1808, *Κούντζουλος* 1776, *Κώνσουλας* 1837, *Κόνσουλας* 1866, *Κούντσουλας* 1873. Το ΕΠ < το βενετικό consolo "πρόξενος", πβ και Ανδριώτης 1971, 163, Θωμόπουλος 1988, 818. Ε-

παγγελματικό - αξίωμα.

- Κουρατζίνος, Β 1876. *Κορατζίνος* 1898, *Κοραζίνος* 1897. Το ΕΠ < τα κουρατζίνια ή οι κουρατζίνις, τα κοράκια, Μπόγκας 1964, 187. Ο Βλαστός 1931, 423 "κορατζίνα, η κουρούνα". Παρωνύμιο.
- Κουρδανίδης, ΚΔ 1914.
- Κουρδούμπας, ΙΒ 1903. Έτσι λένε στα Γρεβενά ένα κοντό και χοντρό παιδί, ειρωνικά και κάπως χαϊδευτικά, Παπαϊωάννου 1976, 56. Παρωνύμιο.
- Κουρούς, Β 1859. Το ΕΠ < το τουρκ. kuru "ξηρός", πβ όμως και Τριανταφυλλίδης 1982, 70, Οικονόμου 1991, 732, Κουρούσης. Παρωνύμιο.
- Κουσάπης, Α 1774. Το ΕΠ ίσως να σχετίζεται με τα τουρκ. hoşap, hoşaf, kuzaf "είδος κομπόστας, χουσαφι". Παρωνύμιο.
- Κούστας, Α 1776. *Κούστιας* 1914. Ο Οικονόμου 1991, 499 σχετίζει το ΕΠ Κούστας με το σλαβ. kǐzta "οικία, καλύβα, καταφύγιο", πβ και το ελληνικής αρχής ΕΠ Καλύβας. Πβ όμως και Κατσάνης 1990, 62. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Αρτοτίνα.
- Κουστορέλης, Β 1880. Το ΕΠ < Κόστουρ, Καστοριά + παραγ. κατάλ. -έλης, ΥΠΟ ή τουρκ. κατάλ. -li. Πατριδωνυμικό.
- Κουτζαρμάνης, Α 1770. Το ΕΠ < το τουρκ. kocaman "πελώριος, τεράστιος". Παρωνύμιο.
- Κούτζιαλιας, Α 1808. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. kutsal "ευτυχής", πβ και Τομπαϊδης 1990, 105 Κούτσαλας. Παρωνύμιο.
- Κούτζιανος, Α 1829.
- Κουτζιμάνης, Α 1817. *Κοτζιμάνης* 1771, *Κουτσιμάνης* 1892, *Κοτσιμάνος* 1898, *Κοτσιμάνης* 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. kocaman "πελώριος". Παρωνύμιο. Ο Ηλίας Κουτσιμάνης, έμπορος στη Βιέννη, δώρισε στην πατρίδα του το ρολόι που βρίσκεται στο κωδωνοστάσιο του ναού του Αγίου Νικολάου, Λιούφης 1924, 321.
- Κουτζιμπέρης, Α 1783.
- Κουτζιο - Λαδάς, Α 1774. Το ΕΠ < κουτσός + λαδάς. Παρωνύμιο.
- Κουτζιοτζίουκης, Α 1760.
- Κουτζιούκης, Α 1798. *Κουτσούκης* 1795, *Κουτσιούκης* 1882, *Κοτσιούκης* 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. kǐczǐk "μικρός". Παρωνύμιο. Ο Ιωάννης Ντιούφας ή Κιουτσούκης, Κοζανίτης οπλαρχηγός του Μακεδονικού Αγώνα, οργάνωσε ένοπλο σώμα από Κοζανίτες και ακολούθησε τον Παύλο Μελά, Παπακωνσταντίνου 1992, 269.

- Κουτζιώτης, Β 1866. Το ΕΠ < Κουντσό, σημ. Γαλατινή του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Κουτζοβάσιος, Β 1870. Το ΕΠ < κουτσός + Βάσιος, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Κουτζογιάννης, Α 1765. *Κουτζογιάννος* 1765. Το ΕΠ < κουτσός + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο.
- Κουτζοδήμος, Α 1772. Το ΕΠ < κουτσός + Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*. Παρωνύμιο.
- Κουτζοθεόδωρος, Α 1828. Το ΕΠ < κουτσός + ΒΑ Θεόδωρος. Παρωνύμιο.
- Κουτζομανόλης, Α 1767. Το ΕΠ < κουτσός + ΒΑ Μανόλης. Παρωνύμιο.
- Κουτζονάνος, Α 1832. *Κουτζουνάνος*, *Κουτσός Νάνος* 1808. Το ΕΠ < κουτσός + Νάνος, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 16. Παρωνύμιο.
- Κουτζός, Α 1819. Το ΕΠ < κουτσός. Παρωνύμιο.
- Κουτζοσίμος, Α 1770. *Κουτζοσίμος*. Το ΕΠ < κουτσός + ΕΠ *Σίμος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Κουτζοσιμούλης, Α 1787. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κουτζοσίμος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Κουτζοτόλος, Β 1866. *Κουτσοτόλιος* 1894. Το ΕΠ < κουτσός + *Τόλος*, *Τόλιος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Κουτζου - Δημήτρης, Α 1774. Το ΕΠ < κουτσός + ΒΑ Δημήτριος. Παρωνύμιο.
- Κουτζουθοδώρας, Β 1857. Το ΕΠ < Κουτσοθοδώρα < κουτσός + ΒΑ Θεοδώρα. Μητρωνυμικό.
- Κουτζούλης, Α 1838. Το ΕΠ < κουτζός + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Κουτζοφίτης, Α 1789. *Κουτσιοφτης* 1877, *Κτσιοφτης* 1899, *Κσιόφτης* 1903, *Ξιόφτης* 1905. Το ΕΠ < κουτσός + αυτί, πβ Μπόγκας 1964, 196, Λαζάρου 1983, 178. Στη Βόρειο Ήπειρο "κουτσιοφτα, κατσικά με κομμένο αυτί", Μπόγκας 1966, 28, Τριανταφυλλίδης 1982, 54, 87. Παρωνύμιο.
- Κουτλής, Γ 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. kutlu "ευτυχισμένος", πβ και ΕΠ *Κοτλιάς*. Πιθανή η σχέση του και με το κούτλα, μεγάλη κουτάλα όμοια με σέσουλα ξύλινη, απ' όπου το σιτάρι χύνεται λίγο-λίγο στην τρύπα της πάνω μυλόπετρας, Παπανικολάου 1973, 167. Παρωνύμιο.
- Κούτλιαλιας, Α 1815. Πβ ΕΠ *Κοτλιάς*, *Κουτλής*.
- Κουτούτζης - ος, Α 1837. Το ΕΠ μάλλον το ίδιο με το ΕΠ *Γκουτούτζιας*,

- ό.βλ. Πβ όμως και το τουρκ. kuduz "λυσσασμένος". Παρωνύμιο.
- Κουτρότζιος, Β 1855. Ο Οικονόμου 1991, 453 ετυμολογεί το ΕΠ < ΕΠ Κόρτος < λατ. curtus "κοντός" με μετάθεση του r και την κατάλ. -occio. Παρωνύμιο.
- Κουτσή, Α 1765. Το ΕΠ < κουτσή. Η Κολλέκα 1983, 19 σχετίζει το ΕΠ Κούτσης με την κωμόπολη Κιζι της κεντροδυτικής Αλβανίας. Οι Βογιατζόγλου 1992, 113, Τομπαΐδης 1990, 105 το σχετίζουν με το τουρκ. kutsi "ιερός". Μητρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Κούτσικος, Β 1895. *Κούτσκος* 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. κώσώκ "μικρός". Παρωνύμιο.
- Κουτσκιώτης, ΙΘ 1909. *Κουτσκιώτης* 1916. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Κουντσό, βλ. και ΕΠ *Κουτζιώτης*. Πατριδωνυμικό.
- Κουτσομαρούδης, Α 1772. Το ΕΠ < κουτσός + ΕΠ *Μαρούδης*, ό.βλ. Παρωνύμιο - μητρωνυμικό.
- Κουτσοπούλος, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < κουτσός + *Πούλιος*, ό.βλ., πβ και Βογιατζόγλου 1992, 95. Παρωνύμιο.
- Κουτσούνικος, Α 1839. Το ΕΠ < κουτσός + Νίκος, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος. Παρωνύμιο.
- Κουφομίσιος, Β 1859. Το ΕΠ < κουφός + ΚΒ Μίσιος, βλ. ΕΠ *Μύσιου*, πβ και Κατσάνης 1990, 67. Παρωνύμιο.
- Κουφόξυλος, Α 1774. Το ΕΠ < κουφός + ξύλο ή κουφοξυλιά, κοινή ονομασία του φυτού ακτή η μέλαινα ή κουφόξυλο, είδος φυτού που λέγεται φερούλη. Παρωνύμιο.
- Κραβαρίδης, ΚΖ 1915. Το ΕΠ < το ΤΟΠ Γκράβαρα ή Κράβαρα, χωριά της Ναυπακτίας. Το κραβαρίτης ως προσηγορικό δηλώνει τον επίμονο, τον ασυνεννόητο, τον περιπλανώμενο, τον ζητιάνο, πβ Θωμόπουλος 1954, 23, Ανδριώτης 1950, 195, Τριανταφυλλίδης 1982, 34. Πατριδωνυμικό - παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Αμ-φισσα.
- Κράιας, Β 1890. *Κράγιας* 1892. Το ΕΠ < το σλαβ. kral "βασιλιάς", πβ και Συμεωνίδης 1992, 85, 108, Τριανταφυλλίδης 1982, 79. Αξίωμα.
- Κράλιας, Β 1894. *Κράλης*, Παπακωνσταντίνου 1992, 373. Το ΕΠ < το σλαβ. kral "βασιλιάς", πβ και Συμεωνίδης 1992, 85, 108, Τριανταφυλλίδης 1982, 79. Αξίωμα.
- Κρανίδης, Η 1901. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Κρανιά Ελασσόνας ή Γρεβενών, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 100. Πατριδωνυμικό.

- Κρασιώτης, Α 1831. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Κρασιά Ελασσόνας ή Γρεβενών + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Κράντας, Β 1861.
- Κρασάς, Α 1767. Το ΕΠ < κρασάς, αυτός που παράγει ή πίνει πολύ κρασί, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 40, Βλαστός 1931, 351. Το επαγγελματικό ΕΠ Κρασάς απαντά και στο Βυζάντιο, πβ Μηνάς 1988, 337 και σε άλλα μέρη, πβ Τσιτσέλης 1904, 277-284. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Κρεκόρης, Α 1823. *Κρικόρης* 1889, *Κριακόρης* 1771. Το ΕΠ < το αρμενικό ΒΑ Κιρκόρ. Πατρωνυμικό.
- Κριαράς, Α 1829. *Κρεαράς* 1916. Το ΕΠ < κριάρι + παραγ. κατάλ. -άς, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 55, Βλαστός 1931, 285. Επαγγελματικό. Η οικογένεια Κριαρά θεωρείται ότι μετανάστευσε από τα Άγραφα, Λιούφης 1924, 43.
- Κριμιζής, Α 1785. Το ΕΠ < το τουρκ. κιμιζι "κόκκινο". Παρωνύμιο.
- Κρίμισιαλης, Α 1835. *Κρίμιγαλης* 1902, *Κρίμισιαλης* 1907. Το ΕΠ μάλλον < το τουρκ. κιμιζσα "χαλάζι", πβ και ΕΠ Χαλάζας. Πβ όμως και Κιμιζ "Κριμαία". Παρωνύμιο - πατριδωνυμικό.
- Κροκιάς, Β 1835. *Κροκάς* 1856, *Κουρκάς* 1875, *Κρουκάς* 1890, *Κορκάς* 1898. Το ΕΠ < κροκάς, αυτός που καλλιεργεί ή επεξεργάζεται κρόκο, το ομώνυμο βολβώδες φυτό, πβ επίσης το ΕΠ *Κορκάς* και το όνομα του χωριού Κρόκος, όπου είναι παραδοσιακή και εκτεταμένη η καλλιέργεια του κρόκου. Επαγγελματικό.
- Κροκίδα, Α 1795. *Κροκίδα* 1798. Το ΕΠ < κροκίδι "χουδί", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 62, Βλαστός 1931, 291. Παρωνύμιο.
- Κρομούδας, Α 1770. Το ΕΠ < κρομμύδι, κρεμμύδι + παραγ. κατάλ. -άς, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 40, 48, 56. Το επαγγελματικό ΕΠ Κρομυδάς απαντά και στο Βυζάντιο, πβ Μηνάς 1988, 337. Επαγγελματικό.
- Κυδόνας, Β 1884. Το ΕΠ < κυδώνι + παραγ. κατάλ. -ας. Ο Μπούτουρας 1912, 139 μνημονεύει και ΒΑ Κυδώνω, Κυδωνιά. Παρωνύμιο.
- Κυμανιώτης, Ε 1898. Το ΕΠ πιθανόν από το χωριό Κουμανίτσοβο, σημ. Λιθία του νομού Καστοριάς, + κατάλ. -ιώτης με εξαρχαισμό. Πατριδωνυμικό.
- Κυπαρίσης, Β 1892. *Κιπαρίσης* 1899. Το ΕΠ < κυπαρίσσι. Παρωνύμιο.
- Κυπριτζής, Β 1867. Το ΕΠ < κυπρί, χάλκινο μικρό κουδούνι που κρέμεται στο λαιμό των ζώων + τουρκ. παραγ. κατάλ. -σί. Επαγγελματικό.
- Κυράνος, Α 1788. Το ΕΠ < κυρά + Άννα, βλ. και Μπούτουρας 1912, 112, Συ-

μεωνίδης 1992, 85, 94, Μπούτουρας 1912, 139. Κατά τον Μηνά 1978, 100 ίσως από το ουσιαστικό κυρά και μεγεθυντική κατάληξη -άνα (πβ και μεσν. κυράνα, η μητέρα). Βλ. και Οικονόμου 1991, 175. Το ΕΠ απαντά και στη Σκόπελο, πβ Σπανός 1983, 45. Μητρωνυμικό.

- Κυρατζούς, Α 1781. *Κιρατζούς* 1837. Το ΕΠ < το ΒΑ Κυράτω < κυράτσα, κι αυτό < κυρά, πβ ίδιο ΒΑ και στη Θράκη, Μανασσεΐδης 1934-5, 221. Βλ. και Μπούτουρας 1912, 139, Τριανταφυλλίδης 1982, 177. Κατά τη μαρτυρία του Γεωργίου 1962, 109 "κυράκου προσαγορεύουν νέες γυναίκες άλλες πιο ηλικιωμένες". Ο Σπανός 1981, 27 αναφέρει ΒΑ Κυρατσού στην περιοχή της Ελασσόνας και Τυρνάβου, Σπανός 1982, 61. Το ΕΠ απαντά και στη Σκόπελο, πβ Σπανός 1983, 45. Μητρωνυμικό. Ο Μερκούρης Κυρατσούς διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης (1964-1967) και μετά τη μεταπολίτευση του 1974 εξελέγη πολλές φορές βουλευτής Κοζάνης, Παπαϊωάννου 1991, 18, 71.
- Κύργηνας, Ι 1902. Το ΕΠ < Κύργινα, ΑΝΔ του *Κύργιας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σιάτιστα.
- Κυργιάζης, Α 1765. Το ΕΠ < Κυριαζής < το ΒΑ Κυριαζής, πβ επίσης Μπούτουρας 1912, 73-74 και Τριανταφυλλίδης 1982, 14. Πατρωνυμικό.
- Κυργιαννάκης, Β 1879. Το ΕΠ < κυρ-Γιαννάκης, πβ και Μπούτουρας 1912, 112, Περρής 1911, 456. Πατρωνυμικό.
- Κύργιας, ΙΖ 1907. *Κύργιας Βλάχος* 1916. Το ΕΠ < το ΒΑ Κυριαζής ή ΥΠΟ του ΒΑ Κυριάκος. Πατρωνυμικό.
- Κυργιόπουλος, Α 1781. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κύργιας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κυριάζινας, Α 1759. Το ΕΠ < Κυριάζινα, ΑΝΔ του Κυριαζής, ΥΠΟ του ΒΑ Κυριάκος. Ο Κατσουλέας 1983, 50 το σχετίζει με τον άγιο Κυριακό τον αναχωρητή. Μητρωνυμικό.
- Κυριαζούλιας, Α 1760. Το ΕΠ < Κυριαζής, βλ. ΕΠ *Κυριάζινας*, + παραγ. κατάλ. -ούλ(ι)ας, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κυριάκης, Α 1760. Το ΕΠ < το ΒΑ Κυριάκος, πβ και Μπούτουρας 1912, 73. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 54 το σχετίζει με όνομα σκυλιού Κυριάκης. Πατρωνυμικό.
- Κυριάκου, Α 1760. Το ΕΠ < το ΒΑ Κυριάκος. Πατρωνυμικό.
- Κυριακούλης, Α 1767. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κυριάκου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κύρκος, Α 1773. Το ΕΠ < ΒΑ Κυριάκος, πβ και Αραβαντινός 1909, 100. Πι-

- θανή η παραγωγή του και από το ΒΑ Κύρος + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κυρκούλης, Α 1782. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κύρκος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κυρνάνος, Β 1876. Το ΕΠ < κυρ-Νάνος, βλ. και ΕΠ *Νάνος*. Πατρωνυμικό.
- Κύρος, Α 1769. *δήμος κύρου*, Καλινδέρης 1958, 29. Το ΕΠ < το ΒΑ Κύρος ή ΥΠΟ του ΒΑ Κυριάκος, πβ και Μπούτουρας 1912, 74. Πατρωνυμικό.
- Κυρούλης, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κύρος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Κυρούσης, Α 1823. Το ΕΠ < το ΕΠ *Κύρος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούσης < αλβ. παραγ. κατάλ. -ush, ΥΠΟ, πβ Κολλέκα 1987, 85, Αραβαντινός 1909, 100. Πατρωνυμικό.
- Κωνσταντίνου, ΙΒ 1904. Το ΕΠ < το ΒΑ Κωνσταντίνος. Πατρωνυμικό. Ο Χρηστάκης Κωνσταντίνου διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης, Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Κωνσταντούλης, Α 1780. *Κωσταντούλης* 1893. Το ΕΠ < Κωσταντάς-ής, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ, πβ και Μπουντώνας 1892, 69, Μπούτουρας 1912, 74, Αλευράς 1979, 13. Πατρωνυμικό.
- Κωντσιόνης, Β 1893. *Κωτσιόνας* 1902. Βλ. Οικονόμου 1991, 497
- Κωσταντάς, Α 1779. Το ΕΠ < Κωσταντάς-ής, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, πβ και Μπούτουρας 1912, 74. Πατρωνυμικό.
- Κωσταρέλας, Β 1882. *Κωσταρέλλας* 1906. Το ΕΠ < Κωσταράς, < *Κώστας*, ό.βλ., + μεγεθυντική παραγ. κατάλ. -αράς, + παραγ. κατάλ. -έλας, ΥΠΟ, πβ Οικονόμου 1991, 177. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα: "από *Λαμβανίτσα*".
- Κώστας, Α 1772. Το ΕΠ < Κώστας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, πβ Μπουντώνας 1892, 69, Μπούτουρας 1912, 74, Γεωργίου 1962, 104. Πατρωνυμικό.
- Κώστινας, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < Κώστινα, ΑΝΔ του *Κώστας*, ό.βλ., πβ και Γεωργίου 1962, 104. Μητρωνυμικό.
- Κωστούλης, Α 1770. *Κωστούλας*, Παπακωνσταντίνου 1992, 373. Το ΕΠ < *Κώστας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, πβ Μπουντώνας 1892, 69, Μπούτουρας 1912, 75. Πατρωνυμικό.
- Κώτας, Β 1886. Το ΕΠ < Κώτας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, πβ και Μπού-

- τουρας 1912, 74, Γεωργίου 1962, 104, 356, Κατσάνης 1990, 56. Πατρωνυμικό.
- Κώτζιας, Α 1760. *Κότζιας*, 1774. Το ΕΠ από το κότσι, μτφ δύναμη < το τουρκ. κοφ "κρίαρι, γενναίος, ρωμαλέος", πβ και Μπούτουρας 1912, 74-75. Παρωνύμιο.
- Κωτιούλας, Α 1829. *Κωτούλας* 1886, *Κωτιούλης* 1904, *Κουτιούλας* 1906, *Κωτούλας* 1907. Το ΕΠ < Κώτας, Κώτιας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος + παραγ. κατάλ. -ούλας, πβ και Μπούτουρας 1912, 74, Γεωργίου 1962, 104, 356, Κατσουλέας 1983, 50, Αλευράς 1979, 40, 64, Κατσάνης 1990, 56. Πατρωνυμικό.
- Κωτουλόπλος, ΚΔ 1913. Το ΕΠ < ΕΠ *Κωτιούλας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπλος < όπουλος με κόφωση του /u/. Πατρωνυμικό.
- Κωφός, Α 1807. Το ΕΠ < κωφός, κουφός. Παρωνύμιο. Στα 1763 αναφέρεται κάποιος Ιωάννης Κωφός από τον Τίρναβο ως δάσκαλος στη σχολή της Κοζάνης, Γουναρόπουλος 1872, 513.
- Λαβαντσιώτης, Α 1821. *Λαμβαντζιώτης* 1899. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Λαβανίτσα, σημ. Λάβα Σερβίων του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Λάγιος, ΚΗ 1915. Το ΕΠ < λάγιος, ίσως από το λαγός, με αρχική σημασία "αυτός που έχει το χρώμα του λαγού, γκριζος, από το αλβ. laj "ψαρός", ίσως όμως και από το ΚΒ lajm "μαύρος", πβ Ανδριώτης 1971, 177, Parahagi 1974, 722, Μπόγκας 1964, 206. Παρωνύμιο.
- Λαγκόβρασμα, Α 1839. Το ΕΠ ίσως από το ΤΟΠ Λάγκα, βλ. Οικονόμου 1991, 500 + *βράσμα < το ρήμα βράζω, κατά το απόβρασμα. Παρωνύμιο. Ο Μιχαήλ Ιωάννου ή Λαγκόβρισμας, αγωνιστής του '21, διασώθηκε από την πολιορκία του Μεσολογγίου, Λιούφης 1924, 315.
- Λαδάς, Α 1770. Το ΕΠ < λάδι + παραγ. κατάλ. -άς, πβ και Βλαστός 1931, 351. Επαγγελματικό.
- Λαδούλης, Α 1780. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λαδάς*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Λαδούς, Β 1857. Το ΕΠ < Λαδού, ΑΝΔ του *Λαδάς*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Λαζάδες, Α 1797. Το ΕΠ από τον πληθυντικό του ΕΠ *Λάζος*, ό.βλ. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα: "*ανάδοχος από τους Λαζάδες*".
- Λάζαινας, ΙΒ 1904. Το ΕΠ < *Λάζαινα*, ΑΝΔ του *Λάζος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Λαζάνας, Α 1815. Το ΕΠ < *Λάζος*, ό.βλ., + μεγεθυντική κατάλ. -άνας. Πατρωνυμικό.

- Λαζαρήδης, IB 1904. *Λαζαρόπουλος*, Παπακωνσταντίνου 1992, 272. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λαζάρου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό. Ο Παύλος Λαζαρίδης ή Λαζαρόπουλος ήταν μακεδονομάχος, Παπακωνσταντίνου 1992, 272.
- Λαζάρυνας, Β 1871. Το ΕΠ < *Λαζάρυνα*, ΑΝΔ του *Λαζάρου*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Λαζάρου, Β 1891. Το ΕΠ < το ΒΑ *Λάζαρος*. Πατρωνυμικό.
- Λαζόπουλος, Α 1791. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λάζος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Λάζος, Α 1769. Το ΕΠ < *Λάζος*, ΥΠΟ του ΒΑ *Λάζαρος*, πβ και Μπουντόνας 1892, 69. Πατρωνυμικό.
- Λαϊνάς, Β 1881. Το ΕΠ < *λαγήνι* και *λαήνι* + παραγ. κατάλ. -άς, πβ και Γεωργίου 1962, 110. Επαγγελματικό. Ο Καλινδέρης 1958, 78 αναφέρει ότι το παρωνύμιο Λαϊνάδες αποδίδονταν σκωπτικά και υποτιμητικά σε όλους τους Κοζανίτες.
- Λάκας, Α 1772. Το ΕΠ < *λάκκα*, *λάκκος*, περιοχή μέσα σε δάσος, χωρίς δένδρα, χαμηλότερη από τη γύρω της, πβ Βλαστός 1931, 371, Οικονόμου 1991, 690. Παρωνύμιο.
- Λαλάδων, Α 1788. Το ΕΠ < τη γενική πληθυντικού του ΕΠ *Λάλας*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Λάλας, Α 1772. Το ΕΠ < *λαλάς*, θείος, ΚΒ *lală* "θείος", αλβ. *lalë-a*, *lala* "κηδεμόνας", άγνωστης αρχικής προέλευσης, πβ και ΕΠ *Λάλιος*, Μπουντόνας 1892, 92, Παπανικολάου 1973, 136. Ο Μπόγκας 1964, 208 "λάλας, προσηγορικό για σεβαστό πρόσωπο". Ο Κατσάνης 1979, 181 "προσφώνηση μικρού αδερφού προς τον μεγαλύτερο ή τον πατέρα". Η Κολλέκα 1983, 20 αναφέρει και αλβανικό χωριό *Lalë*, πβ και *Λάλα* Ηλείας απ' όπου και ΕΠ *Λαλιώτης*. Παρωνύμιο.
- Λαμπαδάρης, Α 1816. Το ΕΠ < το εκκλησιαστικό αξίωμα *λαμπαδάρης*, αυτός που κρατάει τη λαμπάδα μπροστά στον αρχιερέα. *Λαμπαδάριος* ακόμα ονομάζεται ο αριστερός ψάλτης, πβ Βαγιακάκος 1959, 216-7, Σπανός 1972, 123. Ο Μπούτουρας 1912, 113 μαρτυρεί και ομώνυμο ΒΑ σε περιορισμένη χρήση στην Ήπειρο. Το *λαμπαδάρης*, *λαμπαδάριος* < *λαμπάδα* + παραγ. κατάλ. -άριος < λατ. -arius. Επαγγελματικό.
- Λαμπράκης, ΙΓ 1904. *Λαμπράκος* 1915. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λάμπρος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Ο Παπανικολάου 1973, 205 το αναφέρει ως όνομα αρνιού που γεννήθηκε τη Λαμπρή. Πατρωνυμικό.

- Λάμπρου, Α 1771. Το ΕΠ < τα ΒΑ *Λάμπρος* ή *Λάμπρω* < *Λαμπρινή*, τα οποία σχετίζονται με τη Λαμπρή, μια άλλη ονομασία του Πάσχα, πβ και Μπούτουρας 1912, 94. Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Λαμπρούλης, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λάμπρος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Λάμσας, Η 1900. Το ΕΠ < *λάμψη*. Ο Ανδριώτης 1975, 397 το παράγει από το μέλλοντα ή τη μετοχή αορίστου του ρήματος *λάμπω*. Παρωνύμιο.
- Λαναράς, Β 1873. Το ΕΠ < *λαναράς* < το λατ. *lanarius* "εριοργός, γναφεύς". Επαγγελματικό.
- Λάνας, Β 1886. Το ΕΠ < το ΚΒ *lîna* "μαλλί" < το λατ. *lana*. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Λάπουρας, Α 1837. Το ΕΠ < το ΚΒ *lëpure* "λαγός" κι αυτό < το λατ. *lëpus*, Ραπαχάγι 1974, 734, 759. Παρωνύμιο.
- Λατζκοβιάς, Α 1760. *Γιαννάκης Λατζκοβιάς*. Το ΕΠ προέρχεται από το *Λατζκουβιά* που σημαίνει "η γυναίκα ή νύφη του Λάτζκου" κατά το σχήμα: ΒΑ + -βιά, βλ. και ΕΠ *Γιαννουβιάς*. Μητρωνυμικό.
- Λάτζκος, Α 1759. *Λιάτζκος*, *Λάτζκος Σαπουντζής* 1774, *μπόγδος Λάτζκου*, Καλινδέρης 1958, 37, *Λάτσκος* 1874, *Λάτσκος Καισαργιώτης* 1912. Το ΕΠ < *Λάζος*, ό.βλ. + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Λάτσκου θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36. Ο Λάτζκος Σαπουντζής ήταν πλούσιος Κοζανίτης έμπορος στην Ουγγαρία, Λιούφης 1924, 211. Ο γιος του Λάτζκου Σαπουντζή Γεώργιος Λασσάνης υπήρξε πολύ σημαντική στρατιωτική και πολιτική φυσιογνωμία. Μνημένος στη Φιλική Εταιρεία υπηρέτησε ως υπασπιστής και γραμματέας του Αλέξανδρου Υψηλάντη. Μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους διετέλεσε επιθεωρητής στρατού, υπουργός οικονομικών και στρατιωτικών. Με τη διαθήκη του συνέστησε το "Λασσάνειο κληροδότημα" για τη βράβευση θεατρικών έργων, Λιούφης 1924, 308-13, Γουναρόπουλος 1872, 562, Παπακωνσταντίνου 1992, 129, Βασδραβέλης 1940, 520, Τζατζιος 1940, 528.
- Λατζκούλης, Α 1767. *Λασκούλης* 1852. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λάτζκος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Λατίνος, Α 1850. Το ΕΠ < *λατίνος*. Εθνικό.
- Λάτσης, ΙΘ 1910. Το ΕΠ από το όνομα του αλβανικού χωριού *Laci*, πβ και Κολλέκα 1983, 20. Στην Ήπειρο "Λάτσηδες, παρατσούκλι που αποδίδεται στους Πυρσογιαννίτες", Μπόγκας 1966, 224. Πατριδωνυμικό.

- Λαφαζάνης, Α 1781. Το ΕΠ < το τουρκ. İafazan "φλύαρος, ψωροπερήφανος", πβ "λάφια, φλυαρίες", Παπανικολάου 1973, 139. Παρωνύμιο.
- Λεβέντης, Β 1890. *Λιβέντης* 1916. Το ΕΠ < το τουρκ. İevend "πειρατής, λεβέντης". Παρωνύμιο.
- Λέκας, Β 1859. *Λέκας Καταφιώτης*. Το ΕΠ < το αλβ. Lekë-a, Λέκας = ΒΑ Αλέξανδρος, πβ και Κατσάνης 1990, 65, Μπούτουρας 1912, 35, Τριανταφυλλίδης 1982, 13 14, Πολέμης 1982, 11, Κατσουλέας 1983, 70, Κολλέκα 1986, 56. Ο Σπανός 1982, 61 αναφέρει ΒΑ Λέκας στον Τίρναβο. Πατρωνυμικό.
- Λέκκος, ΙΕ 1906. *Λέκος* 1908, Λεκός, Παπακωνσταντίνου 1992, 309. Το ΕΠ < Αλέκος, ΥΠΟ του ΒΑ Αλέξανδρος, πβ και Μπούτουρας 1912, 35, Κατσάνης 1979, 176, Τριανταφυλλίδης 1982, 13, 14. Πατρωνυμικό.
- Λέντζης, ΙΘ 1910. Το ΕΠ < Lençe, σλαβ. ΥΠΟ του ΒΑ Ελένη. Μητρωνυμικό.
- Λέτζιος, Β 1874. *Λέτζιος Τουρναβιότης* 1774. Το ΕΠ < Λέτσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Αλέξιος, πβ και Αραβαντινός 1909, 100, Μανασσειδής 1934-5, 222, Τριανταφυλλίδης 1982, 13, 55, Κατσάνης 1979, 176 και Μπόγκας 1964, 213, 442. Πατρωνυμικό.
- Λευζιανιότης, Κ 1911.
- Λεχοβίτης, Β 1892. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Λέχοβο του νομού Φλώρινας + παραγ. κατάλ. -ίτης. Πατριδωνυμικό.
- Ληλιόπουλος, Α 1771. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λιόλιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Λιάγκας, Β 1889. Το ΕΠ < το ΚΒ leangă "μωρή, ανόητη", πβ P parahagi 1974, 733. Μητρωνυμικό.
- Λιακάτης, Β 1853.
- Λιάκος, Α 1791. *Λιάκας* 1855, *Λιάκης* 1891. Το ΕΠ < Λιάκος < ΒΑ Ηλίας ή Ευάγγελος, ΥΠΟ, πβ και Αραβαντινός 1909, 100, Συμεωνίδης 1992, 82, Μπόγκας 1966, 75, Βλαστός 1931, 409. Πατρωνυμικό.
- Λιαλιάκας, Α 1849. *Λιαλιάκης* 1864. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λιάλιας ή Λιάλιος*, ό.βλ., + παραγ. μεγεθυντική κατάλ. -άκας. Παρωνύμιο.
- Λιαλιάνας, Α 1820. *Λιλιάνας* 1821. Το ΕΠ < Λιαλιάνα, ΑΝΔ του *Λιάλιας ή Λιάλιος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Λιάλιας, Α 1835. Ο Μπουντώνας 1892, 69 αναφέρει Λιάλιας, ΥΠΟ του ΒΑ Λάζαρος στη Σιάτιστα. Πιθανή η σχέση του και με το τουρκ. İal "μουγκός, άλαλος", Τομπαϊδής 1990, 108. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.

- Λιαλίκης, Θ 1901. Το ΕΠ < τα ΕΠ *Λιάλιας ή Λιάλιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίκης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Λιάλιος, Α 1807. Το ΕΠ < το αλβ. lalë-a "πατέρας, ο μικρότερος αδερφός ονομάζει έτσι το μεγαλύτερο, το θείο ο ανεπιός, ή ο νέος κάθε μεγάλο", πβ ΕΠ *Λάλας*. Ο Παπανικολάου 1973, 140 "λιάλιους, μεγάλος θείος". Βλ. και Τριανταφυλλίδης 1982, 77. Παρωνύμιο.
- Λιάνας, Α 1838. Το ΕΠ < το ΚΒ leane "τεμπελιά", P parahagi 1974, 733 < το σλαβ. leni. Άλλος τύπος του ΕΠ Λιάνης. Παρωνύμιο.
- Λιαπάκης, Β 1859. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λιάπης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Εθνικό - πατριδωνυμικό.
- Λιάπης, Α 1820. Το ΕΠ < λιάπης "αρβανίτης" < το αλβ. Liar, όνομα μιας από τις τέσσερις αλβανικές φυλές, μουσουλμάνος της Λιαπουριάς (Labëria) στη Νότια Αλβανία, πβ Κολλέκα 1982, 29, Ανδριώτης 1971, 184, Τριανταφυλλίδης 1982, 30, Κατσουλέας 1983, 65, Θωμόπουλος 1988, 876. Ο Παπανικολάου 1973, 208 αναφέρει Λιάπ, όνομα σκυλιού, άσπρο με μπάλες κιτρινωπές. Εθνικό - πατριδωνυμικό.
- Λιάρας, Α 1817. Το ΕΠ < λιάρος· η λέξη είναι γνωστή σε όλη την Ελλάδα με τη σημασία "ασπρόμαυρος, ποικιλόχρωμος" για γιδοπρόβατα ή βόδια. Πβ Αραβαντινός 1909, 57, Μπόγκας 1964, 215, Γεωργίου 1962, 113 "λιάρους, αυτός που έχει το ένα μάτι μαύρο και το άλλο γαλανό", Παπανικολάου 1973, 140, Μπουντώνας 1892, 93, Οικονόμου 1991, 357-8. Η λέξη γνωστή και στα ΚΒ İearq και στα αλβ. larë, P parahagi 1974, 733. Η Κολλέκα 1983, 20 αναφέρει και αλβανικό χωριό Lara στην περιοχή Λεσκοβικιού. Παρωνύμιο.
- Λιάσης, Β 1890. Το ΕΠ μάλλον < το ΒΑ Ηλίας + παραγ. κατάλ. -άσης, βλ. και Οικονόμου 1991, 335. Επίσης "λιάσα, η πρόχειρη από κλαδιά καμωμένη πλεχτή θύρα της αυλής", Μπόγκας 1966, 32 και leasă με την ίδια σημασία στα ΚΒ P parahagi 1974, 733, 503. Τέλος λιάσιος = βρώμκος σωματικά, ατημέλητος. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Λιάτζος, Α 1765. *Λιάτζιος*, *Λιάτσιος* 1880, *Λιάτσος Κυρατσούς* 1913. Το ΕΠ < Lase, πόλη της Αλβανίας. Ο Κατσάνης 1990, 65 πιθανολογεί το ΕΠ Λιάτσης από το τουρκικό όνομα Λιάτε που απαντά και στους τουρκαλβανούς ως Λιάτζε και Λιάτζε. Πατριδωνυμικό.
- Λιατζούλης, Α 1774. *Λατζούλης* 1779. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λιάτζος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατριδωνυμικό.
- Λιβαδιώτης, Α 1833. *Λειβαδιώτης* 1896. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Λι-

- βάδι της επαρχίας Ελασσόνας + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Λίβας, Β 1859. Το ΕΠ < λίβας, νότιος ζεστός άνεμος, πβ και Συμεωνίδης 1992, 106, Τριανταφυλλίδης 1982, 57. Παρωνύμιο.
- Λίγκας, Β 1852. Λύγκας 1910. Το ΕΠ < λίγκα, λεκές, ακαθαρσία, πβ Γεωργίου 1962 114, κι αυτό < το σλαβ. liga "σάλιο". Παρωνύμιο.
- Λιγούρας, ΙΗ 1908. Το ΕΠ < λιγούρα, ενόχληση από πείνα, κορεσμός, αηδία, μτφ ζωηρή επιθυμία. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σαμαρίνα.
- Λιλιότας, Β 1880. Στην Ήπειρο απαντά ΕΠ Λίλας < ΒΑ Λίλα, ΥΠΟ των ΒΑ Αμαλία, Ευαγγελία, Οικονόμου 1991, 183. Μητρωνυμικό.
- Λίντρας, Β 1852 Λίτρας 1848.
- Λιόγας, Α 1767, Λιόγκας 1857, Λόγας 1796, Λόγκας 1901. Ο Αλευράς 1979, 75 αναφέρει κυριώνυμο Λιόγας.
- Λιογκάζης, Α 1839. Το ΕΠ ίσως μπορεί να σχετιστεί με το Ζαγορίσιο ΤΟΠ Λογκάτσα, Λογκάτσια < το αλβ. Hogace "το τέλμα, λάσπη με νερό", Οικονόμου 1991, 694. Παρωνύμιο.
- Λιόλαινας, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < Λιόλαινα, ΑΝΔ του Λιόλιος, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Λιόλιος, Α 1769. Το ΕΠ < Λιόλιος, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος, πβ Παπασιώπης 1972, 17, Κατσάνης 1979, 176, Κατσάνης 1982, 260, 89. Ο Μπουντώνας 1892, 69 και ο Σπανός 1986, 162 το παράγουν και από το ΒΑ Θεόδωρος στο Καταφύγι, τη Σιάτιστα και τη Σκόπελο. Μια ενδιαφέρουσα άποψη για τη σχέση του Λιόλιος με το αλβ. Iole "περιπαιγμός, ανόητος, κουτός" καταθέτει ο Οικονόμου 1991, 375. Πατρωνυμικό.
- Λιολιούκας, Α 1778. Λολούκας 1773. Το ΕΠ < το ΕΠ Λιόλιος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κας, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Λιόνας, Α 1786. Λιόνας Τζούλης, Λιώνας 1784, Λιώνας 1913. Το ΕΠ ίσως ΥΠΟ του ΒΑ Λεωνίδας (στο Σουφλί Λιγόντζ, Λιώντζ). Πατρωνυμικό.
- Λιόντας, Α 1819. Λεόντας 1839, Λεωντάς 1914, Λέωντας 1916. Το ΕΠ < λιόντας, λιοντάρι, πβ και Βλαστός 1931, 419. Ο Μπούτουρας 1912, 75 το σχετίζει με το ΒΑ Λεόντιος. Ο Σπανός 1981, 26 αναφέρει ΒΑ Λεώντας στην περιοχή της Ελασσόνας. Παρωνύμιο.
- Λιοντίδης, Β 1855. Το ΕΠ < Λιόντας, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Παρωνύμιο.
- Λιόρας, Α 1778. Λιώρας 1802. Ο Μπόγκας 1966, 225 αναφέρει ότι στην Κό-

- νιτσα λιόρας = ο ανόητος. Παρωνύμιο.
- Λιόρμπας, ΚΔ 1913.
- Λιούκας, Β 1853. Λούκας 1884. Το ΕΠ < Λούκας και Λιούκας < ΒΑ Λουκάς, πβ Γεωργίου 1962, 116, 356, Κατσάνης 1982, 262. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 13 σχετίζει το Λούκης με το ΒΑ Αλέξανδρος. Πατρωνυμικό.
- Λιούμπας, Β 1879. Λούμπας 1911. Το ΕΠ < το σλαβ. ljuba "αγάπη", πβ Αγάπιος. Μητρωνυμικό.
- Λιούτας, Α 1773. Το ΕΠ < το σλαβ. ljut "καυτερός, άγριος" και για τοπωνύμια "άβατος, απόκρημνος". Παρωνύμιο.
- Λιούτσιας, Β 1876. Λιούτσας 1890. Ο Μπουντώνας 1892, 68 αναφέρει Λιούτσιας < το ΒΑ Γεώργιος στη Σιάτιστα. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 79 αναφέρει το ΕΠ Λούτσης το οποίο σχετίζει πιθανώς με το σλαβ. luc δαδί. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Λιούφης, Α 1825. Λιόφας 1860. Το ΕΠ < λιόφας, μεγάλος, ψηλός, πβ και Γεωργίου 1962, 115. Παρωνύμιο. Ο Παναγιώτης Λιούφης, φιλόλογος και ιστορικός, υπήρξε διευθυντής της Σχολής της Κοζάνης. Συνέγραψε "Ιστορία της Κοζάνης", Λιούφης 1924, 250, Παπαϊωάννου 1991, 74.
- Λιτηνιός, Β 1884. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Λεπενού στο Βάλτο, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 26, Λεπενιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Λίτζιος, Α 1765. Λίτσιος 1896, Λίτσης 1903. Το ΕΠ < Λίτσιος, ΥΠΟ του ευχετικού ΒΑ Χαρίσιος, πβ Μπουντώνας 1892, 69, Τριανταφυλλίδης 1982, 14. Ο Μανασσειδής 1934-5, 223 στη Θράκη μνημονεύει ΥΠΟ Λύτσιους από το ΒΑ Χρίστος. Πατρωνυμικό.
- Λιτζκάρας, Β 1852. Λιτσκάρας 1891. Το ΕΠ ίσως < το ΕΠ Λίτζιος, ό.βλ., κατά το σχήμα: Λίτζιος > Λίτζκος, ΥΠΟ, > Λιτζκάρας < Λίτζκος + μεγεθυντική κατάλ. -άρας. Πατρωνυμικό.
- Λίτος, Α 1802. Λίτας 1808, Λίτιας 1890, Λήτας 1899, Λύτας 1911. Το ΕΠ < Λίτος, ΥΠΟ του ΒΑ Χρίστος. Πατρωνυμικό.
- Λιφάρης - ος, Β 1877. Λιαφάρης 1900, Αλφάρης 1915. Το ΕΠ ίσως < το σλαβ. lihfar "τοκογλύφος". Παρωνύμιο.
- Λιώτας, Α 1774. Λιώτας Λιάτζος, Λιώτος 1775.
- Λιώτζος, Α 1778. Το ΕΠ μάλλον < το αλβ. loçi "φίλος", πβ Σπανός 1987β, 112 Λότσιο. Παρωνύμιο.
- Λόβας, Β 1852. Το ΕΠ < λώβα < το ΑΕ λώβη, λέπρα, πβ και Μπόγκας 1964, 220. Ακόμα Βλαστός 1931, 447 "λώβα, αρρώστια στα γεννήματα". Πιθα-

- νόν να έχει κάποια σχέση με το σλαβ. Ιον "κυνήγι". Παρωνύμιο. Η οικογένεια Λόβα θεωρείται ότι μετανάστευσε από τα Άγραφα, Λιούφης 1924, 43.
- Λόγιος**, Β 1868. Το ΕΠ < λόγιος, τιμητικός ανεπίσημος τίτλος (προσφώνηση), αλλά και είδος επιτρόπου, υπαλλήλου που εκλεγόταν κάθε χρόνο από τις συντεχνίες και εργαζόταν κάτω από τους δημογέροντες, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 52. Επαγγελματικό - αξίωμα.
- Λογοθέτης**, Α 1780. Το ΕΠ < λογοθέτης, οφικιάλιος της Εκκλησίας, πβ Βαγιακάκος 1959, 217. Το ΕΠ είναι γνωστό στο Βυζάντιο, πβ Καμπούρογλου Δ. χ.χ., 301-302. Αξίωμα. Ο Ιωάννης Λογοθέτης (Λούιας) υπήρξε αντίπαλος του *Κοντορούση*, ό.βλ., στη διαμάχη του με τον *Αυλιώτη*, ό.βλ.: μετά την επικράτησή του ο Κοντορούσης τον δηλητηρίασε, Λιούφης 1924, 77.
- Λοκουβάς**, Α 1796. *Λοκουβάς* 1805, *Λούκοβας* 1810, *Λακοβάς*, Λιούφης 1924, 303. Η οικογένεια Λακοβά θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο· διέθετε εμπορικό οίκο στην Πέστη της Ουγγαρίας, Λιούφης 1924, 36, 303-4.
- Λολοθύμινας**, Α 1785. *Λολοθήμινας* 1775. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λώλος*, ό.βλ., + Θύμινα, ΑΝΔ του Θύμιος < το ΒΑ Ευθύμιος. Μητρωνυμικό.
- Λολόπουλος**, Α 1819. *Λουλόπουλος* 1837, *Λουλόπλους* 1849, *Λολόπλος* 1857. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λώλος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Λούιας**, Α 1760. *Λούγιας* 1770. Πιθανή η παραγωγή του ΕΠ από το ΕΠ *Λογοθέτης*, ό.βλ. Ο Κριαράς 1932, 175 αναφέρει παρωνύμιο Λούγιας στον Αδάμαντα της Μήλου "διότι μικρός ων και μέλλων να λουσθή υπό της μητρός του εκαλείτο υπ' αυτής ως εξής: Έλα να σε κάμω λούγια - λούγια". Αξίωμα. Ο Γεώργιος Λούιας ήταν δάσκαλος στο Βελβεντό και την Κοζάνη, Μεγδάνης 1819, 79-80, Γουναρόπουλος 1872, 533, Λιούφης 1924, 202-3. Η οικογένεια Λούια θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Λουκόπουλος**, ΛΑ 1916. Το ΕΠ < το ΒΑ *Λούκας* ή *Λιούκας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Λουλουδημήτρης**, Α 1789. Το ΕΠ < το ΕΠ *Λώλος*, ό.βλ., + ΒΑ Δημήτρης. Πατρωνυμικό.
- Λουπιτζικιώτης**, Β 1866. *Λουπιτζικιώτης*.
- Λούπους**, Α 1807. Το ΕΠ < το ΚΒ *lupm* "λύκος" κι αυτό < το λατ. *lupus*, πβ και

- Parahagi* 1974, 755, Λαζάρου 1983, 179. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /o/. Παρωνύμιο.
- Λουπτσκό**, ΙΑ 1903. *Λομπσοκό* 1913.
- Λύγκος**, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < λύγκας, σαρκοφάγο αιλουροειδές ζώο, ρήσος. Παρωνύμιο.
- Λυκοθεοδώρου**, Β 1889. Το ΕΠ < λύκος + ΒΑ Θεόδωρος. Πατρωνυμικό.
- Λύσιος**, ΚΕ 1914. Το ΕΠ πιθανόν < το σλαβ. *lis* "φαλακρός". Παρωνύμιο.
- Λώλος**, Α 1791. Το ΕΠ < Λώλος, ΥΠΟ του ΒΑ Θεόδωρος, Παπασιώπης 1972, 89, πβ και Αραβαντινός 1909, 100, Μπούτουρας 1912, 69. Στο Μέτσοβο Λώλης, ΥΠΟ του ΒΑ Ευάγγελος, Μπόγκας 1964, 450. Δεν μπορεί βέβαια να αποκλειστεί και η σχέση του με το επίθετο λωλός με ανέβασμα του τόνου κατά το λαμπρός - Λάμπρος, αγαθός - Αγάθος, ξανθός - Ξάνθος. Πατρωνυμικό.
- Μαβριάς**, Α 1772. Το ΕΠ πρέπει να σχετιστεί με το βυζαντινό παρωνύμιο Μαυρέας, Κουκουλές 1954-5, 66. Ο Κριαράς 1932, 177 αναφέρει παρωνύμιο Μαυρής στον Αδάμαντα της Μήλου "διότι ήτο μαύρος". Για την παραγωγή μαυρής < μαύρος παραπέμπει στον Χατζηδάκι 1914-15, 11. Παρωνύμιο.
- Μαγγανάς**, Α 1769. *Μαγγανιάς* 1826. Το ΕΠ πιθανόν σχετίζεται με το βυζαντινό παρωνύμιο Μαγγάνης. Ο Κουκουλές 1954-5, 77 "προς τα μάγγανα, ήτοι έριδες, συνδετέον και σημαίνει τον εριστικόν". Η παραγωγική κατάληξη -άς, η οποία χρησιμοποιείται ως δηλωτική επαγγελμάτων, ίσως μας επιτρέπει να το συσχετίσουμε με το μάγγανος "είδος κόπανου", πβ και Οικονόμου 1991, 189. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Μάγειρος**, ΚΒ 1913. *Νίκλης ή Μάγειρας* 1916. Το ΕΠ < μάγειρος. Επαγγελματικό.
- Μαγκαλιάς**, ΙΑ 1902. Το ΕΠ < το τουρκ. mangal "μαγκάλι, πύραυνο". Επαγγελματικό.
- Μαγκανάρης**, Α 1760. *Μπαγκανάρης (Γιαννοβιάς)*, *Μπαγκανάρης*. Το ΕΠ < Μάγκανης, βλ. ΕΠ *Μαγγανάς*, + παραγ. κατάλ. -άρης < λατ. -agijs. Επαγγελματικό.
- Μαγούλας**, Γ 1898. Το ΕΠ < το όνομα του παλιού χωριού Μαγούλα κοντά στην κοινότητα Άνω Κώμης του νομού Κοζάνης < μάγουλο(ν), πβ αλβ. magulë "λόφος" και ΚΒ magulä, Parahagi 1974, 776. Πβ επίσης Ανδριώτης 1971, 192, Βλαστός 1931, 372, Οικονόμου 1991, 189-90. Βλ. και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.

- Μαγουλιάς, Α 1828. Το ΕΠ < μάγουλο κι αυτό < το λατ. *magulum*. Πβ και Αραβαντινός 1909, 59 "μαγουλιά, το ήμισυ της κεφαλής του σφαγίου", Βλαστός 1931, 277. Πβ επίσης τα βυζαντινά παρωνύμια Μαγουλάς, Μάγουλος, Μαγουλάτος, Κουκουλές 1954-5, 72. Παρωνύμιο.
- Μαγουλιώτης, Β 1865. Το ΕΠ < το όνομα του παλιού χωριού Μαγούλα, πβ ΕΠ *Μαγούλας*, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πβ και Ανδριώτης 1971, 192, Βλαστός 1931, 372. Πατριδωνυμικό.
- Μαζάκης, Α 1820. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μάζος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πατριδωνυμικό.
- Μάζος, Α 1798. Το ΕΠ < το ΤΟΠ Μάξι που συναντιέται σε πολλά μέρη και στην Ήπειρο, πβ και Ανδριώτης 1950, 195. Το ΤΟΠ Μάξι, -ια < το αλβ. *mazi-a* "το οργωμένο χωράφι το προετοιμασμένο για σπάρσιμο". Πατριδωνυμικό.
- Μαθουλιώτης, Β 1857. Ίσως ίδιο με το ΕΠ *Μαγουλιώτης*, ό.βλ.
- Μαΐσημος, Ζ 1900.
- Μακεδών, ΚΒ 1912. Το ΕΠ < Μακεδών. Το ΕΠ αποτελεί λόγιο σχηματισμό. Πατριδωνυμικό.
- Μακρής, Α 1819. Το ΕΠ < μακρύς. Παρωνύμιο.
- Μακριντζιώτης, Α 1848. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Μακρινίτσα του Πηλίου + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Μακρογιάννης, Α 1785. Το ΕΠ < μακρύς + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Το πρόθεμα μακρο- όπως και το μακρυ- είναι συνηθισμένο ως πρώτο συνθετικό για την παραγωγή σύνθετων όπως: Μακρυγιάννης, Μακροχώρι (Ημαθίας), Μακρυχώρι (Λάρισας). Παρωνύμιο.
- Μακρύνκωστας, Γ 1898. Το ΕΠ < μακρύς + Κώστας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, βλ. και ΕΠ *Μακρογιάννης*. Παρωνύμιο.
- Μαλάκης, Β 1876. Το ΕΠ < το τουρκ. *malak* "βουβαλάκι". Κυριώνυμο Μλάκης μαρτυρεί και ο Κυριακίδης 1915, 353. Παρωνύμιο.
- Μαλάμος, Α 1786. *Μαλάμους* 1868. Το ΕΠ < Μαλάμω, ΥΠΟ του ΒΑ Μαλαματή, όπως Βασιλική > Βασίλω, Δέσποινα > Δέσπω κλπ, πβ και Μπούτουρας 1912, 145, Σπανός 1981, 27, Κατσάνης 1982, 262. Μητρωνυμικό.
- Μαλάστας, ΚΓ 1913. Το ΕΠ < το τουρκ. *mala* "μυστήρι". Επαγγελματικό.
- Μαλαφάρης, Α 1771. Το ΕΠ < το ιταλ. *malaffare* όπως απαντά σε φράσεις σαν το *gente di malaffare* "υπόκοσμος" κλπ. Παρωνύμιο.
- Μαλαφαρούλης, Α 1807. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μαλαφάρης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ.

- ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μαλέσκος, Β 1855. *Μαλέτσκος* 1876. Το ΕΠ < το σλαβ. *malecko* < *malik* "μικρός", πβ επίσης Μπόγκας 1964, 224 και 1966, 35. Παρωνύμιο.
- Μάλιος, Α 1792. Ο Οικονόμος 1991, 606-7 το παράγει από το ΚΒ *malij* "ο κόπανος πλύστρας, το ξύλινο σφυρί". Ο Αραβαντινός 1909, 101 παραδίδει ΥΠΟ Μάλιος < το τουρκ. ΒΑ Μαλίκ. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Μαλιούρας, Α 1834. Το ΕΠ < μαλλούρας, αυτός που έχει πολλά μαλλιά, < μαλλιά + παραγ. κατάλ. -ούρας, πβ και Παπασιώπης 1988, 57. Παρωνύμιο.
- Μαλίτζης, Α 1820. *Μαλίτζος* 1821. Ο Μπουντώνας 1892, 69 αναφέρει κυριώνυμο Μαλίτσιου < το ΒΑ Μαρία. Το ΕΠ μπορεί ίσως να συσχετιστεί με το ΕΠ *Μάλιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίτης, ΥΠΟ. Η Κολλέκα 1983, 21 παράγει το ΕΠ Μαλιτζής από τα αλβ. *mal-i* "βουνό" και *zi* "μαύρο", πβ Μαυροβουνιώτης. Μητρωνυμικό.
- Μαλούλης, Β 1896. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μάλιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μαλούσης, Α 1759. Το ΕΠ < *Malush*, ΥΠΟ του ΒΑ *Malò* = Μιχάλης, βλ. Κολλέκα 1987, 86. Πατρωνυμικό.
- Μαλούτας, Α 1765. Το ΕΠ ίσως προέρχεται από το μαλλωτός, αυτός που έχει πολλά μαλλιά. Πβ μαλλάτα, με άφθονα μαλλιά. Πβ επίσης το βυζαντινό παρωνύμιο Μαλλέας, Κουκουλές 1954-5, 66. Παρωνύμιο. Ο Νικόλαος Μαλούτας, θεολόγος και ιεροκήρυκας, πήρε ενεργό μέρος στο Μακεδονικό Αγώνα.
- Μαλτέζος, Β 1860. Το ΕΠ < το όνομα της χώρας Μάλτα, μτφ βελτιωμένης ποικιλίας, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 28, Θωμόπουλος 1988, 818, Συμεωνίδης 1992, 98. Εθνικό - παρωνύμιο.
- Μαμάτζιος, Α 1820. *Μαμάτζος* 1823. Ο Κωνσταντίνος Μαμάτσιος, μετανάστης στην Αμερική, υπήρξε ευεργέτης της πατρίδας του (καμπαναριό, ρολόι της πόλης, Νοσοκομείο), Παπασιώπης 1972, 114-5.
- Μανακίτσος, ΙΓ 1905. Στον κώδικα ως τόπος καταγωγής του αναφέρεται η Σαμαρίνα.
- Μαναφλούμης, Α 1836.
- Μανέλας, Κ 1911. Το ΕΠ < μανέλα, μοχλός, στρόφαλος < το ιταλ. *maniglia*, πβ και ΚΒ *manelä* *Parahagi* 1974, 768, Παπανικολάου 1973, 148. Παρωνύμιο.
- Μάνζος, Β 1882. Το ΕΠ < Μάντσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Αδαμάντιος, Διαμαντής,

- πβ και Αραβαντινός 1909, 100, και Συμεωνίδης 1992, 87. Ο Οικονόμου 1991, 194 παράγει το ΕΠ Μάντζιος από την ΚΒ λέξη mandzu "πουλάρι" ή την ιταλική manzo "ταύρος". Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Μάνθινας, Β 1886. Το ΕΠ < Μάνθινα, ΑΝΔ του Μάνθος, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Μανθόπουλος, Α 1774. Το ΕΠ < το ΕΠ Μάνθος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Μάνθος, Α 1775. Το ΕΠ < Μάνθος, ΥΠΟ του ΒΑ Ματθαίος. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Μάνθου θεωρείται ότι μετανάστευσε από τα Άγραφα, Λιούφης 1924, 43.
- Μανθούλης, Α 1798. Το ΕΠ < το ΕΠ Μάνθος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μανιάκας, Α 1833. Το ΕΠ < το ΕΠ Μάνιας, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκας. Παρωνύμιο.
- Μάνιας, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < μανιά, ΥΠΟ του μαμιά, γιατί με ανέβασμα του τόνου. Αποδίδεται σε άνθρωπο που έχει το φέρισμα γριάς, γυναίκας, γιαγιάς. Παρωνύμιο.
- Μανιός, Α 1779. Μανιώς 1911. Το ΕΠ < από το ΤΟΠ Μάνη. Βλ. και ΕΠ Γκό -μπλιτζας. Πατριδωνυμικό.
- Μανιώτης, Η 1901. Μανιότης 1903. Το ΕΠ < από το ΤΟΠ Μάνη + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Μανολάκης, Α 1775. Το ΕΠ < το ΒΑ Μανόλης + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μανόλης, Α 1760. Τζιφός μανόλη, Καλινδέρης 1958, 69. Το ΕΠ < το ΒΑ Μανόλης. Πατρωνυμικό.
- Μάνος, Α 1848. Μάνου 1820. Το ΕΠ < Μάνος, ΥΠΟ του ΒΑ Μανόλης, πβ και Μπουντώνας 1892, 68, Αραβαντινός 1909, 100, Παπασιώπης 1972, 89. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Μάνου κατάγεται κατά ένα μέρος από την περιοχή Σερβίων (όπου είχε την προσωνυμία Κασαμπαλής) και κατά το άλλο της μέρος από το Κτένι, Καλινδέρης 1958, 13. Οι Εμμ. Γ. Μάνος και Γεώργ. Εμμ. Μάνος διετέλεσαν δήμαρχοι Κοζάνης κατά την τουρκοκρατία, Παπαϊωάννου 1991, 18. Ο δεύτερος διετέλεσε δήμαρχος και μετά την απελευθέρωση (1913-15 και 1916-17).
- Μανταλίτζας, Α 1816. Το ΕΠ < ΕΠ Μανταλάς, πβ Οικονόμου 1991, 427 < μανταλάς, αυτός που κατασκευάζει μάνταλα, σύρτες + παραγ. κατάλ. -ίτσας, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Μαντζιάρης, Β 1868. Το ΕΠ < το τουρκ. macar "Μαγυάρος, Ούγγρος", πβ και

- Σπανός 1972, 124, Σταμινόπουλος 1917, 434. Στα ΚΒ madzjar "ουγγρικό νόμισμα". Οι Τριανταφυλλίδης 1982, 71, Βογιατζόγλου 1992, 117, Τομπαΐδης 1990, 110, το παράγουν από του τουρκ. / αραβ. manzar "όψη, πρόσωπο". Εθνικό.
- Μαντζιάρους, Β 1859. Το ΕΠ < Μαντζιάρου, ΑΝΔ του Μαντζιάρης, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Μαντός, Α 1823. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. manda "βουβάλι, μπφ πολύ χοντρός άνθρωπος". Παρωνύμιο.
- Μάντους, Α 1822. Το ΕΠ < Μάντω, ΥΠΟ του ΒΑ Διαμάντω. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κόφωση του /o/. Μητρωνυμικό.
- Μαντραβέλας, Η 1900. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σαμαρίνα.
- Μαντρέλας, Α 1783. Μανδρέλας 1810, Μαδρέλας 1905, Μανδρίλας, Παπακωνσταντίνου 1992, 372.
- Μαντώνας, Α 1773. Το ΕΠ < το ιταλ. madonna "δέσποινα, κυρία". Μητρωνυμικό.
- Μανώλας, Β 1888. Το ΕΠ < το ΒΑ Μανόλης, πβ και Κατσάνης 1990, 60. Πατρωνυμικό.
- Μαράζας, Β 1858. Μαράζης 1854. Το ΕΠ < το τουρκ. maraz "ασθένεια, φθίση, μαράζι", πβ και Γεωργίου 1962, 121. Παρωνύμιο.
- Μαρακόζιας, ΙΓ 1905. Το ΕΠ < το τουρκ. marangoz "ξυλουργός", πβ και Τομπαΐδης 1990, 111. Επαγγελματικό.
- Μαραλής, Ε 1899. Το ΕΠ < μάρα, βλ. ΕΠ Μάρας, + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ι. Παρωνύμιο.
- Μάραντος, Α 1791. Το ΕΠ < αμάραντος, πβ και ΚΒ marandu, Ραπαχάγι 1974, 769, Κατσάνης 1990, 111. Παρωνύμιο.
- Μαραντούλης, Α 1778. Το ΕΠ < το ΕΠ Μάραντος, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μάρας, Α 1772. Στη Ήπειρο "μάρα, ο πόθος, ο καημός", πβ Αραβαντινός 1909, 60, Μπόγκας 1964, 227, Παπαϊωάννου 1976, 67. Η λέξη γνωστή και στα ΚΒ, marä, αλβ. marre, Ραπαχάγι 1974, 769 Παρωνύμιο.
- Μαργαρίτης, Β 1855. Το ΕΠ < μαργαρίτης ή < το όνομα χωριού της Ηπείρου Μαργαρίτη, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 31. Παρωνύμιο - πατριδωνυμικό.
- Μαργιάνος, Α 1798. Το ΕΠ κατά τον Οικονόμου 1991, 195 από τα ΒΑ Μαρία

- + Γιάννης > *Μαργιάννη, δηλ. η Μαρία, η γυναίκα του Γιάννη. Μητρωνυμικό.
- Μαργωμένος, Α 1777. *Μαργουμένος* 1772. Το ΕΠ < μαργωμένος, μετοχή παθητικού παρακειμένου του ρήματος μαργώνω "παγώνω, κοκαλιάζω από το κρύο", πβ Αραβαντινός 1909, 60 και Βλαστός 1931, 361, Παπαϊωάννου 1976, 67, Ανδριώτης 1975, 399. Παρωνύμιο.
- Μαρίζας, Β 1857. Το ΕΠ < το τουρκ. marız "άρρωστος, νικημένος", Τομπαΐδης 1990, 111. Παρωνύμιο.
- Μαρίκος, Β 1864. Το ΕΠ < Μαρίκου, ΥΠΟ του ΒΑ Μαρία + την παραγ. κατάλ. -κου, υποκοριστικό κατά το Ματιώ > Ματιούκου, πβ και Παπασιώτης 1972, 85. Μητρωνυμικό.
- Μαρκάκης, Β 1852. Το ΕΠ < το ΒΑ Μάρκος + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μαρκαντώνης, Α 1825. Το ΕΠ < το ΒΑ Μάρκος + ΒΑ Αντώνης, πβ και Μπούτουρας 1912, 120. Πατρωνυμικό.
- Μαρκέτος, ΚΔ 1914. Το ΕΠ < το ΒΑ Μάρκος + παραγ. κατάλ. -έτος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μάρκου, Α 1819. Το ΕΠ < το ΒΑ Μάρκος. Πατρωνυμικό.
- Μαρούδης, Α 1773. Το ΕΠ < Μαρούδα, ΥΠΟ του ΒΑ Μαρία, πβ και Σπανός 1981, 27, Σπανός 1988α, 522. Μητρωνυμικό.
- Μαρουλιώτης, Β 1863. Το ΕΠ < όνομα Μαρούλα, ΥΠΟ του ΒΑ Μαρία. Ο Σπανός 1984, 167 αναφέρει επαγγελματικό Μαρούλης στο Μεταξοχώρι Αγιάς. Μητρωνυμικό.
- Μάρουζ, Α 1772. *Μάρουζ ή Αραμπατζής* 1914. Το ΕΠ < Μάρω < το ΒΑ Μαρία. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Μητρωνυμικό.
- Μάστορας, Α 1765. Το ΕΠ < μάστορας < το μεσν. μαΐστωρ κι αυτό < το λατ. magister. Επαγγελματικό.
- Μαστορογιάννης, Α 1850. Το ΕΠ < μάστορας, βλ. ΕΠ *Μάστορας*, + ΒΑ Γιάννης. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Μαστοροδάσκαλος, Β 1876. Το ΕΠ < μάστορας, βλ. ΕΠ *Μάστορας*, + δάσκαλος. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Μάτας, Α 1834. Το ΕΠ < Μάτα, ΥΠΟ του ευχετικού ΒΑ Σταμάτα, πβ και Μπουντώνας 1892, 69, Μπούτουρας 1912, 169, Συμεωνίδης 1992, 88. Μητρωνυμικό.

- Μάτζος, Α 1780. Το ΕΠ < το σλαβ. mac "γάτα". Πβ "μάτσου, η γάτα", Μπόγκας 1964, 230, Τριανταφυλλίδης 1982, 79, επίσης Παπανικολάου 1973 "μάτσου, η γάτα στην παιδική γλώσσα". Πιθανή η σχέση του με το "μάτσος, δεμάτι στάχυα", Βλαστός 1931, 297. Πβ επίσης "μάτσηδες, ο γύφτοι στα Κουρενοχώρια", Μπόγκας 1964, 230. Δεν αποκλείεται και η προέλευσή της από το KB matsu "έντερο", Parahagi 1974, 773. Παρωνύμιο.
- Ματιάκης, Α 1791. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μάτας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Ο Κατσάνης 1990, 57 αναφέρει Matia̋ < Σταματία. Μητρωνυμικό. Ο Βασ. Μ. Ματιάκης διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης (1955-1964), Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Ματούλας, Α 1841. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μάτας*, *Ματώς*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλας, ΥΠΟ. Επίσης πιθανόν < Ματούλα, ΥΠΟ του ευχετικού ΒΑ Σταμάτα. Μητρωνυμικό.
- Ματούσιος, Ι 1902. Το ΕΠ < το KB Mātušim, ΥΠΟ του ΒΑ Ματθαίος. Πατρωνυμικό.
- Ματράκας, Θ 1901. Το ΕΠ < το τουρκ. matrak "ρόπαλο", πβ ματράκος στην Ήπειρο, Μπόγκας 1966, 88. Βλ. επίσης Βλαστός 1931, 317 μάτρακας, το σφυρί με το οποίο οι χτίστες χτυπούν το κοπίδι και πελεκούν την πέτρα, Παπαϊωάννου 1976, 67. Παρωνύμιο.
- Ματώς, Β 1884. *Ματιός* 1910. Το ΕΠ < Ματιώ, ΥΠΟ του ευχετικού ΒΑ Σταμάτα, πβ Αλευράς 1979, 28. Ο Παπασιώτης 1972, 89, 159 Ματίνα και Ματιώ < Ματθίλη. Μητρωνυμικό.
- Μαυροδίμος, ΚΣΤ 1914. Το ΕΠ < μαύρος + Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*. Παρωνύμιο.
- Μαυροζούμης, Α 1769. *Μαβροζούμης* 1797. Το ΕΠ < μαύρος + ζουμί. Το παρωνύμιο Μαυροζούμης είναι γνωστό και στους Βυζαντινούς, Κουκουλές 1954-5, 85. Παρωνύμιο.
- Μαυρομάτης, Α 1760. *Μαβρουμάτης* 1774. Το ΕΠ < μαύρος + μάτι. Παρωνύμιο.
- Μαυροματούλας, Α 1765. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μαυρομάτης*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλας, ΥΠΟ. Πβ και ΕΠ *Ματούλας*. Παρωνύμιο.
- Μαυροματούλης, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μαυρομάτης*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μαυρουδής, Α 1785. Ο Μπούτουρας 1912, 106 το σχετίζει με το βυζαντινό όνομα Μαύρος + παραγ. κατάλ. -ειδής. Ο Σπανός 1989α, 133 αναφέρει ΒΑ Μαυρουδής στον Τίρναβο. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.

- Μαχαιράς**, Α 1825. *Μαχεράς Σαμαρινιώτης* 1899. Το ΕΠ < μαχαιρί + παραγ. κατάλ. -άς. Το επαγγελματικό ΕΠ *Μαχαιράς* απαντά και στο Βυζάντιο, πβ *Μηνάς* 1988, 337. Επαγγελματικό.
- Μαχτής**, Α 1835. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. Mahdi "Μεσοσίας, ιμάμις". Παρωνύμιο - αξίωμα.
- Μέγας**, Ε 1898. Το ΕΠ < μέγας, τιμητική επίκληση πολλών τιτλούχων, πβ *Μπούτουρας* 1912, 113. Παρωνύμιο.
- Μεγδάνης**, Α 1793. *Μεγδιάνης* 1822. Το ΕΠ < το τουρκ. meydan "αγροφύλακας, είδος αρματολού", πβ και *Τριανταφυλλίδης* 1982, 43, *Βλαστός* 1931, 377. Επαγγελματικό. Ο Χαρίσιος Μεγδάνης, δάσκαλος, ιερέας και γιατρός, υπήρξε ο πρώτος ιστορικός της Κοζάνης, *Γουναρόπουλος* 1872, 535-6, *Λιούφης* 1924, 209-213, *Μαρτινιανός* 1957, 147, *Παπακωνσταντίνου* 1992, 55.
- Μέλιος**, Α 1760. Ο *Μπούτουρας* 1912, 152 αναφέρει ΒΑ "Μέλιος < μέλι δια την γλυκύτητα". Ο *Ραραhagi* 1974, 793-4 για τα ΚΒ μελίμ "κεχρί, φτελιά". Πατρωνυμικό.
- Μελόλης**, Β 1883.
- Μέμος**, Α 1788. Το ΕΠ < Μέμος, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος. Οι *Μπούτουρας* 1912, 124, *Μπόγκας* 1964, 445 "Μέμους < το τουρκ. ΒΑ Μεχμέτ". Πατρωνυμικό.
- Μεμούλης**, Α 1807. *Μιμούλης* 1810. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μέμος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μεντελής**, Β 1893. *Μιντιλής* 1900. Το ΕΠ < το τουρκ. mendil "μαντίλι" < το μεσν. μαντήλιον κι αυτό < το λατ. mantelium και mantilium. Επαγγελματικό.
- Μέντζας**, Ε 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. menzil "σταθμός, κατάλυμα, κονάκι· το τακτικό έφιππο ταχυδρομείο", πβ και *Τριανταφυλλίδης* 1982 50-51, 71. Επαγγελματικό.
- Μεριμέρ**, ΙΒ 1903.
- Μέρος**, Α 1831. Ο Αραβαντινός 1909, 101 παραδίδει ΥΠΟ *Μερούσης* < το τουρκ. ΒΑ Ιμέρ. Ο *Μπόγκας* 1964, 445 "Μέρ'ς < το τουρκ. ΒΑ Ομέρ". Πβ όμως και *Σπανός* 1989-90, 256 που αναφέρει γυναικείο ΒΑ *Μέρου* στον *Τίρναβο*. Ίσως το ΒΑ που αναφέρει ο *Σπανός* μπορεί να σχετιστεί με την ΚΒ λέξη *merç* "μηλιά", *Ραραhagi* 1974, 794. Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Μεσεμέρ**, ΙΕ 1906. *Μεσημέρης*, *Παπακωνσταντίνου* 1992, 372. Το ΕΠ < μεσημέρι. Παρωνύμιο.

- Μεσίτης**, Β 1864. Το ΕΠ < μεσίτης. Επαγγελματικό.
- Μεταξάς**, Β 1885. Το ΕΠ < μετὰξι + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό.
- Μεταξωτός**, Β 1888. Το ΕΠ < μεταξωτός, πβ και *Μπούτουρας* 1912, 153. Παρωνύμιο.
- Μηζτιάνης**, Α 1772. *Μισδάνης* 1773. Ο *Σπανός* 1987α, 117, 118 αναφέρει χωριό *Μεσδάνη*, σημ. Αγνατερό του νομού Καρδίτσας. Βλ. και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Μηλιόπουλος**, ΙΣΤ 1907. *Μηλιόπλους* 1910. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μήλιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μήλιος**, Α 1770. Το ΕΠ < *Μήλιος*, ΥΠΟ του ΒΑ Αμιλίου, πβ και *Κατσάνης* 1982, 259. Ο Αραβαντινός 1909, 100 το σχετίζει με το ΒΑ *Μιχαήλ*. Ο *Γεωργίου* 1962, 127, 357 "Μίλιους, ΥΠΟ του *Μιλτιάδης*". Πατρωνυμικό. Από την *Σέλιτσα*, σημ. Εράτुरα του νομού Κοζάνης, καταγόταν ο γενάρχης της οικογένειας *Μήλιου*, ο *Μήλιος Χρήστου*, *Καλινδέρης* 1958 16. Η *Ελένη Μήλιου*, η πρώτη Κοζανίτισσα Αρσακειάδα, διηύθυνε το Παρθενάγωγείο της Κοζάνης και ανέπτυξε ως εθελόντρια αδελφή νοσοκόμα πλούσια κοινωνική δράση, *Παπαϊωάννου* 1991, 79.
- Μήλιωτας**, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μήλιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ωτας. Πατρωνυμικό.
- Μηνάς**, ΚΔ 1913. Το ΕΠ < το ΒΑ *Μηνάς*. Πατρωνυμικό.
- Μήνος**, Α 1804.
- Μησιώνης**, Β 1856. Το ΕΠ < *Μουσιόν'ς* < το εβραϊκό ΒΑ *Μουσιής*, *Μπόγκας* 1964, 446. Πατρωνυμικό.
- Μήτζιος**, Α 1798. *Μήτζιος Αγόρας*. Το ΕΠ < *Μήτσιοι*, ΥΠΟ του ΒΑ *Δημήτριος*. Ο *Κατσάνης* 1990, 56 *Mitsiū* < *Θumitsiū* < το ΒΑ *Θωμάς*. Πατρωνυμικό.
- Μήτζικας**, Β 1886. *Μίτσικας* 1896, *Μίτζικας* 1899. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μήτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κας. Πατρωνυμικό.
- Μητράγκας**, ΙΑ 1902. *Μητράνκας* 1904. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μήτρος*, ό.βλ., + μεγεθυντική κατάλ. -άγκας, πβ *Μητράκας* στον *Πεντάλοφο*, *Κατσάνης* 1979, 180. Πατρωνυμικό.
- Μήτρου**, Α 1783. Το ΕΠ < *Μήτρος*, ΥΠΟ του ΒΑ *Δημήτριος*, πβ *Μπουντόνας* 1892, 68, *Κατσάνης* 1982, 260. Πατρωνυμικό.
- Μητρούλης**, Α 1775. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μήτρου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.

- Μητσιόπλος, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μήτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπλος < -όπουλος με κώφωση του /u/. Πατρωνυμικό.
- Μίγκος, Α 1837. *Μήγκας* 1766. Το ΕΠ < το ΚΒ *mingu* "μικρό παιδί", Parahagi 1974, 800, πβ και μίγκος ή μίγκος που απαντά στο Ζαγόρι, Οικονόμου 1991, 310 με τη σημασία "το μικρό άλογο, το πουλάρι". Παρωνύμιο.
- Μίζος, Α 1775 *Μήζος* 1770. Το ΕΠ ίσως από το αλβανικό χωριό Miza, πβ Κολλέκα 1983, 23. Πατριδωνυμικό.
- Μικρού, Α 1808. Το ΕΠ < μικρός. Παρωνύμιο. Η Βασιλική Μικρού, απόφοιτος του Παρθεναγωγείου της Κωνσταντινούπολης, διηύθυνε για αρκετά χρόνια το ανώτερο παρθεναγωγείο της Κοζάνης. Ο Ιωάννης Μικρού υπήρξε δωρητής και ευεργέτης της πόλης.
- Μικρούτζικος, Α 1769. Το ΕΠ < μικρός + παραγ. κατάλ. -ούτσικος, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μιλιόκος, Η 1901. *Μιλιόκας* 1904. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μήλιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μιλιούλης, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μήλιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μιλόσης, Β 1861. *Μιλόξης* 1876, *Μηλώσης* 1890, *Μηλώξης* 1912. Το ΕΠ < το σλαβ. ΒΑ Milos < mil "αγαπητός". Παρωνύμιο.
- Μιλοτινιώτης, Β 1866. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Μιλοτίνι, σημ. Μηλιά του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Μιμήτας, Β 1856. *Μιμήτος* 1855. Το ΕΠ < Μίμης, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος, πβ και Παπασιώπης 1972, 89. Πατρωνυμικό.
- Μινόπολος, Α 1770. *Μινόπολος Βατζιότης*. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μηνάς* ή *Μήνος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος με αντικώφωση του /u/. Πατρωνυμικό.
- Μίντζιος, Α 1759. *Μίντζιος* 1905. Το ΕΠ < το ΚΒ *mĩndzu* "το πουλάρι", Parahagi 1974, 813. Ο Κατσάνης 1990, 67 αναφέρει ΠΑΡ Mintse στο Νυμφαίο από το ΒΑ Δημήτριος. Παρωνύμιο.
- Μιραλής, Β 1863. *Μοιραλής* 1899, *Μηραλής* 1908. Το ΕΠ < το αλβ. mire "καλός" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Η ορθογράφηση της παραλλαγής με -οι- δείχνει προσπάθεια εξελληνισμού (νοηματική σύνδεση με το ελλ. μοίρα). Παρωνύμιο.
- Μίσινας, ΚΘ 1915. Το ΕΠ < Μύσινα, ΑΝΔ του *Μύσιος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Μίσιογλου, ΚΗ 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. miş "πρόβατο" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ođlu. Παρωνύμιο.

- Μίσκας, ΛΒ 1916. Το ΕΠ < το ΚΒ *miscă* ή αλβ. *miskë* - a "κούρκος, γαλοπούλα" ή το σλαβ. *miška* "ποντικός". Παρωνύμιο.
- Μίστης, Λ 1916. Στον κώδικα αναφέρεται: "*Λοχαγός*". Πρόκειται για ξένο που υπηρετούσε ως στρατιωτικός στην Κοζάνη.
- Μίτιας, Β 1877. *Μήτιας* 1880. Το ΕΠ < Μήτιας, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος, πβ και Παπασιώπης 1972, 89 Μτιούλς < Δημήτριος. Πατρωνυμικό.
- Μιτσιμπούνας, ΙΘ 1910. Το ΕΠ < ΕΠ το *Μήτσιος*, ό.βλ., + ΚΒ *bunq* "καλός". Παρωνύμιο.
- Μιχαήλ, Α 1786. Το ΕΠ < το ΒΑ Μιχαήλ. Το ΕΠ αποτελεί λόγιο σχηματισμό, βλ. και ΕΠ *Μιχάλης*. Πατρωνυμικό.
- Μιχάλης, Α 1759. Το ΕΠ < το ΒΑ Μιχαήλ. Το ΕΠ αποτελεί λαϊκό σχηματισμό, βλ. και ΕΠ *Μιχαήλ*. Πατρωνυμικό.
- Μίχος, Β 1862. Το ΕΠ < Μίχος, ΥΠΟ του ΒΑ Μιχαήλ, πβ και Κατσάνης 1979, 177. Πατρωνυμικό.
- Μιχούλης, Β 1892. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μίχος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα: "*εκ Σαμαρίνης*".
- Μόζιος, Β 1883.
- Μοίρας, Β 1851. *Μήρας* 1854. Το ΕΠ < το αλβ. mire "καλός". Η ορθογράφηση με -οι- δείχνει την προσπάθεια εξελληνισμού του (νοηματική σύνδεση με το ελλ. μοίρα). Πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 77. Παρωνύμιο.
- Μόμους, Α 1774. Το ΕΠ ίσως σχετίζεται με το "μούμα, η μαρμάγκα, φοβέρα στα μικρά παιδιά", Μπόγκας 1964, 241. Ο Αλευράς 1979, 55 αναφέρει και κυριόνημο Μουμούλς. Παρωνύμιο.
- Μονόδρομος, Α 1823. Το ΕΠ < μονός + δρόμος. Παρωνύμιο. Η οικογένεια Μονόδρομου εμφανίζεται αργότερα με το ΕΠ *Μπλάτσα*, ό.βλ., Καλινδέρης 1958, 69, σημ.
- Μόραλος - ης, Α 1788. Το ΕΠ < το τουρκ. Mora "Μοριάς" + κατάλ. -li, πβ και ΕΠ *Μωραϊτης*. Ο Βογιατζόγλου 1992, 122 το σχετίζει με το τουρκ. mor "ωχρός, πελιδνός". Πατριδωνυμικό.
- Μορατούλης, Α 1795. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μουράτης*, ό.βλ., με αντικώφωση του /u/ + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Μορός, Α 1821. Το ΕΠ < μωρός. Ο Αραβαντινός 1909, 63 αναφέρει "μόρα, ο εφιάλτης" και στη σελίδα 65 "μόρα, κακοποιόν φάντασμα". Ακόμα "μόρος, το σάρκωμα, η κρεατοελιά", Μπόγκας 1966, 228. Παρωνύμιο.
- Μόσχος, Α 1759. Το ΕΠ από το μόσχος "δια την ευωδία", πβ Μπούτουρας

- 1912, 153. Πιθανή και η προέλευσή του από το ΒΑ Μόσχα, Μόσχου, Μπόγκας 1964, 444, Μανασσεΐδης 1934-5, 220. Ο Σπανός 1988α, 521 αναφέρει ΒΑ Μόσχος στη Λάρισα. Το ΕΠ είναι πολύ διαδεδομένο σε όλη την Ελλάδα, πβ Μουστοξύδης 1945, 385-405, Τσιτσέλης 1904, 493-4, Βαγιακάκος 1963-4, 212. Κατά μια πληροφορία η οικογένεια κατάγεται από τη Μοσχόπολη. Παρωνύμιο - πατριδωνυμικό.
- Μουκάλλος**, Α 1769. Ίσως το ΕΠ σχετίζεται με το ΕΠ *Μούκας*, ό.βλ. Πατρωνυμικό.
- Μούκας**, Α 1802. *Μούκος* 1822. Το ΕΠ < Μούκος, -ας, ΥΠΟ του ΒΑ Μιχάλης. Ο Μπόγκας 1964, 238 "μόκους και μούκας, το πετραδάκι, απάνω στο οποίο τοποθετούν τα κέρματα στο παιχνίδι με τις αμάδες". Επίσης "Μούχος < το τουρκ. ΒΑ Μουχαρέμ", Μπόγκας 1964, 445. Τέλος "μούκας, ο ηλίθιος", Μπόγκας 1966, 229. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Μούκα θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36. Ο Χαρίσιος Μούκας, επιχειρηματίας στη Σερβία, υπήρξε ευεργέτης των σχολείων της Κοζάνης, Λιούφης 1924, 323.
- Μουμουζιάς**, Β 1853.
- Μουράτης**, Α 1774. *Μοράτης* 1771. Το ΕΠ < το τουρκ. ΒΑ Murat "επιθυμία". Πατρωνυμικό. Ο οίκος των Μουρατών υπήρξε από τους αρχαιότερους στην Πέστη της Ουγγαρίας. Ο Παναγιώτης Μουράτης, βαθύπλουτος και κάτοχος τίτλου ευγενείας στην Αυστρία, υπήρξε δωρητής πολλών φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, Λιούφης 1924, 289-90. Ο Ιωάννης Μουράτης, πλούσιος επιχειρηματίας στην Πέστη, υπήρξε δωρητής της Δημοτικής Βιβλιοθήκης της Κοζάνης και ιδρυτής σημαντικού κληροδοτήματος, το οποίο αφορούσε στην εκλογή δύο επιμελών και ηθικών μαθητών για να σπουδάζουν ο ένας δάσκαλος και ο άλλος ιεροκήρυκας, Λιούφης 1924, 238, 315-6, Σαμπανόπουλος 1970, 196. Ο Γεώργιος Μουράτης, γιατρός στη Βιέννη, την Κοζάνη και τον Πειραιά, Λιούφης 1924, 318-9, Γουναρόπουλος 1872, 562.
- Μουρέλας**, Α 1786. Το ΕΠ ίσως έχει σχέση με το μουρέλο, ξύλινη σφήνα με την οποία συνδέονται μεταξύ τους οι αγκύλες δύο καραβόσκωινων· ακόμα στην Κρήτη ονομασία του νέου ελαιόδεντρου. Παρωνύμιο.
- Μούρτζιος**, Α 1803. *Μούρτζος* 1841. Η λέξη είναι γνωστή σ' όλο το βαλκανικό χώρο. Στα ελληνικά απαντά ως μούργκος, μούρτζιος "μαυριδερός, κακόσχημος". Ο Μπόγκας 1964, 241-242 στη λέξη μούρτζιους "μουλάρι χρώματος φαιού, από το μούργκο, μούργκας, όνομα σκύλου σκούρου χρώματος". Για τα ΚΒ ο Patahagi 1974, 836 στη λέξη murgu "nom donnē aux

- chevaux et aux chiens gris". Ο Κατσάνης 1977, 178 συνδέει την ΚΒ λέξη amurgu, murgu "δειλινό, μούχρωμα, ως επίθετο σκοτεινόχρωμος, γκριζοπός" με το ελληνικό μούργκος, αμόργη είτε με ενδιάμεση τη λατινική, είτε και κατευθείαν από την ελληνική (βλ. και Κατσάνης 1990, 68). Πβ επίσης Βλαστός 1931, 281 "αμούργα, καταπάτι του λαδιού". Ο Μπουντώνας 1892, 95 το αναφέρει ως όνομα μουλαριού. Ο Παπαϊωάννου 1976, 72 "άνιφτος, λερωμένος, μαυριδερός, λεκιασμένος". Παρωνύμιο.
- Μούρτος**, ΙΘ 1909. Ο Αραβαντινός 1909, 101 παραδίδει ΥΠΟ Μούρτος < το τουρκ. ΒΑ Μουρτεζά. Ο Τομπαΐδης 1990, 115, παράγει το ΕΠ από το τουρκ. μώρτ "νεκρός". Πβ ακόμη "μούρτη, αρρώστια φυτών", Βλαστός 1931, 447. Πιθανή η σχέση του και με το τουρκ. murt "αχλάδι". Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Μουστάκας**, Α 1824. *Μοστάκας* 1839. Το ΕΠ < μουστάκι + την παραγ. κατάλ. -ας, πβ και το βυζαντινό παρωνύμιο Μυστάκων και Μουστακάς, Κουκουλές 1954-5, 66. Παρωνύμιο. Η οικογένεια Μουστάκα θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Μουταφτζής**, Α 1784. Το ΕΠ < το τουρκ. mutaf + τουρκ. παραγ. κατάλ. -σι "αυτός που κάνει χοντρά σχοινιά, ή καλύμματα αλόγων", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 71, Συμεωνίδης 1992, 102. Επαγγελματικό.
- Μούτζιανος**, Β 1862. *Μούτσιανος* 1874. Το ΕΠ ίσως μπορεί να σχετιστεί με το ΕΠ Μούτσιος, πβ Οικονόμου 1991, 358-9 από τα ηπειρωτικά μούτσιους "το μικρό παιδί, το γκαρσόνι στα χάνια" και μούτσο "το αβάπτιστο παιδί". Παρωνύμιο.
- Μούτζινας**, Β 1858. Το ΕΠ < Μούτσινα, ΑΝΔ του Μούτσιος, βλ. και ΕΠ *Μούτζιανος*. Μητρωνυμικό.
- Μούτος**, Β 1852. Το ΕΠ < το ΚΒ mutū "μουγκός, βουβός" κι αυτό < το λατ. mutus, Patahagi 1974, 842, πβ και Μπουντώνας 1892, 96. Παρωνύμιο.
- Μουτσιουκάπας**, ΚΣΤ 1915. Το ΕΠ < το ΕΠ Μούτσιος, βλ. ΕΠ *Μούτζιανος*, + κάπα. Παρωνύμιο.
- Μουχτάς**, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < το τουρκ. muhtar "προεστός, δημογέροντας". Αξίωμα.
- Μπάγκας**, Β 1891. Το ΕΠ ίσως έχει σχέση με τη λέξη μπάγκα "τράπεζα", ή μπάγκος "μακρύ ξύλινο τραπέζι", πβ Μπόγκας 1964, 244 "μπάγγος, το τραπέζι καφερείου" και Patahagi 1974, 255. Παρωνύμιο. Στον κώδικα "από Βελβενδό".
- Μπαγκατζιούνης**, Α 1842. *Μπαγκατζιούνης* 1855.

- Μπαζάκας, Α 1772. Το ΕΠ < το ΚΒ *bāzacā* "η μεγάλη κουλιά, κοιλαράς", πβ Parahagi 1974, 267. Παρωνύμιο.
- Μπαζακούλης, Α 1775. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπαζάκας*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μπαζιντάρης, Α 1759. *Μπαζιτάρης* 1774, *Μπαστάρης* 1779, *Μπαζιτάρης* 1826, *Μπαστιάρης* 1857. Το ΕΠ < το τουρκ. *bazdar* "γερακάρης". Επαγγελματικό.
- Μπάνιας ή Γούλας, ΛΑ 1916. Το ΕΠ Μπάνιας < Μπάνια, ΑΝΔ του Μπά-(γ)ιος από το όνομα του χωριού Μπάγια, σημ. Κήποι, του Ζαγορίου. Βλ. και ΕΠ *Γούλας*. Μητρωνυμικό.
- Μπαϊόπλους, Α 1760. *Μπαγιόπλους*. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Μπάγια, σημ. Κήποι, του Ζαγορίου + παραγ. κατάλ. -όπουλος και με κώφωση του /w/ -όπλους. Βλ. και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Μπάκακας, Α 1851. Το ΕΠ < μπάκακας "βάτραχος", λέξη ηχομιμητική, πβ και Ανδριώτης 1971, 216, Μπουντάνας 1892, 79. Παρωνύμιο.
- Μπακακόνας, Η 1900. Το ΕΠ < μπάκακας "βάτραχος" + παραγ. κατάλ. -όνας. Παρωνύμιο.
- Μπάκας, ΣΤ 1900. Στη Βόρειο Ήπειρο "μπάκας, ο ανόητος, ο μωρός", Μπόγκας 1966, 40. Παρωνύμιο.
- Μπακήρης, Θ 1901. Το ΕΠ < το τουρκ. *bakir* "χαλκός", πβ και ΕΠ *Χαλκιάς*. Επαγγελματικό.
- Μπαλαβίτσης, ΚΒ 1912. *Μπαλαβότσης* 1914. Το ΕΠ ίσως < μπλάβος, μπλαβής "βαθυγάλανος" + παραγ. κατάλ. -ίτσης. Παρωνύμιο.
- Μπαλαμπάνης, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < το τουρκ. *balaban* "πελώριος, και είδος γερακιού", βλ. και Τριανταφυλλίδης 1982, 71. Παρωνύμιο.
- Μπαλάσης, Α 1776. Το ΕΠ < το ΒΑ Βλάσιος, βλ. Μπούτουρας 1912, 60. Πβ επίσης "Μπαλάσιου, κύριο όνομα γυναικών στα Γιάννινα", Μπόγκας 1964, 245, 444. "Μπαλάσου, ΒΑ θηλυκό και στην Κοζάνη", Παπακωνσταντίνου 1992, 100, Μπαλάσιος, Σπανός 1987α, 122. Πατρωνυμικό.
- Μπαλιάκας, Β 1853. Το ΕΠ μάλλον < το ΕΠ *Μπάλιος*, ό.βλ., + μεγεθυντική παραγ. κατάλ. -άκας. Ίσως έχει σχέση και με το ΚΒ *baīe* "σάλια", πβ και ΕΠ *Σιάλιας*. Ο Μπόγκας 1964, 245 αναφέρει "μπαλιάκας, όνομα σκύλου, υποκοριστικό". Στη Βόρειο Ήπειρο "μπαλίκου, όνομα θηλυκού σκύλου με παρδαλό κεφάλι", Μπόγκας 1966, 40. Ο Παπανικολάου επίσης 1973, 208 μπαλιούκας, όνομα σκυλιού. Τέλος δεν αποκλείεται η σχέση του με το τουρκ. *balak* "βουβαλάκι". Παρωνύμιο.

- Μπάλιος, Β 1852. Η λέξη μπάλιος είναι γνωστή σε όλη τη Βαλκανική. Ο Αραβαντινός 1909, 63 "μπάλιος, σικτός, παρδαλός. Ιδίως περί ίππου". Επίσης στη Βόρειο Ήπειρο "μπάλια, κασίικα με άσπρο μπάλωμα στο μέτωπο, στη μπάλα". Ο Μπόγκας 1964, 245 και 1966, 40 δίνει: μπάλλιους "ο με ανοιχτόχρωμα μάτια ίππος". Στα ΚΒ *baīm* "ασπροκέφαλος για πρόβατα", στα αλβ. *bale* "cavallo a fronte bianca" Parahagi 1974, 255. Βλ. και Βλαστός 1931, 289, 421. Ο Γεωργίου 1962, 133, Παπαϊωάννου 1976, 73 "μπάλιους, αυτός που έχει λίγες άσπρες τρίχες στο μέτωπο". Παρωνύμιο.
- Μπαλμπουζάνης, Α 1760. *Μπαλμποζάνης* 1812, *Μπαλμπαζάνης* 1798. Κατά τον Οικονόμου 1991, 457 το ΕΠ < το ιταλ. *balbuzie* "το τραύλισμα" κι αυτό < το λατ. *balbus* "τραυλός". Παρωνύμιο.
- Μπαλοματζής, Α 1770. Το ΕΠ < μπάλωμα + τουρκ. παραγ. κατάλ. -σι. Επαγγελματικό.
- Μπαλαδώρας, Α 1830. *Μπανταδώρας* 1836, *Βαλταδώρας* 1898, *Βαρταδώρας* 1902. Το ΕΠ < το τουρκ. *balta* "τσεκούρι", ή *baltaci* "ξύλοκόπος, σκαπανέας, τσεκουροφόρος στρατιώτης της αυτοκρατορικής φρουράς", πβ και Βογιατζόγλου 1992, 127. Επαγγελματικό. Η οικογένεια Βαλταδώρου θεωρείται ότι κατάγεται από τη Ρεντίνα Βελβενδού, Καλινδέρης 1958 15. Οι Βαλταδωροί Λάμπρος και Βασίλειος, επιχειρηματίες στο Βουκουρέστι, υπήρξαν οι δωρητές για την ανέγερση του "Βαλταδωρείου Γυμνασίου" της πόλης, Λιούφης 1924, 327-8, 330-1.
- Μπαμαλίκης, ΙΘ 1909.
- Μπαμπαμουράτης, Α 1792. *Μπαμπαμουράτης* 1867. Το ΕΠ < το τουρκ. *baba* "πατέρας" + το τουρκ. ΒΑ *Murat*. Στο επώνυμο αυτό ενδεχομένως υπάρχει ηχηροποίηση: τον Παπαμουράτη > ο Μπαμπαμουράτης ή και σημασιολογικός συσχετισμός ανάμεσα στο παπός "πνευματικός πατέρας, κεφαλή" και το τουρκ. *baba* "πατέρας". Πατρωνυμικό.
- Μπαμπαράγκας, Α 1765. *Μπαπαράγγας*, *Μπαμπαράκας* 1833, *Βαβαράγκας* 1875. Το ΕΠ < μπαμπαράγκα, είδος τσουκνίδας. Παρωνύμιο. "Οι Μπαμπαράγκαιοι μέχρις εσχάτων ήσαν υφαντάδες", Καλινδέρης 1958, 70.
- Μπαμπέλης, Α 1800. *Μπαμπίλης* 1821. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπάμπος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -έλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μπαμπίτζας, Α 1782. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπάμπος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίτσας, ΥΠΟ. Ο Σπανός 1972, 127 αναφέρει: "Βαβίτσας, ο γιος της βαβίτσας, υποκοριστικό της λέξης βάβω = γιαγιά. Φαίνεται πως η μητέρα του τον γέννησε σε προχωρημένη ηλικία". Παρωνύμιο.

- Μπάμπος, Α 1851. *Μπάμπους* 1913. Το ΕΠ < babou, γιαγιά < την κλητική babo του σλαβ. ουσιαστικού baba, πβ και Μπουντώνας 1892, 79. Παρωνύμιο.
- Μπαμπουτζής, Α 1771. Το ΕΠ < παπουτσίς < το τουρκ. rapuz ή rabuz "το υπόδημα" + τουρκ. επαγγελματική κατάλ. -σι. Η ηχηροποίηση του π οφείλεται στη συμμορφορά του με το άρθρο της αιτιατικής: /tun raputsi/ > /tumbabutzi/ > Babutzi. Επαγγελματικό.
- Μπάντας, Β 1857. Το ΕΠ < μάντα, πάντα, μεριά, άκρα, πβ και Μπουντώνας 1892, 99. Παρωνύμιο.
- Μπαντζιάρας, ΛΑ 1916. Το ΕΠ < παντζάρι < το τουρκ. pancar, πβ Ανδριώτης 1971, 261. Για την ηχηροποίηση του π βλ. ΕΠ *Μπαμπουτζής*. Παρωνύμιο.
- Μπαντής, Β 1856. *Παντής* 1898, *Βαντής* 1890. Το ΕΠ < το ΚΒ bandi "παλιάνθρωπος", πβ Parahagi 1974, 255 < το ιταλ. bantido "ληστής". Η λέξη "μπαντίδος" γνωστή και στην Ήπειρο, πβ Μπόγκας 1964, 246. Παρωνύμιο.
- Μπαντίκας, Β 1896. Το ΕΠ < τα *ΕΠ Μπαντής*, *Μπάντας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίκας, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μπαντουβάς, Β 1887. Το ΕΠ ίσως σχετίζεται με τα τουρκ. bedava, badihava "δωρεάν", πβ και ΕΠ *Τζιάμπας*. Παρωνύμιο.
- Μπαντώλας, Α 1850. *Μπατόλιας* 1857, *Βατόλας* 1891, *Βαντόλας* 1909, *Βαντόλας* 1911. Το ΕΠ < μπαντόλου, στα Γρεβενά "γυναίκα ασουλούπωτη και απεριποίητη", Παπαϊωάννου 1976, 73. Μητρωνυμικό.
- Μπαπατάκος, Α 1796. Το ΕΠ < παπα-τάκος με ηχηροποίηση του αρχικού π. Για το Τάκος βλ. ΕΠ *Τάκας*. Επαγγελματικό.
- Μπαραγιάννης, Ζ 1900. Στον κώδικα αναφέρεται ότι κατάγεται: "από Σιάτι - στα".
- Μπαρδάκας, Α 1820. *Βαρδάκας* 1827. Το ΕΠ < το τουρκ. bardak "αγγείο για νερό". Πβ Μπουντώνας 1892, 79, βαρδάκι "ξυλίνη υδρία", Μπόγκας 1966, 41 "μπαρδάκι, πήλινο δοχείο νερού" στη Βόρειο Ήπειρο. Ο Παπανικολάου 1973, 162 "μπαρδάκα, πήλινη στάμινα με στόμιο, όπου βάζουν ρακί, ξύδι κλπ. μπαρδάκι, πήλινο δοχείο για νερό". Βλ. και ΕΠ *Βαρδακίδης*. Επαγγελματικό.
- Μπαρδακόπουλος, Α 1803. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπαρδάκας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Επαγγελματικό.
- Μπαρδακούλης, Α 1803. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπαρδάκας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ.

-ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.

Μπαρέκας, Β 1859.

Μπάρκας, Β 1861. *Πάρκας* 1903. Το ΕΠ < το αλβ. bark "κοιλιά". Παρωνύμιο.

Μπάρμπας, Β 1874. Το ΕΠ < μπάμπας κι αυτό < το ΚΒ barbă "γενειάδα", Parahagi 1974, 256. Παρωνύμιο.

Μπαρμπέρης, Α 1760. Το ΕΠ < το ιταλ. barbiere "μπαρμπέρης, κουρέας". Επαγγελματικό.

Μπαρμπούλης, Α 1850. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπάρμπας*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πβ επίσης "μπαρμπούλι, η καλύπτρα της νύφης" στη Βόρειο Ήπειρο, Μπόγκας 1966, 41. Παρωνύμιο.

Μπαρμπούτης, Β 1852. *Βαρβούτης* 1872. Το ΕΠ < το τουρκ. barbut "είδος τυχερού παιχνιδιού με ζάρια". Επαγγελματικό. Ο Γεώργιος Βαρβούτης, νομικός και πολιτικός, εκλέχτηκε πολλές φορές βουλευτής Κοζάνης - Γρεβενών και διετέλεσε υπουργός Βιομηχανίας, Παπαϊωάννου 1991, 36.

Μπαρούτας, Α 1793. Το ΕΠ < το τουρκ. barut "πυρίτιδα". Παρωνύμιο.

Μπαρτζόκας, Κ 1911. *Μπαρτζιούκας* 1912. Το ΕΠ < μπάρτζος, αυτός που έχει κοκκινωπό χρώμα, ιδίως στα γίδια, Παπαϊωάννου 1976, 73 + παραγ. κατάλ. -όκας, ΥΠΟ. Ο Παπανικολάου 1973, 73 "μπροστά κόκκινη, πίσω μαύρη γίδα". Πβ και Οικονόμου 1991, 359. Η λέξη είναι γνωστή και σε άλλες βαλκανικές γλώσσες, π.χ. ΚΒ bardzu, αλβ. bardhë, Parahagi 1974, 256. Κατά τον Κατσάνη 1990, 58 η λέξη μπάρτζος ανήκει στις διαβαλκανικές λέξεις που τις συναντούμε σε όλους τους λαούς της βαλκανικής χερσονήσου χωρίς κανείς να μπορεί να διεκδικήσει την πατρότητά τους. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής "χωρίον Ντων ζιλάρη".

Μπασιαγιάννης, Α 1784. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπασιάς*, ό.βλ., + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 63 στο ΕΠ *Μπασιάς* αναφέρει: "μπασιάς, έτσι ονομάζει ο γυναικάδερφος τον άντρα της μεγαλύτερης αδερφής στη Θράκη". Κατά πληροφορία του Μπόγκας 1964, 248 "μπασιάς, χλευαστική προσωνυμία χωρικών". Ο Οικονόμου 1991, 430 αναφέρει ότι "μπάσιους φώναζαν τον γέρο χωρικό οι Γιαννιώτες, γέρος σεβαστός" και το σχετίζει με τη ρουμανική λέξη baciū "τσέλιγκας", η οποία με διάφορες παραλλαγές απαντά σε όλες τις βαλκανικές γλώσσες (πβ ΚΒ baciū). Αξίωμα. Κατά πληροφορία του Λιούφη 1924, 47: "Μπασιαγιάννης (Μπασιάς υιός Ιωάννου)" ονομάστηκε ο Χαρίσιος Τράντας, γιος του

- Ιωάννη Τράντα, βλ. και *Μπασιάς*.
- Μπασιαδήμιος**, Α 1769. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπασιάς*, ό.βλ., + ΒΑ Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου* και ΕΠ *Μπασιαγιάννης*. Αξίωμα.
- Μπασιάς**, Α 1773. Το ΕΠ < το τουρκ. βαζ "κεφάλι" ή ραζα "πασάς", βλ. και ΕΠ *Μπασιαγιάννης*. Αξίωμα. Μπασιά, δηλαδή προεστό, ονόμαζαν οι Κοζανίτες τον Χαρίσιο Τράντα, γιο του Ιωάννη Τράντα, ο οποίος κατά την παράδοση ήρθε στην Κοζάνη από την περιοχή που είναι το σημερινό χωριό Κτένι του νομού Κοζάνης, Γουναρόπουλος 1872, 488-9, Λιούφης 1924, 45-7.
- Μπασιασίμιος**, Α 1777. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπασιάς*, ό.βλ., + ΕΠ *Σίμιος*, ό.βλ., βλ. και ΕΠ *Μπασιαγιάννης*. Αξίωμα. Η οικογένεια Μπασιασίμιου (Τζιμουλά) θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Μπαστιάκης**, Β 1856. Το ΕΠ < Μπαστιάς + παραγ. κατάλ. -άκης. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 15 παράγει το Μπαστιάς από το ιταλ. ΒΑ (Se)Bastia-no, πβ και Θωμόπουλος 1988, 819. Ο Βογιατζόγλου 1992, 130 το παράγει από το τουρκ. basti "φαγητό, κρέας με λαχανικά". Πβ όμως και Μπόγκας 1964, 248 "μπασι, το νόθο, το μπάσταρδο". Στη Βόρειο Ήπειρο "μπάσι, το στοίχημα", Μπόγκας 1966, 41. Ο Parahagi 1974, 257 αναφέρει ΚΒ λέξη bastä "ζάρα, δίπλα, σούφρα". Πατρωνυμικό.
- Μπαστιαρούλης**, Α 1786. Το ΕΠ < Μπαστιάρης, παραλλαγή του *Μπαζιντά* - ρης, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Μπατάλας**, ΚΒ 1912. *Μπατάλης* 1916. Το ΕΠ < το τουρκ. battal "άχρηστος". Στη Βόρειο Ήπειρο "μπατάλα, υπόλειμμα εμπορεύματος απούλητο και μτφ η γεροντοκόρη", Μπόγκας 1966, 41. Πβ και Γεωργίου 1962, 134 "μπατάλ'κους, αυτός που είναι μεγάλος και δυσκολομεταχειρίστος". Παρωνύμιο.
- Μπατάνης**, Ζ 1900. *Μπατιάνος* 1908, *Μπαντιάνης* 1903. Το ΕΠ < "βατάνι ή μαντάνι, ή φριστέλλα, υδατοκρουστήριον των σκουτιών", Μπουντώνας 1892, 79. Επαγγελματικό.
- Μπατάς**, Η 1900. Το ΕΠ < το ΚΒ batä "παγίδα", Parahagi 1974, 258, πβ και ΕΠ *Παγίδας*. Ο Οικονόμου 1991, 375 αναφέρει για το Ζαγόρι ΕΠ Μπάτης, το οποίο παράγει από το αλβ. bat-i "η πλάκα, η παγίδα που πιάνει τα πουλιά, το δόκανο". Παρωνύμιο.
- Μπατζαρούλης**, Α 1781. Το < το ΕΠ Μπατζάρης + παραγ. κατάλ. -ούλης. Το Μπατζάρης < το ΚΒ badzarä "καλαμποκόπιτα, μπομποτά", Parahagi 1974, 252. Παρωνύμιο.

- Μπατζιακώστας**, Β 1890. *Μπατζιουκώστας* 1915. Η λέξη μπάτζιος, άγνωστης προέλευσης, είναι γνωστή σε αρκετές βαλκανικές γλώσσες, πβ. μπάτζους, Μπόγκας 1964, 249 και Μπόγκας 1966, 153, Γεωργίου 1962, 328. Επίσης πβ αλβ. bago "τυροκόμος", Χριστοφορίδης 1904, 38, ΚΒ badžm, Parahagi 1974, 253. Το ΕΠ Μπατζιακώστας < μπάτζιος + Κώστας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος. Επαγγελματικό.
- Μπατζιόνιας**, Α 1839. *Μπατζιάνος* 1849. Το ΕΠ < το τουρκ. babacan "γενναίος, παλικάρι". Παρωνύμιο.
- Μπατσιόλας**, Β 1878. *Μπατίλας* 1912, *Πατσιόλας*, Παπακωνσταντίνου 1992, 372. Το ΕΠ < τουρκ. batiil "λάθος". Παρωνύμιο.
- Μπατσώλας**, ΚΔ 1913. Το ΕΠ < το ΒΑ Μανόλης, ΥΠΟ, Παπασιώπης 1972 159. Πατρωνυμικό.
- Μπαχτζιβάνος**, Α 1772. *Μπαχτζιαβάνος* 1782, *Μπαχτζεβάνος* 1862, *Παχτζιαβάνος* 1899, *Βαχτσιάνος* 1911. Το ΕΠ < το τουρκ. bahçivan "κηπουρός". Επαγγελματικό.
- Μπαχτσής**, Β 1883. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Μπαχτσι, σημ. Κήπος του νομού Κοζάνης. Βλ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Μπαχτσιώτης**, Β 1890. Μπαχτζιώτης 1888. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Μπαχτσι, σημ. Κήπος του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Μπεγίνας**, Β 1853. *Μπειñas*, *Μπιγίνας* 1858, *Μπιύνας* 1876, *Βείνας* 1900. Το ΕΠ < μπεγίνα < το τουρκ. bey "κύριος" + παραγ. κατάλ. -ίνα. Ο Σπανός 1987α, 124 αναφέρει ΒΑ Μπεϊνα στην περιοχή Καρδίτσας - Τρικάλων. Μητρωνυμικό.
- Μπεκιάρης**, Α 1774. Το ΕΠ < το τουρκ. bekar "άγαμος". Παρωνύμιο.
- Μπέλος**, Η 1900. Το ΕΠ < το σλαβ. bel "άσπρος". Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σιάτιστα.
- Μπέμπας**, ΚΘ 1915. Το ΕΠ < μπέμπα ή μπέμπης, ο μικρόσωμος, ο αμέστωτος, πβ Κατσουλέας 1983, 64. Παρωνύμιο.
- Μπεμπελιάνος**, Α 1805. *Μπεπηλιάνος* 1809. Το ΕΠ ίδιο με το ΕΠ *Πηπιλιά* νος, ό.βλ. Πατριδωνυμικό.
- Μπέντας**, Α 1849.
- Μπερέτος**, Α 1796. *Βερέτας* 1911, *Μπερέτας* ή *Μικρού*. Το ΕΠ < το ιταλ. beiršito "σκούφος". Επαγγελματικό.
- Μπερντέγκας**, Β 1859.

- Μπέρος, Β 1862.
- Μπέσας, ΙΖ 1907. Το ΕΠ < το αλβ. besë-a "πίστη, θρησκεία". Παρωνύμιο.
- Μπετούλης, Α 1780. *Μπητούλης* 1822, *Μπιτούλης* 1853. Ο Parahagi 1974, 269 θεωρεί ότι η λέξη betā αποτελεί συγκεκριμένο τύπο της λέξης circubetā "κολοκύθα" και σημαίνει "το πάνω μέρος του μετώπου, κεφάλι" + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Το ΕΠ ίσως να έχει σχέση με το τουρκ. bed, bet "κακός, άσχημος". Παρωνύμιο.
- Μπζέκης, ΙΘ 1909.
- Μπήντης, Α 1841.
- Μπήσκα, Α 1776. *Μπίτζκας* 1783, *Μπίσκα* 1862, *Μπίσχα* 1873, *Μπίσκα* 1898, *Πίσκα* 1900, *Πήσκα* 1902. Το ΕΠ < το ΚΒ bišča "τσιλίκι, παιδικό παιχνίδι", Παπασιώπης 1972, 46, Parahagi 1974, 275. Παιχνίδι που μοιάζει με το γκόλφ. Χτυπούσαν με μακριά ξύλα, σα μπαστούνια, τη μπίσ'κα και προσπαθούσαν να τη βάλουν σε τρύπα, που άνοιγαν στο έδαφος, Παπασιώπης 1972 101, 7. Πιθανή η σχέση του ΕΠ και με το σλαβ. biška "γουρούνα" ή μπίσ'κα = οπλή αλόγου, γαϊδουριού, βοδιού κλπ. Παρωνύμιο.
- Μπήτζας, Α 1779. *Μπιτζιός* 1856, *Μπήτσιας* 1909. Το ΕΠ < Μπίτσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος, πβ Αραβαντινός 1909, 100, Μπούτουρας 1912, 63, Κατσάνης 1990, 59 - 60. Ο Κριαράς 1932, 178 αναφέρει παρωνύμιο Μπίτσιος στον Αδάμαντα Μήλου "διότι ήτο μικροκαμωμένος". Το σχετίζει με το αρχ. βενετικό rizzolo = μικρός. Συγγενική μ' αυτή θεωρεί την ηπειρωτική λέξη μπίτσιο που σημαίνει παιχνίδι. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Μπίζιος, ΙΔ 1905. Το ΕΠ < το ΚΒ bižm "χαμένος πόντος σε παιχνίδι", βλ. και Κατσουγιάννης Α' 1964, 71. Η λέξη μάλλον από το αλβ. bixhoz-i "χαρτοπαίγνιο, κουμάρι", πβ και Parahagi 1974, 271. Παρωνύμιο. Στον κώδικα ως τόπος καταγωγής του αναφέρεται η Σαμαρίνα.
- Μπίθας, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < το αλβ. bythë-a "ο πισινός, ο κάλος", πβ και ΕΠ Μπιθικώτσης. Παρωνύμιο.
- Μπίκας, Β 1863. Το ΕΠ < το σλαβ. bik "ταύρος", πβ. και το ΚΒ bicu "ταύρος", βλ. Parahagi 1974, 270, "μπίκας, ο γεροδεμένος άνθρωπος", Μπόγκας 1966, 232, Παπανικολάου 1973, 163. Στην Ήπειρο "μπίκου, η γουρούνα", Μπόγκας 1964, 251. Στη Βόρειο Ήπειρο "μπίκα, η τιμωρία για κείνον που χάνει στα παιδικά παιχνίδια, όπως η υποχρέωση να μεταφέρει τον συμπαικτική του καβάλα κλπ", Μπόγκας 1966, 42. Παρωνύμιο.
- Μπιλιώνης, Α 1812. *Μπιλιώνης* 1857, *Μπηλιώνης* 1892, *Μπηλιώνης* 1884, *Πη* -

λιώνης 1898, *Μπιλιώνης ή Κουκουλίκας* 1915. Το ΕΠ < μπιλιόντ'ς, όνομα σκυλιού με ασπροκόκκινο χρώμα, Παπαϊωάννου 1976, 74. Το μπιλιόντ'ς < το σλαβ. bel "άσπρος". Παρωνύμιο.

- Μπιμπίρης, Α 1804. *Μπιμπίλης* 1809, *Βυβύρης* 1899, *Βυβίρης* 1912, *Μπιμπίρης*, Παπακωνσταντίνου 1992, 272. Το ΕΠ < το ΚΒ birbiľu και birbir "αηδόνι", Parahagi 1974, 274. Παρωνύμιο. Ο Πέτρος Μπιμπίρης ή Σαργάνας ήταν μακεδονομάχος, Παπακωνσταντίνου 1992, 272.
- Μπινιός, Β 1856. Το ΕΠ μπορεί να σχετιστεί ίσως με το ΚΒ binä "το οικοδόμημα", Parahagi 1974, 272. Κι ο Οικονόμου 1991, 620: Μπινάια < το ΚΒ binä. Πβ επίσης "μπινάρι, δοκίς χρησιμεύουσα διά δέματα των τοίχων", Αραβαντινός 1909, 64. Ακόμα "μπίνα, ο πόντος στα διάφορα παιδικά παιχνίδια" και "μπινάς, το θεμέλιο", Μπόγκας 1966, 42, 43. Επίσης μπινί, στενή λωρίδα σανίδας που προσαρμόζεται στην άκρη του ενός παραθυρόφυλλου, για να καλύπτει τη χαραμιάδα που σχηματίζεται ανάμεσα στα δυο παραθυρόφυλλα όταν κλείνουν. Ο Μπούτουρας 1912, 94 σχετίζει το Μπινός με το: Λάμπρος < Λαμπρή, πβ Τς Μπινιός του πηγάδ', Παπασιώπης 1988, 111. Η Κολλέκα 1983, 24 τέλος αναφέρει χωριό Binja στη Δεσνίτσα. Παρωνύμιο.
- Μπισλίκας, Β 1857. *Πασλίκας* 1898, *Μπασλίκας* 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. başlık "κουκούλα, κράνος". Παρωνύμιο.
- Μπίτζικας, Α 1798. *Μπήτζηκας* 1778, *Μπήτζικας* 1802. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπήτζας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ικας, ΥΠΟ, πβ και Μπούτουρας 1912, 63. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Μπιτζούλης, Α 1778. *Μπετζούλης* 1784. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπήτζας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Μπιτλής, Β 1874. Το ΕΠ < το τουρκ. bit "ψείρα" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Παρωνύμιο.
- Μπίτος, Α 1778. *Μπίτης* 1863. Ο Μπουντώνας 1892, 68 βήτιας, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος στη Σιάτιστα, ο Γεωργίου 1962, 355 βήτιους. Το Μπίτος απαντά και στη Θεσσαλία ως ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος, Σπανός 1987β, 111. Πατρωνυμικό.
- Μπιτουλιάνος, Β 1892. *Βιτωλιάνος* 1893. Το ΕΠ < Bitola, το σλαβικό όνομα της πόλης Μοναστήρι, + παραγ. κατάλ. -ιάνος Πατριδωνυμικό.
- Μπλαροχρίστος, Α 1791. *Πλαροχρίστος* 1804. Το ΕΠ < μπλάρι, < μουλάρι και αυτό < το λατ. mulus, μτφ άτομο πεισματάρικο και χαζό, + ΒΑ Χρήστος. Παρωνύμιο.

- Μπλατζιώτης**, Α 1771. *Πλατζιότης* 1807. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Μπλάτσι, σημ. Βλάστη του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Μπλάτσας**, Β 1896. *Μπλάτζας* 1904, *Βλάτσας* 1908. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Μπλάτσι, σημ. Βλάστη του νομού Κοζάνης, πβ και Ανδριώτης 1950, 196. Βλ. και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Μπλέμας**, Α 1789. *Πλέμας* 1803. Το ΕΠ ίσως κάποια σχέση με το σλαβ. *pleme* "φυλή". Παρωνύμιο.
- Μπλεμούλης**, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπλέμας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μπλέτσας**, ΙΘ 1910. *Βλέτσας* 1911. Το ΕΠ < το αλβανικό χωριό Bllesi, πβ Κολλέκα 1983, 24. Ακόμα μπλέτσι, το άφθονο και καλό φαγητό, Παπαϊωάννου 1976, 75. Ο Αραβαντινός 1909, 64 "μπλέτσι, γυμνότης". Πατριδωνυμικό - παρωνύμιο.
- Μπλιούμπλιος**, Β 1852. Βλ. ΕΠ *Μπούμπλιας*.
- Μπλιούρας**, Α 1829. *Μπλούρας* 1840, *Βλιούρας* 1891, *Πλούρας* 1898, *Πλιούρας* 1914. Το ΕΠ < το σλαβ. *bel* "άσπρος" + παραγ. κατάλ. -ούρας > Μπιλιούρας "ασπριδερός", με την κώφωση των βορείων ιδιωμάτων > Μπλιούρας και με εξελληνισμό Βλιούρας. Παρωνύμιο.
- Μπλουγούρας**, ΙΖ 1908. Το ΕΠ < το τουρκ. *bulgur* κι αυτό < το ελλ. *πλιγούρι*, Ανδριώτης 1971, 221, 286. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Μπογδάνος**, Α 1787. *Μποδάνος* 1793. Το < το ΚΒ *bugdan* "ωραίος, ευπαρουσίαστος", πβ ΤΟΠ στη Σαμαρίνα, Ντίνας 1980, 317 και *Parahagi* 1974, 291. Το ΚΒ < το σλαβ. *bogđan* από όπου και το τουρκ. *Bugdan* "ο κάτοικος της Μπογδανίας, της Μολδαβίας ή και γενικότερα της Ρουμανίας". Κι ο Μανασσεΐδης 1934-5, 221 το πιθανολογεί ως βλάχικο. Κατά τον Τριανταφυλλίδη 1982, 30, "ο κάτοικος της Μπογδανίας, της Μολδαβίας ή και γενικότερα της Ρουμανίας και ο μέτοικος από εκεί. *Bogdan* ήταν αρχικά το όνομα διαφόρων ηγεμόνων της Μολδαβίας. Από εδώ ονόμασαν έπειτα οι Τούρκοι *Bogdan* κάθε ηγεμόνα της Μολδαβίας και Μπογδανία τη χώρα (Μολδαβία)". Ο Μέρτζιος 1947, 202 θεωρεί ότι το όρος *Bogdanos* είναι το σημερινό όρος Βερτίσκο. Πατριδωνυμικό - παρωνύμιο.
- Μπογδανούλης**, Α 1796. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπογδάνος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατριδωνυμικό - παρωνύμιο.
- Μπόγδινας**, Β 1889. Το ΕΠ < Μπόγδινα, ΑΝΔ του *Μπόγδος*, ό.βλ. Μητρωνυ-

μικό.

- Μπόγδος**, Α 1769. *Βόγδος* 1898, *Πόγδος* 1899, *Μπόγντος* 1902. Το ΕΠ συγκεκομμένος τύπος του *Μπογδάνος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Μπογδούλης**, Α 1788. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπόγδος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μπογιατζάτος**, Α 1792. Το ΕΠ < το τουρκ. *boyacı* "βαφέας" + παραγ. κατάλ. -άτος < λατ. -atus. Επαγγελματικό.
- Μπογιατζής**, Α 1770. Το ΕΠ < το τουρκ. *boyacı* "βαφέας". Επαγγελματικό.
- Μπογιατζούλης**, Α 1774. *Βογιατζούλης* 1891, *Μπουιαντζούλης* 1912. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπογιατζής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Μπογιώτας**, ΙΘ 1909.
- Μπόζιαρης**, ΙΑ 1902. Το ΕΠ < το σλαβ. θηλυκό ΒΑ *Boža* < το σλαβ. *Bož* "θεός", πβ και ΕΠ Μπόζιας, Οικονόμου 1991, 517. Πβ όμως και μπόζα < το ιταλ. *rosa* "ακαταδεξιά, επιτηδευμένη σοβαρότητα". Το ΕΠ πιθανόν να προέρχεται και από τη λέξη *μποζιάς*, υπόγλυκο ποτό από κεχρί. Η λέξη είναι γνωστή και σε άλλες βαλκανικές γλώσσες, πβ ΚΒ *buză*, αλβ. *bozë-a*, σλαβ. *boza* < τουρκ. *boza*, *Parahagi* 1974, 282. Ο Μπουντώνας 1892, 79 αναφέρει *βόζια*, είδος κεντήματος. Παρωνύμιο.
- Μπόζιος**, Α 1765. Το ΕΠ < την κλητική *Bože* του σλαβ. *Bog* "θεός". Από αυτό παράγονται και τα ΒΑ *Μποζή*, *Μποζίκης* (πβ κυριώνυμο *Μπουζιάννα* στην Κοζάνη) τα οποία ο Κυριακίδης 1915, 360 τα θεωρεί σλαβικά. Πβ και Κατσάνης 1990, 57, 60, Οικονόμου 1991, 469, *Parahagi* 1974, 281. Παρωνύμιο.
- Μπόιας**, Α 1766. *Μπόγιας* 1780. Το ΕΠ < το ιταλ. *boia* "δήμιος, βασανιστής, μπόγιας". Παρωνύμιο.
- Μποϊούλης**, Α 1774. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπόιας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μπόιτσιος**, Β 1892. *Μπόιτσιος* *Στόικος*, *Βόιτσιος* 1895. Το ΕΠ μάλλον είναι ΥΠΟ του σλαβ. ΒΑ *Bojan* < *Boja* "μάχη, αγώνας", πβ σλαβ. *boi*, *boiki* "μάχη, μαχητικός". Παρωνύμιο.
- Μπόκας**, Β 1895. *Μπόκος* 1903, *Βόκας* 1905. Το ΕΠ < το τουρκ. *bok* "κοπριά, ανάξιος", πβ και ΕΠ *Σκατιάης*. Παρωνύμιο.
- Μπόκοβος**, Α 1826. Το ΕΠ μάλλον έχει σχέση με το ΕΠ *Μπόκας*, ό.βλ. Παρωνύμιο.

- Μπολάρης, Β 1856. Το ΕΠ < το τουρκ. bol "άφθονος" + παραγ. κατάλ. -άρης < λατ. -arius. Παρωνύμιο.
- Μπόλας, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < το τουρκ. bol "άφθονος". Πβ και Αραβαντινός 1909, 64 "τα μπόλια, οι ποικίλοι σιτηροί καρποί, ους ομού βρασμένους τρώγουσι κατ' έθος κατά την εορτήν του Αγίου Ανδρέου. Τα αλλαχού πολυσπόρια". Παρωνύμιο.
- Μπομπώνας, Β 1859. *Μπομπόνας* 1866, *Μπουμπόνας* 1898, *Βοβόνας* 1900. Το ΕΠ ίσως < Μπο(υ)μπόνα, ΑΝΔ του *Μπουμπώς*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Μπόνδος, Α 1769. Το ΕΠ < μπόντος "είδος εντόμου", πβ και Γεωργίου 1962, 136 "μπόδους 1) κέντρον των μελισσών και των σφηκών, 2) μετάλλιο κέντρον, που εμπηγνούν οι γεωργοί εις το άκρον μεγάλης ράβδου και με το οποίον κεντούν τους βους". Παρωνύμιο.
- Μπονόβας, Α 1851. *Μπονινόβας* 1880. Το ΕΠ < Μπονόβα, ΑΝΔ του *Μπό* - νος, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Μπόντζας, Α 1847. *Βόντσας* 1898. Το ΕΠ < το ΚΒ bondzä "πρόχειρος φούρνος από χώμα με πρόχειρα χείλη σαν του ταψιού που χρησιμοποιείται συνήθως από τους μυλωνάδες στο μύλο για το ψήσιμο της μυλωνάδικης σταχτόκλουρας και άλλων πρόχειρων φαγητών, π.χ. της κατσαμάκας", Παπανικολάου 1973, Ραραχαγι 1974, 281. Παρωνύμιο.
- Μποπουζιώρης, Α 1799.
- Μπορνιάζης, Α 1770. *Μπορνιάσης* 1773, *Μπουρνάσης* 1772, *Μπορνάσης* 1766. Το ΕΠ < το τουρκ. burnaz "μυταράς". Παρωνύμιο.
- Μπορνοκτζής, Α 1797. *Μπουρνοκτζής* 1827, *Βουρνοκτσής* 1875. Το ΕΠ < το τουρκ. burun "μύτη" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -τζι, "μυταράς". Παρωνύμιο.
- Μπόρος, Α 1766. Το ΕΠ ίσως < το σλαβ. bor "πέυκο". Παρωνύμιο.
- Μπόσκος, Α 1797. Το ΕΠ < το τουρκ. bos "άδειος, χαλαρός" + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ, πβ και Γεωργίου 1962, 136, Παπανικολάου 1973, 164 "μπόσ'κους, χαλαρός, επιπόλαιος". Παρωνύμιο.
- Μπόσκουγλου, Α 1771. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπόσκος*, ό.βλ., + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ođlu. Παρωνύμιο.
- Μποσκούλης, Α 1775. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπόσκος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μποσλίκας, Α 1822. Το ΕΠ < το τουρκ. bos + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li + παραγ. κατάλ. -ίκας, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.

- Μποσνάκος, Β 1858. Το ΕΠ < το τουρκ. bosnak "Βόσνιος". Πατριδωνυμικό.
- Μπουγάς, Β 1895. Το ΕΠ < το τουρκ. bođa "ταύρος". Παρωνύμιο.
- Μπούγιας, Δ 1898. *Μπούγιας* 1898. Ο Κατσάνης 1979, 181 το παράγει από το αλβ. buje "θόρυβος, πάταγος". Ο Ανδριώτης 1950, 189 "Μπούγιας, επώνυμο αρβανίτικου γένους". Ο Λάμπρου 1896, 165-6, 178-9, αναφέρει αρβανίτικη φάρα στην Αττική με το όνομα Μπούγιας και φύλαρχο αλβανό "Γγίνο Μπούγια Σπάτα" στα μέσα του 14. αιώνα. Βλ. και Οικονόμου 1991, 518. Παρωνύμιο.
- Μπούζης, Η 1901. *Μπούζας* 1903. Το ΕΠ < το αλβ. buzë ή το ΚΒ budzä "χείλος", πβ διαδεδομένο ΕΠ Χειλάς. Πιθανή η σχέση του με το τουρκ. buz "ψυχρός". Στη Βόρειο Ήπειρο "μπούζος, όνομα σκύλου", Μπόγκας 1966, 44. Πβ επίσης "μπούζα, ο κρημνός", Μπόγκας 1966, 89. Παρωνύμιο.
- Μπούζκης, Β 1877. *Μπουζούκης* 1903. Το ΕΠ < το τουρκ. bozuk "μπουζούκι, χαλασμένος", bözük "ζαρωμένος", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 71. Παρωνύμιο.
- Μπούζντας, ΣΤ 1899. Το ΕΠ ίσως < το ΕΠ Μπούτζας, βλ. ΕΠ *Μπούζης*, με αναγραμματισμό. Παρωνύμιο. Στον κώδικα σε παρένθεση: *Κλεπτοκόστας*, ό.βλ.
- Μπουκοβάλας, Α 1792. *Μπουκοβάλας* 1800, *Μπουκοβάλας* 1884, *Πουκουβάλας* 1903. Το ΕΠ < μπουκουβάλα, άζυμη κουλούρα που προσφέρεται στους συγγενείς και τους γείτονες την τρίτη ημέρα από τη γέννηση του νεογνού, Μπόγκας 1966, 44. Ακόμα "μπουκουβαλιά, ο σωρός των αποπατημάτων", Μπόγκας 1966, 233. Ο Παπανικολάου 1973, 164 "μπουκουβάλα, πρόχειρο προσφάγι των παιδιών από τριμμένο τυρί που το περισφίγγουν σε πανί". Ο Ραραχαγι 1974, 290 ετυμολογεί τη λέξη από τα αλβ. bukë "ψωμί" + valë "ζεστό". Παρωνύμιο.
- Μπούκος, ΙΒ 1904. *Μπούκας* 1906. Το ΕΠ < το σλαβ. buka "μεγάλη οξιά", μπφ άνθρωπος άξεστος, απελέκτητος ή το κοινό ΝΕ μπούκα, το στόμιο < το λατ. bucca. Παρωνύμιο. Στον κώδικα ως τόπος καταγωγής του αναφέρεται η Κάλλιανη, σημ. Αιανή του νομού Κοζάνης.
- Μπουμάρους, Ε 1898.
- Μπουμπιναρόπουλος, Β 1857. Το ΕΠ < το σλαβ. buben "μεταξένιος, κουκουλάρικος" + την ελλ. παραγ. κατάλ. -άρης + παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Μπούμπλιας, Β 1855. *Μπούμπλιας* 1867, *Πούμπλιας* 1915. Ο Αραβαντινός 1909, 64 αναφέρει "μπουμπούλι, έντομον των οσπρίων. Βομβύλη", οπότε

- μπούμπουλιας > Μπούμπλιας. Επίσης < μπουμπόλι, όρχις, Παπανικολάου 1973 165, Παπαϊωάννου 1976, 76. Βλ και ΕΠ *Μπλιούμπλιος*. Παρωνύμιο.
- Μπουμπόναρης**, Β 1873. Το ΕΠ < μπουμπούναρους, βροντή, πβ Γεωργίου 1962, 137. Ο Μπόγκας 1964, 257 "μπουμπουνάρης, η μηλολόνη ην προσδένουσιν οι παίδες δια νήματος και κρατούντες δια της χειρός αφήνουν εις τον αέρα να πετά", ακόμα Μπουμπόνα, ΑΝΔ του *Μπουμπώς*, ό.βλ. + παραγ. κατάλ. -αρης, και ΚΒ bubunä "μεγάλη φλόγα", Pa-rahagi 1974, 288. Παρωνύμιο.
- Μπουμπόνας**, Ε 1899. Το ΕΠ < Μπουμπόνα, ΑΝΔ του *Μπουμπώς*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Μπουμπούκας**, Λ 1916. Το ΕΠ < "μπουμπούκα, ψωμάκι που κάνουν οι γυναίκες από το ζυμάρι που περισσεύει για να το ψήσουν και να το βγάλουν νωρίτερα από το φούρνο για να το φάνε τα παιδιά", Παπανικολάου 1973, 165 ή < μπουμπούκι. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται "εξ Άνω Βα - νίτσης", σημ. Άνω Κόμη του νομού Κοζάνης.
- Μπουμπώς ή Φίλιος**, Ε 1898. Το ΕΠ πιθανόν από το σλαβ. bob "φασόλι" πβ και ΕΠ *Φασούλας*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Μπουντιούκος**, Β 1856. *Μπουντιούκος*, *Μποντιούκος* 1861. Το ΕΠ < Μπούντιου, ΥΠΟ του ΒΑ Θεανώ, + παραγ. κατάλ. -κου κατά το Ματιώ > Ματιούκου, πβ και Αλευράς 1979, 37, 82, Παπασιώτης 1972, 85. Μητρωνυμικό.
- Μπουντρούμας**, Η 1901. Το ΕΠ < το τουρκ. bodrum "σκοτεινή φυλακή". Παρωνύμιο. Γνωστό το χάνι του Μήκα Μπουντρούμα που μεταβλήθηκε κατά το Μακεδονικό Αγώνα σε αποθήκη και διαμετακομιστικό κέντρο οπλισμού για τους Έλληνες, Παπακωνσταντίνου 1992, 265.
- Μπουντώνης**, ΚΔ 1914. Το ΕΠ ίσως < "βουδίνους, ο μεταξοσκώληξ". Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Μπουπονάρας**, Α 1794. *Ποπονάρας* 1784, *Πουπονάρας* 1823, *Πουπνάρας* 1855, *Ποπνάρας* 1858. Το ΕΠ < "μπουμπουνάρης, η μηλολόνη ην προσδένουσιν οι παίδες δια νήματος και κρατούντες δια της χειρός αφήνουν εις τον αέρα να πετά", Μπόγκας 1964, 257. Ίσως έχει σχέση και με το ΚΒ burunartse χαμομήλι, Κατσάνης 1990, 113. Παρωνύμιο.
- Μπούρκας**, Α 1786. *Βούρκας* 1890. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπούρος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κας, ΥΠΟ, πβ και Γεωργίου 1962, 137, Παπανικολάου 1973, 165. Παρωνύμιο.

- Μπουρντάς**, Β 1857. Το ΕΠ < το τουρκ. burda "εδώ", βλ. και ΕΠ *Βουρτάς*. Παρωνύμιο.
- Μπούρος**, Α 1769. *Μπούρας* 1882. Το ΕΠ < το αλβ. burrë "άντρας, γενναίος", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 78, Γεωργίου 1962, 137. Παρωνύμιο.
- Μπουτούρης**, Λ 1916. Το ΕΠ < το τουρκ. bodur "κοντός, νάνος". Πιθανή η σχέση του και με το ΚΒ buturū "μυξιάρης", Parahagi 1974, 300. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Ξάνθη.
- Μπουχάρης**, Α 1788. *Βουχάρους* 1892, *Μπουχάρας* 1893, *Βουχάρας* 1916. Το ΕΠ < το τουρκ. buhar "καμινάδα, έξοδος καπνού", πβ και Παπασιώτης 1977, 75, 107. Πιθανή και η προέλευσή του από τη Μπούχαλη της Πρεμετής με ρωτακισμό του λ, πβ και Μπιμπίλης > *Μπιμπίρης*, ό.βλ. Επαγγελματικό - πατριδωνυμικό.
- Μπούχας**, ΙΖ 1907. Το ΕΠ < το ΚΒ buhä "μπούφος", Parahagi 1974, 292. Παρωνύμιο.
- Μπουχτούλης**, Α 1786.
- Μποφίδης**, ΙΘ 1910. Το ΕΠ < μπούφος < το λατ. bufus + παραγ. κατάλ. -ίδης. Παρωνύμιο.
- Μπράτος**, Α 1765. Το ΕΠ < το ΚΒ bratū "έλατο", Parahagi 1974, 282 ή < το σλαβ. brat "αδελφός". Παρωνύμιο.
- Μπρέλας**, Α 1769. *Μπρέλος* 1772, *Πρέλας* 1772, *Μπρέλλας* 1853, *Βρέλλας* 1874, *Μπριέλας* 1898.
- Μπρελούλης**, Α 1777. Το ΕΠ < το ΕΠ *Μπρέλας* + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ.
- Μπρέτης**, Α 1792. Το ΕΠ < το ΚΒ breathe "μανιτάρι". Παρωνύμιο.
- Μπρούτζος**, Α 1826. *Μπρούτζιος* 1829. Το ΕΠ < μπρούντζος < το ιταλ. bronzo. Παρωνύμιο.
- Μπρούχος**, Α 1849. *Βρούχος* 1916. Ο Αραβαντινός 1909, 101 παραδίδει ΥΠΟ Μπρούχος < το τουρκ. ΒΑ Ιμπραήμ. Ο Μπουντώνας 1892, 80 "βρούχ-βους, παχύς μεν, αλλά χαλαρός, άπονος". Ο Μπόγκας 1964, 260 αναφέρει "μπούχαβους και μπρούχαβους, ο κούφιος, ο φαινομενικά ρωμαλέος" < το σλαβ. ruhan, πβ και ΚΒ bruhavū, Parahagi 1974, 285. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Μπιτιάς**, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < Μήτσιας, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος, πβ Παπασιώτης 1972, 18 Μτιού'ς. Πατρωνυμικό.
- Μπώνος**, Α 1760. *Μπούνος*. Το ΕΠ < το ΚΒ bunū "καλός". Παρωνύμιο. Η οι-

- κογένεια Μπούνου αναφέρεται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Μυλωνάς, Α 1792. Το ΕΠ < μυλωνάς. Το επαγγελματικό ΕΠ Μυλωνάς απαντά και στο Βυζάντιο, πβ Μηνάς 1988, 337. Επαγγελματικό.
- Μυρμηγκιόζης, Β 1897. Το ΕΠ < το τουρκ. *mermi* "βλήμα, σφαίρα" + *göz* μάτι "αυτός που έχει μάτια που αστράφτουν όπως οι σφαίρες". Πβ όμως και την αλβ. έκφραση *mirnhez* "καλό πρωί", Καλημέρας. Παρωνύμιο.
- Μύσιου, Α 1759. *Ρούσης Μύσιου (κυρ), ρούσης μήσιου*, Καλινδέρης 1958, 37. Το ΕΠ < το ΚΒ Μίση, ΥΠΟ του ΒΑ Μιχάλης, πβ και Κατσάνης 1990, 56, 67. Πατρωνυμικό.
- Μώκιος, Α 1759. *Μόκιος* 1765, *Μόκας* 1891. Ο Αραβαντινός 1909, 65 αναφέρει για την Ήπειρο: "μώκος, το νεογόν". Παρωνύμιο.
- Μωραΐτης, Α 1791. Το ΕΠ < Μοριάς, Πελοπόννησος, + παραγ. κατάλ. -ίτης. Πατριδωνυμικό.
- Μως, ΙΘ 1909.
- Νάζος, Β 1879. *Νάζους* 1903. Πιθανή η σχέση του με την τουρκ. λέξη *naz* "φιλαρέσκεια". Πβ και Μπούτουρας 1912, "Ναζλή, Ναζλού < τουρκ. *nazlı* = ο ακκιζόμενος, ο υπερήφανος". Ίσως όμως και από θηλυκό ΒΑ Νάζου. Ο Μπουντώνας 1892, 69 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Νάζη "εκ της ευχής να ζη". Παρωνύμιο - μητρωνυμικό.
- Νάκας, Α 1819. *Νάκος*. Το ΕΠ < το ΚΒ *Nacä*, ΥΠΟ των ΒΑ Ιωάννης ή Αθανάσιος, πβ και Αραβαντινός 1909, 100, Μπούτουρας 1912, 54 και Κατσάνης 1990, 69, Παπασιώπης 1972, 160 "Νιάκουσ = Γιάννης". Πατρωνυμικό.
- Ναλμπάντης, Β, 1854. Το ΕΠ < τουρκ. *nalband* "πεταλωτής, κτηνίατρος". Επαγγελματικό.
- Νανάς, Β 1874. *Ναννάς* 1904. Το ΕΠ < Νανάς, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος. Πατρωνυμικό.
- Νάνος, Α 1765. *Νάνους* 1781. Το ΕΠ < Νάνος, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, Αλευράς 1979, 83, Παπασιώπης 1972, 18, 89. Πατρωνυμικό. Ο Νάνος αναφέρεται από το Γουναρόπουλο 1872, 562 ως παλιός στρατιωτικός και αρματολός του Ολύμπου. Ο Γεώργιος Ναννίδης υπήρξε διακεκριμένος στρατιωτικός του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, Λιούφης 1924, 317.
- Ναουμίδης, Α 1838. Το ΕΠ < το ΒΑ Ναούμ + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό. Ο Κωνσταντίνος Ναουμίδης υπήρξε ενεργός αγωνιστής στην επανάσταση του 1821, Γουναρόπουλος 1872, 562, Λιούφης 1924, 313. Ο Ιω-

- άννης Ναουμίδης, μαθητής του Στέφανου Σταμικήδη, διετέλεσε σχολάρχης της Σχολής της Κοζάνης μέχρι το 1833. Αργότερα χειροτονείται διάκονος και στα 1879 αναφέρεται ως πρωτόπαπας Ιωάννης Ναουμίδης, Σαμπανόπουλος 1970, 198.
- Ναουστιανός, Α 1759. *Νιαγοστινός* 1769. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Νάουστα, Νάουσα του νομού Ημαθίας. Πατριδωνυμικό.
- Νάσιος, Α 1819. Το ΕΠ < Νάσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος, πβ και Αραβαντινός 1909, 100. Πατρωνυμικό.
- Νασιούλης, Α 1822. Το ΕΠ < το ΕΠ *Νάσιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Νάσταρης, Ι 1901. Το ΕΠ < το ΕΠ *Νάστος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -αρης. Πατρωνυμικό.
- Νασταρίδης, ΙΣΤ 1906. Το ΕΠ < το ΕΠ *Νάσταρης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό.
- Νάστος, Α 1770. Το ΕΠ < Νάστος, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος, Αραβαντινός 1909, 100. Ο Κατσάνης 1990, 54 *Našti* < το ΒΑ Αναστάσιος. Ο Μπούτουρας 1912, 57 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Νάστω < Αναστασία στη Θεσπρωτία. Ο Οικονόμου 1991, 705 σχετίζει το ΕΠ Νάστος με το αλβ. ΒΑ *Na-sto*. Πατρωνυμικό.
- Ναστούλης, Α 1780. Το ΕΠ < το ΕΠ *Νάστος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Νάτσινας, Α 1780. Το ΕΠ < Νάτσινα, ΑΝΔ του Νάσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος, πβ Μπουντώνας 1892, 68, Αλευράς 1979, 21. Μητρωνυμικό.
- Νεβέσκαλης, Α 1819. *Νεβεσκαλής* 1861, *Νεδέσκαλης* 1857, *Νιβέσκαλος* 1898. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Νέβεσκα, σημ. Νυμφαίο του νομού Φλώρινας, + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Πατριδωνυμικό.
- Νεδέλκος, Α 1782. Το ΕΠ < το σλαβ. *nedelja* "Κυριακή" + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Νεκροθάπτης, ΙΕ 1906. *Λάμπρος Νεκροθάπτης*. Το ΕΠ < νεκροθάπτης. Επαγγελματικό.
- Νένος, Β 1862. Το ΕΠ < νένα, γυναίκα που θηλάζει ξένο παιδί ή που ασχολείται με το μεγάλο ξένων παιδιών, νηπιαγωγός < το τουρκ. *nene* ή *nine* "γιαγιά". Νένης προσφωνείται ο πατάς κι αργότερα νένος = θείος, απ' όπου και το ΕΠ Νένος, Νενόπουλος, Παπανικολάου 1973, 172. Πβ και νινέ, Παπασιώπης 1977, 115 "νινέ, η γιαγιά εκ μητρός". Μητρωνυμικό.
- Νεράντζης, Α 1773. Το ΕΠ < νεράντζι < το ιταλ. *paranza*, ινδικής προέλευσης,

- πβ και Ανδριώτης 1971, 227. Παρωνύμιο.
- Νέστορας, Α 1774. Το ΕΠ < το ΒΑ Νέστορας. Πατρωνυμικό.
- Νζηκαλέιος, Β 1887.
- Νημπλητζής, Α 1799. *Νημπλητζής* 1800. Το ΕΠ < νμπιμπι < το τουρκ. leblebi "στραγάλια", πβ Παπασιώτης 1972, 14 + παραγ. κατάλ. -τζής < την τουρκ. παραγ. κατάλ. -σί. Επαγγελματικό.
- Νιαγοστινούλης, Α 1796. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ναουσιανός* - *Νιαγοστινός*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατριδωνυμικό.
- Νιάκας, Α 1786. *Νιάκας Καρβουνάρης* 1774, *Νιάκος* 1899. Το ΕΠ < Νάκας και Νιάκας, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, πβ Μπουντώνας 1892, 69, Παπασιώτης 1972, 18. Πατρωνυμικό.
- Νιανιάσης, Α 1849. Το ΕΠ < Νιάνιος, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, + παραγ. κατάλ. -άσης. Πιθανή η σχέση του με το νιάνια, νιανιά = θεία, πβ Παπανικολάου 1973, 172. Πβ όμως και κυριώνυμο Νιανιάτσιους στην Κοζάνη < το ΒΑ Αθανάσιος, Αλευράς 1979, 13, Παπασιώτης 1972, 18, 89. Πατρωνυμικό.
- Νιάτζιος, Β 1889. *Νάτσιος* 1902. Το ΕΠ < Νάτσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος, Παπασιώτης 1972, 18, 89. Πατρωνυμικό.
- Νιβισκιώτης, Β 1884. *Νεβισκιώτης* 1908, *Νηβησκιώτης* 1916. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Νέβεσκα, σημ. Νυμφαίο του νομού Φλώρινας, + παραγ. κατάλ. -ιώτης, βλ. και ΕΠ *Νεβέσκαλης*. Πατριδωνυμικό.
- Νιζαμπζής, Α 1815. Το ΕΠ < το τουρκ. nizam "κανόνας", πβ και ΕΠ *Ενταξίας*. Επαγγελματικό - αξίωμα.
- Νίκλης, ΚΔ 1914. *Τσίλης* - *Νίκλης Μάγειρος*, *Νίκλης ή Μάγειρας*, 1916. Ο Οικονόμου 1991, 218.7 θεωρεί τον τύπο Νίκλης συντομευμένο τύπο του Νικλίτσης < Νικουλίτσης < το ΒΑ Νικόλαος. Το ΕΠ είναι πολύ γνωστό και διαδεδομένο σε όλη την Ελλάδα, πβ και Βαγιακάκος 1963-4, 214-5. Πατρωνυμικό.
- Νικοβιάς, Α 1770. Το ΕΠ προέρχεται από το Νικουβιά που σημαίνει "η γυναίκα ή νύφη του Νίκου" κατά το σχήμα: ΒΑ + -βιά, βλ. και ΕΠ *Γιαννουβιάς*. Μητρωνυμικό.
- Νικολαΐδης, ΙΖ 1907. Το ΕΠ < το ΕΠ *Νικολάου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό.
- Νικολάου, Α 1771. *Μανόλης Νηκόλα*, Καλινδέρης 1958, 22. Το ΕΠ < το ΒΑ Νικόλαος. Πατρωνυμικό.
- Νίκου, Α 1759. Το ΕΠ < Νίκος, ΥΠΟ του ΒΑ Νικόλαος. Πατρωνυμικό.

- Νινιώτας, ΚΑ 1911. Το ΕΠ μάλλον έχει σχέση με το Νιώτας, ΥΠΟ του Παναγιώτης, Μπουντώνας 1892, 69 στη Σιάτιστα, πβ ακόμη Αλευράς 1979, 16 Νιόνιου, η, κυριώνυμο. Πατρωνυμικό.
- Νιούλης, Β 1885. Το ΕΠ < Νούλης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, Παπασιώτης 1972, 89, πβ και Αραβαντινός 1909, 100. Βλ. επίσης ΕΠ *Σαββούλης*. Πατρωνυμικό.
- Νιούτσιας, Β 1879. Το ΕΠ < Νούσιας και Νούτσος, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, πβ και Αραβαντινός 1909, 100. Πατρωνυμικό.
- Νισκέτας, ΙΔ 1905. Το ΕΠ < το ΕΠ *Νίσκος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Νίσκος, Α 1783. *Νίσκος Βλάχος* 1785. Το ΕΠ < το σλαβ. nisik "κοντός". Παρωνύμιο.
- Νίτζιος, Α 1760. *Νίτζος Βούλγαρης* 1774, *Νίτσας* 1894. Ο Κατσάνης 1979, 181 το παράγει από το ΒΑ Νίκος μέσω της ΚΒ. Ο Οικονόμου 1991, 341 το παράγει από το σλαβ. ΥΠΟ Νίσο < το ΒΑ Nikola. Ο Σπανός 1987β, 109 το θεωρεί αποτέλεσμα συμμορφώσεως τον Ίτζιο και ο ίδιος 1989α, 136 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Νίτζιο στον Τίρναβο. Πατρωνυμικό.
- Νίτσας, Β 1894 Το ΕΠ < Νίτσα, ΥΠΟ των ΒΑ Ελένη, Αγνή κλπ, πβ και Κατσάνης 1982, 259. Μητρωνυμικό.
- Νομοφύλαξ, Α 1798. Το ΕΠ < νομοφύλαξ. Το ΕΠ αποτελεί λόγιο σχηματισμό. Επαγγελματικό - αξίωμα.
- Νούλας, Β 1892. Το ΕΠ < Νούλας, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Πιθανή η παραγωγή του κι από το Νούλα, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστασία. Ο Μπουντώνας 1892, 68 το παράγει < το ΒΑ Ευγενία και ο Μπούτουρας 1912, 38, 54, 57, 64, 76 < τα ΒΑ Ευγενία, Αικατερίνα, Αναστασία, Ειρήνη, Μαρίνα. Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Νταβάνης, ΚΔ 1913. *Δαβάνης* 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. tavan "οροφή". Πβ όμως και "ντάβανος, βοϊδόμυγα", Αραβαντινός 1909, 66, Παπανικολάου 1973 175, Parahagi 1974, 461, davanu. Επαγγελματικό - παρωνύμιο. Η οικογένεια Νταβάνη είχε παράδοση στην παρασκευή ζαχαρωδών προϊόντων και ιδίως χαλβά από νιζεστέ, Παπασιώτης 1972, 115.
- Νταβανόπουλος, Β 1870. Το ΕΠ < το ΕΠ *Νταβάνης*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -όπουλος. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Νταβόρας, Α 1767. *Δαβόρας* 1908.
- Νταγκούμας, Α 1766. *Ντακούμας* 1780, *Ταγκούμας* 1784, *Δαγούμας* 1804.
- Νταγούσης, Α 1772. Για την ετυμολογία του ΕΠ πβ το αλβ. dajë "θείος, μπάρμπας" + παραγ. κατάλ. -ούσης < αλβ. παραγ. κατάλ. -ush, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.

- μιο.
- Νταής, Α 1809. Το ΕΠ < το τουρκ. *dayi* "θείος από μητέρα, παλικαράς", πβ και Παπαϊωάννου 1976, 80, Γεωργίου 1962, 143, Κατσουλέας 1983, 65, 72. Παρωνύμιο.
- Νταϊτίμης, Α 1783. *Νταϊντήμης* 1786, *Ντατάμης* 1902.
- Ντάκας, Α 1811. *Ντάκιος* 1808, *Ντακής* 1819, Ο Μπούτουρας 1912, 142 το παράγει από το ΒΑ Τριαντάφυλλος. Ο Σπανός 1987β, 111 παράγει το Ντάκος < Τάκος, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος. Πβ όμως και "ντάκος, κοντό ξύλο της στέγης απάνω στο οποίο στηρίζονται τα ουρφανά ψαλίδια", Μπόγκας 1964, 267. Επίσης "ντάκος, το αρσενικό αρνί", Μπόγκας 1966, 235. Πατρωνυμικό.
- Ντακέλας, ΙΒ 1904. Το ΕΠ < *Ντάκας*, *Ντακής*, *Ντάκιος*, ό.βλ., + παραγ. κα-τάλ. -έλας, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Νταλάκας, Α 1780. Το ΕΠ < το τουρκ. *dalak* "σπλήνα, σπληνιάρης, δηλ. οξύθυμος". Στα Γρεβενά λέγεται έτσι ειρωνικά η κοιλιά, Παπαϊωάννου 1976, 80. Επίσης Παπανικολάου 1973, 176 νταλάκαβους ή νταλάκας, με εξογκωμένη κοιλιά. Παρωνύμιο.
- Νταλαμούρας, ΣΤ, 1899.
- Ντάλας, Α 1768. *Ντάλιας*, 1883. Το ΕΠ < το ΚΒ *dalä* "ξινόγαλο", Ραραχαγι 1974, 457, πβ και Παπαϊωάννου 1976, 80. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 72, παράγει το ΕΠ από το τουρκ. *dal* "γυμνός". Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Νταμπάκος, Α 1766. *Ταμπάκος*, 1774, *Στέργιος Θεοδώρου νταμπάκ* 1823, Καλινδέρης 1958, 45. Το ΕΠ < το τουρκ. *tabak* "βυρσοδέψης". Επαγγελματικό.
- Νταμπάνης, Α 1766. Το ΕΠ < το τουρκ. *taban* "σόλα παπουτσιού". Επαγγελματικό.
- Ντανάς, Α 1769. Το ΕΠ < το τουρκ. *dana* "απογαλακτισμένο μοσχάρι", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 72, Βλαστός 1931, 289. Παρωνύμιο.
- Ντανάτσκος, ΚΑ 1912. *Δανάτσκος* 1915, *Δανάσκα*, Παπακωνσταντίνου 1992, 272. Το ΕΠ < το σλαβ. *današe*, *današke* "δαμαλάκι", βλ. και ΕΠ *Ντανάς*. Παρωνύμιο.
- Ντάνος, Α 1818 *Ντιάνης* 1884. Το ΕΠ < Ντάνος, ΥΠΟ του ΒΑ Ιορδάνης. Πατρωνυμικό.
- Ντανταμούγιας, Α 1788. *Νταταμιάς* 1792, *Ντανταμιάς* 1860, *Ντεταμιάς* 1881.

- Νταντζαλής, Β 1857.
- Νταουμάρους, Α 1786.
- Νταουρούσης, Α 1784. *Νταουρούσης* 1785, *Νταϊρούσης* 1901, *Δαουρούσης* 1891.
- Νταραβάζος, Β 1873. *Νταραβάζας* 1850, *Δαραδάζος* 1891.
- Νταρντουβάκας, Β 1857. *Νταρντουβάκας* 1867. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. *dalkanuk* "παράσιτο, συκοφάντης, χαμερπής". Παρωνύμιο.
- Νταρντούφας, Α 1815. *Νταρντούφας* 1837, *Δαρδούφας* 1860. Ο Κώτιας Δαρδούφας διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης κατά την τουρκοκρατία, Παπαϊωάννου 1991, 18. Ο Στέργιος Δαρδούφας υπήρξε δάσκαλος και σχολάρχης στην Κοζάνη, Λιούφης 1924, 216-8.
- Νταρπούλης, Α 1794. Το ΕΠ πιθανόν να σχετίζεται με το σλαβ. *sa dǐgram* "ξύνομαι". Παρωνύμιο.
- Νταρταλάμης, Α 1769. Το ΕΠ μάλλον άλλος τύπος του ΕΠ *Βαρταλάμης*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Ντάφος, Α 1769. *Ντηάφος* 1792, *Ντιάφας* 1811, *Ντάφας* 1833. Το ΕΠ < το *Ντιάφας*, ΥΠΟ του ΒΑ Τριαντάφυλλος, πβ και Κατσόνης 1982, 262 και Μπόγκας 1964, 450. Ο Αραβαντινός 1909, 100 Ντάφλος < το ΒΑ Τριαντάφυλλος. Πατρωνυμικό.
- Ντελή γιατρός, Α 1785. Το ΕΠ < το τουρκ. *deli* "τρελός" + γιατρός. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Ντελήγγεώργος, Α 1791. Το ΕΠ < το τουρκ. *deli* "τρελός" + Γιώργος, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος. Παρωνύμιο.
- Ντεληγιάννης, Α 1771. Το ΕΠ < το τουρκ. *deli* "τρελός" + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο.
- Ντελημάρκος, Α 1775. Το ΕΠ < το τουρκ. *deli* "τρελός" + ΒΑ Μάρκος. Παρωνύμιο.
- Ντελημπογιατζής, Α 1769. Το ΕΠ < το τουρκ. *deli* "τρελός" + τουρκ. *boyaci* "βαφέας". Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Ντελής, Α 1759. Το ΕΠ < το τουρκ. *deli* "τρελός". Παρωνύμιο.
- ΝτεληΧρίστος, Α 1765, *Ντηλή*, *Ντελη-Χρίστος* 1765. Το ΕΠ < το τουρκ. *deli* "τρελός" + ΒΑ Χρίστος. Παρωνύμιο.
- Ντελιβάνος, Α 1804. *Ντηλιβάνος*, *Ντελιβάνος Ψάνος* 1800, *Δελιβάνης* 1898. Η οικογένεια Δελιβάνη θεωρείται ότι κατάγεται από το Τρέμπενο, σημ. Καρδιά του νομού Κοζάνης, Καλινδέρης 1958, 15. Ο Γεώργιος Δ. Δελι-

- βάνης διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης (1917-19 και 1920), Παπαϊωάννου 1991, 18. Ο Ιωάννης Δελιβάνης, γιατρός, υπήρξε διευθυντής του παθολογικού τμήματος του νοσοκομείου "Ευαγγελισμός" της Αθήνας.
- Ντελιβανούλης, Α 1809. *Ντηλιβανούλης*. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ντελιβάνος*, ό.βλ. + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ.
- Ντελιγιοβάνος, Α 1816. *Ντηλιγιουβάνος* Το ΕΠ < το τουρκ. deli "τρελός" + Γιοβάνος = ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο.
- Ντέλιος, Α 1769. *Δέλιος* 1889. Το ΕΠ μάλλον από το Τέλιος, ΥΠΟ του ΒΑ Τηλέμαχος, βλ. και Συμεωνίδης 1992, 80. Πατρωνυμικό.
- Ντελπάζης, Α 1766. *Τελπήζης* 1769, *Ντελπίζης* 1772, *Ντεπίζης* 1775, *Τελπίτσης* 1798.
- Ντεμπερδέκας, Α 1765.
- Ντέρος, ΔΒ 1916. Το ΕΠ μάλλον < το ΚΒ derä ή το αλβ. derë "πόρτα", πβ και ΕΠ *Πορταζής*, *Καπιτζόγλου*. Επαγγελματικό.
- Ντζουτζούρης, Β 1873. *Ντσιουτσιούρης* 1877, *Τζιουτζιούρης* 1898. Το ΕΠ < το σλαβ. цуци "κρουνός, κάνουλα". Παρωνύμιο.
- Ντημηρλής, Α 1799. *Ντημηρλής Μούκας*, *Γεώργιος ντιμηρλής*, Καλινδέρης 1958, 36. Το ΕΠ < το τουρκ. demir "σίδηρο" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Επαγγελματικό.
- Ντημίρης, Α 1798. Το ΕΠ < το τουρκ. demir "σίδηρο". Επαγγελματικό.
- Ντήμπαμπας, ΙΔ 1905. *Ντίμπαμπας* 1907.
- Ντηντίνος, Α 1776. *Ντητήνος* 1770, *Ντιντίνος* 1819.
- Ντηρίλας, Β 1875. *Δερίλας* 1889, *Τηρίλας* *Γύφτος* 1876.
- Ντιαντιάσης, Β 1852. *Ντιαντιάς* 1881, *Διαδιάσης* 1906, *Διαντιάσης* 1916.
- Ντιαφούλης, Α 1822. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ντάφος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Ντίγγας, ΙΣΤ 1907. Πιθανή η προέλευση του ΕΠ < το ΕΠ *Ντίνας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κας, ΥΠΟ. Πιθανή βέβαια και η σχέση του και με τη λέξη τίγκα και ντίγκα, για δοχείο γεμάτο ως πάνω, ξέχειλα· συνεκδοχικά για κάθε χώρο, γεμάτος, πβ και Ραραhagi 1974, 495. Πβ και ΕΠ *Δίγγας*. Πατρωνυμικό.
- Ντιζκιριάς, Β 1877. *Ντιζγγιάς* 1902, *Ντεζγκεριάς* 1915. Το ΕΠ < "ντιζκιριά", κατασκευή που αποτελείται από δύο ξύλα παράλληλα, κατά το μέσον των οποίων είναι καρφωμένες σανίδες· επάνω σ' αυτήν θέτουν και μεταφέρουν πλιθιά, πέτρες, λάσπες κλπ", Γεωργίου 1962, 329. Παρωνύμιο - ε-

παγγελματικό.

- Ντίκος, Β 1897. *Δίκος* 1908. Το ΕΠ < το τουρκ. dik "απότομος, απόκρημνος, τραχύς, πεισματάρης", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 72. Παρωνύμιο.
- Ντιλιάλης, Α 1826. *Ντηλιάλης* 1825, *Ταυλαλής* 1837, *Ντιλιαλής* 1842, *Ντελιαλής*, Καλινδέρης 1958, 55. Το ΕΠ < το τουρκ. tellal (dellal) "ντελάλης, κήρυκας, διαφημιστής", πβ και Τομπαΐδης 1990, 67 και Καλαντζάκος 1994, 47. Επαγγελματικό. Ο Νικόλαος Δελιαλής, ιστοριοδίφης, υπήρξε για χρόνια διευθυντής της δημοτικής βιβλιοθήκης. Ο Δημήτριος Δελιαλής διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης (1973-1974), Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Ντιμάνης - ος, Β 1854. Το ΕΠ < το τουρκ. duman "καπνός, λεκές, ελάττωμα". Παρωνύμιο.
- Ντιμοιρής, Α 1829. *Ντημοσερής* 1903, *Δεμοιρής* 1914.
- Ντίνας, Α 1768 Το ΕΠ < Ντίνας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, πβ και Αραβαντινός 1909, 100, Γεωργίου 1962, 104, 356, Κατσάνης 1979, 177. Ο Παπασιώπης 1973, 107 όμως το παράγει από το ΒΑ Δημήτριος. Πατρωνυμικό.
- Ντινισκιώτης, Γ 1898. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Ντένισκο, σημ. Αετομηλίτσα του νομού Ιωαννίνων, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Ντινόπουλος, Β 1895. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ντίνας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Ντινούλης, Α 1781. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ντίνας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ, πβ και το κυριώνυμο Ντινιός, Αλευράς 1979, 39. Πατρωνυμικό.
- Ντιντίλης, Β 1856. *Ντιντίλης* *Γύπτος* 1866, *Ντηντήλης* 1899, *Δηδήλης* 1900.
- Ντιντιούσης, Β 1866. *Ντουντούσης* 1898. Το ΕΠ < Ντιντιός, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, + παραγ. κατάλ. -ούσης < αλβ. παραγ. κατάλ. -ush, ΥΠΟ, Παπασιώπης 1972, 13, 86, 147. Πατρωνυμικό.
- Ντιόντουρας, Α 1847. *Ντόντουρας* 1874, *Δόδουρας* 1890, *Τώτουρας* 1901, *Διόδωρας* 1916. Το ΕΠ < Ντιόντιος, ΥΠΟ του ΒΑ Θεόδωρος, + παραγ. κατάλ. -ουρας, πβ και Κατσάνης 1982, 261, Αλευράς 1979, 21, Παπασιώπης 1972, 89. Πατρωνυμικό.
- Ντιούλης, Β 1867. Το ΕΠ < Ντης, Ντιος, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος, πβ Κατσάνης 1979, 182 + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Ντιούφας, Β 1857. *Ντιούφας* *Γυφτοδήμος* 1904. Βλ. ΕΠ *Κουτζιούκης*.
- Ντισλής, Β 1863. *Δισλής* 1881. Το ΕΠ < το τουρκ. diş "δόντι" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Παρωνύμιο.

- Ντίτσιος**, Β 1886. *Ντίτσιος* 1899. Ο Οικονόμου 1991, 706 παράγει το ΕΠ Ντίτσιος από το αλβ. ndiçe "αυτός που χάνει τη μαλακότητα, τη φρεσκάδα (για τον άνθρωπο) / ο μπαγιάτικος (για τα τρόφιμα)". Ο Μπόγκας 1964, 450 αναφέρει Ντίτσιω < το ΒΑ Αρχόντω στο Μέτσοβο. Παρωνύμιο - μητρωνυμικό.
- Ντογαντζός** - ούς, Α 1769. Το ΕΠ < το τουρκ. doğançi "γερακάρης". Επαγγελματικό.
- Ντόκτορας**, Β 1884. Το ΕΠ < το λατ. doctor "γιατρός". Επαγγελματικό.
- Ντόλας**, Β 1881. Το ΕΠ < το σλαβ. dol "βυθός", πβ Ντόλος, σημ. Βυθός, χωριό της επαρχίας Βοΐου του νομού Κοζάνης. Πιθανή η σχέση του και με το Ντόλα, ΥΠΟ του ΒΑ Θεοδώρα, Κατσάνης 1982, 261. Πατριδωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Ντομούλης**, Α 1815. Ο Μπούτουρας 1912, 111 αναφέρει αρσενικό ΒΑ Ντόμος στην Ήπειρο "ίσως από το λατινικό Dom(i)na μέσω του βλαχικού ονόματος Domna". Ο Οικονόμου 1991, 529 παράγει το ΕΠ Ντούμας < ΥΠΟ του σλαβ. ΒΑ Dumitru. Πατρωνυμικό.
- Ντόντος**, Β 1890. Το ΕΠ < Ντιόντιος, ΥΠΟ του ΒΑ Θεόδωρος, πβ Κατσάνης 1990, 55 Dodm. Πατρωνυμικό.
- Ντοντούλης**, Α 1838. *Ντοντούλης* 1869, *Ντουτούλης* 1803. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ντόντος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Ντόρτος**, ΙΗ 1908. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 91 αναφέρει τους Ντόρτηδες του Καρπενησιού, πβ και το τουρκ. dört "τέσσερα". Παρωνύμιο.
- Ντουβαλής**, Β 1894. Το ΕΠ < το τουρκ. dua "προσευχή" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ι, πβ και ΕΠ *Δοβαντζής*. Παρωνύμιο.
- Ντούβαρης**, Α 1796. Το ΕΠ < το τουρκ. duvar "τοίχος". Επαγγελματικό.
- Ντουγαλής**, Α 1760. *Ντογαλής* 1786, *Ντούγκαλης* 1892, *Ντογαλής Παρασκευ - γιώτης* 1898, *Δούκαλης* 1899. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. doğan "γεράκι" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ι. Επαγγελματικό.
- Ντούλας**, Α 1771. Το ΕΠ < Ντούλας, ΥΠΟ ΒΑ Κωνσταντίνος με ενδιάμεσο τύπο Κωσταντούλας, πβ και Αραβαντινός 1909, 100, Μπούτουρας 1912, 74, Γεωργίου 1962, 104, Κατσάνης 1979, 177, Κατσουλέας 1983, 50. Πατρωνυμικό.
- Ντούμπας**, Β 1867. Το ΕΠ < τούμπα, γήλοφος < το μεσν. τούμπα κι αυτό < το λατ. tumba < ΑΕ τύμβη, πβ και τύμβος. Παρωνύμιο.
- Ντούνταινας**, Α 1834. *Ντούνταινας* 1855. Το ΕΠ < Ντούνταινα, ΑΝΔ του *Ντούντας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.

- Ντούντας**, Α 1767. *Ντούτος* 1803, *Ντούντος* 1890, *Δούδος* 1895. Πιθανόν το ΕΠ Ντούντας είναι παραλλαγή του ΕΠ Τούντας, το οποίο ο Πολέμης 1982, 11 κατατάσσει στα αρβανίτικα ανδρωνυμικά της Ανδρου. Ίσως < το αλβ. tund "σειώ, κουνώ". Παρωνύμιο.
- Ντουντούλας**, Α 1812. *Δουδούλης* 1895, *Δοδούλης* 1906. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ντούντας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλας, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Ντουντούραγας**, Β 1873. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ντιόντουρας*, ό.βλ., + αγάς < το τουρκ. ağa "κύριος". Πατρωνυμικό.
- Ντούρβας**, Β 1859. *Δούρβας* 1894. Το ΕΠ < το σλαβ. drvo "ξύλο, δένδρο", πβ και την ΚΒ λέξη dārvar "ξύλουργός", Parahagi 1974, 463 και "ντούρβαρς, ξυλοφόρος", Γεωργίου 1962, 145. Το επώνυμο αυτό απαντά και ως Δαρβάρης σε μερικά χωριά. Δουρβάνι ακόμα λέγεται το ξύλινο δοχείο όπου χτυπιέται το γάλα για να βγει το βούτυρο. Αξιοσημείωτη είναι και η ταυτόχρονη παρουσία του ΕΠ *Ξυλοφόρος*, ό.βλ., στην Κοζάνη. Επαγγελματικό.
- Ντουρέκας**, Β 1893. *Ντουρέκας Κώτας* 1887, *Δουρέκας* 1897. Το ΕΠ < το ΚΒ durec "στόλος, μπφ άνθρωπος ψηλός, ντερέκι". Παρωνύμιο.
- Ντούσινας**, Α 1836. Το ΕΠ < Ντούσαινα, ΑΝΔ του *Ντούσιος*, ό.βλ. Πιθανή και η ηχηροποίηση του τ στο ΕΠ *Τούσινας*, ό.βλ., > Ντούσινας. Μητρωνυμικό.
- Ντούσιος**, Β 1857. *Ντούσης* 1866, *Δούσης* 1908. Το ΕΠ < Ντούσης και Ντούσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος, πβ και Κατσάνης 1990, 55. Ο Οικονόμου 1991, 435 σχετίζει την παραγωγή του ΕΠ Ντούσιος με το σλαβ. duša "ψυχή". Πατρωνυμικό.
- Ντραβονταντζινός**, Α 1796. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Ντραβοντάνστα, σημ. Μεταμόρφωση του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ινός. Πατριδωνυμικό.
- Ντραγασιόικας**, Α 1812. *Τραγασιόικας* 1833, *Δραγασιόικας* 1914. Το ΕΠ < το ΚΒ τραγασιόικ κι αυτό < το ελλ. ταγάρι "σακίδιο", πβ και Μπουντώνας 1892, 84, Βλαστός 1931, 287. Επαγγελματικό.
- Ντραγκόγιας**, Α 1775. *Τριγγόγιας* 1778. Το ΕΠ < το αλβ. dragoi "δράκος". Παρωνύμιο.
- Ντρανοβίτζας**, Α 1774. Το ΕΠ από το όνομα του χωριού Ντρανοβο, σημ. Δρυόβουνο του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιτζας, ΥΠΟ. Πατριδωνυμικό.
- Ντρεμπενιώτης**, Β 1853. *Τρεμπενιώτης* 1854, *Τρεμπενιώτης* 1861. Το ΕΠ <

- το όνομα του χωριού Ντρέμπινο, σημ. Καρδιά του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Ντρογκούλης, Β 1887.
- Ντρόμπλας, Α 1781. *Ντρόμπλιας* 1794, *Ντρόπλιας* 1796. Το ΕΠ < το σλαβ. dgorla "αγρία μισίρκα, ωτίς η μεγάλη, γαλοπούλα", Βουλγαροελληνικό Λεξικό 1960, 241. Παρωνύμιο.
- Ντρομπούλης, ΣΤ 1899.
- Ντώβας, ΛΒ 1916.
- Ντώνας, Β 1894. *Ντώνας Γύπτος* 1900. Το ΕΠ < το ΒΑ Αντώνης με τη μεγεθυντική κατάληξη -ας, πβ Μπουντώνας 1892, 68, Μπούτουρας 1912, 58, Κατσάνης 1979, 176, Κατσουλέας 1983, 50. Πατρωνυμικό.
- Νυφαντής, Α 1769. *Νυφαντής*, *Νηφαντής*, *Υφαντής* 1860. Το ΕΠ < υφαντής: το ν- οφείλεται στη συμπροφορά του με το άρθρο της αιτιατικής: /tonifandi/ > ο νυφαντής κατά το νοικοκύρης. Επαγγελματικό.
- Ξάνθος, Α 1819. Το ΕΠ < ξανθός, πβ και Μπούτουρας 1912, 157, Μανασσείδης 1934-5, 220. Για την παραγωγή του ΕΠ βλ. ΕΠ *Λώλος*. Παρωνύμιο.
- Ξενογεώργης, ΚΘ 1915. Το ΕΠ < ξένος + Γεώργης < το ΒΑ Γεώργιος. Εθνικό.
- Ξένος, Α 1766. *Ξένος Λάζαρος* 1898, *Ξένος Δημήτριος* 1898. Το ΕΠ < ξένος. Εθνικό.
- Ξηρολιβαδιώτης, Α 1807. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Ξηρολίβαδο του νομού Ημαθίας + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Ξιάπας, ΣΤ 1899.
- Ξινάδας, Α 1784. Το ΕΠ < ξινάδα, ιδιότητα που έχει κάτι το ξινό, αλλοίωση τροφής. Παρωνύμιο.
- Ξινούλης, ΚΒ 1912. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ξένος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Εθνικό.
- Ξουπάς, Ε 1898.
- Ξυζώνατος, Β 1874. Το ΕΠ < το πρόθεμα ξε- "χωρίς" + ζώνη. Ο Μπουντώνας 1892, 97 "ξιζώνοντους, ο μη εξωσμένος και είτα ατημέλητος, απειρόκαλος άνθρωπος. Ο Γεωργίου 1962, 330 "ξιζώνατους 1) αυτός που δεν έχει δεμένο το ζωνάρι του, 2) μτφ αυτός που δεν περιποιείται τον εαυτό του, γυρίζει ατημέλητος, ακάθαρτος". Ο Παπαϊωάννου 1976, 86 "μτφ άνθρωπος κατώτερης κοινωνικής τάξης". Παρωνύμιο.
- Ξυλοφόρος, Α 1767. Το ΕΠ < ξύλο + φέρω, πβ και ΕΠ *Ντούρβας*. Επαγγελ-

- ματικό.
- Ξυνάκης, Β 1884. Το ΕΠ < ξένος + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Εθνικό.
- Οικονομάκης, ΚΔ 1914. Το ΕΠ < το ΕΠ *Οικονόμος*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ, πβ Βαγιακάκος 1959, 238. Αξίωμα. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του το "*Γίθιον*".
- Οικονόμου, Α 1759. Το ΕΠ < οικονόμος, εκκλησιαστικό αξίωμα, πβ Βαγιακάκος 1959, 219-20, 235. Αξίωμα.
- Οκταποδού, Α 1769. Το ΕΠ < το χταπόδι κι αυτό < οκτάπους. Το ΕΠ αποτελεί λόγιο σχηματισμό. Παρωνύμιο.
- Όμπασης, Β 1873. Το ΕΠ < το τουρκ. οπ "δέκα" + τουρκ. βασ "κεφάλι", δέκαρχος, πβ και Κριαράς 1932, 183, όπου αναφέρεται το ίδιο επώνυμο στα Αφράτα Κισάμου. Αξίωμα.
- Οστάς, Α 1800. *Ουστάς* 1804. Το ΕΠ < το τουρκ. usta "αρχιτεχνίτης", πβ και Παπαϊωάννου 1976, 93. Επαγγελματικό - αξίωμα.
- Ουρδανίδου, ΚΑ 1911. Το ΕΠ < ΒΑ Ιορδάνης + παραγ. κατάλ. -ίδης, με συμπροφορά του θηλυκού άρθρου "η Ιορδανίδα > η Ορδανίδα, και με κώφωση Ουρδανίδα, με παράλληλη παρετυμολόγηση από το ούρδα, πβ ΕΠ *Ούρδας*. Πατρωνυμικό.
- Ούρδας, Β 1875. Το ΕΠ < το ΚΒ urdā "μυζήθρα", πβ και Αραβαντινός 1909, 71. Τυρί κατώτερο, που βγαίνει από τα υπολείμματα του γάλακτος, αφού βγει το βούτυρο και ο μπάτζιος. Παρωνύμιο.
- Παγκάκης, Α 1836. Το ΕΠ < το ΚΒ rangu "αράχνη", Parahagi 1974, 943 ή < πάγκος, μπάγκος, μακρύ ξύλινο τραπέζι < το ιταλ. banca, + παραγ. κατάλ. -άκης ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Παγκαρλιώτας, Α 1834. *Μπανκαρλιώτας* 1859, *Παγκαρλιώτας* 1898, *Παϊγγαρλιώτας* 1901, *Πανγκαρλιώτας* 1913, *Παγκαρλιούτας*, Παπακωνσταντίνου 1992, 372.
- Παγκήρ, ΙΒ 1904. Το ΕΠ < παγκύρ < πανηγύρι με κώφωση του /η/ και ηχηροποίηση του /γ/ λόγω του /ν/. Παρωνύμιο.
- Παγούνης, Α 1815. *Παγούνος* 1783, *Παγούνους* 1789. Το ΕΠ < παγώνι, "δια την ωραιότητα των πτερών του ταώνος", Μπούτουρας 1912, 134. Βαπτιστικό Παγούνω μαρτυρούν για την Κοζάνη ο Μπούτουρας 1912, 135, για το Ροδοχώρι Βοΐου ο Κατσάνης 1982, 262. ΒΑ Παγούνου επίσης αναφέρει και ο Μανασσείδης 1934-5, 223. Μητρωνυμικό. Στον κώδικα: "*εβαπίστη η Βασιλική του Γεωργίου Παγούνους Καραζήση*". Ο Δημήτριος Παγούνης, Κοζανίτης έμπορος στη Λειψία, υπήρξε χρηματοδότης των

- σχολείων της Κοζάνης, Γουναρόπουλος 1872, 531, Λιούφης 1924, 281, Παπαϊωάννου 1991, 90.
- Παγουνούλης, Α 1802. *Παγωνούλης* 1800. Το ΕΠ < το ΕΠ *Παγούνης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Μητρωνυμικό.
- Παζαΐτης, Α 1780.
- Παζιάς, Α 1802. *Πάζιας* 1891. Το ΕΠ < το ΚΒ *rǎzjaǎ* "είδος λαχανικού", πβ Μπόγκας 1964, 288 και Βλαστός 1931, 469. Παρωνύμιο.
- Παζιδής, Β 1854. Το ΕΠ < το ΕΠ *Παζιάς*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Παιβούρης, Β 1852. *Παιβούρος* 1866.
- Παιδάκος, Β 1893. Το ΕΠ < το ΕΠ *Παΐδας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκος, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Παΐδας, Α 1760. *Παγίδας* 1771, *Πάιδας* 1819. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 54 παράγει το ΕΠ < παγίδα ή παγίδι, παίδι. Πβ επίσης Μπουντώνας 1892, 98, Γεωργίου 1962, 167, Παπαϊωάννου 1976, 95 "παΐδα 1) παγίδα, 2) ξύλο του σάγματος, που συνδέει το εμπρόσθιο με το οπίσθιο μέρος του ξυλίνου σκελετού". Παρωνύμιο.
- Παιδούλης, Α 1779. *Παγιδούλης* 1782. Το ΕΠ < το ΕΠ *Παΐδας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Πάικος, Α 1760. *Πάικος (Καλαντζής)* 1815. Το ΕΠ < το σλαβ. *rajak* "αράχνη, υφαντής". Ο Σπανός 1982, 61 αναφέρει ΒΑ Πάικος στον Τίρναβο. Μάλλον ατυχής η συσχέτιση του ονόματος με το Πανίκος < Παναγιώτης, Μπούτουρας 1912, 96. Επαγγελματικό.
- Παικούλης, Α 1819. Το ΕΠ < το ΕΠ *Πάικος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Πάκαλιας, Β 1860. Το ΕΠ ίσως < Πακάλης, Πακαλιάκος = Πασχάλης. Πατρωνυμικό.
- Παλαβαργύρης, Α 1782. Το ΕΠ < παλαβός + ΒΑ Αργύρης. Παρωνύμιο.
- Παλαβίνας, Α 1819. Το ΕΠ < Παλαβίνα, ΑΝΔ του *Πάλαβος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Πάλαβος, Α 1820. Το ΕΠ < παλαβός, πβ και Γεωργίου 1962, 167. Για το ανέβασμα του τόνου βλ. ΕΠ *Λώλος*. Παρωνύμιο.
- Παλαιού, Β 1878. Το ΕΠ < παλαιός. Παρωνύμιο.
- Παλαμάς, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < παλάμη + παραγ. κατάλ. -άς. Παρωνύμιο.
- Παλαμίδης, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < το ΕΠ *Παλαμάς*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης.

Παρωνύμιο.

- Πάλας, Α 1781. *Πάλας Βούλγαρης* 1778. Το ΕΠ < το αλβ. *rallë* "σπαθί, ξίφος, είδος κόπανου που χτυπούν τα ρούχα όταν τα πλένουν". Ο Μπουντώνας 1892, 98 "πάλα, σάγισμα των ζώων και ξίφος". Ο Παπανικολάου 1973, 189 "πάλα, το υπόσαγμα, μάλλινο που μπαίνει στη ράχη του ζώου. Η σπάθα των αγωνιστών του '21". Παρωνύμιο.
- Παλάσκα, Α 1837. Το ΕΠ < το τουρκ. *palaska* "φουσιγγιοθήκη". Παρωνύμιο. Ο Χρήστος Παλάσκα ήταν στρατιωτικός που υπηρέτησε κοντά στον Αλή πασά και έπαιξε κάποιο ρόλο στη διαμάχη *Κοντορούση - Αυλιώτη*, βλ. ΕΠ.
- Παλέντζας, Β 1873. Το ΕΠ < παλάντζα "ζυγαριά, μτφ άνθρωπος ασταθής", πβ Παπαϊωάννου 1976, 95, Γεωργίου 1962, 167, Σπανός 1972, 126. Η λέξη παλάντζα < το βενετικό *balanza* < το ιταλ. **palanga* κι αυτό < το ελλ. *φάλαγξ*, Ανδριώτης 1971, 259. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Παλιός, Α 1816. *Παλεός* 1907. Το ΕΠ < παλιός, πβ και Βαμβακίδης 1939, 176. Παρωνύμιο.
- Παλούκας, Α 1775. Το ΕΠ < παλούκι < το μεσν. *παλούκιον* κι αυτό < το λατ. *paluceus*, αυτός που πουλά ή κατασκευάζει παλούκια. Επαγγελματικό.
- Πάμπας, Β 1875. *Βάμπας* 1915, *Βάμβας* 1879, *Μπάμπας* 1882. Το ΕΠ Μπάμπας αναφέρει και ο Τριανταφυλλίδης 1982, 135 για την Ύδρα. Γνωστός στην Κοζάνη "ου Γούτσους τ' Βάμπας", Παπασιώτης 1988, 88-9.
- Παμπόρος, Β 1855. Το ΕΠ < παμπόρι, το βαπόρι, το ατιμόπλοιο, μτφ θυμωμένος άνθρωπος. Ο Μπούτουρας 1912, 153 αναφέρει ΒΑ Παμπορού "δια την μεγαλοπρέπεια του πλοίου (τουρκικών *rampor*). Παρωνύμιο.
- Παναγιωτίδης, Κ 1911. Το ΕΠ < το ΒΑ Παναγιώτης + παραγ. κατάλ. -ίδης. Πατρωνυμικό.
- Παναγιώτου, Α 1774. Το ΕΠ < το ΒΑ Παναγιώτης. Πατρωνυμικό.
- Πανάρετος, Η 1900. *Πανάρητος* 1903, *Παναρίτης* 1904. Το ΕΠ < το ΒΑ Πανάρετος. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται "*από Ζήτησηστα*".
- Πάνινας, Β 1892. Το ΕΠ < Πάνινα, ΑΝΔ του Πάνος < το ΒΑ Παναγιώτης. Μητρωνυμικό.
- Πανινιός, Δ 1898.
- Πανουβιάς, Α 1771. Το ΕΠ προέρχεται από το Πανουβιά που σημαίνει "η γυναίκα ή νύφη του Πάνου" κατά το σχήμα: ΒΑ + -βιά, βλ. και ΕΠ *Γιαννουβιάς*. Μητρωνυμικό.

- Πανταζής, Α 1774. Το ΕΠ < το ευχετικό ΒΑ Πανταζής, "πάντα (να) ζει", πβ Μπούτουρας 1912, 167. Πατρωνυμικό.
- Παντζιούλης, Α 1784. Το ΕΠ < το ΕΠ Πάντζος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Πάντζος, Α 1773. Πάντζιος, Πάντζας 1854. Το ΕΠ < Πάντζιος, ΥΠΟ του ΒΑ Παναγιώτης ή του ΒΑ Παντελής, πβ Μπούτουρας 1912, 96, Κατσάνης 1990, 57, Ρantsiμ. Πατρωνυμικό.
- Παντόπκος, ΛΑ 1916. Το ΕΠ < το ΕΠ Πάντος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπκος, ΥΠΟ. Η υποκοριστική κατάληξη -όπκου απαντά στη Σιάτιστα, Μπουντώνας 1892, 57 και στο Βόιο, Παπανικολάου 1973, 9 (πιδόπκου, αρνόπκου). Πατρωνυμικό.
- Πάντος, ΙΘ 1908. Το ΕΠ < το ΒΑ Παντελής, ΥΠΟ του ΒΑ Παντελήμων, πβ και Αραβαντινός 1909, 100, Κατσάνης 1982, 268, Σπανός 1987α, 122. Πατρωνυμικό.
- Παντούλας, Κ 1910. Μπαντιούλας 1870, Παντόλης 1913. Το ΕΠ < το ΕΠ Πάντος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλας, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρονται ως τόπος καταγωγής του τα Καλύβια Βέροιας.
- Παπα Άνθος, Ε 1898. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Άνθος < άνθος, λουλούδι ή ΥΠΟ του Άνθιμος. Ο Σταμινόπουλος 1917, 438 το σχετίζει και με τον όσιο Άνθο. Επαγγελματικό.
- Παπα Αντωνίου, ΙΓ 1905. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Αντώνιος. Πατρωνυμικό.
- Παπα - Γιάνκος, Β 1876. Παπαγιάνκος 1892. Το ΕΠ < παπάς + Γιάνκος < το ΒΑ Γιάννης + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Επαγγελματικό. Κατά τον Σαμπανόπουλο 1970, 204 πρόκειται για τον Ιωάννη Ναουμίδα, βλ. και ΕΠ Ναουμίδης.
- Παπα Δούτσος, Κ 1911. Το ΕΠ < παπάς + Δούτσος. Ο Οικονόμου 1991, 435 σχετίζει το ΕΠ Ντούτσης με το σλαβ. tuci < τουρκ. tuz "μπρούτζος" με ηχηροποίηση του t σε d λόγω συμπροφοράς στην αιτιατική. Ο τύπος Δούτσος δείχνει προσπάθεια εξελληνισμού. Επαγγελματικό.
- Παπα - Ιωάννου, Β 1866. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Ιωάννης. Πατρωνυμικό.
- παπα - Παρασκευάς, Α 1759. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Παρασκευάς. Επαγγελματικό.
- Παπα - Πέτρον, Α 1760. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Πέτρος. Πατρωνυμικό.
- Παπα - Ρούσης, Α 1774. Παπα-Ρούσης Βλάχος. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Ρούσης, βλ. ΕΠ Ρούσος, + βλάχος. Επαγγελματικό.

- Παπαβασιλείου, ΚΣΤ 1915. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Βασίλειος. Πατρωνυμικό.
- Παπαγεωργίου, Β 1881. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Γεώργιος. Πατρωνυμικό.
- Παπαγιάννης, Α 1760. Το ΕΠ < παπάς + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Επαγγελματικό. Ο Ιωάννης Παπαγιάννης διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης (1975-1982), Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Παπαγιάννος, Α 1774. Το ΕΠ < παπάς + Γιάννος, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Επαγγελματικό.
- Παπαγιαννούσης, Α 1770. Το ΕΠ < το παπάς + Γιαννούσης. Το Γιαννούσης είναι ΥΠΟ του ΒΑ Γιάννης + παραγ. κατάλ. -ούσης κι αυτό < την αλβ. παραγ. κατάλ. -ush, ΥΠΟ, πβ Κολλέκα 1987, 84. Επαγγελματικό. Η οικογένεια Γιαννούση θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36. Ο Δημήτριος Παπαγιαννούσης, ιερέας και σχολάρχης της Κοζάνης, διετέλεσε αρχιερέας στο Βελιγράδι και τη Βούδα με το όνομα Διονύσιος. Ο γιος του Ευφρόνιος Ραφαήλ Πόποβιτς, καθηγητής της ελληνικής, της λατινικής και της γερμανικής γλώσσας σε σχολεία πολλών ελληνικών κοινοτήτων της Κεντρικής Ευρώπης, εκδότης της εφημερίδας "Τηλέγραφος" στη Βιέννη, διέθεσε πολλά κειμήλια και βιβλία στη γενέτειρά του, Γουναρόπουλος 1872, 561, Λιούφης 1924, 300-1, Παπακωνσταντίνου 1992, 54 184.
- Παπαγούνης, Β 1873. Το ΕΠ < παπάς + ΕΠ Παγούνης, ό.βλ., με απλοποίηση Παπαπαγούνης > Παπαγούνης. Επαγγελματικό.
- Παπαγρηγορίου, ΚΖ 1915. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Γρηγόριος. Πατρωνυμικό.
- Παπαδέλης, Α 1796. Παπάδελης, Παπάδελ 1898. Το ΕΠ < παπαδέλι, παιδί του παπά, Παπαδόπουλος. Η κατάληξη επιχωριάζει στη Μυτιλήνη, τη Λήμνο, το Αϊβαλί και την Έδεσσα, πβ Τριανταφυλλίδης 1982, 123, Καλαντζάκος 1994, 26. Παρωνύμιο.
- Παπαδημητράκης, Β 1856. Το ΕΠ < παπάς + Δημητράκης, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος. Επαγγελματικό.
- Παπαδημητρίου, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Δημήτριος. Πατρωνυμικό. Ο Γεώργιος Παπαδημητρίου άλλαξε το επώνυμό του σε Ναννίδης, βλ. Σαμπανόπουλος 1970, 199 και ΕΠ Νάνος.
- Παπαδήμος, Α 1798. Το ΕΠ < παπάς + Δήμος, βλ. και ΕΠ Δήμου. Επαγγελματικό.
- Παπαδιάς, Β 1874. Παπαδγιάς 1903. Το ΕΠ < παπαδιά, γυναίκα του παπά, πβ και Λάμπρου 1906, 254, Θωμόπουλος 1988, 854. Μητρωνυμικό.
- Παπαδοκοτσόλης, ΚΒ 1913. Στον κώδικα: "Νεοφώτιστοι Σταύρος Παπαδο

- κοτσόλης και Σοφία Σταύρου". Πρόκειται για τη βάπτιση μιας ολόκληρης οικογένειας οθωμανών.
- Παπαδόπουλος, Α 1819. Το ΕΠ < παπαδόπουλο, παιδί του παπά. Για το σχηματισμό του ΕΠ βλ. Τριανταφυλλίδης 1982, 12. Παρωνύμιο.
- Παπαευθυμίου, Α 1849. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Ευθύμιος. Πατρωνυμικό.
- Παπαζήσης, Α 1773. Το ΕΠ < παπάς + ευχενικό ΒΑ Ζήσης. Επαγγελματικό.
- Παπαζογλου, Β 1876. Το ΕΠ < το τουρκ. paraz "παπάς" + την τουρκ. παραγ. κατάλ. -oğlu, "Παπαδόπουλος", πβ και Θωμόπουλος 1988, 854. Παρωνύμιο.
- Παπαθεοδώσης, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Θεοδόσης. Επαγγελματικό.
- Παπαθωμάς, Β 1892. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Θωμάς. Επαγγελματικό.
- Παπακάλας, Θ 1901. *Παπακαλάς*. Το ΕΠ ίσως < παπάς + *Πάκαλιας*, ό.βλ., με απλοποίηση.
- Παπακρασάς, Δ 1898. *Παπα-κρασάς* 1860. Το ΕΠ < παπάς + *Κρασάς*, ό.βλ. Επαγγελματικό.
- Παπακρασούς, Β 1857. Το ΕΠ < Παπακρασού, ΑΝΔ του *Παπακρασάς*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Παπακωνσταντίνου, Β 1891. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Κωνσταντίνος. Πατρωνυμικό. Ο Κ.Μ. Παπακωνσταντίνου πήρε μέρος στο Μακεδονικό Αγώνα και διετέλεσε βουλευτής Κοζάνης, Λιούφης 1924, 152.
- Παπακώνστας, Α 1774. *Παπακώστας* 1906. Το ΕΠ < παπάς + Κώνστας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος. Επαγγελματικό.
- Παπαλούιας, Α 1775. Το ΕΠ < παπάς + ΕΠ *Λούιας*, ό.βλ. Επαγγελματικό.
- Παπαμάρκος, Α 1839. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Μάρκος. Επαγγελματικό.
- Παπαμήσιος, Α 1773. *Παπαμίσιος* 1836. Το ΕΠ < παπάς + ΚΒ Μίσιος, βλ. ΕΠ *Μύσιου*. Επαγγελματικό.
- Παπαμιχαήλ, Β 1891. *χαρίσης π.παμιχαήλ*, Καλινδέρης 1958, 30. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Μιχαήλ. Επαγγελματικό.
- Παπαμουράτης, Α 1774. Το ΕΠ < παπάς + τουρκ. ΒΑ Murat. Επαγγελματικό.
- Παπαναστασίου, Κ 1910. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Αναστάσιος. Πατρωνυμικό. Κάποιος Θεόδωρος Παπαναστασίου, από την Τσαρίτσανη της Θεσσαλίας, υπήρξε δάσκαλος της Αλληλοδιδασκτικής Σχολής της Κοζάνης, Σαμπανόπουλος 1970, 205.
- Παπανθίσης, Β 1892. Το ΕΠ < παπάς + Ανθίσης, ΥΠΟ του ΒΑ Άνθος, βλ. ΕΠ *Παπα Άνθος*. Το Ανθίσης ίσως και < Ανθίτσα < Ανθή + παραγ. κα-

- τάλ. -ίτσα, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Παπανικολάου, Ζ 1900. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Νικόλαος. Πατρωνυμικό.
- Παπαντώνης, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Αντώνης. Επαγγελματικό.
- Παπαργυρούδης, Ζ 1900. Το ΕΠ < παπάς + Αργυρούδης, ΥΠΟ < το ΒΑ Αργύρης + παραγ. κατάλ. -ούδης. Επαγγελματικό. Στον κώδικα αναφέρεται ότι κατάγεται: "*εκ Ζεγκλεβερίου*".
- Παπάς, Β 1854. Το ΕΠ < παπάς, πβ Βαγιακάκος 1959, 220. Επαγγελματικό.
- Παπασίμος, Α 1824. Το ΕΠ < παπάς + ΕΠ *Σίμος*, ό.βλ. Επαγγελματικό.
- Παπασιώπης, ΚΖ 1915. Το < παπάς + ΕΠ *Σιώπης*, ό.βλ. Επαγγελματικό. Οι αδελφοί Λεωνίδας και Παύλος Παπασιώπης υπήρξαν καθηγητές και λογοτέχνες, Παπαϊωάννου 1991, 92.
- Παπασπανός, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < παπάς + ΕΠ *Σπανός*, ό.βλ. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Παπαστεργίου, Η 1901. Το ΕΠ < παπάς + ευχενικό ΒΑ Στέργιος. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σαμαρίνα.
- Παπατάτσιος, ΚΑ 1912. Το ΕΠ < παπάς + Τάτσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστάσιος. Επαγγελματικό.
- Παπατζούλης, Α 1774. Το ΕΠ < παπάς + ΕΠ Τσούλης < τουρκ. ζυι "κύλιμι, κουρέλι". Επαγγελματικό.
- Παπατριανταφύλλου, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < παπάς + ΒΑ Τριαντάφυλλος. Πατρωνυμικό.
- Παπατσέτσιλας, ΚΖ 1915.
- Παπίας, ΙΒ 1903. Στον κώδικα ως τόπος καταγωγής του αναφέρεται η Σιάτιστα.
- Πάπιστας, Α 1808. *Πάπιστιας* 1816, *Πάπιστας* 1842, *Πάπιστιας* 1882.
- Παπούρης, Α 1784. *θεόδωρος πάπουρα*, Καλινδέρης 1958, 48. Το ΕΠ < το σλαβ. parur "ψάθα". Παρωνύμιο.
- Παπουτσή, Α 1765. Το ΕΠ < παπουτσή < το τουρκ. parur ή rabur "το υπόδημα" + τουρκ. επαγγελματική κατάλ. -ci, πβ και Γεωργίου 1962, 170. Βλ. και ΕΠ *Μπαμπουτζής*. Επαγγελματικό.
- Παρακεείμενος, Γ 1898. Το ΕΠ < τη μετοχή παρακεείμενου του ρήματος παράκειμαι. Παρωνύμιο. Ο Γεώργιος Παρακεείμενος, δάσκαλος και σχολάρχης στη σχολή της Κοζάνης, σπούδασε φιλοσοφία και ιατρική, Μεγδάνης 1819, 47-8, Γουναρόπουλος 1872, 510, Λιούφης 1924, 179.
- Παράνομος, Α 1767. Το ΕΠ < παράνομος. Παρωνύμιο.

- Παρανομούλης, Α 1809. Το ΕΠ < το ΕΠ *Παράνομος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. - ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Παρασκευιώτης, Β 1853. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Αγία Παρασκευή του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Παρατόρους, Α 1774. Το ΕΠ < πρόθεση παρά "έξω, δίπλα" + τορός "χνάρι", πβ και παρατουρνών, επείγομαι, επιθυμώ πολύ, Παπαϊωάννου 1976, 98. Πβ όμως και ΚΒ *riřituvā* "κατάδοση" και *parator* "καταδότης", Ραραhagi 1974, 958. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /o/. Παρωνύμιο.
- Παρδάλης, Α 1847. Το ΕΠ < παρδαλός. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 54, ο Βλαστός 1931, 410 και ο Παπαϊωάννου 1976, 98 θεωρούν ότι προέρχεται από όνομα σκύλου. Στην άποψη αυτή συνηγορούν και οι μαρτυρίες του Μπόγκα 1964, 294, και του Παπανικολάου 1973, 208. Παρωνύμιο.
- Παρούσος, Α 1822. Ο Σπανός 1987α, 122 αναφέρει ΒΑ Παρούσος στην περιοχή Καρδίτσας - Τρικάλων < "από τη δεύτερη παρουσία". Πατρωνυμικό.
- Παρτάλας, ΙΕ 1906. Το ΕΠ < το τουρκ. *partal* "κουρέλι", πβ "παρτάλας, ρακένδυτος, άνθρωπος απεριποίητος και ακατάστατος στο ντύσιμο, Παπαϊωάννου 1976, 98, Παπανικολάου 1973, 192. Παρωνύμιο.
- Πάρτας, Β 1854. Το ΕΠ ίσως από την έκφραση "παρ(ε) τα", πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 58. Παρωνύμιο.
- Πασιάκος, Ι 1902. Το ΕΠ < το ΕΠ *Πασιάς*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκος, ΥΠΟ. Αξίωμα. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σπούρτα, σημ. Καρυδίτσα του νομού Κοζάνης.
- Πασιαλής, Α 1832. Το ΕΠ < το ΕΠ *Πασιάς*, ό.βλ., + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Αξίωμα.
- Πασιάς, Β 1857. Το ΕΠ < το τουρκ. *pařa* "πασάς", Κατσουλέας 1983, 61. Πιθανή και η σχέση του με το Πασία, ΥΠΟ του ΒΑ Ασπασία, Μπούτουρας 1912, 36. Αξίωμα - μητρωνυμικό.
- Πάσος, Α 1776. Το ΕΠ < Πάσου, ΥΠΟ του ΒΑ Ασπασία, πβ Κατσάνης 1979, 176. Μητρωνυμικό.
- Πασχάλης, Α 1778. Το ΕΠ < το ΒΑ Πασχάλης < Πάσχα. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 54 θεωρεί ότι προέρχεται από ονομασία βοδιού που γεννήθηκε το Πάσχα. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Πρεμετή.
- Πασχαλιάς, Α 1770. Το ΕΠ < το ΒΑ Πασχαλιά < την εκκλησιαστική γιορτή Πάσχα. Ο Σπανός 1981, 27 αναφέρει ΒΑ Πασχαλία στην περιοχή της

- Ελασσόνας. Μητρωνυμικό.
- Παταβός, Β 1893.
- Παταπάς, Α 1834. *Πατιαπάς* 1839.
- Πατάρλας, ΙΒ 1903. Ίσως το ΕΠ *Παρτάλας*, ό.βλ., με αναγραμματισμό. Παρωνύμιο.
- Πάτζιος, Α 1760. *Πάτσιος* 1882. Το ΕΠ ετυμολογικά ίσως πρέπει να σχετιστεί με το αλβ. ραζε "παλάμη χεριού", πβ και ΕΠ *Παλαμάς*, ό.βλ. Οι Μανασσιδής 1934-5, 220, Συμεωνίδης 1992, 82 το παράγουν < Πατώ και Πατσιού, ΥΠΟ του ΒΑ Παρασκευή. Ο Σταμνόπουλος 1917, 432 το σχετίζει με το ΒΑ Υπάτιος. Παρωνύμιο.
- Πατζιούρας, Α 1760. Το ΕΠ < πατσαβούρα κι αυτό < το βενετικό *spazzaura*, Ανδριώτης 1971, 271, πβ όμως και πατσουρός, πλακουτσομούτης. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 160, 161 θεωρεί ότι το ΕΠ Πατσιούρας προέρχεται από ευφημισμό με παραμερισμό του δυσάρεστου παρωνυμίου Πατσαβούρας. Παρωνύμιο.
- Πατζώνας, Α 1836.
- Πατιάς, Β 1862.
- Πατίκας, Β 1881. Το ΕΠ ίσως < πατίκι, είδος παιχνιδιού κατά το οποίο οι παίχτες τρέχουν πάνω σε μακριά ξύλινα δοκάρια που φέρνουν στην κορυφή οριζόντιο υπομασγάλιο και σε κάποιο σημείο του μήκος μικρή προεξοχή για να πατάει ο παίχτης· τεχνητό πόδι από ξύλινο δοκάρι που στο επάνω μέρος έχει θήκη για να το περιβάλλει· παντόφλα· < το μεσν. πατίκιον < το ρήμα πατώ, πβ και ΚΒ *pařtike* "πατήθρα, όργανο του αργαλειού που πατά η υφάντρα". Ο Μπούτουρας 1912, 83 αναφέρει Πατικός, ΥΠΟ του ΒΑ Υπάτιος ή Σταμάτης με τροπή του μ σε π. Παρωνύμιο.
- Πατιλιώτης, ΙΣΤ 1906. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Πάτελι, σημ. Άγιος Παντελεήμονας του νομού Φλώρινας + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Πατιός, Β 1874. Ο Μπούτουρας 1912, 168 αναφέρει Πατιός, ΥΠΟ του ΒΑ Σταμάτης με τροπή του μ σε π. Πατρωνυμικό.
- Πατούργιας, ΣΤ 1899.
- Πατρώνας, ΚΑ 1911. Το ΕΠ < πατρόνα, κυρία του σπιτιού, οικοδέσποινα < λατ. *padrone*. Μητρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρεται: *Σιάτιστα*.
- Πατσάλας, Β 1876. *Πατσιάλας* 1898. Το ΕΠ ίσως < το σλαβ. *peřal* "λύπη, θλίψη". Παρωνύμιο.

- Πατσιομιύτης, Β 1888. *Πατσιομιύτης* 1896, *Πατσομέτης*, Παπακωνσταντίνου 1992, 372. Το ΕΠ < πατσός, ίσως < πατώ + μύτη, "πλακουτσομιύτης", πβ και Ανδριώτης 1971, 271. Παρωνύμιο.
- Παύλης, Α 1791. Το ΕΠ < το ΒΑ Παύλος, πβ και Γεωργίου 1962, 175, 357. Πατρωνυμικό.
- Παύλινας, Β 1859. Το ΕΠ < Παύλινα, ΑΝΔ του *Παύλης*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Παύλου, Β 1891. Το ΕΠ < το ΒΑ Παύλος. Πατρωνυμικό.
- Παφίλης, Α 1805. Το ΕΠ < πάφυλλας, ορειχάλκινο έλασμα. Κατά τον Ανδριώτη 1971, 271 η λέξη από το τουρκ. rafta "μικρή μεταλλική πλάκα" + φύλλα με συμφυρμό. Πβ και Αραβαντινός 1909, 74 "τα παφύλια, αι εκ τενεκέ ζώναι του καρυοφυλλιού". Ο Οικονόμου 1991, 241 το θεωρεί μητρωνυμικό < το ΒΑ Παμφίλη με τροπή του συμφωνικού συμπλέγματος mf σε ff. Παρωνύμιο - μητρωνυμικό.
- Παχής, Α 1804. Το ΕΠ < παχύς. Παρωνύμιο.
- Πέγιος, Α 1788. *Πέιος* 1916. Το ΕΠ < το σλαβ. ΒΑ Πέιος, ΥΠΟ του Πέτρος. Βαπτιστικό Πέγιος μαρτυρεί και ο Μανασσείδης 1934-5, 223. Πατρωνυμικό. Ο Χατζής - Πέιος υπήρξε πρόκριτος της Κοζάνης, Λιούφης 1924, 306.
- Πέλκας, Γ 1898. Το ΕΠ < το σλαβ. reľka "πελεκάνος", πβ και όνομα χωριού Πέλκα, σημ. Πελεκάνος του νομού Κοζάνης. Βλ. και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Παρωνύμιο - πατριδωνυμικό.
- Πενέτας, Α 1789. Ο Κατσάνης 1994, 57 Ренă, Ренх < Πέτρος. Πατρωνυμικό.
- Πέπης, Β 1856. *Πέπος* 1861, *Πέπους* 1903. Το ΕΠ < Πέπας = Πέτρος στα αλβανικά, πβ Τριανταφυλλίδης 1982, 14, Πολέμης 1982, 11. Ίσως όμως και < το ΚΒ Рера, ΥΠΟ του ΒΑ Δέσποινα. Ο Σπανός 1989α, 136 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Πέπω < Δέσποινα στον Τίρναβο. Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Πεπόνας, Α 1785. Το ΕΠ < πεπόνι + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Περδεκάλης, Α 1789.
- Περδικούλης, Α 1794. *Εγώ ο νάνος Περδικούλη*, Καλινδέρης 1958, 30. Το ΕΠ < πέρδικα + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ, πβ και Μπόγκας 1964, 447. Στην Ήπειρο "περδικούλι, είδος άσπρου σύκου", Μπόγκας 1966, 53. Παρωνύμιο. Γνωστός ο γιατρός Μ. Περδικάρης, Γουναρόπουλος 1872, 558-9.
- Περιστεράς, Β 1895. Το ΕΠ < το ΒΑ Περιστερά. Μητρωνυμικό. Γνωστή η καπετάν Περιστερά Κράκα από τη Σιάτιστα που έδρασε κατά την επανά-

- σταση του Μπούρινου στα 1878, Παπαϊωάννου 1991, 64.
- Περλέγκης, ΚΣΤ 1914.
- Πετέντης, Β 1888. Ίσως το ίδιο με το ΕΠ *Πιτένης*, ό.βλ.
- Πετράς, Α 1786. Το ΕΠ < πετράς, λατόμος, ειδικός τεχνίτης που επεξεργάζεται την πέτρα. Επαγγελματικό.
- Πετροβιάς, Α 1759. Το ΕΠ προέρχεται από το Πετροβιά που σημαίνει "η γυναίκα ή νύφη του Πέτρου" κατά το σχήμα: ΒΑ + -βιά, βλ. και ΕΠ *Γιαννουβιάς*. Μητρωνυμικό.
- Πέτρου, Α 1760. Το ΕΠ < το ΒΑ Πέτρος. Πατρωνυμικό.
- Πζουγάρος, Γ 1898. *Πζουγάρας* 1903.
- Πηγαδάς, Α 1760. Το ΕΠ < πηγάδι + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό. Η οικογένεια Πηγαδά θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Πηπηλιάνος, Α 1793. Το ΕΠ από το χωριό Ререли τη Αλβανίας κοντά στο Αργυρόκαστρο, πβ Κολλέκα 1983, 25 + παραγ. κατάλ. -άνος. Πατριδωνυμικό.
- Πησλής, Α 1807. *Πισλής* 1815, *Πεσλής* 1857. Το ΕΠ < "πισλί, είδος χοντρού υποκαμίσου από ντουμπλαρισμένο ύφασμα: πισλιά, τα ριχτά προς τα πίσω μανίκια των φουστanelάδων", Μπόγκας 1964, 302. Πβ και Βλαστός 1931, 328, Παπαϊωάννου 1976, 102 "πεσλιά, πισλιά, κεντητό γιλέκο". Παρωνύμιο.
- Πιαδούτσος, ΚΣΤ 1915.
- Πίας, ΙΖ 1907. Το ΕΠ < Πία, ΥΠΟ του ΒΑ Πηελόπη, Παπασιώπης 1972, 89. Μητρωνυμικό.
- Πιθαμίδης, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < πιθαμή + παραγ. κατάλ. -ίδης. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως "*Κεφαλλήνιος*".
- Πιλίνους, ΚΖ 1915. Το ΕΠ < Πυλίνα, ΑΝΔ του Πύλιος < το ΒΑ Σπύρος, πβ και Αραβαντινός 1909, 100. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /o/. Μητρωνυμικό.
- Πινριτζής, Β 1852. *Πηρνιτζής* 1914, *Περνιτζής* 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. peynirci "τυρέμπορος". Επαγγελματικό.
- Πιτέρης, ΙΓ 1904. Το ΕΠ < πιτέρι. Παρωνύμιο.
- Πιπήλιας, Β 1863. *Πιπίλιας* 1901, *πιπίλης*, Καλινδέρης 1958, 69. Το ΕΠ από το χωριό Ререли τη Αλβανίας κοντά στο Αργυρόκαστρο, πβ Κολλέκα 1983, 25. Πατριδωνυμικό.

- Πιπιρτζής, Α 1823. Το ΕΠ < πιπέρι + τουρκ. παραγ. κατάλ. -σι. Επαγγελματικό.
- Πιπλόπικος, ΣΤ 1899.
- Πισιμάσιος, Η 1901.
- Πισιμίχος, ΣΤ 1900. Στον κώδικα αναφέρεται: "από Σαμαρίνα".
- Πιτάς, Β 1885. Το ΕΠ < πίτα + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό.
- Πιτένης, Β 1881. Ο Κατσάνης 1990, 55 αναφέρει για το Νυμφαίο Pitu, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος. Πατρωνυμικό.
- Πιτζέλης, Β 1853. *Πιτσέλης* 1900. Το ΕΠ < πιτσέλι, είδος δημητριακού που το σπέρνουν για να ταΐζουν τις κότες, Παπαϊωάννου 1976, 103. Παρωνύμιο.
- Πίτζιας, ΚΣΤ 1915. Στην Ήπειρο "πίτσης, ο έξυπνος", Μπόγκας 1966, 242. Παρωνύμιο.
- Πιτσιάβας, ΚΘ 1915. Το ΕΠ < Πιτσιάβα, ΑΝΔ του *Πίτζιας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Πιτσιάνας, ΚΑ 1911. Το ΕΠ < Πιτσιάνα, ΑΝΔ του *Πίτζιας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Πλάζας, Β 1896. Ίσως πρόκειται για το ΕΠ *Μπλάτσας*, ό.βλ. Πατριδωνυμικό.
- Πλάκας, Β 1897. *Πλάκας Γύπτος* 1869. Το ΕΠ < πλάκα, αλλά και πλακάς, αυτός που βγάζει πλάκες, με ανέβασμα του τόνου, πβ και ΕΠ *Πλαγκκόφτης*. Επαγγελματικό.
- Πλαγκκόφτης, Α 1807. *Πλιακόφτης* 1833, *Μπλιαγκόφτης* 1849, *Μπλιακόφτης* 1856, *Μπλιαγγόφτης* 1903. Το ΕΠ < πλάκα + κόφτης < κόβω, αυτός που κόβει πλάκες. Επαγγελματικό.
- Πλακοπίτης, Α 1789. *Πλακοπήτας* 1796. Ο Νικόλαος Πλακοπίτης υπήρξε συνδικαλιστής, πρωτοστάτησε στην ίδρυση του Εργατικού Κέντρου Κοζάνης και πήρε ενεργό μέρος στην Εθνική Αντίσταση, Παπαϊωάννου 1991, 98.
- Πλαλτός, Α 1848. *Πιαλτός* 1882. Το ΕΠ < πιλαλώ "τρέχω, κάνω κάποιον να τρέξει". Ο Κοραΐς παράγει το ρήμα πιλαλώ από το ΑΕ επιλαλώ, Υπερλεξικό, 2206. Παρωνύμιο.
- Πλατώνης, Α 1760. Το ΕΠ < το ΚΒ *platonu* "όμορφος", βλ. *Parahagi* 1974, 994, και Μπόγκας 1964, 308, 447, πβ και Βλαστός 1931, 420 "πλατόνι, το ελάφι, *Cervus dama*". Ο Σπανός 1989α, 136 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Πλατώννα στον Τίρναβο. Παρωνύμιο. Η οικογένεια Πλατόνη θεωρείται ότι με-

- τανάστευσε από το Κτένι, Λιούφης 1924, 46. Ο Χρήστος Πλατώνης, έμπορος νημάτων και βαμβακιού στη Βουδαπέστη, υπήρξε δωρητής των ναών και της σχολής της πατρίδας του, Λιούφης 1924, 285.
- Πλεξίδα, Β 1863. Το ΕΠ < πλεξίδα, συνεκδοχικά πλέγμα από σκόρδα ή κρεμμύδια, πβ και Γεωργίου 1962, 186. Παρωνύμιο.
- Πλήννας, Β 1878. *Βελίκο Πλήννας* 1889. Το ΕΠ < Πλήνα, ΑΝΔ του *Πλης*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Πλης, Β 1855. Το ΕΠ < πουλί, στα κοζανίτικα πλι, λόγω της κώφωσης του ου. Παρωνύμιο.
- Πλιάκης, Β 1869. *Πλιάκης Βαϊνάς* 1842. Το ΕΠ ίσως < το αλβ. *plak-u* ή το ΚΒ *pleacã* "ο γέροντας", *Parahagi* 1974, 996, 1002, πβ και Οικονόμου 1991, 419, 439. Ο Σπανός 1987β, 111 αναφέρει ΕΠ Πλιάκου < Πουλιάκου < Πούλιος. Παρωνύμιο.
- Πλιαμάσκας, Β 1884. *Πλιαμάγκας* 1895.
- Πλιάτζικουτας - ος, Α 1798. *Πλιατζκοτός* 1819. Το ΕΠ < το αλβ. *placke* "λάφυρα". Παρωνύμιο.
- Πλιάτσιος, Β 1865. *Πλιάτσης* 1886. Το ΕΠ < το αλβ. *placke* "λάφυρα". Παρωνύμιο.
- Πλίντζος, Α 1789. *Πλήντζιος* 1790, *Πλίντζιος* 1798.
- Πλιούμπτας, Α 1773. *Πλούμπτας* 1786. Ο Μπουντώνας 1892, 69 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Πλούμου < Πλούμπω. Το ίδιο για την Κοζάνη ο Παπασιώπης 1972, 14 Πλιούμπου και Σπανός 1989-90, 256. Ο *Parahagi* 1974, 998 1001, ΚΒ *plumbu* "σφαίρα". Μητρωνυμικό.
- Πλιώνας, ΙΖ 1908. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Ελασσόνα.
- Πλόσκας, Α 1791. Η λέξη πλόσκα είναι γνωστή σε αρκετές βαλκανικές γλώσσες χωρίς να είναι δυνατό να προσδιοριστεί η αρχική της προέλευση. Στα ελλ. πλόσκα, στα αλβ. *ploske*, στα σλαβ. *plaska* "φλάσκα, τσιούτρα, τσίτσα", στα ΚΒ *ploscã*, πβ και Μπόγκας 1964, 311, *Parahagi* 1974, 1000-1. Επαγγελματικό.
- Ποδαράς, Α 1773. *Πουδαράς* 1780. Το ΕΠ < ποδαράς, αυτός που έχει μακριά πόδια, πβ και ΕΠ *Ατζαλής*. Παρωνύμιο.
- Πολίτης, Α 1778. Το ΕΠ < πόλη ή Πόλη (Κωνσταντινούπολη) + παραγ. κατάλ. -ίτης, πβ και ΕΠ *Ισταμπουλούς*. Πατριδωνυμικό.
- Πολύζος, Α 1770. Το ΕΠ < το ευχαιτικό ΒΑ Πολύζος, "να έχει πολλή ζωή".

- Πατρωνυμικό.
- Πολυζούλης, Α 1794. *Ποληζούλης* 1784. Το ΕΠ < το ΕΠ *Πολύζος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Ο Παισιανός Πολυζούλης συνέστησε το Πολυζούλειο κληροδότημα με σκοπό την κατασκευή του γυμναστηρίου Κοζάνης, Παπαϊωάννου 1991, 98. Ο Κων. Πολυζούλης διέτελεσε δήμαρχος Κοζάνης (1967-1971 και 1972-73), Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Πορτατζής, Α 1791. Το ΕΠ < πόρτα + τουρκ. παραγ. κατάλ. -σι. Επαγγελματικό.
- Πορφυρίου, ΙΔ 1905. Το ΕΠ < το ΒΑ Πορφύριος. Πατρωνυμικό.
- Πουγκιάς, Κ 1910. Το ΕΠ < πουγκί, βαλάντιο. Το ΕΠ απαντά και ως επώνυμο και ως παρωνύμιο στην Άνδρο, πβ Πολέμης 1984, 121. Το επαγγελματικό ΕΠ Πουγγάς απαντά και στο Βυζάντιο, πβ Μηνάς 1988, 337. Παρωνύμιο.
- Πούλιος, Α 1786. Το ΕΠ < Πούλιω, ΥΠΟ του ΒΑ Πολυξένη. Ο Σπανός 1981, 27 αναφέρει γυναικείο ΒΑ Πούλου στην περιοχή της Ελασσόνας και ανδρικό ΒΑ Πούλιος στον Τίρναβο, Σπανός 1982, 61. Ο Κατσουλέας 1983, 51 το παράγει από το ΒΑ Απόστολος. Πιθανή και η προέλευσή του από το τουρκ. *pu*l "το πούλι της ντάμας". Μητρωνυμικό.
- Πουρνάρας, Β 1786. *Πορνάρας* 1857. Το ΕΠ < πουρνάρι + την παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Πουρναρλής - ός, Α 1774. Το ΕΠ < πουρνάρι + τουρκ. παραγ. κατάλ. -λι, πβ όμως και *Καραμιποναρλής*. Επαγγελματικό.
- Πούχιας, Β 1873. Το ΕΠ μάλλον σχετίζεται με τη λέξη "πόχες, τα τσαρούχια", Αραβαντινός 1909, 77, ή τη λέξη πόχα, αλιευτικό δίχτυ, αραιό σύρμα, τσαρούχια με φούντες στις μύτες, Παπανικολάου 1973, 201. Επαγγελματικό.
- Πράσσος, Α 1821. Το ΕΠ < πράσο. Παρωνύμιο.
- Πραχάλης, Β 1854. Το ΕΠ πρέπει να σχετιστεί με το ρήμα πραχαλνώ, πβ Αλευράς 1979, 18 "σιβαίνν στ' αμπέλ' τσ κι πραχαλνούν τα σταφύλια". Πραχαλνούσαμε = καταβροχθίζαμε, Παπασιώπης 1972, 100. Πβ επίσης ΚΒ *prāhar* "νωθρός, μαλακός". Παρωνύμιο.
- Πρετζούλης, Α 1774. Η οικογένεια Πριτσούλη θεωρείται ότι κατάγεται από το Σισάνι, Καλινδέρης 1958, 15. Ο Ιωάννης Παυλίδης, σχολάρχης της σχολής της Κοζάνης, ήταν γιος του Νικολάου Παύλου Πριτσούλη, Λιούφης 1924, 245.

- Προκόβας, Α 1781. *Ποκρόβας* 1783, *Πουκρόβας* 1788. Το ΕΠ < ποκρόβι "κλινοσκεπάσμα", κι αυτό < το σλαβ. ροκτον "σάβανο". Πβ Αραβαντινός 1909, 78 "προκόβι, χοντρόν μάλλινον υπόσαγμα, όπερ φυλάττει τον ίππον εκ της προστριβής του σάγματος", βλ. Βλαστός 1931, 335 και Γεωργίου 1962, 333. Επαγγελματικό.
- Προκόπης, ΙΖ 1907. Το ΕΠ < το ευχετικό ΒΑ Προκόπιος. Πατρωνυμικό.
- Προκοπίου, Β 1876. Το ΕΠ < το ευχετικό ΒΑ Προκόπιος. Πατρωνυμικό.
- Προύσιους, ΚΕ 1914. Ο Μπόγκας 1964, 320 αναφέρει για την Ήπειρο "προύσια, η πυρωμένη χόβολη, το εξάνθημα της οστρακιάς". Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σέλιτσα, σημ. Εράτुरα του νομού Κοζάνης.
- Προύφας, Α 1765.
- Προφύλης, Α 1827. Ο Αραβαντινός 1909, 79 "προφύλλι, το περιέριμμα, παρυφή εις το άκρον του ενδύματος, σύγια". Παρωνύμιο.
- Πρωτόπαπας, Α 1791. Το ΕΠ < πρωτόπαπας, εκκλησιαστικό αξίωμα, Πρωτοπρεσβύτερος, πβ Βαγιακάκος 1959, 222-3. Αξίωμα.
- Πρώτου Ψάλτου, Α 1770. Το ΕΠ < πρωτοψάλτης, εκκλησιαστικό αξίωμα, πβ και Βαγιακάκος 1959, 224. Επαγγελματικό - αξίωμα.
- Πτζης, Β 1883. *Πτσης* 1891.
- Πτσινας, Β 1892. Το ΕΠ < Πτσινα, ΑΝΔ του *Πτζης*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Πυργιώτης, Β 1870. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης - χωριού Πύργος + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Ράιος, Α 1849. Το ΕΠ < το σλαβ. ΒΑ *Raj, Rajo* < το σλαβ. *raj* "παράδεισος", πβ και ΚΒ *raim* "παράδεισος", *Parahagi* 1974, 1038. Παρωνύμιο.
- Ράκας, Α 1769. *Ρακάς* 1875, *Ράκος* 1796. Το ΕΠ < το σλάβ. *raka* "χέρι", πβ Παλαμάς. Παρωνύμιο. Ο Κωνσταντίνος Ρακάς, έμπορος από την Κοζάνη, πήρε δραστήρια μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα, Λιούφης 1924, 268.
- Ράλης, Α 1767. Το ΕΠ είναι ΥΠΟ του εβραϊκού ΒΑ Ραούλ, πβ Μπούτουρας 1912, 107, Τριανταφυλλίδης 1982, 14. Πατρωνυμικό.
- Ραματάς, Α 1848. Το ΕΠ < ράμμα, κλωστή ραψίματος. Στην Ήπειρο "ράμμα, μπφ η ισχνότης", Μπόγκας 1964, 324. Επίσης ράμμα, σχοινί για να ευθυγραμμίζεται ο τοίχος, Παπανικολάου 1973, 228. Ίσως να έχει κάποια σχέση με το ραμαθάς < ραμάθα. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Ραματούς, Α 1791. Το ΕΠ < Ραματού, ΑΝΔ του *Ραματάς*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.

- Ραντομπιστινός**, Α 1765. Το ΕΠ < Ραντομπίστα, όνομα του χωριού Ροδιανή του νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ινός. Πατριδωνυμικό.
- Ράπτης**, Α 1770. Το ΕΠ < ράπτης. Ο τύπος είναι λόγιος, πβ και ΕΠ *Ράφται* -νας. Επαγγελματικό.
- Ράπτινας**, Β 1889. Το ΕΠ < Ράπτινα, ΑΝΔ του *Ράπτης*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Ραπτόπουλος**, Β 1869. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ράπτης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Επαγγελματικό.
- Ραπτούλης**, Β 1866. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ράπτης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Ράφταινας**, Β 1876. Το ΕΠ < ράφταινα, ΑΝΔ του *Ράφτης*, λαϊκότερος τύπος του *Ράπτης*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Ραχωβίτης**, Α 1780. Ραχωβίτης 1773. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Ριάχωβο, σημ. Πολύρραχο νομού Κοζάνης, + παραγ. κατάλ. -ίτης, πβ και Καλινδέρης 1958, 15. Πατριδωνυμικό.
- Ραφανιώτης**, Β 1891. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Ραφάνη του νομού Λάρισας + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Ρεμπούλης**, Α 1796. Το ΕΠ θα μπορούσε να θεωρηθεί ΥΠΟ του ΕΠ Ρεμπής, το οποίο ο Τομπαΐδης 1990, 145 το παράγει από το τουρκ. *rebî* "άνοιξη". Παρωνύμιο.
- Ρέντας**, Α 1810. Το ΕΠ < το ηπειρωτικό "ρέντα και αρέντα, τρεχάλα στη γλώσσα των χωρικών της υπαίθρου", πβ Μπόγκας 1964, 61. Πβ όμως και το KB *rendä* "τρίφτης", Ραραhagi 1974, 1040. Παρωνύμιο.
- Ρεπανάς**, Α 1795. Το ΕΠ < ρεπάνι + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό. Ο Νικόλαος Ρεπανάς, γιατρός στην Κοζάνη, πήρε μέρος στα κοινοτικά πράγματα της πόλης και έπαιξε σημαντικό στο Μακεδονικό Αγώνα, Λιούφης 1924, 353-4.
- Ρέπας**, Β 1893. Το ΕΠ ίσως < το KB *repä* "ρεπάνι", Ραραhagi 1974, 1041. Ο Κατσάνης 1982, 267 < το σλαβ. *rep* "ουρά". Παρωνύμιο.
- Ρέτζιος**, Α 1799. Το ΕΠ < τουρκ. *reç* "στενοχώρια, αμηχανία", Τομπαΐδης 1990, 145. Ο Αραβαντινός 1909, 79 "ρέντζελο, το ράκος". Ο Μπόγκας 1964, 446 "Ρέτζιους ΥΠΟ του τουρκ. ΒΑ Ρετζέπ". Παρωνύμιο.
- Ρήγας**, Α 1791. Το ΕΠ < ρήγας κι αυτό < το λατ. *rex* "βασιλιάς", Μπούτουρας 1912, 114. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 51 το κατατάσσει μαζί με άλλα στα ψευτοεπαγγελματικά για λόγους που τους εξηγεί εκεί. Αξίωμα.
- Ρήνος**, Α 1772. *Ρίνους* 1865, *Ρίνος* 1902. Το ΕΠ < Ρίνα, ΥΠΟ των ΒΑ Ειρήνη

- ή Αικατερίνη, πβ Μπουντόνας 1892, 68, Λάμπρου 1906, 254, Αραβαντινός 1909, 101, Μπούτουρας 1912, 64, Γεωργίου 1962, 357, Παπασιάωτης 1972, 89. Μητρωνυμικό.
- Ρίζος**, Α 1759. Ο Μπούτουρας 1912, 107 θεωρεί ότι το ΒΑ Ρίζος "προέκυψε εκ του επωνύμου". Ο Σπανός 1987α, 124 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Ρίζω < Ρίζος και Σπανός 1988β, 235 ΒΑ Ρίζος στη Θεσσαλονίκη, να ριζώσει. Πατρωνυμικό.
- Ροζιάνης**, Α 1760. *Ρουζιάνης* 1770, *Ρουζιάνος* 1773.
- Ροίδος**, Α 1771. Το ΕΠ < το ΒΑ Ροίδω, πβ και Μπούτουρας 1912, 141. Μητρωνυμικό.
- Ρόκος**, Α 1794. Το ΕΠ από το ιταλ. ΒΑ *Rocco*, πβ Μπούτουρας 1912, 121, Τριανταφυλλίδης 1982, 15. Πατρωνυμικό.
- Ρόμπος**, Α 1771. *Ρόμπας* 1876, *Ρόμπος* 1911. Το ΕΠ μπορεί να σχετιστεί με το ηπειρωτικό "ρούμπους, ο μαζωμένος άνθρωπος", Μπόγκας 1964, 331. Επίσης "ρόμπα, η κυρτή πλευρά στο κότσι", Μπόγκας 1964, 329. Ίσως όμως κάποια σχέση και με το σλαβ. *roβ* "σκλάβος, δούλος". Παρωνύμιο.
- Ρομπούλης**, Α 1766. *Ρομπούλης* 1899. Το ΕΠ < το ΕΠ *Ρόμπος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Ρουκάς**, Α 1779. Το ΕΠ < ροκάς και με κώφωση > ρουκάς, αυτός που κάνει ρόκες, πβ και Κατσουλέας 1983, 60. Επαγγελματικό.
- Ρούλιας**, Α 1785. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Ρούλια, σημ. Κώττας νομού Φλώρινας. Βλ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Ρούσας**, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < το ΒΑ Ρούσα < ελλ. ρούσιος κι αυτό < το λατ. *ruseus* "ξανθός", πβ Μπούτουρας 1912, 158, "δια την χάριν του ξανθού χρώματος", Γεωργίου 1962, 357. Μητρωνυμικό. Βλ. και ΕΠ *Κοντορούσης*.
- Ρούσος**, ΣΤ 1899. *Ρούτσος* 1903. Το ΕΠ < ρούσιος < το λατ. *russus* "πυρρός, ερυθρός, κόκκινος", πβ και Αραβαντινός 1909, 101. Παρωνύμιο.
- Ρώμπαπας**, Α 1797. *Ρόμπαπας* 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. *rum* "ρωμός" + *πάς*, ελληνόπαπας. Εθνικό. Ο Νικόλαος Ρώμπαπας διετέλεσε δυο φορές δήμαρχος Κοζάνης κατά την τουρκοκρατία, Λιούφης 1924, 242, Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Σαατζής**, Β 1853. Το ΕΠ < το τουρκ. *saatçi* "ωρολογάς", πβ και KB *sähättçi*, Ραραhagi 1974, 1054. Επαγγελματικό.
- Σάββας**, Α 1798. Το ΕΠ < το ΒΑ Σάββας. Πατρωνυμικό.

- Σαββούλης, Α 1774. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σάββας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Ο Ιωάννης (Νιούλης) Κ. Σαββούλης υπήρξε δωρητής των σχολείων της Κοζάνης, Παπαϊωάννου 1991, 86.
- Σακαλής, Α 1782. Το ΕΠ < το τουρκ. sakallı "γενειοφόρος". Παρωνύμιο.
- Σάκας, Β 1858. Ο Οικονόμου 1991, 714 σχετίζει το ΕΠ με το αλβ. shakë-a "η σκύλα, η κακή και ανήθικη γυναίκα". Ίσως και < το τουρκ. saka "νεροκουβαλιτής", πβ και Σπανός 1986, 165. Το επαγγελματικό ΕΠ Σακκάς απαντά και στο Βυζάντιο, πβ Μηνάς 1988, 337. Μητρωνυμικό.
- Σακελίων, Α 1772. *Σακιλίου* 1785. Το ΕΠ < σακελλίων, εκκλησιαστικό αξίωμα, πβ Βαγιακάκος 1959, 225. Αξίωμα.
- Σακελλάρης, Β 1874. Το ΕΠ < σακελάριος, εκκλησιαστικό αξίωμα, πβ Βαγιακάκος 1959, 224-5. Το σακελάριος < το λατ. sacellum, μικρό ιερό + παραγ. κατάλ. -άριος < λατ. -arius. Αξίωμα.
- Σακελλαρίδης, Β 1866. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σακελλάρης* ή *Σακελλαρίου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης, πβ Βαγιακάκος 1959, 238. Αξίωμα.
- Σακελλαρίου, Α 1765. Το ΕΠ < σακελάριος, εκκλησιαστικό αξίωμα, πβ Βαγιακάκος 1959, 224-5. Το ΕΠ αποτελεί λόγιο σχηματισμό. Αξίωμα. Ο Δημήτριος Σακελλάριος, εγγονός του Παπαγκίκα (βλ. ΕΠ *Γκίκας*), διακρίθηκε ως έμπορος και λόγιος στη Βιέννη, Λιούφης 1924, 279-81. Ο Γεώργιος Σακελλαρίου, ιατροφιλόσοφος, διέπρεψε ως γιατρός και λογοτέχνης. Η Μητιώ Σακελλαρίου, σύζυγος του προηγούμενου και κόρη του Χαρισίου Μεγδάνη, είχε τα ίδια ενδιαφέροντα και τις ίδιες ενασχολήσεις με το σύζυγό της, Γουναρόπουλος 1872, 557-8, Λιούφης 1924, 292-6, Παπαϊωάννου 1991, 102-3, Παπακωνσταντίνου 1992, 50.
- Σακελλαρόπουλος, Α 1782. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σακελλάρης* ή *Σακελλαρίου*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ, πβ Βαγιακάκος 1959, 238. Αξίωμα.
- Σαλοκόστας, Β 1897. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σαλός*, ό.βλ., + Κώστας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος. Παρωνύμιο.
- Σαλός, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < σαλός, μισότρελος, πβ Παπαϊωάννου 1976, 113. Παρωνύμιο.
- Σαλουκώτιας, ΣΤ 1900. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σαλός*, ό.βλ., + Κώτιας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος. Παρωνύμιο.
- Σαλαπήδας, Α 1806. Το ΕΠ < σάλτο < το ιταλ. salto + πηδάω. Παρωνύμιο.
- Σαμαράς, Α 1760. Το ΕΠ < σαμαράς, αυτός που κατασκευάζει ή πουλάει σαμάρια. Επαγγελματικό.

- Σαμαρίνας, Β 1857. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Σαμαρίνα, βλ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Ο Ανδριώτης 1950, 197 αναφέρει ΕΠ Σαμαρίνας, το οποίο σχετίζει με τη Σαμαρίνα του νομού Γρεβενών και μνημονεύει ομώνυμο αγωνιστή του 1821. Εξίσου πιθανή η προέλευση του ΕΠ και από Σαμαρίνα, ΑΝΔ του *Σαμαράς*, ό.βλ. Πατριδωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Σαμαρούλης, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σαμαράς*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Σαμάρους, ΙΔ 1905. Το ΕΠ < Σαμάρού, ΑΝΔ του *Σαμαράς*, ό.βλ.. Μητρωνυμικό.
- Σαμολαδάς, Α 1815. Το ΕΠ < σουσαμολαδάς, αυτός που εμπορεύεται σουσαμόλαδο < σουσάμι + λάδι. Για την απλοποίηση στα ελληνικά επώνυμα βλ. Θωμόπουλος 1988, 868-70. Επαγγελματικό.
- Σαμσάρης, Β 1879. *Σαμτζάρης* 1881, *Σαμψάρης* 1902. Το ΕΠ < το τουρκ. samsa "είδος ζυμαρικού με σιρόπι" + παραγ. κατάλ. -άρης < λατ. -arius. Επαγγελματικό.
- Σαπουντζής, Α 1759. *Σαφουντζής* 1773, *Σαπουντζής Τζήμας* 1817. Το ΕΠ < σαπούνη + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ci. Επαγγελματικό. Η οικογένεια Σαπουντζή θεωρείται ότι μετανάστευσε από το Κτένι, Λιούφης 1924, 46.
- Σαράντης, Α 1785. Το ΕΠ < το ΒΑ Σαράντης, το οποίο κατά τον Μπούτουρα 1912, 83 και τον Τριανταφυλλίδη 1982, 15 προέρχεται από του Αγίου Τεσσαράκοντα Μάρτυρες. Πατρωνυμικό.
- Σαραντούλης, Α 1839. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σαράντης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Σαράτζης, Α 1769. Το ΕΠ < το τουρκ. saras "σαγματοποιός, σελοποιός", πβ Βλαστός 1931, 334 "σαράτσης, αυτός που φτιάχνει τα σελοχάλινα". Επαγγελματικό.
- Σαρατζιούλης, Α 1795. *Σαρατζούλης* 1800. Το ΕΠ < το τουρκ. saras "σαγματοποιός, σελοποιός" + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Σαργιάνης, Β 1855. *Σαρηγιάνης* 1863, *Σαργιάνης* 1889. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σαρής*, ό.βλ., + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο.
- Σαργκάνας, ΚΑ 1912. Το ΕΠ < σαργκί, τουρκικός φόρος εκθέσεως προϊόντων προς πώληση, που διατηρήθηκε και αρκετά χρόνια μετά την απελευθέρωση των νέων χωρών, Παπαϊωάννου 1976, 114. Ίσως να σχετίζεται με το όνομα του ψαριού ζ'σαργάνα. Παρωνύμιο. Ήταν παρατσούκλι του μακεδονομάχου Γεωργίου Δημοπούλου, Παπακωνσταντίνου 1992, 269.
- Σαρής, Α 1840. Το ΕΠ < το τουρκ. sari "κίτρινος, ξανθός, γλωμός, ελεεινός". Ο

- Μπουντώνας 1892, 93 το αναφέρει ως όνομα βοδιού, κοκκινοκίτρινο. Ο Σπανός 1981, 26 αναφέρει ΒΑ Σαρής στην περιοχή της Ελασσόνας. Παρωνύμιο.
- Σαρμανιώτης, Α 1798. *Σαμαρινιώτης* 1855. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Σαμαρίνα του νομού Γρεβενών + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Σάρος, Α 1775. Το ΕΠ < το τουρκ. sarhos "μεθυσμένος, ευτυχισμένος". Παρωνύμιο.
- Σαρχατλής, Α 1765. *σιαρχατλής* 1802, *Σαρκατλής*, 1911. Το ΕΠ < το τουρκ. serhadli "φρουρός των συνόρων". Στην οθωμανική ιστορία αναφέρεται και ως είδος ρούχου ταξιδιού που φορούσαν ανώτατοι αξιωματούχοι, Redhouse, 1003. Παρωνύμιο. Η οικογένεια Σαρχατλή καταγόταν από την Κωνσταντινούπολη και είχε πρώτα το επώνυμο Αρμένης. Ο Θεόδωρος Ζαρχατλής υπήρξε πολυμαθής δάσκαλος και ασχολήθηκε δραστήρια με τα κοινοτικά θέματα, Γουναρόπουλος 1872, 537, Λιούφης 1924, 230-1, Παπαϊωάννου 1991, 104.
- Σαχατλής, Α 1810. Το ΕΠ < το τουρκ. saatci "ωρολογάς". Επαγγελματικό.
- Σβάρνας, Β 1855. *Ζβάρνας*. Το ΕΠ < σβάρνα, γεωργικό εργαλείο με το οποίο σπάζουν στο χωράφι τους βώλους των χωμάτων < το αρχ. σλαβ. barga, Ανδριώτης 1971, 319. Παρωνύμιο.
- Σβαρνιάς, Β 1860. *Ζβαρνιάς*. Το ΕΠ < σβάρνα + παραγ. κατάλ. -ιάς, γενικά ο ακατάστατος, ιδίως στο ντύσιμό του, Παπαϊωάννου 1976, 115. Παρωνύμιο.
- Σγούρος, Α 1766. Το ΕΠ < σγουρός με ανέβασμα του τόνου. Παρωνύμιο.
- Σείζης, Α 1760. Το ΕΠ < το τουρκ. seyis "ιπποκόμος". Επαγγελματικό.
- Σελτζιώτης, Α 1774. *Σηλτζιώτης* 1907. Το ΕΠ από το όνομα του χωριού Σέλτσα, σημ. Εράτुरα του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Σερβιώτης, Α 1760. *Σηρβιώτης* 1902. Το ΕΠ από το όνομα της πόλης Σέρβια του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Σιαβούρας, Β 1861. Το ΕΠ < σαβούρα, πράγματα τελείως άχρηστα, μπφ άνθρωπος κατώτερης οικονομικής και κοινωνικής τάξης κι αυτό < το λατ. saburra. Παρωνύμιο.
- Σιάγουλας, Α 1772. *Σιάουλας* 1767. Το ΕΠ < σαούλι, το νήμα της στάθμης, πβ και Αραβαντινός 1909, 81 "σάγουλα, σχονίον λεπτόν". Παρωνύμιο.
- Σιάζιος, ΙΗ 1908. Στον κώδικα αναφέρονται ως τόπος καταγωγής του τα Γρεβενά.

- Σιαΐνης, Α 1847. *Σιαχίνης* 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. şahin "γεράκι". Παρωνύμιο. Η οικογένεια Σαχίνη θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Σιακαβάρας, Α 1822. *Σικαβάρας* 1898. Η οικογένεια Σιακαβάρα θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36. Ο Μάρκος Σιακαβάρας ήταν υπαρχηγός του οπλαρχηγού των Γρεβενών καπετάν Θόδωρου Ζιάκα, Λιούφης 1924, 104.
- Σιαλβέρας, Α 1803. *Σιαρβέρας* 1817. Το ΕΠ < το τουρκ. şalvar "φαρδύ παντελόνι", πβ και Βλαστός 1931, 329, Παπανικολάου 1973, 218. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Σιαλιάγκους, Β 1890. Το ΕΠ < Σιαλιάγκου, ΑΝΔ του Σιάλιαγκος < σάλιαγκας, σαλίγκαρος. Μητρωνυμικό.
- Σιάλιας, Α 1775. Το ΕΠ < σάλιο. Παρωνύμιο.
- Σιαλπάζης, Β 1855. Το ΕΠ < τουρκ. salpa "ακατάστατος, κακοντυμένος". Παρωνύμιο.
- Σιαμαλέκης, ΚΣΤ 1914.
- Σιαματατζής, Β 1874. *Σαματατζής* 1900. Το ΕΠ < το τουρκ. şamataci "θορυβώδης". Παρωνύμιο.
- Σιαμέτης, Α 1847.
- Σιάντσιος, Β 1874. Το ΕΠ ίσως < Σιάντσε < Σιάνα, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστασία + παραγ. κατάλ. σε, ΥΠΟ, πβ και Παπασιωπής 1972, 13 Σιάντζιος. Η Κολλέκα 1983, 27 αναφέρει χωριό Σιάνη στην περιοχή Δαγκλή. Μητρωνυμικό - πατριδωνυμικό.
- Σίας, Α 1834. *Σήγας* 1897, *Σίας* 1835. Το ΕΠ < Σίγια, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστασία στο Πωγώνι, Μπόγκας 1966, 76 και Κατσάνης 1990, 54. Μητρωνυμικό.
- Σιάσιος, ΛΑ 1916.
- Σιατιστεύς, Β 1865. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Σιάτιστα. Το ΕΠ αποτελεί λόγο σχηματισμό, πβ και το ΕΠ Σιατιστινός. Πατριδωνυμικό.
- Σιατιστινός, Α 1782. *Σιαζινός* 1775. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Σιάτιστα + παραγ. κατάλ. -ινός. Ο τύπος αποτελεί λαϊκό σχηματισμό, πβ και ΕΠ Σιατιστεύς. Πατριδωνυμικό.
- Σιάτρας, Α 1824. Το ΕΠ πιθανόν από το σλαβ. sjatra "σκηνή, τέντα", πβ και ΕΠ *Τσιάρδας*. Επαγγελματικό.
- Σιαφάρας, Β 1857.

- Σιαχπάζης, Α 1818. Το ΕΠ < το τουρκ. / περσικό *zahbaz* "βασιλικό γεράκι, ήρωας". Παρωνύμιο.
- Σιδέρης, Α 1765. *Σιδέρης Τζουκαλάς* 1774. Ο Μπούτουρας 1912, 71 το παράγει από το ΒΑ Ισίδωρος, πβ και Κατσουλέας 1983, 50, Μανασσειδης 1934-5, 220. Πιθανή η παρετυμολόγησή του προς το σίδηρο. Πατρωνυμικό.
- Σιδερόπουλος, Β 1868. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σιδέρης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Σιδερούλης, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σιδέρης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Σίμαινας, Α 1832. *Σύμνας* 1856, *Σίμνας* 1871. Το ΕΠ < Σίμαινα, ΑΝΔ του *Σίμος*, ό.βλ., πβ και Παπασιώπης 1972, 85. Μητρωνυμικό.
- Σιμένας, ΙΒ 1903. Το ΕΠ < το ΒΑ Ασημένα με αποβολή του αρχικού α. Μητρωνυμικό.
- Σμιτζής, Α 1773. *Σμιτσή* 1903. Το ΕΠ < τουρκ. *simitçi* "κουλουράς". Επαγγελματικό.
- Σίμοβικ, ΚΒ 1913. Το ΕΠ μάλλον < το ΕΠ *Σίμος*, ό.βλ., + σλαβ. κατάλ. -οβιτς. Πατρωνυμικό.
- Σίμος, Α 1784. Το ΕΠ < Σίμος, ΥΠΟ του χριστιανικού ΒΑ Συμεών ή του αρχ. ελλ. ονόματος Σίμων, πβ και Αραβαντινός 1909, 101, Κατσουλέας 1983, 50. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 82 το σχετίζει με το αρχ. ελλ. Σίμος < σιμός. Πατρωνυμικό.
- Σιμούλης, Α 1798. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σίμος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Σίμπαινας, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < Σίμπαινα, ΑΝΔ του *Σίμπας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Σίμπας, Α 1829. *Σίμπος* 1855. Ο Ανδριώτης 1975, 397 το παράγει από την προστακτική του ρήματος συμπώ = σκαλίζω, συδαυλίζω τη φωτιά. Παρωνύμιο.
- Σιντουκάς, Α 1775. *Σεντουκάς* 1866. Το ΕΠ < σεντούκι, κι αυτό < το τουρκ. *sandık*, + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό.
- Σιόγγας, ΙΘ 1908. *Σιόγκας* 1913, *Σιόγκας* 1914.
- Σιόμος, Α 1824. *Σιόμος* 1835. Το ΕΠ < Σιόμος, ΥΠΟ του ΒΑ Θωμάς, πβ και Αραβαντινός 1909, 101, Γεωργίου 1962, 356, Κατσάνης 1979, 177. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Σιόμου θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ή-

- πειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Σιόπης, Β 1875. *Σιόπης* 1896. Το ΕΠ < το σλαβ. *sjor* που σημαίνει τον κάτοικο της δυτικής Βουλγαρίας, ταυτίζεται όμως με τις σημασίες "βλάκας, χοντροκέφαλος", πβ *Parahagi* 1974, 1155, Μπόγκας 1966, 246. Ο Παπασιώπης 1972, 124: Σόπ', ουγγρικής καταγωγής λέξη που σημαίνει μικρό λαγύνη με σουρούκι. Παρωνύμιο.
- Σιόρμπας, ΙΒ 1904. Ο Παπανικολάου 1973, 19 αναφέρει παλιό χωριό με το όνομα Σόρμπα, κοντά στο σημερινό χωριό Αηδόνια της επαρχίας Βοΐου. Πατριδωνυμικό. Στον κώδικα ως τόπος καταγωγής του αναφέρεται η Σαμαρίνα.
- Σιούλας, Α 1770. *Σούλας* 1777. Το ΕΠ < το Σιούλας συγκεκριμένος τύπος του Τασιούλας κι αυτό < το ΒΑ Αναστάσιος, πβ και Μπουντώνας 1892, 68, Αραβαντινός 1909, 101. Πατρωνυμικό.
- Σιούρδος, Η 1901. Το ΕΠ < το ΚΒ *surdu* "κουφός, βαρύνους", πβ και Μπουντώνας 1892, 102 "σιούρδος, ευήθης". Παρωνύμιο. Σήμερα το προσδιοριστικό σιούρδος χρησιμοποιείται σε μεγάλη έκταση τόσο από τους ίδιους τους Κοζανίτες στις μεταξύ τους συζητήσεις με την έννοια "χαζός", τόσο και από τους μη Κοζανίτες ως προσδιοριστικό των Κοζανιτών, πβ και Αλευράς 1979, 14. Μια ενδιαφέρουσα εκδοχή για την προέλευση της προσωνυμίας δίνει ο Παπασιώπης 1972, 94-5.
- Σιούτας, Β 1860. Η λέξη σιούτος, σιούτα είναι γνωστή σ' όλες τις βαλκανικές γλώσσες με τη σημασία "χωρίς κέρατα". Πβ σλαβ. *šut*, αλβ. *shut*, ελλ. σ'ούτος, Γεωργίου 1962, 210, Μπόγκας 1964, 358, Μπόγκας 1966, 62, Παπαϊωάννου 1976, 118, Βλαστός 1931, 288. Ο Μπουντώνας 1892, 93 το αναφέρει ως όνομα βοδιού. Παρωνύμιο.
- Σιούφλας, Α 1807. *Σιούφλιας*. Το ΕΠ πιθανόν είναι παραλλαγή του Σουβλιάς, Σουβλής δεδομένου ότι στα σαρακατσάνικα το σουβλί λέγεται σουφλί, πβ ΕΠ Σουφλιάς = Σουβλιάς. Λιγότερο πιθανό < το ΚΒ *suflu* "φυσώ". Παρωνύμιο. Η οικογένεια Σιούφλα θεωρείται ότι μετανάστευσε από τα Άγραφα, Λιούφης 1924, 43.
- Σιριτζήφ, ΙΒ 1903.
- Σιώζιος, Α 1768. *Σιόζιος Ντέρος* 1859. Το ΕΠ < Σιώζιος, ΥΠΟ του ΒΑ Θεόδωρος, πβ και Αραβαντινός 1909, 101, Κατσάνης 1982, 261. Ο Κυριακίδης 1915, 343 το αποδίδει στην παιδική ομιλία. Πατρωνυμικό.
- Σιώκας, Β 1852. *Σιόκας* 1914. Το ΕΠ < ΚΒ *šioķā*, ΥΠΟ του ΒΑ Θανάσης. Πατρωνυμικό.

- Σκαρδάγκης, Α 1819.
- Σκαρίμπας, Α 1796. *Σκαρίπας 1772, Σκιαρίπας 1775.*
- Σκαρκαλάς, Α 1780. *Σουκαρκαλάς 1791, Σκαρκάλης 1899, Σοκαρκαλάς 1899.* Το ΕΠ < σκαρκάλι, είδος εντόμου, πβ Παπαϊωάννου 1976, 120 + παραγ. κατάλ. -άς. Παρωνύμιο.
- Σκατιάης, Β 1858. *Σκιατιάης 1874.* Το ΕΠ < σκατό, κόπρανα + παραγ. κατάλ. -ιάης, με τη σημασία άνθρωπος κακός, τιποτένιος, πβ και ΕΠ *Μπόκας*. Παρωνύμιο.
- Σκέτας, Α 1832. Το ΕΠ < σκέτος < το ιταλ. schietto. Παρωνύμιο.
- Σκιότρας, Α 1812.
- Σκόδρα ή Περπέσα, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Σκόδρα της Αλβανίας, πβ Σπανός 1972, 125. Βλ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Σκόζος, Α 1760. *Σκούζος 1773.* Το ΕΠ ίσως έχει σχέση με το ΕΠ Σκουζές, το οποίο ο Τριανταφυλλίδης 1982, 78 παράγει από το αλβ. shkozë "είδος άκαρπου δέντρου, αγριοτσουκνίδα". Παρωνύμιο.
- Σκόρδας, Β 1865. *Σοκόρδας 1903.* Το ΕΠ < σκόρδο + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Σκοτεΐνας, Α 1760. *Σκοτίνας 1815.* Το ΕΠ από το όνομα του χωριού Σκοτίνα του νομού Πιερίας. Βλ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Σκούβρος, Α 1769. Ο Αραβαντινός 1909, 33 αναφέρει για την Ήπειρο: "γκούβρος, έντομον διατρυπών το δέρμα των τράγων", και 52, "κούβρη, σκόληξ του δέρματος των τράγων". Παρωνύμιο.
- Σκούλιος, ΙΘ 1910. *Σκούλης 1915.* "Σκούλος, το ρόπτρον της σφύρας ή του πελέκεως", Μπόγκας 1964, 352 "σκούλη, το αντίθετον του κοπτερού μέρους του ξίφους ή της μαχαίρας", Αραβαντινός 1909, 84. Ο Παπαϊωάννου 1976 121 "σκούλους, το πίσω, το αμβλύ μέρος του τσεκουριού, του σκεπαριού και άλλων τεμνόντων οργάνων". Το ίδιο και Παπανικολάου 1973, 222, Τριανταφυλλίδης 1982, 64. Παρωνύμιο. Στον κώδικα το 1915 "*εκ Σιατίστης*".
- Σκουράφος, Α 1769. Το ΕΠ < ζυωράφος κι αυτό < ζωγράφος. Επαγγελματικό.
- Σκούρος, Α 1774. *Σκούρος Τόλκος 1774.* Το ΕΠ < σκούρος κι αυτό < το λατ. obscurus. Παρωνύμιο.
- Σκουτήλας, Λ 1916. Το ΕΠ πρέπει να σχετιστεί με τη λέξη σκουτέλι, είδος

πιάτου, Βλαστός 1931, 338, πβ και ΚΒ scuteale με την ίδια σημασία, Parahagi 1974, 1073. Ο Κουκουλές 1954-5, 64 αναφέρει βυζαντινό παρωνύμιο "Σκουτέλωψ, ο έχων όμματα ομοιάζοντα προς σκουτέλλιον, μεγάλα επομένως". Παρωνύμιο.

Σκουτιχόρ, ΙΣΤ 1906.

Σκρέτας, Α 1768. Το ΕΠ < την αλβανική κομόπολη Shkreta στην περιοχή της Κρόγιας, πβ Κολλέκα 1983, 28. Πατριδωνυμικό.

Σκρετούλης, Α 1772. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σκρέτας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατριδωνυμικό.

Σκύβρος, Α 1773. Το ΕΠ ίδιο με το ΕΠ *Σκούβρος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.

Σκώταρ, Ζ 1900. *Σκόταρας 1905.* Το ΕΠ ίσως < το αρχ. σλαβ. skotar "ο βοσκός", πβ και Οικονόμου 1991, 270. Επαγγελματικό.

Σμίλιος, Α 1810. *Σμήλιος 1900.* Η οικογένεια Σμίλιου θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.

Σμιξιώτης, ΙΑ 1902. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Σμίξη του νομού Γρεβενών + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.

Σοκέτας, Β 1860.

Σολδάτος, Α 1760. *Σολντάτος, Σουλντάτος 1773.* Το ΕΠ < το ιταλ. soldato "στρατιώτης, μπφ μαχητής". Επαγγελματικό.

Σολόικης, ΙΓ 1905.

Σορτζοάνος, Α 1770. Το ΕΠ < σιόρ κι αυτό < το ιταλ. signiore "κύριος" + Τζοάνος = ΒΑ Ιωάννης, "κυρ - Γιάννης", πβ Τριανταφυλλίδης 1982, 15, Μπούτουρας 1912, 118. Πατρωνυμικό.

Σουλάκης, Α 1766. *Σολάκης 1782.* Το ΕΠ < το τουρκ. solak "αριστερόχειρας" ή sulak "υγρός, δοχείο νερού". Πιθανή και η παραγωγή: Σούλης, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος, + παραγ. κατάλ. -άκης. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.

Σούλιος, Β 1865. Το ΕΠ προέρχεται είτε από το Σούλης με συγκοπή του Αθανασούλης, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982 12 14, 35, είτε από το ΤΟΠ Σούλι. Πατρωνυμικό - πατριδωνυμικό.

Σουφλερίς, ΙΘ 1910. Το ΕΠ < σουβλί, σουφλί, πβ και ΕΠ *Σιούφλας*. Παρωνύμιο.

Σοφία, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < ΒΑ Σοφία. Στον Κώδικα "Οθωμανή από χωριόν Ντεμριτζιλέρ", βλ. και ΕΠ *Παπαδοκοτσόλης*.

Σπανδωνής, Β 1864. Ο Θωμόπουλος 1988, 819 παράγει το ΕΠ από το φράγκικο Srandugino.

- Σπάνινας, Β 1890. Το ΕΠ < Σπάνινα, ΑΝΔ του Σπάνος, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Σπανομίχος, Β 1892. Το ΕΠ < σπανός + Μίχος, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Σπάνος, Ε 1899. Το ΕΠ < σπανός με ανέβασμα του τόνου, πβ αγαθός > ΕΠ Αγάθος. Παρωνύμιο.
- Σπάτας, Α 1790. Σπιάτας 1873. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 78 και η Κολλέκα 1982, 29 το παράγουν από το αλβ. shpate "σπαθί". Προσωπικά πιστεύουμε < το ΚΒ spatā "χτένι" κι αυτό < το λατ. spatha, Parahagi 1974, 1104, πβ και ΕΠ Χτενάς. Επαγγελματικό. Ο Λάμπρου 1896, 166, 178-9 αναφέρει αλβανό φύλαρχο στα μέσα του 14. αι. με το όνομα Γγίνος Μπούας Σπάτας. Ο Λιούφης 1924, 35 αναφέρει ομώνυμο αλβανό ηγεμόνα.
- Σπάχος, ΙΑ 1902. Το ΕΠ < σπαχής, ο δεκατιστής, ο ενοικιαστής των δημοσίων φόρων επί της γεωργικής παραγωγής, πβ και Παπαϊωάννου 1976, 126, Παπανικολάου 1973, 226. Το σπαχής < το τουρκ. sipahi "καβαλάρης". Επαγγελματικό.
- Σπουρτιώτης, Α 1833. Σπορτχιότης 1898. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Σπούρτα, σημ. Καρυδίτσα του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Σπυρίδης, Α 1760. Το ΕΠ < το ΒΑ Σπύρος + παραγ. κατάλ. -ίδης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Σπύρου, Η 1901. Το ΕΠ < το ΒΑ Σπύρος. Πατρωνυμικό.
- Σπυρούλης, Α 1774. Το ΕΠ < το ΕΠ Σπύρος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Στάικος, ΙΒ 1904. Στάικος έλλην Χαλκιδεύς. Το ΕΠ < το ΕΠ Στάιος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Ο Σπανός 1987β, 110 αναφέρει ΒΑ Στάικος στη Θεσσαλία. Πατρωνυμικό.
- Στάιος, Α 1771. Ο Μπούτουρας 1912, 82 το παράγει από το ΒΑ Στέφανος. Ο Ανδριώτης 1950, 198 αναφέρει: "(Στάι>) Στάγια, τα, χωριό της Φθιώτιδας". Πατρωνυμικό.
- Σταμάτης, Β 1855. Το ΕΠ < το ευχετικό ΒΑ Σταμάτης, από την ευχή να σταματήσει η γέννηση κοριτσιών, πβ Συμεωνίδης 1992, 75, Κατσουλέας 1983, 53. Πατρωνυμικό.
- Σταμικόπουλος, Β 1875. Το ΕΠ < το ΕΠ Στάμκος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Στάμκος, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ Στάμος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Ο Κωνσταντίνος Στάμκου υπήρξε πλούσιος μεγάλεμπορος στη Βιέννη, Λιούφης 1924, 284-5.

- Σταμκουβιάς, Α 1774. Το ΕΠ προέρχεται από το Σταμκουβιά που σημαίνει "η γυναίκα ή νύφη του Στάμκου" κατά το σχήμα: ΒΑ + -βιά, βλ. και ΕΠ Γιαννουβιάς. Μητρωνυμικό.
- Στάμονης, Β 1890.
- Στάμος, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < Στάμος, ΥΠΟ των ΒΑ Στέφανος ή Σταμάτης, πβ και Παπασιώτης 1973, 21. Ο Σπανός 1987α, 124 αναφέρει θηλυκό ΒΑ Στάμω στην περιοχή Καρδίτσας - Τρικάλων. Πατρωνυμικό.
- Σταμούλης, Α 1759. Το ΕΠ < το ΕΠ Στάμος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Στανκοβιάς, Α 1766. Το ΕΠ προέρχεται από το Στανκουβιά που σημαίνει "η γυναίκα ή νύφη του Στάνκου" κατά το σχήμα: ΒΑ + -βιά, βλ. και ΕΠ Γιαννουβιάς. Το Στάγκος < το σλαβ. ΒΑ Stanko, ΥΠΟ του Stan < το ρήμα stojati "ίσταμαι", πβ και Οικονόμου 1991, 351. Μητρωνυμικό.
- Στάνος, ΙΘ 1909. Το ΕΠ < το σλαβ. ΒΑ Stan < το ρήμα stojati "ίσταμαι", πβ και Οικονόμου 1991, 351. Πατρωνυμικό.
- Σταφίδας, Α 1782. Το ΕΠ < σταφίδα + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Στάχινας, Β 1859. Στάχαινας 1898. Το ΕΠ < Στάχαινα, ΑΝΔ του Στάχος, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Στάχος, Α 1771.
- Στεγνάς, Α 1849. Το ΕΠ < στέγνα, έλλειψη υγρασίας + παραγ. κατάλ. -άς. Παρωνύμιο.
- Στεγνούλης, Α 1769. Στηγνούλης 1781. Το ΕΠ < το ΕΠ Στεγνάς, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Στεπάνινας, Α 1776. Το ΕΠ < Στεπάνινα, ΑΝΔ του σλαβ. ΒΑ Stepan = Στέφανος. Μητρωνυμικό.
- Στεργίου, ΚΔ 1913. Το ΕΠ < το ευχετικό ΒΑ Στέργιος "να στεριώσει", πβ Μπούτουρας 1912, 170, Κατσουλέας 1983, 54. Ο Κυριακίδης 1915, 338-40 αναλύει τη σχέση Στέλιος < Στυλιανός και Στέργιος < Αστέριος. Πατρωνυμικό.
- Στέφαννας, Α 1762. Το ΕΠ < Στέφαινα, ΑΝΔ του Στέφος, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Στεφανής, Α 1760. Το ΕΠ από το ΒΑ Στέφανος + χαϊδευτική παραγ. κατάλ. -ής, πβ Γιώργος - Γιωργής, Θόδωρος - Θωδωρής. Πατρωνυμικό.
- Στεφάνου, Β 1866. Το ΕΠ < το ΒΑ Στέφανος. Πατρωνυμικό.
- Στεφανούλης, Α 1785. Το ΕΠ < το ΕΠ Στεφανής ή Στεφάνου, ό.βλ., + παραγ.

- κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Στέφος, Α 1760. Το ΕΠ < Στέφος, ΥΠΟ του ΒΑ Στέφανος, ΥΠΟ, πβ Μπου-
ντώνας 1892, 69, Κατσουλέας 1983, 54. Πατρωνυμικό.
- Στεφούλης, Α 1812. Το ΕΠ < το ΕΠ Στέφος, ό.βλ. + παραγ. κατάλ. -ούλης,
ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Στύλος, Α 1765. Στύλος 1793. Ο Μπούτουρας 1912, 170 παράγει το Στύλος
από το ΒΑ Στυλιανός, ΥΠΟ. Ο Σπανός 1988α, 521 αναφέρει ΒΑ Στύλος
στη Λάρισα. Πατρωνυμικό.
- Στίνης, Α 1760. Στήνος 1781, Στίνου, Καλινδέρης 1958, 37. Το ΕΠ < το γαλλ.
ΒΑ Estienne, Etienne = Στέφανος, πβ Μπούτουρας 1912, 118, Τρι-αντα-
φυλλίδης 1982, 15. Κατά τον Λιούφι 1924, 77 < το ΒΑ Αυγουστίνος.
Πατρωνυμικό.
- Στινούλης, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ Στίνης, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης,
ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Ο Ιωάννης Στίνου (Αυγουστίνου) ή Στινούλης διε-
τέλεσε κατά τον Λιούφι 1924, 77, 291 προεστός της Κοζάνης μετά τον
παραγκωνισμό του *Κοντορούση*, ό.βλ.
- Στιούκας, Α 1788. Το ΕΠ < το σλαβ. shtuka "είδος ψαριού, ίσοξ, λούτσος",
Βουλγαροελληνικό Λεξικό 1960, 1964. Παρωνύμιο.
- Στογιάνος, Α 1760. Στοϊάνος 1786, Ρούσης στοϊάννου, Καλινδέρης 1958, 69,
Στογιάννης - ος 1866. Το ΕΠ < το σλαβ. ΒΑ Stojan < το ρήμα stoja "στέ-
κομαι". Πατρωνυμικό.
- Στόκος, Α 1759. Το ΕΠ < το ΕΠ Στόιος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ.
Πατρωνυμικό.
- Στόνας, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < Στόνα, ΑΝΔ του Στόιος ή του Στογιάνος, ό.βλ.
Μητρωνυμικό.
- Στόιος, Α 1771. Το ΕΠ < το σλαβ. ΒΑ Στόιος κι αυτό < το σλαβ. stoja "στέκο-
μαι", πβ και Κατσουλέας 1983, 71. Ο Σπανός 1987β, 110 αναφέρει ΒΑ
Στόιος στη Θεσσαλία. Πατρωνυμικό.
- Στόιτζος, Α 1851. Το ΕΠ < το ΕΠ Στόιος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -τσος < τη
σλαβ. παραγ. κατάλ. -ζε, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Στομπούλης, Α 1777. Στομπούλης 1780. Το ΕΠ < το ΕΠ Στούμπος, ό.βλ., +
παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Χαρακτηριστική είναι στην περίπτωση αυτή
η αντικώφωση: Στομπούλης αντί Στομπούλης. Παρωνύμιο.
- Στούμπαινας, Α 1760. Το ΕΠ < Στούμπαινα, ΑΝΔ του Στούμπος, ό.βλ. Μη-
τρωνυμικό.

- Στούμπος, Α 1766. Στούμπος Θεσσαλονικέας 1889, Στούμπος Ξελοφόρος
1782. Το ΕΠ < στούμπος κι αυτό < το σλαβ. stopra "κόπανος", μτφ ο κο-
ντόσωμος, που μοιάζει με στούμπο, με το βαρύδιο του κανταριού, πβ
Ανδριώτης 1971, 343. Παρωνύμιο.
- Στούπης, ΚΓ 1913. Ο Οικονόμου 1991, 382 παράγει το ΕΠ Στούπης από το
αλβ. shtupë-a "το στουπί, το πάμα" < το λατ. stupra κι αυτό < το ελλ. στύ-
πη. Προσωπικά θεωρούμε πιο πιθανή την προέλευσή του από το ΚΒ stup
"κυψέλη" < το λατ. stupus, Parahagi 1974 1127, πβ και ΕΠ Κουβελάς,
Κουβέλης, Τριανταφυλλίδης 1982, 40. Επαγγελματικό. Στον κώδικα α-
ναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η "Λευκάς".
- Στουρνάρας, Α 1823. Το ΕΠ < στουρνάρι + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Στραβογιώργης, Β 1873. Το ΕΠ < το ΕΠ Στραβός, ό.βλ., + ΒΑ Γιώργης. Πα-
ρωνύμιο.
- Στραβός, Α 1819. Το ΕΠ < στραβός < το ρήμα στρέφω. Το παρωνύμιο συνηθι-
σμένο και στους Βυζαντινούς, Κουκουλές 1954-5, 70. Παρωνύμιο.
- Στραβόστομος, Α 1835. Το ΕΠ < στραβός + στόμα. Παρωνύμιο.
- Στραβουλέμης, Α 1802. Το ΕΠ < στραβός + λαϊμός. Παρωνύμιο.
- Στρογγύλης, Α 1770. Το ΕΠ < στρογγυλός κατά το σκάνταλος - Σκαντάλης,
γαλανός - Γαλάνης. Στην Ήπειρο "στρογγύλια, οι στρογγύλοι μονόλιθοι, δι-
ων κατασκευάζεται η στήλη: οι σπόνδυλοι αυτής", Αραβαντινός 1909, 87.
Παρωνύμιο.
- Στυγνός, Α 1772. Στεγνός 1775. Το ΕΠ < στεγνός. Η γραφή Στυγνός δείχνει
μια προσπάθεια εξαρχαϊσμού του ΕΠ και συσχετισμού του με το ΑΕ στυ-
γνός. Παρωνύμιο.
- Στύλας, ΣΤ 1899. Στήλας 1902. Το ίδιο με το ΕΠ Στύλος, ό.βλ. Πατρωνυμικό.
Στον κώδικα αναφέρεται: "από Σαμαρίνα".
- Συλλόπουλος, ΚΓ 1913. Ο Δημ. Συλόπουλος ήταν δικηγόρος, Παπακωνστα-
ντίνου 1992, 369.
- Συμπουζής, Β 1859.
- Σύραινας, ΙΑ 1902. Σήρινας 1904. Το ΕΠ < Σύραινα, ΑΝΔ του Σύρος, ό.βλ.
Μητρωνυμικό.
- Σύρος, Α 1770. Σύρος 1862. Ο Σπανός 1982, 61, 62 αναφέρει ΒΑ Σύρος και
Σύρω στον Τίρναβο και στον κώδικα της Ολυμπιώτισσας στην Ελασσόνα.
Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό.
- Σύρπος, Β 1855. Σήρπης 1858, Σίρπης 1864, Σίρμπος 1911. Το ΕΠ < το σλαβ.

- sîrb "Σέρβος". Ο Οικονόμου 1988, 398 παράγει το ΕΠ Σίρμπος < το ΚΒ sîrbu "ο ευγενής", Parahagi 1974, 1095. Εθνικό.
- Σφιλιτζινός, Α 1772. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Σφιλιτζι, σημ. Χρώμιο νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ινός. Πατριδωνυμικό.
- Σχιάρας, Β 1883.
- Σχοινιάς, ΛΑ 1916. Το ΕΠ < σχοινί + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό.
- Σωτήρ, Β 1857. Το ΕΠ < σωτήρ ή ΒΑ Σωτήρης. Το ΕΠ αποτελεί λόγιο σχηματισμό. Πατρωνυμικό. Ίσως είναι ο Σωτήριος ιερέας που αναφέρει ο Λιούφης 1924, 50.
- Σωτηριάδης, Η 1900. Το ΕΠ < το ΕΠ *Σωτήρ*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ιάδης. Πατρωνυμικό.
- Ταγαράς, Α 1787. *Ταγάρας* 1841. Το ΕΠ < ταγάρι + παραγ. κατάλ. -άς, μέτρο χωρητικότητας 20 οκάδων, πβ και Αραβαντινός 1909, 89. Επαγγελματικό.
- Τάκας, Α 1790. *Τιάκος* 1859, *Τιάκας* 1873. Το ΕΠ < Τάκας, ΥΠΟ των ΒΑ Δημήτριος, Κώστας, Πέτρος, Παπασιώπης 1972, 89. Ο Αραβαντινός 1909, 101, παραδίδει ΥΠΟ Τάκος < ΒΑ Παναγιώτης. Ο Μπόγκας 1964, 444 "Τάκ'ς < Χρήστος, Χριστόδουλος, Δημήτριος". Ο Παπασιώπης 1972, 18 "Τάκης < Παναϊώτ'ς ή Κουσαντούλτς". Πβ και Κυριακίδης 1915, 342. Πατρωνυμικό.
- Τάκης, Β 1894. Το ΕΠ ίδιο με το ΕΠ *Τάκας*, ό.βλ., πβ Παπασιώπης 1972, 89. Πατρωνυμικό.
- Τακιατζής, Α 1759. *Τακετζής* 1820, *Ταϊκατζής* 1781. Το ΕΠ < το τουρκ. takke, takiye "σκούφος" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ci, πβ και ΕΠ Σκουφάς, βλ. και Καλινδέρης 1958, 19. Επαγγελματικό. Οι Τακιατζήδες, μέλη αρχοντικής Κοζανίτικης οικογένειας, διέπρεψαν ως έμποροι στη Βουδαπέστη και βοήθησαν με πολλούς τρόπους στην ανάπτυξη της Κοζάνης, βλ. Γουναρόπουλος 1872, 491, 562, Λιούφης 1924, 302-3, 319-320, Παπαϊωάννου 1991, 110, Παπακωνσταντίνου 1992, 55.
- Ταλαμάγκας, Λ 1915. Στον κώδικα αναφέρεται "*εκ Παλαιοχωρίου της Παρνασσίδος*".
- Τάλιας, Α 1772. Το ΕΠ < το ΚΒ talî "κόβω", κόφτης. Επαγγελματικό.
- Ταλιδώρος, Α 1760. Το ΕΠ < το ιταλ. taglia d' oro "χρυσόχορος". Πβ ακόμη "ταγιαδόροι, οι ξυλογλύπτες", Μπόγκας 1964, 380 και "ταγιαδόρος, αυτός που κάνει τέμπλα", Βλαστός 1931, 322. Επαγγελματικό.
- Τάμπας, Α 1792.

- Ταμπούρης, Β 1896. *Ταμπούρης Γύπτος* 1861. Το ΕΠ < το τουρκ. tambur, μουσικό όργανο. Επαγγελματικό.
- Τανής, Α 1824. Το ΕΠ < ΚΒ Τανή, ΥΠΟ του ΒΑ Σουλτάνα. Ο Μπούτουρας 1912, 57 το σχετίζει με το ΒΑ Αναστασία. Ο Βογιατζόγλου 1992, 162 παράγει το ΕΠ Τάνης < το τουρκ. "μάρτυρας". Ο Τομπαΐδης 1990, 160 παράγει το ΕΠ Τανές, Τανίδης από το τουρκ. tane "κόκκος". Μητρωνυμικό.
- Ταξαλδάρης, Α 1796. Το ΕΠ < το τουρκ. tahsildar "φοροεισπράκτορας", πβ και Παπανικολάου 1973, 238, Παπαϊωάννου 1976, 134, ταξιντάρ'ς, Parahagi 1974, 1168 taxidar και taxildar. Επαγγελματικό.
- Ταρτάρας, Α 1831. Το ΕΠ πρέπει να σχετιστεί με τη λέξη Τάρταρος και Τάρταρα. Πβ ακόμη στα ΚΒ tartar "άνθρωπος ανόητος", Parahagi 1974, 1166. Παρωνύμιο.
- Τασιάνας, Β 1866. Το ΕΠ < Τασιάνα, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστασία, πβ και Αραβαντινός 1909, 101, Αλευράς 1979, 35. Μητρωνυμικό.
- Τασίκας, Ζ 1900. Το ΕΠ < Τασίκα < Τασία, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστασία, + παραγ. καταλ. -ίκα. Μητρωνυμικό.
- Τάσιος, Β 1870. *Τάσης* 1878. Το ΕΠ < Τάσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστάσιος, πβ και Μπουντώνας 1892, 68, Αραβαντινός 1909, 101. Πατρωνυμικό.
- Τάσκος, Α 1759. Το ΕΠ < Τάσκος < το ΕΠ *Τάσιος*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ, πβ και Κατσάνης 1990, 54 Tască. Πατρωνυμικό.
- Τάτζης, Β 1856. Το ΕΠ < Τάτσης, Τάτσιος, ΥΠΟ των ΒΑ Αναστάσιος ή Δημήτριος, πβ και Οικονόμου 1991, 717, Αραβαντινός 1909, 101, Κατσάνης 1979, 176, Κατσάνης 1982, 259, Παπασιώπης 1972, 89. Πατρωνυμικό.
- Τάτσιος, Β 1875. Το ΕΠ < Τάτσιος, βλ. ΕΠ *Τάτζης*, πβ και Παπασιώπης 1972, 89, Αραβαντινός 1909, 101, Κατσάνης 1982, 259. Πατρωνυμικό.
- Τέγος, Β 1892. Το ΕΠ < Τέγος, ΥΠΟ του ΒΑ Στέργιος, πβ και Αραβαντινός 1909, 101, Κατσάνης 1990, 57 Τεγă. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα: "*εκ Κορυτσάς*".
- Τενεκετζής, Α 1847. Το ΕΠ < το τουρκ. teneke "τενεκές" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -ci. Επαγγελματικό.
- Τενταβόρας, Κ 1911.
- Τερζής, Ε 1899. Το ΕΠ < το τουρκ. terzi "ράφτης", πβ και Παπανικολάου 1973, 243. Επαγγελματικό. Ο Κωνσταντίνος Τερζής διετέλεσε δήμαρχος της Βουδαπέστης, Λιούφης 1924, 344.
- Τερπάνης, Α 1840. *Τερπίνης* 1892, *Τυρπάνης*, Παπακωνσταντίνου 1992, 150.

- Το ΕΠ < το σλαβ. *tjrpem* "υπομονετικός", βλ και ΕΠ *Τέρπος*. Παρωνύμιο.
- Τέρπος*, Β 1892. Το ΕΠ μάλλον από το σλαβ. ρήμα *tjprja* "υπομένο". Παρωνύμιο. Η οικογένεια Τέρπου θεωρείται ότι κατάγεται από το Φραγκότσι (σημ. Ερμακιά), Καλινδέρης 1958, 16-7. Οι Αστ. Ι. Τέρπου (1920-1922, 1925-28 και 1934-39) και Δημ. Ι. Τέρπου (1946-50) διετέλεσαν δήμαρχοι Κοζάνης, Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Τέφας*, Η 1901. Το ΕΠ < το τουρκ. *tef* "ντέφι". Επαγγελματικό - παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σιάτσιστα.
- Τζάκας*, Α 1793. *Τζιάκας* 1804, *Ζάκας* 1896, *Ντζάκας* 1898, *Ζάκκας* 1906. Το ΕΠ < το ΚΒ *Tsacä*, ΥΠΟ του ΒΑ Χρίστος, βλ. Κατσάνης 1990, 57. Ο Ανδριώτης 1975, 397 το σχετίζει με την προστακτική του ρήματος *τσακώνω*. Πατρωνυμικό.
- Τζακούρας*, Α 1773. *Τζιακίρας* 1806. Το ΕΠ < το τουρκ. *zakir* "γαλανομάτης", πβ και ΚΒ *tšeaçir* "τσακίρικος, αλλήθωρος", *Parahagi* 1974, 429. Παρωνύμιο.
- Τζάλιας*, Α 1853. *Ντζάλιας* 1857, *Ζάλιας* 1891. Το ΕΠ < το ΚΒ *džeaľä* "γυναίκα φίλερις, καυγατζού", *Parahagi* 1974, 630. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 91 σχετίζει τα ΕΠ *Τζάλας* και *Τζαλόπουλος* με το τσιγγάνικο *džava* "πηγαίνω, φεύγω". Παρωνύμιο - μητρωνυμικό
- Τζαμπαλούλης*, Α 1798. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιαμπαλής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Τζαμπούρης*, Β 1860. *Τσαμπούρης* 1893. Το ΕΠ < τσάμπουρο, αυτό που μένει από ένα τσαμπί σταφύλια όταν βγάλουμε τις ρώγες. Η λέξη τσάμπουρο < τσαμπί κι αυτό < το όψιμο μεσν. τσαμπί < το βενετικό *zambin*, ΥΠΟ του ιταλ. *zampa*, βλ. Ανδριώτης 1971, 382. Παρωνύμιο.
- Τζαμτζής*, Α 1801. *Τζιαμτζής* 1828. Το ΕΠ < το τουρκ. *camci* "αυτός που τοποθετεί τζάμια, γυαλοπώλης". Επαγγελματικό.
- Τζανάκας*, Α 1818. *Τζιανάκας* 1827. Το ΕΠ < τσανάκι, πήλινο πιάτο, μτφ παλιάνθρωπος, ευτελής ακόλουθος < το τουρκ. *çanak* "πιάτο πήλινο", πβ και Κατσουλέας 1983, 65. Επαγγελματικό - παρωνύμιο.
- Τζάνης*, Α 1788. *Τζιανής* 1892. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 15 παράγει το ΕΠ *Τζάνης* από το βενετικό *Zuane* = Γιάννης, ο Μπούτουρας 1912, 119 από το *Jean*. Πατρωνυμικό.
- Τζανίκας*, Α 1821. *Τζανήκας* 1782. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζάνης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίκας, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Τζάντζινας*, Α 1770. *Τζέντζινας* 1778, *Τζάτζινας* 1910, *Νζάντζινας* 1912. Το

- ΕΠ < *Τζάντζινα*, ΑΝΔ του *Τζάντζος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Τζάντζος*, Α 1798. Το ΕΠ < το ΚΒ *dzandžä* "θυμός, ιδιοτροπία", *Parahagi* 1974, 520. Πβ και Αραβαντινός 1909, 40 "ζάντσα, ιδιοτροπία: 'έβγαλε πολλές ζάντσεσ'", Μπόγκας 1964, 127 "ζάντσα, ιδιοτροπία, το 'βίτσιο' του κάθε ζώου", Παπανικολάου 1973, 89 "ζάντζα, κακή συνήθεια, απειθαρχία, ανυπακοή". Παρωνύμιο.
- Τζαντζούλης*, Α 1798. *Τζεντζούλης* 1782. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζάντζος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Τζαραμπάρας*, ΚΕ 1914. Στον κώδικα αναφέρονται ως τόπος καταγωγής του τα Σέρβια.
- Τζάρας*, Α 1820. *Ντζάρας* 1852, *Νζάρας* 1912. Το ΕΠ < το ΚΒ *dzäru* "τυρόγαλο", *Parahagi* 1974, 521. Παρωνύμιο.
- Τζαρτζώνης*, Α 1786. *Τζηρτζήωνης* 1797, *Τζιαρτζιόνης* 1788, *Τζιρτζιόνης* 1866, *Τσιρτσόνης* 1913.
- Τζατζάκης*, Β 1879. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιάτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Τζατζάλης*, Α 1834. *Τζατζαλής* 1839, *Ντζατζαλής* 1889.
- Τζατζάνης*, Α 1782. *Τσατσάνης* 1876.
- Τζατζούκας*, Α 1836. *Ντζατζούκας* 1880. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιάτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούκας, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Τζεγαρίδας*, Α 1837. *Τσηγαρίδας* 1902, *Τσεγαρίδας* 1904. Το ΕΠ < τσιγαρίδα + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Τζέλιος*, Α 1835. *Τσέλιος* 1891. Ο Αραβαντινός 1909, 101 παραδίδει *Τσιέλιος*, ΥΠΟ του τουρκ. ΒΑ *Τζελήλ*. Ο Μπόγκας 1966, 67 "Τσιέλιος, ο φουστανελοφόρος, το σκιάχτρο των σπαρτών". Ο Καλαντζάκος 1994, 10 ΚΒ *Τσέλιος* < το ΒΑ *Στέργιος*. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Τζεμπέρης*, Α 1795. *Τσιμπέρης* 1897, *Τζιουμπέρης* 1857. Το ΕΠ < το τουρκ. *çember* "κεφαλόδεσμος". Επαγγελματικό.
- Τζενγκελάτος*, Α 1774. Το ΕΠ < το τουρκ. *çengel* "άγκιστρο, γάντζος μεταλλικός" + παραγ. κατάλ. -άτος. Παρωνύμιο.
- Τζήγιας*, Α 1830. *Τζήγας* 1852, *Τσίγας* 1892, *Ντζήγας* 1898, *Τζήγας* 1899, *Τσίγιας* 1903. Ο Κατσάνης 1979, 176 αναφέρει *Τσία*, ΥΠΟ του ΒΑ *Ασπασία*. Μητρωνυμικό.
- Τζήκας*, Α 1817. *Ντζήκας* 1870. Το ΕΠ < το ΒΑ *Ζήσης*, ΥΠΟ, πβ και Μπούτουρας 1912, 167, Γεωργίου 1962, 355, Παπασιωύπη 1972, 89, Κατσουλέ-

- ας 1983, 53. Πατρωνυμικό.
- Τζηκουλιάνος, Α 1840.
- Τζηματζούλης, Α 1809.
- Τζημινάκης, Α 1797. *Τζημινάκος* 1795, *Τσιμινάκης*, *Τσιμινάκης* 1876, *Τζιμαινάκης* 1880. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζήμινας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Μητρωνυμικό. Ο Νάνος (Ιωάννης) Τσιμινάκης, γιατρός και δημογέροντας της πόλης, έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στην επανάσταση του 1878. Ο Γεώργιος Τσιμινάκης διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης κατά την τουρκοκρατία. Ο Νικ. Τσιμινάκης δήμαρχος το 1920 και 1922-25, Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Τζήμινας, Α 1833. *Τζήμινας* 1830, *Τζήμιννας* 1866, *Ντζήμινας* 1874. Το ΕΠ < Τζήμινας, ΑΝΔ του *Τζήμος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Τζήμικας, Α 1789. *Τζήμικας* 1899, *Τσήμικας* 1907, *Νζήμικας* 1913. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζήμος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κας, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Τζήμικα θεωρείται ότι κατάγεται από την περιοχή Σισανίου, Καλινδέρης 1958, 16.
- Τζήμος, Α 1815. *Ντζήμος* 1883. Το ΕΠ < τα ΒΑ Ευθύμιος ή Δημήτριος, ΥΠΟ, πβ και Μπουντώνας 1892, 68, Γεωργίου 1962, 360, Κατσάνης 1979, 177, Κατσάνης 1982, 260. Πατρωνυμικό.
- Τζημουλάς, Α 1890. *Τζημουλάς* 1796, *Τζιμουλάς* 1855. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζήμος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ουλάς, κατά το σχήμα: Δήμος > Δημουλάς, πβ το δημοτικό τραγούδι "Της Δέσπως": "στου Δημουλά τον πύργο". Πατρωνυμικό. Κατά πληροφορία του Λιούφη 1924, 36 είναι ένα άλλο όνομα της οικογένειας *Μπασιασίμου*, ό.βλ.
- Τζήντζηρας, Α 1839. *Τσίντζιρας* 1875, *Τσίντζερ* 1898, *Τζίντζιρας* 1900, *Τσιτσιρ* 1903, *Τσίντσιλας* 1906 (από Βελβεντό). Το Τζίτζιρος αναφέρεται ως βυζαντινό παρωνύμιο σχετιζόμενο με τον τζίτζικα, πβ Κουκουλές 1954-5, 83. Πβ και Αραβαντινός 1909, 92 "τοιντσιριάζω, τρεμουλιάζω εκ του ψύχους", στα κοζανίτικα τσιουτσιουριάζω. Ο Παπαϊωάννου 1976, 143 "τσιντζιλίζου, κάνω μεταλλικό ήχο, κουδουνίζω". Παρωνύμιο.
- Τζηπότης, Α 1793. *Τζιπότης* 1854, *Τσιπότης* 1901.
- Τζήτζαρης, ΙΓ 1905. Το ΕΠ ίσως σχετίζεται με τη λέξη τσίτσα, ξύλινο δοχείο που βάζουμε κρασί, τσότρα· είδος κοφινιού. Τσιτσάς, αυτός που κάνει τσίτσες, + παραγ. κατάλ. -αρης. Επαγγελματικό.
- Τζητσιούρης, Β 1889. *Τζιουτζιούρης* 1898. Το ΕΠ ίσως από τη λέξη τσιτσιούργια που στο τοπικό ιδίωμα σημαίνει ρίγος, πβ Παπασιώπης 1972, 21,

90. Στην Ήπειρο "τσιούτσιουρας, ο σωρός", Μπόγκας 1966, 253. Ο Στεργιόπουλος 1938, 186 αναφέρει Τσιούτσιουρας. Πβ και τις ΚΒ λέξεις *tsutsuru* "λοβός του αυτιού, σκουλαρίκι" και *tšutšurux* "ψιθυρίζω" Parahagi 1974, 1227, 447. Παρωνύμιο.
- Τζιαβέλας, Α 1848.
- Τζιάγκαλης, Α 1828.
- Τζιάγκας, Γ 1898.
- Τζιαλός - ούς, Α 1773. *Τζιαλούζης* 1815, *Τζαλός* 1818, *Τζιαλιός* 1839, *Τσιαλός* 1913. Το ΕΠ από το τουρκ. *çalıs* < το ρήμα *çal* "μάχομαι, πολεμώ". Παρωνύμιο.
- Τζιαμπαλής, Α 1779. *Τσιαμπαλής* 1892. Το ΕΠ < το τουρκ. *cambaz* "πανούργος, ζωέμπορος" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Τζιάμπας, Β 1854. *Τζιάμπας Γύπτος* 1869. Το ΕΠ < το τουρκ. *caba* "δωρεάν". Παρωνύμιο.
- Τζιάνας, Β 1855. Ο Μπουντώνας 1892, 69 Τζιάνας = Ιωάννης. Ο Οικονόμου 1991, 288 το παράγει από το: της Άννας (ενν. ο γιος). Πατρωνυμικό.
- Τζιαντάκης, Α 1839. Το ΕΠ < Τσιάντας + παραγ. κατάλ. -άκης κι αυτό < το ΒΑ Αλεξάνδρα, Αραβαντινός 1909, 101, Μπόγκας 1964, 450, Παπασιώπης 1972, 19, 89, Κατσάνης 1979, 176, Κατσάνης 1982, 259. Ο Σταμνόπουλος 1917, 427 θεωρεί ότι υπάρχει και ξενική επίδραση αναφέροντας τα κυριώνυμα Τσάνο και Τσάνκο από τη Λιούμιτσα, βλαχοχώρι στα Μογλενά. Μητρωνυμικό.
- Τζιαντούλας, Α 1796. Το ΕΠ < Τσιάντας + παραγ. κατάλ. -ούλας, βλ. και το ΕΠ *Τζιαντάκης*. Μητρωνυμικό.
- Τζιαούσης, Α 1837. Το ΕΠ < το τουρκ. *çavuş* "υπαξιωματικός". Αξίωμα - επαγγελματικό.
- Τζιάρας, Α 1809. *Τσιάρας* 1880. Το ΕΠ < το ΚΒ *tsiarā* "κερί", κηροποιός, πβ και Λαζάρου 1983, 180. Επαγγελματικό.
- Τζιαργιάνης, Β 1887. *Τσαργιάνης* 1899. Το ΕΠ < το ΚΒ *tsal*-Γiani "του Γιάννη (η γυναίκα)". Μητρωνυμικό.
- Τζιαριτζιανιώτης, Α 1837. *Τζιαριτζιανιώτης* 1817. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Τσαρίτσανη του νομού Λάρισας + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Τζιάτζιος, Α 1760. *Νζιάντζιος* 1915. Το ΕΠ < το ΚΒ *džjadžix* "γέροντας" κι αυτό < το αλβ. *khaxha*, Parahagi 1974, 631. Παρωνύμιο.

- Τζιατζούλης, Α 1782. *Τσιατσιούλης* 1876. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιάτζιος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Τζιβάρας, Α 1839. *Τσιουμβάρας* 1880, *Τζιοβάρας* 1888, *Τζιουβάρας* 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. cıvar "γείτονας". Παρωνύμιο.
- Τζιβαρόπουλος, Β 1854. *Ντζιβαρόπουλος* 1855, *Τζιβαρόπλος* 1855. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιβάρας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Παρωνύμιο.
- Τζιβέλης, Α 1760. *Τζηβέλης* 1772. Το ΕΠ < το τουρκ. cıvelek "ζωηρός, παιχνιδιάρης, παλικάρι, ιστορικά οι νέοι που ήταν στην υπηρεσία των γενιτσάρων". Παρωνύμιο.
- Τζιέλος, Α 1777. *Τζέλος* 1807, *Τζελός* 1837. Ο Αραβαντινός 1909, 101 παραδίδει *Τσιέλιος*, ΥΠΟ του τουρκ. ΒΑ *Τζεληλ*. Ο Μπόγκας 1966, 67 "Τσιέλος, ο φουστανελοφόρος, το σκιάχτρο των σπαρτών". Ο Μπούτουρας 1912, 91 "Τζελιός < το ΒΑ Ευάγγελος". Παρωνύμιο.
- Τζίνας, Β 1857. Το ΕΠ < Τζίνα, ΑΝΔ του *Τζήγιας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Τζικούρας, Α 1809. Το ΕΠ < τσεκούρα, μεγάλο τσεκούρι κι αυτό < το λατ. securis, αυτός που πουλά ή κατασκευάζει τσεκούρια. Επαγγελματικό.
- Τζικριτζής, Α 1804. *Τοικριτσής* 1899. Το ΕΠ < το τουρκ. cikrikci "κατασκευαστής τοικρικιών". Επαγγελματικό.
- Τζιμαλάς, Β 1860. Το ΕΠ μάλλον < το τουρκ. cimal, cemil "καμήλα". Παρωνύμιο.
- Τζίντζης, ΙΗ 1908. Το ΕΠ μάλλον < το ΚΒ tsintsi "πέντε", Paphagi 1974, 1221. Παρωνύμιο.
- Τζιντζιλήρης, Α 1796. Το ΕΠ μάλλον πρέπει να σχετιστεί με το "τσίντζυρας, ο τζίτζικας" και "τσίντζιλ - μίντζιλ, είδος παιχνιδιού με τη σκλέντζα", Μπόγκας 1964, 401, πβ και ΚΒ dzindzirı, tsintsirı, Paphagi 1974, 523, 1222. Παρωνύμιο.
- Τζιόκος, Β 1857. Το ΕΠ < τσιόκος, Παπαϊωάννου 1976, 144, ΚΒ tšocı "σφυρί" ή < αλβ. çoku "αστράγαλος, σφυρί", Paphagi 1974, 439 και Παπασιώπης 1973, 37, 108 "ρόπτρον, ξύλινο τσιουκάνι με το οποίο χτυπούσαν οι καλαντάρηδες τις πόρτες". Ο Κατσάνης 1990, 73 αναφέρει ΚΒ υποκοριστικό Tšiocä = ΒΑ Θεόδωρος. Παρωνύμιο.
- Τζιόμος, Α 1786. *Τζόμης* 1852. Το ΕΠ < Τσιόμος, ΥΠΟ του ΒΑ Θωμάς, πβ Κατσάνης 1982, 261. Πατρωνυμικό.
- Τζιομπάνος, Α 1759. *Τζουμπάνος*, *Τζουμπάνος* 1775, *Τζιομπάνος* 1779, *Τσιουμπάνης* 1911, *Τσιμπάνος* 1913. Το ΕΠ < το τουρκ. çoban "βοσκός". Επαγγελματικό.

- Τζιόνης, Β 1860. *Τζιόνης* 1898. Το ΕΠ < τσόνι, τσιόνι, ωδικό πτηνό, "σπίνος", πβ και Βλαστός 1931, 428, Παπαϊωάννου 1976, 144. Πιθανή η σχέση του και με το κυριώνυμο Τσιόνια, ΥΠΟ του Χιονία στην Κοζάνη. Παρωνύμιο - μητρωνυμικό.
- Τζιόπουλιας, Β 1855.
- Τζιόπτζιας, Α 1807. *Τζόπτζας* 1819, *Τσιόπιτσιας* 1873, *Τζιόπτζιας* 1911, *Τζόπιτζας*, Καλινδέρης 1958, 53.
- Τζιορτζιάκης, ΚΒ 1913. *Τζιορτζάκης* 1903. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιόρτζιας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Τζιόρτζιας, Β 1876. Το ΕΠ < Τζιόρτζιας, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος, πβ Μπούτουρας 1912, 119, Κατσάνης 1990, 55 Džordža. Πατρωνυμικό.
- Τζιότας, ΙΣΤ 1907. *Τζιώτας* 1911, *Ζιότας* 1914, *Ζιώτα* 1916. Το ΕΠ < Τζιώτας, ΥΠΟ του ΒΑ Παναγιώτης. Πατρωνυμικό.
- Τζιότζης, Α 1765. *Τζιούτζιος* 1770, *Τζότζης* 1784, *Τζιότζιας* 1873. Το ΕΠ < το ΚΒ Džiodžij, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος. Πατρωνυμικό.
- Τζιούκας, Α 1775. *Τζούκας* 1778, *Τσιούκας* 1881. Η λέξη τσιούκα, "κορυφή", είναι γνωστή ως τοπωνύμιο σε όλο τον ελληνικό χώρο και κυρίως στη Μακεδονία και την Ήπειρο. Καμιά από τις ερμηνείες που προτάθηκαν δεν είναι πειστική. Ο Κατσάνης 1990, 100 την κατατάσσει στις διαβαλκανικές λέξεις που αδυνατούμε να ετυμολογήσουμε. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Paphagi 1974, 445 και Ντίνας 1980, 318 - 319. Παρωνύμιο.
- Τζιούτζιανας, ΚΖ 1915. Το ΕΠ < Τζιούτζιανια, ΑΝΔ του Τζιούτζιας, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος, πβ και Κατσάνης 1990, 63. Μητρωνυμικό.
- Τζιπουλάρης, ΚΒ 1913. *Τσαπιλάρης* 1914, *Τσαπουλάρης* 1916. Το ΕΠ ίσως < το ΚΒ tšupuları "είδος σαύρας", Κατσάνης 1990, 123. Παρωνύμιο.
- Τζιρώνας, Β 1866. *Τσιρώνας* 1890. Το ΕΠ < τσιρόνι, είδος μικρού ψαριού + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Τζιτζιαλέξης, Α 1797. Το ΕΠ < το τουρκ. cici "ωραίος" + ΒΑ Αλέξης, πβ και Κατσάνης 1990, 73. Παρωνύμιο.
- Τζιτζικλής, Α 1847. *Τζιτζεκλής* 1870. Το ΕΠ < çizekli "ανθισμένος, κακοήθης", Κατσάνης 1979, 181. Παρωνύμιο.
- Τζιτζιλίκης, Α 1834. *Τζητζηλίκης* 1866, *Τσιτσιλίκης* 1899, *Τσητσελίκης* 1899, *Τσατσαλίκης* 1901. Το ΕΠ από το ΕΠ *Τσητσελής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίκης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο. Ο Κώστας Τσιτσελίκης ήταν διαπρεπής δικηγόρος και λογοτέχνης, Λιούφης 1924, 152, Παπαϊωάννου 1991, 114.

- Τζιτζιλίκους, Β 1859. Το ΕΠ < Τζιτζιλίκου, ΑΝΔ του *Τζιτζιλίκης*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Τζιτζινάνος, Α 1770. *Τζιτζιγνάνος* 1774. Το ΕΠ < το τουρκ. *cici* "ωραίος" + ΕΠ *Νάνος*, ό.βλ., πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 75. Παρωνύμιο.
- Τζιτζιφός, Α 1765. *Τζιτζιφός* 1770. Το ΕΠ < τζιτζιφο, καρπός της τζιτζιφιάς, γένους φυτών της οικογένειας των ραμνωδών, πβ και Παπαϊωάννου 1976, 143. Παρωνύμιο.
- Τζιφούτης, Α 1760. Το ΕΠ < το τουρκ. *çifit*, ειρωνικά και περιφρονητικά "Εβραίος", μτφ "τσιγκούνης". Παρωνύμιο.
- Τζιφουτούλης, Α 1798. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιφούτης*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. - ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Τζιφτζής, Α 1771. Το ΕΠ < το τουρκ. *çiftçi* "αγρότης". Επαγγελματικό.
- Τζοάνος, Α 1839. Το ΕΠ < Τζοάνος και Τζουάνος κι αυτό < το βενετικό *Zuane* = ΒΑ Ιωάννης, πβ και Τριανταφυλλίδης 1982, 15, Μπούτουρας 1912, 118. Πατρωνυμικό.
- Τζόλλας, Β 1785. *Τζόλιας* 1857, *Τζόλας* 1864, *Τζόλης* 1866, *Τσόλιας* 1898, *Τζιόλας* 1902. Το ΕΠ < Τσιόλης, ΥΠΟ του ΒΑ Απόστολος, πβ και Αραβαντινός 1909, 101. Ο Σπανός 1984, 167 παράγει το επαγγελματικό ΕΠ *Τζόλας* < τζιόλα, ένα είδος τριχιάς. Πατρωνυμικό.
- Τζομπανούλης, Α 1769. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιομπάνος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. - ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Τζόντζας - ος, Α 1796. Το ΕΠ < *Dziodzja*, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος, Κατσάνης 1990, 55. Πατρωνυμικό. Ο Νάνος (Ιωάννης) Τζόντζας, Κοζανίτης αρματολός του Ολύμπου, ανέπτυξε ιδιαίτερη δράση τον καιρό του Αλή πασά και κατά την επανάσταση του 1821, Λιούφης 1924, 314.
- Τζουάνινας, Α 1810. Το ΕΠ < Τζουάνινα, ΑΝΔ του *Τζοάνος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Τζουκάνης, Α 1818. *Τζιοκάνης*, Καλινδέρης 1958, 44. Το ΕΠ από τη λέξη τσουκάνι, τσουκάνια με πολλές σημασίες. Σημαίνει μεγάλο και βαρύ κουρτί, το γλωσσίδι της καμπάνας, πρωτόγονη αλωνιστική μηχανή, βαρύ κουδούνι που κρεμούν στους λαιμούς των κριαριών και των τράγων, πβ και "τσουκάνι, σύνεργο του μαραγκού", Βλαστός 1931, 323. Ακόμη στην ευρύτερη περιοχή τσιουκάνια είναι ένα είδος μικρών ψαριών της λίμνης. Παρωνύμιο.
- Τζούκρας, Α 1813.

- Τζουλάκης, Α 1790. *Τζιουλάκης* 1815, *Τζιολάκης* 1862, *Τσιουλάκης* 1916. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζουλάς*, *Τζούλης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πιθανή η σχέση του και με το τουρκ. *çolak* "μονόχειρας". Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Τζουλάς, Α 1794. *Τζούλης Λιόνας*. Το ΕΠ < το ΚΒ *tşulm* "κολοβός", Παπαγιάννη 1974, 448 ή < το τουρκ. *çul* "μάλλινο επικάλυμμα ζώου, τσούλι, κουρέλι". Ο Μπούτουρας 1912, 88 το σχετίζει με το ΒΑ Απόστολος > Τσόλης. Παρωνύμιο - πατρωνυμικό.
- Τζουμής, Α 1810. *Τσιουμής* 1876, *Τσουμής* 1899, *Τσιουμής* 1915. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 78 παράγει το ΕΠ Τσουμάς < το αλβ. *çume* το οποίο πιθανολογεί ότι σημαίνει υδροδοχείο. Πιθανόν το ΕΠ να σχετίζεται και με την ΚΒ λέξη *çimã* "τούφα μαλλιού". Παρωνύμιο. Οι Αργ. Γ. Τσουμής (1928-1929) και Ι. Τσουμής (1951-55) διετέλεσαν δήμαρχοι Κοζάνης, Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Τζουπλάς, Α 1772. Ο Οικονόμου 1991, 742 αναφέρει ΕΠ Τσουπλάκης < τουρκ. *çiplak* "γυμνός, φαλακρός". Παρωνύμιο.
- Τζούρας, Α 1796. Το ΕΠ < τσούρα που στην περιοχή είναι ένα από τα ονόματα για το ανδρικό γεννητικό μόριο, πβ και Αραβαντινός 1909, 93 "τσούρος και τσουτσορος, ανήρ σφριγών". Ο Μπόγκας 1966, 70 "τσούρα, μεγάλη φωτιά". Ο Καλαντζάκος 1994, 52 Τζούρας < το τουρκ. *cura* "ξεφτέρι, κερκινέζι". Παρωνύμιο.
- Τζούτζος, Β 1869. *Τσούτσος* 1847. Ο Κατσάνης 1979, 177 αναφέρει ΥΠΟ Τζούτζος < το ΒΑ Χριστόδουλος. Ο Αλευράς 1979, 68 "τσιουτσιους, μάλλον (;) θείος με θηλυκό τσιτσίκου". Στην Κοζάνη υπάρχει και η λέξη "τσουσα" που σημαίνει μικρό δοχείο για ρακί, Παπασιώπης 1972, 162. Ο Οικονόμου 1991, 661 σχετίζει το ΕΠ Τσιουτίος με την ΚΒ λέξη *tşutşim* "πόδι", πβ και Παπαγιάννη 1974, 445. Ο Τριανταφυλλίδης παράγει το ΕΠ από τη λέξη τσουτσο που στη Ζαγορά σημαίνει "μικρός". Στην περιοχή λέξη πιθανόν συγγενική με την παραπάνω μπορεί να θεωρηθεί η λέξη τσιουτσιανός με την ίδια σημασία. Ο Κατσάνης 1990, 57 *Tsutsã* < το ΒΑ Χρυσή. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Τζουτζουλιάνος, Α 1772. Το ΕΠ < τσουτσοιλιάνος, ωδικό πτηνό, κορυδαλλός ο λοφιοφόρος, πβ και Αλευράς 1979, 64 τσουρτσοιλιάνους. Παρωνύμιο.
- Τζούφατος, Α 1842. Ο Οικονόμου 1991, 444 παράγει το ΕΠ Τζούφας από την ηπειρωτική λέξη τζούφα "η τούφα, η κορυφή του καλαμποκιού". Παρωνύμιο.

- Τζούφους - ος, Α 1776. Το ΕΠ < τζούφος, το χοντρό μέρος του πράσου κοινά στη ρίζα, το πιο νόστιμο και θρεπτικό μέρος του, Παπαϊωάννου 1976, 136. Πβ όμως και τζίφος, αστοχία, χαμένος κόπος, αποτυχία. Ακόμη τζούφος, κώλος. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Παρωνύμιο.
- Τζώκας, Γ 1905. Ο Οικονόμου 1991, 717, παράγει το ΕΠ Τζώκας, Τζόκης < το αλβ. xhokë-a "γούνινο ανδρικό ή γυναικείο παλτό", πβ και KB džicos, džicosă, Parahagi 1974, 633. Παρωνύμιο.
- Τζώλιας, Β 1888. Τσώλιας 1901. Το ΕΠ < Τσιόλης, ΥΠΟ του ΒΑ Αποστόλης. Ο Μπόγκας 1964, 405 "Τσιόλ'ς, ο Χριστόδουλος", πβ και Αραβαντινός 1909, 101. Πατρωνυμικό.
- Τζώρας, Α 1821. Τζιώρας 1856, Τσιώρας 1874, Τσιώρας 1890. Η οικογένεια Τσιώρα θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36.
- Τήλιας, Α 1778. Το ΕΠ ίσως έχει σχέση με το σλαβ. til, tilje "σβέρκο, ράχη". Παρωνύμιο.
- Τιάκανας, Β 1857. Τάκανας 1886, Τιάκανος, Παπακωνσταντίνου 1992, 272. Το ΕΠ < Τάκανα ή Τιάκανα, ΑΝΔ του Τάκας, Τιάκας, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Τιάλιος, Α 1851. Τιάλιους 1857, Ντιάλιους 1899. Ο Γεώργιος Τιάλιος, δάσκαλος για πολλά χρόνια της ελληνικής κοινότητας της Βουδαπέστης, έγραψε πολλές πραγματείες και υπήρξε ανταποκριτής της εφημερίδας "Ακρόπολις", Ζαβίρα 1972, νε'. Ο Ιωάννης Τιάλιος πήρε μέρος στον αγώνα της Εθνεγερσίας και διετέλεσε για κάποιο διάστημα στην υπηρεσία του κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια, Λιούφης 1924, 315, 329-30, Παπαϊωάννου 1991, 111.
- Τιάνας, Β 1874. Το ΕΠ < Τάνα, ΥΠΟ του ΒΑ Σουλτάνα. Για την ανάπτυξη της διφθόγγου -ιά- βλ. 1.3.2.4.5. Μητρωνυμικό.
- Τιότιας, Α 1849.
- Τιούτος, Α 1792. Τηούτιος 1796.
- Τιτέλης, Β 1857. Τιτέλς Χριστοδούλου 1854. Το ΕΠ < Τίτος + παραγ. κατάλ. -έλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Τιτσιάς, Ι 1901.
- Τόλαινας, ΙΣΤ 1907. Το ΕΠ < Τόλαινα, ΑΝΔ του Τόλιος, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Τολιόπουλος, Α 1770. Το ΕΠ < το ΕΠ Τόλιος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.

- Τόλιος, Α 1760. Τόλης 1819, Τιόλης 1822, Τιώλης 1839. Το ΕΠ < Τόλης, Τόλιος, ΥΠΟ του ΒΑ Αποστόλης, πβ Αραβαντινός 1909, 101, Κατσάνης 1979, 176, Παπασιώπης 1972, 17, 89. Ο Μπουντώνας 1892, 69 και ο Μανασσείδης 1934-5, 221 το σχετίζουν με το ΒΑ Χριστόδουλος, ο Μπούτουρας 1912, 69, 100 το παράγει από το ΒΑ Θεόδωρος ή Χριστόδουλος. Πατρωνυμικό. Ο Γεώργιος Τιόλης, φιλογενής Κοζανίτης, υπήρξε ευεργέτης των σχολείων της πόλης, Παπαϊωάννου 1991, 111. Η οικογένεια Τόλιου θεωρείται ότι μετανάστευσε από τα Άγραφα, Λιούφης 1924, 43.
- Τόλκος, Α 1767. Τόλκος Τόλιος 1873. Το ΕΠ < Τόλιος, Τόλης, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Τολκούλης, Α 1785. Τουλκούλης 1818. Το ΕΠ < το ΕΠ Τόλκος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Τοπάλης, Β 1861. Το ΕΠ < το τουρκ. torpa "κουτσός". Παρωνύμιο.
- Τόσιος, Α 1817. Το ΕΠ < Ντόσιος, ΥΠΟ του ΒΑ Θεοδόσης. Πατρωνυμικό.
- Τοτούλης, Α 1774. Τουτούλης 1778. Το ΕΠ < Τότος, ΥΠΟ των ΒΑ Θεόδωρος ή Αναστάσιος + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ, πβ και Μπούτουρας 1912, 58, 69, Κατσάνης 1990, 55 Τοῦμ. Πατρωνυμικό.
- Τούλης, Β 1887. Το ΕΠ < ΚΒ Τυία, ΥΠΟ του ΒΑ Ματθαίος. Ο Μπούτουρας 1912, 110 το παράγει από το ΒΑ Αφέντης. Πατρωνυμικό.
- Τούπλιας, Α 1790. Τιούπαλιας 1820.
- Τουράνης, Η 1901. Το ΕΠ < το τουρκ. Turan, άνθρωπος τουρανικής καταγωγής. Εθνικό.
- Τουρκούλης, Α 1816. Τορκούλης 1826. Το ΕΠ < Τούρκος + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Το όνομα τούρκος που αρχικά ήταν εθνικό ως προσηγορικό σημαίνει τον σκληρό, τον άσπλαχνο, τον τραχύ, πβ Θωμόπουλος 1954, 23, Θωμόπουλος 1988, 875, Βαγιακάκος 1962, 275. Ίσως με ρωτακισμό ή παρετυμολογία κι από το ΕΠ Τουλκούλης, ό.βλ. Εθνικό.
- Τουρναβιώτης, Α 1772. Λέτζιος Τουρναβιότης 1774, Τουρναβίτης 1786. Το ΕΠ < το όνομα της πόλης Τίρναβος του νομού Λάρισας + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Τούρτας, Α 1849. Ο Κατσάνης 1990, 114 αναφέρει για το Νυμφαίο φυτό turta "είδος αγριαγκινάρας", ο Parahagi 1974, 1207 "είδος μανιταριού". Πβ και Ανδριώτης 1971, 372. Μεταγενέστερη είναι η σημερινή σημασία "είδος γλυκίσματος". Παρωνύμιο.
- Τούσινας, Α 1829. Τούσαινας 1849. Το ΕΠ < Τούσαινα, ΑΝΔ του Τούσιος, ΚΒ ΥΠΟ του ΒΑ Ματθαίος, πβ και Παπασιώπης 1972, 85. Ο Αραβαντι-

- νός 1909, 101 παραδίδει ΥΠΟ Τούσιας < το ΒΑ Αναστάσιος, ο Γεωργίου 1962, 355 από το Δημήτριος, ο Κατσάνης 1990, 57 από το Πέτρος. Μητρωνυμικό.
- Τουφεκτζούλης, Α 1774. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τουφεκτοής*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Τουφεκτοής, Α 1765. *τουφεκτζής*, Καλινδέρης 1958, 37. Το ΕΠ < το τουρκ. *tüfekkci* "οπλοπώλης, οπλοποιός". Επαγγελματικό.
- Τράιας, Α 1832. *Τράγιας* 1867. Το ΕΠ < Τράιας, ΥΠΟ του ΒΑ Τραϊανός, όνομα που επιχωριάζει στους σλαβόφωνους της περιοχής. Πατρωνυμικό.
- Τράικος, Β 1889. *Τράικος Βαγγέλης Βούργαρος*. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τράιας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κος, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Τρακανέλης, Α 1788.
- Τρακούλης, Α 1773. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τράικος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Τράτζκας, Α 1816. *Τράσκας* 1835, *Τράτσκας* 1874. Το ΕΠ ίσως < το σλαβ. τζα "τρέχω", πβ και ΕΠ *Πλαλτός*. Παρωνύμιο.
- Τραχαλιός, Β 1855.
- Τράχος, ΚΣΤ 1915.
- Τρέζινας, Β 1876.
- Τρέπτζιος, Β 1852.
- Τριανταφύλλης, Α 1770. Το ΕΠ < το ΒΑ Τριαντάφυλλος. Πατρωνυμικό.
- Τριανταφύλλου, Α 1802. Το ΕΠ < το ΒΑ Τριαντάφυλλος, πβ και Κατσουλέας 1983, 54. Πατρωνυμικό.
- Τριγώνης, Β 1853. Το ΕΠ < τρυγόνι, είδος πτηνού. Παρωνύμιο.
- Τρικάλης, Α 1768. Το ΕΠ μάλλον από το όνομα της πόλης Τρίκαλα, πβ και ΕΠ *Γκόμπλιτζας*. Πατριδωνυμικό.
- Τρικούκος, Α 1802. *Τρικούκος* 1852, *Τρικούκης* 1880. Το ΕΠ < τρικουκιά, είδος θαμνώδους ακάνθης ήτις φέρει και καρπόν βούβουλα καλούμενον, στυφόν την γεύσιν, το δε μέγεθος παρεμφερες λεπτοκαρύω, Ζωγράφειος Αγών Α', 55 (Ηπειρος). Πβ και το χωριό Τρικοκιά του νομού Γρεβενών. Παρωνύμιο.
- Τρίλιας, Α 1847. Το ΕΠ ίσως < το ιταλ. *triglia* "μπαρμπούνη". Παρωνύμιο.
- Τρίπλιας, Α 1765.
- Τρίσκας, Β 1860. *Τρίτσκας* 1903. Το ΕΠ από το όνομα του αλβανικού χωριού

- Treska, πβ και Κολλέκα 1983, 29. Πατριδωνυμικό.
- Τροβάς, Β 1852. *Τρουβάς* 1856. Το ΕΠ < τρουβάς < το τουρκ. *torba* "μικρός σάκος". Παρωνύμιο - επαγγελματικό.
- Τρομπούκης, Α 1769.
- Τρομπούλης, ΙΖ 1907. Το ΕΠ ίσως < τρούμπα, βόλος, σωρός, Παπανικολάου 1973, 247, Παπαϊωάννου 1976, 139, + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Τρόουλος, Α 1831. *Τρόλος* 1839.
- Τρούγκας, ΙΣΤ 1906. Το ΕΠ < το ηπειρωτικό ντρούγκας, ο ψηλός, ο παχύς κι αυτό από το δρούγκα, το αδράχτι χωρίς το σφοντύλι, το μεγάλο κουβάρη ή μασούρι με νήμα, πβ Αραβαντινός 1909, 38, Μπόγκας 1964, 117 - 118, Μπόγκας 1966, 236. Ο Σπανός 1972, 128 εξηγεί το ΕΠ για τη Δεσκάτη "αυτός που κατασκευάζει δρούγκες". Παρωνύμιο - επαγγελματικό. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η "*Δισκάτη*".
- Τρούπκος, Β 1895. Το ΕΠ < το σλαβ. *trupk* "κορμός, σκελετός" + παραγ. κατάλ. -πικος, ΥΠΟ. Η υποκοριστική κατάληξη -όπκου < -όπικος απαντά στη Σιάτιστα, Μπουντώνας 1892, 57. Παρωνύμιο.
- Τρουπούλης, Α 1837. Το ΕΠ < το σλαβ. *trupk* "κορμός, σκελετός" + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Τσαϊρης, Α 1845. *Τζιαϊρης* 1847, *Τσιαϊρης* 1890. Το ΕΠ < το τουρκ. *çayir* "λιβάδι", πβ και Βλαστός 1931, 371, Παπανικολάου 1973, 249. Παρωνύμιο.
- Τσακνάκης, ΙΕ 1906. Το ΕΠ < τσάκνο < τσάκανο < το ρήμα τσακίζω + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πβ και Αραβαντινός 1909, 91, Παπανικολάου 1973, 248, Παπαϊωάννου 1976, 140. Παρωνύμιο.
- Τσακούλης, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζάκας*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Τσάρας, Λ 1915. Το ΕΠ < το ΚΒ *tsarā* "γη, χώμα", πβ και Λαζάρου 1983, 180. Παρωνύμιο.
- Τσάτσος, Ι 1901. Το ΕΠ < Τσάτσης, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος στην Ήπειρο, Μπούτουρας 1912, 62. Πατρωνυμικό.
- Τσαφής, Θ 1901. Το ΕΠ < τσάφη, πάχνη, πβ Αραβαντινός 1909, 92, Κατσάνης 1982, 265. Πιθανή η σχέση του και με το ΒΑ Χρυσάφω, Μπούτουρας 1912, 146. Την ίδια άποψη διατυπώνει και ο Κυριακίδης 1915, 356. Παρωνύμιο - μητρωνυμικό.

- Τσέγκαντας, ΙΑ 1902.
- Τσεγκενές, Β 1893. Το ΕΠ < το τουρκ. çingene "γύφτος". Εθνικό.
- Τσέκος, Δ 1898. Το ΕΠ < "τσέκος, τυφλός", Μπόγκας 1966, 67. Παρωνύμιο.
- Τσέπας, ΙΓ 1905. Το ΕΠ μάλλον από το σλαβ. çep "τάπα, ρόζος". Παρωνύμιο. Στον κώδικα ως τόπος καταγωγής του αναφέρεται η Σπούρτα, σημ. Καρυδίτσα του νομού Κοζάνης.
- Τσέπουρας, Β 1892. Το ΕΠ < τσιέπουρα, φλούδες σταφυλιών, Παπανικολάου 1973, 250. Ακόμα τσέπα, η φλούδα των καρπών, το τσόφλι του αυγού, Παπαϊωάννου 1976, 141. Επίσης τσιέπουρου, οξεία και ανώμαλη προεξοχή ενός κλαδιού δένδρου ή άλλο οξύ αντικείμενο, Παπαϊωάννου 1976, 143. Παρωνύμιο.
- Τσετσέλης, Α 1819. *Τζιτζέλης* 1820, *Τσιτσέλης* 1899. Το ΕΠ από το βυζαντινό παρωνύμιο Τσέτσης < το λατ. caecus "τυφλός" + παραγ. κατάλ. -έλης, ΥΠΟ, πβ και Κουκουλές 1954-5, 70. Παρωνύμιο.
- Τσιάκας, Δ 1898. Το ΕΠ < Τσιάκος, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστάσιος, Μπούτουρας 1912, 58. Στη Σαμαρίνα το Τσιάκος < το ΒΑ Δημήτριος. Πατρωνυμικό.
- Τσιακήρογλου, Λ 1915. Το ΕΠ < το τουρκ. çakir "σταχτής, γαλανομάτης, αλλήθωρος, με μάτια σταχτογάλανα" + τουρκ. παραγ. κατάλ. -οğlu. Ο Παπανικολάου 1973, 249 "τσιακιρουμάτς, αλλήθωρος". Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σμύρνη.
- Τσιάμης, ΙΖ 1908. Το ΕΠ < τσάμης, ονομασία των Αλβανών της Τσαμουριάς στα νότια της Αλβανίας. Πβ και Τριανταφυλλίδη 1982, 30, Κολλέκα 1982, 29, Σπανός 1972, 125. Εθνικό.
- Τσιαπανάρης, ΙΗ 1905. Το ΕΠ < το τουρκ. çapan "ταχυδρόμος" + παραγ. κατάλ. -άρης < λατ. -arius. Επαγγελματικό.
- Τσιάρδας, Ε 1899. *Τσάρδας* 1905. Το ΕΠ < τσαρδί < το τουρκ. çardak "παράγκα, καλύβα". Επαγγελματικό.
- Τσιατήρας, Δ 1898. Το ΕΠ < το τουρκ. çadır "σκηνή". Πβ επίσης τσιατί, η στέγη, Παπαϊωάννου 1976, 142. Επαγγελματικό.
- Τσιάτους, Β 1886. Το ΕΠ < Τσιάτος, ΥΠΟ του ΒΑ Ευστράτιος στην Ήπειρο, Μπούτουρας 1912, 67. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Πατρωνυμικό.
- Τσιάχας, Κ 1911. Το ΕΠ ίσως < το τουρκ. çah "πηγάδι, μπουντρούμι". Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σαμαρίνα.
- Τσιβούλης, Κ 1910. Το ΕΠ < Τσιβάς, ΥΠΟ του ΒΑ Παρασκευάς, + παραγ.

- κατάλ. -ούλης. Πατρωνυμικό.
- Τσιγκουλάης, Β 1874. *Τσιγκολάης* 1913.
- Τσίκκας, ΚΘ 1915. Το ΕΠ ίσως από το βουνό ζίκα της Λαπουριάς ή παρωνύμιο από την αλβανική λέξη çike-a "λίγο", πβ και "τσίκα, λίγο", Μπόγκας 1966, 68. Ίσως μπορεί να σχετιστεί με το ουσιαστικό τσίκα, η πίπα που χρησιμοποιεί ο χασισοπότης. Ο Κατσάνης 1982, 260 "Τσίκου < το ΒΑ Βασιλική". Ο Τριανταφυλλίδη 1982, 78 Τσίκας < αλβ. çikë - a "πτηνό", çike-a "λίγο". Παρωνύμιο.
- Τσίλης, ΙΒ 1904. *Τσίλιας Μάγειρος* 1907, *Τσίλης - Νίκλης μάγειρος* 1914. Το ΕΠ < Τσίλης, ΥΠΟ του ΒΑ Βασίλειος, πβ και Αραβαντινός 1909, 101, Μπούτουρας 1912, 59. Πατρωνυμικό.
- Τσιόγκας, Η 1901. *Τσιόνγκας* 1910. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιόνης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -κας, ΥΠΟ. Παρωνύμιο - μητρωνυμικό.
- Τσιόκας, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < Τσιόκας, ΥΠΟ του ΒΑ Αθανάσιος, πβ Σπανός 1987β, 111. Ο Κατσάνης 1990, 55 Tsiocă < το ΒΑ Θεόδωρος. Πατρωνυμικό. Στον κώδικα: "από Χτένι".
- Τσιουκάρης, Β 1873. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τζιούκας ή Τσιόκας*, ό.βλ., + μεγεθυντική παραγ. κατάλ. -άρας. Παρωνύμιο.
- Τσιουλίκας, Κ 1911. Το ΕΠ < Τσιόλης, ΥΠΟ του ΒΑ Απόστολος, Μπούτουρας 1912, 88 + παραγ. κατάλ. -ίκας. Πιθανή η σχέση του και με το τσελίκι, τσιλίκι, μτφ άνθρωπος δυνατός και υγιής < τουρκ. çelik "ασάλι". Ο Παπαϊωάννου 1976, 145 και ο Παπανικολάου 1973, 251 "τσιούλους αυτός που δεν έχει καθόλου ή έχει πολύ μικρά αυτιά. Πατρωνυμικό - παρωνύμιο.
- Τσιούμαρης, Β 1880. *Τζιούμαρης* 1883. Το ΕΠ < τσιούμαρ'ς, όνομα βοδιού που έχει πλατύ και προτεταμένο μέτωπο, Παπαϊωάννου 1976, 145, τουρκ. çomar "μαντρόσκυλο, πρόβατο χωρίς κέρατα". Ο Παπανικολάου 1973, 251, τσιούμαρς, βόδι χωρίς κέρατα. Παρωνύμιο.
- Τσίπος, Β 1892. Το ΕΠ < τσίτης, τσάπος. Ο Παπανικολάου 1973, 73 "γίδα τσίπα, χωρίς κέρατα και με μικρά αυτιά". Ο Βαμβακίδη 1939, 177 αναφέρει επώνυμο και παρωνύμιο "Τσίπας < τσίπα = μικρόν σφηνοειδές ξύλον". Πβ και σλαβ. çip "πλακουτσομύτης". Ο Κατσάνης στη Σαμοθράκη αναφέρει ΕΠ Τσίπος < το τουρκ. çipr "μέρος της άγκυρας" < το ιταλ. zerro. Παρωνύμιο.
- Τσιρογιάννης, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τσίρος*, ό.βλ., + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο.

- Τσίρος**, Β 1873. Το ΕΠ < τσίρος, άπαχο ξερό σκουμπρί, μψ αδύνατος, βλ. και Ανδριώτης 1971, 386, Βλαστός 1931, 279, Κατσουλές 1983, 64. Πβ και το βυζαντινό παρωνύμιο Τζίρος, Τζιράκης, Κουκουλές 1954-5, 73, 80. Παρωνύμιο.
- Τσιτόρας**, Β 1882. *Τσιτούρας*, Παπακωνσταντίνου 1992, 175. Το ΕΠ ίσως μπορεί να σχετισθεί με το κοινό ΝΕ τσήτα, το κόσκινο". Παρωνύμιο.
- Τσιτσιάς**, Β 1872. Το ΕΠ < κυριώνυμο Τσιτσιά, ΥΠΟ του ΒΑ Αναστασία, Παπασιώπης 1972, 89. Μητρωνυμικό.
- Τσιτσιόκου**, Β 1878. Το ΕΠ < Τσιτσιόκου < Τσιτσιά + παραγ. κατάλ. -κου, ΥΠΟ < ΒΑ Αναστασία, Αλευράς 1979, 62, Παπασιώπης 1972, 90. Πβ όμως και προσηγορικό "η τζιτζίκου μ' = η θεία", Αλευράς 1979, 67, Παπασιώπης 1972, 90, 161. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Μητρωνυμικό.
- Τσιτσιούλης**, Β 1893. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τσιτσιάς*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Μητρωνυμικό.
- Τσιότσιος**, Θ 1901. Το ΕΠ < το ΒΑ Θεόδωρος, πβ και Κατσάνης 1990, 55 - 56 Τσιότσιμ. Ο Αραβαντινός 1909, 92 "τσιότσιο, ολίγον ελάχιστον. 'Δό μου τσιότσιο ψωμί". Πατρωνυμικό. Στον κώδικα αναφέρονται ως τόπος καταγωγής του τα Αγραφα.
- Τσουκαλάς**, Α 1760. *Τζουκαλάς*, *Τσκάλας* 1877, *Τζκάλας* 1883. Το ΕΠ < τσουκάλι + παραγ. κατάλ. -άς < το ιταλ. zucca. Το επαγγελματικό ΕΠ Τσουκαλάς απαντά και στο Βυζάντιο, πβ Μηνάς 1988, 338. Επαγγελματικό.
- Τσουράινας**, Β 1879. Το ΕΠ < Τζούραινα, ΑΝΔ του *Τζούρας*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Τσουρτσούλας**, Β 1872. *Τζουρτζούλας* 1881.
- Τυφόξυλος**, Α 1776. *Τηφόξυλος* 1776, *Τιφόξυλος* 1796, *Βενηζέλος Τυφόξυλος* 1913. Οι Εμμανουήλ και Κωνσταντίνος Γ. Τυφόξυλοι, έμποροι στη Βιέννη, βοήθησαν με διάφορες δωρεές τα σχολεία της Κοζάνης, Λιούφης 1924, 332-3.
- Τυφοξυλούλης**, Α 1800. Το ΕΠ < το ΕΠ *Τυφόξυλος*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ.
- Υφαντόπουλος**, Ζ 1900. Το ΕΠ < το ΕΠ *Νυφαντής*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -όπουλος. Επαγγελματικό. Στον κώδικα αναφέρεται ότι κατάγεται: "από Ζαγόρι".
- Φάκας**, Α 1798. Το ΕΠ < φάκα < το τουρκ. fak "παγίδα". Παρωνύμιο.

- Φακής**, Α 1791. Το ΕΠ < φακή. Παρωνύμιο.
- Φακομύτης**, Β 1854. Το ΕΠ < φακή + μύτη, αυτός που έχει φακίδες στη μύτη. Παρωνύμιο.
- Φακούλης**, Α 1778. Το ΕΠ < το ΕΠ *Φακής ή Φάκας*, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Φαραώ**, Ζ 1900. Το ΕΠ < το αιγυπτιακό ΒΑ Φαραώ. Υπάρχει η πληροφορία ότι έτσι ονόμαζαν στην Κοζάνη τους γύφτους επειδή θεωρούσαν ότι καταγόταν από την Αίγυπτο. Βλ. και ΕΠ *Αίγυπτος*. Στην Ήπειρο επίσης "φαραών", περιφρονητικό όνομα για τους γύφτους", Μπόγκας 1964, 411. Στο Υπερλεξικό, 2831 φαραώνια στη γλώσσα των λαθρεμπόρων είναι οι τελωνοφύλακες. Εθνικό - παρωνύμιο.
- Φαρδής**, Α 1794. Το ΕΠ < φαρδύς. Παρωνύμιο.
- Φαρμάκης**, Α 1770. Το ΕΠ < φαρμάκι, δηλητήριο, κάθε τι πικρό και δυσάρεστο. Παρωνύμιο.
- Φαρμακίδης**, Β 1871. Το ΕΠ < το ΕΠ *Φαρμάκης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ίδης. Παρωνύμιο.
- Φάσας**, Α 1788. *Φάσιας* 1815. Το ΕΠ < φάσα, όνομα πουλιού της οικογένειας των περιστεριδών, πβ και Παπανικολάου 1973, 253. Παρωνύμιο.
- Φασνάκης**, Α 1815. *Φατζνάκης* 1884, *Φατσανάκης* 1878, *Φατονάκης* (Λιόρμπα) 1892.
- Φασούλας**, Α 1836. Το ΕΠ < φασόλι, φασούλι κατά το τοπικό ιδίωμα, + παραγ. κατάλ. -ας, πβ και Γεωργίου 1962, 273 "φασούλλας, αυτός που έχει δόντια σαν φασόλια". Παρωνύμιο.
- Φαφούτας**, Α 1809. Το ΕΠ < φαφούτης, εκείνος που του έπεσαν τα δόντια, πβ και Ανδριώτης 1971, 402. Παρωνύμιο.
- Φεράσας**, Β 1881. *Φαράσας* 1885. Το ΕΠ < το τουρκ. feras, faras "φαράσι". Επαγγελματικό.
- Φίλιος**, Β 1856. *Φίλιος Βούργαρος* 1867. Το ΕΠ < Φίλιος, ΥΠΟ του ΒΑ Φίλιππος, πβ και Αραβαντινός 1909, 101. Ο Μπόγκας 1964, 444 αναφέρει ΥΠΟ "Φύλλς < το ΒΑ Τριαντάφυλλος". Πατρωνυμικό.
- Φιλίππου**, Β 1870. Το ΕΠ < το ΒΑ Φίλιππος. Πατρωνυμικό.
- Φίσκις**, ΚΖ 1915. Το ΕΠ ίσως σχέση με τη λέξη φίσκα, γεμάτος πβ και Βογιατζόγλου 1992, 182. Παρωνύμιο.
- Φίτζιος**, Α 1793. *Φύτζιος* 1784, *Φίτσιος*, *Φύτσιος* 1877. Ο Παπαηαγι 1974, 547 στην ΚΒ λέξη fitşim σημειώνει: petite pierre ronde employée dans des

- jeux enfantins comme point de mire qui doit être atteint; un tout petit enfant, pain". Δηλώνει όμως άγνοια ως προς την προέλευση της λέξης. Το παιδικό παιχνίδι "φίτσιους" είναι γνωστό στην ευρύτερη περιοχή, πβ και Παπασιωπής 1972, 105, 7. Ο Παπανικολάου 1973, 253 "φίτζιους, το αγόρι". Το όνομα φίτσιος χρησιμοποιείται και για το χαρακτηρισμό του πολύ κοτού, του πυγμαίου ανθρώπου. Παρωνύμιο.
- Φλώρινας, Α 1835. Το ΕΠ < Φλώρινα, ΑΝΔ του Φλώρος, ό.βλ. Πβ και την πληροφορία του Αραβαντινού 1909, 94 "φλώρα και φλώρινα, η λευκή αμνάς". Μητρωνυμικό. Στον κώδικα: "ανάδοχος η Αναστασία θυγάτηρ της Φλώρινας 1840".
- Φλωρίνης, Α 1769. Το ΕΠ < το όνομα πόλης Φλώρινα. Πβ όμως και φλορίνι, φιορίνι, χρυσό ή ασημένιο νόμισμα. Πατριδωνυμικό.
- Φλώρος, Α 1775. Φλώρης 1777, αργύρης φλώρι, Καλινδέρης 1958, 37. Το ΕΠ < φλώρος "ξανθός", πβ Νικολαΐδης 1909, 571 "Φλόρου = λευκός, κυρίως επί ζώων" και Parahagi 1974, 556. Πιθανή η σχέση του και με το ωδικό πτηνό φλώρος, σχίζα η χλωρίς. Ο Τριανταφυλλίδης 1982, 54 το θεωρεί παρατσούκλι που προέρχεται από ζώο: φλώρα, η άσπρη γίδα. Παρωνύμιο.
- Φόκουτας, Α 1776. Φόκοτας 1788.
- Φούκας, Ζ 1900. Το ΕΠ ίσως έχει σχέση με το βυζαντινό όνομα Φωκάς, πβ Μπούτουρας 1912, 108 Φουκκάς < Φωκάς. Πβ επίσης "φωκάς, αγρείον πηλινον εν ω θέτουμεσιν συνήθως γλυκόν", Ζωγράφειος Αγών Α', 57 (Η-πειρος). Πατρωνυμικό.
- Φουρκιώτης, ΙΑ 1902. Φορκιώτης 1905. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Φούρκα του νομού Ιωαννίνων + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Φραγκοτζιαλής, Β 1860. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Φραγκότσι, σημ. Ερμακιά του νομού Κοζάνης + τουρκ. παραγ. κατάλ. -li. Πατριδωνυμικό.
- Φραντζέζος, Α 1837. Βραντζέζος 1906, αδέρφια λόλους κε νέστορας φραζέζου, νάνους δημητρίου φραντζέζου, Καλινδέρης 1958, 56. Το ΕΠ < φραντζέζος, γάλλος με τροπή του φ σε β. Πατριδωνυμικό - εθνικό.
- Φτάκας, Α 1774. Το ΕΠ < φτάκας, αυτός που έχει μεγάλα αυτιά, πβ και Φτίκας, Παλιοφτάκας στον Τριανταφυλλίδη 1982, 54. Παρωνύμιο.
- Φτωχός, Β 1897. Το ΕΠ < φτωχός. Παρωνύμιο.
- Φυλακοτούρης - ος, Β 1859. Φλακοτούρος 1876. Το ΕΠ ίσως έχει σχέση με το "θυλακοτύρι, θύλαξ, Ζωγράφειος Αγών Α', 383 θυλακούρι στη Νίσυρο" με τροπή του θ σε φ. Παρωνύμιο.

- Φώτης, Α 1766. Το ΕΠ < το ΒΑ Φώτης < τη θρησκευτική γιορτή Φώτα, Θεοφάνια. Πατρωνυμικό.
- Φώτινας, Β 1856. Το ΕΠ < Φώτινα, ΑΝΔ του Φώτης, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Φώτος, ΣΤ 1899. Το ΕΠ < το ΒΑ Φώτης ή Φώτω < τη θρησκευτική γιορτή Φώτα, Θεοφάνια, πβ Κατσάνης 1979, 177, Παπασιωπής 1972, 19, Μανασσεΐδης 1934-5, 221. Πατρωνυμικό - μητρωνυμικό. Στον κώδικα: "από Ιωάννινα".
- Φωτούλης, Α 1769. Το ΕΠ < το ΕΠ Φώτος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Χαζός, Α 1830. Χανζός 1838. Το ΕΠ < χαζός. Παρωνύμιο.
- Χαιδόπουλος, Β 1890. Το ΕΠ < το ΕΠ Χάιδος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Μητρωνυμικό.
- Χάιδος, Α 1808. Το ΕΠ < το ΒΑ Χάιδω, πβ Μπούτουρας 1912, 165. Μητρωνυμικό.
- Χαιδούλης, Α 1787. Το ΕΠ < το ΕΠ Χάιδος, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Μητρωνυμικό.
- Χαλάζας, ΙΗ 1908. Χάλαζας 1914. Το ΕΠ < χαλάζι + παραγ. κατάλ. -ας. Παρωνύμιο.
- Χαλάτζης, Α 1760. Ίσως ίδιο με το ΕΠ Γαλάτζης, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χαλατζούλης, Α 1776. Το ΕΠ < το ΕΠ Χαλάτζης, ό.βλ., + την παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Χαλβατζής, Α 1830. Γαλβατζής 1914. Το ΕΠ < το τουρκ. helvacı "χαλβατζής". Επαγγελματικό.
- Χάλιτζότσης, Α 1774. Το ΕΠ προέρχεται μάλλον από τη συνύπαρξη του τουρκ. ΒΑ Halil και του Τζότσης, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος. Πατρωνυμικό.
- Χαλκέως, Β 1860. Το ΕΠ < χαλκός. Το ΕΠ είναι λόγιος σχηματισμός, πβ και ΕΠ Χαλκιάς. Επαγγελματικό.
- Χαλκιάς, Α 1760. Χαλκιάς Μητρος 1775, ντιόντιος χαλκιάς, Καλινδέρης 1958, 37. Το ΕΠ < χαλκός + παραγ. κατάλ. -(ι)άς. Επαγγελματικό. Ο Νικόλαος Χαλκιάς υπήρξε ο πρώτος δήμαρχος της πόλης (1879) και διετέλεσε δυο φορές δήμαρχος της κατά την τουρκοκρατία, Λιούφης 1924, 113-4, Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Χαλκούλης, Α 1797. Το ΕΠ < το ΕΠ Χαλκιάς, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -ούλης, ΥΠΟ. Επαγγελματικό.
- Χαντζής, Α 1810. Το ΕΠ < το τουρκ. hancı "ξενοδόχος, ιδιοκτήτης χανιού".

- Επαγγελματικό.
- Χαντζιάρας, Β 1886. *Χαντσιάρας, Χαϊντσιάρας* 1904, *Χατσιάρας* 1907. Το ΕΠ < το τουρκ. hançer "μακρύ πολεμικό μαχαίρι των Τούρκων, χαντζάρι". Επαγγελματικό.
- Χαντιός, Α 1823. *Χαδιός* 1898, *Χανδιός* 1898, *Χαδιός* 1914. Ίσως το ΕΠ μπορεί να σχετιστεί με το βυζαντινό παρωνύμιο Χαντέας "ίνα δηλώσει τον υπό μωρίας έχοντα το στόμα χείνον", Κουκουλές 1954-5, 71. Μάλλον απίθανο να έχει σχέση με το ΕΠ *Χάιδος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χαραλάμπους, ΙΒ 1904. Το ΕΠ < το ΒΑ Χαραλάμπης, Χαραλάμπος. Πατρωνυμικό.
- Χαρηστέφος, Β 1858. Το ΕΠ < τα ΒΑ Χαρίσης + Στέφος, ΥΠΟ του ΒΑ Στέφανος. Πατρωνυμικό.
- Χαρίσης, Α 1778. *Χαρίσας* 1879. Το ΕΠ < το ευχετικό ΒΑ Χαρίσης. Πατρωνυμικό. Ο Παύλος Χαρίσης, Κοζανίτης απόδημος στη Βουδαπέστη, ευεργέτησε με το "Χαρίσειο κληροδότημα" την πόλη, χάρη στο οποίο ιδρύθηκε η Χαρίσειος γεωργική σχολή, Λιούφης 1924, 334-7.
- Χαρισίου, Α 1771. Το ΕΠ < το ευχετικό ΒΑ Χαρίσης. Πατρωνυμικό.
- Χαρσός, Β 1858. *Χαρισός* 1882. Το ΕΠ < Χαρισώ κι αυτό < το ΒΑ Χαρίσης. Μητρωνυμικό.
- Χασάπης, Α 1810. Το ΕΠ < το τουρκ. kasap "κρεοπώλης". Επαγγελματικό. Ο Νικ. Χασάπης διετέλεσε δήμαρχος Κοζάνης (1967), Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Χασιούρας, ΣΤ 1899. Στον κώδικα: "*από Σαμαρίνα*".
- Χασιώτης, Α 1849. Το ΕΠ < το όνομα της περιοχής Χάσια + την παραγ. κατάλ. -ιώτης. Το όνομα χασιώτης χρησιμοποιείται και υποτιμητικά με τη σημασία "βρόμκος και κλέφτης ζητιάνος", Ραραhagi 1974, 652. Πατριδωνυμικό.
- Χατζη - Δήμου, Α 1760. Το ΕΠ < Χατζηδήμος < το τουρκ. hacı "προσκυνητής των Αγίων Τόπων" + Δήμος, βλ. ΕΠ *Δήμου*, πβ και Βαγιακάκος 1959, 244. Παρωνύμιο.
- Χατζη - Ιωάννου, Α 1760. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο.
- Χατζηαγγελίδης, Β 1884. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ Άγγελος + παραγ. κατάλ. -ίδης. Παρωνύμιο.
- Χατζηαδάμου, Β 1855. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ Αδάμος. Παρωνύμιο.
- Χατζηανδρέας, Β 1866. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ Ανδρέας. Παρωνύμιο.

- Χατζηανδρέου, ΙΑ 1902. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ Ανδρέας. Παρωνύμιο. Ο Γεώργιος Χατζηανδρέου διετέλεσε δυο φορές δήμαρχος Κοζάνης κατά την τουρκοκρατία, Παπαϊωάννου 1991, 18.
- Χατζηαρμιάς, Α 1842. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + Αρμιάς < αρμιά, λάχανο σε νερό και αλάτι που ετοιμάζουν οι Κοζανίτες κατά τη διάρκεια του χειμώνα για να κάνουν στη συνέχεια με αυτό τους λαχανοσαρμάδες, τα γνωστά γιαπράκια < άρμη, άλμη. Παρωνύμιο.
- Χατζηγεώργης, Α 1777. *Χα'γεωργίου*, Καλινδέρης 1958, 48. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + Γιώργης, ΥΠΟ του ΒΑ Γεώργιος. Παρωνύμιο.
- Χατζηγιαννάκης, Β 1866. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης, + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ, πβ και Περρής 1911, 461. Παρωνύμιο.
- Χατζηγιάννης, Α 1770. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο.
- Χατζηδάμος, Α 1842. *Χατσιαδάμος* 1873, *Χατζη Αδάμος* 1899. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ Αδάμος. Παρωνύμιο.
- Χατζηδημήτρινας, Α 1775. Το ΕΠ < Χατζηδημήτρινα, ΑΝΔ του Χατζηδημήτρης, κι αυτό < *Χατζη*, ό.βλ., + Δημήτρης, ΥΠΟ του ΒΑ Δημήτριος. Μητρωνυμικό.
- Χατζηδημοβιάς, Α 1819. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + *Δημοβιάς*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζηζήσης, Η 1900. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + το ευχετικό ΒΑ Ζήσης. Παρωνύμιο.
- Χατζηθεοδώρου, Α 1770. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ Θεόδωρος. Παρωνύμιο.
- Χατζηκλίμος, Α 1765. *Χατζηκλήμ'* 1773, *Χατζηκλήμου* 1776. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Κλίμος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζηκωνσταντίνου, Α 1819. *Χαζηκωνσταντίνου*. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ Κωνσταντίνος. Παρωνύμιο. Η οικογένεια Χατζηκωνσταντίνου θεωρείται ότι μετανάστευσε από την Ήπειρο, Λιούφης 1924, 36. Ο Εμμανουήλ Χατζηκωνσταντίνου, έμπορος στις Κυδωνιές της Μικράς Ασίας, πήρε μέρος στον αγώνα του 1821 δίπλα στον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, Λιούφης 1924, 314.
- Χατζηκώτιας, Β 1870. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + Κώτιας, ΥΠΟ του ΒΑ Κωνσταντίνος. Παρωνύμιο.

- Χατζηλάρης, Α 1842. Το ΕΠ από τον πληθυντικό *hacılar* της τουρκ. λέξης *hacı* "χατζήδες". Παρωνύμιο.
- Χατζημαλούσης, Α 1771. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Μαλούσης*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζημάνθος, Β 1890. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Μάνθος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζημανόλης, Α 1837. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ *Μανόλης*. Παρωνύμιο.
- Χατζημήσιος, Β 1858. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Μύσιου*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζημπέτης - ος, Α 1832. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + *Μπέτης*, βλ. ΕΠ *Μπετούλης*. Παρωνύμιο.
- Χατζημπούιας, Α 1817. *Χατζημπούγιας* 1880. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Μπούγιας*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζημπύρος, ΙΘ 1910. *Χατζημπύρας* 1914. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + αλβ. *bir* "γιος, τέκνο". Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Σαμαρίνα.
- Χατζηντάλας, Β 1856. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Ντάλας*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζηπανταζής, Α 1776. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + το ευχητικό ΒΑ *Πανταζής*. Παρωνύμιο.
- Χατζησίμιος, Α 1807. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Σίμιος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζηστάμιος, ΙΑ 1902. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Στάμιος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζησωτήρης, Α 1807. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΒΑ *Σωτήρης*. Παρωνύμιο.
- Χατζηταγαράς, Β 1890. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Ταγαράς*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζητζημπούρας, Α 1833. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + Τζημπούρας < το ελλ. *τσιμπούρι*. Παρωνύμιο.
- Χατζητόλκινας, ΙΣΤ 1907. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + Τόλκινας, ΑΝΔ του *Τόλκος*, ό.βλ. Μητρωνυμικό.
- Χατζηφόρος, ΚΒ 1913. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + Φόρης, ΥΠΟ του ΒΑ *Χριστόφορος*. Παρωνύμιο.
- Χατζηχάτζος, Α 1841. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + *Χάτζιος*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χατζίνας, Α 1809. *Χατζίνας* 1856. Το ΕΠ < *Χατζίνας*, ΑΝΔ του *Χατζής*, πβ

- και *Αναγνωστόπουλος* 1923, 124. Μητρωνυμικό.
- Χάτζιος, Α 1826. *Χάτζιος Γύφτος* 1853.
- Χατοη Νώτας, Η 1900. *Χατζη - Νιώτας* 1912. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + *Νώτας*, ΥΠΟ του ΒΑ *Παναγιώτης*. Παρωνύμιο. Στον κώδικα αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Νάουσα.
- Χατοσίκος, Β 1873. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + *παραγ. κατάλ. -κος*, ΥΠΟ. Παρωνύμιο.
- Χατσιτιάνιας, Β 1873. Το ΕΠ < *Χατζη*, ό.βλ., + ΕΠ *Τιάνας ή Τανής*, ό.βλ. Παρωνύμιο.
- Χιονάτας, Β 1858. Το ΕΠ < το ΒΑ *Χιονάτα*, πβ και *Μπούτουρας* 1912, 150. Μητρωνυμικό.
- Χιόνους, ΙΖ 1907. Το ΕΠ < το ΒΑ *Χιόνω*, πβ και *Μπούτουρας* 1912, 150, *Συμεωνίδης* 1992, 87. Στο τελικό τεμάχιο του ΕΠ παρατηρείται κώφωση του /ο/. Μητρωνυμικό.
- Χλιάπας, Β 1875. Το ΕΠ μάλλον < το σλαβ. *hljar* "ψομί". Παρωνύμιο.
- Χλιαπατάς, Α 1842. *Χλιαπατάτης* 1854, *Χλιαπατιάς* 1866, *Χλιαπατάης* 1870, *Γλιαπατιάης* 1911. Το ΕΠ < "χλαπαταή, ο μεγάλος θόρυβος, ο πάταγος", *Μπόγκας* 1964, 432. Παρωνύμιο.
- Χόζας, Α 1768. Το ΕΠ < το τουρκ. *hoca* "ιεροδιδάσκαλος και ιεροδίκης των μουσουλμάνων, χότζας". Επαγγελματικό.
- Χολέβας, Α 1767. Το ΕΠ < *χουλέβι*. Ο *Αραβαντίνος* 1909, 97 "χολέβα και κολόβι, βραχεία αναξυρίς (βρακί), μη αρχομένη από της οσφύος αλλά από του ομφαλού". Στην Ήπειρο "χολέβια, κνημίδες, τα επιγονάτια", *Μπόγκας* 1966, 257. Ο *Παπαϊωάννου* 1976, 159 "χουλέβι, μάλλινο περιπόδιο, που μπαίνει πάνω από τις κάλτσες, σε κείνους που φορούν φουστάνελα και καλύπτει το πόδι από το μηρό μέχρι τα σφυρά". Ο *Παπασιώπης* 1973, 109 όμως "χουλέβις, δεν είναι οι γνωστές χολέβες των τσολιάνων. Απλώς κόβαμε τις πατούσες από τις κάλτσες και με ένα πετσι ή λάστιχο, περασμένο από την καμάρα του ποδιού, συγκρατούσαμε το επάνω μέρος τους. Το πέλμα έμενε τελείως γυμνό". Πβ και *Θωμόπουλος* 1988, 862. Επαγγελματικό.
- Χονδρός, ΣΤ 1899. *Στάμκος Αναστάσιος Χονδρός*. Το ΕΠ < *χονδρός*. Παρωνύμιο.
- Χοντροσάνας, Β 1863. *Χονδροσάνας* 1897. Το ΕΠ < *χοντρή* + *Σιάνα*, ΥΠΟ του ΒΑ *Αναστασία*, πβ *Γεωργίου* 1962, 357, *Κατσάνης* 1979, 176, *Παπασιώπης* 1972, 23. Ο *Μπουντόνας* 1892, 68 το σχετίζει με το ΒΑ *Άννα*. Ο

- Μπόγκας 1964, 444 αναφέρει κυριώνυμο "Σιάνα < το ΒΑ Σωσάνα". Μητρωνυμικό.
- Χορόζης, Α 1775. *Κέκια Χορόζη*. Το ΕΠ < το τουρκ. horoz "κόκορας". Παρωνύμιο.
- Χούρλιας, Α 1770. *Κύρλιας 1774, Χήρλιας 1786, Τζήρλιας 1883, Σκίρλιας 1902, Γκήρλιας 1903, Ζκίρλιας 1906, Ζγκήρλιας 1913*. Το ΕΠ < το τουρκ. kırli "ξένος, νομάδας". Παρωνύμιο.
- Χριστίτσας, Α 1778. Το ΕΠ < ΒΑ ή ΕΠ Χρυσός + παραγ. κατάλ. -ίτζας, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Χριστοδούλου, Α 1839. Το ΕΠ < το ΒΑ Χριστόδουλος, πβ και Μπούτουρας 1912, 99, Κατσουλέας 1983, 54. Πατρωνυμικό.
- Χριστόπουλος, Β 1857. Το ΕΠ < το ΒΑ Χρίστος + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Πατρωνυμικό.
- Χρίστου, Β 1852. Το ΕΠ < το ΒΑ Χρίστος, πβ και Κατσουλέας 1983, 54. Πατρωνυμικό. Η οικογένεια Χρήστου θεωρείται ότι κατάγεται από την περιοχή Σερβίων, Καλινδέρης 1958, 15.
- Χρουπιστινός, Α 1786. Το ΕΠ < το όνομα του χωριού Χρούπιστα, σημ. Άργος Ορεστικό του νομού Καστοριάς, + παραγ. κατάλ. -ινός. Πατριδωνυμικό.
- Χρυσάκης, Β 1858. Το ΕΠ < ΒΑ ή ΕΠ Χρυσός + παραγ. κατάλ. -άκης, ΥΠΟ. Πατρωνυμικό.
- Χρυσάφης, Α 1786. Το ΕΠ < το ΒΑ Χρυσάφης. Πατρωνυμικό.
- Χρυσαφόπουλος, ΛΒ 1916. Το ΕΠ < το ΕΠ *Χρυσάφης*, ό.βλ., + παραγ. κατάλ. -όπουλος. Παρωνύμιο.
- Χρυσοχόου, ΚΕ 1914. Το ΕΠ < χρυσοχόος. Επαγγελματικό.
- Χτενιώτης, Α 1765. Το ΕΠ από το όνομα του χωριού Χτένι του νομού Κοζάνης + παραγ. κατάλ. -ιώτης. Πατριδωνυμικό.
- Χωριάτης, Α 1774. *Χωργιάτης 1789*. Το ΕΠ < χωριάτης, πβ και το λόγιο ΕΠ *Χωρικός*. Το παρωνύμιο ήταν γνωστό και στους Βυζαντινούς με την έννοια του άξεστου, Κουκουλές 1954-5, 78. Πατριδωνυμικό - παρωνύμιο.
- Χωρικός, Α 1774. *Χωρικός Θωμάς*. Το ΕΠ < χωριό. Το ΕΠ αποτελεί λόγιο σχηματισμό, πβ και το ΕΠ *Χωριάτης*. Πατριδωνυμικό.
- Ψάλτης, Α 1806. Το ΕΠ < ψάλτης, πβ και Βαγιακάκος 1959, 230. Επαγγελματικό.
- Ψάνος, Α 1797. *Ψάνος (Ρούσης)*. Το ΕΠ < ψάνα και αφάνα, χλωρό στάχυ σιταριού, χλωρό σιτάρι ελαφρά ψημένο. Ψάνιος ή ψανός (για όσπρια) βρα-

στερός. Πβ και Αραβαντινός 1909, 98 "ψάνα, ο έτοιμος προς θερισμόν στάχης". Επίσης Βλαστός 1931, 279, 445 "ψάνα, άγουρο σιτάρι καβουρδισμένο". Παρωνύμιο.

- Ψαράς, Α 1776. Το ΕΠ < ψαράς. Επαγγελματικό.
- Ψύλλος, Α 1839. Το ΕΠ < ψύλλος. Παρωνύμιο.
- Ψυλογιάννης, Α 1793. Το ΕΠ < ψύλλος + Γιάννης, ΥΠΟ του ΒΑ Ιωάννης. Παρωνύμιο.
- Ψωμάς, ΙΕ 1906. Το ΕΠ < ψωμί + παραγ. κατάλ. -άς. Το επαγγελματικό ΕΠ Ψωμάς απαντά και στο Βυζάντιο, πβ Μηνάς 1988, 338. Επαγγελματικό.
- Ωρολογάς, Β 1888. Το ΕΠ < ωρολόγιο + παραγ. κατάλ. -άς. Επαγγελματικό.
- Ωρολόγης, Β 1852. *Ωρολόγος 1867*. Το ΕΠ < ωρολογάς. Επαγγελματικό.

4. Δ' ΜΕΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΕΣ

4.1. Αντίστροφος

Ο πίνακας αυτός περιέχει όλο το υλικό μαζί με τις παραλλαγές και είναι ταξινομημένος με βάση το τελευταίο γράμμα του επωνύμου ή της παραλλαγής του. Θεωρήσαμε σκόπιμο να παραθέσουμε έναν τέτοιο πίνακα για να είναι δυνατό να δει κανείς με μεγάλη ευκολία το τελικό τεμάχιο κάθε ΕΠ και να συναγάγει τα δικά του συμπεράσματα για τη μορφολογική δομή των κοζανίτικων επωνύμων.

Λαγκόβρασμα	Παγκή	Βενάγας	Κεραμιδάς
Ζαγαρουμάζουμα	Σωτήρ	Ντουντούραγας	Βαλανίδα
Θετταλίανα	Τσιτσιρ	Αμέταγας	Πλεξίδα
Ζουρλομπεγίνα	Σκουντιχόρ	Ντίγγας	Τζεγαρίδας
Σκόδρα	Ζάβας	Σιόγγας	Σταφίδα
Περπέσα	Βριάβας	Κλιούγγας	Δάρδας
γγουρτζούλι	Πιτσιάβας	Μέγας	Τσιάρδας
Σίμοβιτ	Κανάβας	Ρήγας	Σκόρδας
Παπάδελ	Καραβάς	Λιόγας	Ούρδας
Μιχαήλ	Σάββας	Ωρολογάς	Κρομούδας
Παπαμιχαήλ	Χολέβας	Καράγιωργάς	Καλιακούδας
Δανιήλ	Λίβας	Μπουγάς	Γκούδας
Εμμανουήλ	Βάμβας	Ζιώγας	Καλέας
Λαλάδων	Προκόβας	Πηγαδάς	Γκαραλέας
Μακεδών	Λόβας	Λαδάς	Χατζηανδρέας
Σακελίων	Μπονόβας	Κουτζιο - Λαδάς	Νταραβάζας
Νομοφύλαξ	Τροβάς	Σαμολαδάς	Χαλάζας
Κιράτσκιο	Ζέρβας	Ξινάδας	Πλάζας
Λομποσκό	Ντούρβας	Σαλταπήδας	Μαράζας
Καραμπονάρ	Δημηβούβας	Παϊδάς	Βράζας
Σκώταρ	Κουβάς	Καραβίδα	Μαρίζας
Τσίντζερ	Λοκουβάς	Γίδα	Γκαζόζας
Γκιούλερ	Μπαντουβάς	Παγίδα	Χόζας
Μεσεμέρ	Ντώβας	Κροκίδα	Μπλάτζας
Μεριμέρ	Καζάναγας	Κοκολίδα	Καράτζας

Μπήτζας	Κράγιας	Σίας	Τζιόπουλιας	Γούσιας	Τσιάκας	Λίγκας	Τσίγκας
Ντρανοβίτζας	Τράγιας	Μοστάγιας	Ρούλιας	Κολούσιας	Κοντοτιάκας	Βόγκας	Νταρντουβάλλκας
Γινουβίτζας	Κεχαγιάς	Γκιάγιας	Γκαντζόφλιας	Πατιάς	Κακάς	Τσιόγκας	Πέλλκας
Κίτζας	Τζήγιας	Γιαγιαγιάς	Γκατζόφλιας	Χλιαπατιάς	Μπάκακας	Γιάογκας	Τζήμκας
Γκανταλίτζας	Ντραγκόγιας	Πουγιαγιάς	Γκαντζιόφλιας	Λίτιας	Λάκας	Γιόογκας	Μπαρτζόκας
Μανταλίτζας	Ντανταμόγιας	Χαλιγιάς	Σιούφλιας	Μίτιας	Νταλάκας	Τρούγκας	Μιλιόκας
Γκόμπλιτζας	Δανόγιας	Κροκιάς	Κγατζιόφλιας	Γκαντιάς	Γκλάκας	Ντεμπερδέκας	Σιόκας
Μπαμπιτζας	Μπόγιας	Βουβαλιάς	Τζώλιας	Ντιαντιάς	Πλάκας	Γκέκας	Τσιόκας
Χρισίτζας	Κύργιας	Τζάλιας	Τσώλιας	Τιότιας	Κατσαμάκας	Λέκας	Κόκας
Πάντζας	Πατούργιας	Κούτζιαλιας	Μπατώλιας	Κουκότιας	Νάκας	Γκιολέκας	Μόκας
Παλέντζας	Λούγιας	Λιάλιας	Γορνούφωλιάς	Μπτιάς	Τζανάκας	Γκιουλέκας	Δημόκας
Μέντζας	Μπούγιας	Κούτλιαλιας	Καζαμιάς	Κάστιας	Μπάκας	Μπαρέκας	Μπόκας
Τζόντζας	Χατζημπούγιας	Σιάλιας	Χατζηαριμιάς	Γκάστιας	Ζαμπάκας	Ντουρέκας	Κροκάς
Μπόντζας	Γκαδιάς	Καλίας	Μαγγανιάς	Πάπιστιας	Ράκας	Τράτζκας	Μπάγκας
Κακαρόντζας	Παπαδιάς	Πάκαλιας	Χατσιτιάνιας	Κούστιας	Βράκας	Μήτζκας	Γκίγκας
Τζόπτζας	Πάδιας	Γκάγκαλιας	Μάνιας	Γκούτιας	Γιαπρόκας	Μπίτζκας	Βούγκας
κορτζάς	Γαλάζιας	Μαγκαλιάς	Μπατζιόνιας	Καρακώτιας	Ματροάκας	Τζήγκας	Γκιούγκας
Βούζας	Παζιάς	Κράλιας	Ευταξιάς	Χατζηκώτιας	Σάκας	Γουμαροτζήγκας	Γκούγκας
Καραμούζας	Βράζιας	Τάλιας	Τριγγόιας	Σαλουκώτιας	Τάκας	Τζανήγκας	Μπούγκας
Μπούζας	Μαρακόζιας	Πασχαλιάς	Κόιας	Κούιας	Ντάκας	Βίκας	Παλάσκας
Καρπούζας	Γκόμπτζιας	Ελιάς	Μπόιας	Λούιας	Μουστάκας	Τραγατζίκας	Πλιαμάσκας
Γκίθας	Τζίας	Πιπήλιας	Πιάς	Παπαλούιας	Φτάκας	Κατζικιάς	Δανάσκας
Μπίθας	Κάτζιας	Τήλιας	Παπιάς	Ντανταμούιας	Φάκας	Μπίτζικας	Τράσκας
Βάιας	Γκάτζιας	Γιλιάς	Μαβριάς	Μπούιας	Νταρντουβάγκας	Γίκας	Μπήγκας
Κράιας	Καράτζιας	Πιπίλιας	Καλογριάς	Χατζημπούιας	Ζιάγκας	Μπισλίκας	Μίσκας
Τράιας	Καρέτζιας	Τούπιλιας	Ντιτζικριάς	Πούγιας	Τζιάγκας	Μποσλίκας	Τρίσκας
Καραβιάς	Πίτζιας	Τρίλιας	Σίας	Βαμβακάς	Λιάγκας	Τσιουλίκας	Δημισιόκας
Λατζκοβιάς	Γεωργαντζιάς	Τζόλιας	Πασιάς	Γεωργάκας	Γκάγκας	Κουκουλίκας	Πλόσκας
Νικοβιάς	Γκέντζιας	κοκόλιας	Καραπασιάς	Βαρδάκας	Πλιαμάγκας	Τζήμκας	Τρίσκας
Στανκοβιάς	Τζιότζιας	Τρίπλιας	Καραπάσιας	Μπαρδάκας	Ταλαμάγκας	Τζανίκας	Κόσκας
Δημοβιάς	Κότζιας	Ντρομπλιας	Μπασιάς	Μπαζάκας	Μπάγκας	Δικανίκας	Δούκας
Χατζηδημοβιάς	Γκόμπτζιας	Μπούμπλιας	Φάσιας	Τζάκας	Μπαμπαράγκας	Δημόνικας	Τζατζούκας
Γιαννοβιάς	Τζιόπτζιας	Ιμιρλιάς	Μπήτσιας	Ζιάκας	Γκράγκας	Γιαχνίκας	Καραματζούκας
Πετροβιάς	Γγορτζιάς	Χούρλιας	Τσιόπιτσιας	Κιάκας	Μητροάγκας	Μπίκας	Μπαρντζιούκας
Σταμκουβιάς	Τζιόρτζιας	Κοτλιάς	Τσιτσιάς	Λιάκας	Γκέγκας	Τασίκας	Τζιούκας
Πανουβιάς	Γκούτζιας	Κούτλιας	Τιτσιάς	Λιαλιάκας	Κρέγκας	Ντραγατσίκας	Γκιούκας
Γενουβιάς	Γκουτουτζιάς	Βούλιας	Γκέντσιας	Μπαλιάκας	Μπερντέγκας	Δέτσιας	Λιούκας
Βάγιας	Κώτζιας	Μαγουλιάς	Λιούτσιας	Νιάκας	Μήγκας	Πατίκας	Λιολιούκας
Γιαγιάς	Μουμουζιάς	Κυριαζούλιας	Νιούτσιας	Μανιάκας	Γκίγκας	Μπαντίκας	Τσιούκας

Στιούκας	Μουρέλας	Μαυροματούλας	Λάνας
Παλούκας	Κατοέλας	Ντούλας	Νανός
Μούκας	Κοντέλας	Τζιαντούλας	Ρεπανός
Μπούκας	Σκουτήλας	Παντούλας	Κατρανάς
Καλαμπούκας	Ζίλας	Αφέντουλας	Χοντροσάνας
Μπουμπούκας	Ντηρούλας	Ντουνοπούλας	Ντανός
Ρουκός	Μπατοίλας	Κωστούλας	Στεγνός
Καραματσούκας	Παπατσέτσιλας	Κωτούλας	Βαγενός
Σιντουκός	Τσίντσιλας	Στύλας	Σιμένας
Φούκας	Γκατζόφιλας	Γκατζόφλας	Κύργηνας
Τζώκας	Μπρέλλας	Σιούφλας	Μπεήνας
Σιώκας	Τζόλλας	Μανώλας	Γκάργκηνας
Μπουκοβάλας	Καπιτζιόλας	Καραμανώλας	Μηνός
Γουργαλάς	Γκοργκόλας	Μπατσώλας	Κάλφηνας
Πατσιάλας	Τσημολάς	Μπαντώλας	Κυριάζινας
Παπακάλας	Μπόλας	Παλαμάς	Λάζινας
Γκαγκαλάς	Ντόλας	Κεραμάς	Νζάνζινας
Τζκάλας	Ντρομπλάς	Μπλέμας	Τζιούτζιαινας
Σκαρκαλάς	Τζουπλάς	Νταγκούμας	Τσέγκαινας
Τσουκαλάς	Πατάγλας	Μπουντρούμας	Λαϊνός
Λάλας	Κουτλάς	Θωμάς	Λιόλαινας
Τζιμαλάς	Γούλας	Παπαθωμάς	Τόλαινας
Πάλας	Σιάγουλας	Ψωμάς	Τζήμαινας
Πατσάλας	Μαγούλας	Δουρδουβάνας	Σίμαινας
Μπατάλας	Γεωργούλας	Μαγγανάς	Αλέξινας
Ντάλας	Τζουλάς	Κγαγγάνας	Μπάννας
Χατζηνητάλας	Κούντζουλας	Λαζάνας	Σίμπαινας
Παρτάλας	Σιούλας	Σαργιάννας	Στούμπαινας
Γκατζαβέλας	Μπαντιούλας	Τζιάννας	Τσουράινας
Τζιαβέλας	Κωτιούλας	Λιάννας	Σύραινας
Γκαραβέλας	Καρακούλας	Λιαλιάννας	Τούσαινας
Μαντραβέλας	Αδαμούλας	Γκλιάννας	Ντουνταινας
Κοκοβέλας	Τζημουλάς	Τασιάννας	Ράφταινας
Ντακέλας	Νούλας	Πιτσιάννας	Κλιάφαινας
Γουτσιανέλας	Γιαννούλας	Τιάννας	Στέφαινας
Μανέλας	Σούλας	Τιάκανας	Στάχαινας
Κωσταρέλας	Φασούλας	Ζαργάνας	Σκοτεινάς
Μπρέλας	Τσουρτσούλας	Γκαργάνας	Βαϊνός
Μαντρέλας	Ματούλας	Σαργάνας	Παλαβίνας

Βαγινάς	Γκιούρινας	Παταπάς	Τζιάρας
Μπεγίνας	Γκούρινας	Ρέπας	Μπαντζιάρας
Ζουρλομπεγίνας	Φλώρινας	Τσέπας	Χαντζιάρας
Μπόγδινας	Μίσινας	Γκήπας	Λιάρας
Ατλαζίνας	Νάτσινας	Σκιαοίπας	Βαβλιάρας
Τρέξινας	Γιάντσινας	Βάμπας	Γγολιάρας
Χατζίνας	Πτσιόνας	Ζιάμπας	Βουλιάρας
Τζάντζινας	Γούσινας	Τζιάμπας	Γκουλιάρας
Μούτζινας	Τούσινας	Πάμπας	Κριαράς
Πλήινας	Ντούσινας	Μπάμπας	Γκοσιάρας
Μάνθινας	Ντίνας	Καραμπαμπάς	Σχιάρας
Τζίνας	Κοντοντίνας	Ντήμπαμπας	Καράς
Χατζίνας	Ντουντινας	Τάμπας	Γκάρας
Μπίνας	Σκοτίνας	Μπέμπας	Λιτζιάρας
Γωργάκινας	Ράπτινας	Γκίμπας	Καραμήσκαρας
Χατζητόλκινας	Κώστινας	Σκαοίμπας	Τσιουκάρας
Βαγγέλινας	Φώτινας	Γκορίμπας	Γκιολάρας
Βασιλίνας	Στάχινας	Σίμπας	Μάρας
Παύλινας	Ζωΐνας	Ρόμπας	Σαμαράς
Τζήμινας	Γάννας	Ζιούπας	Ζμάρας
Ασημίνας	Βουβόνας	Ζουπάς	Θεομάρας
Λολοθύμινας	Κουζιόνας	Ξουπάς	Κανάρας
Γιοβάνινας	Λιόνας	Ζρούπας	Καναράς
Γκουλιάνινας	Κωτσιόνας	Μπάρμπας	Λαναράς
Καρανάνινας	Μπακακόννας	Λιόρμπας	Πουρνάρας
Πάνινας	Πεπόννας	Σιόρμπας	Στουρνάρας
Στεπάνινας	Μπουμπόννας	Ζουρμπάς	Μπουπουνάρας
Σπάνινας	Σβάρνας	Κουρδούμπας	Τζαραμπάρας
Τζουάνινας	Κουδουνάς	Λιούμπας	Τσάρας
Γκόνινας	Μιτσιμπούνας	Κολούμπας	Σκόταρας
Μπουντώνινας	Τσιρώνας	Ντούμπας	Ταρτάρας
Αλέξινας	Μεταξάς	Σιακαβάρας	Γκοστάρας
Στόινας	Ζιάπας	Τζιβάρας	Σιαφάρας
Σχοινάς	Χλιάπας	Ζαγάρας	Μπουχάρας
Κουλιούπινας	Ειάπας	Ταγαράς	Ψαράς
Λαζάρινας	Μουτσιουκάπας	Χατζηταγαράς	Ζήγρας
Σαμαρίνας	Παπάς	Πζουγάρας	Σιαλβέρας
Σήρινας	Ρώμπαπας	Ποδαράς	Κηπέρας
Χατζηδημήτρινας	Πρωτόπαπας	Τζάρας	Περιστέρας

Τζήντζηρας	Τζακούρας	Ρούσας	Γκρούντας
Τσιατήρας	Γκάγκουρας	Γκεάτας	Ντούντας
Μαχαιράς	Γκούγκουρας	Γκιάτας	Τζιότας
Ντιζγγιράς	Ζκούρας	Δισκάτας	Λιλιότας
Τζιακίρας	Τζικούρας	Μάτας	Παΐγγαυλιότας
Μοίρας	Νταλαμούρας	Καλαμάτας	Φόκοτας
Ζαμπίρας	Λάπουρας	Ραματάς	Καλότας
Χατζημπίρας	Τσέπουρας	Γεννηματάς	Δέσποτας
Τζούρας	Μπούρας	Κουμάτας	Πλιούμπτας
Νταβόρας	Χατζητζημπούρας	Χιονάτας	Πάρτας
Τενταβόρας	Κουμπούρας	Χλιαπατάς	Βουρτάς
Αγόρας	Ντιόντουρας	Μπατάς	Τούρτας
Λιόρας	Κοντουράς	Σπάτας	Γκίστας
Γκόρας	Δικοχτούρας	Σοκέτας	Μαλάστας
Μάστορας	Αγώρας	Σκέτας	Ασβεστάς
Νέστορας	Κουτζουθοδώρας	Νισκέτας	Πάπιστας
Τσιτόρας	Ζώρας	Ζιάμετας	Οστάς
Ντόκτορας	Τζώρας	Πενέτας	Κούστας
Ζάμπρας	Λιώρας	Βερέτας	Παπακώστας
Σιάτρας	Θανάσας	Σκρέτας	Κώστας
Πετράς	Αθανάσας	Βήτας	Μπατζιακώστας
Λίντρας	Καράπασας	Μιμήτας	Σαλοκώστας
Σκίότρας	Φεράσας	Λίτας	Βουλγαροκώστας
Αλευράς	Κρασάς	Πιτάς	Κλεφτοκώστας
Γκιάουρας	Παπακρασάς	Ζιάλτας	Μακρόκώστας
Σιαβούρας	Φάσας	Μπάντας	Γούτας
Κάβουρας	Μπέσας	Κράντας	Ζιούτας
Γούρας	Γκίσας	Κωσταντάς	Λιούτας
Λιγούρας	Χαρίσας	Μπέντας	Παγκαυλιούτας
Μπλουγούρας	Λάμσας	Ρέντας	Σιούτας
Ζούρας	Δόσας	Γκρέντας	Γκούτας
Τζούρας	Κατσάς	Μπούζντας	Γκουργκούτας
Γκατζούρας	Μπλάτσας	Λιόντας	Πλιάτζικουτας
Γκατζιούρας	Μπλέτσας	Κλόντας	Φόκουτας
Πατζιούρας	Καραπέτσας	Άρχοντας	Μαλούτας
Γκιούρας	Νίτσας	Μπουρντάς	Κανούτας
Μαλιούρας	Βελέντσας	Γκοργούντας	Μπαρούτας
Μπλιούρας	Βόντσας	Γκούντας	Γκρούτας
Χασιούρας	Λιούτσας	Γκαρούντας	Φαφούτας

Μουχτάς	Κωταής	Καραπατσιδης	Χοροζής
Μπογιώτας	Ωρολόγης	Αδαμαντιδης	Τερζής
Λιώτας	Κοντουγιόργης	Διαμαντιδης	Σαατζής
Γκαλιώτας	Γιουργής	Ζιοντίδης	Ζαρζαβατζής
Μήλιωτας	Χατζηγεώργης	Λιοντίδης	Αρβατζής
Παγκαυλιώτας	Ξενογεώργης	Παναγιωτιδης	Γαλβατζής
Νινιώτας	Στραβογιώργης	Ζωγραφιδης	Χαλβατζής
Κώτας	Ευσταθιάδης	Μποφιδης	Μπογιατζής
Γκαλώτας	Ηλιάδης	Ζοϊδης	Ντελημπογιατζής
Χατση Νώτας	Αρμενιάδης	Φαροδής	Αλατζιατζής
παπα-Παρασκευάς	Αντωνιάδης	Μαρούδης	Τακιατζής
Διάφας	Σωτηριάδης	Κουτσομαρούδης	Πλιάτζης
Κλιάφας	Δημητριάδης	Μαυρουδής	Γαλάτζης
Τέφας	Κλήδης	Παπαργυρούδης	Χαλάτζης
Κάλφας	Λάζαρηδης	Μπέης	Γκλάτζης
Λιόφας	Διαφήδης	Γαζής	Κουκλατζής
Γκλιόφας	Νικολαΐδης	Κυργιάζης	Δουλατζής
Γκλόφας	Κλειδης	Μπορνιαζης	Μπαλοματζής
Ντιούφας	Παζίδης	Λιογιάζης	Αραμπατζής
Προύφας	Καραπατζιδης	Ατλαζής	Σαράτζης
Νταρντούφας	Βαρδακιδης	Καρμαζής	Ασταρατζής
Τσιάχας	Φαρμακιδης	Σιαλπάζης	Κιρατζής
Βλάχας	Χατζηαγγελιδης	Ντελπάζης	Καρασάτζης
Μπίσχας	Ευαγγελιδης	Αμπάζης	Τάτζης
Μπούχας	Πιθαμίδης	Σιαχπάζης	Σιαματατζής
Κάφας	Παλαμίδης	Μαράζης	Πορτατζής
Λαζάδες	Κοσμίδης	Πανταζής	Τακετζής
Ζανδές	Ναουμίδης	Χατζηπανταζής	Τενεκετζής
Τσεγκενές	Ιορδανίδης	Γιοχάζης	Νημπλητζής
Κιφιροντές	Κουρδανίδης	Ιωχάζης	Καλαϊτζής
Βιττές	Αλμπανίδης	Σεΐζης	Μαλίτζης
Βελεντζιάς	Κρανίδης	Κιρμιζής	Σιμιτζής
Βελήντζιας	Καραγιαννίδης	Τελπιζης	Τζικριτζής
Σβαρνιάης	Ιωαννίδης	Γοϊζης	Κυπριτζής
Σκατιάης	Αφθονίδης	Ιντριζης	Μπορνονκτζής
Τσιγκουλάης	Κραβαρίδης	Μυρμηγκιόζης	Μημπλητζής
Χλιαπατάης	Σακελλαρίδης	Μιλόζης	Νιζαμτζής
Νταής	Νασταρίδης	Καραμπόζης	Τζαμτζής
Ασβεστάς	Σπυρίδης	Κουκορόζης	Κοϊμτζής

Δοβαντζής	Αγγελάκης	Τσατσαλίκης	Τοπάλης	Παφίλης	Λαδούλης	Γκαντζιούλης	Μπλεμούλης
Κορδοβαντζής	Μανολάκης	Δελικής	Ράλης	Προφίλης	Μπογδούλης	Παντζιούλης	Μεμούλης
Καζαντζής	Τζουλάκης	Τζιτζιλίκης	Μαράλης	Κλης	Παϊδούλης	Μιλιούλης	Κλημούλης
Νεράντζης	Σουλάκης	Σολοίκης	Μιράλης	Τζιτζικλής	Χαϊδούλης	Νιούλης	Σιμούλης
Χαντζής	Οικονομάκης	Δημησκής	Κράλης	Νίκλης	Γαζούλης	Ζουρολοθυμιούλης	Κουτζοσιμούλης
Λέντζης	Φαρομάκης	Βζούκης	Μόραλης	Τριανταφυλλής	Ατλαζούλης	Μποϊούλης	Παρανομούλης
Τζίντζης	Τζημινάκης	Μπουζούκης	Μπατάλης	Τζόλης	Μπουιανζούλης	Νασιούλης	Ντομούλης
Σαπουντζής	Κατερινάκης	Κουτζιοτζιούκης	Καρανταλής	Κεράτσιοιολής	Κορδοβατζούλης	Γκανατσιούλης	Κοσμούλης
Τζότζης	Τσακνάκης	Καρτζιούκης	Καρανταγλής	Γκοργκόλης	Μπογιατζούλης	Τσιτσιούλης	Θωμούλης
Χάλιτζότζης	Χατζηγιαννάκης	Κουτζιούκης	Πραχάλης	Κοκόλης	Τζιατζούλης	Βαντσιούλης	Ιβανούλης
Τζιότζης	Καλογιαννάκης	Τροικούκης	Μιχάλης	Μελόλης	Λιατζούλης	Ντιούλης	Γιβανούλης
Πτζής	Κυργιαννάκης	Τρομπούκης	Διακουμιχάλης	Μανόλης	Χαλατζούλης	Κωτιούλης	Ντελιβανούλης
Κανταρτζής	Φασνάκης	Ζάβαλης	Πασχάλης	Χατζημανόλης	Τζηματζούλης	Μπαρδακούλης	Γιοβανούλης
Ασταρτζής	Ξυνάκης	Ντουβαλής	Βελής	Γκαβρομανόλης	Παπατζούλης	Μπαζακούλης	Μπογδανούλης
Ζαχαρτζής	Λιαπάκης	Γουργαλής	Τζιβέλης	Κουτζομανόλης	Καραπατζούλης	Κυριακούλης	Θανούλης
Πιριτζής	Καλπάκης	Γεωργαλής	Αγγέλης	Παπαδοκοτσόλης	Καρατζούλης	Δρακούλης	Αλπανούλης
Πιπιρτζής	Κοβράκης	Ντουγαλής	Βαγγέλης	Τόλης	Σαρατζούλης	Τρακούλης	Αλμπανούλης
Μπαμπουτζής	Γεράκης	Παρθάλης	Καραβαγγέλης	Ανατόλης	Μπετζούλης	Τσακούλης	Τζομπανούλης
Κουτούτζης	Ζαφειράκης	Ατζαλής	Αναδέλης	Αναντόλης	Πρετζούλης	Φακούλης	Κοπανούλης
Μουταφτζής	Λαμπράκης	Τζατζάλης	Παπαδέλης	Παντόλης	Ιτζούλης	Ντρογκούλης	Γκαμπρανούλης
Τζιφτζής	Δημητράκης	Κοσιάντζαλης	Πιτζέλης	Αποστόλης	Γιτζούλης	Λατζκούλης	Στεφανούλης
Τζιαλούτζης	Παπαδημητράκης	Νταντζαλής	Καλμέλης	Πλης	Κιτζούλης	Παϊκούλης	Στεγνούλης
Μπούζης	Θεοδωράκης	Φραγκοτζιαλής	Γουτσιανέλης	Καραμποναρλής	Μπιτζούλης	Περδικούλης	Αρμενούλης
Συμπουζής	Χρυσάκης	Ντιλιάλης	Τρακανέλης	Πουρναρλής	Τουφεκτζούλης	Χαλκούλης	Ασμενούλης
Καζάκης	Τάκης	Πασιαλής	Καμπέλης	Ντημηρλής	Βολτζούλης	Τολκούλης	Ασημινούλης
Μαζάκης	Ντακής	Κρίμισαλης	Μπαμπέλης	Καντιωλής	Κοϊμτζούλης	Κυρκούλης	Ξινούλης
Τζατζάκης	Τζιαντάκης	Κακάλης	Κουκουμπέλης	Πησλής	Γεωργαντζούλης	Τουρκούλης	Ντινούλης
Καλαποθάκης	Φακής	Γάκαλης	Κουστορέλης	Ντισλής	Τζαντζούλης	Σκούλης	Στινούλης
Τζιορτζιάκης	Σκαοδάκης	Σακαλής	Τσετσέλης	Σαχατλής	Γιαντζούλης	Δημησκούλης	Νιαγοστινούλης
Κουζιάκης	Γκαγκής	Τζιάγκαλης	Τιτέλης	Σαρχατλής	Γκορτζούλης	Μποσκούλης	Γιαννούλης
Λιάκης	Περγλέγκης	Γάγκαλης	Ντελής	Μπιτλής	Κουτζούλης	Κουκούλης	Γκαβογιαννούλης
Λιαλιάκης	Γιγκής	Περδεκάλης	Μεντελής	Κουτλής	Πολυζούλης	Μαλούλης	Παγουνούλης
Πλιάκης	Ζέκης	Τρικιάλης	Κανδήλης	Παύλης	Ανθούλης	Τζαμπαλούλης	Σταμπούλης
Κυριάκης	Μπζέκης	Σκαρκάλης	πιπίλης	Στρογγύλης	Μανθούλης	Μπρελούλης	Ρεμπούλης
Ματιάκης	Σιαμαλέκης	Νεβέσκαλης	Μπαμπίλης	Σαββούλης	Ζιούλης	Αποστολούλης	Γκρεμπούλης
Μπαστιάκης	Μπούζκης	Κανκαλής	Μπιμπίλης	Τσιβούλης	Γκανατζιούλης	Τυφοξυλούλης	Ζιμπούλης
Παγκάκης	Κικής	Ταιλαλής	Απρίλης	Γιοργούλης	Σαρατζιούλης	Αδαμούλης	Ρομπούλης
Μαρκάκης	Λιαλίκης	Δράμαλης	Τσίλης	Γουργούλης	Βολτζιούλης	Βαρσαμούλης	Τρομπούλης
Μαλάκης	Μπαμαλίκης	Τζιαμπαλής	Ντιντίλης	Γεωργούλης	Γιαντζιούλης	Σταμούλης	Στομπούλης

Μπαρμπούλης	Κοντούλης	Μεγδάνης	Τουράνης
Γκυμπούλης	Ντοντούλης	Ζολδάνης	Αχράνης
Ντρουμπούλης	Αξζοτούλης	Καρδάνης	Κορσάνης
Νταρπούλης	Τοτούλης	Μισδάνης	Τανής
Τρουπούλης	Ραπούλης	Λαφαζάνης	Μπατάνης
Μπατζαρούλης	Ναστούλης	Τζάνης	Γκαντάνης
Μπασιαρούλης	Κωστούλης	Τζατζάνης	Στεφανής
Γκιολαρούλης	Γουτούλης	Μπαλμπουζάνης	Γκαλένης
Σαμαρούλης	Τζιφουτούλης	Βαλλιαγιάνης	Αρμένης
Γιανναρούλης	Μπουχτούλης	Καγιάνης	Πιτένης
Καρβουναρούλης	Αξιωτούλης	Τζιαργιάνης	Σιαΐνης
Μαλαφαρούλης	Φωτούλης	Σαργιάνης	Τερπίνης
Θεοχαρούλης	Ντιαφούλης	Μεγδιάνης	Φλωρίνης
Βερούλης	Στεφούλης	Ροζιάνης	Γκουντίνης
Σιδερούλης	Γκραχούλης	Τζιανής	Στίνης
Καρασωτηρούλης	Μιχούλης	Κουζιάνης	Μπαλιαγιάννης
Βιρούλης	Κριχούλης	Ζαβαλιάνης	Μπασιαγιάννης
Αγορούλης	Κοτσοτύλης	Γκολιάνης	Βαλαγιάννης
Ζαμπρούλης	Τιώλης	Βεριάνης	Παπαγιάννης
Λαμπρούλης	Αδάμης	Κοτοριάνης	Καραγιάννης
Μητρούλης	Τσιάμης	Μηζτιάνης	Μπαραγιάννης
Δημητρούλης	Βαρταλάμης	Ντιάνης	Χατζηγιάννης
Κυρούλης	Νταρταλάμης	Κακάνης	Ντεληγιάννης
Σπυρούλης	Βαρσαμής	Γκανής	Σαρηγιάννης
Θεοδωρούλης	Βαρσάμης	Τζουκάνης	Γκαβογιάννης
Γκαγκασούλης	Ντατάμης	Γαλάνης	Καρδογιάννης
Θανασιούλης	Στραβουλέμης	Καρακαλάνης	Γκατζογιάννης
Γκαβοθανασούλης	Κλήμης	Καπλάνης	Γκαντζογιάννης
Γκανατσούλης	Κασίμης	Κουτζιμάνης	Κουτζογιάννης
Κουρτσούλης	Νταΐτιμης	Ντιμάνης	Καλογιάννης
Τούλης	Τζόμης	Κουτζαριμάνης	Ζουρλογιάννης
Γατούλης	Κόμης	Μπαλαμπάνης	Ψυλογιάννης
Μαυροματούλης	Μαυροζούμης	Νταμπάνης	Ζαρογιάννης
Μορατούλης	Τζουμής	Αλμπάνης	Τσιρογιάννης
Μπετούλης	Γκούμης	Τσιουμπάνης	Μαχρογιάννης
Σκρετούλης	Μαναφλούμης	Κόπανης	Μαστορογιάννης
Μαραντούλης	Κασούμης	Τερπάνης	Τσαργιάννης
Σαραντούλης	Νταβάνης	Γκαμπράνης	Τζιόνης
Κωνσταντούλης	Γκαδάνης	Κομπράνης	Μπιλιόνης

Κωντσιόνης	Ντούβαρης	Μπαζντάρης	Ταμπούρης
Στάμονης	Βούλγαρης	Νάσταρης	Φυλακοτούρης
Κατζιαούνης	Αγελαδάρης	Μαλαφάρης	Μπουτούρης
Καρθούνης	Λαμπαδάρης	Λιφάρης	Δικοχτούρης
Παγούνης	Ταξάλδάρης	Θεοχάρης	Μποπουζιώρας
Παπαγούνης	Τζήτζαρης	Μπουχάρης	Φλώρης
Κοντογούνης	Γκάντζαρης	Αλεξανδρής	Καρδάσης
Μπαγκατζούνης	Μπόζιαρης	Σιδέρης	Λιάσης
Μπαγκατζιούνης	Γκάτζιαρης	Τζιντζιλέρης	Νιανιάσης
Καραγκούνης	Γκαντζιάρης	Καλημέρης	Μπορνιασής
Γκουζγκούνης	Μαντζιάρης	Μεσημέρης	Ντιαντιάσης
Τριγώνης	Μπεκιάρης	Πιπέρης	Καρακάσης
Σπανδωνής	Κοκαλιάρης	Τζεμπέρης	Μπαλάσης
Τζαρτζώνης	Βούλιαρης	Κουτζιμπέρης	Δημάσης
Τζιώνης	Κοκοτιάρης	Μπαρμπέρης	Καραθανάσης
Μπιλιώνης	Βελίκαρης	Μπακήρης	Γκαβοθανάσης
Μησιώνης	Καραμίσκαρης	Χατζησωτήρης	Κοντοθανάσης
Πλατώνης	Κλιούκαρης	Τσαΐρης	Όμπασης
Κατσιαντώνης	Βουβαλάρης	Ντημίρης	Τάσης
Μαροκαντώνης	Γουβαλάρης	Μπιμπιέρης	Κοντοαναστάσης
Παπαντώνης	Χατζηλάρης	Ντιμισοής	Κουκουμπέσης
Μπουντώνης	Τσαπιλάρης	Ζαφίρης	Ζήσης
αλέξης	Σακελλάρης	Μακρής	Παπαζήσης
Τζιτζιαλέξης	Μπολάρης	Κρεκόρης	Καραζήσης
Λιάπης	Τζιπουλάρης	Κουτζου-Δημήτρης	Χατζηζήσης
Λιακάπης	Κεραμάρης	Λουλουδημήτρης	Γκαβοζήσης
Αράπης	Τσιούμαρης	Κάστρης	Ζαχαροχαρήσης
Χασάπης	Κανάρης	Αργύρης	Δουλαπισής
Κουσάπης	Μαγκανάρης	Παλαβαργύρης	Κυπαρίσης
Πέπης	Τσιαπανάρης	Γιασούρης	Χαρίσης
Κόμπης	Καστανάρης	Παϊβούρης	Γκαβοχαρίσης
Σιόπης	Καραμπονάρης	Καντζούρης	Μιλόςης
Προκόπης	Μπουμπόναρης	Ντζουτζούρης	Γιάτσης
Σήρπης	Βούρναρης	Γκατζιούρης	Λάτσης
Ζουρούπης	Καρβουνάρης	Γκουτζιούρης	Γκαμάτσης
Στούπης	Γούναρης	Τζητσιούρης	Βαΐτσης
Καλοστούπης	Σαρής	Παπούρης	Μπαλαβίτσης
Παπασιάπης	Σαμσάρης	Τζαμπούρης	Παπανθίτσης
Βαρής	Αντάρης	Καμπούρης	Λίτσης

Τουφεκτής	Χατζημπέτης	Αβλήοτης	Μακριντζιώτης
Σιμοτής	Μπρέτης	Αγραυχήοτης	Κουτζιώτης
Πτοης	Κουιαφήτης	Τουρναβιώτης	Λουπιτζκιώτης
Κουτής	Παζαΐτης	Κισαογιώτης	Φουρκιώτης
Γκογκούτης	Μωραΐτης	Καταφυγιώτης	Νιβισκιώτης
Παπουτής	Τουρναβίτης	Κουτσοκιώτης	Ντινισκιώτης
Γραντούτης	Λεχοβίτης	Λευζιανιώτης	Κουτσοκιώτης
Κοντύοτης	Ραχοβίτης	Μανιώτης	Πατιλιώτης
Μπαχτής	Ζουγιτής	Βενιώτης	Βολιώτης
Τζιαούσης	Πολίτης	Δισκαχιώτης	Καντιολιώτης
Νταγούσης	Κομπολίτης	Κοζότης	Αυλιώτης
Γιργούσης	Κοκκινοπλίτης	Τζηπότης	Μαγουλιώτης
Γουγούσης	Αρβανίτης	Νεκροθάπτης	Μαθουλιώτης
Γιούσης	Βούλκοαρβανίτης	Ράπτης	Μαρουλιώτης
Ντιντιούσης	Μπίτης	Κάστης	Καραγιανιώτης
Μαλούσης	Πλακοπίτης	Ζαχαροπλάστης	Τζιαριτζιανιώτης
Χατζημαλούσης	Μαργαρίτης	Αγοράστης	Καλιανιώτης
Κολούσης	Παναρίτης	Μίστης	Μανιώτης
Παπαγιαννούσης	Αρχιμανδρίτης	Φακομύτης	Σαρμανιώτης
Παπα - Ρούσης	Ζαγορίτης	Πατσιουμύτης	Κυμανιώτης
Κοντορούσης	Μεσίτης	Βαρβούτης	Κρανιώτης
Κυρούσης	Καϊαφίτης	Μπαρμπούτης	Καστανιώτης
Νταουρούσης	Κουτζοφίτης	Τζιφούτης	Ραφανιώτης
Ντούσης	Ζάλτης	Κλέφτης	Ντρεμπενιώτης
Ντουντούσης	Ψάλτης	Πλακγκόφτης	Χτενιώτης
Βουρτούσης	Βαλάντης	Μαχτής	Βινιώτης
Παπαθεοδώσης	Διαμαντής	Τουρναβιώτης	Μιλοτινιώτης
Μηλώσης	Μπαντής	Σερβιώτης	Δελνιώτης
Δραγάτης	Ναλμπάντης	Γιώτης	Γιαννιώτης
Χωριάτης	Σαράντης	Πυργιώτης	Ζερμονιώτης
Σταμάτης	Νυφαντής	Λιβαδιώτης	Αξιώτης
Μαυρομάτης	Λεβέντης	Ξηρολιβαδιώτης	Σμυξιώτης
Κουμάτης	Πετένης	Δαοδιώτης	Καραβαριώτης
Μουράτης	Μπήντης	Γριζιώτης	Καισαριώτης
Παπαμουράτης	Κόντης	Μπλατζιώτης	Βεριώτης
Μπαμπαμουράτης	Γκουντής	Γκομπλιτζιώτης	Κερασιώτης
Χλιαπατάτης	Ακζότης	Σελτζιώτης	Χασιώτης
Λογοθέτης	Κοπλιτζότης	Βαντζιώτης	Λαβανσιώτης
Σιαμέτης	Βαντζότης	Κατραντζιώτης	Μπαχτιώτης

Βουρβουσιώτης	Νάζος	Ξάνθος	Βόλτζιος
Σπουριώτης	Χαζός	Βερροιαίος	Γκόλτζιος
Παρασκευιώτης	Φραντζέζος	Λάγιος	Κοκόλτζιος
Αγραφιώτης	Μαλτέζος	Ράιος	Γιάντζιος
Καταφιώτης	Μίζος	Στάιος	Πάντζιος
Φώτης	Ρίζος	Πέγιος	Πλίντζιος
Κιλιάφης	Μάνζος	Λόγιος	Μίντζιος
Τσαφής	Σκόζος	Γκαβροστέργιος	Γκότζιος
Χρυσάφης	Γάτζος	Χαδιός	Τρέπτζιος
Λιούφης	Λιάτζος	Βέιος	Γκόρτζιος
Παχής	Γκάτζος	Νζηκαλείος	Κουτροτόζιος
Κοντιαΐς	Μάτζος	Μπέιος	Μούρτζιος
Φίσκις	Μαμάτζος	Σιάζιος	Τζιούτζιος
βαρίς	Καρανάτζος	Μπίζιος	Γκούτζιος
Σουφλερίς	Χατζηχάτζος	Καμάνζιος	Μπρούτζιος
Κότις	Καρατζέτζος	Μίνζιος	Γκουντούτζιος
Κατζαβός	Ίτζος	Μόζιος	Σιώζιος
Πάλαβος	Μαλίτζος	Μπόζιος	Ντάκιος
Στραβός	Νίτζος	Καραμπόζιος	Μώκιος
Παταβός	Στόιτζος	Γάτζιος	Τζιαλιός
Ακρίβος	Γκόλτζος	Τζιάτζιος	Λιάλιος
Μπόκοβος	Ντογαντζός	Λιάτζιος	Τιάλιος
Κολοβός	Τζάντζος	Νιάτζιος	Κάλιος
Τέγος	Πάντζος	Γκρνιατζίος	Γκάλιος
Κγάγκος	Καρατζέντζος	Καμάτζιος	Μάλιος
Ωρολόγος	Πλίντζος	Μαμάτζιος	Παλιός
Ντελήγεώργος	Τζόντζος	Γκανάτζιος	Μπάλιος
Γαμβρογεώργος	Γκέρτζος	Πάτζιος	Τραχαλιός
Κλεφτογιώργος	Μούρτζος	Καραπάτζιος	Καραχάλιος
Γώγος	Τζούτζος	Χάτζιος	Βέλιος
Μπόγδος	Κουτζός	Λέτζιος	Τζέλιος
Χάιδος	Γκούτζος	Ρέτζιος	Γκέλιος
Ρόιδος	Μπρούτζος	Μήτζιος	Μέλιος
Μπόνδος	Λιώτζος	Κίτζιος	Ντέλιος
Σιούρδος	Πολύζος	Καρακίτζιος	Μήλιος
Παλεός	Αγάθος	Λίτζιος	Σμίλιος
Νταραβάζος	Παπα Άνθος	Νίτζιος	Φίλιος
Λάζος	Μάνθος	Μπιτζιός	Λιόλιος
Μάζος	Χατζημάνθος	Φίτζιος	Τόλιος

Κουτσοτόλιος	Γιάντσιος	Ζβύγκος	Ντελημάγκος
Μπλιούμπλιος	Σιάντσιος	Λύγκος	Κύγκος
Κούλιος	Γκέντσιος	Λέκος	Δαμάσκος
Γκούλιος	Τσότσιος	Τσέκος	Τάσκος
Σκούλιος	Γκαλιαμούτσιος	Λάτζκος	Μαλέσκος
Κουκουλιός	Γκαντούτσιος	Ζάικος	Νίσκος
Πούλιος	Λύσιος	Πάικος	Μπόσκος
Καραπούλιος	Ματούσιος	Τράικος	Ντανάτσος
Κοντοπούλιος	Ντούσιος	Στάικος	Γήτσος
Σούλιος	Ματιός	Ζίκος	Ζάντσος
Μανιός	Πατιός	Μικρούτζικος	Κούτσος
Ασιμένιος	Χαντιός	Καρανίκος	Μπουντιούκος
Λιπηνιός	Γκουντιός	Κλιτζινίκος	Τρικούνκος
Παννιός	Τηούτιος	Δημονίκος	Μούκος
Κόιος	Ζώιος	Κοκουνίκος	Μπούκος
Στόιος	Παϊδάκος	Κουτσουνίκος	Τζιιάλός
Βάσιος	Γιάκος	Στόικος	Κότιαλος
Κουτζοβάσιος	Κυρ Γιάκος	Πιπλόπικος	Κάλος
Κοντοβάσιος	Καραδιάκος	Καστροπικός	Κόκκαλος
Σιάσιος	Λιάκος	Μαρίκος	Μαστροδοδάσκαλος
Πισμιάσιος	Νιάκος	Χωρικός	Νιβέσκαλος
Νάσιος	Πασιάκος	Χασιίκος	Μονιάλος
Τάσιος	Τιάκος	Κούτσικος	Μόραλος
Παπαμήσιος	Καρατιάκος	Ντίκος	Σαλός
Χατζημήσιος	Δημάκος	Λέικος	Τζιέλος
Κουφομίσιος	Νάκος	Βέικος	Αλτακέλος
Τόσιος	Τζιμηνάκος	Νεδέικος	Ζενέλος
Λιάτσιος	Μποσνάκος	Τόικος	Μπέλος
Πλιάτσιος	Νταμπάκος	Στάικος	Κουκουμπέλος
Καραμάτσιος	Ράκος	Παπα - Γιάνκος	Μπρέλος
Νάτσιος	Δράκος	Δόκος	Στίλος
Καρανάτσιος	Γιαπράκος	Τζιόκος	Αγγλογάλλος
Πάτσιος	Λαμπράκος	Μιλίοκος	Ψύλλος
Τάτσιος	Μπαπατάκος	Μπόκος	Μινόπολος
Παπατάτσιος	Καραντάκος	Ρόκος	Κουτζοτόλος
Κολέτσιος	Βάγκος	Παντόπκος	Κοκολιόπλος
Λίτσιος	Γκάγκος	Τρούπκος	Μητσιόπλος
Μπότσιος	Ζβήγκος	Παπαμάγκος	Γιανουλόπλος
Ντίτσιος	Μίγκος	Καραμάγκος	Λολόπλος

Κωτουλόπλος	Μπουμπιναρόπουλος	Σιόμος	Τζοάνος
Αντωνόπλος	Σιδερόπουλος	Παράνομος	Σορτζοάνος
Τζιβαρόπλος	Καστρόπουλος	Μονόδρομος	Τζιομπάνος
Ζαχαρόπλος	Κουτσοπούλος	Στραβόστομος	Κόπανος
Κουφόξιλος	Διαμαντόπουλος	Γράβανος	Σπάνος
Τυφόξιλος	Υφαντόπουλος	Μπαχτζιβάνος	Παπασπανός
Γκοράουλος	Ραπτόπουλος	Καραλίβανος	Κυράνος
Κούντζουλος	Χριστόπουλος	Ντελιβάνος	Καπετάνος
Κοντόκουλος	Χρυσάφοπουλος	Αλβανός	Στάνος
Καψόκουλος	Στύλος	Γιοβάνος	Ψάνος
Τρόουλος	Λώλος	Ντελιγιοβάνος	Στυγνός
Καραπούλος	Αρματωλός	Γάνος	Αστροποκαμένος
Παπαδόπουλος	Χατζηδάμος	Μπογδάνος	Παρακείμενος
Χαϊδόπουλος	Μαλάμος	Κατζάνος	Ασιμένος
Λαζόπουλος	Στάμος	Καραθάνος	Γραμμένος
Μανθόπουλος	Χατζηστάμος	Κοντοθάνος	Καλιγωμένος
Κυργιόπουλος	Μέμος	Στογιάνος	Μαργωμένος
Ληλιόπουλος	Μπασιαδήμος	Μαργιάνος	Νένος
Μηλιόπουλος	Παπαδήμος	Μπατζιάνος	Ξένος
Τολιόπουλος	Καραδήμος	Κούτζιανος	Ζήνος
Ζησιόπουλος	Κουτζοδήμος	Μούτζιανος	Μήνος
Μπαροδακόπουλος	Κοντοδήμος	Ρουζιάνος	Ρήνος
Γιαννακόπουλος	Γυπτοδήμος	Μπεμπελιάνος	Βηλιζίνος
Αντωνακόπουλος	Γκάξημος	Πηπηλιάνος	Σιατζίνος
Δημητρακόπουλος	Τζήμος	Τζουτζουλιάνος	Κουρατζίνος
Σταμκόπουλος	Γκαβοτζήμος	Γκουλιάνος	Σφιλτζίνος
Λουκόπουλος	Μαΐσημος	Τζηκουλιάνος	Ντραβονταντζίνος
Βασιλόπουλος	Μαυροδίμος	Μπιτουλιάνος	Γκίνος
Συλλόπουλος	Γκατζίμος	Καστοριανός	Ζαρκινός
Λολόπουλος	Κλίμος	Μπατιάνος	Κολιαντρινός
Αποστολόπουλος	Χατζηγλιμός	Ναουστιανός	Λατίνος
Ασημόπουλος	Σίμος	Τιάκανος	Ντηντίνος
Νταβανόπουλος	Μπασιασίμος	Μάνος	Γκουντίνος
Αρμενόπουλος	Παπασίμος	Κοτσιμάνος	Βελιστινός
Ντινόπουλος	Καρασίμος	Νάνος	Ραντομπιστινός
Τζιβαρόπουλος	Χατζησίμος	Καρανάνος	Χρουπιστινός
Βουλγαρόπουλος	Κουτζοσίμος	Τζιτζινάνος	Σιατιστινός
Λαζαρόπουλος	Γυφτοσίμος	Κουτζονάνος	Νιαγοστινός
Σακελλαρόπουλος	Τζιόμος	Κυρνάνος	Γιάννος

Παπαγιάννος	Παμπόρος	Μπογιατζάτος	Στέφος	Μπαϊόπλους	Μάντους	Παπα Αντωνίου	Χατζηαδάμου
Κουτζουγιάννος	Χατζηφόρος	Τζεγγκελάτος	Χαρηστέφος	Γιρακόπλους	Τζούφους	Αλεξίου	Δήμου
Παγούνος	Ευλοφόρος	Ευζάνατος	Τζιαφός	Μηλιόπλους	Χαλκέως	Προκοπίου	Χατζη - Δήμου
Γκοζκούνος	Ζάμπρος	Ανθήπατος	Τζιτζιαφος	Λουλόπλους	Ζιγιάς	Σακελλαρίου	Οικονόμου
Μπούνος	Ντελή γιατρός	Μπράτος	Τζούφος	Ισταμπουλούς	Χαδιώς	Ελευθερίου	Δήμοξένου
Μπώνος	Καραμήτρος	Τζούφατος	Κωφός	Μαλάμους	Μανιώς	Παπαγορηγορίου	Δήμου Ξένου
Πέπος	Κάστρος	Μαρκέτος	Ζάχος	Μόμους	Μπινιώς	Παπαδημητρίου	Θάνου
Τσίπος	Αργυρός	Πανάρετος	Ζιάχος	Νάνους	βάσιως	Πορφυρίου	Μάνου
Μπάμπος	Κύρος	Μπερέτος	Γκριάχος	Καλίνους	Κγουτιώς	Αθανασίου	Στεφάνου
Σίμπος	Φλακοτούρος	Μιμήτος	Βλάχος	Πιλίνους	Μως	Αναστασίου	Παπα - Ιωάννου
Κόμπος	Παϊβούρος	Λίτος	Καραβλάχος	Ρίνους	Μπουμπάς	Κοντοαναστασίου	Χατζη - Ιωάννου
Ρόμπος	Σγούρος	Μπίτος	Σπάχος	Γόνους	Ματώς	Παπαναστασίου	Κωνσταντίνου
Γκλούμπος	Σκούρος	Πλαλτός	Τράχος	Χιόνους	Νικολάου	Χαρισίου	Παπακωνσταντίνου
Στούμπος	Μπούρος	Γκάντος	Στάχος	Παγούνους	Παπανικολάου	Μύσιου	Χατζηκωνσταντίνου
Ρόμπος	Χατζημπύρος	Μαντός	Μίχος	Πέπους	Εβαγγελήδου	Κυριάκου	Φιλίππου
Τέρπος	Σύρος	Πάντος	Σπανομίχος	Χαραλάμους	Ουρδανίδου	Νίκου	Λαζάρου
Σύρπος	Μπαλταδώρος	Μάραντος	Πισμίχος	Μπάμπος	Οκταποδού	Καλιννίκου	Μικρού
Γλούπος	Ταλιδώρος	Μπόγγτος	Μόσχος	Λούπους	Ανδρέου	Μάρκου	Λάμπρου
Βούλγαρος	Κουτζοθεόδωρος	Κοντός	Μπρούχος	Πζουγάρος	Χατζηανδρέου	Δασκάλου	Ιατρού
Μάρος	Ζώρος	Ντόντος	Φτωχός	Μαντζιάρους	Παλαιού	Διδασκάλου	Πέτρου
Γιάνναρος	Φλώρος	Πλιατζκοτός	Σιατιστεύς	Μάρους	Στεργίου	Παπάζογλου	Παπα - Πέτρου
Σάρος	Βάσος	Γύπτος	Γιοργιούς	Σαμάρους	Παπαστεργίου	Καπιτζόγλου	Μήτρου
Κουβεντάρους	Πάσος	Αίγυπτος	Λαδούς	Νταουμάρους	Κλιφτογεοργίου	Μίσιου	Ζντρού
Γκομπιντάρους	Χαρσός	Ντόρτος	Νάζους	Μπουμάρους	Γεωργίου	Τσιακήρογλου	Σπύρου
Γάβρος	Πράσος	Γούρτος	Κυρατζούς	Θεοχάρους	Παπαγεωργίου	Αφέντογλου	Θεοδώρου
Ζάβρος	Ρούσος	Μούρτος	Ντογαντζούς	Βουχάρους	Κοντουγεωργίου	Μπόσκουγλου	Χατζηθεοδώρου
Σκύβρος	Παρούσος	Νάστος	Βώζιους	Κηπορούς	Βασιλείου	Τριανταφυλλου	Λυκοθεοδώρου
Σκούβρος	Λιάτσος	ΝτεληΧρίστος	Τιάλιους	Παρατόρους	Παπαβασιλείου	Παπατριανταφυλλου	Σιριτζήφ
Καραϊνδρος	Τσάτσος	Μπλαροχρίστος	Κάτσιους	Ζτρούς	βόλτζιου	Αποστόλου	Φαραώ
Χονδρός	Μανακίτσος	Τιούτος	Προύσιους	Κουρούς	Ευσταθίου	Παύλου	Μπορμπουτσικό
Μέρος	Κοκόλιτσος	Μούτος	Σιαλιάγκους	Παπακρασούς	Σακιλίου	Χριστοδούλου	Λουππικό
Μπέρος	Ντίτσος	Γιούφτος	Ζουμπέκους	Τσιάτους	Παπαευθυμίου	Αφέντουλου	
Ντέρος	Πιαδούτσος	Ζώτος	Βελίκους	Ραμαπούς	Αντωνίου	Αδάμου	
Γκρανατήρος	Παπα Δούτσος	Λιώτος	Τζιτζιλίκους				
Μάγειρος	Ρούτσος	Μεταξωτός	Τσιτσιόκους				
Τσίρος	Τσούτσος	Φώτος	Βύκους				
Αγόρος	Γκαντούτσος	Ντηάφος	Τρικοίνους				
Μορός	Γάτος	Ζωγράφος	Τζιαλούς				
Μπόρος	Σολδάτος	Ντάφος	Κλους				

4.2. Αλφαβητικός

Αγάθης	Ανθούλης	Αυλιώτης	Βενάγας
Αγγελάκης	Αντάρης	Αφέντογλου	Βεριάνης
Αγγέλης	Αντωνικόπουλος	Αφέντουλας	Βεριώτης
Αγγλογάλλος	Αντωνιάδης	Αφέντουλου	Βερούλης
Αγόρας	Αντωνίου	Αφθονίδης	Βερροιαίος
Αγοράστης	Αντωνόπλος	Αχράνης	Βζούκης
Αγόρος	Αξιώτης	Βαβλιάρας	Βηλιζίνος
Αγορούλης	Αξιωτούλης	Βαγγέλης	Βήτας
Αγραφιώτης	Αποστόλης	Βαγγέλινας	Βινιώτης
Αδαμαντίδης	Αποστολόπουλος	Βάγιας	Βιτιές
Αδάμης	Αποστόλου	Βαγινάς	Βλάχας
Αδάμου	Αποστολούλης	Βάγκος	Βλάχος
Αδαμούλας	Απρίλης	Βαΐτης	Βόγκας
Αδαμούλης	Αραμπατζής	Βαλαγιάννης	Βολιώτης
Αθανάσας	Αράπης	Βαλανίδης	Βόλτζιος
Αθανασίου	Αρβανίτης	Βαλάντης	Βολτζιούλης
Αίγυπτος	Αργύρης	Βαμβακάς	Βουβαλάρης
Ακριβός	Αργυρός	Βαντζιώτης	Βουβαλιάς
Αλατζιατζής	Αρματωλός	Βαντσιούλης	Βουβόνας
Αλβανός	Αρμένης	Βαρδακίδης	Βουδώνινας
Αλεξανδρής	Αρμενιάδης	Βαρός	Βούζας
Αλέξινας	Αρμενόπουλος	Βαρσαμής	Βουλγαρης
Αλεξίου	Αρμενούλης	Βαρσαμούλης	Βουλγαροκώστας
Αλευράς	Αρχιμανδρίτης	Βαρταλάμης	Βουλγαρόπουλος
Αλμπάνης	Άρχοντας	Βασιλείου	Βουλιάρας
Αλμπανίδης	Ασβεστάς	Βασίλινος	Βούλιας
Αλμπανούλης	Ασημίνος	Βασιλόπουλος	Βούλκοαρβανίτης
Αλτακέλος	Ασημινούλης	Βάσιος	Βουρβουσιώτης
Αμέταγας	Ασημόπουλος	Βέιος	Βούραρης
Αμπάζης	Ασιμένος	Βελεντζιάης	Βουρτάς
Αναγνώστου	Ασταρατζής	Βελέντσας	Βουρτούσης
Αναδέλης	Αστραποκαμένος	Βελής	Βράζιας
Αναντόλης	Ατζαλής	Βελίκαρης	Βράκας
Αναστασίου	Ατλαζής	Βελίκους	Βριάβας
Ανδρέου	Ατλαζίνος	Βέλιος	Βύκος
Ανθήπατος	Ατλαζούλης	Βέλκος	Βώζιους

Γάβρος	Γινοβίτζας	Γκαντάνης	Γκιούσης
Γαζής	Γιοβάνινας	Γκάντζαρης	Γκίρκας
Γαζούλης	Γιοβάνος	Γκαντιάς	Γκίσας
Γαλάζιας	Γιοβανούλης	Γκάντος	Γκλάκας
Γαλάνης	Γιοργούς	Γκαντούτσιος	Γκλάτζης
Γαλάτζης	Γιουργής	Γκαραβέλας	Γκλιάνης
Γαμβρογεώργος	Γιούφτος	Γκαραλέας	Γκλιόφας
Γάννας	Γιοχάκης	Γκάρας	Γκλούμπος
Γάτζιος	Γιορακόπλους	Γκάργκας	Γκοβιντάρος
Γάτος	Γιογούσης	Γκάργκηνος	Γκογκούτσης
Γατούλης	Γιώτης	Γκαρούνας	Γκόλτζιος
Γελαδάρης	Γκαβογιάννης	Γκάρτσωνας	Γκόμπζιας
Γεννηματάς	Γκαβογιαννούλης	Γκάστιος	Γκόμπλιτζας
Γεράκης	Γκαβοζήσης	Γκατζαβέλας	Γκομπλιτζιώτης
Γεωργάκας	Γκαβοθανάσης	Γκατζογιάννης	Γκόνινας
Γεωργαλής	Γκαβοθανασούλης	Γκάτζος	Γκοράουλος
Γεωργαντζιάς	Γκαβομανόλης	Γκατζούρας	Γκόρας
Γεωργαντζιούλης	Γκαβοστεργίος	Γκατζόφλιας	Γκοργκόλης
Γεωργίου	Γκαβοτζήμος	Γκέκας	Γκόρτζιος
Γεωργούλας	Γκαβοχαρίσης	Γκέλιος	Γκορτζιούλης
Γεωργούλης	Γκάγκαλιας	Γκέντσιος	Γκοστάρας
Γήτσος	Γκαγκάνας	Γκέρτζος	Γκότζιος
Γιάκος	Γκάγκας	Γκήπας	Γκούγκουρας
Γιαννακόπουλος	Γκαγκασούλης	Γκιαγκιάς	Γκουζγκούνης
Γιάνναρος	Γκαγκής	Γκιάουρας	Γκουλιάνινας
Γιανναρούλης	Γκάγκος	Γκιάτας	Γκουλιάνος
Γιαννιώτης	Γκάγκουρας	Γκιγκής	Γκουλιάρας
Γιαννοβιάς	Γκάξημος	Γκίθας	Γκούλιος
Γιάννος	Γκαζόζας	Γκιθόνας	Γκούμης
Γιαννούλης	Γκαλένης	Γκίκας	Γκούντας
Γιανουλόπλος	Γκαλιαμούτσιος	Γκίνος	Γκουντής
Γιάντζιος	Γγάλιος	Γκιολαρούλης	Γκουντίνης
Γιαντζιούλης	Γγαλιώτας	Γκιολέκας	Γκουντιός
Γιάντσηνας	Γγαμπράνης	Γκιόργκας	Γκουντιός
Γιαπράκας	Γγαμπρανούλης	Γκιούκας	Γκουργκούτας
Γιάτσης	Γκανάτζιος	Γκιούλερ	Γκούτζιος
Γιαχνίκας	Γκανατζιούλης	Γκιούρας	Γκουτζιούρης
Γίδας	Γκανής	Γκιούρινας	Γκουτουτζίας
Γιλιάς	Γκανταλίτζας	Γκιούρκας	Γκράγκας

Γκρανατήρος	Δελνιώτης	Δρακούλης	Ζήνος
Γγραχούλης	Δέσποτας	Δράμαλης	Ζήσης
Γκρεμπούλης	Δέτσικας	Ελευθερίου	Ζησιόπουλος
Γκρέντας	Δημάκος	Ελιάς	Ζιάγκας
Γκριάχος	Δημάσης	Εμμανουήλ	Ζιάκας
Γκριόμπας	Δημηβούβας	Ευαγγελίδης	Ζιάλτας
Γκρούντας	Δημησκής	Ευσταθιάδης	Ζιάμετας
Γκιμπούλης	Δημησκούλης	Ευσταθίου	Ζιάμπας
Γόνους	Δημητράκης	Ευταξίας	Ζιάχος
Γορνουφωλιάς	Δημητρακόπουλος	Ζάβαλης	Ζιγιώς
Γουβαλόρης	Δημητριάδης	Ζαβαλιάνης	Ζίκος
Γουγούσης	Δημητρούλης	Ζάβας	Ζίλας
Γούλας	Δημοβιάς	Ζαγάρας	Ζιμπούλης
Γουμαροτζήκας	Δημόκας	Ζαγαρομάζουμα(ς)	Ζιοντίδης
Γούναρης	Δημόνικας	Ζαγκάνας	Ζιούλης
Γούρας	Δημονίκος	Ζαγορίτης	Ζιούτας
Γουργούλης	Δήμου	Ζάικος	Ζιώγας
Γούρτος	Δήμου Ξένου	Ζαμπάκας	Ζκούρος
Γούσιας	Δημοισκάς	Ζαμπίρας	Ζμάρας
Γούσινας	Διακουμιχάλης	Ζάμπρος	Ζολδάνης
Γούτας	Διαμαντής	Ζαμπρούλης	Ζουμπέκους
Γουτούλης	Διαμαντίδης	Ζανδές	Ζουπάς
Γουτσιανέλας	Διαμαντόπουλος	Ζάντσος	Ζούρας
Γράβανος	Διάφας	Ζαρζαβατζής	Ζουρλογιάννης
Γραμμένος	Διαφήδης	Ζαρκινός	Ζουρλοθυμιούλης
Γριζής	Διδασκάλου	Ζαρογιάννης	Ζουρλομπεγίνα(ς)
Γριζιώτης	Δικανίκας	Ζαφ(ε)ίρης	Ζουρμπάς
Γυπτοδήμος	Δικοχτούρης	Ζαφιράκης	Ζρούπας
Γύπτος	Δισκάτας	Ζαχαροπλάστης	Ζτρους
Γύπτος Γιάννης	Δισκατχιότης	Ζαχαρόπλος	Ζωγραφίδης
Γυφτοσίμος	Δοβαντζής	Ζαχαροχαρήσης	Ζωγράφος
Γώγος	Δόκος	Ζαχαρτζής	Ζωίδης
Γωργάκινας	Δόσας	Ζβήγκος	Ζωΐνας
Δαμάσκος	Δούκας	Ζέκης	Ζώιος
Δανιήλ	Δουλαπισής	Ζενέλος	Ζώρας
Δανόγιας	Δουλατζής	Ζέρβας	Ζώπος
Δάρδας	Δουρδουβάνας	Ζερμονιώτης	Ηλιάδης
Δαρδιώτης	Δραγάτης	Ζευγίτης - ος	Θανάσας
Δελικής	Δράκος	Ζήγρας	Θανασούλης

Θάνου	Καλιακούδας	Καραγιάννης	Καράς
Θανούλης	Καλιανιώτης	Καραγιαννίδης	Καρασάτζης
Θεοδωράκης	Καλίας	Καράγιωργάς	Καρασίμος
Θεοδώρου	Καλιγωμένος	Καραγκούνης	Καρασωτηρούλης
Θεοδωρούλης	Καλιννίκου	Καραδήμος	Καρατζέτζος
Θεοχάρης	Καλίνους	Καραδιάκος	Καράτζιας
Θεοχαρούλης	Κάλιος	Καραζήσης	Καρατζούλης
Θεοχάρους	Καλμέλης	Καραθανάσης	Καραχάλιος
Θεομάρας	Καλογιαννάκης	Καραθάνος	Καρβουνάρης
Θετταλίανα	Καλογιάννης	Καραϊνδρος	Καρβουναρούλης
Θωμάς	Καλογριάς	Καρακαλάνης	Καρβούνης
Θωμούλης	Κάλος	Καρακάσης	Καρδάνης
Ιατρού	Καλοσύτης	Καρακίτζιος	Καρδάσης
Ιβανούλης	Καλότας	Καρακούλας	Καρδογιάννης
Ιμιριάς	Καλπάκης	Καρακώτιας	Καρέτζιας
Ιντριζής	Κάλφας	Καραλιβανος	Καρμαζής
Ιορδανίδης	Κάλφηνας	Καραμανώλας	Καρπούζας
Ισταμπουλούς	Καμάτζιος	Καραμάρκος	Καρτζιούπτης - κης
Ίτζος	Καμπέλης	Καραμάτσιοις	Κασάπης
Ιτζούλης	Καμπούρης	Καραματσούκας	Κασούμης
Ιωαννίδης	Κανάβας	Καραμήσκαρας	Καστανάρης
Κάβουρας	Καναράς	Καραμήτρος	Καστανιώτης
Καγιάνης	Κανάρης	Καραμούζας	Καστοριανός
Καζάκης	Κανδήλης	Καραμπαμπάς	Καστροπίκος
Καζαμίας	Κανούτας	Καραμπόζιος	Καστροπούλος
Καζάναγας	Κανταρτζής	Καραμπονάρης	Κάστρος
Καζαντζής	Καντιολής	Καραμποναρλής	Καταφιώτης
Καϊαφίτης	Καντιολιώτης	Καρανάνας	Κατερινάκης
Καισαριώτης	Καπετάνος	Καρανάνος	Κατζαβός
Κακάλης	Καπιτζιόλας	Καρανάτσιοις	Κατζάνος
Κακάνης	Καπιτζόγλου	Καρανίκος	Κατζιαούνης
Κακαρόντζας	Καπλάνης	Καραντάκος	Κάτζιας
Κακάς	Καραβαγγέλης	Καρανταλής	Κατζικιάς
Καλαϊτζής	Καραβαριώτης	Καραπάσιας	Κατζιώνας
Καλαμάτας	Καραβάς	Καραπατζίδης	Κατρανάς
Καλαμπούκας	Καραβίας	Καραπατζιός	Κατραντζιώτης
Καλαποθάκης	Καραβίδας	Καραπατζιούλης	Κατσαμάκας
Καλέας	Καραβλάχος	Καραπέτσας	Κατσέλας
Καλημέρης	Καραγιανιώτης	Καραπούλιος	Κατσιαντώνης

Κάτσιους	Κόκας	Κοντουράς	Κουστορέλης	Κρανίδης	Κώστινας	Λεβέντης	Λιούκας
Καικαλής	Κόκκαλος	Κοντύτσης	Κουτζαρμάνης	Κρανώτης	Κωστούλης	Λέκας	Λιούμπας
Κάψιας	Κοκκινοπλίτης	Κόπανος	Κούτζιαλιας	Κράντας	Κώτας	Λέκκος	Λιούτας
Καψόκουλος	Κοκοβέλας	Κοπανούλης	Κούτζιανος	Κρασάς	Κώτζιας	Λέντζης	Λιούτσιας
Κεραμάρης	Κοκόλης	Κορδοβαντζής	Κουτζιμάνης	Κρεκόρης	Κωτιούλας	Λέτζιος	Λιούφης
Κεραμάς	Κοκολίδα	Κορδοβατζούλης	Κουτζιμπέρης	Κριαράς	Κωτουλόπλος	Λευξιανιώτης	Λιπηνιός
Κεραμιδάς	Κοκολιόπλος	Κορσάνης	Κουτζιο - Λαδάς	Κριμηζής	Κωφός	Λεχοβίτης	Λίτζιος
Κερασιώτης	Κοκόλτζιος	Κοσιάντζαλης	Κουτζιοτζιούκης	Κρίμισιαλης	Λαβαντσιώτης	Ληλιόπουλος	Λιτζικάρας
Κεράτσιοιολής	Κοκότης	Κοσιμίδης	Κουτζιούκης	Κροιάς	Λάγιος	Λιάγκας	Λίτος
Κεχαγιάς	Κοκοτιάρης	Κοσμούλης	Κουτζιώτης	Κροκιάδας	Λαγκόβρασμα	Λιακάπης	Λιφάρης - ος
Κηπέρας	Κοκουνίκος	Κότιαλος	Κουτζοβάσιος	Κρομούδας	Λαδάς	Λιάκος	Λιώτας
Κηπορούς	Κοκώνας	Κότις	Κουτζογιάννης	Κυδώνας	Λαδούλης	Λιαλιάκας	Λιώτζος
Κιάκας	Κολέτσιος	Κοτλιάς	Κουτζοδήμος	Κυμανιώτης	Λαδούς	Λιαλιάνας	Λόβας
Κικής	Κολιαντρινός	Κοτοριάνης	Κουτζοθεόδωρος	Κυπαρίσης	Λαζάδες	Λιάλιας	Λόγιος
Κιρατζής	Κολοβός	Κότσικας	Κουτζομανόλης	Κυπριτζής	Λάζαινας	Λιαλίκης	Λογοθέτης
Κίτζας	Κολούμπας	Κοτσοτύλης	Κουτζονάνος	Κυράνος	Λαζάνας	Λιάλιος	Λοκουβάς
Κίτζιος	Κολούσης	Κουβάς	Κουτζός	Κυρατζούς	Λαζαρήδης	Λιάνας	Λολοθύμινας
Κιτζούλης	Κόμης	Κουδουνάς	Κουτζοσίμος	Κύργηνας	Λαζάρινας	Λιαπάκης	Λολόπουλος
Κιφιροντές	Κόμπης	Κουζιάκης	Κουτζοσιμούλης	Κυργιάζης	Λαζάρου	Λιάπης	Λούιας
Κλείδης	Κομπολίτης	Κουζιόνας	Κουτζοτόλος	Κυργιαννάκης	Λαζόπουλος	Λιάρας	Λουκόπουλος
Κλέφτης	Κοντέλας	Κούιας	Κουτζου-Δημήτρης	Κύργιας	Λάζος	Λιάσης	Λουλουδημήτρης
Κλεφτογιώργος	Κόντης	Κουκλατζής	Κουτζουθοδώρας	Κυργιόπουλος	Λαϊνάς	Λιάτζος	Λουπιτζιώτης
Κλεφτοκόστας	Κοντιαΐς	Κουκορόζης	Κουτζούλης	Κυριάζαινας	Λάκας	Λιατζούλης	Λούπτος
Κλήμης	Κοντοαναστάσης	Κουκούλης	Κουτζοφίτης	Κυριαζούλιας	Λαλάδων	Λιβαδιώτης	Λουπτσικό
Κλημούλης	Κοντοαναστασίου	Κουκουλίκας	Κουτλής	Κυριάκης	Λάλας	Λίβας	Λύγκος
Κλης	Κοντοβάσιος	Κουκουλιός	Κούτλιαλιας	Κυριάκου	Λαμπαδάρης	Λίγκας	Λυκοθεοδώρου
Κλιάφαινας	Κοντογούνης	Κουκουμπέλης	Κουτούτζης - ος	Κυριακούλης	Λαμπράκης	Λιγούρας	Λύσιος
Κλιάφας	Κοντοδήμος	Κουκουμπέσης	Κουτρούτζιος	Κύρκος	Λάμπρου	Λιλιότας	Λώλος
Κλιούγγας	Κοντοθανάσης	Κούλιος	Κουτσής	Κυρκούλης	Λαμπρούλης	Λίντρας	Μαβριάς
Κλιούκαρης	Κοντοθάνος	Κουλιούπινας	Κούτσικος	Κυρνάνος	Λάμσας	Λιόγκας	Μαγγανάς
Κλιτζινίκος	Κοντόκουλος	Κουμάτας	Κουτσιοκίτης	Κύρος	Λαναράς	Λιογκάξης	Μάγειρος
Κλιφτογεοργίου	Κοντοντίνας	Κουμπούρας	Κουτσομαρούδης	Κυρούλης	Λάνας	Λιόλαινας	Μαγκαλιάς
Κλόντας	Κοντοπούλιος	Κούντζουλας	Κουτσοπούλος	Κυρούσης	Λάπουρας	Λιόλιος	Μαγκανάρης
Κλους	Κοντορούσης	Κουρατζίνος	Κουτσουνίκος	Κωνσταντίνου	Λατζκοβιάς	Λιολιούκας	Μαγουλάς
Κοβράκης	Κοντός	Κουρδανίδης	Κουφομίσιος	Κωνσταντούλης	Λάτζκος	Λιόνας	Μαγουλιάς
Κόιας	Κοντοτιάκας	Κουρδούμπας	Κουφοξύλος	Κωντσιόνης	Λατζκούλης	Λιόντας	Μαγουλιώτης
Κοϊμτζής	Κοντουγεωργίου	Κουρούς	Κραβαρίδης	Κωσταντάς	Λατίνος	Λιοντίδης	Μαζάκης
Κοϊμτζούλης	Κοντουγιόργης	Κουσάπης	Κράιας	Κωσταρέλας	Λάτσης	Λιόρας	Μάξος
Κοκαλιάρης	Κοντούλης	Κούστας	Κράλιας	Κώστας	Λαφαζάνης	Λιόρμπας	Μαθουλιώτης

Μαΐσημος	Μάντους	Μαχαιράς	Μίντζιος	Μπάιναις	Μπαρτζόκας	Μπισλίκας	Μπορνοντζής
Μακεδών	Μαντραβέλας	Μαχτής	Μιραλής	Μπαϊόπλους	Μπασιαγιάννης	Μπίτζικας	Μπόρος
Μακρής	Μαντρέλας	Μέγας	Μίσινας	Μπάκακας	Μπασιαδήμος	Μπιτζούλης	Μπόσκος
Μακριντζιώτης	Μαντώνας	Μεγδάνης	Μίσιουγλου	Μπακακόννας	Μπασιάς	Μπιτλής	Μπόσκουγλου
Μακρογιάννης	Μανώλας	Μέλιος	Μίσκας	Μπάκας	Μπασιασίμος	Μπίτος	Μποσκούλης
Μακρυκώστας	Μαράζας	Μελόλης	Μίστης	Μπακήρης	Μπαστιάκης	Μπιτουλιάνος	Μποσλίκας
Μαλάκης	Μαρακόζιας	Μέμος	Μίτιας	Μπαλαβίτσης	Μπαστιαρούλης	Μπλαροχρίστος	Μποσνάκος
Μαλάμος	Μαραλής	Μεμούλης	Μιτσιμπούνας	Μπαλαμπάνης	Μπατάλας	Μπλατζιώτης	Μπουγάς
Μαλάστας	Μάραντος	Μεντελής	Μιχαήλ	Μπαλάσης	Μπατάνης	Μπλάτσας	Μπούγιας
Μαλαφάρης	Μαραντούλης	Μέντζας	Μιχάλης	Μπαλιάκας	Μπατάς	Μπλέμας	Μπούζης
Μαλαφαρούλης	Μάρας	Μεριμέρ	Μίχος	Μπάλιος	Μπατζαρούλης	Μπλεμούλης	Μπούζης
Μαλέσκος	Μαργαρίτης	Μέρος	Μιχούλης	Μπαλμπουζάνης	Μπατζιακώστας	Μπλέτσας	Μπούζντας
Μάλιος	Μαργιάνος	Μεσεμέρ	Μόζιος	Μπαλοματζής	Μπατζιόνιας	Μπλιούμπλιος	Μπουκοβάλας
Μαλιούρας	Μαργωμένος	Μεσίτης	Μοίρας	Μπαλταδώρος	Μπατσιάλας	Μπλιούρας	Μπούκος
Μαλίτζης	Μαριζία	Μεταξιάς	Μόμους	Μπαμαλίκης	Μπατσώλας	Μπλουγούρας	Μπουμάρους
Μαλούλης	Μαρίκος	Μεταξιώτης	Μονόδρομος	Μπαμπαμουράτης	Μπαχτζιβάνος	Μπογδάνος	Μπουμπιναρόπουλος
Μαλούσης	Μαρκάκης	Μηζτιάνης	Μόραλος - ης	Μπαμπαράγκας	Μπαχτσή	Μπογδανούλης	Μπούμπλιας
Μαλούτας	Μαρκαντώνης	Μηλιόπουλος	Μορατούλης	Μπαμπέλης	Μπαχτσιώτης	Μπόγδινας	Μπουμπόναρης
Μαλτέζος	Μαρκέτος	Μήλιος	Μορός	Μπαμπίτζας	Μπεγίνας	Μπόγδος	Μπουμπόνας
Μαμάτζιος	Μάρκου	Μήλιωτας	Μόσχος	Μπάμπος	Μπεκιάρης	Μπογδούλης	Μπουμπούκας
Μανακίτσος	Μαρούδης	Μηνάς	Μουκάλος	Μπαμπουτζής	Μπέλος	Μπογιατζάτος	Μπουμπώς
Μαναφλούμης	Μαρουλιώτης	Μήνος	Μούκας	Μπάντας	Μπέμπας	Μπογιατζής	Μπουντιούκος
Μανέλας	Μάρους	Μησιώνης	Μουμουζιάς	Μπαντζιάρας	Μπεμπελιάνος	Μπογιατζούλης	Μπουντρούμας
Μάνζος	Μάστορας	Μήτζιος	Μουράτης	Μπαντής	Μπέντας	Μπογιώτας	Μπουντώνης
Μάνθινας	Μαστορογιάννης	Μήτζικας	Μουρέλας	Μπαντίκας	Μπερέτος	Μπόζιαρης	Μπουπουνάρας
Μανθόπουλος	Μαστοροδάσκαλος	Μητρογάγκας	Μούρτζιος	Μπαντουβάς	Μπεροντέγκας	Μπόζιος	Μπούρακας
Μάνθος	Μάτας	Μήτρου	Μούρτος	Μπαντώλας	Μπέρος	Μπόιας	Μπουρντάς
Μανθούλης	Μάτζος	Μητρούλης	Μουστάκας	Μπαπατάκος	Μπέσας	Μποϊούλης	Μπούρος
Μανιάκας	Ματιάκης	Μητσιόπλος	Μουταφτζής	Μπαραγιάννης	Μπετούλης	Μπόιτσιος	Μπουτούρης
Μάνιας	Ματούλας	Μίγκος	Μούτζιανος	Μπαρδάκας	Μπζέκης	Μπόκας	Μπουχάρης
Μανιός	Ματούσιος	Μίζος	Μούτζινας	Μπαρδακόπουλος	Μπήντης	Μπόκοβος	Μπούχας
Μανιώτης	Ματράκας	Μικρού	Μούτος	Μπαρδακούλης	Μπήσκας	Μπολάρης	Μπουχτούλης
Μανολάκης	Ματώς	Μικρούτζικος	Μουτσιουκάπας	Μπαρέκας	Μπήτζας	Μπόλας	Μποφίδης
Μανόλης	Μαυροδίμος	Μιλιόκος	Μουχτάς	Μπάρκας	Μπίζιος	Μπομπώνας	Μπράτος
Μάνος	Μαυροζούμης	Μιλιούλης	Μπάγκας	Μπάρμπας	Μπίθας	Μπόνδος	Μπρέλας
Μανταλίτζας	Μαυρομάτης	Μιλόσης	Μπαγκατζούνης	Μπαρμπέρης	Μπίκας	Μπονόβας	Μπρελούλης
Μαντζιάρης	Μαυροματούλας	Μιλοτινιώτης	Μπαζάκας	Μπαρμπούλης	Μπιλιόνης	Μπόντζας	Μπρέτης
Μαντζιάρους	Μαυροματούλης	Μιμήτας	Μπαζακούλης	Μπαρμπούτης	Μπιμπίρης	Μποπουζιώρης	Μπρούτζος
Μαντός	Μαυρουδής	Μινόπολος	Μπαζντάρης	Μπαρούτας	Μπινιώς	Μπορνιαζής	Μπρούχος

Μπιτιάς	Νικολάου	Ντελήγεώργος	Ντόκτορας
Μπώνος	Νίκου	Ντεληγιάννης	Ντόλας
Μυλωνάς	Νινιώτας	Ντελημάρκος	Ντομούλης
Μυρομηκιώζης	Νιούλης	Ντελημπογιατζής	Ντόντος
Μύσιου	Νιούτσιος	Ντελής	Ντοντούλης
Μώκιος	Νισκέτας	ΝτεληΧρίστος	Ντόρτος
Μωραΐτης	Νίσκος	Ντελιβάνος	Ντουβαλής
Μωσ	Νίτζιος	Ντελιβανούλης	Ντούβαρης
Νάζος	Νίτσας	Ντελιγιοβάνος	Ντουγαλής
Νάκας	Νομοφύλαξ	Ντέλιος	Ντούλας
Ναλμπάντης	Νούλας	Ντελπάζης	Ντούμπας
Νανάς	Νταβάνης	Ντεμπερδέκας	Ντούνταινας
Νάνος	Νταβανόπουλος	Ντέρος	Ντούντας
Ναουμίδης	Νταβόρας	Ντζουτζούρης	Ντουντούλας
Ναουσιανός	Νταγκούμας	Ντημηρλής	Ντουντούραγας
Νάσιος	Νταγούσης	Ντημίουης	Ντούρβας
Νασιούλης	Νταής	Ντήμπαμπαας	Ντουρέκας
Νάσταρης	Νταϊτίμης	Ντηντίνος	Ντούσινας
Νασταριδής	Ντάκας	Ντηριόλας	Ντούσιος
Νάστος	Ντακέλας	Ντιαντιάσης	Ντραβονταντζινός
Ναστούλης	Νταλάκας	Ντιαφούλης	Ντραγατσίκας
Νάτσινας	Νταλαμούρας	Ντίγγας	Ντραγκόγιας
Νεβέσκαλης	Ντάλας	Ντιζκιριάς	Ντρανοβίτζας
Νεδέλκος	Νταμπάκος	Ντίκος	Ντρεμπενιώτης
Νεκροθάπτης	Νταμπάνης	Ντιλιάλης	Ντρογκούλης
Νένος	Ντανάς	Ντιμάνης - ος	Ντρόμπλας
Νεράντζης	Ντανάτσος	Ντιμισιής	Ντρομππούλης
Νέστορας	Ντάνος	Ντίνας	Ντώβας
Νζηκαλίου	Ντανταμούιας	Ντινισκιώτης	Ντώνας
Νημπλητζής	Νταντζαλής	Ντινόπουλος	Νυφαντής
Νιαγοστινούλης	Νταουμάρους	Ντινούλης	Ξάνθος
Νιάκας	Νταουρούσης	Ντιντίλης	Ξενογεώργης
Νιανιάσης	Νταραβάζος	Ντιντιούσης	Ξένος
Νιάτζιος	Νταρντουβάλλας	Ντιόντορας	Ξηρολιβαδιώτης
Νιβισκιώτης	Νταρντούφας	Ντιούλης	Ξιάπας
Νιζαμτζής	Νταρπούλης	Ντιούφας	Ξινάδας
Νίκλης	Νταρταλάμης	Ντισλής	Ξινούλης
Νικοβιάς	Ντάφος	Ντίτσιος	Ξουπάς
Νικολαΐδης	Ντελή γιατρός	Ντογαντζός - ούς	Ξιζώναντος

Ξυλοφόρος	Πανάρετος	Παπακρασούς	Πασχάλης
Ξυνάκης	Πάνινας	Παπακωνσταντίνου	Πασχαλιάς
Οικονομάκης	Πανινιός	Παπακόνστας	Παταβός
Οικονόμου	Πανουβιάς	Παπαλούιας	Παταπάς
Οκταποδού	Πανταζής	Παπαμάρκος	Πατάρολας
Όμπασης	Παντζιούλης	Παπαμήσιος	Πάτζιος
Οστάς	Πάντζος	Παπαμιχαήλ	Πατζιούρας
Ουρδανίδου	Παντόπκος	Παπαμουράτης	Πατζώνας
Ούρδας	Πάντος	Παπαναστασίου	Πατιάς
Παγκάκης	Παντούλας	Παπανθίσης	Πατίκας
Παγκαρλιώτας	Παπα Άνθος	Παπανικολάου	Πατιλιώτης
Παγκήρ	Παπα Αντωνίου	Παπαντώνης	Πατιός
Παγούνης	Παπα - Γιάνκος	Παπαργουρούδης	Πατούργιας
Παγουνούλης	Παπα Δούτσος	Παπάς	Πατρώνας
Παζαΐτης	Παπα - Ιωάννου	Παπασίμιος	Πατσάλας
Παζιάς	παπαΠαρασκευάς	Παπασιώπης	Πατσιουμύτης
Παζιδής	Παπα - Πέτρου	Παπασπανός	Παύλης
Παιβούρης	Παπα - Ρούσης	Παπαστεργίου	Παύλινας
Παιδάκος	Παπαβασιλείου	Παπατάτσιος	Παύλου
Παΐδας	Παπαγεωργίου	Παπατζούλης	Παφίλης
Παϊδούλης	Παπαγιάννης	Παπατριανταφύλλου	Παχής
Πάικος	Παπαγιάννος	Παπατσέτσιλας	Πέγιος
Παϊκούλης	Παπαγιαννούσης	Παπίας	Πέλλκας
Πάκαλιας	Παπαγούνης	Πάπιστας	Πενέτας
Παλαβαργύρης	Παπαρηγορίου	Παπούρης	Πέπης
Παλαβίνας	Παπαδέλης	Παπουτσής	Πεπόννας
Πάλαβος	Παπαδημητράκης	Παρακείμενος	Περδεκάλης
Παλαιού	Παπαδημητρίου	Παράνομος	Περδικούλης
Παλαμάς	Παπαδήμος	Παρανομούλης	Περιστέρας
Παλαμίδης	Παπαδιάς	Παρασκευιώτης	Περλέγκης
Πάλας	Παπαδοκοτσόλης	Παρατόρους	Περπέσα
Παλάσκας	Παπαδόπουλος	Παρδάλης	Πετέντης
Παλέντζας	Παπαευθυμίου	Παρούσος	Πετράς
Παλιός	Παπαζήσης	Παρτάλας	Πετροβιάς
Παλούκας	Παπαζογλου	Πάρτας	Πέτρου
Πάμπας	Παπαθεοδώσης	Πασιάκος	Πζουγάρους
Παμπόρος	Παπαθωμάς	Πασιαλής	Πηγαδάς
Παναγιωτίδης	Παπακάλας	Πασιάς	Πητηλιάνος
Παναγιώτου	Παπακρασάς	Πάσος	Πησλής

Πιαδούτσος	Πορφυρίου	Ρήνος	Σαρής	Σιμούλης	Σολόικης	Στεφούλης	Τάμπας
Πίας	Πουγκίας	Ρίζος	Σαρμανιώτης	Σίμπαινας	Σορτζοάνος	Στίλος	Ταμπούρης
Πιθαμίδης	Πούλιος	Ροζιάνης	Σάρος	Σίμπας	Σουλάκης	Στίνης	Τανής
Πιλίνους	Πουρνάρας	Ρόιδος	Σαρχατλής	Σιντουκάς	Σούλιος	Στινούλης	Ταξιαλδάρης
Πινιορτζής	Πουρναρλής - ός	Ρόκος	Σαρχατλής	Σιόγγας	Σουφλερίς	Στιούκας	Ταοτάρας
Πιπέρης	Πούχιας	Ρόμπος	Σβάρνας	Σιόμος	Σοφία	Στογιάνος	Τασιάνας
Πιπήλιας	Πράσσοσ	Ρομπούλης	Σβαρνιάς	Σιόπης	Σπανδωνής	Στόικος	Τασίκας
Πιπιρτζής	Πραχάλης	Ρουκάς	Σγούρος	Σιόρμπας	Σπάνινας	Στόινας	Τάσιος
Πιπλόπικος	Πρετζούλης	Ρούλιας	Σεΐξης	Σιούλας	Σπανομίχος	Στόιος	Τάσκος
Πισιμάσιος	Προκόβας	Ρούσας	Σελτζιώτης	Σιούρδος	Σπάνος	Στόιτζος	Τάτζης
Πισιμίχος	Προκόπης	Ρούσος	Σερβιώτης	Σιούτας	Σπάτας	Στομπούλης	Τάτσιος
Πιτάς	Προκοπίου	Ρώμπαπας	Σιαβούρας	Σιούφλας	Σπάχος	Στούμπαινας	Τέγος
Πιτένης	Προύσιους	Σαατζής	Σιάγουλας	Σιριτζήφ	Σπουριώτης	Στούμπος	Τενεκετζής
Πιτζέλης	Προύφας	Σάββας	Σιάζιος	Σιώζιος	Σπυρίδης	Στούπης	Τενταβόρας
Πίτζιας	Προφίλης	Σαββούλης	Σιαΐνης	Σιώκας	Σπύρου	Στουρνάρας	Τεοζής
Πιτσιάβας	Πρωτόπαπας	Σακαλής	Σιακαβάρας	Σκαρδάγκης	Σπυρούλης	Στραβογιώργης	Τεοπάνης
Πιτσιάνας	Πρώτου Ψάλτου	Σάκας	Σιαλβέρας	Σκαρίμπας	Στάικος	Στραβός	Τέροπος
Πλάζας	Πτζης	Σακελίων	Σιαλιάγκους	Σκαρκαλάς	Στάιος	Στραβόστομος	Τέφας
Πλάκας	Πτσινας	Σακελλάρης	Σιάλιας	Σκατιάης	Σταμάτης	Στραβουλέμης	Τζάκας
Πλαγκρόφτης	Πυργιώτης	Σακελλαρίδης	Σιαλπάζης	Σκέτας	Σταμκόπουλος	Στρογγύλης	Τζακούρας
Πλακοπίτης	Ράιος	Σακελλαρίου	Σιαμαλέκης	Σκιότρας	Στάμκος	Στυγνός	Τζάλιας
Πλαλτός	Ράκας	Σακελλαρόπουλος	Σιαματατζής	Σκόδρα	Σταμκουβιάς	Στύλας	Τζαμπαλούλης
Πλατώνης	Ράλης	Σαλοκώστας	Σιαμέτης	Σκόζος	Στάμονης	Συλλόπουλος	Τζαμπούρης
Πλεξίδης	Ραματάς	Σαλός	Σιάντσιος	Σκόρδας	Στάμος	Συμπουζής	Τζαμτζής
Πλήνας	Ραματούς	Σαλουκώτιας	Σίας	Σκοτείνας	Σταμούλης	Σύρυνας	Τζανάκας
Πλης	Ραντομπιστινός	Σαλταπήδας	Σιάσιος	Σκούβρος	Στανκοβιάς	Σύρος	Τζάνης
Πλιάκης	Ράπτης	Σαμαράς	Σιατιστεύς	Σκούλιος	Στάνος	Σύροπος	Τζανίκας
Πλιαμάσκας	Ράπτινας	Σαμαρίνας	Σιατιστινός	Σκουράφος	Σταφίδας	Σφιλιτζίνος	Τζάντζινας
Πλιάτζικουτας- ος	Ραπτόπουλος	Σαμαρούλης	Σιάτρας	Σκούρος	Στάχινας	Σχιάρας	Τζάντζος
Πλιάτσιος	Ραπτούλης	Σαμάρους	Σιαφάρας	Σκουτήλας	Στάχος	Σχοινάς	Τζαντζούλης
Πλίντζος	Ράφταινας	Σαμολαδάς	Σιαχπάξης	Σκουτιχόρ	Στεγνάς	Σωτήρ	Τζαραμπάρας
Πλιούμπτας	Ραχωβίτης	Σαμσάρης	Σιδέρης	Σκρέτας	Στεγνούλης	Σωτηριάδης	Τζάρας
Πλιώνας	Ραφτανιώτης	Σαπουντζής	Σιδερόπουλος	Σκρετούλης	Στεπάνινας	Ταγαράς	Τζαρτζώνης
Πλόσκας	Ρεμπούλης	Σαράντης	Σιδερούλης	Σκίβρος	Στεργίου	Τάκας	Τζατζάκης
Ποδαράς	Ρέντας	Σαραντούλης	Σίμαινας	Σκώταρ	Στέφαινας	Τάκης	Τζατζάλης
Πολίτης	Ρεπανάς	Σαράτζης	Σιμένας	Σμίλιος	Στεφανής	Τακιατζής	Τζατζάνης
Πολύζος	Ρέπας	Σαρατζιούλης	Σιμιτζής	Σμιξιώτης	Στεφάνου	Ταλαμάγκας	Τζατζούκας
Πολυζούλης	Ρέτζιος	Σαργιάνης	Σίμοβικ	Σοκέτας	Στεφανούλης	Τάλιας	Τζεγαρίδας
Πορτατζής	Ρήγας	Σαργκάνας	Σίμος	Σολδάτος	Στέφος	Ταλιδώρος	Τζέλιος

Τζεμπέρης	Τζιντζιλέρης	Τζούφους - ος	Τριανταφύλλου
Τζενγκελάτος	Τζιόκος	Τζώκας	Τριγώνης
Τζήγας	Τζιόμος	Τζώλιας	Τρικάλης
Τζήκας	Τζιομπάνος	Τζώρας	Τρικούκος
Τζηκουλιάνος	Τζιόνης	Τήλιας	Τρίλιας
Τζηματζούλης	Τζιόπουλιας	Τιάκανας	Τρίπλιας
Τζημινάκης	Τζιόπτζιας	Τιάλιος	Τρίσκας
Τζήμινας	Τζιορτζιάκης	Τιάνας	Τροβάς
Τζήμκας	Τζιόρτζιας	Τιότιας	Τρομπούκης
Τζήμος	Τζιότας	Τιούτος	Τρομπούλης
Τζημουλάς	Τζιότζης	Τιτέλης	Τρόουλος
Τζήντζηρας	Τζιούκας	Τιτσιάς	Τρούγκας
Τζηπότης	Τζιουτζιαινας	Τόλαινας	Τρούπκος
Τζήτζαρης	Τζιπουλάρης	Τολιόπουλος	Τρουπούλης
Τζητσιούρης	Τζιρώνας	Τόλιος	Τσαϊρης
Τζιαβέλας	Τζιτζιαλέξης	Τόλκος	Τσακνάκης
Τζιάγκαλης	Τζιτζικλής	Τολκούλης	Τσακούλης
Τζιάγκας	Τζιτζιλίκης	Τοπάλης	Τσάρας
Τζιαλός - ούς	Τζιτζιλίκους	Τόσιος	Τσάτσος
Τζιαμπαλής	Τζιτζινάνος	Τοτούλης	Τσαφής
Τζιάμπας	Τζιτζιφός	Τούλης	Τσέγκαινας
Τζιάνας	Τζιφούτης	Τούπιλιας	Τσεγκενές
Τζιαντάκης	Τζιφουτούλης	Τουράνης	Τσέκος
Τζιαντούλας	Τζιφτζής	Τουρκούλης	Τσέπας
Τζιαούσης	Τζοάνος	Τουρναβιώτης	Τσέπουρας
Τζιάρας	Τζόλλας	Τούρτας	Τσετσέλης
Τζιαργιάνης	Τζομπανούλης	Τούσινας	Τσιάκας
Τζιαριτζιανιώτης	Τζόντζας - ος	Τουφεκτζούλης	Τσιακλήρογλου
Τζιάτζιος	Τζουάνινας	Τουφεκτής	Τσιάμης
Τζιατζούλης	Τζουκάνης	Τράιας	Τσιαπανάρης
Τζιβάρας	Τζούκρας	Τράικος	Τσιάρδας
Τζιβαρόπουλος	Τζουλάκης	Τρακανέλης	Τσιαπήρας
Τζιβέλης	Τζουλάς	Τρακούλης	Τσιάτους
Τζιέλος	Τζουμής	Τράτζκας	Τσιάχας
Τζίνας	Τζουπλάς	Τραχαλιός	Τσιβούλης
Τζικούρας	Τζούρας	Τράχος	Τσιγκουλάης
Τζικριτζής	Τζουτζός	Τρέζινας	Τσίγκας
Τζιμαλάς	Τζουτζουλιάνος	Τρέπτζιος	Τσίλης
Τζίντζης	Τζούφατος	Τριανταφύλλης	Τσιόγκας

Τσιόκας	Φούκας	Χατζηανδρέου	Χλιαπατάς
Τσιουκάρας	Φουρκιώτης	Χατζηαριμιάς	Χόζας
Τσιουλίκας	Φραγκοτζιαλής	Χατζηγεώργης	Χολέβας
Τσιούμαρης	Φραντζέζος	Χατζηγιαννάκης	Χονδρός
Τσίπος	Φτάκας	Χατζηγιάννης	Χοντροσάνας
Τσιρογιάννης	Φτωχός	Χατζηδάμος	Χορόξης
Τσίρος	Φυλακοτούρης-ος	Χατζηδημήτρινας	Χούλιας
Τσιτόρας	Φώτης	Χατζηδημοβιάς	Χρισίτζας
Τσιτσιάς	Φώτινας	Χατζηζήσης	Χριστοδούλου
Τσιτσιούς	Φώτος	Χατζηθεοδώρου	Χριστόπουλος
Τσιτσιούλης	Φωτούλης	Χατζηκλίμος	Χρίστου
Τσότσιος	Χαζός	Χατζηκωνσταντίνου	Χρουπιστινός
Τσουκαλάς	Χαϊδόπουλος	Χατζηκώτιας	Χρυσάκης
Τσούραινας	Χάιδος	Χατζηλάρης	Χρυσάφης
Τσουρτσούλας	Χαϊδούλης	Χατζημαλούσης	Χρυσαφόπουλος
Τυφόξυλος	Χαλάζας	Χατζημάνθος	Χρυσοχόου
Τυφοξυλούλης	Χαλάτζης	Χατζημανόλης	Χτενιώτης
Υφαντόπουλος	Χαλατζούλης	Χατζημήσιος	Χωριάτης
Φάκας	Χαλβατζής	Χατζημπέτης - ος	Χωρικός
Φακής	Χάλιτζότζης	Χατζημπούιας	Ψάλτης
Φακομύτης	Χαλκέως	Χατζημπύρος	Ψάνος
Φακούλης	Χαλκιάς	Χατζηντάλας	Ψαράς
Φαραώ	Χαλκούλης	Χατζηπανταζής	Ψύλλος
Φαρδής	Χαντζής	Χατζησίμιος	Ψυλογιάννης
Φαριμάκης	Χαντζιάρας	Χατζησπάμος	Ψωμάς
Φαριμαζίδης	Χαντιός	Χατζησωτήρης	Ωρολογάς
Φάσας	Χαραλάμπους	Χατζηταγαράς	
Φασνάκης	Χαρηστέφος	Χατζητημπούρας	
Φασούλας	Χαρίσης	Χατζητόλκινας	
Φαφούτας	Χαρισίου	Χατζηφόρος	
Φεράσας	Χαρσός	Χατζηχάτζος	
Φίλιος	Χασάπης	Χατζίνας	
Φιλίππου	Χασιούρας	Χάτζιος	
Φίσκις	Χασιώτης	Χατση Νώτας	
Φίτζιος	Χατζη - Δήμου	Χατσιός	
Φλώρινας	Χατζη - Ιωάννου	Χατσιτιάνιας	
Φλωρίνης	Χατζηαγγελίδης	Χιονάτας	
Φλώρος	Χατζηαδάμου	Χιόνους	
Φόκουτας	Χατζηανδρέας	Χλιάπας	

4.3.1.	Βενάγας	Γκουντιός	Ζησιόπουλος	Κοκόλτζιος	Λαμπράκης	Μάριου	Μπίτος
Πατρωνυμικά	Γάτζιος	Γκουντιός	Ζιάγκας	Κολούσης	Λάμπρου	Ματούσιος	Μπρούχος
	Γεωργάκας	Γκουτούτζιας	Ζιάχος	Κοσμίδης	Λαμπρούλης	Μαυρουδής	Μπιτιάς
Αγγελάκης	Γεωργαλής	Γουγούσης	Ζίκος	Κοσμούλης	Λάτζκος	Μέλιος	Μύσιου
Αγγέλης	Γεωργίου	Γούλας	Ζιούλης	Κότις	Λατζκούλης	Μέμος	Νάκας
Αδαμαντίδης	Γεωργούλας	Γουργούλης	Ζιώγας	Κουκούλης	Λέκας	Μεμούλης	Νανάς
Αδάμης	Γεωργούλης	Γούσιας	Ζωίδης	Κουκουλίκας	Λέγκιος	Μέρος	Νάνος
Αδάμου	Γήτσκος	Γουτσιανέλας	Ζώιος	Κουκουλιός	Λέτζιος	Μηλιόπουλος	Ναουμίδης
Αδαμούλας	Γιάκος	Γραμμένος	Ηλιάδης	Κούλιος	Ληλιόπουλος	Μήλιος	Νάσιος
Αδαμούλης	Γιαννακόπουλος	Γώγος	Θάνου	Κρεκόρης	Λιάκος	Μήλιωτας	Νασιούλης
Αθανάσας	Γιάνναρος	Δανιήλ	Θανούλης	Κυργιάκης	Λιάλιας	Μηνάς	Νάσταρης
Αθανασίου	Γιανναρούλης	Δημάκος	Θεωδωράκης	Κυργιαννάκης	Λιάσης	Μησιώνης	Νασταρίδης
Αλεξανδρής	Γιάννος	Δημάσης	Θεοδώρου	Κύργιας	Λιόλιος	Μήτζιος	Νάστος
Αλεξίου	Γιαννούλης	Δημησκής	Θεοδωρούλης	Κυργιόπουλος	Λιολιούκας	Μήτζικας	Ναστούλης
Αμέταγας	Γιανουλόπλος	Δημησκούλης	Θεοχάρης	Κυριαζούλιας	Λιόνας	Μητρούγκας	Νέστορας
Αναγνώστου	Γιάντζιος	Δημητράκης	Θεοχαρούλης	Κυριάκης	Λιούκας	Μήτρου	Νιάκας
Αναστασίου	Γιαντζούλης	Δημητρωκόπουλος	Θεοχάρους	Κυριάκου	Λιούτσιας	Μητρούλης	Νιανιάσης
Ανδρέου	Γιάτσης	Δημητριάδης	Θωμάς	Κυριακούλης	Λιτζίος	Μητσιόπλος	Νιάτζιος
Ανθούλης	Γιοβάνος	Δημητρούλης	Θωμούλης	Κύρκος	Λιτζιάρης	Μιλιόκος	Νιάλης
Αντωνακόπουλος	Γιοβανούλης	Δημόκας	Ιβανούλης	Κυρκούλης	Λίτος	Μιλιούλης	Νικολαΐδης
Αντωνιάδης	Γιουργής	Δημόνικας	Ιορδανίδης	Κυρνάνος	Λολόπουλος	Μιμήτας	Νικολάου
Αντωνίου	Γιργούσης	Δημονίκος	Ίτζος	Κύρος	Λουκόπουλος	Μινόπολος	Νίκου
Αντωνόπλος	Γιώτης	Δήμου	Ιτζούλης	Κυρούλης	Λουλουδημήτρης	Μίτιας	Νινιαώτας
Αποστόλης	Γκανάτζιος	Διαμαντής	Ιωαννίδης	Κυρούσης	Λυκοθεωδώρου	Μιχαήλ	Νιούλης
Αποστολόπουλος	Γκέλιος	Διαμαντίδης	Καλιννίκου	Κωνσταντίνου	Λώλος	Μιχάλης	Νιούτσιας
Αποστόλου	Γκίκας	Διαμαντόπουλος	Κάλιος	Κωνσταντούλης	Μάλιος	Μίχος	Νιτζίος
Αποστολούλης	Γκίνος	Διάφας	Κατζιώνας	Κωσταντάς	Μαλούλης	Μιχούλης	Νούλας
Αργύρης	Γκιόργκας	Διαφήδης	Κάτσιους	Κωσταρέλας	Μαλούσης	Μορατούλης	Ντάκας
Βαγγέλης	Γκιούκας	Δόσας	Κιάκας	Κώστας	Μάνζος	Μουκάλος	Ντακέλας
Βάγιας	Γκιούρας	Ελευθερίου	Κίτζιος	Κωστούλης	Μανθόπουλος	Μούκας	Ντάνος
Βάγκος	Γκιούργκας	Εμμανουήλ	Κιτζούλης	Κώτας	Μάνθος	Μουράτης	Ντάφος
Βαΐτσης	Γκιούσης	Ευαγγελίδης	Κλειδής	Κωτιούλας	Μανθούλης	Μούρτος	Ντέλιος
Βαντσιούλης	Γκίρκας	Ευσταθιάδης	Κλήμης	Κωτουλόπλος	Μανολάκης	Μπαλάσης	Ντιαφούλης
Βαρσαμής	Γκόλτζιος	Ευσταθίου	Κλημούλης	Λαζάδες	Μανόλης	Μπαμπαμουράτης	Ντίγγας
Βασιλείου	Γκούλιος	Ζαφ(ε)ίρης	Κλης	Λαζάνας	Μάνος	Μπαστιάκης	Ντίνας
Βασιλόπουλος	Γκούμης	Ζαφειράκης	Κλους	Λαζαρήδης	Μανώλας	Μπατσώλας	Ντινόπουλος
Βάσιος	Γκούντας	Ζενέλος	Κοκόλης	Λαζάρου	Μαρκάκης	Μπιήτζας	Ντινούλης
Βέλιος	Γκουντής	Ζήνος	Κοκολιάδας	Λαζόπουλος	Μαρκαντώνης	Μπιτζίκας	Ντιντιούσης
Βέλκος	Γκουντίνης	Ζήσης	Κοκολιόπλος	Λάζος	Μαρκέτος	Μπιτζούλης	Ντιόντουρας

Ντιούλης	Πέπης	Στεργίου	Τζόλλας
Ντομούλης	Πέτρου	Στεφανής	Τζόντζας - ος
Ντόντος	Πιτένης	Στεφάνου	Τζουλάκης
Ντοντούλης	Πολύζος	Στεφανούλης	Τζουλάς
Ντούλας	Πολυζούλης	Στέφος	Τζουτζός
Ντουντούραγας	Πορφυρίου	Στεφούλης	Τζώλιας
Ντούσιος	Προκόπης	Στίλος	Τιτέλης
Ντώνας	Προκοπίου	Στίνης	Τολιόπουλος
Ουρδανίδου	Ράλης	Στινούλης	Τόλιος
Πάκαλιας	Ρίζος	Στογιάνος	Τόλκος
Παναγιωτίδης	Ρόκος	Στόικος	Τολκούλης
Παναγιώτου	Σάββας	Στόιος	Τόσιος
Πανάρετος	Σαββούλης	Στόιτζος	Τοτούλης
Παναζής	Σαράντης	Στύλας	Τούλης
Παντζιούλης	Σαραντούλης	Σύρος	Τράιας
Πάντζος	Σιδέρης	Σωτήρ	Τράικος
Παντόπκος	Σιδερόπουλος	Σωτηριάδης	Τρακούλης
Πάντος	Σιδερούλης	Τάκας	Τριανταφυλλής
Παντούλας	Σίμοβικ	Τάκης	Τριανταφυλλού
Παπα Αντωνίου	Σίμος	Τάσιος	Τσακούλης
Παπα - Ιωάννου	Σιμούλης	Τάσκος	Τσάτσος
Παπα - Πέτρου	Σιόμος	Τάτζης	Τσιάκας
Παπαβασιλείου	Σιούλας	Τάτσιος	Τσιάτους
Παπαγεωργίου	Σιάζιος	Τέγος	Τσιβούλης
Παπαγεωργίου	Σιάκας	Τζάκας	Τσίλης
Παπαδημητρίου	Σορτζιάνος	Τζάνης	Τσιόκας
Παπαευθυμίου	Σουλάνης	Τζανίκας	Τσιουλίκας
Παπακωνσταντίνου	Σούλιος	Τζέλιος	Τσότσιος
Παπαναστασίου	Σπυριδης	Τζήκας	Φίλιος
Παπανικολάου	Σπύρου	Τζήμας	Φιλίππου
Παπαστεργίου	Σπυρούλης	Τζήμος	Φούκας
Παπατριανταφυλλού	Στάικος	Τζημουλάς	Φώτης
Παρούσιος	Στάιος	Τζιάνας	Φώτος
Πασχάλης	Σταμάτης	Τζιόμος	Φωτούλης
Παυός	Σταμικόπουλος	Τζιορτζιάκης	Χάλιτζιότσης
Παύλης	Στάμκος	Τζιόρτζιας	Χαρολάμπους
Παύλου	Στάμος	Τζιότας	Χαρηστέφος
Πέγιος	Σταμούλης	Τζιότζης	Χαρίσης
Πενέτας	Στάνος	Τζοάνος	Χαρισίου

Χρισίτζας	Γκόνινας	Λιούμπας	Πάνινας
Χριστοδούλου	Γκουλιάνινας	Λολοθύμινας	Πανουβιάς
Χριστόπουλος	Γόνους	Μαλάμος	Παπαδιάς
Χρίστου	Γούσινας	Μαλιτζής	Παπακρασσούς
Χρυσάκης	Γωργάκινας	Μάνθινας	Πασιάς
Χρυσάφης	Δημοβιάς	Μαντζιάρους	Πάσος
	Ζουρλοπεγίνας(ς)	Μάντους	Πασχαλιάς
	Ζωΐνας	Μαντώνας	Πατρώνας
4.3.2.	Θανάσας	Μαργιάνος	Παύλινας
Μητρωνυμικά	Θανασούλης	Μαρίκος	Παφίλης
	Καλίνους	Μαρούδης	Πέπης
Αγάθης	Καλογοριάς	Μαρουλιώτης	Περιστέρας
Αγόρας	Κάλφηνας	Μάρους	Πετροβιάς
Αγόρος	Καρανάνινας	Μάτας	Πιάς
Αγορούλης	Κατερινάκης	Ματιάκης	Πιλίνους
Ακριβός	Κάτσιους	Ματούλας	Πιτσιάβας
Αλέξινας	Κηροπούς	Ματώς	Πιτσιάνας
Αργυρός	Κίτζας	Μέρος	Πλήνας
Ασημίνας	Κλιάφαινας	Μίσινας	Πλιούμπτας
Ασημινούλης	Κοκόνας	Μούτζινας	Πούλιος
Ατλαξίνας	Κουλιούπινας	Μπάινας ή Γούλας	Πτσινας
Βαγγέλινας	Κουτζουθοδώρας	Μπαντώλας	Ραματούς
Βάγιας	Κουτσή	Μπεγίνας	Ράπτινας
Βασιλινας	Κουτσομαρούδης	Μπόγδινας	Ράφταινας
Βάσιος	Κυράνος	Μπομπάνας	Ρήνος
Βελίκους	Κυρατζούς	Μπουμπόνας	Ρόιδος
Βήτας	Κύργηνας	Μπουντιούκος	Ρούσας
Βλάχας	Κυριάζαινας	Νάζος	Σάκας
Βουβόνας	Κώστινας	Νάτσινας	Σαμαρίνας
Βουδάνινας	Λαδούς	Νένος	Σαμάρους
Γεωργούλας	Λάζαινας	Νικοβιάς	Σιαλιάγκους
Γιαννοβιάς	Λαζάρινας	Νίτσας	Σιάντσιος
Γιάννος	Λάμπρου	Νούλας	Σίας
Γιάντινας	Λατζοβιάς	Ντίτσιος	Σίμαινας
Γινουβίτζας	Λέντζης	Ντόλας	Σιμένας
Γιοβάνινας	Λιάγκας	Ντούνταινας	Σίμπαινας
Γιοργούς	Λιαλιάνας	Ντούσινας	Σπάνινας
Γιάργκηνας	Λιλιότας	Παγούνης	Σταμκουβιάς
Γκιούρινας	Λιόλαινας	Παλαβίνας	Στανκοβιάς

Στάχινας	Χαρσός	Γιούφτος	Καστοριανός
Στεπάνινας	Χατζηδημήτρινας	Γκέκας	Καστροπίκος
Στέφανινας	Χατζητόλκινας	Γκόμπλιτζας	Καστροπούλος
Στόινας	Χατζίνας	Γκομπλιτζιώτης	Κάστρος
Στούμπαινας	Χιονάτας	Γκόρας	Καταφιώτης
Σύραινας	Χιόνους	Γρίξης	Κατραντζιώτης
Σύρος	Χοντροσάνας	Γριζιώτης	Κερασιώτης
Τανής		Γυπτοδήμος	Κεράτσοκιολής
Τασιάνας		Γύπτος	Κοκκινοπλίτης
Τασίικας	4.3.3.	Γύπτος Γιάννης	Κολιαντινός
Τζάλιας	Πατριδωνυμικά	Γυφτοσίμος	Κορσάνης
Τζάντζινας		Δάρδας	Κοτοριάνης
Τζήγας	Αγγλογάλλος	Δαρδιώτης	Κότσικας
Τζημινάκης	Αγραφιώτης	Δελνιώτης	Κουστορέλης
Τζήμινας	Αίγυπτος	Δήμου Ξένου	Κουτζιώτης
Τζιαντόκης	Αλβανός	Δισκάτας	Κουτσοκίτης
Τζιαντούλιας	Αναντόλης	Δισκατχιώτης	Κραβαρίδης
Τζιαργιάνης	Αξιώτης	Δράμαλης	Κρανίδης
Τζίινας	Αξιωτούλης	Ζαβαλιάνης	Κρασιώτης
Τζιόνης	Αρβανίτης	Ζαγορίτης	Κροίμιαλης
Τζιουτζιαινας	Αρμένης	Ζαρκινός	Κυμανιώτης
Τζιτζιλίκους	Αρμενιάδης	Ζερμονιώτης	Λαβαντσιώτης
Τζουάνινας	Αρμενόπουλος	Ζουμπέκους	Λατίνας
Τιάκινας	Αρμενούλης	Θετταλίαινα	Λάτσης
Τιάνας	Αυλιώτης	Ισταμπουλούς	Λεχοβίτης
Τόλαινας	Βαντζιώτης	Καζάκης	Λιαπάκης
Τούσινας	Βεριώτης	Καϊαφίτης	Λιάπης
Τσαφής	Βερροιαίος	Καισαριώτης	Λιάτζος
Τσιόργας	Βηλιζίνος	Καλιανιώτης	Λιατζούλης
Τσιτσιάς	Βινιώτης	Καντιολής	Λιβαδιώτης
Τσιτσιούκος	Βλάχος	Καντιολιώτης	Λιπηνός
Τσιτσιούλης	Βολιώτης	Καραβαριώτης	Μαγούλας
Τσουράινας	Βούλγαρης	Καραγιανιώτης	Μαγουλιώτης
Φλώρινας	Βουλγαροκόστας	Καραγιάννης	Μαζάκης
Φώτινας	Βουλγαρόπουλος	Καραγκούνης	Μάζος
Φώτος	Βούλκοαρβανίτης	Καραμποναρλής	Μακεδών
Χαϊδόπουλος	Βουρβουσιώτης	Καραντάκος	Μακριντζιώτης
Χάιδος	Βράζιας	Καρανταλής	Μαλτέζος
Χαϊδούλης	Γιαννιώτης	Καστανιώτης	Μανιός

Μανιώτης	Πιπήλιας	Χασιώτης	Γίδας
Μαντζιάρης	Πλάζας	Χρουπιστινός	Γκολιώτας
Μαργαρίτης	Πολίτης	Χτενιώτης	Γκόρτσουνας
Μηξιτιάνης	Πυργιώτης	Χωριάτης	Γκοβιντάρος
Μίζος	Ραντομπιστινός	Χωρικός	Γκρανατήρος
Μιλοτινιώτης	Ραχωβίτης		Γούναρης
Μόραλος - ης	Ραφτανιώτης		Γυπτοδήμος
Μόσχος	Ρούλιας	4.3.4.	Γύπτος
Μπαϊόπλους	Ρώμπαπας	Επαγγελματικά	Γύπτος Γιάννης
Μπαχτσής	Σαμαρίνας		Γυφτοσίμος
Μπαχτσιώτης	Σαρμανιώτης	Αλατζιατζής	Δαμάσκος
Μπεμπελιάνος	Σελτζιώτης	Αλευρός	Δέσποτας
Μπιτουλιάνος	Σερβιώτης	Αλμπάνης	Διακουμιχάλης
Μπλατζιώτης	Σιάντσιος	Αλμπανίδης	Διδασκόλου
Μπλάτσας	Σιατιστεύς	Αλμπανούλης	Δόκος
Μπλέτσας	Σιατιστινός	Αμέταγας	Δούκας
Μπογδάνος	Σιόρμπας	Αμπάξης	Δουλασισης
Μπογδανούλης	Σκόδρα ή Περπέσα	Αναγνώστου	Δραγάτης
Μποσνάκος	Σκοτεινας	Ανθήπατος	Ευπαζίας
Μπουχάρης	Σκρέτας	Αραμπατζής	Ζαοζαβατζής
Μωραΐτης	Σκρετούλης	Αραπαλός	Ζαχαροπλάστης
Ναουσιανός	Σμιξιώτης	Αρχμανδρίτης	Ζαχαροχαρήσης
Νεβέσκαλης	Σούλιος	Άρχοντας	Ζαχαριτζής
Νιαγοστινούλης	Σπουριώτης	Ασβεσάς	Ζευγίτης - ος
Νιβισκιώτης	Σύρπος	Ασταρατζής	Ζωγοραφίδης
Ντινισκιώτης	Σφιλιζίνος	Ατλαξής	Ζωγοράφος
Ντόλας	Τζιαριτζιανιώτης	Ατλαζούλης	Ιατρού
Ντραβονταντζινός	Τουράνης	Βαγινάς	Καζαμίας
Ντρανοβίτζας	Τουρκούλης	Βαμβαζιάς	Καζάνογας
Ντρεμπενιώτης	Τουρναβιώτης	Βαρδακίδης	Καζαντζής
Ξενογεώργης	Τρικάλης	Βέιος	Καλαϊτζής
Ξένος	Τρίσκας	Βελέντσας	Καλαποθάκης
Ξηρολιβαδιώτης	Τσεγκενές	Βουβαλάρης	Καλότας
Ξινούλης	Τσιάμης	Βουβαλιάς	Καλπάκης
Ξυνάκης	Φαράω	Βούρναρης	Κάλφας
Παρασκευιώτης	Φλωρίνης	Γελαδάρης	Καναράς
Πατιλιώτης	Φουρκιώτης	Γεννηματάς	Κανδήλης
Πέλκας	Φραγκοτζιαλής	Γεωργαντζιάς	Κανταριτζής
Πηπηλιάνος	Φραντζέζος	Γεωργαντζούλης	Καπετάνος

Καπιτζιόλας	Κυπριτζής	Μπαριμπούτης	Ντραγασιόλας
Καπιτζόγλου	Λαδάς	Μπασιαγιάννης	Νυφαντής
Καριδιάκος	Λαδούλης	Μπασιαδήμος	Ξυλοφόρος
Καρακούλας	Λαϊνός	Μπασιάς	Οικονομάκης
Καραμπονιάς	Λαμπιτάδης	Μπασιασίμος	Οικονόμου
Καραπάσιος	Λαναράς	Μπασιασιούλης	Όμπιας
Καραπατζίδης	Λάνας	Μπατάνης	Οστάς
Καραπατζίος	Λόγιος	Μπατζιακώστας	Πάικος
Καραπατζούλης	Λογοθέτης	Μπαχτζιβάνος	Παϊνούλης
Καρθυνάκης	Λούσιος	Μπερέτος	Παλέντζας
Καρθυναιούλης	Μαγγανάς	Μπλουγούρας	Παλούσιος
Καρθύνης	Μάγειρος	Μπογιατζάτος	Παπα Άνθος
Κασάτης	Μαργαλιάς	Μπογιατζής	Παπα - Γιάνκος
Καστανάκης	Μαργαριτάκης	Μπογιατζούλης	Παπα Δούτσος
Κατζιαούνης	Μαλάστας	Μπουντώνης	παπα - Παρασκευάς
Κατζιάς	Μανταλιτζάς	Μπουχάκης	Παπα - Ρούσης
Κατρονιάς	Μαροκώσιος	Μηλωνάς	Παπαγιάννης
Κεραμάκης	Μάστορας	Ναλμπάντης	Παπαγιάννης
Κεραμάς	Μαστορογιάννης	Νεχροθάπτης	Παπαγιαννούσης
Κεραμιδάς	Μαστοροδάσκαλος	Νημπλητζής	Παπαγιάννης
Κεχαγιάς	Μαχαράς	Νιζαμτζής	Παπαδημητράκης
Κιρατζής	Μαχτής	Νομοφύλαξ	Παπαδήμος
Κλιάρας	Μεγδάνης	Νταβάνης	Παπαζήσης
Κοιμτζής	Μεντελής	Νταβανόπουλος	Παπαθεοδώσης
Κοιμτζούλης	Μέντζας	Ντάλιος	Παπαθωμάς
Κόμης	Μεσίτης	Νταμπάνος	Παπακάλος
Κόντης	Μεταξιάς	Νταμπάνης	Παπακασάς
Κοντουράς	Μουπατζής	Ντελή γιατρός	Παπακωνσταντίνος
Κορδοβαντζής	Μουχτάς	Ντελημπογιατζής	Παπαλούσιος
Κορδοβατζούλης	Μπαζινάκης	Ντέρος	Παπαμάκκος
Κουδουνιάς	Μπαζήνης	Ντημηλιάς	Παπαμήσιος
Κούσιος	Μπαλοματζής	Ντημίσης	Παπαμυχαήλ
Κούντζουλας	Μπαλαδάκης	Ντιζαριάς	Παπαμουράτης
Κράσιος	Μπαμπούτζης	Ντιλιάλης	Παπανθίσης
Κράσιος	Μπαπαπάκος	Ντογαντζός - ούς	Παπαντώνης
Κρασιάς	Μπαρδάκιος	Ντόκτορας	Παπαγεωργίουδης
Κριαράς	Μπαρδακίπουλος	Ντούβαρης	Παπάς
Κροιάς	Μπαρδακίουλης	Ντουγαλής	Παπασίμος
Κρομύδας	Μπαρμπέρης	Ντούβας	Παπασιώτης

Παπασιανός	Σαράτζης	Τροβάς	Αστροποκαμένος
Παπατάσιος	Σαρατζιούλης	Τρούγκας	Ατζαλής
Παπατζούλης	Σαχαλής	Τσιαπανάκης	Αρέντογλου
Παπουτής	Σεΐνης	Τσιάρας	Αρέντουλας
Πασιάκος	Σιαλβέρας	Τσιατήρας	Αρέντουλου
Πασιαλής	Σιάπρας	Τσουκαλάς	Αφθονίδης
Πασιάς	Σιμιτζής	Υφαντόπουλος	Αχρόνης
Πετράς	Σιντουκάς	Φεράσιος	Βαβλιάρης
Πηγάδας	Σκουράκος	Χαλβατζής	Βαλαγιάννης
Πιριτζής	Σκόταρ	Χαλκίος	Βαλανιδάς
Πιπιτζής	Σολδάτος	Χαλκιάς	Βαλάντης
Πιπάς	Σπάτας	Χαλκιούλης	Βαγής
Πλάσιος	Σπάχος	Χαντζής	Βαροσαμούλης
Πλακεργόφτης	Στούπης	Χαντζιάρης	Βαριτάλης
Πλόσιος	Σχοινιάς	Χασάτης	Βελεντζιάης
Πορτατζής	Ταγαράς	Χόζας	Βελής
Πουναρλής - ός	Τασιατζής	Χολέβας	Βελιάρης
Ποίχιος	Τάσιος	Χρυσόχορτος	Βέλιος
Προκόβας	Ταλιδάκης	Ψάλτης	Βέλκιος
Πρωτόπαπας	Ταμπούρης	Ψαράς	Βερίνης
Πρώτου Ψάλτου	Ταξιδάκης	Ψωμάς	Βερούλης
Ραματιάς	Τενεκετζής	Ωρολόγας	Βζούνης
Ράπτης	Τερεζής	Ωρολόγης	Βήτας
Ραπτόπουλος	Τέρας		Βιττές
Ραπτούλης	Τζαμπαλούλης		Βλάχος
Ρεπανιάς	Τζαμτζής	4.3.5.	Βόγκας
Ρήγας	Τζανόσιος	Παρωνύμια	Βόλτζιος
Ρουκάς	Τζεμπέρης		Βουβαλιάς
Σαατζής	Τζήτζαρης	Αγοράσιος	Βούζας
Σακελιών	Τζαμπαλής	Αλμπάνης	Βουλιάρης
Σακελλάκης	Τζασιούσης	Αλμπανίδης	Βούλιας
Σακελλαρίδης	Τζιάρης	Αλμπανούλης	Βούλκοαφβανίτης
Σακελλαρίου	Τζικιούρας	Αντάκης	Βουρτάς
Σακελλαρόπουλος	Τζικριτζής	Απρίλης	Βουρτούσης
Σαμαράς	Τζιομπάνος	Αρότης	Βράσιος
Σαμαρούλης	Τζιφτζής	Αρβανίτης	Βριάβας
Σαμολαδάς	Τζομπανούλης	Αργυρός	Βύκιος
Σαμσάκης	Τουφρετζούλης	Ασημόπουλος	Βώζιος
Σαπουντζής	Τουφρετσής	Ασιμένος	Γάβρος

Γαζής	Γκαμπρανούλης	Γκόρτζιος	Ζάββλης
Γαζούλης	Γκανάτζιος	Γκορτζούλης	Ζάβας
Γαλάζιας	Γκανατζιούλης	Γκοστάρας	Ζαγάρας
Γαλάνης	Γκανής	Γκότης	Ζαγαρουμάζουμα(ς)
Γαλάτζης	Γκανταλίτζας	Γκούγκουρας	Ζαγκάνας
Γαμβρογεώργιος	Γκαντώνης	Γκουζγκούνης	Ζάικος
Γάννας	Γκάντζαρης	Γκουλιάνος	Ζαμπάκιας
Γάτος	Γκαντιάς	Γκουλιάρας	Ζαμπήρας
Γατούλης	Γκάντος	Γκουργκούτας	Ζάμπρος
Γεννηματάς	Γκαντούτσιος	Γκούτζιος	Ζανδές
Γεράνης	Γκαρβέλας	Γκουτζιούρης	Ζάντσος
Γήτσος	Γγάρας	Γκράγκας	Ζαρογιάννης
Γιαπράκας	Γγάργας	Γκραχούλης	Ζαφ(ε)ίσης
Γιαχνίκας	Γγαρούνας	Γκρεμπούλης	Ζαφιάκης
Γίδας	Γγάσιος	Γκρέντας	Ζαχαρόπλος
Γιλιάς	Γκατζογιάννης	Γκωάχος	Ζβήγκος
Γιούρτος	Γγάτζος	Γκρίμπας	Ζέκης
Γιρακιόπλους	Γκατζούρας	Γκρούνας	Ζέρβας
Γιαβογιάννης	Γκέντσιος	Γκαμπούλης	Ζήγκας
Γιαβογιαννούλης	Γκέρτζος	Γορνούφολιάς	Ζιάλας
Γιαβοζήσης	Γρήτσας	Γουμαροτζήγκας	Ζιάμετας
Γιαβοθανάσης	Γιαργιάς	Γούρας	Ζιάμπας
Γιαβοθανασούλης	Γιάουρας	Γουρνούλης	Ζίλας
Γιαβομανόλης	Γιάπας	Γούρτος	Ζμπούλης
Γιαβοστέργιος	Γαργής	Γούτας	Ζιούρος
Γιαβοτζήμος	Γάθας	Γουτούλης	Ζιάρας
Γιαβοχαρίσης	Γαθώνας	Γράβανος	Ζουπάς
Γιάγκουλας	Γιολαρούλης	Γραμμένος	Ζούρας
Γιαγκάνας	Γιολέκας	Δελεής	Ζουρλογιάννης
Γιάγκας	Γιούλεο	Δέτσιος	Ζουρλοθυμνιούλης
Γιαγκασούλης	Γιάσιος	Δημηβούβας	Ζουρμπάς
Γιαργής	Γλάτζης	Δικανίκας	Ζρούπας
Γιάργιος	Γλιάνας	Δικοχτούρης	Ζώρας
Γιάργουρας	Γλιόφας	Δοβαντζής	Ζώτος
Γιάζημος	Γλιούμπος	Δόκος	Θεράρας
Γιαζόζας	Γιοργκούτσος	Δουλατζής	Ιντζής
Γιαλένης	Γιολτζής	Δράκος	Κάβουρας
Γιάλιος	Γιόμπζιας	Δρακούλης	Καγιάνης
Γιαμπράνης	Γιοργκόλης	Ελιάς	Καιάλης

Κασιάνης	Καραιώτιος	Κατσιαντώνης	Κοντός
Κασιρόντζας	Καραλίβανος	Καπκαλής	Κοντοτιάς
Κασιός	Καραμανόλιας	Κάπας	Κοντουγεωργίου
Καλαμάτας	Καραμάγκος	Καψόγκουλος	Κοντουγιόργης
Καλαμπούκας	Καραμάτσιος	Κητέρας	Κοντούλης
Καλημέρης	Καραματσούκας	Κισής	Κοντύσης
Καλιασιούδας	Καραμήσκαρας	Κλέφτης	Κόπανος
Καλιγομένος	Καραμήτρος	Κλεφτογιόργος	Κοπανούλης
Καλογιαννάνης	Καραμούζιας	Κλεφτοκόστας	Κότις
Καλογιάννης	Καραμπαμπάς	Κλιούργης	Κοτλιάς
Κάλος	Καραμπόζιος	Κλιούκαρης	Κότσιος
Καλοσπίτης	Καρανάνος	Κλιτζίνιος	Κοτσοτύλης
Καλότας	Καρανάσιος	Κλιφτογεωργίου	Κουβάς
Καμπέλης	Καρανίκος	Κλόντας	Κουζιάκης
Καμπούρης	Καραντολής	Κόλιας	Κουζιόνας
Κανάβας	Καραπάσιος	Κοκαλιάρης	Κουκορόξης
Καναράς	Καραπατζίδης	Κόκας	Κουκουίλης
Κανάρης	Καραπατζής	Κόγκιολος	Κουμάτας
Κανδήλης	Καραπατζούλης	Κοκότης	Κουμπούρας
Κανούτας	Καραπέτσας	Κοκοτιάρης	Κουρατζίνος
Καπλάνης	Καραπούλιος	Κοκοινίκος	Κουρδούμπας
Καραβαγγέλης	Καράς	Κολέτσιος	Κουρούς
Καραβαριώτης	Καρασάτζης	Κολοβός	Κουσάπης
Καραβάς	Καρασίμος	Κολούμπας	Κούστας
Καραβίδας	Καρασωτηρούλης	Κόμπης	Κουτζαριάνης
Καραβλάχος	Καρατζέτζος	Κομπολίτης	Κουτζιαλιάς
Καραγιάννης	Καρατζίας	Κοντέλας	Κουτζιμάνης
Καραγιαννίδης	Καρατζούλης	Κοντιαίς	Κουτζιο - Λαδιάς
Καραγιωργάς	Καραχάλιος	Κοντοαναστάσης	Κουτζιούνης
Καραγκώνης	Καρδάνης	Κοντοαναστασίου	Κουτζοβάσιος
Καραδήμος	Καρδάσης	Κοντοβάσιος	Κουτζογιάννης
Καραδιάκος	Καρμαϊζής	Κοντογούνης	Κουτζοδήμος
Καραζήσης	Καρπούζας	Κοντοδήμος	Κουτζοθεόδωρος
Καραθανάσης	Κασούμης	Κοντοθανάσης	Κουτζομανόλης
Καραθάνος	Καστανάρης	Κοντοθάνος	Κουτζονάνος
Καρακαλάνης	Κατζάνος	Κοντόγκουλος	Κουτζός
Καρακάσης	Κάτζιας	Κοντοντίνιας	Κουτζοσίμος
Καρακιτζής	Κατσαμάκας	Κοντοπούλιος	Κουτζοσιμούλης
Καρακούλιας	Κατσέλας	Κοντορούσης	Κουτζοτόλος

Κουτζου - Δημήτρης	Λίβας	Μάρας	Μπάγκας
Κουτζούλης	Λίγκας	Μαργαρίτης	Μπαζάκας
Κουτζοφίτης	Λιγούρας	Μαργωμένος	Μπαζακούλης
Κουτλής	Λιογκάζης	Μαριζας	Μπάσκακας
Κουτούτζης - ος	Λιόντας	Μαστορογιάννης	Μπασιανόντας
Κουτρούζιος	Λιοντίδης	Μαστοροδάσκαλος	Μπάσας
Κουτσή	Λιόρας	Μάτζος	Μπαλαβίτσης
Κούτσιος	Λιούτας	Ματράκας	Μπαλαμπάνης
Κουτσομαρούδης	Λιούτσιος	Μαυροδίμος	Μπαλιάκας
Κουτσοπούλος	Λιούφης	Μαυροζούμης	Μπάλιος
Κουτσουνίκος	Λιφάρης - ος	Μαυρομάτης	Μπαλμπουζάνης
Κουφομίσιος	Λιούτζος	Μαυροματούλας	Μπαμπαράγκας
Κουφούξιος	Λόβας	Μαυροματούλης	Μπαμπέλης
Κραβαρίδης	Λούπουος	Μαυρουδής	Μπαμπίτζας
Κρασιάς	Λύγκος	Μαχτής	Μπάμπος
Κρομηζής	Λύσιος	Μέγας	Μπάντας
Κοίμιαλης	Μαβριάς	Μεσεμέρ	Μπαντζιάρας
Κροκιάδας	Μαργανάς	Μεταξωτός	Μπαντής
Κυδόντας	Μαγουλιάς	Μίγκος	Μπαντιάκας
Κυπαρίσης	Μακρής	Μικρού	Μπαντουβάς
Κώτζιας	Μακρογιάννης	Μικρούτζιος	Μπάγκας
Κωφός	Μακροκιάστας	Μιλόσης	Μπαράμπας
Λάγιος	Μαλάνης	Μίντζιος	Μπαρμπούλης
Λαγκαρόβρασμα	Μαλακάρης	Μιραλής	Μπαρούτας
Λάκας	Μαλακαρούλης	Μίσιουλου	Μπαρτζόκας
Λαλάδων	Μαλέσκος	Μίσκας	Μπατάλας
Λάλας	Μάλιος	Μιτσιμπουνάς	Μπατάς
Λάμσας	Μαλιούρας	Μοίρας	Μπατζαρούλης
Λάνας	Μαλούτας	Μόμους	Μπατζιόντας
Λάπουρας	Μαλιτζός	Μονόδρομος	Μπασιόλας
Λαφαζιάνης	Μανέλας	Μορός	Μπεκιάρης
Λεβέντης	Μάνζος	Μόσχος	Μπέλος
Λιαλιάκας	Μανιάκας	Μουρέλας	Μπέμπας
Λιάλιος	Μάνιας	Μούρτζιος	Μπέσας
Λιαλίτης	Μαντός	Μούρτος	Μπετούλης
Λιάλιος	Μαριζας	Μουστάκας	Μπήγκας
Λιάνας	Μαρολής	Μούτζιανος	Μπήτζας
Λιόρας	Μάραντος	Μούτος	Μπήζιος
Λιάσης	Μαραντούλης	Μουτσιουκάτας	Μπίθας

Μπίκας	Μπούζης	Νταρντουβάκας	Πάλαβος
Μπιλιόνης	Μπούζης	Νταρτολάμης	Παλαίου
Μπιμπίρης	Μπούζντας	Ντελή γιατρός	Παλαμιάς
Μπινιώς	Μπουκοβάκας	Ντελήγεώργος	Παλαμιδής
Μπισλιάκας	Μπούκος	Ντεληγιάννης	Πάλας
Μπιτζίκας	Μπουμπιναρόπουλος	Ντελημάργος	Παλάσκας
Μπιτζούλης	Μπουμπλιας	Ντελημπογιατζής	Παλέντζας
Μπιτλής	Μπουμπόναρης	Ντελής	Παλιός
Μπιλαροχορίστος	Μπουμπουάκας	ΝτεληΧρίστος	Παμπόρος
Μπλέμας	Μπουμπώς ή Φίλιος	Ντελυγοβάνος	Παπαδέλης
Μπλεμούλης	Μπουντρούμας	Ντζουτζούρης	Παπαδόπουλος
Μπλέτσας	Μπουντώνης	Ντζιμαριάς	Παπαζούλου
Μπλιούρας	Μπουπουνάρας	Ντίκος	Παπασιανός
Μπλουγούρας	Μπούγκας	Ντιμάνης - ος	Παπούρης
Μπογδάνος	Μπουρντάς	Ντισλής	Παρακείμενος
Μπογδανούλης	Μπούρος	Ντίσιος	Παράνομος
Μπόγδος	Μπουτούρης	Ντόρτος	Παρανομούλης
Μπογδούλης	Μπούχας	Ντουβαλής	Παρατόρους
Μπόζιαρης	Μποφίδης	Ντούμπτας	Παρδάλης
Μπόζιος	Μπράτος	Ντουντας	Παρτάλας
Μπόκας	Μπρέτης	Ντουντούλας	Πάστας
Μπόκοβος	Μπρούτζος	Ντουρέκας	Πατάρακας
Μπολάρης	Μπρούχος	Ντραγκόγιας	Πάτζιος
Μπόλας	Μπαόνος	Ντρομπλας	Πατζιούρας
Μπόλδος	Μυρημηκωζης	Ξάνθος	Πατιάκας
Μπονόβας	Μύκιος	Ξινάδας	Πατούλας
Μπόντζας	Νάζος	Ξυζώντος	Πατσιουμύτης
Μπορλιάκης	Νεδέλιος	Οκαπαδοδού	Παφίλης
Μπορνούλης	Νεραντζής	Ούρδας	Παχής
Μπόρος	Νισκέτας	Παγκάκης	Πέλας
Μπόσκος	Νίσκος	Παγκή	Πεπόντας
Μπόσκουηλου	Νταβάνης	Παγουνούλης	Περδικούλης
Μποσκούλης	Νταβανόπουλος	Παζιάς	Πηολής
Μποσλιάκας	Νταγούσης	Παζίδης	Πιθαμίδης
Μπουγάς	Νταής	Παϊδάκος	Πιπέρης
Μπούγιας	Νταλιάκας	Παΐδας	Πιτζέλης
	Ντάλας	Παϊδούλης	Πιτζιάς
	Ντανάς	Παϊκούλης	Πλαπτός
	Ντανάτσος	Παλαβαγούρης	Πλατώνης

Πλεξίδας	Σιάλιας	Τέρας	Τζιρουτούλης
Πλης	Σιαλπάζης	Τζακούρας	Τζουκάνης
Πλώνης	Σιαμαπατζής	Τζάλιας	Τζουλάκης
Πλιάτζικουτας - ος	Σιαχπιάζης	Τζαμπαλούλης	Τζουλάς
Πλιάτσιος	Σίμπας	Τζαμπούρης	Τζουμής
Ποδαράς	Σιόπης	Τζανόκας	Τζουπιάς
Ποιγκιάς	Σιούρδος	Τζάντζος	Τζούρας
Πουρνάρας	Σιούτας	Τζαντζούλης	Τζουτζός
Πράσος	Σιούφλιας	Τζάρας	Τζουτζουλιάνος
Προχάλης	Σιακακάλης	Τζατζάκης	Τζούφατος
Προύσιους	Σιακιάης	Τζατζούκας	Τζούφους - ος
Προφίλης	Σκέτας	Τζεγαριδάς	Τζώκας
Ράιος	Σκόζος	Τζέλιος	Τήλιας
Ράκας	Σκόρδας	Τζεγγελάτος	Τοπάλης
Ραματάς	Σκούβρος	Τζήντζηρας	Τούρτας
Ρεμπούλης	Σκουίλιος	Τζητσιούρης	Τράτζας
Ρέντας	Σκούρος	Τζιαλός - ούς	Τριγώνης
Ρέπας	Σκουτήλας	Τζιαμπαλής	Τρικούνιος
Ρέτζιος	Σκούβρος	Τζιάμπας	Τρίλιας
Ρόμπος	Σουλιάης	Τζιάτζιος	Τροβάς
Ρομπούλης	Σουφλερίς	Τζιατζούλης	Τρομπούλης
Ρούσος	Σπανομίχος	Τζιβάριας	Τρούγκας
Σακαλής	Σπάνος	Τζιβαρόπουλος	Τρούπκος
Σαλοκώστας	Σταφίδας	Τζιβέλης	Τρουπούλης
Σαλός	Στεγνός	Τζιέλος	Τσαϊρης
Σαλουκώτιας	Στεγνούλης	Τζιμαλίας	Τσακάνης
Σαλαπατήρας	Στιούκας	Τζιντζής	Τσάρας
Σαργιάνης	Στομπούλης	Τζιντζιλέρης	Τσαφής
Σαργιάνης	Στούμπος	Τζιόκος	Τσέκος
Σαρχής	Στουρνάρας	Τζιόνης	Τσέπας
Σάρος	Στραβογιώργης	Τζιούκας	Τσέπουρας
Σαχατλής	Στραβός	Τζιπουλάκης	Τσεςσέλης
Σβάρνας	Στραβόστομος	Τζιρώνας	Τσιακάρηγλου
Σβαρνιάης	Στραβουλέμης	Τζιτζιαλέξης	Τσιάκας
Σγούρος	Στρογγύλης	Τζιτζιαλής	Τσιάκας
Σιαβούρας	Στυγνός	Τζιτζιλιάης	Τσιόγκας
Σιάγουλας	Ταράρας	Τζιτζινάνος	Τσιουκάρας
Σιαΐνης	Τεσπάνης	Τζιτζίμπος	Τσιουλιάς
Σιαλβέρας	Τέροπος	Τζιμούρης	Τσιούμαρης

Τσίπος	Φτωχός	Χατζηζήσης	Χατζηζήμπος
Τσιρογιάννης	Φυλακιστούρης - ος	Χατζηθεοδώρου	Χατζηφύρος
Τσίρος	Χαζός	Χατζηηλίμος	Χατζηρχάτζος
Τσιτόρας	Χαλάζας	Χατζηκωνσταντίνου	Χατση Νότας
Φάκας	Χαλάτζης	Χατζηκώτιας	Χατοίκος
Φακής	Χαλατζούλης	Χατζηλάκης	Χατσιτιάνης
Φακομίτης	Χαντιός	Χατζημαλούσης	Χλιάπας
Φακούλης	Χατζη - Δήμου	Χατζημανθός	Χλιαπατάς
Φαριώ	Χατζη - Ιωάννου	Χατζημανόλης	Χονδρός
Φαροδής	Χατζηαγγελίδης	Χατζημήσιος	Χοροζής
Φαριμάκης	Χατζηαδάμου	Χατζημετέτης - ος	Χούρλιας
Φαριμακίδης	Χατζηανδρέας	Χατζημπουτιάς	Χρυσσαρόπουλος
Φάσας	Χατζηανδρέου	Χατζημπύρος	Χωριάτης
Φασούλας	Χατζηαριμιάς	Χατζηνητάλας	Ψάνος
Φαφούτας	Χατζηγεώργης	Χατζηρητανιάς	Ψύλλος
Φίσις	Χατζηγιαννάκης	Χατζησίμος	Ψυλογιάννης
Φιτζιος	Χατζηγιάννης	Χατζησταμάς	
Φλώρος	Χατζηδάμος	Χατζησοστήρης	
Φτάκας	Χατζηδημοβιάς	Χατζησταγιάς	

4.4. Παράρτημα

Βανίτας	Θήμιου	Μήτικας ή Βαλάς	Ρούσης
Βεκύλης	Ιωάννου	Μπλακώστας	Σαμαριναίος
Βελβενδινός	Κακαμάντζας	Μπόγγος	Σάνι
Βιζβίκης	Καρακαζάνης	Μπουκτούκης	Τίτος
Βλιώρας	Καραμπουναργιώτης	Νικοκλής	Τοπακάς
Βορίξης	Καριώρας	Νάντας	Τουρουτζιάς
Γατής	Κονιτζιώτης	Πάπουρας	Τράντας
Γκάντζιος	Κουμούσης	Πατώκας	Τριανταφυλλίδης
Γκουμπάνη	Λακοβάς	Παυλίδης	Τρομπούλης
Γρέτζας	Λασουνίτ'ς	Περδικάρης	Τσάτσικας
Δημητρίου	Λουσιάνης	Πιτζιάκος	Τσιούτσιος
Δημόπουλος	Μάγκανης	Πιτώνης	Χατζηδημήτριος
Ζουμπουλίτσιους	Μακάς	Πουλόπουλος	Ψέκκας